

อาชญาวิทยาในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคม:
กรณีศึกษาเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DETECTIVE STORIES AS A SOCIAL CRITIQUE: A CASE STUDY OF WIN LYOVARIN'S
PHUMRAK PHANSING SERIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai
Department of Thai
FACULTY OF ARTS
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อาชญาวิทยาในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคม: กรณีศึกษา
	เรื่องชุด <i>พุ่มรัก พานสิงห์</i> ของวินทร์ เลียววาริณ
โดย	น.ส.สุพิชญา ชัดตียะมาน
สาขาวิชา	ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ปัทมกลางกุล

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(อาจารย์ ดร.ชัยรัตน์ พลमुख)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ปัทมกลางกุล)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา ทิมประเสริฐกุล)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

สุพิชญา ชัดติยะมาน : อาชญานิยายในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคม: กรณีศึกษาเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ. (DETECTIVE STORIES AS A SOCIAL CRITIQUE: A CASE STUDY OF WIN LYOVARIN'S *PHUMRAK PHANSING* SERIES) อ.ที่ปรึกษาหลัก :
ผศ. ดร.น้ำผึ้ง ปัทมะกลางกุล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการสร้างอาชญานิยายในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ และวิเคราะห์การวิพากษ์สังคมในงานดังกล่าว ด้วยบทที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยรวมเรื่องสั้น 4 เล่ม ได้แก่ *ฆาตกรรมกลางทะเล คดีผีนางตะเคียน คดีล่าคนเจ้าชู้ คดีศพล่องหน* และนวนิยาย 5 เล่ม ได้แก่ *ฆาตกรรมจักรราศี คดีเจ็ดแพะ คดีหนอนนิยาย คดีสามเงา* และ *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*

จากการศึกษาพบว่าเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ เป็นอาชญานิยายที่มีการผสมผสานการประพันธ์ 2 ประเภท ได้แก่ เรื่องสั้นและนวนิยาย รวมอยู่ในชุดเดียว และมีโครงเรื่องสืบสวนสอบสวน ทั้งแบบอาชญานิยายคลาสสิก และแบบนักสืบเสี่ยงภัยที่โครงเรื่องประกอบด้วยโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล มีการประกอบสร้างตัวละครหลักเป็นนักสืบลูกทุ่งที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นและแปลกใหม่ เน้นการบรรยายฉากที่กระชับ ใช้กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องที่หลากหลายและเชื่อมโยงกับคดี มีกลวิธีการสืบสวนสอบสวนที่เป็นลำดับขั้นตอนและสมจริง ตลอดจนมีการผสมผสานความขบขันเพื่อสร้างบรรยากาศที่แตกต่างจากอาชญานิยายเรื่องอื่น ๆ

กลวิธีการประกอบสร้างอาชญานิยายในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ยังเป็นกลวิธีที่ช่วยนำเสนอแนวคิดวิพากษ์สังคมในหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์การเมืองการปกครอง การวิพากษ์ความรุนแรงในสังคม เรื่องระบบกฎหมายและกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไร้ประสิทธิภาพ เรื่องความตกต่ำของศาสนาและศีลธรรม เรื่องการกีดกันกลุ่มคนชายขอบ เรื่องปัญหาความเหลื่อมล้ำ เรื่องจริยธรรมสื่อมวลชน เรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม และเรื่องการจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของแต่ละบุคคล การศึกษาเรื่องการสร้างอาชญานิยายและการวิพากษ์สังคมในเรื่องชุดดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นถึงการใช้อาชญานิยายเป็นพื้นที่ในการนำเสนอประเด็นทางสังคมได้อย่างสร้างสรรค์และแยบยล

สาขาวิชา ภาษาไทย

ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6080160522 : MAJOR THAI

KEYWORD: DETECTIVE STORIES, PHUMRAK PHANSING, WIN LYOVARIN, SOCIAL CRITIQUE

Supitchaya Khattiyamarn : DETECTIVE STORIES AS A SOCIAL CRITIQUE: A CASE STUDY OF WIN LYOVARIN'S *PHUMRAK PHANSING* SERIES. Advisor: Asst. Prof. NAMPHUENG PADAMALANGULA, Ph.D.

This thesis aims to explore the techniques in making the Win Lyovarin's *Phumrak Phansing* detective series. It also aims to analyze social criticism of said detective series. The texts that will be studied in this thesis include 4 short stories, which are *Khattakamklangthale*, *Khadiphinangtakhien*, *Khadilakhonchaochu*, and *Khadisoplonghon*, and 5 novels which are *Khattakamchackkarasi*, *Khadichetphae*, *Khadinonniyai*, *Khadisam-ngao*, and *Khattakamkulabdam*.

From research it is found that Win Lyovarin's *Phumrak Phansing* detective series are detective stories that include a mixture of 2 types of authorship, which are short stories and novels, in one series. In the series, there are investigative storylines that include essences of both classic detective stories and adventure detective stories. The overall storyline is comprised of a main storyline and secondary storyline, that are connect with each other in a reasonable way. The main character has been created as a country detective who is unique and quirky. The author focuses on concise descriptions of scenes, uses a variety of title naming strategies and connects them to the case, has a sequential and realistic investigative process, as well as adds a comedic element to create a different atmosphere to typical detective stories.

The authors techniques in creating the detective series *Phumrak Phansing*, are techniques that help to introduce sociocritical ideas on various topics, whether it be political criticism, criticism of social violence, the ineffectiveness of the legal and investigative system, the decline of religion and morality, the exclusion of marginalised groups, the presentation of inequality issues, criticism of the media industry, criticism of environmental issues, and criticism of individual body liberties and rights. Studying the creation of detective stories and social commentary in this series, conveys the use of crime fiction as a space to present social topics creatively and ingeniously.

Field of Study: Thai

Student's Signature .....

Academic Year: 2020

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะความรัก ความเมตตา และความอดทนของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำผึ้ง ปัทมะกลางกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาอ่าน ตรวจสอบ และขัดเกลาประเด็นต่าง ๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งยังให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดระยะเวลาในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ครูไม่เพียงช่วยชี้แนะจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไข และเสนอแนะแนวทางการวิเคราะห์ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยเกิดความสับสนเท่านั้น แต่ครูยังเป็นผู้ที่คอยมอบกำลังใจ และเติมความเชื่อมั่นให้แก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของครูตลอดมา จึงขอขอบพระคุณครูไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ชัยรัตน์ พลमुख และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัทมา ทิฆมประเสริฐกุล ที่สละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. ไกล่รุ่ง อามระดิษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อิงอร สุพันธ์ุณีช กรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ช่วยปรับแก้โครงร่างวิทยานิพนธ์เล่มนี้ตั้งแต่แรกเริ่ม ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณามอบความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ทั้งในระดับชั้นปริญญาตรีและปริญญาโท ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่สามารถนำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จได้ในที่สุด

ขอขอบพระคุณโครงการสู่ความเป็นเลิศด้านภาษาและวรรณคดีไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มอบทุนอุดหนุนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคุณพ่อวิวัฒน์ ชัตติยะมาน คุณแม่ชญาณี ชัตติยะมาน คุณย่าปราณี วงศ์วิวัฒน์ และน้องสาว นางสาวสุพิชฌาย์ ชัตติยะมาน ที่สนับสนุน ผลักดัน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่คอยถามไถ่และมอบกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะนายกรกฎ คำแหง นางสาวจิตประภา ลีลาภรณ์ และนางสาววรินทร์ สติระศรีรินทร์ ผู้ที่คอยรับฟังและให้คำปรึกษา ทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบากมาได้

สุดท้ายขอขอบคุณมิตรภาพที่ดีของเพื่อนร่วมรุ่นภาควิชาภาษาไทย ผู้มีอุปการคุณ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิตได้โดยสมบูรณ์

สุพิชฌาย์ ชัตติยะมาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	10
1.3 สมมติฐาน	10
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	10
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	11
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
1.7.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมประเภทสืบสวนสอบสวน	11
1.7.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาด้านอิทธิพลและลักษณะเด่นของวรรณกรรม ประเภทสืบสวนสอบสวน	12
1.7.1.2 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบวรรณกรรมประเภท สืบสวน สอบสวน.....	15
1.7.1.3 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมในอาชญาวิทยา	16
1.7.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลงานของวินทร์ เลียววาริณ	17
บทที่ 2 ประวัติอาชญาวิทยาและภูมิหลังของอาชญาวิทยาชุด <i>พุ่มรัก พานสิงห์</i>	21

2.1 ประวัติอาชญาวิทยา	21
2.1.1 ภูมิหลังวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน.....	21
2.1.2 ความหมายของคำว่า “อาชญาวิทยา”	22
2.1.2.1 Detective Story.....	22
2.1.2.2 นวนิยายสืบสวน	24
2.1.2.3 เรื่องนักสืบ	25
2.1.2.4 คดีรหัส และรหัสคดี	27
2.1.2.5 อาชญาวิทยา.....	28
2.1.3 ประเภทของอาชญาวิทยา.....	30
2.1.3.1 นวนิยายปริศนาหรือนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก (Classic Detective Story).....	30
2.1.3.2 นวนิยายมืด (Thriller).....	31
2.1.3.3 นวนิยายระทึกขวัญ (Suspense Novel).....	32
2.1.4 พัฒนาการของอาชญาวิทยาในประเทศไทย.....	35
2.2 ภูมิหลังของอาชญาวิทยาชุด <i>พุ่มรัก พานสิงห์</i>	41
บทที่ 3 ลักษณะความเป็นอาชญาวิทยา และกลวิธีการสร้างงานอาชญาวิทยา ในเรื่องชุด <i>พุ่มรัก พานสิงห์</i> ของวินทร์ เลียววาริณ.....	46
3.1 ลักษณะความเป็นอาชญาวิทยา.....	46
3.2 กลวิธีการสร้างงานอาชญาวิทยา	50
3.2.1 การสร้างโครงเรื่อง.....	50
3.2.1.1 โครงเรื่องในเรื่องสั้น	51
3.2.1.2 โครงเรื่องในนวนิยาย	59
3.2.2 การสร้างตัวละคร.....	76
3.2.2.1 นักสืบ.....	76

3.2.2.2 เพื่อนักสืบ.....	94
3.2.2.3 อาชญากร/ฆาตกร.....	108
3.2.3 การสร้างฉาก.....	110
3.2.4 การตั้งชื่อเรื่อง.....	114
3.2.4.1 การตั้งชื่อเรื่องตามสาเหตุของการตาย.....	115
3.2.4.2 การตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่เกิดเหตุ.....	115
3.2.4.3 การตั้งชื่อเรื่องตามหลักฐานสำคัญในคดี.....	115
3.2.4.4 การตั้งชื่อเรื่องตามแรงจูงใจหรือสาเหตุในการก่อเหตุ.....	115
3.2.4.5 การตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องสงสัยหรืออาชญากร.....	116
3.2.4.6 การตั้งชื่อเรื่องเพื่ออธิบายรูปแบบหรือลักษณะของคดี.....	116
3.2.4.7 การตั้งชื่อเรื่องด้วยคำสำคัญที่เป็นสิ่งที่จะช่วยในการไขคดี.....	117
3.2.5 กลวิธีการเล่าเรื่อง.....	117
3.2.6 กลวิธีการสืบสวนสอบสวน.....	123
3.2.6.1 การรับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดี.....	124
3.2.6.2 การลงพื้นที่สำรวจและเก็บหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ.....	126
3.2.6.3 กระบวนการพิสูจน์หลักฐาน.....	128
3.2.6.4 การสอบสวนพยานบุคคล.....	132
3.2.6.5 การหาข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม.....	132
3.2.6.6 การสรุปคดี.....	133
บทที่ 4 เรื่องชุด <i>พุ่มรัก พานสิงห์</i> ในฐานะอาชญาวิทยาวិพากษ์สังคม.....	135
4.1 การวิพากษ์การเมืองการปกครอง.....	135
4.1.1 การทุจริตคอร์รัปชัน.....	136
4.1.1.1 การใช้อำนาจในทางมิชอบ.....	137
4.1.1.2 ระบบอุปถัมภ์.....	144

4.1.2 การวิพากษ์นักการเมือง	149
4.2 การวิพากษ์ระบบกฎหมายและกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไร้ประสิทธิภาพ.....	151
4.2.1 ความอ่อนแอของการบังคับใช้กฎหมาย	151
4.2.2 กระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไม่รอบคอบและไม่เป็นธรรม	153
4.3 การวิพากษ์ความรุนแรงในสังคม	160
4.3.1 การกลั่นแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม (Bullying).....	160
4.3.2 การทารุณกรรมทางเพศ.....	164
4.4 การวิพากษ์ศาสนา ศีลธรรม และความเชื่อ	169
4.4.1 ความเสื่อมโทรมของศาสนา.....	170
4.4.2 การตั้งคำถามกับศีลธรรม.....	179
4.4.3 ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง และโหราศาสตร์.....	183
4.5 การวิพากษ์การกีดกันกลุ่มคนชายขอบ.....	187
4.5.1 การวิพากษ์การกีดกันกลุ่ม LGBTQ+ หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ.....	188
4.5.2 การวิพากษ์การถูกกดทับของกลุ่มคนออทิสติก.....	194
4.6 การวิพากษ์ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม	201
4.7 การวิพากษ์จริยธรรมสื่อมวลชน	205
4.8 การวิพากษ์ปัญหาสิ่งแวดล้อม	209
4.9 การวิพากษ์การจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของแต่ละบุคคล	211
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล	214
บรรณานุกรม.....	221
ภาคผนวก.....	227
ประวัติผู้เขียน.....	278

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงลักษณะของคติฆาตกรรมในเรื่อง คดีหนอนนิยาย.....	67

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง <i>ชาติกรรมจักรราศี</i>	63
ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง <i>คดีเจ็ดแพะ</i>	66
ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง <i>คดีสามเงา</i>	72
ภาพที่ 4 แผนภาพความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง <i>ชาติกรรมกุหลาบดำ</i>	75
ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง <i>ชาติกรรมจักรราศี</i>	119
ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง <i>ชาติกรรมจักรราศี</i>	120
ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง “ตุนิรภัยปริศนา”	121
ภาพที่ 8 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง “ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ”	122

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างแพร่หลายในสังคมไทย มีการสร้างและเสพงานประเภทนี้มาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของการ์พิมพ์และกิจการการ์พิมพ์ มีการออกหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์¹ รวมทั้งมีวารสารเกิดขึ้นมากมาย ซึ่งโดยส่วนมากก่อตั้งโดยนักเรียนที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการแปลและการแปลงวรรณกรรมจากตะวันตก² ในยุคแรกเริ่มของพัฒนาการนวนิยายไทยจึงเป็นยุคของการแปลและการแปลง³ ตรีศิลป์ บุญขจร กล่าวไว้ในการศึกษาเรื่อง “พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475-2500 : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม” ว่า “แนวโน้มของนวนิยายแปลระยะนี้ เป็นนวนิยายตื่นตื่นผาดโผน เรื่องผจญภัย เรื่องเกี่ยวกับนักสืบ...”⁴ สอดคล้องกับที่สุพรรณณี วราทร ได้ศึกษาเรื่อง “ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475” และพบว่าเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนเป็นหนึ่งในสามของรูปแบบเนื้อหาที่นิยมแปลและแต่งขึ้นในยุคเริ่มแรกของการสร้างงานนวนิยายไทย ดังที่ได้อธิบายไว้ว่า

“ส่วนนวนิยายหลังจากมีการแปลเรื่องแรกเมื่อพ.ศ. 2444 แล้ว ก็มีผู้แปลและแต่งเรื่องอื่น ๆ อีกในเวลาต่อมา เรื่องที่นิยมแต่งหรือแปลมีสามแนวคือ เรื่องการ์สืบสวนคดีต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า อาชญนวนิยาย เรื่องเกี่ยวกับชีวิต และเรื่องการ์ผจญภัย”⁵

คามนิยมในการแต่งหรือแปลเรื่องแนวสืบสวนสอบสวนนี้ยังสอดคล้องกับที่อิงอร สุพันธุ์วิช ได้กล่าวถึงในหนังสือ *นวนิยายนิทัศน์* หัวข้อ “นวนิยายยุค พ.ศ. 2443-2453” เช่นกัน ความว่า

---

¹ สุพรรณณี วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516), หน้า 160.

² ตรีศิลป์ บุญขจร, "พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475-2500 : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 19-20.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 20.

⁵ สุพรรณณี วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 160-161.

“ไทยได้รับความเจริญจากตะวันตกทั้งการศึกษาและด้านการพิมพ์ ทำให้วรรณกรรมรูปแบบใหม่ ๆ คือเรื่องสั้นและนวนิยาย เริ่มได้รับความนิยมนมากขึ้น ระยะนี้มีแนวเรื่องอยู่ 2 แนวคือ 1. อาชญากรรม 2. นวนิยายผจญภัยกึ่งนวนิยายรัก”⁶

วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนในยุคแรกส่วนมากเป็นเรื่องแปลที่ได้รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมของตะวันตก นักแปลคนสำคัญในยุคสมัยนั้นก็คือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงใช้พระนามแฝงว่า “นายแก้ว” พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์แปลเรื่องแรกคือ *สร้อยคอเพชร หัวร้อย* โดยทรงแปลจากเรื่อง *The Mystery of the Five Hundred Diamonds* ผลงานของ โรเบิร์ต บาร์ (Robert Barr) ตีพิมพ์ในนิตยสาร *ทวีปัญญา* ฉบับเดือนมีนาคม พ.ศ. 2447 ต่อมา พระองค์จึงทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง *นิทานทองอิน* ตอนแรกชื่อ “นาคพระโขนงที่สอง” ตีพิมพ์ครั้งแรกใน *ทวีปัญญารายเดือน* ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2447 (ร.ศ. 123) ซึ่งเป็นนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่นับได้ว่าเป็นนวนิยายชุดสืบสวนชุดแรกของไทย เนื่องจากก่อนหน้านั้นมีตัวละครนักสืบไทยที่ปรากฏในเรื่องสั้นแนวสืบสวนสอบสวนอยู่จำนวนหนึ่ง แต่ก็ปรากฏอยู่ในเรื่องสั้นเพียงเรื่องเดียวเท่านั้น เช่น จะเป็นท่านนักสืบ นายสืบ และสืบสรรพยากร เป็นต้น นายทองอินจึงเป็นตัวละครนักสืบไทยที่ปรากฏในนวนิยายชุดสืบสวนสอบสวนเรื่องแรก และเป็นต้นแบบให้กับงานวรรณกรรมแนวอาชญากรรมของไทยด้วย⁷ อย่างไรก็ตาม พนิดา หล่อเลิศรัตน์ มีความเห็นขัดแย้งว่า อาชญากรรมชุดแรกของไทยคือเรื่องสืบสรรพยากร ที่ตีพิมพ์ครั้งแรกใน *วชิรญาณ* และ *วชิรญาณวิเศษ* ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2435 ซึ่งเป็นความเห็นที่สอดคล้องกับกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ และเสฐียรโกเศศ⁸

จากการศึกษาเรื่องพัฒนาการของอาชญากรรมไทย แสดงให้เห็นว่ามีการใช้คำเรียกวรรณกรรมประเภทนี้อย่างหลากหลาย ในช่วงแรกปรากฏการเรียกวรรณกรรมประเภทนี้ว่า “เรื่องนักสืบ” โดยสุชาติ สวัสดิ์ศรี กล่าวถึงที่มาของคำว่า “นักสืบ” และ “เรื่องนักสืบ” ไว้ว่า

“คำว่า นักสืบ ได้อุบัติขึ้นครั้งแรกในภาษาไทยเมื่อประมาณ พ.ศ. 2477-2478 สืบเนื่องมาจากคำว่าเรื่องสืบสรรพยากรเป็นปฐม คำว่าเรื่องสืบสรรพยากรเอง ก็ค่อยๆกลายเปลี่ยนมาเป็นคำว่า

⁶ อิงอร สุพันธุ์วิช, *นวนิยายนิทัศน์*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552), หน้า 4.

⁷ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ และ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, *คดีพิสดาร*, พิมพ์ครั้งที่ 1., (กรุงเทพฯ: ศยาม, 2555), หน้า 39.

⁸ พนิดา หล่อเลิศรัตน์, “พัฒนาการการแปลอาชญากรรมชุดเชอร์ล็อก โทมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทยการแปลและการล่าม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 63.

เรื่องนักสืบ อย่างที่ใช้เรียกกันทั่วไปตามขนบงานเขียนประเภท Detective Story ... เรื่องสั้น ในอดีตของไทย มักใช้คำว่า พ่อสืบ ท่านสืบ บางครั้งก็มีแม่สืบ ต่อมา น.ม.ส. เขียน เรื่องสืบสรรพยากร เลียงที่จะระบุเพศของนักสืบ ดังนั้น น.ม.ส. จึงถือเป็นนักเขียนท่านแรกที่ใช้คำนักสืบ”⁹

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติศัพท์ “คดีรหัส” เพื่อใช้แทนคำว่า “Mystery” ซึ่งหมายถึง งานประพันธ์แนวเรื่องลึกลับ มักจะมีการสืบสวนคดีฆาตกรรมหรืออาชญากรรมซ่อนเงื่อน ยากแก่การคลี่คลาย ต่อมาผู้นิยมนำมาใช้คำว่า “อาชญาวิทยา” แทน ซึ่งหมายถึง “นวนิยายที่มีเนื้อเรื่อง เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีต่างๆ ที่ต้องมีการพิสูจน์และหาหลักฐานประกอบการใช้ความสังเกตและ ไหวพริบ นวนิยายประเภทนี้สร้างความตื่นเต้นแก่ผู้อ่านด้วยการต่อสู้ การเสี่ยงชีวิต และความลึกลับ ต่างๆ...”¹⁰ คำว่าคดีรหัสจึงไม่มีผู้ใช้สืบต่อมา ในปีพ.ศ. 2548 เรื่องเดชจันทร์ศรี ได้คิดศัพท์คำว่า “รหัสคดี” ขึ้นเพื่อใช้ในความหมายว่า “เรื่องแต่งว่าด้วยเงื่อนงำและการคลี่คลายอาชญากรรม”¹¹ วรรณกรรมประเภทนี้จึงเป็นที่รู้จักในชื่อที่หลากหลาย ทั้งเรื่องนักสืบ นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน อาชญาวิทยา คดีรหัส และรหัสคดี

ในปัจจุบันอาชญาวิทยายังคงเป็นวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมอย่างมาก โดยจะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์และผลิตผลงานอย่างต่อเนื่องจากหลากหลายนักเขียนและหลากหลายสำนักพิมพ์ นอกจากนี้ยังมีการจัดประกวดมอบรางวัลให้แก่งานวรรณกรรมประเภทอาชญาวิทยาหรือนวนิยายสืบสวนสอบสวนโดยเฉพาะอีกด้วย เช่น รางวัลนามมีบุ๊กส์อะวอร์ด ประเภทนวนิยายสืบสวนสอบสวน เป็นต้น จากความนิยมที่แพร่หลายและการผลิตผลงานที่เพิ่มขึ้นของนักเขียน อาชญาวิทยาจึงมีการพัฒนาไปในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความสมจริงที่เพิ่มมากขึ้นกว่าอาชญาวิทยาในยุคแรก ทั้งในด้านการสร้างฉากและปมปัญหาของเรื่อง มีการให้ข้อมูลทางการแพทย์หรือข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดี และการสร้างตัวละครต่าง ๆ ที่มีมิติและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น¹² เพื่อสร้างความน่าสนใจ และเพื่อปรับให้เท่าทันกับยุคสมัยอยู่เสมอ วินทร์ เลียววาริณ นักเขียนรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2540 และ 2542 เป็นนักเขียนคนหนึ่ง

⁹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2544: 184 อ้างถึงใน ฉลองรัฐ เมธอมาร์ชลมารค, "เรื่องนักสืบในสื่อยอดนิยม," วารสารนิเทศสยามปริทัศน์ 13, 15 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2557): 26-35.

¹⁰ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 91.

¹¹ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ และ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, คดีรหัส, หน้า 16-18.

¹² ปาริฉัตร ภูพันธ์, "อาชญาวิทยาไทย พ.ศ. 2541 - 2550," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554), หน้า 156-157.

ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานอาชญาวิทยาอันเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย คือเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* หรือที่รู้จักกันในนามนวนิยายสืบสวนสอบสวนชุด *เสี้ยวนักสืบ* เป็นนวนิยายนักสืบไทยแบบ “ซีรีส์” ที่ประพันธ์และตีพิมพ์ครั้งแรกใน *มติชนสุดสัปดาห์* และต่อมาจึงมีการตีพิมพ์รวมเล่มในปีพ.ศ. 2546 ในชื่อ *ฆาตกรรมกลางทะเล* เป็นชุดแรก และเมื่อได้รับความนิยม วินทร์จึงได้ประพันธ์อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (ปีพ.ศ. 2563) อาชญาวิทยานี้มีทั้งหมด 9 เล่ม ประกอบด้วยนวนิยาย 5 เล่ม ได้แก่ *ฆาตกรรมจักรราศี คดีเจ็ดแพะ คดีหนอนนิยาย คดีสามเงา ฆาตกรรมกุหลาบดำ* และรวมเรื่องสั้นอีก 4 เล่ม ได้แก่ *ฆาตกรรมกลางทะเล คดีฝันางตะเคียน คดีล่าคนเจ้าชู้* และ *คดีศพล่องหน* ซึ่งทั้ง 9 เล่มนี้มีตัวละครหลักคือนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ และเพื่อนนักสืบเป็นชุดเดียวกันทั้งหมด แต่ละเล่มมีคดีที่แบ่งเป็นตอนๆ มีการตั้งชื่อเฉพาะ และจบในตัวเอง อาชญาวิทยานี้ได้รับการตีพิมพ์สูงสุดถึง 4 ครั้ง และจากการที่วินทร์มีการผลิตผลงานเล่มใหม่ออกมาอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลา 17 ปี แสดงให้เห็นถึงความนิยมและการยอมรับในวรรณกรรมชุดนี้ได้อย่างชัดเจน อาชญาวิทยานี้มีเอกลักษณ์ในตัวเองที่แตกต่างไปจากอาชญาวิทยาเล่มอื่น ๆ โดยเริ่มตั้งแต่ตัวละครหลักในเรื่องคือ “พุ่มรัก พานสิงห์” นักสืบไทยหัวใจลูกทุ่งที่มีบุคลิกลักษณะโดดเด่น แปลก แต่น่าสนใจ เพราะนอกจากนิสัยตลกขบขันของเขาแล้ว เขายังมีภูมิหลังที่แตกต่างจากนักสืบทั่วไป กล่าวคือเป็นคนอีสาน มีอาชีพหลักเป็นนักร้องลูกทุ่ง และมีอาชีพเสริมเป็นนักสืบ พุ่มรักจึงมีบุคลิกและลักษณะนิสัยที่ตรงข้ามกับนักสืบในอุดมคติโดยสิ้นเชิง วินทร์นำเสนอบุคลิกและลักษณะนิสัยของพุ่มรักไว้อย่างชัดเจนในคำโปรยบนปกหลังที่สร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้อ่านตั้งแต่แรกเริ่มคือ

“ขอแนะนำ *เสี้ยวนักสืบ* โดยนักสืบลูกทุ่ง พุ่มรัก พานสิงห์ นักสืบแบบไทย ๆ คนใหม่ที่ไม่เหมือนนักสืบคนใดในโลก พุ่มรัก พานสิงห์ เป็นนักสืบแบบไทย ๆ คนใหม่ที่ไม่เหมือนนักสืบคนใดในโลก เขานิยมสวมเสื้อผ้าฉูดฉาด โกรกสีเส้นผมแป๊ะแปร์น พวงมาลัยเต็มคอ หน้าตาก็พอหล่ออยู่ในมาตรฐานไทยปนลาว

เขาสืบเก่งหรือเปล่าไม่รู้ แต่ที่แน่ ๆ คือน้ำเสียงเขาดิที่เดียว ไซ้! พุ่มรัก พานสิงห์ เป็นนักร้อง ชอบกินลาบ ข้าวเหนียว ส้มตำ แจ่ว เช่นเดียวกับอาหาร สไตล์การสอบสวนของเขา เป็นแบบ 'แซบอีหลี- ตีลิเฉียส'¹³

ด้วยความแปลกใหม่ของตัวละครนักสืบ และการใช้ภาษาในคำโปรยที่เป็นเอกลักษณ์เช่นนี้ จึงสามารถดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามไขคดีไปกับพุ่มรักได้ไม่ยาก

¹³ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: 113, 2561).

นอกจากตัวละครนักสืบที่มีลักษณะโดดเด่นน่าสนใจแล้ว อาชญานิยายชุดนี้ยังมีลักษณะเด่นที่แตกต่างไปจากอาชญานิยายเล่มอื่น ๆ คือมีการสร้างลักษณะอาชญานิยายโดยใช้กลวิธีการสืบสวนสอบสวนอย่างหลากหลาย มีโครงเรื่องที่ซับซ้อนสนุกสนาน และมีการสอดแทรกอารมณ์ขันในส่วนต่างๆ เพื่อวิพากษ์สังคมในหลายประเด็น

ในด้านของความขบขัน วินทร์ได้สอดแทรกความขบขันเข้าไปในอาชญานิยายชุดนี้อย่างเด่นชัดตลอดทั้งเรื่อง เช่น ในการสร้างตัวละคร วินทร์ได้ใช้ความขบขันเป็นบุคลิกสำคัญในการประกอบสร้างตัวละครหลักคือนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ โดยให้บุคลิกความตลกขบขันแสดงออกผ่านการแต่งกาย การพูด และการกระทำ ส่วนการนำเสนอความขบขันผ่านการใช้ภาษาและบทสนทนาของตัวละครก็ปรากฏทั้งการเล่นมุกตลก และการเล่าเรื่องตลกที่มีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น มุกสองแง่สองง่าม มุกที่เกิดจากการเล่นคำพ้องรูปหรือพ้องเสียง และมุกที่เล่นกับเสียงหรือความหมายของคำในภาษาต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอความขบขันด้วยสถานการณ์ที่ตัวละครเผชิญ โดยมีทั้งเหตุการณ์ที่เป็นโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง ซึ่งเป็นการวางโครงเรื่องหรือสร้างสถานการณ์ให้ตัวละครนักสืบต้องเผชิญกับการถูกหลอก หรือการค้นพบความจริงในการสืบคดีที่พลิกไปจากความคาดหมาย และสร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่าน จากการขบขันให้ความขบขันมีความโดดเด่นและเป็นองค์ประกอบสำคัญของเรื่องควบคู่ไปกับการสืบคดีนี้ ส่งผลให้บรรยากาศของอาชญานิยายชุดนี้แตกต่างไปจากนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนโดยทั่วไป ที่ส่วนมากจะเป็นบรรยากาศที่ค่อนข้างตึงเครียดและลึกลับ อาชญานิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* มีบรรยากาศสนุกสนานครื้นเครงผสมผสานไปกับบรรยากาศความเคร่งเครียดในการสืบคดี เมื่อถึงช่วงเคร่งเครียดจริงจัง เช่น การประชุมเกี่ยวกับคดี หรือมีการอธิบายหลักการหรือทฤษฎีต่างๆที่เริ่มจะยาวจนเกินไป ก็จะมีการแทรกความขบขันเข้ามาเพื่อสร้างสีสัน และเปลี่ยนบรรยากาศของเรื่องอยู่เสมอ ทำให้บรรยากาศโดยรวมของอาชญานิยายชุดนี้ไม่ได้ตึงเครียดเท่ากับบรรยากาศในอาชญานิยายโดยส่วนมาก อีกทั้งการสร้างตัวละครนักสืบให้มีความตลกขบขันเป็นพื้นฐาน ส่งผลให้ตัวละครนักสืบนี้มีความแตกต่างไปจากนักสืบโดยทั่วไป จึงยิ่งช่วยเสริมความโดดเด่นและควมมีเอกลักษณ์ของอาชญานิยายชุดนี้ให้น่าสนใจและเป็นจุดจำของผู้อ่านมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น วินทร์ไม่ได้ใช้ความขบขันเพียงเพื่อสร้างบรรยากาศของเรื่องที่แตกต่างกัน หรือใช้เพื่อสร้างความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังใช้ความขบขันเพื่อเสียดสีหรือวิพากษ์สังคมด้วย เช่น การใช้ความขบขันเสียดสีเรื่องการเมือง การปกครอง หรือการทำงานของข้าราชการตำรวจและทหารที่ใช้อำนาจในทางที่มิชอบ เช่น

“ทีหลังแข่งได้ผลอย่างนี้ จะไปแข่งนักการเมืองเองช่วยดีกว่า”

“งั้นสภาของเราคงมีขนาดเล็กกนิตเดียววะคะ”¹⁴

บทสนทนาข้างต้นเป็นบทสนทนาระหว่างพุ่มรักและจันทร์แรม ผู้ช่วยนักสืบคนสำคัญ เป็นเหตุการณ์ที่สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ก่อนหน้า ที่พุ่มรักวิเคราะห์ว่า เจ้าอาวาสในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* กำลังจะมรณภาพ จันทร์แรมจึงต่อว่าเขาว่าที่พูดมานั้นเป็นการแข่งพระ จะตกนรก จากนั้นเพียง 5 นาทีต่อมาพระรูปนั้นก็มรณภาพจริง ๆ จึงเกิดบทสนทนาข้างต้นขึ้น ซึ่งเป็นการพูดติดตลกของพุ่มรัก เพื่อเป็นการใช้ความขบขันสอดแทรกในสถานการณ์ที่ตึงเครียด และแฝงการเสียดสีไว้ด้วยว่า หากพุ่มรักแข่งให้นักการเมืองเองช่วยตายแล้วเป็นจริง สภาก็คงมีขนาดเล็กกนิตเดียว เพราะนักการเมืองในประเทศส่วนมากล้วนแล้วแต่เองช่วยเกือบทั้งสิ้น จึงจะเห็นได้ว่าความขบขันที่ปรากฏในนวนิยายชุดนี้มีบทบาทที่มากไปกว่าการสร้าง ความบันเทิงให้แก่ผู้อ่านแต่เป็นการใช้ความขบขันที่เหมือนจะเป็นความไร้สาระเพื่อนำเสนอ “สาระ” เกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์สังคมด้วย

การวิพากษ์สังคม เป็นลักษณะเด่นสำคัญอีกประการหนึ่งของอาชญนวนิยายชุดนี้ คดีอาชญากรรมต่าง ๆ ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาสังคมในแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งเสมอ ดังนั้นอาชญนวนิยายจึงเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนภาพสังคมไปโดยปริยาย แต่นอกเหนือไปจากการสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ของสังคมแล้ว นักเขียนก็ยังมีการแสดงความคิดเห็น แสดงทัศนะ หรือวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ ผ่านวรรณกรรมเหล่านี้ด้วยเช่นกัน ดังที่ สุพรรณิ วราทร อธิบายลักษณะของการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในสังคมผ่านทางนวนิยายในสมัยรัชกาลที่ 5 ไว้ว่า

“ทัศนคติของผู้ประพันธ์ หมายถึงการแสดงความคิดเห็นของผู้ประพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้นวนิยายเป็นสื่อ นำสังเกตว่าความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในนวนิยายสมัยนี้มักเกี่ยวกับเรื่องกิจการบ้านเมืองและชาติมากกว่าเรื่องชีวิตโดยทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้มีความเห็นว่าเหตุการณ์ในสมัยนั้นน่าจะมีผลต่อความคิดเหล่านี้ด้วย ทั้งนี้ เพราะในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีการปรับปรุงบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ มากมาย จึงเป็นจุดสนใจของคนทั่วไป นอกจากนี้ไทยต้องเสียดินแดนให้แก่ชาติตะวันตก ซึ่งเข้ามามีอาณานิคมในดินแดนเอเชียอาคเนย์หลายแห่ง ย่อมชวนให้เกิดการรักชาติบ้านเกิดเมืองนอนของตนมากขึ้น สำหรับลักษณะการแสดงทัศนคติของนักประพันธ์นั้นมีทั้งทางตรง

¹⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: 113, 2559), หน้า 212.

และทางอ้อม การแสดงทัศนคติทางตรงคือการกล่าวถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใด ตามที่ผู้ประพันธ์มีความคิดเห็น โดยอาจใช้คำบรรยายหรือจัดให้เป็น คำพูดของตัวละคร การแสดงทัศนคติทางอ้อมได้แก่การแสดง ในรูปแบบของการเปรียบเทียบ ปรีศนา หรือมีเลศนัยชวนให้คิด”¹⁵

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์สังคม ผ่านนวนิยายนั้น มีมาตั้งแต่ยุคสมัยเริ่มแรกของการแต่งนวนิยาย และการวิพากษ์วิจารณ์เหล่านั้นย่อมมีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมด้วย ในอาชญนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* วินทร์ก็ได้ใช้อาชญนิยายในการสะท้อนภาพปัญหาสังคม พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมตามยุคสมัยด้วยเช่นกัน โดยปัญหาสังคมที่ปรากฏในอาชญนิยายชุดนี้มีความหลากหลายมาก ประเด็นที่มีความโดดเด่น เช่น เรื่องความไร้ประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนสอบสวน ที่นำเสนอผ่านการประกอบสร้างโครงเรื่องในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* โดยมีโครงเรื่องหลักคือการลักพาตัวจันทร์แรม ผู้ช่วยนักสืบคนสำคัญของพุ่มรักไป เพื่อบีบบังคับให้พุ่มรักไขคดีในโครงเรื่องรองจำนวน 7 คดี ซึ่งล้วนเป็นคดีที่มีการ “จับแพะ” ทั้งหมด ทำให้พุ่มรักจะต้องสืบหาพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ ช่วยเหลือแพะ และจับผู้กระทำผิดตัวจริงมารับโทษให้ได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสืบหา “คนเลี้ยงแพะ” ผู้อยู่เบื้องหลังที่คอยบงการคดีในโครงเรื่องหลักด้วย ท้ายที่สุดแล้วโครงเรื่องรองทั้ง 7 เรื่องนี้จึงตอกย้ำให้เห็นถึงความด้อยประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องมารับโทษ ทั้งที่เต็มใจและไม่เต็มใจ และที่สำคัญคือ โครงเรื่องหลักก็ยังช่วยเปิดโปงการใช้อำนาจในทางที่มีขอบของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ที่ใช้ช่องโหว่ของกระบวนการยุติธรรมนี้ในการช่วยเหลือน้องพี่ของตน และช่วงชิงอำนาจในวงการค้าตรวจต่อไป จึงจะเห็นว่าวินทร์ได้ใช้กลวิธีการประกอบสร้างโครงเรื่อง ทั้งโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง ในการช่วยนำเสนอประเด็นการวิพากษ์สังคมได้อย่างสนุกสนานและแยบยล นอกจากนี้ วินทร์ยังใช้กลวิธีการประกอบสร้างตัวละครในการช่วยนำเสนอประเด็นวิพากษ์สังคมด้วยเช่นกัน เช่น ในเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* วินทร์ประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละคร ชายกลาง ทนายทอง ด้วยการทำให้เขาถูกกลั่นแกล้ง (Bullying) และถูกทารุณกรรมทางเพศในวัยเด็ก ส่งผลให้ชายกลางกลายเป็นผู้ที่มีปัญหาทางเพศและมีปัญหาทางจิตตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ด้วยอาการทางจิตผนวกกับความคับแค้นในจิตใจทำให้เขากลายเป็นฆาตกรต่อเนื่องที่อันตรายและน่ากลัว การประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครเช่นนี้จึงช่วยชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการกลั่นแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม

¹⁵ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 176.

และการใช้ความรุนแรงโดยการทารุณกรรมทางเพศได้อย่างชัดเจน เพราะแสดงให้เห็นถึงผลอันร้ายแรงที่เกิดขึ้นตามมาจากการถูกระงับทำเหล่านั้น

จากตัวอย่างที่ได้กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าประเด็นที่วินทร์ได้หยิบยกขึ้นมาสอดแทรกไว้ในเรื่องและวิพากษ์วิจารณ์นี้ ล้วนแล้วแต่สัมพันธ์กับบริบทสังคมทั้งสิ้น กล่าวคือเป็นประเด็นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและเป็นคดีที่พบเห็นได้โดยทั่วไปในสังคมปัจจุบัน วินทร์มีกลวิธีในการนำเสนอปัญหาและการวิพากษ์วิจารณ์ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งองค์ประกอบของอาชุนิยายและลักษณะของความขบขันที่ปรากฏเรื่องต่างก็ช่วยส่งเสริมการนำเสนอ ตั้งคำถาม เสียตสี และวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างแยบยลในทุกๆ คดี กล่าวคือลักษณะของอาชุนิยายเอื้อต่อการนำเสนอภาพสะท้อนสังคมเป็นหลัก เพราะทุก ๆ คดีที่นักสืบต้องไขความจริงให้ได้นั้น ล้วนแต่ต้องมีสาเหตุหรือปมปัญหาของเรื่องที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิด การกระทำ หรือสภาพสังคมในแง่ใดแง่หนึ่งเสมอ ดังนั้น องค์ประกอบในการสร้างงานอาชุนิยาย อันได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก ตลอดจนการตั้งชื่อเรื่อง และกลวิธีการสืบสวนสอบสวน จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบสร้างเรื่อง เพื่อนำเสนอแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับสังคมในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ยกตัวอย่างไปข้างต้นด้วย

นอกจากองค์ประกอบในการสร้างงานอาชุนิยายและความขบขันที่เป็นกลวิธีสำคัญในการนำเสนอการวิพากษ์สังคมแล้ว วินทร์ยังใช้กลวิธีอื่น ๆ เพื่อช่วยส่งเสริมการวิพากษ์สังคมในประเด็นต่าง ๆ ให้มีความแยบยล สร้างสรรค์ และเป็นเอกภาพกลมกลืนไปกับการประกอบสร้างโครงเรื่องหรือตัวละครด้วย เช่น การใช้สัญลักษณ์ควบคู่ไปกับการประกอบสร้างโครงเรื่อง คือในเรื่อง *คดีสามเงา* วินทร์ใช้ “ปลาร้า” แทนความน่าเหม็นของระบบราชการ โดยผูกเข้ากับโครงเรื่องรองคือการก่อเหตุด้วยการใช้ระเบิดปลาร้าวางไว้บนแท็กซี่ เพื่อนำเสนอปัญหาแท็กซี่ไม่รับผู้โดยสาร และเป็นส่วนหนึ่งของแผนการในการกำจัดข้าราชการที่มีความประพฤติไม่ดี ปลาร้าจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ช่วยเปิดโปงรายชื่อของข้าราชการที่เคยกระทำผิด และอีกนัยหนึ่งก็สื่อถึงความน่าเหม็นของระบบราชการที่เกิดขึ้นจากความประพฤติที่ไม่ดีของข้าราชการเหล่านั้น จึงจะเห็นได้ว่าปลาร้านี้เป็นทั้งสัญลักษณ์ที่มีความหมายโดยนัยในการวิพากษ์ระบบราชการ และยังเป็นสิ่งที่ผู้ก่อเหตุใช้เป็นอาวุธในการก่อคดีด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น อาชุนิยายชุดนี้ยังมีความน่าสนใจตรงที่มีการใช้ศาสตร์หลากหลายแขนงในการประกอบสร้างเรื่อง เช่น การใช้โหราศาสตร์หรือความเชื่อเข้ามาผูกโยงเพื่อนำเสนอแนวคิดความมั่งงายของคนในสังคม และการตักดวงผลประโยชน์จากความเชื่อของคน มีการใช้ศาสตร์ทางด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาเข้ามาประกอบการสืบคดี และนำเสนอแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับกลุ่มคนออกทิสติกและอาชญากรต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีการใช้ความรู้ในด้านประวัตินวงการเพลงลูกทุ่งมาใช้ในการประกอบสร้างโครงเรื่องและตัวละครอีกด้วย

จากที่กล่าวมานี้จึงจะเห็นได้ว่าอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* มีความโดดเด่น ทั้งในด้านตัวละครนักสืบที่แปลกใหม่ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ชัดเจน และมีการประกอบสร้างโครงเรื่องที่ ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นนำเสนอเรื่องราวการไขคดีตามแบบอาชุนิยายโดยทั่วไปเพียงเท่านั้น หากแต่มีการใช้วรรณกรรมเป็นพื้นที่สำหรับนำเสนอภาพสะท้อนสังคม ตั้งคำถาม เสียดสี และวิพากษ์วิจารณ์ ประเด็นต่างๆในสังคมด้วย เป็นบันเทิงคดีที่มีสาระสอดแทรกอยู่ในตัวเอง ทำให้ผู้อ่านได้ทั้ง ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน และได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆในสังคมที่ตนดำรงอยู่ อีกทั้งยัง ช่วยจุดประกายความคิด ตั้งคำถามในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ที่ทำให้ผู้อ่านได้คิดพิจารณา ทำให้เกิด แนวความคิดแง่มุมใหม่ๆในประเด็นต่างๆอีกด้วย อาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ จึงเป็นอาชุนิยายชุดหนึ่งที่ควรค่าแก่การใช้เป็นตัวบทในการศึกษาเชิงวรรณกรรมใน ประเด็นต่างๆ อย่างไรก็ตามพบว่ายังมีการศึกษาอาชุนิยายชุดนี้ไม่มาก มีเพียงการศึกษา “วิเคราะห์ วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน” ของ วินทร์ เลียววาริณ และโยโคมิโซะ เซชิ โดยนาฏอนงค์ พวงสมบัติ ในปีพ.ศ. 2554 ซึ่งผู้วิจัยใช้กลุ่มข้อมูลอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ชุดที่ 1 *ฆาตกรรม กลางทะเล* ชุดที่ 2 *คดีฝันางตะเคียน* และชุดที่ 3 *ฆาตกรรมจักรราศี* เพื่อเปรียบเทียบกับวรรณกรรม แนวสืบสวนสอบสวนของโยโคมิโซะ เซชิ มีวิธีการศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่การเปรียบเทียบในด้าน องค์ประกอบวรรณกรรม กลวิธีการประพันธ์ และด้านกลวิธีการสืบสวนเพียงเท่านั้น ไม่ได้ ให้ความสำคัญกับแนวคิดการวิพากษ์สังคมและกลวิธีการนำเสนอที่ใช้ในอาชุนิยายชุดนี้

ในปีเดียวกัน ปาริฉัตร ภูพันธ์ ก็ได้ศึกษาเรื่อง “อาชุนิยายไทย พ.ศ. 2541-2550” โดยเป็น การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านเนื้อหาและองค์ประกอบด้านตัวละครจากอาชุนิยายไทย 24 เรื่อง ซึ่งมีอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ชุดที่ 3 *ฆาตกรรมจักรราศี* เป็นกลุ่มข้อมูลด้วย ทั้งนี้ การศึกษา มุ่งเน้นไปที่ภาพรวมขององค์ประกอบวรรณกรรม เพื่อสรุปลักษณะของอาชุนิยายไทยในช่วงเวลา ดังกล่าว ทำให้การศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ตัวบทเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยละเอียด นอกจากการศึกษา 2 เรื่องที่ได้กล่าวไปข้างต้น ก็พบว่าไม่ได้มีผู้นำกลุ่มข้อมูลอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้มาใช้ในการศึกษาเรื่องอื่นๆเพิ่มเติม จะเห็นได้ว่าการศึกษาทั้ง 2 เรื่อง มุ่งเน้นที่ องค์ประกอบวรรณกรรมและกลวิธีการประพันธ์เป็นหลัก กล่าวคือเน้นการวิเคราะห์โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และกลวิธีการสืบสวน แต่ไม่มีการศึกษาที่มุ่งเน้นวิเคราะห์การประกอบสร้าง อาชุนิยายเพื่อนำเสนอแนวคิดการวิพากษ์สังคม ซึ่งเป็นลักษณะโดดเด่นที่ทำให้อาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* น่าสนใจ อีกทั้งยังมีคุณค่ามากไปกว่าบันเทิงคดีที่อ่านเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังมีการชี้ให้เห็นถึงปัญหา วิพากษ์วิจารณ์ และตั้งคำถามกับประเด็นต่างๆ ให้ผู้อ่านได้ถกคิดตาม และตระหนักถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมไทยอีกด้วย ดังนั้น การศึกษาอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคม จะทำให้เห็นถึงคุณค่า

ของวรรณกรรมไทยในฐานะเครื่องมือในการวิพากษ์วิจารณ์ และนำเสนอภาพสะท้อนสังคมได้อย่างชัดเจน รวมทั้งยังได้เห็นพัฒนาการและกลวิธีการสร้างงานอาชญาวิทย ซึ่งจะช่วยเติมเต็มภาพรวมของวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนของไทยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการสร้างลักษณะอาชญาวิทยในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ และวิเคราะห์การวิพากษ์สังคมในงานดังกล่าว

1.3 สมมติฐาน

เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ สร้างลักษณะอาชญาวิทยโดยใช้กลวิธีการสืบสวนสอบสวนอย่างหลากหลาย มีการสร้างตัวละครหลักเป็นนักสืบลูกทุ่ง และมีการสอดแทรกอารมณ์ขันในส่วนต่างๆ เพื่อวิพากษ์สังคมในหลายประเด็น เช่น ประเด็นเรื่องความรู้ประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนสอบสวน เรื่องความตกต่ำของศาสนาและศีลธรรม เรื่องการไม่ยอมรับและการกีดกันคนชายขอบ และเรื่องการกลั่นแกล้งผู้ที่ย่อแอกกว่าในสังคม

1.4 ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้กลุ่มข้อมูลอาชญาวิทยชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ จำนวน 9 เล่ม ได้แก่

ชุดที่ 1 *ฆาตกรรมกลางทะเล* (รวมเรื่องสั้น)

ชุดที่ 2 *คดีฝันนางตะเคียน* (รวมเรื่องสั้น)

ชุดที่ 3 *ฆาตกรรมจักรราศี* (นวนิยาย)

ชุดที่ 4 *คดีเจ็ดแพะ* (นวนิยาย)

ชุดที่ 5 *คดีล่าคนเจ้าชู้* (รวมเรื่องสั้น)

ชุดที่ 6 *คดีศพล่องหน* (รวมเรื่องสั้น)

ชุดที่ 7 *คดีहनอนนิยาย* (นวนิยาย)

ชุดที่ 8 *คดีสามเงา* (นวนิยาย)

ชุดที่ 9 *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* (นวนิยาย)

1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมและศึกษากลุ่มข้อมูลทั้ง 9 เล่ม
2. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาวิเคราะห์แนวความคิดการวิพากษ์สังคม และกลวิธีการประกอบสร้างอาชญาวิทยา เพื่อนำเสนอแนวคิดดังกล่าว
4. สรุปและเสนอผลการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจลักษณะอาชญาวิทยาและการวิพากษ์สังคมในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ
2. เป็นแนวทางในการศึกษารรณกรรมไทยแนวสืบสวนสอบสวนเรื่องอื่นต่อไป

1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอาชญาวิทยาชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคม สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมประเภทสืบสวนสอบสวน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลงานของวินทร์ เลียววาริณ

1.7.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวรรณกรรมประเภทสืบสวนสอบสวน

ตัวบทวรรณกรรมประเภทสืบสวนสอบสวนหรืออาชญาวิทยา เป็นตัวบทที่ได้รับความนิยมในการเลือกมาศึกษาวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องในหลากหลายประเด็น โดยในช่วงแรกจะเน้นการศึกษาในด้านอิทธิพลของวรรณกรรม ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของวรรณกรรมตะวันตกต่อวรรณกรรมไทย หรืออิทธิพลของวรรณกรรมตะวันตกต่อวรรณกรรมตะวันตกด้วยกัน ตลอดจนมีการศึกษาที่เน้นไปที่ลักษณะเด่นของตัวบทด้วย หลังจากนั้นในช่วงที่สองจะเป็นการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ ทั้งการเปรียบเทียบองค์ประกอบวรรณกรรมและการเปรียบเทียบแบบข้ามศาสตร์ และต่อมาในช่วงที่สามจึงเริ่มมีการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคมมากยิ่งขึ้น

1.7.1.1 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาด้านอิทธิพลและลักษณะเด่นของวรรณกรรมประเภทสืบสวนสอบสวน

ในปีพ.ศ. 2532 สุชาติดา เจริญพร ได้ศึกษาเรื่อง “นวนิยายสืบสวนชุดเมเจอร์ต์ของ ชิมมิง” ซึ่งเป็นนวนิยายสืบสวนสอบสวนของฝรั่งเศส โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการสร้างเรื่อง นวนิยายสืบสวนสอบสวนที่แตกต่างออกไปจากเดิม คือเป็นการสร้างงานแนวสืบสวนสอบสวนที่ไม่ได้ มุ่งเน้นนำเสนอความชั่วร้ายของอาชญากร แต่พยายามที่จะนำเสนอคุณค่าความเป็นมนุษย์โดยใช้หลัก จิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้อง มีการใช้สถานการณ์ ตัวบุคคล สถานที่ และบรรยากาศ ที่แสดงให้เห็นถึง มนุษย์ที่ต้องดำรงชีพอยู่ในสภาวะต่างๆอันส่งผลกระทบต่อสภาวะทางจิตใจ ซึ่งอาจนำไปสู่การก่อเหตุ อาชญากรรมได้ ดังนั้น นวนิยายเรื่องนี้จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจมนุษย์มากยิ่งขึ้น และยังนำเสนอว่าการแก้ปัญหาทางจิตจึงอาจเป็นแนวทางหนึ่งที่เหมาะสมแก่การแก้ปัญหา อาชญากรรมในสังคม แนวทางการศึกษาของสุชาติดา นี้ แสดงให้เห็นถึงวิธีการศึกษาแนววิเคราะห์ หลักลักษณะเด่นของงานที่แตกต่างไปจากงานคลาสสิกอย่างเอ็ดการ์ แอลแลน โป (Edgar Allan Poe) หรือเซอร์อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) ที่เคยสร้างไว้ จึงสามารถนำมาเป็น แนวทางในการศึกษาวิเคราะห์เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ที่มีการสร้างงานแนวสืบสวนสอบสวนที่ มุ่งเน้นนำเสนอการวิพากษ์สังคมในประเด็นต่าง ๆ เป็นการใช้นัยเชิงคติแนวสืบสวนสอบสวนให้มี บทบาทมากไปกว่านัยเชิงคติสำหรับอ่านเพื่อความเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นลักษณะ การสร้างงานที่แตกต่างไปจากงานแนวสืบสวนสอบสวนอื่น ๆ ในยุคสมัยเดียวกัน

ต่อมาในปีพ.ศ. 2544 อังคณา สุขวิเศษ ได้ศึกษาเรื่อง “นวนิยายแนวสืบสวน สอบสวน : อิทธิพลของชุดเชอร์ล็อกโฮล์มส์ ที่มีต่อชุดปัวโรต์และนิทานทองอิน” ซึ่งเป็นการศึกษา เปรียบเทียบอิทธิพลที่นวนิยายชุด *ปัวโรต์* และ *นิทานทองอิน* ได้รับมาจากนวนิยายชุด *Sherlock Holmes* ผลสรุปได้ว่าทั้งสองเรื่องต่างได้รับอิทธิพลมาทั้งในด้านลักษณะโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และ กลวิธีในการเล่าเรื่อง แต่ถึงแม้จะได้รับอิทธิพลมา ทั้งเรื่อง *ปัวโรต์* และ *นิทานทองอิน* ต่างก็ยังมี เอกลักษณะเฉพาะตน เพราะผู้เขียนมีการนำมาดัดแปลง ผสมผสานความรู้ บริบทสังคมและวัฒนธรรม ของตนเองเข้าไปเพิ่มเติม จนเกิดเป็นนวนิยายชุดใหม่ที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจเฉพาะตัว จะเห็น ได้ว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาโดยใช้แนวทางการวิเคราะห์อิทธิพลของวรรณกรรมแนวสืบสวน สอบสวนของตะวันตกที่มีต่อวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนของไทย และอิทธิพลของวรรณกรรม แนวสืบสวนสอบสวนของตะวันตกที่มีต่อวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนของตะวันตกด้วยกันด้วย ซึ่ง อาจเป็นแนวทางการศึกษาที่สามารถนำมาใช้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ได้ในบาง ประเด็น เช่น ในด้านกลวิธีการสร้างงานแนวสืบสวนสอบสวนของวินทร์ที่อาจจะได้รับอิทธิพลมาจาก วรรณกรรมต่างประเทศส่วนหนึ่ง แล้วมีการนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับงานของตน และที่สำคัญคือ

การศึกษาของอังคณา ยังทำให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของอาชญาวิทยาแนวคลาสสิกที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์ลักษณะของเรื่องชุด *ฟุ่่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ได้เช่นกัน

นวนิยายชุด *Sherlock Holmes* ยังคงได้รับความนิยมในการนำมาศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในปีพ.ศ. 2548 พนิดา หล่อเลิศรัตน์ ได้สนใจศึกษา “พัฒนาการการแปลอาชญาวิทยาชุดเซอร์ล็อก โสมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน” เป็นการศึกษาโดยปรับใช้ทฤษฎีการแปลวรรณกรรมของวิลยา วิวัฒน์ศร ทฤษฎีการประเมินงานแปลของคาทารินา โรส และทฤษฎีสโคปอสม่าเป็นกรอบในการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า มีการแปลแบ่งได้เป็น 3 แนวทางคือ การแปลแนวดัดแปลง การแปลแนวเรียบเรียง และการแปลแนวรักษาดั้งเดิม อีกทั้งยังพบว่าแนวทางการแปลที่แตกต่างกันนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 อย่างคือ ผู้อุปถัมภ์ ขนบทางวรรณศิลป์ และคตินิยม

นอกเหนือไปจากการศึกษาวิเคราะห์งานของต่างประเทศและงานที่ได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศแล้ว ในปีพ.ศ. 2550 เพ็ญวิษา วัฒนปรีชานนท์ ก็ได้ศึกษาวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนของนักเขียนคนไทย คือเรื่อง “กลวิธีการประพันธ์ในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของกึ่งฉัตร” ซึ่งเป็นการศึกษาในเชิงวิเคราะห์ลักษณะเด่นของงาน โดยมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ด้านกลวิธีการประพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า กึ่งฉัตรมีกลวิธีการผูกปมปัญหาคดีของเรื่องที่หลากหลาย และมีการผสมผสานเอาความรักโรแมนติกเข้ามาใส่ไว้ในผลงานด้วย โดยทำให้มีโครงเรื่องการพัฒนาความรักไปพร้อม ๆ กับการคลี่คลายคดี มีการสร้างตัวละครให้มีบุคลิกและบทบาทที่หลากหลาย เพื่อให้มีบทบาทในการเข้าไปสืบคดีได้อย่างสมจริง และมีการแฝงแนวคิดต่าง ๆ ไว้ด้วย เช่น แนวคิดเรื่องความรักและปัญหาสังคม แนวทางการศึกษาของเพ็ญวิษาก็เป็นแนวทางที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ในการศึกษาเรื่องชุด *ฟุ่่มรัก พานสิงห์* ได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการศึกษาในด้านกลวิธีการประพันธ์ โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากลวิธีการสร้างงานอาชญาวิทยาของวินทร์เช่นเดียวกัน เช่น การวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่อง กลวิธีการดำเนินเรื่อง และการใช้ภาษา เป็นต้น

ต่อมาในปีพ.ศ. 2552 มีการศึกษางานประเภทสืบสวนสอบสวน 2 เรื่องด้วยกันคือ อลิสา สันตสมบัติ ศึกษาเรื่อง “ความจริง อัตลักษณ์ เรื่องเล่า และเขาวงกต : การแสวงหาแบบหลังสมัยใหม่ในนวนิยายได้ขนบสืบสวนสอบสวน” โดยผลการศึกษาพบว่านวนิยายได้ขนบสืบสวนสอบสวนมีลักษณะของการพลิกกลับขนบการสืบสวนสอบสวนแบบเดิม โดยการให้นักสืบพบเจอกับความล้มเหลวในการสืบและคลี่คลายคดี ส่วนแนวคิดเขาวงกต เป็นการอุปโลกน์กับโลกที่มีลักษณะเป็นเขาวงกตซับซ้อนไร้ระเบียบ และยังแสดงถึงการสูญสลายของอัตลักษณ์และความจริงเพียงหนึ่งเดียว กลายมาเป็นอัตลักษณ์และความจริงที่หลากหลายและมีลักษณะที่ซับซ้อน วิทยานิพนธ์เรื่อง

นี้จึงแสดงให้เห็นการใช้วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนเพื่อช่วยในการนำเสนอความคิดแบบหลังสมัยใหม่ ทำให้เข้าใจสภาวะของโลกและปัจเจกในปัจจุบันได้อย่างชัดเจน

ในปีพ.ศ. 2553 ไกรสิทธิ์ จามรจันทร์สาขา ศึกษาเรื่อง “ลักษณะเด่นของ อาชญาวิทยาของวสิษฐ เดชกุญชร” ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ว่า มีลักษณะเด่นในเรื่องแนวคิดในการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีทั้งที่ถูกต้องตามกระบวนการยุติธรรมและไม่ถูกต้องตามกระบวนการยุติธรรม นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเรื่องสาเหตุการก่ออาชญากรรม ซึ่งส่วนมากเป็นเพราะเงินและอำนาจ ส่วนลักษณะเด่นในด้านการสร้างเรื่อง ได้แก่การใช้อาชญากรรมเรื่องยาเสพติดเป็นอาชญากรรมหลักในเรื่อง การใช้องค์การอาชญากรรมเข้ามาบิบทบาทสำคัญในเรื่อง และการใช้หลักพระพุทธศาสนาเข้ามาเชื่อมโยงในเรื่อง ส่วนด้านกลวิธีการประพันธ์ มีลักษณะเด่นคือการร้อยเรียงด้วยความรัก กลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง การใช้โครงเรื่องแบบพีระมิดของไฟรทาก (Freytag pyramid) การพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละครเอก และการสร้างความสมจริง การศึกษาเรื่องนี้ก็เป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะเด่นของงานได้เป็นอย่างดีเช่นเดียวกัน โดนเห็นถึงแนวทางการวิเคราะห์ทั้งแนวคิด การสร้างเรื่อง และกลวิธีการประพันธ์

และในปีพ.ศ. 2554 ปาริฉัตร ภูพันธ์ ศึกษาเรื่อง “อาชญาวิทยาไทย พ.ศ. 2541-2550” โดยเป็นการศึกษาลักษณะเด่นในองค์ประกอบด้านเนื้อหาและตัวละครที่โดดเด่นในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนจำนวน 24 เรื่อง ผลการศึกษาสรุปว่าโครงเรื่องของอาชญาวิทยาไทยมี 2 แบบ คือเป็นการฆาตกรรมหรือคดีต่าง ๆ และเป็นเรื่องชีวิตครอบครัว ความรัก และปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ฉากและบรรยากาศ เป็นฉากที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรม การสืบหาความจริง การเปิดเผยความจริง และการสร้างความน่าสงสัย ข้อมูลที่ใช้ในการประพันธ์อาชญาวิทยายเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ พุทธศาสตร์ และกีฏวิทยา การสร้างตัวละครและประเภทของตัวละครพบว่ามีตัวละครหลัก 4 บทบาท คือเหยื่อ ผู้สืบหาความจริง ผู้ร้ายหรือฆาตกร และผู้ที่มีส่วนในการเปิดเผยความจริง

จะเห็นได้ว่าการศึกษางานแนวสืบสวนสอบสวนในช่วงแรก ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2532 - 2554 จะมุ่งเน้นศึกษาในด้านอิทธิพลและลักษณะเด่นของงานเป็นหลัก ต่อมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 เป็นต้นไปจะเป็นการมุ่งเน้นศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ ทั้งเนื้อหาและกลวิธีที่ใช้ในการประพันธ์ และการเปรียบเทียบข้ามศาสตร์ ซึ่งจะอธิบายเป็นลำดับถัดไป

1.7.1.2 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบวรรณกรรมประเภท สืบสวนสอบสวน

ในปีพ.ศ. 2554 นาฏอนงค์ พวงสมบัติ ได้ศึกษา “วิเคราะห์วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน ของ วินทร์ เลียววาริณ และโยโคมิโซะ เซชิ” ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบผลงานของนักเขียน 2 คนที่มีชื่อเสียง เพื่อแสดงให้เห็นว่านวนิยายที่ได้รับความนิยมนั้นมีลักษณะและรูปแบบไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ลำดับและกลวิธีการสืบสวนหรือการเปิดเผยความจริงอย่างสมเหตุสมผล เป็นต้น แต่ในขณะเดียวกันงานของนักเขียนทั้งสองคนก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้วย เช่น บุคลิกและลักษณะของนักสืบที่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด แต่มีลักษณะร่วมกันคือการสร้างตัวละครนักสืบให้แปลกแยกแตกต่างจากคนอื่นในสังคม มีความเฉลียวฉลาดช่างสังเกต สามารถนำผู้อ่านคลี่คลายคดีได้อย่างน่าชื่นชม ถึงแม้ว่าจะใช้ตัวบทวรรณกรรมส่วนหนึ่งที่เหมือนกัน แต่งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบวรรณกรรมของทั้ง 2 เรื่องที่มาจากภาษาและวัฒนธรรมที่ต่างกันเป็นหลัก ว่ามีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างไปจากประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการมุ่งเน้นศึกษา คือศึกษาองค์ประกอบวรรณกรรมที่นำไปสู่การวิพากษ์สังคม

มนัสวี พรหมสุทธิรักษ์ ศึกษาเรื่อง “อายุ เพศสถานะ ชนชั้นและชาติพันธุ์ : การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องชุดนักสืบหญิงหมายเลขหนึ่ง คุณป้ามาธูร และสโม่สรนักสืบ” (2554) เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ 4 ประเด็นหลักคือ อายุ เพศสถานะ ชนชั้นและชาติพันธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ในทุก ๆ ประเด็นจะเป็นการนำเสนอเพื่อโต้กลับชนบวาทกรรมหรือแนวคิดกระแสหลักในสังคม กล่าวคือ ในด้านอายุ การให้ตัวละครผู้สูงอายุสวมอัตลักษณ์เป็นคนหนุ่มสาว เป็นการโต้กลับวาทกรรมของผู้สูงวัยที่ว่าเป็นผู้เสื่อมสมรรถภาพและไร้ความสามารถในการทำงาน ซึ่งนิยายกลุ่มข้อมูลที่ศึกษามีการพยายามที่จะนำเสนอและสร้างนิยามชุดวาทกรรมใหม่ให้คนชราในด้านกายภาพ โดยการให้ตัวละครเอกมีการแสดงตัวตนหรือปรับเปลี่ยนลักษณะภายนอกในลักษณะคนสาว เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นนักสืบ ในส่วนของเพศสถานะ การที่ให้ตัวละครหลักนักสืบเป็นเพศหญิง เป็นการโต้กลับมายาคติในสังคมผู้ชายเป็นใหญ่ที่ผู้ชายเป็นผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ แสดงให้เห็นว่าเพศหญิงมีความเท่าเทียมและไม่ได้ด้อยความสามารถไปกว่าเพศชาย ในด้านชนชั้น นวนิยายกลุ่มนี้สะท้อนให้เห็นถึงการโยกย้ายสังคมที่เท่าเทียมกันในด้านชนชั้น และมีการอุปถัมภ์กันอย่างพอเหมาะพอควร อีกทั้งยังแสดงถึงความเลวร้ายของระบบทุนนิยม และสุดท้ายคือประเด็นเรื่องชาติพันธุ์ ตัวละครที่เป็นชาวไทยนำเสนอแนวคิดการยอมรับว่าตนเองด้อยกว่าประเทศตะวันตก แต่การสร้างและนำเสนอ นักสืบผิวสีเป็นการโต้กลับวาทกรรมความเฉลียวฉลาดและมีศีลธรรมของคนผิวขาวที่มีเหนือคนผิวสี และทำให้คนผิวสียังสามารถคงอัตลักษณ์ของตนไว้ได้

ในปีพ.ศ. 2557 มีผลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมคัดสรรชุด เซอร์ลีโอค โฮล์มส์ของเซอร์อาเธอร์ โคนัน ดอยล์กับละครดัดแปลงของบีบีซี (พ.ศ. 2553-2555)” โดยณัฐฐา ศศิธร เป็นการศึกษาเปรียบเทียบตัวบทวรรณกรรมกับละครดัดแปลงของบีบีซี โดยวิเคราะห์ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ อาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศวิถี ในบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากยุคศตวรรษที่ 20 สู่สังคมอังกฤษปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า ในงานต้นฉบับมีการใช้ อาการทางจิต ความเป็นอื่นทางเชื้อชาติ และเพศวิถีเปรียบเสมือนภัยทางสังคม โดยการใช้ลักษณะดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างตัวละครผู้ร้าย ดังนั้น บทบาทของนักสืบก็คือการเข้ามาจัดการกับ ภัยคุกคามเหล่านี้เพื่อรักษาความสงบของสังคม แต่เมื่อวรรณกรรมถูกปรับเปลี่ยนมาเป็นละคร โทรทัศน์ ประเด็นทั้งสามได้ถูกนำเสนอในแง่ของการยอมรับ แต่ยังคงความกังวลถึงประเด็นดังกล่าวไว้ อยู่ในลักษณะที่ผ่อนคลายลง

1.7.1.3 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางสังคมในอาชญาวิทยา

ในปีพ.ศ. 2558 กานต์ธิดา ขยันการนาวิ สนใจศึกษา “ปัญหาสังคมและความวิตกกังวลในอาชญาวิทยาร่วมสมัยของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย” เป็นการศึกษาแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับ ปัญหาสังคมและความวิตกกังวลในประเด็นต่าง ๆ ที่ถูกตีแผ่และนำเสนอผ่านอาชญาวิทยาร่วมสมัยของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย โดยประเด็นที่ปรากฏได้แก่ ปัญหาความรุนแรงที่ผู้ชายกระทำต่อผู้หญิง ความกังวลในเรื่องการสูญเสียความบริสุทธิ์ทางชาติพันธุ์ โดยการคุกคามและทำลายอัตลักษณ์ของ ประเทศโดยชาวต่างชาติ และความรุนแรงในการสังหารหมู่ครอบครัวของชาวอัฟกานิสถานในสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในตะวันออกกลางของรัฐบาล

และในปีเดียวกัน วรานันท์ วรวัฒนานนท์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ผู้หญิงภายใต้ระบบทุนนิยมในอาชญาวิทยาร่วมสมัย” เป็นการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับปัญหาของผู้หญิงที่ต้องถูกกดขี่ภายใต้ระบบทุนนิยมที่นำเสนอผ่านทางอาชญาวิทยาร่วมสมัย จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า อาชญาวิทยาร่วมสมัยที่นำมาศึกษา มีการนำเสนอให้เห็นถึงปัญหาของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และระบบปิตาธิปไตยที่มีชายเป็นใหญ่ในสังคมญี่ปุ่น ซึ่งส่งผลให้เพศหญิงถูกกดขี่ กีดกัน และแบ่งแยกอย่างชัดเจน โดยมีบทบาทเพียงแค่ทำหน้าที่สืบพันธุ์เท่านั้น นอกจากนี้ยังถูกกดขี่ซ้ำซ้อนจากเพศหญิงด้วยกันอีกด้วย ทำให้ตัวละครเพศหญิงเกิดการลุกขึ้นมาปฏิวัติและกระทำการตอบโต้ด้วยการก่ออาชญากรรม แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการกระทำดังกล่าวก็เป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก เพราะมีอุปสรรคจากการกดขี่แก้แค้นของตัวละครชายและกลไกทางสังคมเพื่อธำรงไว้ซึ่งระบบทุนนิยมปิตาธิปไตย อุปสรรคเหล่านี้เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงโอกาสความเป็นไปได้อันน้อยนิดหรืออาจเป็นไปได้เลยในการตอบโต้หรือปลดแอกตนเองออกมาจากการถูกกดขี่ของผู้หญิงในสังคมทุนนิยมปิตาธิปไตยในญี่ปุ่น

โตม ไกรปกรณ์ ศึกษาเรื่อง “อาชุนิยายในสังคมสยามสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว-พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : ประวัติศาสตร์การเมืองวัฒนธรรม : รายงานการวิจัย” ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาชุนิยายที่สร้างขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 5 - รัชกาลที่ 6 กับบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ผลการศึกษาพบว่าอาชุนิยายเป็นงานวรรณกรรมแนวใหม่ที่ปรากฏขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก โดยผู้เขียนและผู้่านวรรณกรรมแนวนี้ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นสูงที่อ่านเพื่อความสนุกสนาน แต่ในขณะที่เดียวกันตัวบทวรรณกรรมก็เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวิทยาการความรู้แบบตะวันตกด้วย ได้แก่ การคิดอย่างมีเหตุผลด้วยหลักวิทยาศาสตร์หรือตามหลักตรรกวิทยา ซึ่งความรู้ด้านตรรกวิทยานี้มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของชนชั้นสูงอีกด้วย

ปราง ศรีอรุณ ศึกษาเรื่อง “เรือนร่างในอาชุนิยายร่วมสมัยแนวมาดกรต่อเนื่องของอเมริกาและญี่ปุ่น” ผลการศึกษาสรุปว่า นวนิยายสืบสวนสอบสวนที่ใช้ในการศึกษามีลักษณะของการบรรยายเรือนร่างของนักสืบและเหยื่ออย่างละเอียด โดยเฉพาะเหยื่อที่ถูกกระทำ ทำให้เห็นถึงความโหดร้ายทารุณที่เหยื่อได้รับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการผสมผสานระหว่างอาชุนิยายกับวรรณกรรมแนวโกธิด ที่สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นเกี่ยวกับเรือนร่างที่น่าสนใจ 3 ประเด็น ได้แก่ สังคมเมือง ศาสนา และการบริโภค

การศึกษาเรื่อง “ตัวละครหญิงกับปิตาธิปไตยในนวนิยายสืบสวนสอบสวนร่วมสมัยของอเมริกา” โดย สุทัตตา พาทุมนันโต ผลการศึกษาพบว่า ตัวละครหญิงในกลุ่มนวนิยายที่เลือกมาศึกษาต้องเผชิญกับการถูกกดขี่ทางเพศ ในสภาพบริบทสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ โดยกีดกันและแบ่งแยกให้ผู้ชายมีสถานะเหนือกว่าผู้หญิงอย่างชัดเจน และมีการนำเสนอให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของตัวละครหญิงเพื่อต่อรองกับแนวคิดดังกล่าว การศึกษานี้ยังสะท้อนให้เห็นว่าอาชุนิยายร่วมสมัยของอเมริกาไม่ได้ถูกจำกัดให้เป็นพื้นที่สำหรับตัวละครชายเพียงอย่างเดียวอีกต่อไป หากแต่มีการให้ความสำคัญกับตัวละครหญิงด้วยเช่นกัน

1.7.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลงานของวินทร์ เลียววาริณ

การศึกษางานของวินทร์ เลียววาริณ มักจะเป็นการศึกษางานประเภทรวมเรื่องสั้น และนวนิยายในหมวดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หมวดสืบสวนสอบสวน เช่น หมวดนวนิยายวิทยาศาสตร์ หมวดเรื่องสั้นแนวหักมุมจบ และหมวดนวนิยายการเมือง เป็นต้น ซึ่งมีผู้ศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ในปีพ.ศ. 2544 เสาวนีย์ ทองถนอม ศึกษา “วิเคราะห์เรื่องสั้นของวินทร์ เลียววาริณ ตั้งแต่ พ.ศ.2537 - พ.ศ.2542” โดยเป็นการศึกษาวิเคราะห์โครงเรื่อง กลวิธีในการเล่าเรื่อง ตัวละคร

บทสนทนา และฉาก รวมทั้งกลวิธีการเขียนและการนำเสนอด้วย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า มีแนวคิดสำคัญ 3 ประการคือแนวคิดเกี่ยวกับสังคม แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องทางวิทยาศาสตร์ ส่วนในด้านกลวิธีการสร้างงาน วินทร์เป็นนักเขียนที่สร้างสรรค์ผลงานด้วยความประณีต มีลักษณะการเขียนเฉพาะตนโดดเด่นและน่าสนใจ มีการใช้กลวิธีการนำเสนอหลากหลายรูปแบบ มาเป็นองค์ประกอบรวมของเรื่องสั้น แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ทิ้งเนื้อหาของเรื่อง อีกทั้งยังสามารถสื่อเรื่องราวและความคิดที่ซับซ้อนลึกซึ้งด้วยอรรถรสที่สร้างอารมณ์และความรู้สึกให้แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาบททวนวรรณกรรมพบว่า มีงานวิจัยที่มีลักษณะการวิเคราะห์องค์ประกอบวรรณกรรมของงานเขียนของวินทร์ เลียววาริณ อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งในบางเล่มก็มีกลุ่มข้อมูลที่ทับซ้อนกัน ได้แก่ สุภาวดี พลชนะ ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เรื่องสั้นของ วินทร์ เลียววาริณ: อาเพศกำสรวล และ สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน” (2548) ผลการศึกษาพบว่าคุณค่าของเรื่องสั้นทั้งสองเรื่องนี้อยู่ที่พลังทางสุนทรียะและพลังทางปัญญา ที่มีการนำเสนอหลักธรรมที่ช่วยเตือนสติให้เห็นการดำรงอยู่ของตน โดยไม่ยึดติดกับสิ่งสมมติรอบกาย และมีการจุดประกายท้าทายให้คิดด้วยความหมายต่าง ๆ ที่แฝงเร้นอยู่ในเรื่อง โดยไม่ได้ยึดยึดคำตอบที่ตายตัวให้แก่ผู้อ่าน

เยาวรัตน์ รุธีรยุทธ ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์กลวิธีการเขียนเรื่องสั้นแนวทดลองของวินทร์ เลียววาริณ เพื่อเป็นบทอ่านเสริมความคิดสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4” (2552) เป็นการศึกษาใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการนำเสนอ ด้านลักษณะของเรื่อง และด้านเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ด้านรูปแบบการนำเสนอมีการนำเสนอเป็นเรื่องราวแบบล้ายุคมากที่สุด ด้านลักษณะของเรื่อง มีโครงเรื่องที่ไม่เป็นไปตามขนบแบบแผนมากที่สุด และด้านเนื้อหาของเรื่อง มีเนื้อหาที่เน้นสถานการณ์ และให้ความสำคัญกับด้านความคิดมากที่สุด

นอกจากการวิเคราะห์องค์ประกอบวรรณกรรมแล้ว ก็ยังมีการศึกษางานของวินทร์ เลียววาริณ แยกเป็นประเด็นเฉพาะเจาะจงที่มีความโดดเด่นในแต่ละกลุ่มข้อมูล ได้แก่ วรรณพร ปิ่นแก้ว ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การสื่อความหมายในเรื่องสั้นของวินทร์ เลียววาริณ” (2547) เป็นการศึกษาโดยใช้กลุ่มข้อมูลจำนวน 6 เล่ม ได้แก่ *อาเพศกำสรวล สมุดปกดำกับใบไม้สีแดง เดือนช่วงดวงเด่นฟ้า ดาดาว สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน* หนึ่งในวันเดียวกัน และ *หลังอานบุรี* ศึกษาในประเด็นการนำเสนอสาร ความหมาย และการสื่อความหมาย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า กลวิธีการนำเสนอสาร แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ การวางโครงเรื่อง การจบเรื่อง การเลือกผู้เล่าเรื่อง และการนำเสนอเรื่อง ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย ใช้กลวิธีการนำเสนอเรื่องทั้งหมด 16 แบบ เช่น บทสนทนา บทพูดเดี่ยว กระแสสำนึก เป็นต้น ส่วนในด้านความหมาย มี 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ

ความหมายเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ เช่น สิทธิและเสรีภาพในการเลือก การเชื่อในสิ่งที่เห็นมากกว่า ความจริงที่เป็น เป็นต้น และอีกประเด็นหนึ่งคือความหมายเกี่ยวกับสังคมมนุษย์ เช่น การตกเป็นเหยื่อของสังคมนิยม ความแตกต่างทางความคิดและมุมมองชีวิตของมนุษย์ เป็นต้น นอกจากนี้ วินทร์ยังใช้กลวิธีทางวรรณกรรม ได้แก่ การสร้างตัวละคร การเลือกกลวิธีการเล่าเรื่อง และการนำเสนอเรื่อง ในการสื่อความหมายด้วย จึงสรุปผลศึกษาได้เป็นแบบลักษณะในการเขียนเรื่องสั้นของวินทร์ คือ การประสานศิลป์ การใช้จินตนาการลง การเว้นที่ว่างให้เติมจินตนาการ และการจบเรื่องแบบหักมุม

บุณทริกา ขุนวิมล ศึกษา “แนวคิดเชิงปรัชญาและกลวิธีการนำเสนอแนวคิดในนิยายวิทยาศาสตร์ของ วินทร์ เลียววาริณ” (2557) โดยใช้กลุ่มข้อมูลนิยายวิทยาศาสตร์ของวินทร์จำนวน 6 เล่ม ได้แก่ (1) *เดือนช่วงดวงเด่นฟ้า ดาดาว* (2) *จรรยาจรลีศรีศรีมีพราว พราวพร้อย* (3) *ยามตึกนิกหนาวหนาว เชนยแนบแอบเอย* (4) *เย็นฉ่ำน้ำค้างย้อย เยือกฟ้าพาทหนาว* (5) *บางกะโพ้ง และ* (6) *อัฐสุตรา* ผลการศึกษาพบว่าแนวคิดเชิงปรัชญาของวินทร์ มี 2 กลุ่ม ได้แก่ แนวคิดเชิงพุทธปรัชญา และแนวคิดเชิงปรัชญาเต๋า ซึ่งเน้นการวิพากษ์วิจารณ์มนุษย์และสังคมมนุษย์ และวินทร์ได้ใช้กลวิธีที่หลากหลายในการนำเสนอแนวคิด ซึ่งปรากฏเด่นชัด 7 กลวิธี ได้แก่ การนำเสนอแนวคิดผ่านสัมพันธบท ผ่านชื่อเรื่อง ผ่านพัฒนาการของเรื่องและตัวละคร ผ่านผู้เล่าเรื่อง ผ่านคู่ตรงข้าม ผ่านสัญลักษณ์ และผ่านการประสานทัศนศิลป์เข้ากับวรรณศิลป์

ศิริวิชญ์ จามพัฒน์ ได้ศึกษา “แนวคิดเสรีประชาธิปไตยในนวนิยายและเรื่องสั้นของวินทร์ เลียววาริณ” (2559) เป็นการศึกษาด้านแนวคิดที่สัมพันธ์กับบริบทสังคม โดยมีกลุ่มข้อมูลเป็นนวนิยายและรวมเรื่องสั้นจำนวน 6 เล่ม ได้แก่ *ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน* *ปีกแดง* *น้ำเงินแท้* *อาเพศ* *กำสรวล* *สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน* และ *หลังอานบุรี* ผลการศึกษาพบว่าแนวคิดเสรีประชาธิปไตยที่ปรากฏในเรื่องเป็นทัศนะของวินทร์ที่มีต่อบริบทสังคมการเมืองประชาธิปไตยในช่วงเวลานั้น ๆ เช่น สภาวะที่กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการเอาเปรียบผู้น้อยจากผู้ที่มีอำนาจ เป็นต้น โดยแนวคิดที่ปรากฏได้แก่ เรื่องสิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียมและความเสมอภาค ผู้แทนและบทบาทของผู้แทนในสังคมประชาธิปไตย และแนวคิดเกี่ยวกับรัฐบาลที่เปิดเผย นอกจากนี้ในส่วนของแนวทางการแก้ปัญหา ผู้วิจัยยังพบว่าวินทร์นำเสนอแนวคิดเรื่องขันติธรรมและหลักการเหตุแห่งผล ซึ่งสอดคล้องกับหลักคิดแบบเสรีนิยมที่เป็นต้นกำเนิดของประชาธิปไตยสมัยใหม่อีกด้วย

จากที่กล่าวมานี้จึงจะเห็นได้ว่าทุกงานวิจัยข้างต้น มีการกำหนดขอบเขตประเด็นที่จะศึกษาอย่างเฉพาะเจาะจง ไม่ได้ศึกษาองค์ประกอบวรรณกรรมโดยภาพรวมแบบในช่วงก่อนหน้า

และนอกจากนี้ก็ยังมีการศึกษาในรูปแบบของงานในหมวดวรรณกรรมแปลของวินทร์คือ “การวิเคราะห์วิธีการแปลนวนิยายจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาเรื่อง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน” โดย ธิติกร คงฤทธิ์ ในปีพ.ศ. 2559 ด้วย จึงจะเห็นได้ว่ายังไม่มีการศึกษาอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ในลักษณะของการศึกษาองค์ประกอบการสร้างงานในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของงานชุดนี้ ดังนั้นอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ จึงควรค่าแก่การศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ได้มุมมองที่แปลกใหม่และเพื่อเติมเต็มภาพรวมการศึกษางานของวินทร์ เลียววาริณ และการศึกษางานวรรณกรรมแนวอาชุนิยายของไทยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

บทที่ 2

ประวัติอาชญาวิทยาและภูมิหลังของอาชญาวิทยาชุด *ฟุ่มรัก พานสิงห์*

2.1 ประวัติอาชญาวิทยา

2.1.1 ภูมิหลังวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน

วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน เป็นวรรณกรรมที่ถือกำเนิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 18 และ 19 โดยมีการพัฒนามาจากวรรณกรรมแนวโกธิค (gothic) และเรื่องเล่าเหนือธรรมชาติ (Supernatural) เริ่มต้นจากความลึกลับและน่าสะพรึงกลัว ที่ต่อมาใช้หลักการและเหตุผลนำเสนอว่า ความลึกลับและน่ากลัวเหล่านั้นเกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์ นำไปสู่การสร้างงานวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนที่วางอยู่บนหลักการที่อธิบายได้ด้วยเหตุผล¹ หลังจากนั้นวรรณกรรมเหล่านี้จึงเริ่มกลายเป็นนวนิยายนักสืบ เมื่อมีการนำเอาระบบเหตุผลและหลักการทางวิทยาศาสตร์เข้าไปผสมผสานกับโครงเรื่อง นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงงานแนวอาชญากรรมให้กลายเป็นเกมปริศนาให้ผู้อ่านได้ค้นหาคำตอบไปพร้อม ๆ กับตัวละคร ซึ่งผลงานเรื่องแรกที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนคือ *The Murder in the Rue Morgue* ที่ประพันธ์โดยบิดาแห่งรหัสคดีสมัยใหม่เอ็ดการ์ แอลแลน โป (Edgar Allan Poe) ในปีพ.ศ. 2384 เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคดีฆาตกรรมมีการสืบสวนเรื่องราวจนพบความจริงที่เกิดขึ้น และเป็นการสืบสวนที่เกิดจากการสืบด้วยตัวบทหนังสือพิมพ์เป็นหลัก แล้วใช้การคิดวิเคราะห์เพื่อหาข้อเท็จจริง ซึ่งในช่วงต่อมามีการพัฒนามาเป็นอาชญาวิทยานวนักสืบสายเก้าอันวม (cozy mystery) หรือ นักสืบถุงมือขาว (white glove detective) ซึ่งหมายถึงนักสืบที่ไม่ได้ลงไปตามล่าหาหลักฐานหรือเสี่ยงภัย อันตรายใด ๆ ด้วยตัวเอง แต่ใช้การคิดวิเคราะห์จากหลักฐานข้อมูลที่มีเพื่อสืบหาข้อเท็จจริงและไขคดี²

ผลงานอันโด่งดังและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายอีกเรื่องหนึ่งก็คือ *Sherlock Holmes* ถือกำเนิดขึ้นจากปลายปากกาของ เซอร์อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) โดยใช้ความช่างสังเกตผนวกกับชุดความรู้วิทยาศาสตร์กายภาพ เข้ามาเป็นหลักการและเหตุผลในการไขและสรุปคดีของโฮล์มส์ วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนชุดนี้โด่งดังไปทั่วโลก และเป็นต้นแบบของวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนในยุคหลัง ๆ ต่อมา ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มนักสืบแบบแอ็งโกล - แซ็กซอน

¹ ปราง ศรีอรุณ, "เรือนร่างในอาชญาวิทยาร่วมสมัยแนวฆาตกรต่อเนื่องของอเมริกาและญี่ปุ่น," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), หน้า 12-13.

² กิตติพล สรัคคานนท์ (บรรณาธิการ), "สืบวงศานการสืบสวน," ใน *วารสารหนังสือใต้ดิน* (นันทบุรี: ภาพพิมพ์, 2550), หน้า 83-85.

หรือนักสืบเก้าอี้หวม ได้แก่ แอร์กูล ปัวโรต์ (Hercule Poirot) และนางสาวเมเปิ้ล (Miss Marple) นักสืบในนวนิยายของอากาธา คริสตี้ (Agatha Christie) ซึ่งเป็นนักสืบที่ทำงานเพราะอยากทำ เพื่อความสนุกหรือเพื่อช่วยเหลือตำรวจด้วยความสมัครใจ โดยไม่ได้รับค่าจ้างใด ๆ ในขณะที่มีวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนอีกชุดหนึ่งที่มีนักสืบเป็นคนที่มีความโดดเด่น ดุดัน และมีลักษณะเป็นนักสืบอาชีพ ได้แก่ แซม สเปด (Sam Spade) ของเดอซีล แฮมเมทท์ (Dashiell Hammett) และ ฟิลิป มาร์โลว์ (Philip Marlowe) ของเรย์มอนด์ แชนด์เลอร์ (Raymond Chandler) ซึ่งเป็นนวนิยายสืบสวนสอบสวนแนวฮาร์ด บอยล์ด (Hard - boiled) ที่ถือกำเนิดขึ้นในปีพ.ศ. 2463 และต่อมา มีการพัฒนามาเป็นเรื่องที่น่าเสนออาชญากรเป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เรื่อง *Fantomas* ของมาร์แชล อแล็ง (Marcel Alain) เป็นต้น วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนในอเมริกาและยุโรปเริ่มได้รับความนิยมนลดลงในช่วงปีพ.ศ. 2493 แต่ต่อมาก็เกิดนวนิยายแนวใหม่ที่เป็นนวนิยายที่มีส่วนผสมของลักษณะวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน อันนำไปสู่การปลุกชีพวรรณกรรมแนวนี้ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง คือนวนิยายชุดปกดำ ของมาร์แชล ดูอาแมล (Marcel Duhamel) นอกจากนี้หลังจากยุคซบเซาก็เริ่มมีงานอาชญากรรมที่น่าเสนอความสับสนหรือความลึกลับของนักสืบ ในการสืบหาความจริงต่าง ๆ อีกด้วย³

2.1.2 ความหมายของคำว่า “อาชญากรรม”

วรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนเป็นประเภทของวรรณกรรมที่ค่อนข้างกว้างในเชิงรูปแบบ และเนื้อหา เนื่องจากมีลักษณะที่ค่อนข้างหลากหลาย โดยจะเห็นได้จากประเภทย่อย ๆ ที่แบ่งแยกออกไป และมีรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ที่ต่างกัน จึงทำให้คำนิยามของวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนนั้น ไม่สามารถจำกัดความได้สมบูรณ์พร้อม หรือมีกรอบที่ชัดเจนมากนัก หากแต่สามารถจำกัดคำนิยามให้พอที่จะครอบคลุมวรรณกรรมประเภทนี้ได้เท่านั้น นักวิชาการทั้งของไทยและต่างประเทศได้ให้คำนิยามของวรรณกรรมประเภทนี้ไว้อย่างหลากหลาย โดยใช้ศัพท์เรียกที่แตกต่างกัน ในภาษาอังกฤษมีคำเรียกงานประเภทนี้ว่า Detective story หรือ Crime fiction

2.1.2.1 Detective Story

รอสส์ เมอร์ฟิน (Ross Murfin) และ ซูเปรีย เรย์ (Supryia Ray) ได้ให้คำนิยามของคำว่า “Detective Story” ในหนังสือ *The Bedford Glossary of Critical and Literary Terms* ไว้ว่า

³ กิตติพล สรรคานนท์ (บรรณาธิการ), "สืบวงศานการสืบสวน," หน้า 86-102.

“A type of fiction featuring a crime (in most cases, a murder) that is solved by the protagonist, a detective through the use of deductive reasoning from a series of clues. Characterization, setting, and description have often taken a backseat in detective fiction to the twists and turns of the plot, in which clues and ‘red herrings’ alike are introduced to the reader as the detective comes across them”⁴

ข้อความข้างต้นให้ความหมายของ “Detective Story” คือบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้อง อาชญากรรม ซึ่งโดยส่วนมากเป็นการฆาตกรรม และมีตัวละครหลักที่เป็นนักสืบเป็นผู้คลี่คลายคดี โดยใช้การสืบสวนในรูปแบบของการอนุมานจากหลักฐานต่าง ๆ ใช้การสร้างตัวละคร ฉาก และ บทบรรยายในการช่วยวางโครงเรื่องที่มีการหักมุม โดยที่ร่องรอยหลักฐานและข้อมูลในคดีต่าง ๆ จะเปิดเผยให้ผู้อ่านได้รู้ไปพร้อม ๆ กับนักสืบ

นอกจากนี้ซี. ฮิวจ์โฮลแมน (C. Hugh Holman) นักวิชาการวรรณกรรมและนักเขียนชาวอเมริกันได้ให้คำนิยามของคำว่า “Detective Story” ในหนังสือ *A Handbook to Literature* ไว้ว่า

“A novel or short story in which a crime, usually a murder-- the identity of the perpetrator unknown-- is solved by a detective through a logical assembling and interpretation of palpable evidence, known as clues”⁵

โดยข้อความดังกล่าวมีความหมายว่า “Detective Story” คือนวนิยายหรือเรื่องสั้นที่เกี่ยวข้อง อาชญากรรม ซึ่งส่วนมากเป็นการฆาตกรรม และไม่สามารถระบุตัวผู้กระทำผิดได้ จากนั้นจึงมีการคลี่คลายคดีโดยนักสืบ ที่ใช้การพิจารณาและตีความจากหลักฐานข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

⁴ Murfin, R., C., and Ray, S., M., The Bedford glossary of critical and literary terms, 3rd ed., (Bedford/St. Martin's, 2009), p. 102-103.

⁵ Holman, C., H., A Handbook to Literature, 6th ed., (New York: Macmillan, 1992), p. 151.

คริสทีเยนา เกรกอเรียส (Christiana Gregoriou) ให้คำนิยาม “Crime Fiction” หรือ “Detective Fiction” โดยกล่าวไว้ว่าเป็นสองคำที่สามารถใช้เรียกแทนกันได้ไว้ในหนังสือ *Deviance in Contemporary Crime Fiction* ว่า

“Those stories which involve the detection of (most usually) a murderer, regardless of whether the detecting is being done by a police officer, a private detective, or someone else”⁶

ข้อความดังกล่าวหมายถึง เรื่องราวที่เกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวน ซึ่งโดยส่วนมากเป็นการสืบสวนหาฆาตกร โดยไม่ได้คำนึงถึงว่าผู้สืบสวนจะเป็นใคร ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ นักสืบเอกชน หรือบุคคลอื่นๆ ภายในเรื่อง

จากคำนิยามภาษาอังกฤษที่ศึกษามานี้ จะเห็นได้ว่านักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญของต่างประเทศมักให้ความสำคัญเกี่ยวกับ “คดีอาชญากรรม” “ตัวละครนักสืบ” และ “การสืบสวนสอบสวนอย่างเป็นเหตุเป็นผล” ในขณะที่คำนิยามของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการไทยจะมีรายละเอียดที่เน้น แตกต่างกันเล็กน้อย คือมักจะให้ความสำคัญกับ “เรื่องสืบสวน” “ความลึกลับและความตื่นเต้นระทึกใจ” และ “ตัวละครนักสืบ” ตามลำดับ ดังจะยกตัวอย่างคำนิยามศัพท์ของนักวิชาการไทยบางส่วน ดังนี้

2.1.2.2 นวนิยายสืบสวน

“นวนิยายสืบสวน” เป็นคำที่ใช้เรียกวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นคำที่มีความหมายตรงไปตรงมา และสื่อถึงวรรณกรรมประเภทนี้ได้อย่างชัดเจน คำว่า “สืบสวน” หมายถึง “แสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด”⁷ ส่วนความหมายของคำว่า “สืบสวน” ที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนอาชญากรรมโดยเฉพาะเจาะจงจะหมายถึง

“การค้นหาข้อมูลโดยมุ่งที่จะนำผู้กระทำผิดมาสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะทำให้ได้ก็ต่อเมื่อสามารถประกอบเหตุการณ์ที่ชักนำสู่

⁶ Gregoriou, C., *Deviance in contemporary crime fiction* (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2007), p. 132.

⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, "สืบสวน," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [1 กรกฎาคม 2564]

การกระทำผิดขณะทำความผิด และหลังจากการทำความผิด โดยการรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อมูลอื่น ๆ การพูดคุยกับพยาน หลักฐานเอกสาร การตรวจกล้องวงจรปิด การตรวจทางวิทยาศาสตร์ เพื่อตอบคำถามสำคัญ คือ ใคร อะไร ทำไม เมื่อไหร่ ที่ไหน และอย่างไร”⁸

ดังนั้น คำว่านวนิยายสืบสวนจึงเป็นคำที่สื่อถึงนวนิยายที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน เพื่อนำไปสู่การค้นพบรายละเอียดของการกระทำผิดต่าง ๆ นอกจากความหมายที่เกิดจากการแปลอย่างตรงไปตรงมาจากการประสมคำข้างต้นแล้ว วนิตา บำรุงไทย ได้ให้คำนิยามของคำว่า “นวนิยายสืบสวน (Detective Novel)” ไว้ในหนังสือ *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย* ว่า

“เป็นนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความพยายามของผู้เชี่ยวชาญในการสืบสวน เช่น ตำรวจ นักสืบ ทั้งที่เป็นนักสืบอาชีพและนักสืบพลอยศักดิ์ที่จะคลี่คลายปมคดีอาชญากรรมเพื่อสืบหาตัวอาชญากร และโดยเหตุที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรมนี้เอง บางทีจึงจัดรวมเข้ากับนวนิยายที่เรียกว่า อาชญานิยาย หรือนวนิยายอาชญากรรม (Crime Story)”⁹

นอกจากนี้ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ ได้กล่าวถึงนวนิยายสืบสวนสอบสวนไว้อย่างใกล้เคียงกัน แต่เพิ่มประเด็นการเสี่ยงชีวิตและการต่อสู้ด้วยว่า “นวนิยายสืบสวนสอบสวน มีลักษณะแบบเดียวกันกับ เรื่องบู๊ แต่เน้นหนักในเรื่องสอบสวนสืบสวนคดีต่าง ๆ ซึ่งต้องมีการหาหลักฐาน และพิสูจน์ประกอบการใช้ความสังเกตและไหวพริบ นวนิยายประเภทนี้ก่อให้เกิดความตื่นเต้นแก่ผู้อ่านด้วยเหตุการณ์ต่อสู้ การเสี่ยงชีวิต และความลึกลับต่าง ๆ”¹⁰

2.1.2.3 เรื่องนักสืบ

คำว่า “เรื่องนักสืบ” น่าจะเป็นคำที่มีการใช้เรียกรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวน ตั้งแต่ช่วงเริ่มแรกที่ได้รับการนิยามในสังคมไทย ดังที่ สุชาติ สวัสดิ์ศรี กล่าวว่า “คำว่า นักสืบ ได้อุบัติ

⁸ เฟรเซอร์, จิม, อาชญากรรมและวิธีพิสูจน์หลักฐาน แปลโดย หาญ วงศ์ไวยวรรณ, (กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2555), หน้า 21-22.

⁹ วนิตา บำรุงไทย, ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2543), หน้า 65.

¹⁰ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศที่มีต่อวรรณกรรมไทย, พิมพ์ครั้งที่ 13, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2559), หน้า 242.

ขึ้นครั้งแรกในภาษาไทยเมื่อประมาณพ.ศ. 2477-2478 สืบเนื่องมาจากคำว่าเรื่องสืบสรรพการ เป็นปฐม คำว่าเรื่องสืบสรรพการเอง ก็ค่อย ๆ กลายเปลี่ยนมาเป็นคำว่าเรื่องนักสืบ อย่างที่ใช้เรียกกันทั่วไปตามขนบงานเขียนประเภท Detective Story”¹¹ ซึ่งเรื่อง *สืบสรรพการ* นี้ เป็นเรื่องชุดที่มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรม เรื่อง *Sherlock Holmes* ที่มีการแปลมาเป็นภาษาไทยและตีพิมพ์ใน *วชิรญาณ* และ *วชิรญาณพิเศษ* ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2435-2440¹² ก่อนที่ในปีพ.ศ. 2447 จะมีเรื่อง *นิทานทองอิน* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายมากกว่า จึงแสดงให้เห็นว่าคำว่า “เรื่องนักสืบ” เป็นคำที่เกิดขึ้นและเริ่มใช้เรียกงานวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนนี้ตั้งแต่ยุคสมัยแรกที่สังคมไทยได้รับอิทธิพลของงานประเภทนี้มาจากตะวันตก

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพ.ศ. 2554 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “นักสืบ” ไว้ว่า “ผู้ชำนาญในการสืบหาเรื่องราว”¹³ ส่วนพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้คำนิยามของคำว่า “Detective story หรือ เรื่องนักสืบ” ไว้ว่า

“นวนิยายหรือเรื่องสั้นประเภทลึกลับ โดยมากเกี่ยวกับการฆาตกรรมซึ่งคลี่คลายด้วยฝีมือของนักสืบ องค์ประกอบพื้นฐานของเรื่องนักสืบได้แก่ อาชญากรรมที่ยังไม่คลี่คลาย ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ที่มักไม่ให้ความร่วมมือหรือไม่ฉลาด นักสืบซึ่งมักเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมแปลก ๆ ผู้ช่วยนักสืบซึ่งจะช่วยสืบสวนข้อน่าสงสัยและเงื่อนงำบางประการที่ชวนติดตาม ผู้ต้องสงสัยซึ่งเหตุการณ์มัดตัวว่าเป็นผู้กระทำผิด และการแก้ปมปัญหาที่น่าตื่นเต้นและไม่มีใครคาดคิด ซึ่งนักสืบจะเป็นผู้เปิดเผยวิธีที่เขาค้นพบผู้กระทำผิด เรื่องนักสืบที่ดีต้องเป็นเรื่องที่สามารถคลี่คลายปัญหาได้อย่างสมเหตุสมผล”¹⁴

จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการขยายความรวมไปถึงลักษณะสำคัญของวรรณกรรมประเภทนี้ด้วย ทั้งโครงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่ยังไม่คลี่คลาย และมีการกล่าวถึงตัวละครอื่น ๆ ร่วมด้วย คือตัวละครนักสืบที่มีความแปลกอยู่ในตัวเอง ตัวละครเพื่อนนักสืบที่มีบทบาทในการช่วยไขคดี ตลอดจนวิธีการไขคดีที่ต้องมีความสมเหตุสมผล คำนิยามดังกล่าวจึงเป็น

¹¹ สุชาติ สวัสดิ์ศรี, 2544: 184 อ้างถึงใน ฉลองรัฐ เอมมาลย์ชลมารค, “เรื่องนักสืบในสื่อออนไลน์,” หน้า 28.

¹² พนิดา หล่อเลิศรัตน์, “พัฒนาการการแปลอาชญากรรมนิยายชุดเชอร์ล็อก โฮมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน,” หน้า 64.

¹³ ราชบัณฑิตยสถาน, “นักสืบ,” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [1 กรกฎาคม 2564]

¹⁴ ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน* (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2545), หน้า 129.

คำนิยามที่ค่อนข้างละเอียด และทำให้เข้าใจลักษณะของวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนได้เป็นอย่างดี

2.1.2.4 คดีรหัส และรหัสคดี

นอกจากคำว่านวนิยายสืบสวนและเรื่องนักสืบแล้ว ยังมีคำที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับสำหรับการใช้เรียกงานวรรณกรรมแนวสืบสวนสอบสวนอีก 2 คำที่ใกล้เคียงกันมาก คือคำว่า “คดีรหัส” และ “รหัสคดี”

คำว่า “คดีรหัส” เป็นคำที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำว่า “Mystery” โดยมีความหมายตามที่ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ ได้กล่าวถึงไว้ในหนังสือ *คดีรหัส* ว่า

“หมายถึง งานประพันธ์แนวเรื่องลึกลับ (Mystery) ซึ่งมักจะมีการสืบสวนคดีฆาตกรรมหรืออาชญากรรมที่ซ่อนเงื่อนยากแก่การคลี่คลาย ... ทำให้เรียกงานเขียนในแนวนี้อาชญาธิปไตย (Mystery & crime) ด้วย และหากเน้นบทบาทของการสืบสวนคดี มีนักสืบเป็นตัวละครเอก ก็มักจะเรียกงานเขียนเช่นนี้ว่า ‘เรื่องนักสืบ’ (detective story)”¹⁵

ต่อมาผู้นิยมใช้คำว่า “อาชญาธิปไตย” เพิ่มมากขึ้น ซึ่งหมายถึงงานเขียนแนวอาชญากรรมลึกลับที่ยากแก่การคลี่คลาย ส่วนเรื่องที่เน้นบทบาทของนักสืบและกลวิธีการสืบสวนสอบสวน เรียกว่า “นวนิยายสืบสวนสอบสวน” คำว่า “คดีรหัส” จึงไม่มีผู้ใช้สืบต่อมา หลังจากนั้น เรื่องเดช จันทรศิริ ได้ใช้คำว่า “รหัสคดี” แทนคำว่า “คดีรหัส” และก่อตั้งสโมสรหนังสือรหัสคดีเพื่อจัดพิมพ์นิตยสารราย 3 เดือน โดยได้ให้คำนิยาม รหัสคดี ไว้ว่า

“เป็นศัพท์ที่บัญญัติจากคำว่า ‘Mystery’ หมายถึง เรื่องเล่าที่เน้นการคลี่คลายปัญหาซ่อนเงื่อนของเหตุการณ์ชุดหนึ่ง วรรณกรรมตระกูลรหัสคดีครอบคลุมทั้งนิยายสืบสวน (detective story), นิยายอาชญากรรม (crime story) และนิยายสยองขวัญ (horror story)”¹⁶

¹⁵ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ และ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, *คดีรหัส*, หน้า 16.

¹⁶ เรื่องเดช จันทรศิริ, *รหัสคดี #16* (กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2546).

2.1.2.5 อาชญุนิยาย

หากพิจารณาตามรูปคำ “อาชญู” หรือ “อาชญู” หมายถึง อำนาจ, โทษ (มักใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือเจ้านาย) เช่น พระราชอาญาคดีที่เกี่ยวกับโทษหลวง เรียกว่า คดีอาญา หรือ ความอาชญู คำ อาชญู นี้ ปัจจุบันนิยมใช้คำ อาญา เป็นพื้น และ “อาชญูกรรม” หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา¹⁷ ความผิดทางอาญานั้น คือการกระทำที่มีผลกระทบต่อสังคมหรือคนส่วนใหญ่ของประเทศโดยมีความผิดหลายลักษณะด้วยกัน ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร (ประกอบไปด้วยความผิดต่อสถาบันกษัตริย์และการก่อการร้าย) ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม ความผิดเกี่ยวกับศาสนา ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และความผิดเกี่ยวกับศพ ซึ่งจะมีโทษที่แตกต่างกันออกไปตามความร้ายแรงของความผิดที่กระทำ ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน¹⁸ ส่วน “นิยาย” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า “เรื่องที่แต่งขึ้น”¹⁹ ดังนั้นคำว่า “อาชญุนิยาย” จึงมีความหมายตามรูปคำว่า เรื่องแต่งที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญา หรือการก่อคดีอาชญูกรรม

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความไว้อย่างใกล้เคียงกัน เช่น สุพรรณิ วราทร กล่าวถึงคำว่า “อาชญุนิยาย” ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “ประวัตินวนิยายไทยตั้งแต่ปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475” ไว้ว่า

“คือนวนิยายที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการสืบสวนคดีต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยความลึกลับ การเผชิญอันตราย และมีการต่อสู้ เป็นนวนิยายประเภทเก่าแก่ของไทยประเภทหนึ่ง ได้แก่เรื่อง แพรดำและหน้าผีของหลวงสารานุกรมประพันธ์ และเรื่องจากนั้นจนนิรันดร ของ ศรีรัตน์ สถาปนวัฒน์ เป็นต้น”²⁰

¹⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2556), หน้า 1402.

¹⁸ สหรัฐ กิติ ศุภการ, หลักและคำพิพากษา : กฎหมายอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2563).

¹⁹ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, หน้า 636.

²⁰ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 45.

ส่วนเถกิง พันธุ์เถกิงอมร ได้กล่าวถึง “นวนิยายนักสืบหรืออาชญาวิทยานวนิยาย” ใน *นวนิยายและเรื่องสั้น: การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์* ไว้ว่า

“เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคดีอาชญากรรม จึงเรียก นวนิยายประเภทนี้อีกชื่อหนึ่งว่า ‘อาชญาวิทยานวนิยาย’ (Crime Story) และ ถ้านั้นที่ปมปริศนา ก็เรียกเป็น ‘นิยายปริศนา’ (Problem Story) นวนิยายประเภทนี้จะรวมเนื้อหาทั้งการสืบสวน ความลึกลับ และความตื่นเต้นเข้าด้วยกัน ดังนั้น คำว่า ‘เรื่องสืบสวน’ ‘เรื่องลึกลับ’ ‘เรื่องตื่นเต้น’ จึงใช้เรียกสลับเปลี่ยนในนวนิยายประเภทนี้ได้ เรื่องนักสืบทำความตื่นเต้นให้อ่านด้วยอาชญากรรมที่ลึกลับ ซึ่งมักเป็นความรุนแรง ความตื่นเต้นจะดำเนินไป จนกว่าจะรู้ว่าสาเหตุอาชญากรรมนั้น ๆ มาจากอะไรและใครเป็นตัวก่อเรื่อง โดยผ่าน ชัยชนะในเชิงตรรกะที่ไม่เปิดเผย เรื่องนักสืบและเรื่องลึกลับเป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อเท็จจริงเช่นเดียวกัน แต่เรื่องตื่นเต้นอาจเป็นการผจญภัย โดยไม่เป็นเรื่องลึกลับก็ได้”²¹

จากคำนิยามต่าง ๆ ที่ศึกษามานี้ ผู้วิจัยจึงจะเลือกใช้คำว่า “อาชญาวิทยานวนิยาย” เป็นคำเรียกแทน งานวรรณกรรมที่ใช้เป็นตัวบทในการศึกษา โดยมีความหมายว่า “งานบันเทิงคดีที่เป็นนวนิยายหรือเรื่องสั้น มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดี ซึ่งโดยส่วนมากเป็นคดีอาชญากรรมที่เป็น การฆาตกรรม มีความลึกลับซ่อนเงื่อนที่ยากแก่การไขคดี มีตัวละครหลักที่ช่วยคลี่คลายคดีคือนักสืบ และใช้การสืบสวนโดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานและพยานต่าง ๆ จากนั้นจึงวิเคราะห์ตีความและ คลี่คลายคดีอย่างสมเหตุสมผล” สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า “อาชญาวิทยานวนิยาย” เนื่องจากคำนี้ มีความหมายครอบคลุมและตรงกับลักษณะของงานชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ มากที่สุด เพราะเป็นเรื่องสืบสวนสอบสวนที่มีรูปแบบของการประพันธ์ทั้งแบบนวนิยายและเรื่องสั้น สลับกันไป การใช้คำว่า “นวนิยายสืบสวนสอบสวน” จึงไม่ครอบคลุม ส่วนคำว่า “รหัสคดี” และ “คดีรหัส” ก็ไม่ค่อยมีผู้ใช้กันแล้วในปัจจุบันนี้

²¹ เถกิง พันธุ์เถกิงอมร, *นวนิยายและเรื่องสั้น: การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์* (สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา, 2541), หน้า 40.

2.1.3 ประเภทของอาชญาวิทยา

จากการศึกษาพัฒนาการอาชญาวิทยา พบว่าวรรณกรรมประเภทนี้มีการพัฒนารูปแบบเนื้อหาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ในช่วงยุคเริ่มต้นจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ขอบเขตและลักษณะของงานก็แตกต่างกันออกไปตามช่วงเวลาหรือความนิยมในยุคสมัยนั้น ๆ อาชญาวิทยาสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อย ๆ ได้หลากหลาย หลักเกณฑ์ที่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายมากที่สุดคือหลักเกณฑ์ของซเวทาน โดโตรอฟ ซึ่งแบ่งอาชญาวิทยาออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ นวนิยายปริศนาหรือนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก (Classic Detective Story) นวนิยายมีด (Thriller) และนวนิยายระทึกขวัญ (Suspense Novel)²²

2.1.3.1 นวนิยายปริศนาหรือนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก (Classic Detective Story)

โตโตรอฟเริ่มศึกษาจากนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในยุคสมัยแรก คือช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 มีนักเขียนคนสำคัญ เช่น เซอร์อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) และอกาธา คริสตี (Agatha Christie) เขาเรียกงานประเภทนี้ว่า นวนิยายปริศนา โดยมีลักษณะเป็นคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและเหตุการณ์การก่อเหตุได้สิ้นสุดลงไปแล้ว หลังจากนั้นจึงมีการสืบสวนสอบสวนเกิดขึ้น เนื้อเรื่องจึงประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือเหตุการณ์อาชญากรรมที่ผู้อ่านจะไม่ได้รับรู้ทันทีที่เปิดอ่าน ไม่ปรากฏอยู่ในตัวบท แต่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และมีความสำคัญในตัวเอง ส่วนที่สองคือส่วนขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในตัวบท แต่ไม่มีความสำคัญในตัวเอง เป็นเพียงการเชื่อมโยงที่จะนำผู้อ่านไปสู่คำเฉลยในเหตุการณ์ส่วนแรกเท่านั้น เนื้อเรื่องส่วนที่สองนี้จึงประกอบด้วยกลวิธีการเล่าเรื่องที่หลากหลาย เพื่อเก็บความลับหรือคำเฉลยเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเอาไว้ให้ได้นานที่สุด โตโตรอฟกล่าวว่ากลวิธีที่พบได้บ่อยที่สุดคือการเล่าเหตุการณ์แบบย้อนหลัง และนำเสนอ “มุมมอง” ที่แตกต่างกันของพยานและหลักฐานต่าง ๆ ภายในเรื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดความสับสนทั้งต่อตัวนักสืบและตัวผู้อ่านเอง อีกทั้งจะต้องมีการจำกัดขอบเขตของผู้เล่าเรื่อง ที่ไม่สามารถเป็นผู้รู้รอบได้ เพื่อเก็บรักษาปริศนาของเรื่องไว้ มุมมองของการเล่าเรื่องจึงมักจะเป็นรูปแบบของบันทึกการสืบสวนสอบสวนโดยเพื่อนนักสืบ ดังที่พบในเรื่อง *Sherlock Holmes* สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับนวนิยายประเภทนี้คือ ในระหว่างการสืบสวนสอบสวน นักสืบไม่ต้องออกไปผจญภัยอันตราย หรือหากมีการผจญภัยเกิดขึ้น ก็

²² ธรณินทร์ มีเพียร, "นวนิยายสืบสวนในวรรณคดีของซเวทาน โดโตรอฟ," *วารสารอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* 28, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2542): 91-101.

ไม่รุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ผู้อ่านจะตระหนักได้เสมอว่านักสืบ จะต้องรอดพ้นจากภัยเหล่านั้นและไขปริศนาได้ในที่สุด ในการสืบสวนจะเน้นใช้ทักษะการสังเกต เก็บข้อมูลหลักฐานและพยาน แล้วนำมาวิเคราะห์ห้อนุมานหาสาเหตุของคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ทำயที่สุดแล้วนักสืบจะเป็นผู้ที่ไขความกระจ่างและอธิบายเปิดเผยรูปคดีอย่างละเอียดให้ผู้อ่านได้รับรู้ มีเพื่อนนักสืบ เป็นผู้คอยจดบันทึกขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนต่าง ๆ ดังเช่น ดอกเตอร์วัตสัน เพื่อนของโฮล์มส์ เป็นต้น²³

2.1.3.2 นวนิยายมีด (Thriller)

นวนิยายสืบสวนประเภทนี้เป็นประเภทที่สองที่โตโตรอฟสนใจศึกษา เป็นนวนิยายที่กำเนิดขึ้นในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ในประเทศสหรัฐอเมริกา โตโตรอฟกล่าวว่าลักษณะของนวนิยายประเภทนี้จะเป็นการรวมเนื้อเรื่องในส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองเข้าไว้ด้วยกัน หรือในบางครั้งก็จะเน้นที่เนื้อเรื่องส่วนที่สอง คือการสืบสวนสอบสวน จนตัดเนื้อเรื่องในส่วนที่หนึ่งทิ้งไป นวนิยายประเภทนี้จะเป็นการเน้นเรื่องการผจญภัย การเสี่ยงชีวิตของนักสืบ ไม่มีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นก่อนเหมือนในนวนิยายปริศนา ไม่มีการเล่าเรื่องย้อนหลัง หรือเป็นลักษณะของบันทึกการสืบสวนสอบสวน แต่เรื่องเล่าจะดำเนินไปพร้อม ๆ กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงภายในเรื่อง และผู้อ่านจะไม่สามารถรู้ได้ว่าผู้เล่าเรื่องหรือนักสืบจะยังมีชีวิตอยู่จนไขปริศนาได้หรือไม่ นวนิยายสืบสวนประเภทนี้จึงสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้อ่านด้วยความอยากรู้อยากเห็นเมื่อพบหลักฐานหรือเงื่อนงำของคดี และอีกส่วนหนึ่งที่แตกต่างจากนวนิยายปริศนาอย่างชัดเจน คือความตื่นเต้นระทึกใจและชวนให้ติดตามว่า จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงอะไรขึ้นต่อไป โดยผู้อ่านจะไม่ต้องคาดเดาคำตอบของปริศนาของคดีที่เกิดขึ้น แต่จะสัมผัสได้ถึงความลึกลับและเงื่อนงำต่าง ๆ อยู่ตลอดทั้งเรื่อง นอกจากนี้โตโตรอฟยังชี้ให้เห็นข้อแตกต่างที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือวงการมีจอาชีพของนวนิยายปริศนาและนวนิยายมีด โดยนวนิยายมีดจะมีตัวละครผู้ร้ายหรืออาชญากรที่ไร้ซึ่งศีลธรรม ไร้ความรู้สึก และดิบเถื่อนอย่างแท้จริง ทำให้ลักษณะความรุนแรงและความโหดร้ายทารุณภายในเรื่องแตกต่างจากนวนิยายปริศนามาก โดยนวนิยายมีดจะมีลักษณะการบรรยายการฆาตกรรมหรือการทรมานด้วยความสยดสยองและทารุณ นอกจากนี้โตโตรอฟยังตั้งข้อสังเกตว่านวนิยายมีดบางเรื่อง ไม่ได้มีตัวละครเอกเป็นนักสืบ หากแต่เป็นผู้ร้ายที่กำลังหนีตำรวจ หรือผู้ร้ายที่กำลังคิดจะทำอาชญากรรม และถึงแม้จะไม่ได้มีตัวละครเอกเป็นนักสืบ แต่ก็มีองค์ประกอบของนวนิยายสืบสวนสอบสวนอย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็ความโหดร้ายทารุณและความระทึกใจต่าง ๆ²⁴

²³ ธรณินทร์ มีเพียร, "นวนิยายสืบสวนในวรรณคดีของชาวตะวันตก โตโตรอฟ," หน้า 93-94.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 95-97.

2.1.3.3 นวนิยายระทึกขวัญ (Suspense Novel)

มีลักษณะเป็นการนำความตื่นเต้นระทึกใจและความสนใจใคร่รู้ ทั้งของนวนิยายปริศนาและนวนิยายมีตมารวมไว้ด้วยกัน โดยมีปมปริศนาที่ตัวเอกจะต้องไขให้ได้ว่าใครคือฆาตกรหรืออาจจะต้องไขปริศนาติดตามของหรือบุคคลที่หายไป นวนิยายระทึกขวัญนี้มีโครงสร้างการเล่าเรื่องแบบนวนิยายปริศนา คือประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นคดีอาชญากรรม และส่วนที่เป็นเรื่องราวการสืบสวนสอบสวน แต่ลักษณะสำคัญของนวนิยายระทึกขวัญก็คือ ส่วนที่เป็นเรื่องราวสืบสวนสอบสวนจะเป็นหัวใจหลักของเรื่อง นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันที่นักสืบ รวมถึงกลุ่มผู้เกี่ยวข้องต้องเผชิญ ทำให้ผู้อ่านต้องการติดตามเรื่องราวที่เกิดขึ้นและกำลังจะเกิดต่อไป และมีลักษณะที่สำคัญคือนักสืบจะมีการเสี่ยงภัยอันตรายทุกรูปแบบ มีการเข้าไปคลุกคลีกับ อาชญากร และอาจถูกทำร้ายจากอาชญากรเหล่านั้น ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของนวนิยายมีต แต่ไม่เน้นความโหดร้ายทารุณเท่ากับนวนิยายมีต อาจกล่าวได้ว่านวนิยายนักสืบเสี่ยงภัยนี้เป็นพัฒนาการในช่วงรอยต่อจากนวนิยายปริศนาที่กำลังพัฒนาไปเป็นนวนิยายมีตอย่างสมบูรณ์แบบต่อไป ในประเภทนวนิยายระทึกขวัญนี้ สามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีก 2 ประเภท คือ นวนิยายนักสืบเสี่ยงภัย และนวนิยายจำเลย-นักสืบ ซึ่งนวนิยายนักสืบเสี่ยงภัยคือนวนิยายระทึกขวัญที่มีตัวละครเอกเป็นนักสืบเอกชน และมีการสืบคดีแบบเสี่ยงอันตราย ในขณะที่นวนิยายจำเลย-นักสืบ ตัวละครเอกจะไม่ได้เป็นนักสืบเอกชน แต่เป็นผู้ต้องสงสัยในคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นตอนต้นเรื่อง และต้องสืบสาวหาความจริงเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง ดังนั้นตัวละครเอกในนวนิยายประเภทจำเลย-นักสืบนี้ จะมีลักษณะเป็นทั้งนักสืบ ผู้ต้องสงสัย และอาจเป็นเหยื่อของคนร้ายตัวจริงในคนเดียว²⁵

นอกจากการแบ่งประเภทตามเกณฑ์ของโตโดรอฟข้างต้นแล้ว จากการศึกษาพัฒนาการอาชญาวิทยาระดับวันตก พบว่าอาชญาวิทยามีการพัฒนาในรูปแบบเนื้อเรื่องและตัวละครที่แปลกแตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วง ทำให้เกิดเป็น “แนวเรื่อง” อาชญาวิทยาที่มีการเน้นลักษณะสำคัญ ที่แตกต่างกัน ดังนี้

(ก) แนวเรื่องแบบฮาร์ด บอยล์ด (Hard-boiled detective novel) มีลักษณะของนักสืบที่เป็นนักสืบเอกชน มีบุคลิกที่ไม่นุ่มนวล แข็งทื่อ ใช้ความรุนแรง และอาจมีจริยธรรมที่คลุมเครือ ดังที่ จอห์น แชกส์ (John Scaggs) ได้กล่าวถึงอาชญาวิทยาประเภทนี้ว่า

“The term ‘Hard-boiled’, meaning ‘tough’ or ‘shrewd’, came to describe the hero of a type of detective

²⁵ ธรณินทร์ มีเพียร, "นวนิยายสืบสวนในวรรณคดีของชาวสยาม โตโดรอฟ," หน้า 98-99.

fiction that developed in the United States in the interwar period. It is John Daly's Race Williams who is generally acknowledged as the first hard-boiled detective hero. Williams is large, tough, violent man, and is clearly the prototype for many hard-boiled heroes.”²⁶

ข้อความข้างต้นหมายถึง คำว่า “ฮาร์ด บอยล์ด” มีความหมายว่า “บึกบึน/ทนทาน” หรือ “หลักแหลม” ซึ่งเป็นคำที่บ่งบอกถึงลักษณะของตัวละครในอาชญาวิทยาประเภทหนึ่งที่พัฒนาขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงสงครามโลก โดย เรซ วิลเลียมส์ ของจอห์น ดาลี เป็นตัวละครนักสืบคนแรกที่เป็นที่รู้จักในนามนักสืบแนวฮาร์ด บอยล์ด วิลเลียมส์มีรูปร่างสูงใหญ่ บึกบึน และมีอารมณ์รุนแรง ลักษณะดังกล่าวนี้จึงเป็นต้นแบบของตัวละครนักสืบแนวฮาร์ด บอยล์ดมากมายอย่างชัดเจน

(ข) อาชญาวิทยาเกี่ยวกับองค์กรตำรวจ (Police Procedural) เป็นอาชญาวิทยาที่ได้รับความนิยมหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การคอร์รัปชันหรือการก่อการร้ายข้ามชาติ ซึ่งเป็นคดีใหญ่ที่ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันขององค์กร อาชญาวิทยาประเภทนี้จึงมุ่งเน้นนำเสนอการทำงานของตำรวจ แสดงให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันเป็นองค์กรใหญ่ และอาชญาวิทยาประเภทนี้พัฒนา สร้างสรรค์ และได้รับความนิยมมากในรูปแบบของซีรีส์หรือภาพยนตร์โทรทัศน์ เช่น Crime Scene Investigation (CSI) เป็นต้น²⁷

(ค) อาชญาวิทยาแนวหลังสมัยใหม่ (Post-modern detective fiction) เป็นแนวเรื่องที่เป็นการทำลายความเชื่อเดิมเกี่ยวกับอาชญาวิทยา เช่น นักสืบไม่จำเป็นต้องเป็นคนดีเสมอไป ข้อเท็จจริงที่ตามหา นั้นแท้จริงแล้วไม่มีอยู่จริง หรือท้ายที่สุดแล้วนักสืบไม่สามารถไขคดีได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีลักษณะของการล้อเลียนหรือความซ้ำซ้อนด้วย ดังที่ จอห์น แสกส์ (John Scaggs) ได้กล่าวถึงอาชญาวิทยาแนวหลังสมัยใหม่ส่วนหนึ่งไว้ว่า

“In postmodern fiction coincidence, overlapping accounts, indeterminacy are the plot motifs and parody, irony and inconsequence are technical tools to dislodge the idea of a single knowing and moralising subject,

²⁶ Scaggs, J., Crime fiction (London: Routledge, 2005), p. 55.

²⁷ Scaggs, J., Crime fiction, p. 85-87. and Knight, S., T., Crime fiction, 1800-2000 : detection, death, diversity (Hampshire: Palgrave Macmillan, 2004), p. 153-157.

operating in ordered time and with purposive function. Playfulness is part of the seriousness in postmodernity and crime fiction has long accommodated literary parodies and self-aware extrarationality like the Detection Club: it may be that postmodern crime fiction has, implicitly”²⁸

(ง) อาชญาวิทยานวนสายลับ (Spy Thriller) คำว่า “Spy” มีความหมายตาม Cambridge Dictionary ว่า “a person who secretly collects and reports information about the activities of another country or organization” ซึ่งหมายถึงผู้ที่มีหน้าที่รวบรวมและรายงานข้อมูลลับเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศอื่นหรือองค์กรอื่น (ซึ่งมักจะเป็นฝ่ายตรงข้ามหรือเป็นคู่แข่งกับสังกัดของตน) อาชญาวิทยานวนสายลับจึงมุ่งเน้นนำเสนอการทำงานของสายลับที่ต้องมีการเสี่ยงอันตรายเข้าไปสืบข้อมูลต่าง ๆ อย่างลับ ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของนักสืบรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างไปจากอาชญาวิทยาดั้งเดิมค่อนข้างมาก เนื่องจากแต่เดิมนักสืบจะต้องสืบและไขคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นไปแล้ว แต่ในอาชญาวิทยานวนสายลับนี้ นักสืบจะต้องสืบข้อมูลลับและป้องกันอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตแทน ตัวละครเอกที่เป็นสายลับส่วนมากจึงมักจะมีบทบาทสำคัญในการเมืองระหว่างประเทศ และมีหน้าที่ปกป้องประชากรและอุดมการณ์ของประเทศด้วย ดังที่ มาร์ติน พริสต์แมน (Martin Priestman) ได้กล่าวถึงอาชญาวิทยานวนสายลับไว้ในหนังสือ *The Cambridge Companion to Crime Fiction* ว่า

“The spy story is close but distinct variation on the tale of detection with the difference that there is no discrete crime involved but rather a covert action which, as John Cawelti and Bruce Rosenberg argue, transgresses conventional, moral, or legal boundaries. The action is self-evidently political since it involves national rivalries and constantly veers towards a paranoid vision of ‘violation by outside agencies.’ A further distinction from the detection genre is that the investigator is often himself an agent and

---

²⁸ Knight, S., T., *Crime fiction, 1800-2000 : detection, death, diversity*, p. 195 and 197-198.

therefore, unlike Todorov's ideally detached detective, is implicated the very processes he is investigating"²⁹

(จ) อาชญาวิทยาที่นำเสนอเรื่องราวของฆาตกรต่อเนื่อง (Serial Killer Thriller) เป็นแนวเรื่องที่เน้นการฆาตกรรมต่อเนื่องแบบที่มีการคิดไตร่ตรองและวางแผนมาเป็นอย่างดีแล้ว ในอาชญาวิทยาประเภทนี้ตัวละครฆาตกรจะได้รับบทบาทที่โดดเด่นเทียบเท่ากับตัวละครนักสืบ มีลักษณะเป็นตัวละครที่ซับซ้อน เพราะส่วนมากจะใช้ชีวิตปกปิดอยู่ในสังคมเฉกเช่นคนธรรมดาทั่วไป แต่แท้จริงแล้วตัวตนของเขากลับเต็มไปด้วยความโหดเหี้ยมวิปริต จุดสำคัญของอาชญาวิทยาแนวนี้คือการนำเสนอลักษณะ “บาดแผล” (trauma) ในใจของฆาตกรที่ส่งผลให้เขากลายมาเป็นฆาตกรต่อเนื่อง อาชญาวิทยาแนวนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความไม่ปลอดภัยในสังคม และสะท้อนให้เห็นถึงการที่สังคมมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจและการเติบโตของคน³⁰

2.1.4 พัฒนาการของอาชญาวิทยาในประเทศไทย

สำหรับอาชญาวิทยาในประเทศไทย นับเป็นประเภทของวรรณกรรมที่ได้รับความนิยมจากนักแปลมากที่สุดในช่วงยุคแรกที่ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมตะวันตกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้รับความนิยมจากทั้งผู้แปล ผู้เขียน และผู้อ่านอย่างต่อเนื่องไปจนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศในทุก ๆ ด้าน ด้านศิลปวัฒนธรรมและวรรณกรรมก็เช่นกัน ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดในวงการวรรณกรรมไทย สุพรรณิ วราทร กล่าวว่าปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในยุคสมัยนั้นประกอบไปด้วย ความเจริญทางการศึกษา การส่งนักเรียนไปศึกษาร่ำเรียนที่ต่างประเทศ ความก้าวหน้าในด้านการพิมพ์และกำเนิดกิจการหนังสือพิมพ์ และการส่งเสริมการประพันธ์ด้วยการเป็นผู้ทรงริเริ่มพระราชทานกำเนิดวรรณคดีสโมสร และเหรียญวชิรญาณ ซึ่งช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้านการประพันธ์ได้เป็นอย่างดี³¹

การศึกษาของสุพรรณิสอดคล้องกับที่ วิภา เสนานาญ กงกะนันท์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ *กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย* ว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้วงการวรรณกรรมมีความเจริญก้าวหน้า

²⁹ Priestman, M., *The Cambridge companion to crime fiction* (Cambridge: Cambridge University Press, 2003), p. 115.

³⁰ ปราง ศรีอรุณ, "เรือนร่างในอาชญาวิทยาร่วมสมัยแนวฆาตกรต่อเนื่องของอเมริกาและญี่ปุ่น," หน้า 20-22.

³¹ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 58-68.

โดยเฉพาะการพัฒนาของบันเทิงคดีรูปแบบใหม่ของไทยทั้งนวนิยายและเรื่องสั้น คือการกำเนิดกิจการพิมพ์ ซึ่งในระยะแรกคือหนังสือพิมพ์เป็นหลัก³² ในตอนปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นักเรียนที่มีโอกาสได้ไปศึกษาที่ต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศในทวีปยุโรป ได้เดินทางกลับมายังประเทศไทย และได้นำวัฒนธรรมตะวันตกต่าง ๆ กลับมาด้วย มีการนำเอาเรื่องสั้น บทละคร และนวนิยายเข้ามาเผยแพร่ ทำให้แนวการประพันธ์แบบใหม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ความนิยมในการอ่านจึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่นิยมอ่านเรื่องอ่านเล่น เรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ ก็กลายมาเป็นนิยมนอ่านบันเทิงคดีแนวตะวันตกในรูปแบบของเรื่องสั้น และนวนิยายแทน³³ ในช่วงแรกของการรับเอาวัฒนธรรมการสร้างและเสพงานอย่างตะวันตกมาในงานบันเทิงคดีต่าง ๆ ก็มักจะเป็นการแปลมาจากภาษาต่างประเทศ โดยนวนิยายแปลที่สมบูรณ์เรื่องแรกที่คนไทยได้อ่านคือเรื่อง *ความพยาบาท* ที่แปลมาจากนวนิยายเรื่อง *Vendetta* ของมารี คอเรลลี (Marie Corelli) นักเขียนชาวอังกฤษ ซึ่งแปลโดย “แม่วัน” มีการตีพิมพ์เป็นตอนๆ ใน *ลักขวิทยา* จนจบเรื่องในปีพ.ศ. 2445 ซึ่งเรื่องนี้ถึงแม้จะเป็นนวนิยายแปลจากตะวันตก แต่ก็เป็นที่รู้จักในฐานะนวนิยายภาษาไทยเรื่องแรกในประวัติศาสตร์วรรณกรรมไทย³⁴ และต่อมาจึงกำเนิดนวนิยายเรื่อง *ความไม่พยาบาท* ที่แต่งโดยครูเหลี่ยม (หลวงวิราชธวัตร) ล้อเรื่อง *ความพยาบาท* ของแม่วัน ซึ่งถือเป็นนวนิยายไทยแท้เรื่องแรก และได้รับความนิยมสูงมากในยุคสมัยนั้น³⁵

วารสารและนิตยสารคือหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ทำให้การสร้างและเสพงานวรรณกรรมเฟื่องฟูมากในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมีความสำคัญคือเป็นที่เผยแพร่ผลงานของนักเขียน ซึ่งมีการตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ก่อนจะรวมเล่ม นิตยสารที่มีความสำคัญในช่วงนั้น ได้แก่ *ลักขวิทยา* *ถลลขวิทยา* *ผดุงวิทยา* *ทวีปัญญา* *สยามมวย* *ผดุงวิทยา* และ *ศรีกรุง*³⁶ นักแปลอาชุนิยายคนสำคัญของไทยคือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระองค์ทรงแปลเรื่อง *The Mystery of Five Hundred Diamonds* ของโรเบิร์ต บาร์ (Robert Barr) ในชื่อภาษาไทยว่า *สร้อยคอเพชรห้าร้อย* ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร *ทวีปัญญา* ในปีพ.ศ. 2447 ต่อมาหลวงนัยวิจารณ์ นามปากกา “ศรีสุวรรณ” ก็ได้แปลเรื่อง *Sherlock Holmes* ของเซอร์อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) โดยเรื่องแรกที่แปลคือเรื่อง *นักสืบรอยที่สอง* จากเรื่อง *The Adventure of*

³² วิชา เสนานานู กงกะนันทน์, *กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย* (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2540), หน้า 123-124.

³³ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 71.

³⁴ วิชา เสนานานู กงกะนันทน์, *กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย*, หน้า 243.

³⁵ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 97.

³⁶ กิตติพล สรรคานนท์ (บรรณาธิการ), "สืบบงศ์วานการสืบสวน," หน้า 75. และ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 105.

the Second Stain ตีพิมพ์ลงใน *ผดุงวิทยา* ต่อมาจึงมีการแปลเรื่อง *Sherlock Holmes* ตีพิมพ์อย่างแพร่หลายในยุคนั้น นักแปลที่สำคัญอีกคนหนึ่งก็คือหลวงสารานุกรมประพันธ์ แปลเรื่อง *ความลึกลับในทุ่งร้าง* จากเรื่อง *The Hound of Baskervilles* ในปีพ.ศ. 2458³⁷ และในปีเดียวกันก็มีการแปลอาชญาวิทยาย่ออีกหนึ่งเรื่องที่ได้รับความนิยมเช่นกัน คือ อาชญาวิทยาย่อ *อาร์แซนลูแปง* (Arsene Lupin) ของมอริส เลอบลองค์ (Maurice LeBlanc) นักประพันธ์ชาวฝรั่งเศส ที่แปลโดย บางขุนพรหม หรือหลวงรัชฎการโกศล³⁸

ในปีพ.ศ. 2447 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ *นิทานทองอิน* ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อวงการวรรณกรรมแนวอาชญาวิทยายเป็นอย่างยิ่ง เพราะนับได้ว่าเป็นต้นแบบอาชญาวิทยาของไทย โดยได้รับอิทธิพลทั้งในด้านโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และ กลวิธีการเล่าเรื่องมาจากเรื่อง *Sherlock Holmes* แต่พระองค์ก็ทรงดัดแปลงให้มีความเป็นไทย ด้วยการใส่ภูมิหลังทางสังคมและวัฒนธรรมไทยสอดแทรกเข้าไปในองค์ประกอบต่างๆอย่างลงตัว³⁹ หลายปีต่อมา พระองค์ได้ทรงแปลนวนิยายสืบสวนอีกหลายเรื่อง เช่น เรื่องสั้นเรื่อง *ใครเป็นผู้ฆ่า?* ซึ่งแปลจากนิทานภาษาอังกฤษของ วอร์ดรูม (Ward room) จาก *เพียร์สันส์ แมกกาซีน* (Pearson Magazine) เรื่องสั้นเรื่อง *ออกงานครั้งสุดท้าย* ราชการราชสงครามของเซอร์ลอร์ดโฮล์มส์จากเรื่อง *His Last Bow: The War Service of Sherlock Holmes* ของเซอร์อาร์เธอร์ โคนัน ดอยล์ (Sir Arthur Conan Doyle) นวนิยายเรื่อง *แมลงป่องทอง* จากเรื่อง *The Golden Scorpion* ของแซ็กซ์ โรห์เมอร์ (Sax Rohmer) เรื่อง *คดีลึกลับแห่งมหานคร* จากเรื่องชุด *Mysteries of Great City* ของวิลเลียม ที. เลอคิว (William Tufnell Le Queux) เรื่อง *ประติมากรรมแห่งมอสเตอร์ปัวโรต์* จากรวมเรื่องสั้นชุด *นักสืบแอร์กูล ปัวโรต์* (Hercule Poirot) ของ อ. ก. อ. ก. ร. ส. ตี (Agatha Christie) นักเขียนคนสำคัญในวงวรรณกรรมอาชญาวิทยา และเป็นที่ยุติอย่างกว้างขวางจากผลงานในชุด *นักสืบปัวโรต์*⁴⁰ เป็นต้น นอกจากพระราชนิพนธ์แปลแล้ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ยังทรงพระราชนิพนธ์อาชญาวิทยาย่อขึ้นเองหลายเรื่องด้วยกัน นอกจากเรื่อง *นิทานทองอิน* ที่เป็นที่ยุติอย่างกว้างขวางแล้ว ก็ยังมีเรื่อง *นายสวัสดิ์นักสืบ* ที่แต่งล้อเรื่อง *นิทานทองอิน* เรื่อง *ทดลองความไหวพริบ* ซึ่งมีตัวละครเอกชื่อ น้อยลา เป็นเรื่องสั้นที่ล้อ *นิทานทองอิน* เช่นกัน เรื่องชุด *เยมส์ วิลสัน* (James

³⁷ กิตติพล สรัคคานนท์ (บรรณาธิการ), "สืบวงศ์วานการสืบสวน," หน้า 76.

³⁸ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 138-139.

³⁹ อังคณา สุขวิเศษ, "นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน: อิทธิพลของชุดเซอร์ลอร์ดโฮล์มส์ ที่มีต่อชุดปัวโรต์และนิทานทองอิน," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 125-126.

⁴⁰ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ และ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, *คดีรหัส*, หน้า 19-26.

Wilson) เป็นอาชุนิยายในรูปแบบบทละครพูดแบบภาพยนตร์ เป็นต้น⁴¹ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงนับได้ว่าเป็นนักแปลและนักประพันธ์วรรณกรรมแนวอาชุนิยายในยุคแรกอย่างแท้จริง และผลงานของพระองค์ก็ยังคงทรงได้รับการยอมรับและมีการเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางจนถึงปัจจุบัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าอาชุนิยายได้ยุคแรก ส่วนมากเป็นเรื่องแปลทั้งสิ้น มีการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นของไทยแท้ ๆ ค่อนข้างน้อย โดย สุพรรณิ วราทร ได้ให้ความเห็นไว้ว่า “อาจเป็นเพราะการแต่งเรื่องให้มีเค้าเงื่อนน่าพิศวงและตื่นตานั้น ผู้แต่งต้องมีประสบการณ์และต้องศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงประกอบด้วยจึงจะแต่งได้ดี ผิดกับการประพันธ์นวนิยายรัก ซึ่งมีผู้แต่งมาก เพราะเรื่องความรักเป็นสิ่งที่ทุกคนรู้จักและมีประสบการณ์ เรื่องที่แต่งในช่วงยุคสมัยแรกของอาชุนิยาย ซึ่งทั้งหมดล้วนตีพิมพ์ในพ.ศ. 2458 เช่น *ความลึกลับใต้ดิน* แต่งโดย ส.น. *สืบเรื่องกระจำหาย* แต่งโดย นายสำราญ *บัตรสุนเทห์* แต่งโดย น.น. เป็นต้น”⁴² ต่อมาในช่วงปีพ.ศ. 2563 - 2569 อาชุนิยายมีพัฒนาการที่เห็นได้ชัดคือในด้านตัวละครผู้ร้ายที่เปลี่ยนจากบุคคลธรรมดาที่มองเห็นรูปร่างหน้าตาชัดเจน มาเป็น “ไอ้โม่ง” ปกปิดร่างกายและใบหน้าอย่างมิดชิด จึงยังสร้างความลึกลับให้แก่ตัวละคร ผู้ที่แต่งเรื่องแนวนี้เป็นเรื่องแรกได้แก่ ได้แก่ แม่สอด (หลวงสารานุกรมประพันธ์) แต่งเรื่อง *แพรดำ* ในปีพ.ศ. 2465 และยังมีผลงานอาชุนิยายเรื่องต่อมา ได้แก่ เรื่อง *แพรดำภาค 2 หน้าผีบ้านเปรต* และ *เลือดกับเหล็ก* ซึ่งผลงานของท่านมีการพัฒนาให้มีความเป็นไทยมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จากแต่เดิมที่เป็นการรับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมตะวันตกเสียมาก มีข้อน่าสังเกตว่าอาชุนิยายในยุคนี้มีการนำเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาสอดแทรกเข้าไปในเรื่องด้วย หากแต่ผู้เขียนไม่ได้มีการแสดงความคิดเห็นใด ๆ ต่อเหตุการณ์นั้น เช่น ในเรื่อง *หน้าผี* หลวงสารานุกรมประพันธ์ ผู้เขียน ได้กล่าวไว้ชัดเจนว่ามีเหตุการณ์ประหลาดที่เกิดขึ้นจริง ในปีพ.ศ. 2466 ปรากฏอยู่ในเรื่องด้วย นอกจากนี้ในด้านโครงเรื่อง อาชุนิยายในช่วงพ.ศ. 2463 - 2469 มีการผสมผสานเรื่องการสืบสวนสอบสวน ผจญภัย และเรื่องรักเข้าไว้ด้วยกัน กล่าวคือพระเอกเป็นผู้สืบเรื่องราวและคลี่คลายปมต่าง ๆ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีการเสี่ยงภัยอันตราย และสุดท้ายสามารถคลี่คลายปัญหาได้ และได้ลงเอยกับนางเอก ส่วนในด้านตัวละคร ผู้เขียนมักให้พระเอกหรือนักสืบเป็นชายฉกรรจ์ อายุ 24-25 ปี มีการบรรยายบุคลิกลักษณะที่กล้าหาญ เข้มแข็ง อดทน และเฉลียวฉลาด ในส่วนของกลวิธีการเล่าเรื่อง มักจะใช้บทบรรยายเป็นส่วนมาก และพยายามให้สั้น กระชับ ไม่มีการบรรยายฉากพรรณนาธรรมชาติ อาคารสถานที่ หรือลักษณะตัวละครมากอย่างนวนิยายรัก ต่อมาในช่วง

⁴¹ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ และ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์, *คีรีทัส*, หน้า 27-47.

⁴² สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 187-

ปีพ.ศ. 2470 - 2475 อาชุนิยายเริ่มได้รับความสนใจลดน้อยลง และไม่ได้มีการพัฒนาแตกต่างไปจากช่วงก่อนหน้ามากนัก โดยมีการแต่งเป็น 2 แนว สืบทอดอิทธิพลมาจากเรื่อง *แพรวดำ* ที่เป็นไอ้โม่งแนวหนึ่ง และสืบทอดมาจากเรื่อง *นิทานทองอิน* อีกแนวหนึ่ง⁴³

ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง วงการวรรณกรรมมีการเปลี่ยนแปลงอีกระลอกหนึ่ง เนื่องจากเกิดกระแสสำนึกทางมนุษยธรรมขึ้น มีนวนิยายที่ตีแผ่ปัญหา และนำเสนออุดมการณ์ต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอุดมการณ์ด้านเสรีภาพและความเท่าเทียม อีกทั้งยังมีการนำเสนอชีวิตตัวละครที่เป็นชนชั้นยากจนและโสเภณี แต่ส่วนมากไม่ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาเหล่านี้ เพียงแต่หยิบยกมาสะท้อนให้เห็นผ่านนวนิยายด้วยความเห็นใจเท่านั้น จากแนวโน้มกระแสการสร้างวรรณกรรมเช่นนี้ ทำให้นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนหรืออาชุนิยายถูกกล่าวถึงและได้รับความนิยมน้อยลงจากเดิม กลับกลายเป็นยุคของการสร้างวรรณกรรมแนวนำเสนอชีวิต ปัญหาสังคม และอุดมการณ์แทน หลังจากนั้นก็เป็นยุครัฐนิยม ที่มีการเข้ามาแทรกแซงจำกัดเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอวรรณกรรมจากรัฐบาล ทำให้นักเขียนบางคนต้องหยุดเขียนงาน การจำกัดเนื้อหาเช่นนี้ จึงเป็นการจำกัดขอบเขตของจินตนาการ และการสร้างสรรค์ผลงานของนักเขียนในยุคสมัยนั้น แต่ในอีกแง่หนึ่งก็ทำให้เกิดงานประเภทที่มีการพยายามต่อต้านหลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในลักษณะยั่วล้อเสียดสี ซึ่งเป็นงานแนวสะท้อนสังคมและแสดงความคิดเห็น รวมถึงมีนวนิยายแนวแสวงหาคคุณค่าของชีวิตและนวนิยายรักด้วย ส่วนงานประเภทอาชุนิยายยังคงไม่แพร่หลายมากนักในยุคนี้ ต่อมาในยุคหลังสมัยรัฐนิยม เศรษฐกิจภายในประเทศย่ำแย่ ด้วยภาวะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดการจลาจล ปล้นชิงทรัพย์ และการคอร์รัปชันอย่างกว้างขวาง แต่ในด้านของวงการวรรณกรรมกลับมามีชีวิตชีวา และมีการสร้างสรรค์ผลงานเพิ่มขึ้นอย่างมากมาอีกครั้ง แต่แนวโน้มการสร้างงานส่วนมากก็จะเป็นนวนิยายแนวชีวิตหลังสงคราม และนวนิยายลึกลับ ซึ่งมึเนื้อหาเน้นความสนุกสนาน บันเทิงอารมณ์ อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน งานแนวพาฝัน แนวขบขัน และแนวอาชุนิยายจึงกลับมามีบทบาทอีกครั้งหนึ่ง โดยมีนักประพันธ์คนสำคัญคือหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งไม่ได้เป็นงานแนวอาชุนิยายล้วน ๆ ที่เน้นการสืบสวนสอบสวนเพียงอย่างเดียวอย่างในยุคแรก แต่จะเป็นการผสมผสานระหว่างเรื่องรัก โลดโผน ผจญภัย และเรื่องสืบสวนสอบสวนเข้าไว้ด้วยกัน⁴⁴

ต่อมาในยุคหลังปีพ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ก็เริ่มมีนักเขียนสร้างสรรค์ผลงานอาชุนิยายมากขึ้นหลากหลายแนว ทั้งแนวคลาสสิกและแนวระทึกขวัญ รวมทั้งมีการผสมผสานโครงเรื่อง

⁴³ สุพรรณิ วราทร, "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475," หน้า 209-251.

⁴⁴ ตรีศิลป์ บุญขจร, "พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475-2500 : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม," หน้า 33-198.

อาชญาวิทยากับลักษณะเด่นของวรรณกรรมแนวอื่นด้วย โดยแนวทางในการประพันธ์อาชญาวิทยาของไทยที่สามารถเห็นได้ ค่อนข้างชัดเจน จะมีอาชญาวิทยาที่เน้นความลึกลับ หลอน ชอนเงื่อน มีบรรยากาศที่ตึงเครียดและน่ากลัว เช่น เรื่อง *3 ศพ 3 ผี 3 วิญญาณ* ของ สรจักร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอาชญาวิทยาแนวรักโรแมนติก ที่ สีขรินทร์ สนธิชน ได้เสนอให้เป็นงานประเภทที่เรียกว่า Romantic Suspense ซึ่งเป็นการผสมผสานโครงเรื่องสืบสวนสอบสวนเข้ากับโครงเรื่องรัก โดยให้น้ำหนักความสำคัญกับโครงเรื่องทั้งสองแนวอย่างเท่าเทียมกัน และใช้การสืบสวนสอบสวนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ตัวละครเอกได้มีโอกาสพัฒนาความสัมพันธ์กัน มีนักเขียนคนสำคัญและเป็นที่ได้รับความนิยม เช่น กิ่งฉัตร ผู้ประพันธ์เรื่องชุด *มายาตัววัน มนต์จันทร์* และ *ฟ้ากระจ่างดาว* เป็นต้น ส่วนแนวต่อมาที่ปรากฏในวงอาชญาวิทยาของไทยในยุคปัจจุบัน คือ อาชญาวิทยาที่ใช้ศาสตร์ต่าง ๆ จำพวกโหราศาสตร์และไสยศาสตร์เข้ามาช่วยในการสืบสวนสอบสวน มักเป็นเรื่องที่มีลักษณะเหนือจริงในบางส่วน และบางเรื่องก็เกี่ยวข้องกับเรื่องเหนือธรรมชาติเช่น ภูติผี วิญญาณ เช่น เรื่องชุด *The Sixth Sense ลีรักลัมผัสหัวใจ* โดยณารา ร่มแก้ว ชอนกลิ่น เก้าแต้ม และ แพรณัฐ เรื่อง *ฤกษ์สังหาร* ของวรรณวรรณ เป็นต้น และแนวสุดท้ายที่ปรากฏเด่นชัดคือแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกผสมผสานความขบขัน สำหรับอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ และเรื่องชุด *สาวน้อยเกวลิน* ของอลิษา (กิ่งฉัตร) นักเขียนแนวอาชญาวิทยาที่เป็นที่รู้จักและสร้างสรรค์ผลงานประเภทนี้ไว้มาก่อนข้างมาก เช่น วิสิษฐ เดชกุญชร โดยเป็นผู้ประพันธ์เรื่อง *สารวัตรเถื่อน แม่ลาวเลือด* และ *บ่วงบาต*, นายา ผู้ประพันธ์เรื่อง *ทรายกระซิบ รอยรักเรไร ลัดยาบันเลือด* และ *สโมสรมักสืบ*, แก้วเก้า ผู้ประพันธ์เรื่อง *นิมิตมาร แก้วราหู* และ *คุณป้ามารธูร*, กิ่งฉัตร ผู้ประพันธ์เรื่อง *แกะรอยรัก รอยพรหม ลับลวงใจ* และ *รหัสหัวใจ*, พงศกร ผู้ประพันธ์เรื่อง *ก็แพ้ ทะเลราตรี* และ *คิดสังหาร*, ปราบต์ ผู้ประพันธ์เรื่อง *กาหลมหารทีก* *ลึงพาดกลอน* และ *นิราศมหารณพ*, พนมเทียน ผู้ประพันธ์เรื่องชุด *พรานทรชน* ที่มีตัวละครเอกเป็นนายตำรวจชื่อ รุจน์ ระงับพาล อันเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง, วิสิทธิ์ โพธิวัฒน์ ผู้ประพันธ์เรื่อง *อพาร์ทเมนต์ ทริปส์ แปรนด์* และ *แท็กซี่มิเตอร์* เป็นต้น

ในปัจจุบันสื่อโทรทัศน์มีบทบาทอย่างมากในการกระตุ้นให้ผู้ชมมีความสนใจที่จะอ่านตัวบทวรรณกรรมมากขึ้น และทำให้เกิดกระแสความสนใจในเรื่องแนวอาชญาวิทยาเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน โดยจะเห็นได้ชัดหลังจากมีการนำตัวบทอาชญาวิทยาไปสร้างสรรค์เป็นละครโทรทัศน์ ได้รับความนิยมและเป็นที่พูดถึงในสังคม เป็นผลทำให้ยอดขายหนังสือเพิ่มมากขึ้นจนเป็นหนังสือที่มียอดขายสูงสุดของร้านหนังสือชั้นนำทั่วไป เช่น เรื่องชุด *The Sixth Sense ลีรักลัมผัสหัวใจ* ได้ผลิตเป็นละครโทรทัศน์ ในปีพ.ศ. 2555 และ 2556 เรื่อง *กาหลมหารทีก* ผลิตเป็นละครโทรทัศน์ ออกอากาศทางช่อง ONE 31 ในปีพ.ศ. 2561 และเรื่อง *ฤกษ์สังหาร* ผลิตเป็นละครโทรทัศน์

ออกอากาศทางช่อง ONE 31 เช่นกัน ในปีพ.ศ. 2562 เป็นต้น การนำตัวบทวรรณกรรมไปสร้างสรรค์เป็นผลงานในสื่ออื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นละครโทรทัศน์ ละครเวที หรือการแสดงใด ๆ จึงเป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมการสร้างสรรค์ที่ช่วยผลักดันและส่งเสริมให้มีผู้สนใจ สร้าง และเสพงานวรรณกรรมมากยิ่งขึ้นด้วยในยุคสมัยปัจจุบัน

2.2 ภูมิหลังของอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์*

เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* เป็นผลงานอาชุนิยายเพียงชุดเดียวของวินทร์ เลียววาริณ ที่มีแรงผลักดันในการเขียนจากปัจจัยหลายอย่าง ประการแรกคือวินทร์มีความสนใจที่จะเขียนเรื่องแนวอาชุนิยายนี้มาก่อนแล้ว เพราะในแวดวงวรรณกรรมแนวอาชุนิยาย ปรากฏ “เรื่องชุด” ในรูปแบบที่มีตัวละครนำสืบและชุดตัวละครเพื่อนำสืบชุดเดิมภายในเรื่องชุดเดียวกันค่อนข้างน้อย เพราะส่วนมากจะเป็นอาชุนิยายที่เป็นแบบเล่มเดี่ยวจบ หรือหากเป็นเรื่องชุด ก็จะเป็นเพียงเรื่องชุดที่มีตัวละครหลักในแต่ละเรื่องเป็นคนละคน แต่มีความเชื่อมโยงอยู่ในสังคมเดียวกันเท่านั้น โดยไม่ได้ใช้ตัวละครหลักชุดเดิมต่อเนื่องกันไปทุกเล่ม วินทร์จึงมีความต้องการที่จะเขียนเรื่องในลักษณะดังกล่าวขึ้นมาเพื่อเติมเต็มรูปแบบงานในแวดวงอาชุนิยายที่ไม่ค่อยปรากฏผู้เขียนมากนัก ต่อมาเรื่องเดช จันทรศิริ ได้มอบหนังสืออาชุนิยายชุดหนึ่งพร้อมข้อความที่กล่าวว่าการให้วินทร์ลองเขียนเรื่องนำสืบที่มีตัวละครชุดเช่นนี้สักเรื่อง และประการที่สามเพื่อนสนิทของวินทร์ คือคุณสุจิตร์ โสรจศิริสม ต้องการบทบาทพจนานุกรมเกี่ยวกับนักสืบเพื่อทำเป็นซีรีส์โทรทัศน์ “พุ่มรัก พานสิงห์” จึงได้ถือกำเนิดขึ้น และเมื่อเขียนแล้วได้รับความนิยม จึงเขียนตีพิมพ์ใน *มติชนสุดสัปดาห์* เป็นตอน ๆ ก่อนจนกระทั่งสามารถรวมเป็นหนังสือรวมเรื่องสั้นชุดแรกคือ *ฆาตกรรมกลางทะเล* ได้ แล้วจึงสร้างสรรค์ผลงานเล่มต่อ ๆ มา ทั้งที่เป็นรวมเรื่องสั้นและนวนิยายต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน⁴⁵ อาชุนิยายชุดนี้ประกอบไปด้วยนวนิยายและรวมเรื่องสั้น 9 เล่ม ได้แก่

1. *ฆาตกรรมกลางทะเล* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2546 ประกอบไปด้วยเรื่องสั้น 14 เรื่อง ได้แก่ นามันสำคัญโฉน คดีจุงจร คนหนีเงา คดีปีรันยา ฆาตกรรมดักแด่หนีเที่ยว โจรกลับใจ จดหมายขู่ ฆาตกรรมกลางทะเล คดีที่วีแวมเปียน คดีไฟแค้น เดินตามหัวใจ รอยขู๊ คดีเอกซเรย์มรณะ และปริศนาจดหมายรัก ในรวมเรื่องสั้นชุดแรกที่เป็นเล่มเปิดตัวนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์นี้ วินทร์เล่าเรื่องคดีและการสืบสวนสอบสวนคดีของพุ่มรักไปพร้อม ๆ กับการ “แนะนำตัว” ให้ผู้อ่านได้รู้จักกับพุ่มรัก รวมไปถึงเพื่อนนักสืบมากยิ่งขึ้น ทั้งในแง่ของความสามารถ บุคลิกลักษณะนิสัย ความชอบ และภูมิหลัง คดีที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้นชุดแรกนี้มีความหลากหลาย ทั้งคดีฆาตกรรม คดีโจรกรรม คดี

⁴⁵ สรุปลงความจากส่วนคำนำ และบท “ท้ายแฟ้ม” จาก *ฆาตกรรมกลางทะเล*

คนหรือของหาย และคติเกี่ยวกับขู้ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความสามารถในการสืบคดีที่หลากหลายของ พุ่มรัก ที่ไม่เพียงแต่เป็นเฉพาะคดีฆาตกรรมดังที่ปรากฏในอาชญาวิทยาส่วนมากเท่านั้น และที่สำคัญคือ คดีเหล่านี้ยังเป็นคดีที่ไม่ซับซ้อนมากนัก

2. *คดีผีนางตะเคียน* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2547 ประกอบไปด้วยเรื่องสั้น 13 เรื่อง ได้แก่ คดียาพิชवास คดีฉลามบก คดีนอกจอ คดีคู่-คู่คดี คดีผีนางตะเคียน กระจุนนัดที่หก คดีปลาทอง คดีพระบุญรอด คนขายเพลง โจรกรรมครึ่งนาที่ คดีคนเมาตกทะเล แมลงไนไรส์ม และ 5 คดีอึ้งตึ้งนึ่ง ในรวมเรื่องสั้นชุดที่ 2 นี้ จะเห็นได้ว่าการเน้นไปที่คดีฆาตกรรมที่คาดเดายากมากขึ้น เล็กน้อย แต่ก็ถือว่ายังไม่มีความซับซ้อนมากนัก มีคดีโจรกรรมและคดีของหายสอดแทรกเข้ามาบ้าง และวินทร์ยังคงลักษณะของการแนะนำภูมิหลังของตัวละครที่เล่าไปพร้อม ๆ กับการเล่าเรื่อง การสืบสวนสอบสวนด้วย โดยเฉพาะในเรื่อง 5 คดีอึ้งตึ้งนึ่ง ที่มีคดีที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังวัยเด็กของ พุ่มรักและสามิต 14 เพื่อนนักสืบคนสำคัญ ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ที่มาที่ไปของตัวละครทั้งสอง ยิ่งไปกว่านั้น คดีนี้ซึ่งเป็นคดีสุดท้ายของเล่ม ยังเป็นคดีที่ใช้เปิดตัวเพื่อนนักสืบคนสำคัญอีกคนหนึ่งคือ เฉ เมืองดอน ที่จะมามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในเล่มต่อ ๆ ไป จึงเป็นการปิดเล่มรวมเรื่องสั้นในชุดที่ 2 เพื่อส่งต่อไปยังนวนิยายเรื่องแรกในเรื่องชุดนี้ได้อย่างสมบูรณ์

3. *ฆาตกรรมจักรราศี* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2551 เป็นนวนิยายเรื่องแรกในเรื่องชุดชุดนี้ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความแตกต่างของความซับซ้อนของคดีจากในเล่มรวมเรื่องสั้นได้อย่างชัดเจน ไม่เพียงเท่านั้น วินทร์ยังใช้กลวิธีการเล่าเรื่องที่หลากหลายและสร้างสรรค์มากขึ้นกว่าในรวมเรื่องสั้น 2 เล่มแรก และผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ถึงความเข้มข้นของความเป็นอาชญาวิทยาที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งในแง่ของความซับซ้อนคดี ปมปัญหาของอาชญากร และการพลิกความคาดหมาย มีการใช้ศาสตร์หรือความรู้เฉพาะทางเข้ามาช่วยสร้างสีสันและความซับซ้อนให้แก่เรื่อง ไม่ว่าจะเป็น โหราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือวงการเพลงลูกทุ่ง สอดแทรกประเด็นทางสังคมที่หลากหลาย อีกทั้งคดีที่เกิดขึ้นในเรื่อง เป็นคดีที่ตึงเครียด แต่วินทร์ยังสามารถสอดแทรกความขบขันเข้าไปได้อย่างลงตัว จึงแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของงานชุดนี้ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้นจากในเล่มรวมเรื่องสั้น ที่คดีส่วนมากยังไม่ได้มีความลึกลับซับซ้อนหรือตึงเครียดมาก ทำให้ยังเห็นการผสมผสานความเป็นอาชญาวิทยาที่ลึกลับซับซ้อนกับความขบขันได้ไม่ชัดเจนนัก เพราะเนื้อเรื่องค่อนข้างเบาสมองอยู่แล้ว *ฆาตกรรมจักรราศี* จึงเป็นการเปิดเล่มนวนิยายเรื่องแรกในเรื่องชุดที่น่าสนใจ สนุกสนาน ซับซ้อน แปลกใหม่ เน้นความเป็นอาชญาวิทยาที่ผสมผสานแนวขบขัน และยังคงเสน่ห์ของตัวละคร ทั้งนักสืบ และเพื่อนนักสืบต่อเนื่องมาจาก 2 เล่มแรกได้เป็นอย่างดี

4. *คดีเจ็ดแพะ* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2553 เป็นนวนิยายเรื่องที่ 2 ในเรื่องชุดชุดนี้ วินทร์ยังคงความซับซ้อนของคดีไว้ได้เป็นอย่างดี แต่เพิ่มความน่าสนใจด้วยการนำเสนอเรื่องด้วยการผูกโยงเรื่องกับแนวคิด “แพะรับบาป” ทำให้เกิดคดีที่มีความซับซ้อนและมีเอกภาพ เพราะทุกคดีล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับ การ “จับแพะ” และเมื่อคดีผูกโยงกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนและกระบวนการยุติธรรมที่ผิดพลาด จึงยิ่งทำให้เรื่องมีความเข้มข้นและน่าติดตามมากยิ่งขึ้น การสอดแทรกประเด็นทางสังคมในเรื่องก็เป็นการตอกย้ำ และเน้นให้เห็นถึงกระบวนการสืบสวนสอบสวนรวมถึงกระบวนการตัดสินคดีที่ไร้ประสิทธิภาพเพียงประเด็นเดียวเป็นหลัก แต่หนักแน่นและชัดเจน ส่วนในด้านความซับซ้อน เสน่ห์ของตัวละคร และเอกลักษณ์ของอาชญาวิทยาคู่นี้ก็ยังคงอยู่โดยมีการผสมผสานไปกับเรื่องที่มีความเข้มข้นและซับซ้อนได้อย่างกลมกลืนเช่นเดียวกันกับเรื่องก่อนหน้า

5. *คดีล่าคนเจ้าชู้* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2556 หลังจากที่ผู้อ่านได้อ่านเรื่องที่เข้มข้นซับซ้อน และถือว่าเป็นคดีที่ “หนัก” ไปแล้ว วินทร์ก็กลับมาแนะนำเสนอเรื่องชุดที่เป็นเล่มรวมเรื่องสั้นอีกครั้ง เล่มนี้ประกอบไปด้วยเรื่องสั้น 8 เรื่อง ได้แก่ ฆาตกรรมปลากะปอง คดีมนุษย์โบราณ ใบหน้านางฟ้า คดีล่าคนเจ้าชู้ อสรพิษปริศนา ทับทิมสีเลือด ตู๋นิรภัยปริศนา และความตายของนักเขียนคนหนึ่ง ในเล่มนี้ก็ยังคงเน้นไปที่คดีฆาตกรรมมากกว่าคดีอื่น ๆ มีคดีโจรกรรมและคดีผู้สอดแทรกเข้ามาอย่างละ 1 คดี เรื่องสั้นในเล่มนี้มีความซับซ้อนและตึงเครียดมากกว่าในเล่มรวมเรื่องสั้นชุดที่ 1 กับชุดที่ 2 มีการใช้กลวิธีการเล่าเรื่องด้วยการใช้ภาพประกอบเช่นเดียวกันกับกลวิธีที่ใช้ในเล่มนวนิยายในคดีที่อธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ค่อนข้างยาก ในรวมเรื่องสั้นชุดนี้แทบจะไม่มีกรกล่าวถึงภูมิหลังของพุ่มรักหรือตัวละครเพื่อนนักสืบอีกแล้ว เพราะได้นำเสนอไปในเล่มก่อนหน้าแล้ว ในเล่มนี้ การเล่าเรื่องจึงเป็นการเน้นไปที่เรื่องการสืบสวนสอบสวนเพื่อไขคดีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

6. *คดีศพล่องหน* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2557 เล่มนี้เป็นรวมเรื่องสั้นอีกเช่นเดียวกัน ประกอบไปด้วยเรื่องสั้น 7 เรื่อง ได้แก่ คดีศพล่องหน เรื่องที่ต้องรู้ก่อนตาย กุ้งจำ คดีคนบาป คนรักบ้าน ฆาตกรรมดงน้ำครำ และก้อนหินกับดอกเบญจมาศ ในเล่มนี้มีทั้งคดีที่เบาสมองและคดีที่เข้มข้นซับซ้อน โดยมีสัดส่วนของความซับซ้อนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน เช่น เรื่อง “กุ้งจำ” เป็นคดีเกี่ยวกับชู้ที่เบาสมอง สั้น กระชับ และแทบจะไม่มี ความซับซ้อนใด ๆ ในขณะที่เรื่อง “ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ” เป็นเรื่องที่มีคดีที่ซับซ้อนมาก ทำให้มีขนาดยาวกว่าเรื่องอื่น ๆ ในเล่มค่อนข้างมาก และมีบรรยากาศของเรื่องที่ตั้งเครียดจนเกือบจะเทียบเท่ากับเรื่องที่เป็นนวนิยาย เรื่องสั้นในเล่มนี้จึงมีความหลากหลายในแง่ของความเบาสมอง และยังคงมีการสอดแทรกประเด็นทางสังคมที่หลากหลายด้วย

7. *คดีหนอนนิยาย* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2559 หลังจากมีรวมเรื่องสั้นต่อเนื่องกันไป 2 เล่มแล้ว วินทร์ก็กลับมาแนะนำเสนอเรื่องที่เป็นนวนิยายเข้มข้นซับซ้อนอีกครั้งหนึ่งในเรื่องนี้วินทร์ยังคงใช้การสร้างโครงเรื่องที่ผูกโยงกับแนวคิดเพื่อสร้างเอกภาพของเรื่อง โดยแนวคิดในเรื่องนี้คือ “หนังสือนิยาย” วินทร์ใช้หนังสือนิยายในการสร้างโครงเรื่องเพื่อเป็นการนำเสนอเชิญชวนให้ผู้อ่านได้สนใจไปติดตามอ่านนิยายเหล่านั้นเพิ่มเติมด้วยตัวเองต่อไปด้วย โดยนิยายที่วินทร์เลือกมานำเสนอเป็นนิยายที่โด่งดังและเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางจนอาจเรียกได้ว่าเป็นนิยายที่ควรอ่านสักครั้งหนึ่ง วินทร์ผสมผสานตัวบทนิยายเหล่านั้นกับการเล่าเรื่องได้เป็นอย่างดี ยิ่งไปกว่านั้นในเรื่องนี้วินทร์ยังนำเสนอประเด็นทางสังคมหลัก ๆ คือเรื่องเด็กด้อยโอกาส และการทารุณกรรมเด็ก ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมที่ยังถูกละเลยด้วย การนำเสนอเรื่องด้วยการใช้แนวคิดบางอย่างผูกโยงกับโครงเรื่องของวินทร์ตั้งแต่เรื่องโหราศาสตร์ เรื่องแพะรับบาป จนถึงเรื่องหนังสือนิยายนี้ ทำให้เรื่องที่เป็นนวนิยายในอาชญาวิทยานี้ มีความโดดเด่นแตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านมีจุดให้จดจำเมื่อกล่าวถึงนวนิยายแต่ละเรื่อง อีกทั้งแต่ละแนวคิดก็ยังช่วยนำเสนอประเด็นทางสังคมที่แตกต่างกันออกไปด้วยเช่นกัน

8. *คดีสามเงา* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2561 เป็นนวนิยายที่วินทร์ยังคงใช้การผูกโยงแกนของเรื่องกับแนวคิด โดยในเรื่องนี้เป็นแนวคิดเกี่ยวกับ “เงา” หรือการปลอมแปลงตัว ซึ่งสอดคล้องไปกับลักษณะของความเป็นแฟนตาซีหรือความเหนือจริงที่วินทร์สอดแทรกเข้าไปในเรื่อง ทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีความแปลกแตกต่างไปจากเรื่องอื่น ๆ ที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามความเหนือจริงที่สอดแทรกเข้ามาก็ยังอยู่ในระดับที่สมจริง สมเหตุสมผล และไม่ได้มีลักษณะเกินจริงมากเกินไปในเรื่องนี้วินทร์ยังคงผูกปมของเรื่องให้มีความซับซ้อนได้อย่างสนุกสนานเช่นเดียวกันกับในเรื่องก่อนหน้า เนื้อเรื่องมีความเข้มข้นและเกี่ยวเนื่องกับการเมืองของไทยอย่างชัดเจน จึงจะเห็นได้ว่าเล่มที่เป็นนวนิยายทั้ง 4 เล่มที่กล่าวมา ต่างก็มีแนวคิดและการนำเสนอประเด็นหลักที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน

9. *คดีฆาตกรรมกุหลาบดำ* ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพ.ศ. 2563 เป็นนวนิยายเล่มล่าสุดในเรื่องชุดชุดนี้ เห็นความพยายามของวินทร์ในการสร้างผลงานให้แปลกใหม่ไปจากเดิม เพราะเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรข้ามชาติ และผูกโยงกับบุคคลในประวัติศาสตร์รัสเซีย คือ “รัสเซียแดง” ตัวละครที่ปรากฏในเรื่องก็จะมีตัวละครที่เป็นตัวละครต่างชาติเพิ่มขึ้นมา ทำให้ชื่อตัวละครและบรรยากาศการสืบสวนแปลกแตกต่างออกไปจากเดิม อีกทั้งยังเกี่ยวโยงกับความสัมพันธ์ระหว่าง

ประเทศ ที่สำคัญคือลักษณะการฆาตกรรมในเรื่องนี้ก็แตกต่างไปจากการฆาตกรรมโดยปกติ ทำให้มีความน่าสนใจ และยังคงมีลักษณะเหนือจริงสอดแทรกอยู่ในเรื่องอย่างสมจริงด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

ลักษณะความเป็นอาชุนิยาย และกลวิธีการสร้างงานอาชุนิยาย ในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ

บทนี้จะเป็นการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นอาชุนิยายและกลวิธีการสร้างงานอาชุนิยายในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* โดยจะกล่าวถึงลักษณะความเป็นอาชุนิยายที่สัมพันธ์กับคำนิยามที่ได้จากการศึกษาในบทก่อนหน้า ส่วนกลวิธีการสร้างงานอาชุนิยายจะประกอบไปด้วยการวิเคราะห์การสร้างโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก การตั้งชื่อเรื่อง และกลวิธีการสืบสวนสอบสวน

3.1 ลักษณะความเป็นอาชุนิยาย

จากคำนิยามคำว่า “อาชุนิยาย” ที่ได้ศึกษาในบทที่ 2 สรุปได้ว่า

“อาชุนิยาย หมายถึงงานบันเทิงคดีที่เป็นนวนิยายหรือเรื่องสั้น มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดี ซึ่งโดยส่วนมากเป็นคดีอาชญากรรมที่เป็นการฆาตกรรม มีความลึกลับซ่อนเงื่อนที่ยากแก่การไขคดี มีตัวละครหลักที่ช่วยคลี่คลายคดีคือนักสืบ และใช้การสืบสวนโดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานและพยานต่าง ๆ จากนั้นจึงวิเคราะห์ตีความและคลี่คลายคดีอย่างสมเหตุสมผล”

คำนิยามข้างต้นสามารถนำมาวิเคราะห์ความเป็นอาชุนิยายของเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ได้ โดยในด้านประเภทการประพันธ์ อ้างอิงจากคำนิยามของคำว่า “อาชุนิยาย” ที่เกี่ยวกับประเภทของการประพันธ์ว่าเป็น “บันเทิงคดีที่เป็นนวนิยายหรือเรื่องสั้น” คำว่า “บันเทิงคดี” มีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพ.ศ. 2542 ว่าเป็นเรื่องที่เขียนหรือแต่งขึ้นโดยมุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน¹ สายทิพย์ นุกุลกิจ ให้คำนิยามของคำว่า “บันเทิงคดี” ไว้ว่า “คืองานเขียนที่ผู้แต่งคิดสร้างสรรค์ขึ้นโดยมีเจตนาจะให้ผู้อ่านได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นสำคัญ แต่ขณะเดียวกัน ผู้อ่านก็อาจจะได้ความรู้ ได้ประสบการณ์ของชีวิต ได้คติธรรมพึงยึดถือ หรือแนวทางในการดำเนินชีวิตไปพร้อมกันด้วย”² ส่วน “นวนิยาย” หมายถึง บันเทิงคดีร้อยแก้ว

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, "อาชุนิยาย," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [20 กรกฎาคม 2564]

² สายทิพย์ นุกุลกิจ, *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพฯ: บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, 2543), หน้า 97.

ขนาดยาวรูปแบบหนึ่ง มีตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์ในเรื่อง และสถานที่ ที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง³ นอกจากนี้ในหนังสือเรื่อง *เขียน* พิมาน แจ่มจรัส ได้ให้คำนิยาม “นวนิยาย” ไว้ว่า

“คือเรื่องเกี่ยวกับคน เป็นเรื่องอ่านเล่น ตรงกับภาษาอังกฤษว่า fiction ... Webster’s New World Dictionary ให้คำจำกัดความ novel ว่า ‘เรื่องเล่าร้อยแก้วขนาดยาวที่บรรยายติดต่อกันไป ด้วยโครงเรื่องหรือรูปแบบของเหตุการณ์ที่ซับซ้อนมากหรือน้อย เกี่ยวกับมนุษย์ ความรู้สึก ความคิด การกระทำ ฯลฯ’”⁴

ส่วน “เรื่องสั้น” หมายถึง บันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะคล้ายนวนิยาย แต่สั้นกว่า โดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มักจบแบบพลิกความคาดหมายหรือจบแบบทิ้งให้คิด⁵ และ พิมาน แจ่มจรัส กล่าวถึง “เรื่องสั้น” ในหนังสือเรื่อง *เขียน* ไว้ว่า

“นักเขียนเรื่องสั้นเอกของโลก เอ็ดการ์ อัลลัน โป นิยามเรื่องสั้นว่า เรื่องเล่าร้อยแก้วขนาดสั้น ใช้เวลาอ่านอย่างตั้งอกตั้งใจ ตั้งแต่ครึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งหรือสองชั่วโมง

เรื่องสั้น (short story) เป็นเรื่องเล่าบันเทิงคดีร้อยแก้ว มีความยาวตั้งแต่ประมาณ 2-3 หน้า A 4 ขึ้นไป ตัวละคร 2-3 ตัว ฉากและเหตุการณ์เดียว เนื่องจากมีขนาดสั้น และใจความกระชับ เรื่องสั้นจึงมีคุณสมบัติสำคัญคือ เอกภาพ”⁶

เมื่อพิจารณาจากตัวบทจะเห็นได้ว่าเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* มีลักษณะการสร้างเรื่องชุดโดยใช้ประเภทของการประพันธ์แบบผสมผสาน โดยมีทั้งนวนิยายและเรื่องสั้นอยู่ภายในเรื่องชุดเดียวกัน กล่าวคือ มีรวมเรื่องสั้นจำนวน 4 เล่ม ซึ่งประกอบไปด้วยคดีสั้น ๆ จำนวน 7 - 14 เรื่องภายในเล่ม รวมทั้งสิ้น 42 เรื่อง มีความยาวตั้งแต่ 5 - 56 หน้า และมีความยาวเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 19 หน้า แต่ละเรื่องแทบจะไม่มี ความเชื่อมโยงใด ๆ ต่อกัน สามารถอ่านแยกออกจากกันได้โดยเด็ดขาด เช่นเดียวกับกับอาชญาวิทยาชุดที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางทั่วโลกอย่างเรื่อง *Sherlock holmes* ประเภทของการประพันธ์ที่เป็นเรื่องสั้น ซึ่งเป็นคติที่แยกจากกันเป็นเอกเทศนี้ เป็นรูปแบบของงานในยุคเริ่มแรกของอาชญาวิทยานิยาย ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ในแต่ละเรื่องมีตัวละครไม่มาก และมักจะมี

³ ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*, หน้า 564.

⁴ พิมาน แจ่มจรัส, *เขียน*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: แสงดาว, 2556), หน้า 125-128.

⁵ ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*, หน้า 975.

⁶ พิมาน แจ่มจรัส, *เขียน*, หน้า 278.

เหตุการณ์เพียงชุดเดียว ที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป เพื่อให้เหมาะสมกับความยาวของเรื่อง ส่วนการประพันธ์อีกประเภทหนึ่งของเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* คือเป็นนวนิยาย มีจำนวน 5 เล่ม มีความยาวประมาณ 230 - 300 หน้า มีโครงเรื่องที่ซับซ้อนกว่าเรื่องสั้นมาก ประกอบด้วยชุดเหตุการณ์หลายเหตุการณ์เกี่ยวโยงกัน มีปมปัญหามากกว่า 1 ปม ซึ่งเกี่ยวโยงกันหรือเกิดขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกัน โดยอาจสัมพันธ์กับตัวละครใดตัวละครหนึ่งในเรื่องอย่างน้อยหนึ่งตัว ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ปมปัญหาเหล่านั้นมีความเชื่อมโยงกัน นอกจากนี้ยังมีตัวละครที่มากกว่าในประเภทเรื่องสั้นอย่างเห็นได้ชัด

ประเภทการประพันธ์ในรูปแบบนวนิยายนี้เป็นลักษณะสำคัญของอาชุนิยายที่ได้รับการพัฒนาต่อมาจากยุคเรื่องสั้นแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก กล่าวคืออาชุนิยายที่เป็นประเภทนวนิยาย เริ่มพัฒนาและปรากฏในช่วงอาชุนิยายยุคทอง ในปีค.ศ. 1918 - 1930 ซึ่งอยู่ระหว่างช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาอาชุนิยายจึงมีทั้งที่ประพันธ์เป็นเรื่องสั้นและนวนิยาย แต่การผสมผสานประเภทของการประพันธ์ทั้งเรื่องสั้นและนวนิยายภายในเรื่องชุดเดียวกันนี้ยังไม่เคยปรากฏในงานอาชุนิยายของไทยมาก่อน เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ จึงเป็นการสร้างความแปลกใหม่ในการสร้างสรรค์งานแนวอาชุนิยายของไทย เนื่องจากโดยทั่วไปแล้ว อาชุนิยายที่มีการนำเสนอในรูปแบบ “ซีรีส์” หรือเรื่องชุด มักจะมีรูปแบบการประพันธ์เพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น เช่น เรื่องชุด *สาวน้อยเกวลิन* ที่ประพันธ์โดยอลินา (กิ่งฉัตร) มีรูปแบบการประพันธ์เป็นนวนิยายทั้งหมด จำนวน 9 เล่ม เป็นต้น รูปแบบการประพันธ์ทั้งนวนิยายและเรื่องสั้นนี้ ไม่เพียงแต่สร้างความแปลกใหม่ให้แก่งานเท่านั้น แต่ยังมีผลโดยตรงต่อลักษณะโครงเรื่อง การดำเนินเรื่อง และความซับซ้อนของตัวละครอีกด้วย ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนในลำดับถัดไป

ส่วนในด้านเนื้อเรื่องหรือโครงเรื่อง เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นอาชุนิยายตรงตามคำนิยามที่ว่า “โดยส่วนมากเป็นคดีอาชญากรรมที่เป็นการฆาตกรรม มีความลึกลับซ่อนเงื่อนที่ยากแก่การไขคดี” ได้อย่างชัดเจน ทั้งประเภทของการประพันธ์ที่เป็นนวนิยายและเรื่องสั้น โดยต่างก็มีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนคดีทั้งสิ้น และเป็นคดีฆาตกรรมถึง 42 คดี จากทั้งหมด 59 คดี คิดเป็นร้อยละ 71 ของคดีทั้งหมด นอกจากนั้นก็จะเป็คดีโจรกรรมทรัพย์สินหรือบุคคลหาย ยาเสพติดและอื่น ๆ ในด้านความลึกลับซับซ้อน เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ที่เป็นรูปแบบนวนิยายจะมีความซับซ้อนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจะกล่าวต่อไปในหัวข้อโครงเรื่อง ส่วนที่เป็นเรื่องสั้นนั้น ถึงแม้จะเป็นการผูกเรื่องด้วยชุดเหตุการณ์เดียวเป็นส่วนมาก และมีตัวละครที่เกี่ยวข้องไม่มากนักในแต่ละเรื่อง แต่ก็มีความลึกลับและเป็นปมปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นปริศนาเกี่ยวกับวิธีการฆาตกรรม หรือสาเหตุแรงจูงใจของการฆาตกรรม ทำให้เห็นความสามารถ

ในการไขคดีของนักสืบฟุ่มรัก เช่น ในเรื่อง “คดีจุงจร” ที่มีสาเหตุการตายที่ชัดเจน คือการถูกพิษงู แต่มีปมปัญหาเรื่องแรงจูงใจและฆาตกรที่ก่อเหตุ ต้องอาศัยความช่างสังเกต และการวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานของนักสืบฟุ่มรัก ซึ่งทำให้ท้ายที่สุดสามารถปิดคดีได้โดยกระจ่างว่าเป็นอุบัติเหตุ ไม่ได้เป็นการฆาตกรรมอย่างที่ฟังประเด็นไปในตอนแรก เป็นต้น

ในด้านตัวละคร จากส่วนหนึ่งของคำนิยามที่กล่าวว่า “มีตัวละครหลักที่ช่วยคลี่คลายคดีคือ นักสืบ” จะเห็นได้ว่าอาชญาวิทยาชุด *ฟุ่มรัก พานสิงห์* แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดที่สุดในส่วนนี้ ดังจะเห็นได้จากการตั้งชื่ออาชญาวิทยาชุดนี้บนปกหนังสือทุกเล่ม ที่ชูตัวละครหลักคือนักสืบให้เป็นชื่อของเรื่องชุด คือ “นิยายนักสืบ ฟุ่มรัก พานสิงห์” แล้วตามด้วยเลขของแต่ละเล่ม หรือบนปกหลังที่มีชื่ออีกชื่อหนึ่งอันเป็นที่รู้จักของอาชญาวิทยาชุดนี้ปรากฏอย่างเด่นชัดในทุกเล่มว่า “เสี่ยวนักสืบ ชุด...” แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับตัวละครหลักที่เป็นนักสืบ และต้องการให้ตัวละครตัวนี้เป็นที่จดจำ หรือเป็นเอกลักษณ์ของอาชญาวิทยาชุดนี้ ถึงแม้ว่าในตัวเองจะยกให้ฟุ่มรัก พานสิงห์ มีอาชีพหลักเป็นนักร้องลูกทุ่ง แต่อาชีพเสริมอย่างนักสืบเอกชนที่คอยช่วยงานราชการก็ไม่ได้มีบทบาทที่ด้อยไปกว่ากันเลย โดยจะเห็นได้จากในแต่ละเรื่องที่ฟุ่มรักทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานร้องเพลงและการสืบคดีไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

ประเด็นสุดท้ายคือกลวิธีการสืบสวนสอบสวน จากคำนิยามความเป็นอาชญาวิทยาที่ว่า “ใช้การสืบสวนโดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานและพยานต่าง ๆ จากนั้นจึงวิเคราะห์ตีความและคลี่คลายคดีอย่างสมเหตุสมผล” มีความสอดคล้องกับลักษณะการสืบของนักสืบฟุ่มรัก พานสิงห์ โดยส่วนมากฟุ่มรักเริ่มต้นจากการรับทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดี สืบหาพื้นที่เกิดเหตุ และสอบปากคำพยานเพื่อเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง หลังจากนั้นจึงคิดวิเคราะห์หาความน่าจะเป็นจากหลักฐานข้อมูลที่มี และขอความช่วยเหลือให้ผู้ช่วยหรือเพื่อนนักสืบหาข้อมูลหรือความรู้เพิ่มเติมที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์คดี แล้วจึงคิดวิเคราะห์หาข้อสรุปตามความน่าจะเป็นจากหลักฐาน และพยานที่มี และในบางครั้งก็มีการพิสูจน์สมมติฐานหรือคำตอบที่ตนเองคิดเอาไว้ก่อนเฉลยคดีคลี่คลายคดีด้วยความถูกต้องแม่นยำ และให้เป็นที่น่าประจักษ์แก่ทุกคน จึงจะเห็นได้ว่ากลวิธีการสืบสวนของฟุ่มรัก เป็นไปตามหลักการใช้เหตุและผลในการคาดคะเนจากข้อมูลหลักฐานที่มีในมือ นำไปสู่การตั้งสมมติฐานความน่าจะเป็นของรูปคดีที่จะเป็นไปได้ และมีการหาหลักฐานเพิ่มเติมหรือสร้างเหตุการณ์ขึ้นมาพิสูจน์เพื่อสนับสนุนแนวความคิดนั้น ซึ่งจะได้อีกกล่าวถึงขั้นตอนและกลวิธีการสืบสวนสอบสวนที่ปรากฏในเรื่องชุด *ฟุ่มรัก พานสิงห์* อย่างละเอียดอีกครั้งในลำดับถัดไป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงแสดงให้เห็นในเบื้องต้นว่าเรื่องชุด *ฟุ่มรัก พานสิงห์* มีลักษณะเป็นวรรณกรรมประเภทอาชญาวิทยาอย่างชัดเจนในทุกด้าน และในลำดับต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์กลวิธี

การสร้างงานอาชุนิยาย อันได้แก่ การสร้างโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก การตั้งชื่อเรื่อง และกลวิธีการ สืบสวนสอบสวน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างงานประเภทอาชุนิยายของวินทร์ เลียววาริณได้อย่างชัดเจนถี่ถ้วนมากยิ่งขึ้น

3.2 กลวิธีการสร้างงานอาชุนิยาย

3.2.1 การสร้างโครงเรื่อง

อริสโตเติลได้กล่าวถึง “โครงเรื่อง” ไว้ในงานกวีศาสตร์ (Poetics) ไว้ว่า โครงเรื่องคือ การจัดลำดับเหตุการณ์ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในบรรดาองค์ประกอบทั้งหลาย นอกจากนี้เรื่องที่ดีควรมี ลักษณะเป็นเอกภาพ (unity) คือมี ตอนต้น ตอนกลาง และตอนจบ⁷

ดังที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่านอกจากความแปลกใหม่แล้ว การนำเสนอเรื่องด้วยประเภทของการ ประพันธ์ที่ผสมผสานทั้งเรื่องสั้นและนวนิยาย ส่งผลโดยตรงต่อลักษณะโครงเรื่องด้วย กล่าวคือ ทำให้เกิดความแตกต่างในด้านความซับซ้อนของโครงเรื่องอย่างชัดเจน ซึ่งจุดแตกต่างของเรื่องที่เป็น ประเภทนวนิยายและเรื่องสั้น คือความยาวและจำนวนตัวละครหรือชุดเหตุการณ์ ความยาวที่แตกต่าง กัน จะส่งผลให้เกิดความซับซ้อน ทั้งในแง่ของโครงเรื่อง ตัวละคร และเหตุการณ์ที่ต่างกักัน ดังนั้น เมื่อความซับซ้อน ของโครงเรื่องเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสำหรับเรื่องแนวอาชุนิยายก็หมายถึงการผูกปมของ คดีให้คลี่คลายได้ยากมากยิ่งขึ้น กลวิธีในการสืบสวนสอบสวนก็จะหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นด้วย เช่นกัน

ในการวิเคราะห์โครงเรื่อง กุสตาฟ ไพรทาก (Gustav Freytag) ได้แสดงแผนภาพเกี่ยวกับการ พัฒนาของโครงเรื่องโคกนาฏกรรมที่เรียกว่า พีระมิดของไพรทาก (Freytag's Pyramid) ที่ต่อมา เป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับกันในวงกว้าง และสามารถเป็นจุดเริ่มต้นในการทำความเข้าใจและ วิเคราะห์โครงเรื่องของเรื่องสั้นบางประเภทได้ โดยมีการพัฒนาเริ่มจากการเปิดเรื่อง (exposition) นำไปสู่การเริ่มต้นของความขัดแย้ง (conflict) พัฒนาการของความขัดแย้ง (rising action) จุดสุดยอดหรือจุดแตกหัก (climax) ไปจนถึงการคลี่คลาย (denouement)⁸ ซึ่งลักษณะการพัฒนา โครงเรื่องเช่นนี้ก็มีความคล้ายคลึงกันกับลักษณะโครงเรื่องของเรื่องสั้นแนวระทึกใจ หรือแนวสืบสวน สอบสวน ดังที่ สรณัฐ ไตรลึงคะ ได้กล่าวถึงลักษณะโครงเรื่องแนวระทึกใจไว้ใน *ศาสตร์และศิลป์แห่ง การเล่าเรื่อง* ว่า

⁷ สรณัฐ ไตรลึงคะ, *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง*, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะ มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2560), หน้า 22.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

“เป็นเรื่องที่เริ่มต้นด้วยคำถามหรือปัญหา และนำไปสู่คำตอบ หรือการแก้ปัญหาในตอนจบ วิธีการที่ใช้เร้าความสนใจของผู้อ่านคือ การสลับลำดับเวลาในเรื่อง การใช้มุมมอง การเกริ่นการณ์ (foreshadowing) การวางกับดัก ร่องรอยหรือเงื่อนปม (trap & clue) การเลื่อนการเฉลยปัญหา (suspended answers) การสร้างความประหลาดใจในตอนจบ (surprise ending)”⁹

จากการศึกษาตัวบทเรื่องสั้นจำนวน 42 เรื่อง และนวนิยายจำนวน 5 เรื่องในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ พบว่าโครงเรื่องของเรื่องสั้นกับนวนิยายมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยจะอธิบาย แจกแจงรายละเอียดดังนี้

3.2.1.1 โครงเรื่องในเรื่องสั้น

เรื่องสั้นแนวสืบสวนสอบสวนในเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* มีลักษณะเป็นคดีที่ไม่ซับซ้อนมากนัก แต่ยังคงไว้ซึ่งความลึกลับ น่าติดตาม และการหักมุมจบ ส่วนมากเป็นโครงเรื่องที่มีลักษณะของอาชญาวิทยาประเภทนวนิยายปริศนาหรือนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก (Classic Detective Story) ตามเกณฑ์การแบ่งประเภทของชเวทาน โตโตรอฟ นักวิจารณ์วรรณคดีชาวฝรั่งเศส อาชญาวิทยาประเภทนี้มีลักษณะสำคัญคือประกอบไปด้วยเนื้อเรื่อง 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและเหตุการณ์นั้นได้จบลงไปแล้ว กับส่วนที่สองคือขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนไขความจริงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น และสิ่งสำคัญคือนักสืบในเรื่องจะต้องไม่มีการเสี่ยงภัยอันตรายจนถึงชีวิต เรื่องสั้นทั้งหมดจำนวน 42 เรื่องในเรื่องชุดชุดนี้ล้วนมีลักษณะดังกล่าว กล่าวคือ มีนักสืบเป็นตัวละครหลักมีเนื้อเรื่องเน้นไปที่การสืบสวนสอบสวนและคลี่คลายคดี มีตัวละครภายในเรื่องไม่มาก และมีจุดพลิกผันหรือจุดหักมุมเพื่อให้เกิดการจบแบบประหลาดใจที่ไม่ซับซ้อน ที่สำคัญคือในระหว่างการสืบสวนสอบสวน นักสืบไม่ได้เผชิญหน้ากับอันตรายใด ๆ (นอกจากมีบางเรื่องที่นักสืบถูกเข้าใจผิดทำให้ตกเป็นเหยื่อเสียเองตั้งแต่ต้น ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนที่เข้าไปเสี่ยงอันตราย ในกรณีนี้ผู้วิจัยจึงยังจัดให้เรื่องนั้นอยู่ในอาชญาวิทยาแนวสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิกอยู่) ลำดับต่อไปจะแจกแจงกลวิธีการสร้างโครงเรื่องเรื่องสั้นตามลำดับ ดังนี้

⁹ สรณัฐ ไตรลึงคะ, *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง*, หน้า 42.

ค่อนข้างมั่นใจว่าผู้ต้องสงสัยเป็นคนก่อคดี แต่ไม่มีหลักฐานที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องสงสัยได้ จึงต้องขอให้พุ่มรักช่วยสืบเพื่อหาหลักฐาน หรือการที่คดีหรือปัญหานั้น ๆ ไม่มีผู้ที่จะช่วยเหลือหรือแก้ไขได้ ผู้เสียหายประโยชน์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหยื่อจึงมาขอร้องให้พุ่มรักช่วย เช่น เรื่อง “เรื่องที่ต้องรู้ก่อนตาย” ลดาผู้ที่สามีของตนหายไป แล้วไม่สามารถตามหาตัวได้ อีกทั้งตนเองกำลังจะตายด้วยโรคมะเร็ง จึงมาขอร้องให้พุ่มรักช่วยตามสืบเรื่องของสามี เพราะเป็นเรื่องที่ต้องการจะรู้ก่อนตาย หรือการเปิดเรื่องด้วยการที่พุ่มรักพบกับปัญหาหรือคดีด้วยตัวเอง เช่น เรื่อง “คดีดักแด่หนีเที่ยว” พุ่มรักเพียงแต่ไปนั่งในร้านเหล้าและคุยกับคุณลุงคนหนึ่งเท่านั้น แต่คุณลุงกลับมีคดีที่ภรรยาตัวเองถูกฆาตกรรมแล้วไม่สามารถจับคนร้ายได้ เพราะไม่มีหลักฐาน พุ่มรักจึงเริ่มทำการสอบถามคุณลุงและคิดวิเคราะห์ไขคดีในที่สุด

กลวิธีที่วินทร์ใช้ในการเปิดเรื่องเพื่อนำเสนอรูปคดีที่เกิดขึ้นนั้นมีหลากหลาย ได้แก่ การเปิดเรื่องด้วยบทบรรยาย ซึ่งมีทั้งการบรรยายเหตุการณ์ บรรยายฉาก บรรยายตัวละคร และบรรยายอุปกรณ์ที่ใช้ก่อเหตุ ส่วนกลวิธีที่ใช้ในการเปิดเรื่องอีกหนึ่งกลวิธีคือ การเปิดเรื่องด้วยบทสนทนา การเปิดเรื่องทุก ๆ รูปแบบมีลักษณะสั้นและกระชับ อีกทั้งมักจะสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของเรื่อง กล่าวคือมักเป็นข้อมูลที่ทำให้ผู้อ่านได้รู้ส่วนหนึ่งส่วนใดของคดี เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ฆ่าลักษณะของผู้ต้องสงสัย หรือสถานการณ์ของรูปคดี หลังจากนั้นจะนำไปสู่การนำเสนอรูปคดีในเรื่องนั้น ๆ อย่างรวดเร็วต่อไป ตัวอย่างการเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย เช่น

“มันเป็นเหล็กที่ดัดหักแหลมที่ปลาย ไม่ว่าโยนมันอย่างไร

มันจะตั้งเอาด้านแหลมขึ้นบนเสมอ เหมือนตุ๊กตาล้มลุก

‘หน้าตามันเหมือนคริสบลาม’

‘ใช่ เราจึงเรียกมันว่า ‘ฉลามบก’ ’”¹⁰

ข้อความข้างต้นมาจากเรื่อง “คดีฉลามบก” เป็นบทบรรยายอุปกรณ์ชนิดหนึ่ง ตามมาด้วยบทสนทนาของตัวละครสามิต 14 กับพุ่มรัก ในช่วงที่พุ่มรักกำลังรับฟังข้อมูลเบื้องต้นของคดี ข้อความดังกล่าวนี้ถูกนำมาใช้เป็นข้อความเปิดเรื่อง เพื่อสร้างความสงสัยและเชิญชวนให้ผู้อ่านติดตาม ลักษณะของฉลามบกที่วินทร์ใช้ไปยไว้ตั้งแต่ตอนเปิดเรื่อง มีความเชื่อมโยงกับคดีอย่างชัดเจน ประการแรกเมื่อพุ่มรักสำรวจที่เกิดเหตุแล้วพบว่าศพเสียชีวิตจากการชีรฉกจักรยานยนต์ชนราวคอนกรีต ผู้อ่านก็สามารถคาดเดาได้ทันทีว่าสาเหตุต้องเกี่ยวข้องกับฉลามบกที่ได้กล่าวถึงในตอนต้นอย่างแน่นอน ประการที่สองนอกจากฉลามบกจะมีความสำคัญในการเป็นอุปกรณ์ที่อาชญากรใช้ก่อเหตุแล้ว

¹⁰ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฝันงตะเคียน, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: 113, 2547), หน้า 28.

ในตอนท้ายฉลามบกยังทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้รักใช้ในการไขคดีเพื่อสรุพบทักคนร้าย อีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นวินทร์ยังทำให้ฉลามบกมีความสัมพันธ์กับสาเหตุของการก่อคดีฆาตกรรมในครั้งนี้ ด้วย โดย “โจ้” เพื่อนของ “ถวัลย์” (ผู้ก่อเหตุ) มีฉายาว่า “ฉลาม” ซึ่งวินทร์ประกอบสร้างเรื่องให้ ผู้รักเห็นภาพถ่ายหมูในการตกปลาครั้งหนึ่ง ที่มีโจ้ ถวัลย์ และเพื่อน ๆ ในรูปนั้นปลาที่โจ้จับได้คือ ปลาฉลาม จากหลักฐานที่พบผนวกกับภาพที่ได้เห็น ทำให้ผู้รักสามารถหาความเชื่อมโยงของเหตุผล ที่ถวัลย์ใช้ฉลามบกในการแก้แค้นแทนเพื่อนได้ว่า “หลังจากการเดินทางเที่ยวนี้ เพื่อน ๆ ต่างก็เรียก มันว่า ไอ้ฉลาม ถวัลย์จึงใช้ฉลามเป็นสัญลักษณ์ของการแก้แค้น”¹¹ จึงจะเห็นได้ว่าลักษณะ การเปิดเรื่องดังกล่าว มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับทุก ๆ ส่วนของเรื่อง ทั้งปมปัญหาของเรื่อง และ ตัวละคร การเปิดเรื่องจึงมีบทบาทสำคัญในการทำให้เรื่องมีความน่าสนใจ และมีเอกภาพ ตลอดจน เป็นการนำเสนอร่องรอยคำใบ้ของคดีที่จับความสนใจของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านตั้งข้อสังเกต พยายามหา ความเชื่อมโยงของเรื่องและต้องการจะติดตามต่อไปจนถึงตอนจบที่คดีคลี่คลายลง

ส่วนตัวอย่างการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาของตัวละคร เช่น เรื่อง “ฆาตกรรมดักแด่ หนีเที่ยว” มีการเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาของผู้รักกับคนแปลกหน้า ที่ว่า

“ขอโทษ เวลาเท่าไรแล้วครับ?” ผู้รัก พานสิงห์ ถาม
คนแปลกหน้า

พวกเขาสองคนนั่งที่บาร์เหล้า อาจเป็นเพราะคินฝนปรอย
บาร์เบียร์แห่งนั้นผู้คนจึงโหรงเหรง

ชายคนนั้นไม่ทันตอบ ผู้รักก็พูดว่า ‘ขอโทษ ผมไม่ทันสังเกต
ว่าคุณไม่สวมนาฬิกา’¹²

เรื่องสั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องราวที่ “เวลา” และ “นาฬิกา” เป็นส่วนสำคัญของปมปัญหา และเป็นสิ่งที่ช่วย ทำให้สามารถไขคดีนี้ให้คลี่คลายลงได้ด้วย กล่าวคือ คุณลุงเจริญ คนแปลกหน้าที่ผู้รักบังเอิญเจอ และได้พูดคุยด้วยกันนั้น ภรรยาของเขาถูกยิงตายในขณะที่เขาอยู่ประเทศญี่ปุ่นและไม่สามารถจับ คนร้ายได้ เนื่องจากเวลาที่คุณลุงเจริญจำได้อย่างแม่นยำว่าคุยกับภรรยาแล้วได้ยินเสียงปืนนั้น เป็นเวลาที่ผู้ต้องสงสัยกำลังสังสรรค์อยู่กับเพื่อนและมีพยานชัดเจน โดยคุณลุงเจริญยืนยันว่าเวลาที่ จำได้ไม่ผิดพลาดและเป็นเวลาท้องถิ่นประเทศญี่ปุ่นคือ 17.50 น. เมื่อคำนวณแล้วจึงตรงกับเวลา 15.30 น. ของไทย หลังจากพูดคุยและสอบสวนเกี่ยวกับรายละเอียดทั้งหมด ผู้รักจึงตั้งข้อสังเกตว่า

¹¹ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฝันนางตะเคียน, หน้า 38.

¹² วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 106.

ในช่วงที่ไปฮันนีมูนเที่ยวรอบโลก ทุก ๆ ครั้งเมื่อทั้งสองบินเข้าสู่เขตประเทศใหม่ ภรรยาจะพูดว่า “ดักแด่หนีเที่ยวอีกแล้ว” พร้อมกับเป็นคนปรับเวลาบนนาฬิกาพกของคุณลุงเจริญให้เป็นเวลาท้องถิ่นของประเทศนั้น ๆ เมื่อครั้งที่คุณลุงต้องบินไปประเทศญี่ปุ่นคนเดียว ภรรยาก็พูดประโยคนี้อีกเช่นเดียวกัน ดังนั้น จุดพลิกผันของเรื่องนี้ก็คือ คุณลุงปรับเวลาของนาฬิกาพกอีกครั้งขณะอยู่บนเครื่องบิน ดังนั้น เวลาของนาฬิกาพกเรือนนั้นจึงเกินไปถึง 4 ชั่วโมง เพราะมีการปรับเพิ่ม 2 ชั่วโมง 2 รอบ เวลาเกิดเหตุที่แท้จริงที่ประเทศไทยจึงเป็นเวลา 13.50 น. การเปิดเรื่องด้วยบทสนทนาที่เป็นคำถามเวลาในช่วงต้น จึงสอดคล้องและมีความเชื่อมโยงกับองค์ประกอบในเรื่องได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการดึงความสนใจของผู้อ่านไปที่เวลากับนาฬิกา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในเรื่อง

(2) การเริ่มต้นของความขัดแย้ง (conflict)

ความขัดแย้งในแต่ละเรื่องมักจะเป็นปมของคดีที่ไขไม่ได้ และส่วนมากจะเป็นความขัดแย้งระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือหลักฐานที่มีกับคำให้การที่ไม่ตรงกันของผู้ต้องสงสัยหรือพยาน ทำให้เกิดปัญหาที่ต้องการการคลี่คลายและหาข้อสรุปต่อไป เช่น ในเรื่อง “คนหนีเงา” ความขัดแย้งคือ มีคนถอนเงินออกจากบัญชีสามีของคุณนายพรทิพย์ และขายที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของสามีของคุณนายพรทิพย์ แต่คุณพรทิพย์ยืนยันว่าสามีของเธอเครื่องบินตกเสียชีวิตไปก่อนหน้านี้แล้ว 2 อาทิตย์ เอกสารทั้งหมดในการซื้อขายจึงจะต้องเป็นของปลอม แต่ตำรวจไม่สามารถทำให้คดีความคืบหน้าได้ ปมปัญหาของเรื่องนี้จึงอยู่ที่มีคนปลอมแปลงเอกสารสามีของคุณพรทิพย์ เพราะสามีของเธอเสียชีวิตไปแล้ว หรือไม่เช่นนั้นสามีของคุณพรทิพย์ไม่ได้เสียชีวิตจริงตามที่ทุกคนเข้าใจ ผู้รักจึงต้องสืบสวนและหาข้อเท็จจริงในข้อนี้มาเพื่อไขคดีดังกล่าว ส่วนในเรื่อง “คดีเอกซเรย์มรณะ” คำให้การของผู้ต้องสงสัย ซึ่งคือนายแพทย์วิญญู อ้างว่าตนไม่ได้อ่านฟิล์มเอกซเรย์ผิดพลาดจนทำให้คนไข้เสียชีวิต ในขณะที่ผลพิสูจน์พบว่าผู้เสียชีวิต เสียชีวิตเพราะการผ่าตัดผิดพลาด ซึ่งเกิดจากการอ่านฟิล์มเอกซเรย์ผิดหรือได้รับฟิล์มเอกซเรย์มาผิดใบจริง ส่วนเจ้าหน้าที่ประจำห้องฟิล์มเอกซเรย์ก็อ้างว่าตนให้ฟิล์มที่ถูกตัดไปแล้ว ดังนั้น จึงเกิดความขัดแย้งกันระหว่างข้อเท็จจริงของสาเหตุการเสียชีวิต กับคำให้การของนายแพทย์วิญญูและเจ้าหน้าที่ประจำห้องฟิล์ม ต้องมีใครสักคนที่ให้การเท็จ หรือมีปัจจัยอื่นที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต ความขัดแย้งนี้จึงเป็นปมปัญหาที่ผู้รักต้องสืบและตามหาหลักฐานว่าแท้จริงแล้วใครเป็นผู้ให้การเท็จ และอยู่เบื้องหลังสาเหตุการเสียชีวิตในครั้งนี้ จากที่ยกตัวอย่างเรื่องสั้นทั้ง 2 เรื่อง จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งหรือปมปัญหาที่เกิดขึ้น จะต้องไขด้วยการหาหลักฐานและพยานเพิ่มเติม ซึ่งจะนำไปสู่ช่วงพัฒนาของความขัดแย้งเป็นลำดับต่อไป

(3) พัฒนาการของความขัดแย้ง (rising action)

การพัฒนาการของความขัดแย้ง คือ ช่วงที่พุ่มรักกำลังเริ่มสืบคดี และมีการค้นพบหลักฐานหรือข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เกิดเหตุ การสอบปากคำผู้ต้องสงสัย พยาน และผู้เกี่ยวข้อง (จะวิเคราะห์เรื่องขั้นตอนและกลวิธีการสืบสวนสอบสวนอย่างละเอียดอีกครั้งในลำดับถัดไป) แต่หลักฐานและพยานที่พุ่มรักพบนั้น ยังคงเป็นหลักฐานหรือข้อมูลที่ไม่สามารถทำให้คดีคลี่คลายได้ทั้งหมด ทำให้ผู้อ่านจะต้องคอย ๆ คติวิเคราะห์ และประกอบชิ้นส่วนหลักฐานข้อมูลที่ได้รับไปพร้อม ๆ กันกับพุ่มรัก ในช่วงพัฒนาความขัดแย้งนี้ จะมีทั้งลักษณะที่ส่งผลให้ผู้ต้องสงสัยดูน่าสงสัย และมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดจริงมากขึ้น และอีกลักษณะหนึ่งคือส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความลังเลว่าผู้ต้องสงสัยไม่ใช่ผู้กระทำความผิดตัวจริง เช่น เรื่อง “ทับทิมสีเลือด” เป็นคดีที่พ่อค้าเพชรพลอยชื่อ บำรุง หายสาบสูญไปเป็นเวลา 8 ปี และบังเอิญมีผู้พบศพเขาพร้อมกับทับทิมสีเลือดนกพิราบจำนวน 10 เม็ดในสวนผลไม้ ซึ่งทับทิมปรากฏขึ้นหลังจากศพสลายตัวลง พุ่มรักจึงไปสอบสวนภรรยาของบำรุง ได้ความว่า สมคิด เคยเป็นผู้ช่วยคนสนิทที่เธอและสามีไว้ใจมาก เมื่อพุ่มรักไปสอบสวนสมคิด เขามีท่าทีและคำพูดบางประการที่ทำให้เกิดความน่าสงสัย และพุ่มรักก็ยืนยันความน่าสงสัยของสมคิดด้วยการพูดกับสามี 14 ว่าสมคิดเป็นผู้ต้องสงสัย เพราะมีความใกล้ชิดกับบำรุง และเมื่อเข้าไปสอบถามกลับไม่ได้สงสัยเลยว่าบำรุงเสียชีวิตไปแล้ว แต่ให้การเหมือนรู้ดีอยู่แล้วว่าบำรุงเสียชีวิต ในขณะที่สมคิดเองก็พาดพิงไปยัง วรุฒิ เจ้าของร้านทับทิมที่เป็นคู่ค้ากับบำรุงว่าในวันที่บำรุงหายตัวไป เขามีนัดขายทับทิม 24 เม็ดให้วรุฒิ จากคำให้การดังกล่าว ทำให้น้ำหนักของความน่าสงสัยตกไปอยู่ที่วรุฒิมากยิ่งขึ้น แต่เมื่อพุ่มรักเข้าไปสอบสวนหาข้อมูล วรุฒิก็ก็นำมายืนยันว่าตนต้องพึ่งพาอาศัยกันกับบำรุง ไม่มีทางที่จะฆ่าเขาได้ อีกทั้งยังให้การต่อว่าในวันนั้นเขาไม่ได้พบกับบำรุงเพราะบำรุงไม่มาตามนัด แต่เจ้าของร้านอาหารบอกเขาว่าบำรุงมาแล้ว มีชายแปลกหน้าเข้ามาพบ และพาบำรุงออกไปจากร้านก่อนหน้านี้ ซึ่งตรงกันกับคำให้การของเจ้าของร้านอาหาร ยิ่งไปกว่านั้น วรุฒียังให้การว่าหลังจากบำรุงหายตัวไป สมคิดก็เสนอที่จะหาอัญมณีมาซื้อขายกับตนแทนบำรุง จากคำให้การนี้ทำให้ความน่าสงสัยในตัววรุฒิลดลง และความน่าจะเป็นของผู้ต้องสงสัยพลิกกลับไปอยู่ที่สมคิดอีกครั้ง ท้ายที่สุดเจ้าของร้านอาหารให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าบำรุงเคยแสดงความต้องการที่จะเปิดร้านอัญมณีที่ตึกเดียวกันกับวรุฒิด้วย ดังนั้น ความน่าสงสัยจึงกลับไปอยู่ที่วรุฒิอีกครั้ง จากที่ได้กล่าวมานี้จึงจะเห็นได้ว่าในช่วงของการสืบสวนสอบสวน ผู้ต้องสงสัยก็จะเปลี่ยนไปตามข้อมูลหลักฐานชุดใหม่ที่ได้รับ จึงเป็นช่วงพัฒนาของความขัดแย้งที่ถึงแม้จะจะได้รับข้อมูลหลักฐานใหม่เรื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ได้ข้อสรุปว่าใครคืออาชญากรหรือผู้ก่อเหตุตัวจริง จึงทำให้ทั้งพุ่มรักและผู้อ่านเกิดความลังเลและสับสน

(4) จุดสุดยอด, จุดแตกหัก (climax)

หลังจากที่ได้ข้อมูลมาจำนวนหนึ่ง และมีข้อสันนิษฐาน หรือมีแนวโน้มว่าคติจะเป็นไปในทิศทางใดแล้ว ก็จะเข้าสู่จุดสุดยอดหรือจุดแตกหัก ซึ่งก็คือจุดที่พุ่มรักค้นพบหลักฐานหรือข้อมูลชิ้นสำคัญ ที่เรียกได้ว่าเป็นหัวใจของคติ ที่ทำให้พุ่มรักสามารถไขคดีได้ ในช่วงนี้เนื้อเรื่องจะบ่งชี้ค่อนข้างชัดเจนว่าใครคืออาชญากรหรือผู้กระทำความผิดตัวจริง ซึ่งอาจจะเป็นการสนับสนุนข้อสันนิษฐานที่ตั้งไว้ หรือเป็นการหักล้างและพลิกคดีกลับไปอีกทิศทางหนึ่งก็ได้ ผู้อ่านมักจะได้คำตอบว่าใครเป็นอาชญากรหรือฆาตกรตัวจริงไปพร้อม ๆ กับพุ่มรักในการนำเสนอจุดสุดยอดตรงนี้ แต่ทั้งนี้ก็อาจจะยังไม่สามารถเข้าใจความเป็นมาในการก่อเหตุ รวมถึงขั้นตอนหรือลักษณะวิธีที่ใช้ในการก่อคดีโดยละเอียดได้ ทำให้ผู้อ่านต้องติดตามไปจนถึงช่วงคลี่คลายคดีต่อไปเพื่อให้รู้รายละเอียดและคำตอบของข้อสงสัยทั้งหมดที่เกิดขึ้น ลักษณะสำคัญของจุดสุดยอดของเรื่องสั้นในอาชญาวิทยายุคนี้ โดยส่วนมากจะคาบเกี่ยวกับช่วงการคลี่คลายปมปัญหาของเรื่อง เพราะพุ่มรักมักจะสรุปและเฉลยปมปัญหาไปพร้อมกับการเปิดเผยสิ่งสำคัญที่เขาค้นพบไปในเวลาเดียวกัน เช่น ในเรื่อง “คดีมนุษย์โบราณ” ที่เป็นคดีเกี่ยวกับการพบโครงกระดูกมนุษย์พร้อมกับวัตถุโบราณในที่ดินร้างผืนหนึ่ง จึงสันนิษฐานในเบื้องต้นว่าเป็นโครงกระดูกมนุษย์โบราณ แต่เมื่อส่งโครงกระดูกไปที่นิติเวชจึงได้คำตอบว่ากระดูกนั้นเป็นของคนยุคปัจจุบัน และอาจจะเสียชีวิตไม่นานมานี้ พุ่มรักได้รับความช่วยเหลือเรื่องข้อมูลทางโบราณวัตถุจากอาจารย์สมัย ผู้เชี่ยวชาญด้านโบราณคดี เขาให้พุ่มรักดูตัวอย่างของโบราณวัตถุในยุคเดียวกับโบราณวัตถุที่พบในที่เกิดเหตุ และกล่าวว่าเป็นไหที่ขุดได้ที่บ้านเชียง เมื่อพุ่มรักสืบสวนต่อไปเพื่อหาข้อมูลว่าเหตุใดโครงกระดูกยุคปัจจุบันจึงอยู่ร่วมกับวัตถุโบราณได้ ก็ได้พบความจริงที่ว่าวัตถุโบราณเหล่านั้นเป็นของบริษัท โอลเดอร์ แอนด์ โอลเดอร์ ซึ่งเป็นบริษัทขายวัตถุโบราณให้กับชาวต่างชาติ เพราะไห หอก และวัตถุโบราณอื่น ๆ ตรงกับภาพในแคตตาล็อกของบริษัท อีกทั้งยังมีเลขบนสติ๊กเกอร์ที่ตรงกันทั้งในแคตตาล็อกและบนตัววัตถุโบราณ จากข้อเท็จจริงที่ค้นพบนี้นำไปสู่การตามหาตัวนายบัญชา เจ้าของบริษัท ซึ่งท้ายที่สุดก็พบว่าโครงกระดูกที่พบในตอนต้นเรื่องก็คือนายบัญชา เมื่อทราบชื่อผู้เสียชีวิตแล้ว จึงเหลือปมปัญหาที่พุ่มรักต้องไขให้ได้คือใครเป็นผู้ฆ่านายบัญชา เรื่องก็ได้ดำเนินมาจนถึงจุดสุดยอดของเรื่อง คือการที่พุ่มรักพบสติ๊กเกอร์ในไหโบราณใบหนึ่งที่อาจารย์สมัยให้เขาดู จึงเป็นการยืนยันข้อสันนิษฐานที่เขาคิดไว้ว่าอาจารย์สมัย ซึ่งเป็นผู้ต้องสงสัย ไม่ได้ขุดพบไหใบนี้ด้วยตนเองอย่างที่กล่าวอ้างในตอนต้น อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ยืนยันไปโดยปริยายว่าผู้ต้องสงสัยนั้นเป็นฆาตกรตัวจริง เพราะรู้ความจริงตั้งแต่แรกอยู่แล้วแต่เลือกที่จะปิดบังข้อมูลเพื่อประโยชน์บางอย่าง ซึ่งก็คือเพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากการตกเป็นผู้ต้องสงสัยในคดี

(5) การคลี่คลาย (denouement)

ช่วงการคลี่คลายคือช่วงตอนท้ายของเรื่อง โดยเกือบทุกคดี หลังจากที่ได้หลักฐานหรือข้อมูลชิ้นสำคัญชิ้นสุดท้ายมาแล้ว พุ่มรักก็จะอธิบายขั้นตอนวิธีคดีวิเคราะห์และไขคดีของเขาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เป็นเหตุเป็นผล และค่อนข้างละเอียด เพื่อให้ตัวละครภายในเรื่องเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมด และอีกแง่หนึ่งก็คือเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างถ่องแท้ด้วยเช่นกัน หรือในบางเรื่องก็จะเป็นการสรรภาพของอาชญากรหรือผู้กระทำความผิดเอง ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน ทั้งเหตุผลและกลวิธีที่อาชญากรใช้ในการก่อคดี และกลวิธีหรือแนวคิดที่พุ่มรักใช้ในการสืบสวนสอบสวนจนได้คำตอบ เช่น ในเรื่อง “คดีมนุษย์โบราณ” ที่ได้กล่าวถึงในหัวข้อก่อนหน้า หลังจากที่เรื่องดำเนินมาถึงจุดแตกหักแล้วเฉลยตัวตนของฆาตกร เรื่องก็เข้าสู่การคลี่คลาย โดยการที่พุ่มรักอธิบายว่าเขาเริ่มสงสัยอาจารย์สมัยตั้งแต่ตอนที่สามารถเดินทางไปที่เกิดเหตุได้อย่างถูกต้องโดยเร็ว ทั้งที่ไม่เคยไปและพื้นที่นั้นเป็นที่พื้นที่ที่ค่อนข้างลึกและซับซ้อน หลังจากนั้นวินทร์จึงให้ตัวละครฆาตกรคืออาจารย์สมัย สรรภาพเหตุผลในการฆาตกรรมและเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนั้นด้วยตัวเองทั้งหมด

นอกจากการพิจารณาวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาโครงเรื่องแล้ว เรื่องสั้นและนวนิยายในอาชญาวิทยานี้ยังสามารถวิเคราะห์โครงเรื่องตามลักษณะโครงสร้างได้อีกด้วย สรณัฐ ไตรลึงคะ กล่าวว่า โครงเรื่องมีหลายประเภท คือ โครงเรื่องเชิงเดี่ยว และโครงเรื่องเชิงซ้อน โครงเรื่องเชิงเดี่ยว หมายถึงโครงเรื่องที่มีเหตุการณ์ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลชุดหนึ่ง กล่าวคือมีโครงเรื่องเดียว ซึ่งมักพบในโครงสร้างของเรื่องสั้นต่าง ๆ¹³ ดังที่จะสังเกตเห็นได้จากการวิเคราะห์โครงเรื่องตามลำดับข้างต้นว่าจะมีชุดเหตุการณ์เพียงชุดเดียว คือการเปิดเรื่องโดยการนำเข้าสู่คดี ตัวละครพุ่มรักพบกับความขัดแย้งหรือปมปัญหาของเรื่องที่ต้องสืบสวนและไขปัญหา การพัฒนาความขัดแย้ง ซึ่งหมายถึงขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน หลังจากนั้นเรื่องจึงดำเนินเข้าสู่จุดแตกหักที่ค้นพบหัวใจสำคัญของคดีที่บ่งชี้ว่าใครคืออาชญากร และสุดท้ายคือการคลี่คลายปิดคดีด้วยคำอธิบาย กล่าวคือโครงสร้างของโครงเรื่องจะเป็นไปตามลำดับเช่นนี้ โดยไม่ได้มีโครงเรื่องรองอื่น ๆ เข้ามาแทรก อย่างไรก็ตามจากการศึกษาตัวบทเรื่องชุด พุ่มรัก พานสิงห์ ที่เป็นเรื่องสั้น พบว่ามีเรื่องสั้น 1 เรื่องที่ไม่ได้มีโครงเรื่องเชิงเดี่ยว แต่มีลักษณะโครงเรื่องเชิงซ้อนแบบสลับ ซึ่งคือการเล่าชุดเหตุการณ์หลายชุดสลับกัน¹⁴ คือเรื่อง “5 คดีอึ้งตึ้งนึ่ง” ที่มีการเล่าถึงคดี 5 คดีที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันไปพร้อม ๆ กัน มีการตัดสลับแต่ละคดีไปเรื่อย ๆ โดยการสร้างชุดเหตุการณ์ให้พุ่มรักได้ข้อมูลหรือหลักฐานในแต่ละคดี

¹³ สรณัฐ ไตรลึงคะ, ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง, หน้า 48.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

มาในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกันมาก ทำให้สถานการณ์ในการสืบสวนสอบสวนแต่ละคดีต้องทำควบคู่กันไปตลอดทั้งเรื่อง จนในที่สุดก็ค่อย ๆ คลี่คลายคดีได้จนหมด จึงนับได้ว่าเรื่องสั้นเรื่องนี้มีโครงสร้างของโครงเรื่องที่น่าสนใจและแตกต่างไปจากเรื่องสั้นอีก 41 เรื่องภายในอาชญาวิทยาชุดนี้อย่างชัดเจน

3.2.1.2 โครงเรื่องในนวนิยาย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในข้างต้นว่าความยาวของเรื่องมีผลโดยตรงที่จะทำให้โครงเรื่องมีความซับซ้อนมากกว่าในเรื่องสั้น ดังนั้นโครงเรื่องในเรื่องสั้นส่วนมากจะเป็นโครงเรื่องเชิงเดี่ยว ในขณะที่ลักษณะโครงสร้างของโครงเรื่องในนวนิยายจะเป็นโครงเรื่องเชิงซ้อน (complex) คือมีเหตุการณ์ต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลหลายชุด มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในแง่ใดแง่หนึ่งที่เรียกกันว่า มีโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง เป็นลักษณะของเรื่องสั้นขนาดยาวหรือนวนิยายทั่ว ๆ ไป¹⁵

นอกจากนี้ลักษณะโครงเรื่องในอาชญาวิทยาชุดนี้เป็นนวนิยาย จะมีลักษณะสำคัญที่แตกต่างไปจากเรื่องสั้นอย่างชัดเจน คือเรื่อง 4 ใน 5 เรื่องในชุดนี้ ได้แก่เรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี*, *คดีहनอนนิยาย* *คดีสามเงา* และ *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* นักสืบจะมีการออกไปเสี่ยงภัยอันตราย และต้องคลุกคลีกับอาชญากรเพื่อทำการไขคดี ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของอาชญาวิทยาระเภทนักสืบเสี่ยงภัยที่เป็นประเภทย่อยของนวนิยายระทึกขวัญ เรื่องที่เห็นเด่นชัดที่สุดคือ *คดีहनอนนิยาย* ที่พุ่มรักเกือบจะต้องเสียชีวิตจากการตามรอยและต่อสู้กับฆาตกรต่อเนื่องที่มีปัญหาทางจิต ด้วยลักษณะของอาชญาวิทยาระเภทย่อยนี้เองที่ส่งผลให้เรื่องมีกลวิธีการสืบสวนสอบสวนที่แตกต่างออกไปจากการสืบสวนสอบสวนแบบคลาสสิก กล่าวคือไม่ได้มีเพียงการรวบรวมข้อมูลหลักฐานแล้วคิดอนุมานเท่านั้น แต่ต้องลงไปคลุกคลีกับอาชญากรในคดีด้วย ทำให้การสืบสวนสอบสวนนั้นยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เพราะอาชญากรอาจจะก่อคดีต่อไปเมื่อไหร่ก็ได้ ทำให้มีข้อมูลใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นตลอดเวลา อีกทั้งยังเปรียบเสมือนว่าตัวนักสืบจะต้องทำงาน 2 อย่างควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน ประการแรกคือการสืบหาความจริงและแรงจูงใจเกี่ยวกับปมคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและเหตุการณ์การก่อคดีนั้นได้จบไปแล้ว และประการที่สองคือการสืบหาตัวอาชญากร คาดเดากการก่ออาชญากรรมครั้งต่อไปที่อาจจะเกิดขึ้นและยับยั้งการเกิดอาชญากรรมนั้นอีกด้วย กลวิธีการสืบสวนแบบที่ใช้ในนวนิยายแบบคลาสสิก จึงใช้เป็นพื้นฐานในการสืบสวนสอบสวนในนวนิยายนักสืบเสี่ยงภัย แต่ก็ต้องมีกลวิธีการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติมที่ต่างไปจากแบบคลาสสิก คือการเผชิญหน้ากับอาชญากร และการศึกษาข้อมูลเฉพาะทางที่เกี่ยวกับคดีในเชิงลึก เพื่อคาดเดาแรงจูงใจและการกระทำต่อไปในอนาคตของอาชญากรด้วย ส่วนนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งคือ *คดีเจ็ดแพะ* เป็นเรื่องที่ตัวละครนักสืบพุ่มรักไม่ต้องมีการออกไปเสี่ยงอันตรายเพื่อสืบคดี ใช้การคิดวิเคราะห์อนุมานจากหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ แต่ก็แตกต่างจากในเรื่องสั้น

¹⁵ สรณัฐ ไตรลึงคะ, *ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง*, หน้า 48.

เพราะนักสืบจะต้องคาดเดาและแก้ไขสถานการณ์ไม่คาดคิดที่อาจเกิดขึ้นจากอาชญากรในระหว่าง การสืบไขคดีด้วย ไม่ได้เป็นการสืบหาข้อมูลหรือข้อสรุปของคดีที่จบไปแล้วดังที่ปรากฏในโครงเรื่อง เรื่องสั้นส่วนมาก ทั้งนี้ทั้งนั้นนวนิยายในเรื่องชุดทั้ง 5 เรื่องต่างก็มีลักษณะร่วมสำคัญคือการเป็น โครงเรื่องเชิงซ้อน คือมีโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง และที่สำคัญคือวินทร์ยังมีกลวิธีในการ ร้อยเรียงโครงเรื่องด้วยการใช้สัญลักษณ์ หรือแนวคิดสำคัญ เพื่อนำเสนอเรื่องอีกด้วย ดังที่จะแจกแจง เป็นเรื่อง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) เรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี*

นวนิยายเรื่องนี้ประกอบไปด้วยโครงเรื่องหลักคือคดีฆาตกรรมและการหลอกลวงประชาชนเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และโครงเรื่องรองคือคดีสืบชาติกำเนิดและคดีฆาตกรรมที่ซับซ้อน โดยวินทร์ได้วางให้โครงเรื่องรองเกิดขึ้นก่อน เป็นเรื่องราวในอดีตที่ส่งผลและดำเนินมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังนำไปสู่การคลี่คลายคดีในโครงเรื่องหลักด้วย เนื่องจากฆาตกรในคดี ทั้งสองเป็นคนคนเดียวกันคือ “กานต์ เกศกำจร หรือจักรราศี” ความสัมพันธ์ของโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง จึงเป็นโครงเรื่องที่ร้อยเรียงเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความซับซ้อนซ่อนเงื่อนของคดี

วินทร์มีการเปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์การฆาตกรรมนักร้องลูกทุ่งชื่อดังที่ชื่อศรไพร ซึ่งเป็นคดีในโครงเรื่องหลัก หลังจากนั้นอีกคดีหนึ่งแทรกเข้ามา คือคดีสืบชาติกำเนิดของการบูรที่นำไปสู่คดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งเป็นคดีในโครงเรื่องรอง คดีฆาตกรรมในอดีตที่กล่าวถึงนี้ เป็นคดีฆาตกรรมครูไขแสง สุพรรณรุ่ง พ่อของสมบุญ สุพรรณรุ่ง ซึ่งมีการเข้าใจผิดคิดว่า ร.ต.ต. กฤษณ์ เกศกำจร เป็นผู้ฆ่า ทำให้สมบุญเกิดความแค้นและก่อเหตุยิง ร.ต.ต. กฤษณ์ เสียชีวิต กานต์ เกศกำจร ผู้เป็นลูกชายของ ร.ต.ต. กฤษณ์ จึงเคียดแค้นสมบุญมาก ยิ่งไปกว่านั้น การระแคะ ระเหนะของกานต์ยังแอบรักกับสมบุญ ผู้ฆ่าพ่อของตนเองด้วย จุดสุดยอดหรือจุดแตกหักในโครงเรื่องรองนี้ก็คือ ตอนที่พุ่มรักสืบพบหลักฐานสำคัญและสามารถสรุปได้ว่า การบูรเป็นลูกสาวของการระแคะกับสมบุญ

หลังจากเปิดเรื่องด้วยคดีจากโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองแล้ว ต่อมาวินทร์มีการผูกปมสร้างความขัดแย้งภายในเรื่องหลายปม โดยส่วนมากเป็นปมที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานที่พบในแต่ละคดี ที่สุดท้ายแล้วสามารถนำมาเชื่อมโยงกันได้ เช่น หลักฐานข่าวการฆาตกรรมนักร้องลูกทุ่งผู้มีตัวตนอยู่จริงในอดีตจากหน้าหนังสือพิมพ์ในกล่องไม้ที่รับมาจากการบูร ซึ่งเป็นหลักฐานที่การบูรให้พุ่มรักเพื่อสืบหาชาติกำเนิดของตน แต่หลักฐานดังกล่าวกลับทำให้พุ่มรักสืบสาวไปจนถึงคดีฆาตกรรมในอดีตที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น และค้นพบว่าฆาตกรในคดีฆาตกรรมศรไพรที่กำลังตามสืบอยู่ในตอนต้นเรื่องมีความน่าจะเป็นที่จะเป็นบุคคลเดียวกันกับ กานต์ พี่ชายของการระแคะ จากตัวอย่างนี้

จึงแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองอย่างชัดเจน โดยที่โครงเรื่องรองคือการสืบหาชาติกำเนิดของการบูรทำให้พุ่มรักได้ข้อมูลและหลักฐานที่นำไปสู่การเปิดเผยตัวตนของฆาตกรในคดีของโครงเรื่องหลักคือ กานต์ เกศกำจร หรือจักรราศี จึงกล่าวได้ว่า กานต์ คือจุดเชื่อมโยงที่ร้อยเรียงโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองให้มีความสัมพันธ์กัน

ส่วนจุดสุดยอดของโครงเรื่องหลักนี้ มี 2 ช่วงด้วยกัน ช่วงแรกคือตอนที่พุ่มรักรวบรวมข้อมูลหลักฐานจนค้นพบว่าฆาตกรตัวจริงที่ฆ่าศรไพโรคือ กานต์ ซึ่งเป็นคนเดียวกับพี่ชายของการระเกด แม่ของการบูร อีกทั้งยังเป็นคนเดียวกับ จักรราศี ฆาตกรที่อ้างตัวว่าเป็นผู้ก่อเหตุในคดีฆาตกรรมนักร้องลูกทุ่งผู้มีตัวตนอยู่จริงในอดีตที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ เพื่อเป็นการแก้แค้นสมบุญ ผู้ที่ทำงานร่วมกับนักร้องลูกทุ่งเหล่านั้น กานต์มีความคิดว่าการฆ่าบุคคลรอบตัวสมบุญ จะทำให้สมบุญยิ่งเจ็บปวดและได้รับความทรมานจากการถูกพรากคนรักไปเฉกเช่นกับที่เขาถูกสมบุญพรากพ่อและน้องสาวไป ต่อมาเรื่องราวคล้ายจะคลี่คลายและจบลงได้ เพราะกานต์ ผู้ต้องหาในคดีถูกยิงเสียชีวิต แต่วินทร์ก็ได้แฝงปมปัญหาที่เป็นกุญแจสำคัญของเรื่องเอาไว้ ซึ่งปมปัญหานี้นำไปสู่จุดสุดยอดครั้งที่ 2 คือตอนที่ความจริงทั้งหมดถูกเปิดเผยว่าแท้จริงแล้วคดีทั้งหมดที่กานต์ก่อขึ้น ไม่เพียงแต่เป็นการแก้แค้นส่วนตัวเท่านั้น แต่ส่วนหนึ่งเป็นการทำตามคำสั่งของเจตน์ จันธา หรือตัวตนเดิมคือ ร.ต.อ. จำเนียร เสนไทยในอดีต ที่ร่วมมือกับหลวงพ่อกลต วัดธรรมเวทย์ ซึ่งตัวตนเดิมคือ ร.ต.อ. ดวง เสนไทย ผู้ที่หลอกทุกคนว่าได้เสียชีวิตไปแล้วและสวมรอยเป็นพระแทน ดวงเป็นพี่ชายแท้ ๆ ของจำเนียร และยังเป็นฆาตกรตัวจริงที่สังหารครูไขแสง สุพรรณรุ่ง พ่อของสมบุญด้วย

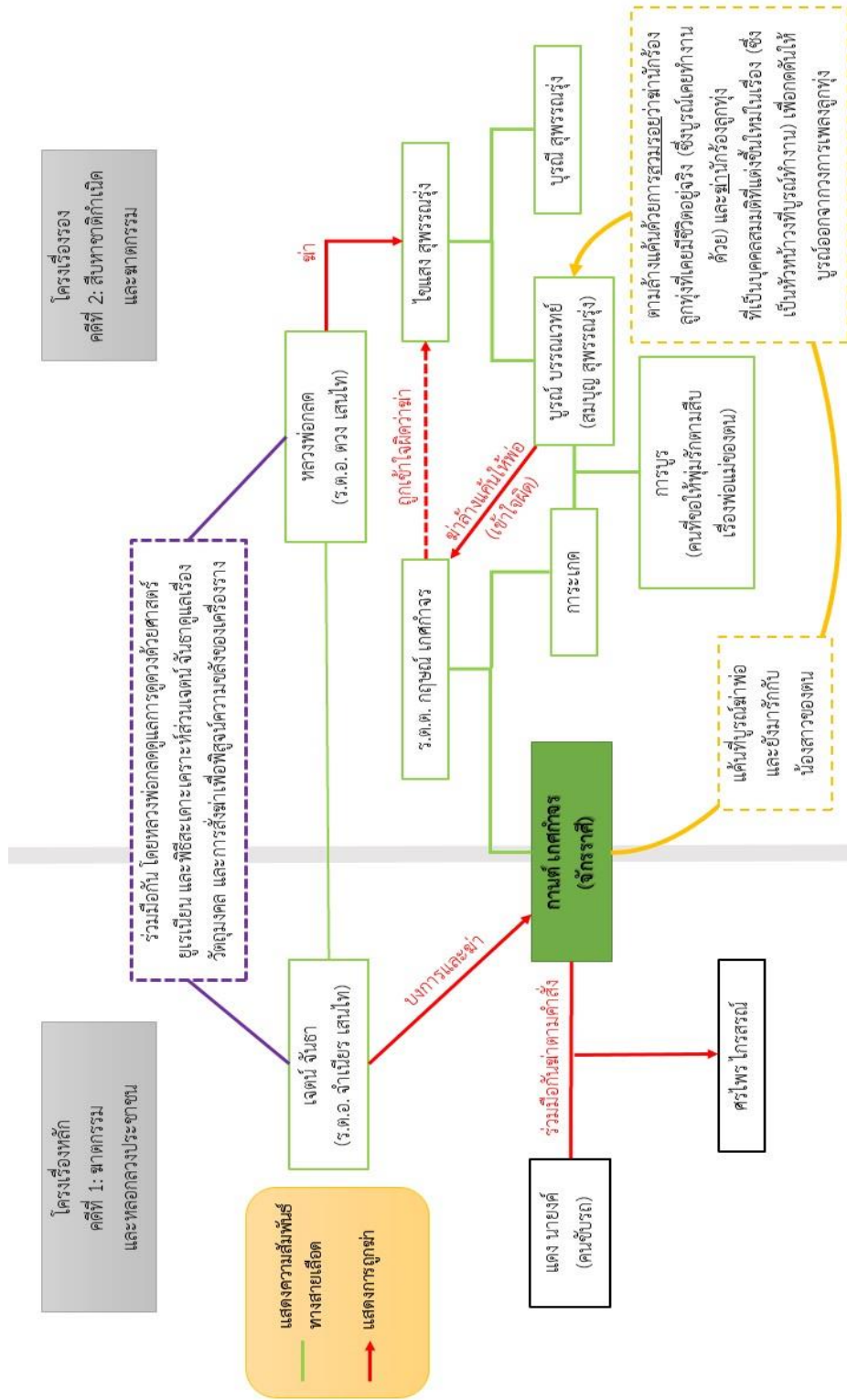
การคลี่คลายเหตุการณ์ในตอนท้ายเรื่อง คือคำอธิบายจากพุ่มรักว่าการก่อคดีทั้งหมดที่มีเจตน์ จันธา และหลวงพ่อกลตเป็นผู้อยู่เบื้องหลังนั้น ทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวคือเงินจำนวนมหาศาลที่ได้จากความเชื่อและความมกมายในเรื่องโหราศาสตร์ของประชาชน ทั้งสองสร้างความเลื่อมใสศรัทธาด้วยการให้หลวงพ่อกลตดูแลเรื่องการดูดวงสะเดาะเคราะห์ที่วัดโดยใช้ศาสตร์ยูเรเนียน ส่วนเจตน์มีหน้าที่ดูแลเรื่องวัดถุมงคลและการสั่งฆ่าเพื่อพิสูจน์ความแม่นยำของโหราศาสตร์ที่วัด รวมถึงพิสูจน์ความขลังของวัดถุมงคลของวัดด้วย กล่าวคือกานต์มีหน้าที่ก่อเหตุลอบยิงนักร้องลูกทุ่งที่มีชื่อเสียงและเป็น “ลูกค้า” ของวัด เพื่อให้เป็นข่าวโด่งดัง กระบวนการพิสูจน์ความขลังและความแม่นยำนี้เริ่มจากการที่พระจะใช้ศาสตร์การทำนายดวงทำนายว่านักร้องผู้เป็นลูกค้าของวัดจะมีเคราะห์ และให้นักร้องเหล่านี้เข้าบูชาวัตถุมงคลของวัด หากนักร้องเหล่านี้ยังคงเลื่อมใสศรัทธาและเข้าวัดถุมงคลจากวัดอยู่อย่างสม่ำเสมอ ก็จะเป็นการส่งกานต์ไปแก๊งลอบยิงโดยไม่ให้ได้รับบาดเจ็บ กล่าวคือให้เกิดความเชื่อมั่นว่าเพราะมีวัตถุมงคลจากวัดธรรมเวทย์จึงทำให้แคล้วคลาด ในขณะที่นักร้องคนใดที่เริ่มหมดศรัทธาและหันไปบูชาวัตถุมงคลจากที่อื่นแทน อย่างเช่นศรไพโร ก็จะถูกลอบยิงให้เสียชีวิต เพื่อแสดงให้เห็นว่าเมื่อไม่มีวัตถุมงคลจากวัดธรรมเวทย์แล้วดวงก็จะตกถึงแก่ชีวิต ที่สำคัญ

คือหลักของการพิสูจน์ความแม่นยำของโหราศาสตร์และความขลังของเครื่องรางนี้ มีเป้าหมายเป็น
 นักร้องลูกทุ่งที่มีชื่อเสียงโด่งดังทั้งสิ้น เพื่อให้ได้พื้นที่ข่าว และเป็นการโฆษณาความดีเด่นของวัตถุ
 มงคลและโหราศาสตร์การทำนายดวงของวัดธรรมเวทย์ไปโดยปริยาย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นได้ว่าโครงเรื่องหลักคือการก่อคดีของเจตน จันธา
 และหลวงพ่อกวด โดยมีกานต์ เกศกำจรเป็นผู้ลงมือ นั้น มีความสัมพันธ์กับอีกคดีหนึ่งซึ่งเป็น
 โครงเรื่องรองคือคดีการสืบหาชาติกำเนิดของการบูร โดยข้อมูลชาติกำเนิดที่สืบได้กลายมาเป็นภูมิหลัง
 ของกานต์ เกศกำจร ผู้เป็นฆาตกรหลักในคดี ทำให้ผู้รักสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลหลักฐาน
 คดีวิเคราะห์และนำไปสู่การตามตัวคนร้าย รวมไปถึงผู้บงการตัวจริงในอีกคดีได้ ความสัมพันธ์ของ
 ตัวละครต่าง ๆ กับโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองของเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* นี้สามารถแสดงเป็น
 แผนภาพ เพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี*

นอกจากการวางโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองที่ซับซ้อนแล้ว วินทร์ยังมีกลวิธีในการสร้างปมของนวนิยายเรื่องนี้ด้วยโหราศาสตร์ ความเชื่อ และวงการเพลงลูกทุ่ง ซึ่งถูกจัดให้เชื่อมโยงกันเป็นเรื่องราวได้อย่างลงตัว โดยสร้างให้อาชญากรใช้สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือในการก่อคดีที่สำคัญคือ วินทร์มีการนำนักร้องลูกทุ่งที่มีชีวิตอยู่จริงและมีชื่อเสียงมาใช้เป็นตัวละครประกอบ และนำประวัติเหตุการณ์ของพวกเขาที่เกิดขึ้นจริงมาผูกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องอย่างชาญฉลาด สมเหตุสมผล และทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นในนวนิยายนั้นสมจริง เพราะนักร้องลูกทุ่งและเหตุการณ์จริงเหล่านั้น ทำยที่สุดก็เป็นเพียงเหตุการณ์ที่ให้กานต์ หรือฆาตกรของเรื่องได้ “สวมรอย” เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์การฆาตกรรมในอดีตที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น โดยการสวมรอยเข้าไปอ้างตนว่าเป็นผู้ก่อเหตุ นั้นเป็นเพียงเรื่องที่เสริมเติมแต่งขึ้นมา เพื่อให้สมบุญเข้าใจว่ากานต์ยังคงตามล้างแค้นเขาอยู่ การเติมแต่งเหตุการณ์การสวมรอยเพิ่มเข้าไปนี้จึงไม่ได้กระทบหรือย้อนแย้งกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต การใช้เหตุการณ์และบุคคลที่มีอยู่จริงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่อง จึงแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประพันธ์ของวินทร์ที่ทำให้ “เรื่องจริง” และ “เรื่องแต่ง” ผสมผสานกลมกลืนกันได้อย่างลงตัวและสมจริง

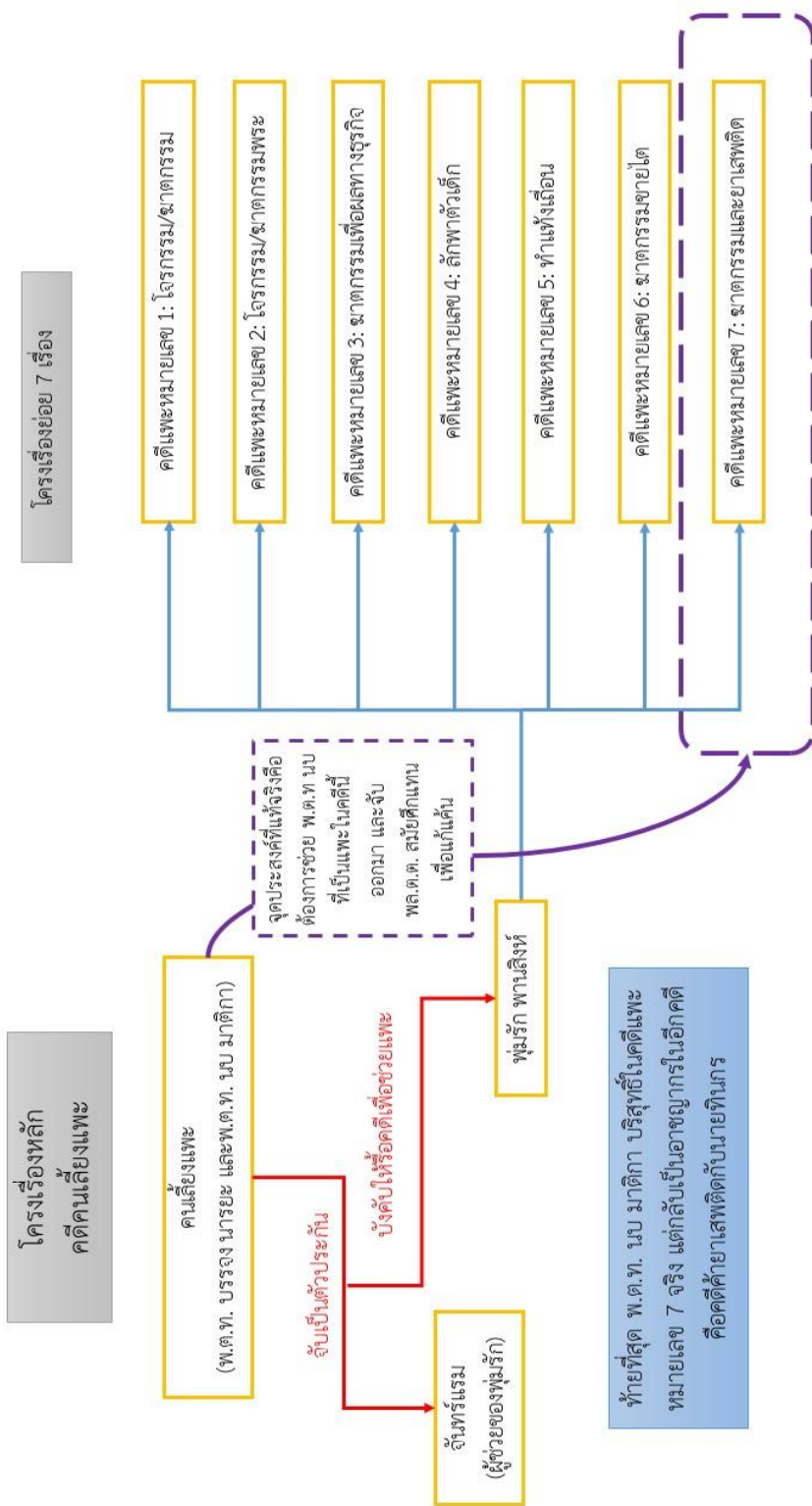
(2) เรื่อง คดีเจ็ดแพะ

ใน *คดีเจ็ดแพะ* มีลักษณะที่แตกต่างจากนวนิยายอีก 4 เรื่องในอาชญาวิทยานี้คือ เป็นลักษณะของอาชญากรรมแนวคลาสสิก ที่นักสืบจะไขคดีด้วยข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ โดยไม่มีการไปเผชิญหน้ากับฆาตกรหรืออาชญากร อันจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตได้ นวนิยายเรื่องนี้ประกอบไปด้วยโครงเรื่องหลักคือคดีคนเลี้ยงแพะ ที่เป็นผู้จับตัวจันท์แรมไปเป็นตัวประกัน เพื่อบังคับให้พุ่มรักช่วยรื้อคดี “แพะ” เพื่อช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดีทั้งหมด 7 คดี ซึ่งคดีทั้ง 7 คดีนี้ก็คือโครงเรื่องรองของเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* การไขคดีในโครงเรื่องรองแต่ละเรื่องสำเร็จ จะทำให้พุ่มรักได้รับคำบอกใบ้ที่อยู่ของจันท์แรมจากคนเลี้ยงแพะ ความสัมพันธ์ของโครงเรื่องรองและโครงเรื่องหลักจึงเป็นไปในลักษณะที่คนเลี้ยงแพะหรืออาชญากรในโครงเรื่องหลัก ใช้คดีในโครงเรื่องรองเป็นเงื่อนไขต่อรองให้พุ่มรักต้องยอมช่วยไขคดีเหล่านั้นเพื่อความปลอดภัยของจันท์แรมที่ถูกจับไปในโครงเรื่องหลัก

วินทร์ใช้สัญลักษณ์และแนวคิด “แพะรับบาป” ในการผูกโครงเรื่องให้มีการร้อยเรียงเชื่อมโยงกัน โดยคดีทั้ง 7 คดี ล้วนแล้วแต่เป็นคดีที่มีการตัดสินที่ผิดพลาด ผู้ที่เป็นแพะนั้นมีทั้งที่เต็มใจรับผิดแทนด้วยเหตุผลบางประการ ผู้ที่ถูกใส่ความ และผู้ที่ถูกตัดสินว่ามีความผิดอันเกิดจากความผิดพลาดในขั้นตอนของการสืบสวนสอบสวนและตัดสินคดี การเปิดเรื่องของโครงเรื่องหลักคือ การบรรยายเหตุการณ์การถูกจับตัวของจันท์แรม ในขณะที่การเปิดเรื่องของแต่ละโครงเรื่องรอง คือ

การที่พุ่มรักได้รับแพ้มคืดที่ต้องไขให้สำเร็จจากคนเลียงแพะ จุดแตกหักหรือจุดสุดยอดของโครงเรื่อง รองแต่ละเรื่อง คือการที่พุ่มรักค้นพบข้อเท็จจริงที่สามารถใช้เป็นหลักฐานได้ว่าคืดตั้งกล่าวเป็นคืดที่ จับแพะเข้าไปรับโทษ ส่วนการปิดเรื่องในโครงเรื่องรองก็คือการที่พุ่มรักได้ส่งคำตอบและหลักฐาน ในแต่ละคืดให้กับคนเลียงแพะ และได้รับคำบอกรับที่อยู่ของจันทรแรมกลับมา การดำเนินเรื่องของ โครงเรื่องรองทั้งหมดนี้จึงเป็นการดำเนินเรื่องของโครงเรื่องหลักด้วยเช่นกัน เพราะคืดทั้ง 7 คืดนี้ คนเลียงแพะไม่ได้มอบให้แก่พุ่มรักในคราวเดียว หากแต่ต้องไขไปให้ได้ทีละคืด แล้วจึงจะได้คำบอกรับ ที่อยู่ของจันทรแรมในแต่ละครั้ง นอกจากพุ่มรักจะสืบคืดในโครงเรื่องรองที่ได้รับมอบหมายแล้ว ในขณะที่เดียวกันเขาก้ยังต้องสืบหาตัวตนของคนเลียงแพะด้วย จุดสุดยอดของโครงเรื่องหลักจึงอยู่ที่ ตอนที่พุ่มรักสามารถสืบจนรู้ว่าแท้จริงแล้วคนเลียงแพะคือ พ.ต.ท. บรรจง นารยะ และ พ.ต.ท. นบ มาติกา ซึ่ง พ.ต.ท. นบ เป็นเหยื่อที่ถูกจับเป็นแพะในคืดที่ 7 ด้วย แต่สาเหตุในการบีบบังคับให้พุ่มรัก ช่วยเหลือแพะทั้ง 7 คืดไม่ได้มีเพียงเพื่อทำให้ พ.ต.ท. นบ พ้นโทษเท่านั้น แต่ยังเป็นการแก้แค้น พล.ต.ต. สมัยศึก สรรพพุกท ซึ่งเป็นการตรวจที่ขัดผลประโยชน์กันเองอีกด้วย ความสัมพันธ์ของโครงเรื่อง ในนวนิยายเรื่องนี้ จึงเป็นแบบโครงเรื่องเชิงซ้อนที่โครงเรื่องรองทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งโครงเรื่องหลัก ต่างจากเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ที่โครงเรื่องทั้งสองเพียงแค่อเชื่อมโยงถึงกันด้วยตัวละครกานต์ เกศกำจร เท่านั้น ดังจะเห็นได้จากแผนภาพ

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง *คดีเจ็ดแพะ*

(3) เรื่อง คดีหนอนนิยาย

นวนิยายเรื่องนี้เป็น การนำเสนอเรื่องราวของฆาตกรต่อเนื่อง ที่มีความน่าสนใจคือ วินทร์ใช้แนวคิด “หนังสือนิยาย” เข้ามาเป็นส่วนสำคัญของโครงเรื่อง โดยสร้างให้ตัวฆาตกรเป็น คนรัก การอ่านและรักหนังสือ ในการฆ่าแต่ละครั้งจึงมีการสวมบทบาทเป็นตัวละครแต่ละตัวในหนังสือ นิยายแต่ละเล่มที่แตกต่างกัน เลียนแบบทั้งการแต่งกาย และวิธีการฆ่า พุ่มรักและกลุ่มตำรวจที่สืบคดี นี้จึงตั้งฉายาให้ฆาตกรคนนั้นว่า “หนอน” ซึ่งมีที่มาจากลักษณะการคลังไคล้ นิยายของเขา ภายในเรื่อง พุ่มรักจะต้องเผชิญกับอันตรายในการสืบคดี โดยเฉพาะตอนท้ายเรื่องที่เกิดอุบัติเหตุไม่รอด เพราะถูก ฆาตกรหวนกลับมาแก้แค้น อาชญากรรมที่นำเสนอเรื่องของฆาตกรต่อเนื่องนี้จึงเป็นเรื่องแนวที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถ และปฏิภาณไหวพริบในการเอาตัวรอดของนักสืบได้เป็นอย่างดี ในส่วนของ โครงเรื่อง นวนิยายเรื่องนี้ประกอบไปด้วยโครงเรื่องใหญ่ที่เป็นการสืบหาตัวฆาตกรต่อเนื่อง และ โครงเรื่องรองคือคดีฆาตกรรมจำนวน 10 คดี ที่พุ่มรักตามสืบ และพบว่าฆาตกรน่าจะเป็นคนเดียวกัน ทั้งหมด โดยโครงเรื่องรองทั้ง 10 คดีนี้มีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงลักษณะของคดีฆาตกรรมในเรื่อง คดีหนอนนิยาย

ชื่อเหยื่อ	สถานที่เกิดเหตุ	หนังสือ นิยาย ที่ใช้และ ทิ้งไว้ ในที่เกิด เหตุ	บทบาท ที่ฆาตกร สวม ในขณะ ลงมือ ก่อเหตุ	วิธีการฆาตกรรม	สาเหตุใน การฆาตกรรม
1. วรพล วีร- คุณากร	โรงงาน ร้าง	แก้วชน เหล็ก	เมฆินทร์	กีดเหยื่อที่คอคตรง บริเวณเส้นเลือด ใหญ่ แล้วปล่อยให้ เลือดไหลจน เสียชีวิต	เหยื่อเคยขังหนอน ไว้ในห้องแคบและ กลิ่นแก๊สตอนอยู่ที่ บ้านเด็กกำพร้า
2. สุวีร์ วรนิศ- วารารุช	โรงจิว	กระป๋อง ยุงยี่ห้อ	ตั้งฮิ่ง ปักป้าย	แทงที่หน้าอก เดือนอวร้ายะเพศ และใช้เข็มแทงตา	เหยื่อเคยทารุณ- กรรมทางเพศใน ขณะที่หนอนเป็น เด็ก อาศัยอยู่ที่บ้าน เด็กกำพร้า

3. ชำนาญ แสงวาลย์	สวนสา- ธารณะ	เพชรพระ อูมา ตอนจอม ฝัดิบ มนตรัย	มนตรัย	ให้มัดแดงกั๊ดทั้งตัว และใช้ไม้ปลาย แหลมแทงที่ หน้าอก	เหยื่อเคยแกล้ง หนอนด้วยการเอา รังมัดแดงใส่เสื่อ
4. ปกรณ์ ไปรยากุล	โรงงาน ร้าง	ร้อยป่า	-	ใช้เลื่อยตัดตัว	เหยื่อเคยฉีกหนังสือ เรื่อง ร้อยป่า ของหนอน
5. สมพล ตั้งคเวท	โรงงาน ร้าง	ฤทธิ์มีด สั้น	เซียงแก้ว กิมฮัง	ใช้ห้วงคู่รัดคอ	เหยื่อเคยบังคับให้ หนอนกินกระดาศ จนหายใจ ไม่ออก
6. กมล ไพศารินทร์	บ้าน	เล็บครุฑ	จางชู เหลียง	ปัสสาวะใส่และฆ่า โดยไม่ได้กล่าวถึง วิธี	เหยื่อเคยปัสสาวะ ใส่หนอนและ หนังสือที่เขารัก
7. หญิงชาย บริการ (ไม่เสียชีวิต)	โรงแรม	ยอด ขุนพล / ผู้ชนะ ลิบทิศ	สอพินยา	ฆ่าไม่สำเร็จ	-
8. คุณวลัย (ถูกฆ่าโดยสามี คือคุณหมอ ขวัญไชย แต่ในตอนแรก	บ้าน เหยื่อ	มังกรหยก ภาค 1	อาว เอียงฮง	วางยาพิษใส่ใน หูฉลาม	ฆ่าเพื่อหวังสมบัติ ภรรยา

มีหนอนเป็นผู้ ต้องสงสัย)					
9. ผู้พัน บรรพต	บ้าน เหยื่อ	-	-	-	เพื่อยึดบ้านเป็น “รัง” กบดาน
10. ประพันธ์ วรรณดาษ (ศพที่ปลอม เป็นหนอน	เอมใจ คอร์ด (ที่อยู่ ของ ประพันธ์)	กระบี่ล้าง แค้น	-	ใช้มีดกรีดข้อมือ แล้วปล่อยให้เลือด ไหลจนเสียชีวิต	โคม ดอกฟ้า หรือ ประพันธ์ เพื่อนของ หนอนฆ่าตัวตาย เพื่ออำพรางว่า หนอนตายแล้ว

คดีหนอนนิยาย เปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ฆาตกรรมในลักษณะที่แปลกประหลาดคือ การกีดเส้นเลือดใหญ่ที่คอเหยื่อ แล้วปล่อยให้เลือดไหลจนเสียชีวิต จากนั้นผู้รักจึงเข้ามาสืบคดีที่ประกอบไปด้วยคดีย่อย ๆ ทั้งหมด 10 คดีดังที่ได้แจกแจงไว้ข้างต้น ซึ่งการฆาตกรรมในครั้งต่อ ๆ มา เกิดขึ้นระหว่างที่ผู้รักกำลังสืบคดีเพื่อตามหาตัวคนร้าย ดังนั้นนวนิยายเรื่องนี้จึงดำเนินเรื่องโดยการสร้างปมปัญหาขึ้นมาเรื่อย ๆ โดยที่นักสืบยังไม่สามารถแก้ปมเดิมที่เกิดขึ้นได้ แต่เมื่อได้ข้อมูลหลักฐานจากทุก ๆ คดีหรือทุกปมปัญหาที่ผูกไว้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งเรื่องมารวมกันแล้ว จึงทำให้ผู้รักสามารถค้นพบฆาตกรต่อเนื่องและวิเคราะห์สาเหตุแรงจูงใจในการก่อเหตุได้ ในตอนท้ายเรื่องวินทร์ได้สร้างเหตุการณ์ที่ “เสมือน” เป็นจุดสุดยอดของเรื่องคือการให้ผู้รักพบศพของ “หนอน” หรือ ประพันธ์ วรรณดาษ ผู้ที่ผู้รักและตำรวจคิดว่าเป็นฆาตกรต่อเนื่องในคดีนี้ ทำให้ดูเหมือนคดีจะคลี่คลายลงได้แล้ว แต่ต่อมาก็ปรากฏเหตุการณ์ที่เป็นจุดสุดยอดของเรื่องจริง ๆ ขึ้น คือเหตุการณ์ที่ผู้รักเะใจว่าศพที่พบนั้นไม่ใช่หนอนตัวจริง เพราะหนอนตัวจริงคือชายกลาง ทรายทอง ไม่ใช่โคม ดอกฟ้า หรือประพันธ์ วรรณดาษ ตามที่เขาเข้าใจตั้งแต่แรก เพราะประพันธ์เป็นเพื่อนของชายกลางมีส่วนช่วยในเรื่องชุดที่ชายกลางสวมในการก่อเหตุต่าง ๆ รวมทั้งยังแกล้งฆ่าตัวตายเพื่อให้ผู้รักและ

ตำราวจิตว่านอนได้เลือกจบชีวิตตัวเองลงแล้ว แต่แท้จริงชายกลางผู้เป็นนอนตัวจริงยังคงมีชีวิตอยู่ แต่ผู้รักก็คิดได้เมื่อสายไปเสียแล้ว เมื่อเขาได้ถูกชายกลาง นอนตัวจริงซึ่งยังไม่ตาย พยายามสลับและลักพาตัวเพื่อนำไปฆ่าเป็นรายต่อไป เพราะชายกลางแค้นที่ผู้รักตามสืบคดีจนทำให้เพื่อนรักของเขา ต้องฆ่าตัวตายเพื่อปกป้องเขา สุดท้ายจุดคลี่คลายเหตุการณ์ทั้งหมด คือการที่ผู้รักใช้จุดอ่อนของชายกลางที่สามารถออกจากการเป็นตัวละครหนึ่งไปสวมบทบาทเป็นอีกตัวละครหนึ่งได้อย่างง่ายดาย ในการเอาชีวิตรอด โดยผู้รักเลือกพูดบทสนทนาระหว่างตัวละคร “อ๊ับซา” กับ “เจ็ยเฮียวฮง” จากเรื่อง *ซาเลียวเอี้ย* ทำให้ชายกลางเปลี่ยนบทบาทจาก เจมส์ มอริอาร์ตี ในเรื่อง *เซอร์ลอร์ด โฮล์มส์* ที่เขาสวมอยู่ เข้าสู่บทบาทตัวละครอ๊ับซาผู้ที่ปลิดชีพตนเองในท้ายที่สุดทันที เหตุการณ์นี้จึงทำให้ผู้รักรอดพ้นนาที่แห่งความตายมาได้และเรื่องคลี่คลายลงในที่สุด เรื่อง *นอนนิยาย* นี้จึงเห็นความสร้างสรรค์ของวินทร์ในการใช้หนังสือนิยายมาเป็นแนวคิดสำคัญในการประกอบสร้างโครงเรื่อง ทำให้หนังสือนิยายที่เป็นที่รู้จักและโด่งดังสามารถเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องได้อย่างลงตัว โดยมีความเกี่ยวข้องทั้งกับภูมิหลังของตัวละคร ลักษณะการก่อเหตุฆาตกรรม ตลอดจนมีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ตีความโชคชะตา รวมไปถึงในตอนท้ายที่ผู้รักใช้ตัวบทจากนิยายมาช่วยในการเอาชีวิตรอดและคลี่คลายคดีด้วย

(4) เรื่อง คดีสามเงา

คดีสามเงา ประกอบไปด้วยโครงเรื่องหลักคือคดีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยปีศาจ กับโครงเรื่องรองคือคดีระเบิดปลาร้า วินทร์ได้จัดลำดับการเล่าเรื่องโดยนำเอาคดีระเบิดปลาร้าเป็นคดีเปิดเรื่อง ที่นำไปสู่ขบวนการในการปฏิรูปการเมืองการปกครองและวงการราชการโดยกลุ่ม “สามเงา” ที่มีความสามารถในการปลอมแปลงตน อันได้แก่ อ. ดิษฐ์ บริบาล (หน้ากากแดง) ผู้ริเริ่ม, ตะวัน ราโว (หน้ากากขาว) ผู้สานต่อและเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ภายนอกของตนเองเข้าแทรกแซงทั้งระบบราชการและการเมือง และคนสุดท้ายคือเวหา ราโว (หน้ากากดำ) ผู้เป็นจุดเชื่อมของทั้ง 2 คดี คือเป็นผู้ก่อเหตุในคดีระเบิดปลาร้า และร่วมมือกับสมาชิกที่เหลืออยู่ของหน่วยปีศาจในแผนการปฏิรูปวงการราชการและการเมืองการปกครองของประเทศ โดยท้ายที่สุดเวหา คือผู้ที่ปลอมตัวขึ้นรับตำแหน่งแทน ตะวัน หรือไกรยนต์ แก้วไทสงค์ ผู้สวมรอยเป็นกำพล เรืองศึก นักการเมืองที่ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแต่ถูกลอบยิงเสียชีวิต ทั้ง “สามเงา” กระทำไปด้วยอุดมการณ์เดียวกัน แต่มีบทบาทหน้าที่และการจัดการที่แตกต่างกันออกไป

ในเรื่องนี้วินทร์มีการเล่นกับชื่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “เงา” ซึ่งหมายถึงกลุ่มเงาปีศาจ และมีฉายาที่ใช้เรียกในวงการคือ “หน้ากาก” ต่าง ๆ อันสื่อถึงความสามารถพิเศษในการปลอมแปลงตนหรือสวมบทบาทเป็นบุคคลอื่น เงาหรือหน้ากากจึงเป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการวางโครงเรื่อง

ในนวนิยายเรื่องนี้ด้วย โดยจะเห็นได้จากที่กล่าวไปข้างต้นทั้งการตั้งชื่อเรื่อง การตั้งฉายาของตัวละคร และความสามารถพิเศษของตัวละครหลัก ล้วนแล้วแต่เชื่อมโยงกันทั้งสิ้น และที่สำคัญคือ “การปลอมแปลงตัว” นี้ยังเป็นวิธีการที่ใช้ในการก่อคดี ทำให้เกิดปมปัญหาสำคัญของเรื่องที่พุ่มรักต้องสืบหาความจริงด้วย โดยผู้ที่ก่อเหตุในคดีระเบิดปลาร้าล้วนแล้วแต่เป็น “ตัวปลอม” ทั้งสิ้น นอกจากนี้ในคดีของกลุ่มเงาปีศาจ ก็ยังมีการปลอมตัวและสวมรอยเป็นตัวละครอื่นที่เสียชีวิตไปแล้ว เพื่อสานต่ออุดมการณ์ในการปฏิวัติบ้านเมือง สิ่งสำคัญที่สุดของขบวนการนี้มี 2 อย่างคือการปลอมแปลงตัว และ “บัญชีหนึ่งหมา” ซึ่งเป็นบัญชีรวบรวมรายชื่อข้าราชการ ทั้งตำรวจ ทหาร และผู้มีตำแหน่งทางการเมืองที่มีความประพฤติไม่ดี ทำผิดกฎหมายในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้กลุ่มสามเงาสามารถใช้ข้อมูลตรงนี้จัดการพวกเขาเหล่านั้นได้ จุดสุดยอดของเรื่องคือการค้นพบและเปิดเผยตัวตนผู้อยู่เบื้องหลังการก่อเหตุและการเฉลยว่าตะวัน ราว ไกรยนต์ แก้วไทสงค์ และกำพล เรืองศึก (ตัวปลอม) เป็นคนเดียวกันทั้งหมด ดังนั้นตั้งแต่เปิดเรื่องจนจบเรื่อง จะเห็นได้ว่าโครงเรื่องทั้งหมดจึงผูกโยงอยู่กับการปลอมตัวหรือการสวมหน้ากาก ไม่ว่าจะเป็นการสร้างปมปัญหาคือวิธีการก่อเหตุ วิธีการแก้ไขปัญหา และการปิดเรื่อง ความสัมพันธ์ของโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองเป็นไปในลักษณะที่มีหนึ่งในผู้ก่อเหตุเป็นคนเดียวกันคือเวหา ราว อีกทั้งยังก่อเหตุด้วยรากฐานอุดมการณ์ที่มาจากแหล่งเดียวกันและใช้วิธีการปลอมแปลงตัวในการก่อเหตุในลักษณะเดียวกันด้วย นอกจากนี้โครงเรื่องรองคือคดีระเบิดปลาร้ายังเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้พุ่มรักได้ข้อมูลที่ส่งผลให้เข้าใจหลักการทำงานและอุดมการณ์ของตัวละครอาชญากรในโครงเรื่องหลักได้ สุดท้ายแล้วคดีทั้งหมดคลี่คลายลงและพุ่มรักกับสามมิตร 14 ยินยอมปล่อยให้ไกรยนต์ในคราบของกำพลได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไปในโครงเรื่องหลัก และเมื่อไกรยนต์ถูกลอบยิงเสียชีวิต เวหาก็ก็นำมารับหน้าที่สวมบทบาทเป็นกำพล สานต่ออุดมการณ์ของสามเงาต่อไป โดยที่พุ่มรักกับสามมิตร 14 ก็ยินยอมไม่เปิดเผยความจริงอีกครั้ง ด้วยความหวังในการเปลี่ยนแปลงสังคมและปฏิวัติบ้านเมืองด้วยอำนาจสูงสุดที่ไกรยนต์และหน่วยปีศาจมี นั่นคือ “ข้อมูล” ในบัญชีหนึ่งหมาของกลุ่มสามเงา

วินทร์ได้กล่าวไว้ในตอนท้ายเล่มว่านวนิยายเรื่องนี้มีกลิ่นอายของแนวแฟนตาซีในแง่ของการปลอมแปลงตนระดับที่เป็นจริงได้ยาก หรือหากจะอ่านนวนิยายเรื่องนี้เป็นแนว Magical Realism ก็จะสามารถมองว่าการปลอมแปลงโฉมเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนสังคมและคนสวมหน้ากากได้เช่นกัน ความสัมพันธ์ของตัวละครและโครงเรื่องหลักกับโครงเรื่องรองในนวนิยายเรื่องนี้สามารถแสดงออกมาเป็นแผนภาพได้ดังนี้

(5) เรื่อง ฆาตกรรมกุหลาบดำ

สำหรับนวนิยายเรื่องนี้ มีการใช้ “รัสปูติน” บุคคลในประวัติศาสตร์ ผู้ที่เข้าไปมีอิทธิพลต่อราชวงศ์โรมานอฟของรัสเซีย เป็นแกนหลักในการสร้างโครงเรื่อง กล่าวคือสาเหตุของการก่อคดีในโครงเรื่องหลักมีจุดเริ่มต้นมาจากการแก้แค้นเพื่อรัสปูติน วิธีการฆาตกรรมก็เป็นการใช้ปืนยิง การกดลงน้ำ และการวางยาพิษ เช่นเดียวกับการตายของรัสปูตินตามตำนานที่เล่าสืบต่อกันมา รวมไปถึงการสร้างตัวละครที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับรัสปูตินด้วย ซึ่งวินทร์สามารถทำได้อย่างสมเหตุสมผล มีความเป็นไปได้ และไม่ทำให้ผู้อ่านกลางแคลงใจ เพราะถึงแม้ว่ารัสปูตินจะเป็นบุคคลจริงในประวัติศาสตร์ แต่เนื่องด้วยอุปนิสัยของรัสปูตินที่มีประวัติมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงมากมาย การหยิบยกช่องว่างทางประวัติศาสตร์ที่ไม่สามารถบันทึกผู้หญิงของรัสปูตินทุกคนเอาไว้ได้มาใช้เป็นจุดเชื่อมโยงและเสริมเติมแต่งเรื่องราวเข้าไปจึงเป็นการใช้จินตนาการที่ชาญฉลาด ทำให้ดูสมจริง น่าค้นหา และน่าติดตามมากยิ่งขึ้น กล่าวคือตัวละครอาชญากรในเรื่องที่ชื่อ “ภคินี เคียงฤทธิ์” สืบเชื้อสายมาจากรัสปูติน โดยวินทร์ประกอบสร้างตัวละครตัวนี้ให้เป็นหลานของ พุ่มเรียง หญิงสาวผู้เป็นตัวละครที่วินทร์แต่งขึ้นให้มีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งกับรัสปูติน

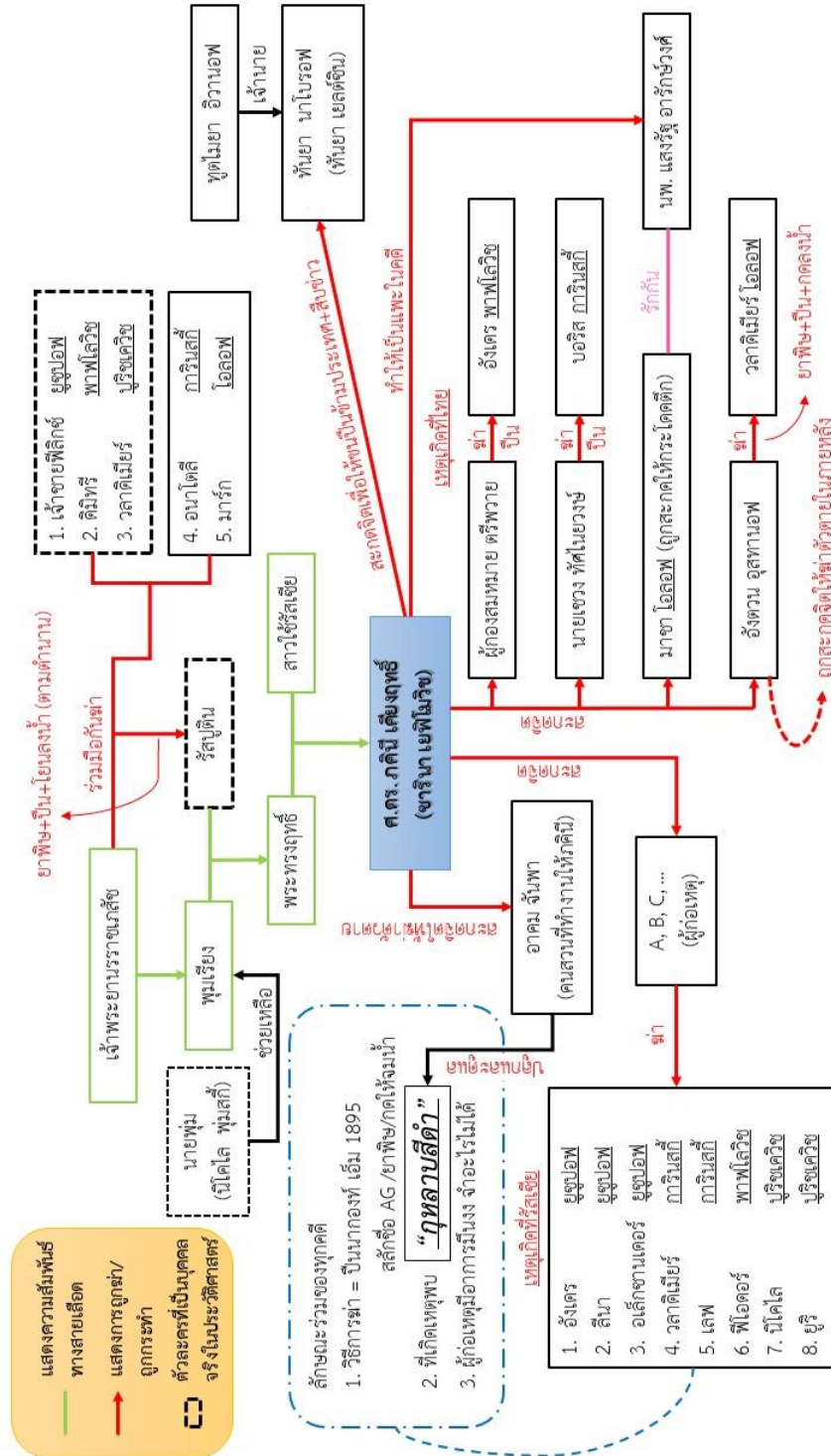
นวนิยายเรื่องนี้ประกอบไปด้วยโครงเรื่องหลักคือการฆาตกรรมต่อเนื่องโดยใช้กุหลาบดำเป็นสัญลักษณ์ และโครงเรื่องรองคือคดีฆาตกรรมรัสปูตินในอดีต กุหลาบดำมีความสำคัญคือเป็นสัญลักษณ์แทนความรักของพุ่มเรียงที่มีต่อรัสปูติน เพราะในวันที่รัสปูตินถูกลอบฆ่า รัสปูตินได้พกผ้าเช็ดหน้าปกปิดดอกกุหลาบสีชมพูที่พุ่มเรียงที่พุ่มเรียงตั้งใจมอบให้ไว้ และศพของเขาที่ถูกนำขึ้นมา ก็พบผ้าเช็ดหน้าดังกล่าวที่กลายเป็นสีดำจากการดูดซับเลือดพิษ เพราะเขาถูกลอบวางยาพิษก่อนหน้าที่จะถูกนำไปกดน้ำ กุหลาบสีชมพูจึงกลายเป็นกุหลาบดำในที่สุด กุหลาบดำนี้จึงสื่อถึงความรักของพุ่มเรียงที่มีต่อรัสปูติน อีกทั้งยังสื่อถึงความโศกเศร้าจากการจากไปของคนรักได้อีกด้วย อาจารย์ภคินีผู้เป็นหลานของพุ่มเรียงและรัสปูติน ถูกปลุกฝังมาให้มีความเจ็บแค้นกับสิ่งที่ปู่ถูกกระทำ เธอจึงเลือกใช้กุหลาบดำเป็นสัญลักษณ์แห่งการแก้แค้น นอกจากนี้กุหลาบดำยังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยสะกดจิตในการก่อคดีฆาตกรรมอีกด้วย

คดีฆาตกรรมต่อเนื่องที่เกิดขึ้นในตอนต้นเรื่องนำไปสู่การเล่าเรื่องราวในอดีตของตระกูลอาจารย์ภคินี อันได้แก่ พระทรงฤทธิ์ ผู้เป็นพ่อ และพุ่มเรียงผู้เป็นย่าดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น ทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงสาเหตุความเป็นมาของแรงจูงใจในการก่อเหตุในคดีฆาตกรรมกุหลาบดำ นวนิยายเรื่องนี้เปิดเรื่องด้วยการฆาตกรรมต่อเนื่องที่มีลักษณะแปลกประหลาดเหยื่อทุกคนเป็นชาวรัสเซียที่มีนามสกุล ยูซุปอฟ การินสกี พาฟโลวิช บุริชเควิช และโอลอฟ ผู้ลงมือก่อเหตุทุกคนกล่าวตรงกันว่ามืออากรรมินเมาและจำอะไรไม่ได้ ในที่เกิดเหตุมีการวางดอกกุหลาบสีดำเอาไว้เสมอ พุ่มเรียงต้องสืบ

คดีปริศนานี้และนำไปสู่การค้นพบวิธีการสะกดจิตโดยใช้ศาสตร์แห่งพิชวิทยาเข้ามามีส่วนร่วมด้วย คือการใช้พิชจากกุหลาบดำทำให้ผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ที่ถูกสะกดจิตไม่มีสติ และก่อเหตุฆาตกรรมตามคำสั่งของผู้สะกดจิต จุดสุดยอดของเรื่องอยู่ที่เมื่อพุ่มรักสามารถรวบรวมข้อมูลหลักฐานพยานทั้งหมด และสรุปได้ว่าอาจารย์ภคินี เคียงฤทธิ์ คือมาตามเอ็กซ์ (ฉายาที่พุ่มรักและกลุ่มตำรวจที่สืบคดีตั้งให้) ผู้อยู่เบื้องหลังคอบงการสะกดจิตให้ผู้ก่อเหตุไปก่อเหตุฆาตกรรมทั้งหมด ด้วยเหตุผลเพื่อต้องการแก้แค้นให้กับปู่ของตนจากคดีที่เคยเกิดขึ้นในอดีตซึ่งเป็นโครงเรื่องรอง เหตุที่ทุกคนจึงมีความเชื่อมโยงกันโดยเป็นผู้ที่มีนามสกุลหรือสืบเชื้อสายมาจากกลุ่มคนที่ร่วมกันลอบสังหารรัฐบุรุษในอดีต ความน่าสนใจคือวินทร์ผูกเรื่องด้วยการให้เหยื่อเหล่านี้ส่วนหนึ่งมีนามสกุลเดียวกับผู้ที่เคยร่วมสังหารรัฐบุรุษตามประวัติศาสตร์ อันได้แก่ เจ้าชายฟิลิปส์ ยูซูบอฟ, ดิมิทรี พาฟโลวิช และวาเลอเรีย บูริชเควิช ในขณะที่วินทร์ก็ได้เสริมเติมแต่งตัวละครอีก 2 ตัวเข้าไปในการร่วมสังหารรัฐบุรุษในนวนิยายเรื่องนี้คือ อนาโตลี การ์นสกี และมาร์ก โอลอฟ การผสมผสานระหว่างเรื่องจริงและเรื่องแต่งนี้เป็นกลวิธีเดียวกันกับที่วินทร์ใช้ในการประกอบสร้างโครงเรื่องในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ซึ่งเป็นลักษณะการเสริมตัวละครและเหตุการณ์เพิ่มเข้าไปในเหตุการณ์จริงในอดีต แต่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบหรือย้อนแย้งกับข้อเท็จจริงที่เคยเกิดขึ้น

นวนิยายเรื่องนี้มีการปิดเรื่องที่น่าสนใจ เพราะแตกต่างไปจากทุกเรื่องที่ผ่านมา คือวินทร์ได้ทำให้ตัวละครอาชญากรนั้นลายนวล กล่าวคือคดีของอาจารย์ภคินีถูกส่งต่อไปให้กับทางการรัสเซีย จนท้ายที่สุดเธอก็ไม่ได้ถูกดำเนินคดีและยังคงดำเนินแผนการก่อเหตุฆาตกรรมในลักษณะเดิมต่อไป แต่เปลี่ยนจากการล้างแค้นเพื่อรัฐบุรุษ มาเป็นการทำตามอุดมการณ์ที่จะขึ้นเป็นใหญ่ในประเทศไทยเช่นเดียวกับที่รัฐบุรุษเคยทำแทน นี่จึงเป็นการจบชีวิตของอาชญากรแบบปลายเปิดเพียงเรื่องเดียวในอาชญากรรมนิยายชุดนี้ เพราะในเรื่องอื่น ๆ หากอาชญากรไม่ถูกจับเข้าคุก หรือถูกดำเนินคดี ก็จะต้องเสียชีวิตในตอนจบเสมอ ความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ สามารถแสดงตามแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 4 แผนภาพความสัมพันธ์ของตัวละครและเหตุการณ์เรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*

นอกจากการศึกษาวเคราะห์ลักษณะโครงเรื่องข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่าโครงเรื่องในเรื่องสั้นและนวนิยายในชุดนี้ มีลักษณะที่เชื่อมโยงกับลักษณะแนวเรื่องอาชญากรรมนิยายที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของอาชญากรรมนิยายคลาสสิก ที่เป็นนักสืบสายเก่าอันวม (cozy mystery) หรือนักสืบถุงมือขาว (white glove detective) กล่าวคือเป็นการสืบที่ไม่ต้องลงไปเสี่ยงอันตราย อาศัยเพียงการคิดวิเคราะห์จากข้อมูลเท่านั้น เรื่องที่เห็นได้เด่นชัดที่สุดคือ เรื่อง “ฆาตกรรมดักแด่หนีเที่ยว” เพราะเป็นคดีที่ผู้รักเพียงแค่นั่งฟังข้อมูลจากสามีของผู้เสียชีวิตเท่านั้น และเขาก็สามารถวิเคราะห์คลี่คลายปมปัญหาของเรื่องจนทำให้สามีของผู้เสียชีวิตสามารถมีหลักฐานที่จะเอาผิดคนร้ายได้ อีกทั้งยังมีลักษณะของอาชญากรรมนิยายแนวหลังสมัยใหม่ (Post-modern detective fiction) ด้วย เช่นในเรื่อง “คดีพระบุญรอด” ที่นำเสนอเรื่องราวที่ผู้รักโดนนักต้มตุ๋นหลอกให้ซื้อพระเครื่อง แสดงให้เห็นว่านักสืบก็สามารถที่จะพลาดท่าเสียทีให้แก่คนร้ายได้เช่นกัน เป็นลักษณะของการทำลายความเชื่อเดิมเกี่ยวกับอาชญากรรมที่นักสืบจะต้องฉลาดเฉลียว รู้เท่าทัน และเก่งที่สุดในเรื่อง ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของอาชญากรรมนิยายแนวหลังสมัยใหม่ ลักษณะที่น่าสนใจอีกหนึ่งประการที่ปรากฏอยู่ในเรื่องชุด *ผู้รัก พานสิงห์* คือลักษณะของอาชญากรรมนิยายแนวจิตวิทยา (Psychological Thriller) ปรากฏอยู่ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* โดยนำเสนอให้เห็นถึงความผิดปกติทางด้านจิตใจของตัวฆาตกร ที่มีผลมาจากบาดแผลในจิตใจในช่วงวัยเด็ก มีการใช้หลักจิตวิทยาในการอธิบายที่มาที่ไปของคอนสองบุคลิกที่เกิดมาจากการถูกทำร้ายจิตใจในวัยเด็ก นอกจากนี้ในเรื่องชุด *ผู้รัก พานสิงห์* ยังมีลักษณะของอาชญากรรมนิยายที่นำเสนอเรื่องราวของฆาตกรต่อเนื่อง (Serial Killer Thriller) ด้วย โดยปรากฏอยู่ในเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* และ *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* มีลักษณะเด่นคือการมุ่งเน้นนำเสนอการฆาตกรรมที่มีการคิดไตร่ตรองมาแล้วเป็นอย่างดี ก่อเหตุติดต่อกัน และเน้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาทางด้านจิตใจของฆาตกรที่ผิดปกติ ซึ่งทำให้การคลี่คลายคดีมีความซับซ้อนและยากมากยิ่งขึ้น

3.2.2 การสร้างตัวละคร

3.2.2.1 นักสืบ

หัวใจหลักของอาชญากรรมนิยายคือ “นักสืบ” จะต้องมีตัวละครหลักที่ช่วยคลี่คลายคดี โดยอาจจะเป็นตำรวจ นักสืบเอกชน หรือตัวละครเอกในเรื่องที่มีหน้าที่สืบคดีก็ได้ และในบัญญัติ 20 ประการของการประพันธ์นวนิยายนักสืบ ของ S. S. Van Dine ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า

“นวนิยายนักสืบต้องมีนักสืบ และนักสืบจะยังมีใช้นักสืบจนกว่าเขาจะทำหน้าที่สืบ หน้าที่ของเขาคือรวบรวมเงื่อนงำต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การควานหาตัวผู้กระทำผิด ถ้านักสืบผู้นั้นไม่สามารถ

หาข้อสรุปจากเงื่อนไขที่ได้มา เขาก็ไม่ต่างอะไรจากนักเรียน
ตัวน้อย ๆ ที่แก้ปัญหาด้วยการเปิดตำราหาคำเฉลยในท้ายเล่ม”¹⁶

ดังนั้น การสร้างตัวละครนักสืบที่เป็นตัวละครหลักให้มีความสามารถโดดเด่น น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับ
จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการประพันธ์อาชญากรรม ในเรื่องชุดที่ศึกษานี้มี “พุ่มรัก พานสิงห์”
เป็นตัวละครหลักของเรื่อง มีอาชีพเสริมเป็นนักสืบเอกชนที่ช่วยเหลือราชการ และทำหน้าที่สืบและไข
คดีทุก ๆ คดีด้วยตัวเอง มีบุคลิกลักษณะโดดเด่น แปลก และน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยทั่วไป “นักสืบ”
ในอุดมคติของอาชญากรรมแบบคลาสสิกจะต้องมีความสุขุม ฉลาดเฉลียว ตูมูมิฐาน และน่าเชื่อถือ
แต่สำหรับพุ่มรัก วินทร์จงใจสร้างตัวละครตัวนี้ให้ตรงข้ามกับลักษณะนักสืบที่ควรจะเป็นอย่างสิ้นเชิง

องค์ประกอบสำคัญของการประกอบสร้างตัวละครพุ่มรัก ได้แก่ ความเป็นนักร้อง
ลูกทุ่งและความเป็นนักสืบ โดยพุ่มรักมีอาชีพหลักเป็นนักร้องลูกทุ่ง ที่ใช้ศาสตร์ความสามารถใน
วิชาชีพที่แตกต่างจากการเป็นนักสืบอย่างมาก เพราะการเป็นนักร้องหรือศิลปิน คืออาชีพที่เน้นการใช้
ศาสตร์และความสามารถด้านศิลปะ ดนตรี หรือสุนทรียศาสตร์ ให้ความสุขและความเพลิดเพลินกับ
ผู้ฟัง ในขณะที่การเป็นนักสืบนั้น เกี่ยวโยงกับด้านวิทยาศาสตร์ ตรรกศาสตร์ การคิดวิเคราะห์ และยัง
ต้องพัวพันกับคดีอาชญากรรม ความอันตราย และความตายหรือการสูญเสีย อันเป็นด้านมืดที่
ไม่จรรโลงใจของสังคมด้วย จึงจะเห็นได้ว่าการดำรงชีวิตของพุ่มรักด้วยอาชีพทั้งสองอย่างนี้มี
ความแตกต่างกันมาก อาชีพหลักกับอาชีพเสริมที่แตกต่างกันมากของเขาจึงเป็นหนึ่งในสิ่งสำคัญที่ช่วย
ทำให้ตัวละครพุ่มรักมีความแปลก โดดเด่น และน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ยิ่งไปกว่านั้น การเป็นนักร้องลูกทุ่งของตัวละครหลักยังมีส่วนสำคัญในการช่วย
ส่งเสริมความเป็นไทยให้กับอาชญากรรม ซึ่งเป็นประเพณีของวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจาก
ต่างประเทศได้อีกด้วย โดยนอกจากจะแสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทยแล้ว เพลงลูกทุ่งยังสามารถสื่อถึง
ความเป็นท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีด้วย โดยเฉพาะความเป็นท้องถิ่นอีสาน เพราะเพลงลูกทุ่งมี
ความเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอีสานอย่างลึกซึ้ง กล่าวคือเพลงลูกทุ่งมีต้นกำเนิดมาจากเพลงรำวง และ
เพลงรำวงหรือเพลงรำโชนั้นก็มีรากฐานมาจากการเล่า “นิทานก้อม” ของคนพื้นถิ่นภาคอีสานหรือ
ภาคเหนือที่มีคนลาวอาศัยอยู่ นิทานก้อมคือเรื่องราวที่เล่าต่อกันมาหรือถูกแต่งขึ้นแล้วนำมาเล่า โดยมี
จุดประสงค์เพื่อความสนุกสนานและความตลกโปกฮา สร้างสีสันให้แก่ผู้ฟัง โดยเฉพาะในงานศพ หรือ
งาน “งันเฮือนดี” เพื่อให้ญาติพี่น้องและคนในงานได้คลายความเศร้า ลักษณะของการเล่าก็ไม่ใช่
การเล่าที่อ้อ ๆ แต่ผู้เล่าที่เรียกว่า “หมอเล่า” หรือ “หมอเว้า” จะมีการใช้ทำนองเสนาะในการเล่า
เป็นช่วง ๆ หรือตลอดทั้งเรื่อง ต่อมาจึงเกิดการพัฒนานำเอากลองมาตีให้จังหวะ แล้วเกิดเป็นจังหวะ

¹⁶ กิตติพล สรัคคานนท์ (บรรณาธิการ), “สืบบงควานการสืบสวน,” หน้า 112.

เฉพาะขึ้น การเล่านิทานก้อมจึงเป็นมหรสพอย่างหนึ่งของชาวอีสานที่มีรากเหง้ามาจากวัฒนธรรมลาว และได้พัฒนาต่อยอดจนกลายเป็นเพลงหมอลำ เพลงร่ำวงหรือเพลงรำโทน จนกระทั่งกลายเป็น เพลงลูกทุ่งและเพลงลูกกรุงในลำดับต่อมา ยิ่งไปกว่านั้น เพลงลูกทุ่งยังมีประเภทย่อยที่เป็น “เพลงลูกทุ่งอีสาน” คือเพลงลูกทุ่งที่เน้นการใช้ภาษาอีสานในบทเพลงโดยเฉพาะอีกด้วย¹⁷ การประกอบสร้างตัวละครพุ่มรักให้มีอาชีพเป็นนักร้องลูกทุ่งที่มีภูมิหลังมาจากอีสาน จึงเป็นการขบขัน “ตัวตน” ของตัวละครให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์ความเป็นลูกทุ่งและความเป็นอีสานที่ถูกนำเสนอออกมาได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกันเป็นอย่างดี ผ่านชื่อ บุคลิกลักษณะ การแต่งกาย อุปนิสัย ความชอบ ภูมิหลัง และความรู้ความเชี่ยวชาญของตัวละคร

ประการแรก ชื่อ “พุ่มรัก พานสิงห์” เป็นชื่อแบบไทย ๆ ที่มีกลิ่นอายของความเป็น นักร้องลูกทุ่ง ดังที่ตัวละคร ร.ต.ต. ธนู กล่าวตั้งแต่ครั้งแรกที่สามิต 14 แนะนำให้รู้จักพุ่มรักว่า “ชื่อเหมือนนักร้องลูกทุ่ง”¹⁸ ในขณะที่ร.ต.ต. สมศักดิ์ก็กล่าวว่า “ท่าทางไม่เหมือนนักสืบเลย”¹⁹ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลิกลักษณะการแต่งกายของพุ่มรัก ซึ่งเป็นรูปลักษณ์ภายนอกอย่างแรกที่ทั้งผู้อ่าน และตัวละครอื่น ๆ ในเรื่องจะได้รู้จัก มีลักษณะการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีฉูดฉาด ดังคำบรรยายที่ว่า

“ชายร่างเล็ก ผมฟูเป็นกระเชิงฉาบสีสะท้อนแสง เสื้อสี
เขียวฉูดฉาด กางเกงขากว้างสีส้ม ก้าวลงจากรถแท็กซี่ที่จอดหน้า
สถานีตำรวจ เขาก้าวออกมาพร้อมกีตาร์ตัวหนึ่ง”²⁰

จากคำบรรยายจะเห็นได้ว่าบุคลิกลักษณะของเขานั้นดูไม่น่าเกรงขาม เครื่องขีมิหรือน่านับถือ จากทรงผมที่ฟูเป็นกระเชิง และการแต่งกายที่แปลก แตกต่างไปจากภาพนักสืบในอุดมคติที่ส่วนมากมักจะแต่งตัวด้วยชุดโทนสีเข้ม ดูลึกลับและน่าเชื่อถือ หรือไม่กี่แต่งตัวตามปกติของคนทั่วไป ไม่ฉูดฉาดโดดเด่นจนเป็นที่สังเกต แต่การแต่งกายของพุ่มรักกลับเรียกความสนใจจากคนที่แวดล้อมอยู่ ภายในเรื่องได้เสมอ วินทร์มีการบรรยายถึงการแต่งกายของพุ่มรักผ่านน้ำเสียงของตัวละครอื่น หลายครั้ง ทั้งในด้านบวกและด้านลบ แสดงให้เห็นถึงมุมมองที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ที่มีทั้งคนที่ชอบ และไม่ชอบลักษณะการแต่งกายของคนอื่นในสังคม เช่น “คืนนั้นคุณพุ่มรักสวมเสื้อผ้าฉูดฉาดมาก เหมือนเอลวิสพสมนักร้องละติน พวงมาลัยเต็มคอ แถมยังใส่หมวกดาวสะท้อนแสงของท่านเหมา แล้วร้องเพลงลูกทุ่ง โอ๊ย! ทุเรศสุด พุดผิด เท่สุดสุด”²¹ ข้อความที่ยกมานี้เป็นคำพูดของตีเจ. มนต์

¹⁷ แวง พลังวรรณ, *อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน* (กรุงเทพฯ: เรือนปัญญา, 2545), หน้า 108-124.

¹⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 22.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 224-225

เมืองเพลง ที่พูดกับพุ่มรัก จะเห็นได้ว่าการพูดด้วยน้ำเสียงหยอกเย้าล้อเลียนให้เป็นเรื่องขบขัน แต่ก็แฝงนัยที่ไม่ได้ชื่นชมกับการแต่งกายของพุ่มรัก ส่วนคุณอรุณฯ ผู้เสียหายในเรื่อง “ตู้นิรภัยปริศนา” กลับถูกอกถูกใจการแต่งตัวที่มีสีสันและบุคลิกท่าทางของพุ่มรัก ดังที่ในต้วบทตอนหนึ่งกล่าวว่า “เจ้าของบ้านสูงวัยเอ่ยหลังจากพิจารณารูปร่างหน้าตานักสืบว่า ‘นี่หรือพุ่มรัก พานสิงห์ ที่คุณเล่าให้ฟัง? ... ไม่เหมือนนักสืบเลย แต่ตัวเปรี้ยวจัง ... ฉันชอบเจ้าหนุ่มคนนี้แล้วซี’”²² ลักษณะการแต่งกายของพุ่มรักที่มีสีสันฉูดฉาด หรือสะท้อนแสงนี้ ยังเป็นลักษณะที่ค่อนข้างสอดคล้องกับภาพการแต่งกายของนักร้องลูกทุ่งหรือทางเครื่องในวงดนตรีลูกทุ่ง ที่มักจะสวมเสื้อผ้าสีสดใสและวิบวับเล่นกับแสงไฟบนเวทีการแสดงด้วย

การแต่งกายของพุ่มรักนี้นอกจากจะเรียกความสนใจผู้อ่านได้ตั้งแต่ครั้งแรกที่ปรากฏตัวแล้ว ยังทำให้เขาต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ผู้อื่นไม่เชื่อว่าเขานักสืบอยู่เสมอ เพราะรูปลักษณ์ที่ไม่เหมือนนักสืบโดยทั่วไป อย่างเช่นครั้งแรกที่เขาเดินขึ้นสถานีตำรวจในเรื่อง “นามนั้นสำคัญไฉน” ดังบทสนทนาที่ว่า

ตำรวจหนุ่มคนหนึ่งถาม “นี่คุณขึ้นมาข้างบนทำไม?
จะแจ้งความให้ลงไปชั้นล่าง”

“ผมมาหาสารวัตรสามิต”

“ท่านสารวัตรไม่ได้เรียกนักร้องมาโรงพัก”

“ผม...”

“คุณเป็นนักร้องใช่ไหม? แต่งตัวเหมือนนักร้องคาเฟ่...”

“ใช่”

“งั้นลงไปแจ้งความชั้นล่าง”

...

“ผมมาในฐานะนักสืบ...”

ตำรวจนายนั้นหัวเราะท้องแข็ง “เมื่อก็คุณบอกว่าเป็น
นักร้อง ตอนนี้เป็นนักสืบ พี่...นี่ไม่ใช่คาเฟ่ อย่ามาเล่นตลกแถวนี้”

²² วินทร์ เลียววาริณ, คดีล่าคนเจ้าชู้ (กรุงเทพฯ: 113, 2556), หน้า 183.

...

“ไม่ตลกหรอก เขาเป็นนักสืบจริง ๆ เอ้า! พุ่มรัก เข้ามาสิ
ทุกคนกำลังรอมีงอยู่”²³

จากบทสนทนาที่ยกมานี้จึงจะเห็นได้ว่า พุ่มรักไม่ได้มีรูปลักษณ์ภายนอกที่เหมือนนักสืบแต่อย่างใด ทำให้หลาย ๆ ครั้งเขาถูกปรัมปราในเรื่องความสามารถในการสืบคดีอยู่เสมอ แต่ท้ายที่สุดก็สามารถพิสูจน์ความเก่งกาจในด้านการสืบสวนสอบสวนของตนเองได้ การตั้งชื่อเรื่องสั้นเรื่องแรกในอาชญาวิทยาชุดนี้ที่เป็นการเปิดตัวพุ่มรักในฐานะนักสืบลูกทุ่งคือเรื่อง “นามนั้นสำคัญไฉน” จึงเป็นการล้อไปกับชื่อและตัวตนของพุ่มรักที่คนอื่นมักจะมองข้ามหรือปรัมปราในความสามารถอยู่เสมอ เพราะรูปลักษณ์ภายนอกของเขาเอนเอียงไปทางการเป็นนักร้องลูกทุ่งมากกว่าการเป็นนักสืบ แต่แท้จริงแล้วความสามารถภายในของเขาเกี่ยวกับการสืบคดี ก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าความสามารถในการแต่งกายที่โดดเด่น ดังนั้นชื่อเสียงเรียงนามหรือรูปลักษณ์ภายนอกจึงไม่สำคัญเท่ากับความสามารถที่ซ่อนอยู่ของเขา ดังที่สามิต 14 กล่าวไว้ว่า “นามนั้นสำคัญไฉน อย่าตัดสินใครที่หน้าตาหรือชื่อ”²⁴

ประการต่อมาคือด้านอุปนิสัย นิสัยที่โดดเด่นของพุ่มรักอย่างแรกคือเป็นคนมีนิสัยเจ้าชู้ และกะล่อน วินทร์นำเสนอลักษณะนิสัยนี้ตั้งแต่การตั้งชื่อของตัวละคร คือ “พุ่มรัก” ซึ่งอาจจะตีความได้ถึงการเป็น “นักรัก” ดังที่พุ่มรักมักจะโต้ตอบเวลามีคนมาบอกว่าเขาเป็นคนเจ้าชู้ว่า “ก็ชื่อพุ่มรัก ไม่ได้ชื่อพุ่มไม่รัก”²⁵ นอกจากนี้ ฉายา “เสี่ยวนักสืบ” ยังมีความหมายได้ 2 อย่าง อย่างแรกคือ “เสี่ยว” ที่หมายถึง เซยหรือไม่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องไปกับลักษณะการแต่งกายที่แปลกและค่อนข้างไม่ตรงกับสมัยนิยมของพุ่มรัก รวมถึงการใช้มุกเสี่ยว หรือมุกตลกคาเฟ่ที่มีลักษณะเฉพาะตัวของพุ่มรัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงนิสัยกะล่อนเจ้าชู้ของเขาด้วย ส่วนความหมายอย่างที่สอง คือ “เสี่ยว” ที่เป็นคำภาษาถิ่นอีสาน หมายถึง “‘เพื่อนรัก หรือ เพื่อนตาย’ ประดุจมีชีวิตเดียวกัน จึงต้องมีความซื่อสัตย์จริงใจต่อกัน มีความผูกพันกันด้านจิตใจอย่างจริงจังและเต็มใจ ไม่มีสิ่งใดจะมาพรากจากกันได้แม้แต่ความตาย”²⁶ เสี่ยวนักสืบจึงอาจจะหมายถึงนักสืบที่มีความเป็นมิตรกับทุกคน มีนิสัยถึงความเป็นเพื่อนที่จะร่วมใจปริศนาไปกับผู้อ่าน สร้างความสนิทสนมให้กับผู้อ่านตั้งแต่ฉายาของนักสืบด้วย ยิ่งไปกว่านั้น วินทร์ยังใช้คำว่า “เสี่ยว” ในความหมายที่ลึกซึ้งของภาษาถิ่นอีสานนี้โดยการให้ภายในเรื่อง

²³ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 21-22.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 22.

²⁵ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฝันงตะเคียน, หน้า 175.

²⁶ มนตรี โคตรคันทา, "ประเพณีผูกเสี่ยว," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.isangate.com/new/31-art-culture/tradition/473-pook-siew.html> [1 กันยายน 2564]

มีเพียงสามิต 14 เพียงคนเดียวเท่านั้นที่เรียกพุ่มรักว่า “ไอ้เสี้ยว” เพราะสามิต 14 เป็นตัวละครเพียงตัวเดียวที่สนิทสนมกับพุ่มรักมาตั้งแต่วัยเด็ก รู้จักนิสัยใจคอกันเป็นอย่างดี จึงเทียบได้ว่าเป็นเพื่อนรักและเพื่อนตายของพุ่มรักอย่างแท้จริง

นอกจากนี้วินทร์ยังตอกย้ำนิสัยกะล่อนเจ้าชู้ด้วยการกระทำ โดยการให้พุ่มรักใช้มุกจีบสาว ๆ แทนจะทุกคนที่เขาพบ ที่เห็นได้บ่อยครั้งที่สุดคือการ “หยอดมุก” หรือหยอดคำหวานเพื่อจีบจันทร์แรมแบบที่เล่นที่จริงผ่านการคุยโทรศัพท์เกือบทุกครั้ง เช่น

“อยากได้นั่งเรือเกี่ยวกับต้นไม้ที่คุณลักษมีเขียน วันนี้ผมเห็น
ต้นไม้ประหลาดๆหลายต้น อยากปลุกนสวนผมบ้าง”

“ดีเลยคะ อย่าลืมปลุกเพื่อให้ด้วยนะ”

“สำหรับจันทร์แรม จะปลุกต้นรักให้”

“อย่าเลย เพราะเจอสาวไหนก็ให้ต้นรักตลอด ต้นรักของพี่จึง
แกร่งแล้วคะ”²⁷

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าจันทร์แรมก็จะมีอาการพูดขัดในเชิงปฏิเสธและมีลักษณะรู้ทันความเจ้าชู้ของพุ่มรัก ซึ่งจะเป็นเช่นนี้เสมอเกือบทุกครั้งที่พุ่มรักมีการหยอดคำหวานกับจันทร์แรม นอกจากนี้พุ่มรักก็ยังมีการใช้มุกจีบสาวคนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นพยานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดี หรือเจ้าทุกข์ที่มาขอร้องให้เขาช่วยสืบคดี และโดยส่วนมากก็จะจบลงด้วยการถูกปฏิเสธ เช่น หลังจากพุ่มรักชวนไปรับประทานอาหารด้วยกัน ฝ่ายหญิงก็จะตอบกลับว่าไปได้ แต่ขอพาสามีไปด้วย เป็นต้น ทำให้เกิดความขบขันจากการที่พุ่มรักถูกปฏิเสธอย่างไร้เยื่อใย และทำให้เขาเสียหน้า แต่พุ่มรักก็จะโต้ตอบเหตุการณ์เหล่านั้นด้วยการทำให้เป็นเรื่องขบขันไปด้วยอุปนิสัยพื้นฐานอีกอย่างหนึ่งของเขาก็คือความตลกขบขัน นอกจากจะใช้อุปนิสัยความกะล่อนเจ้าชู้ในการสร้างสีสันให้กับเรื่องแล้ว วินทร์ยังใช้อุปนิสัยนี้ให้เป็นประโยชน์แก่การสืบคดีของพุ่มรักด้วย โดยพุ่มรักสามารถใช้ความแพรวพราวและความไหลลื่นในการจีบสาวเริ่มต้นบทสนทนาหรือสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคดีที่เขา กำลังสืบมาได้ อย่างแนบเนียน เช่น ในคดีบัตรเครดิต ที่รวมอยู่ในเรื่อง “5 คดีอึ้งตึ้งนัง” พุ่มรักใช้ความเชี่ยวชาญด้านการจีบสาวพิสูจน์ข้อสันนิษฐานของตัวเอง โดยการเข้าไปทำที่เป็นคูหวานเพชรในร้านเพชรที่มีการใช้บัตรเครดิตเจ้าปัญหาซื้อของไปโดยที่เจ้าตัวไม่ได้เป็นคนซื้อ หลังจากนั้นเขาก็พูดจาจีบพนักงานสาวและชวนพูดคุยเรื่องน้ำหอมว่าสามารถดูบุคลิกคนจากน้ำหอมได้อย่างไหลลื่น และแนะนำว่าเธอควรจะฉีกกลิ่นที่เขาพกติดตัวมามากกว่า จากนั้นก็ลองฉีกใส่มือของเธอ หลังจากแผนการในขั้นต้น

²⁷ วินทร์ เลียววาริณ, คดีศพล่องหน (กรุงเทพฯ: 113, 2557), หน้า 139.

สำเร็จ เขาก็เดินออกมาจากร้านเพชรไปยังร้านอาหารข้าง ๆ อย่างแนบเนียน และทดลองใช้บัตรเครดิตส่งให้พนักงานร้านอาหารนำไปใช้จ่ายเงิน เพราะจากประวัติการใช้บัตรเครดิตที่มีปัญหา พบว่ามีการใช้จ่ายจากร้านอาหารและร้านเพชรในเวลาห่างกันเพียง 3 นาที ทำยที่สุดข้อสันนิษฐานของพุ่มรักก็เป็นจริงเมื่อบัตรเครดิตที่ได้รับกลับมาจากพนักงานร้านอาหารมีกลิ่นน้ำหอมที่เขาฉีดให้พนักงานร้านเพชรติดกลับมาด้วย จึงสรุปได้ว่าพนักงานร้านอาหารและพนักงานร้านเพชรนั้นร่วมมือกันเพื่อก่อเหตุในคดีบัตรเครดิตนี้ จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์ไม่ได้สร้างให้พุ่มรักมีอุปนิสัยกะล่อนเจ้าชู้เพียงเพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับตัวละคร หรือสร้างสีสันให้กับเรื่องเพียงเท่านั้น แต่อุปนิสัยนี้ยังช่วยส่งเสริมอาชีพการเป็นนักสืบของเขาอีกด้วย

อุปนิสัยอีกประการหนึ่งที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้าคือพุ่มรักเป็นคนมีอารมณ์ขัน สนุกสนาน เฮฮา ขี้เล่น และชอบสร้างความตลกขบขันให้คนรอบข้างอยู่เสมอ ทำให้เขาดูเหมือนเป็นคนที่ไม่จริงจังกับงานและไม่น่าเชื่อถือ การประกอบสร้างตัวละครเช่นนี้จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ตัวละครอยู่เหนือความคาดหมายของผู้อ่าน เพราะความเก่งและความฉลาดเฉลียวของเขาถูกปกปิดไว้ด้วยท่าทางไม่จริงจังและมุกตลกที่เขาใช้อยู่เสมอ การสร้างตัวละครเช่นนี้ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกคลางแคลงใจในความสามารถของนักสืบในตอนแรกเท่านั้น แต่ยังทำให้ตัวละครอื่น ๆ ที่อยู่ในเรื่องเกิดความไม่เชื่อมั่นในตัวพุ่มรักด้วยเช่นกัน ทำให้ทั้งตัวละครในเรื่องและผู้อ่านมีความต้องการที่จะติดตามชมการสืบคดีของพุ่มรักต่อไปว่าเขาจะมีความสามารถในการไขคดีต่าง ๆ ได้จริงหรือไม่ วินทร์ใช้ความตลกขบขันของพุ่มรักให้เป็นประโยชน์ในการสืบคดีของเขาหลาย ๆ คดี โดยการใช้การพูดจาตลกขบขันเหมือนชวนคุยธรรมดา แต่แท้จริงแล้วกำลังหลอกถามข้อมูลจากผู้มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวกับคดีอยู่ บุคลิกที่เป็นคนเฮฮาตลกขบขันอยู่ตลอดเวลาของพุ่มรักยังช่วยปิดบังความฉลาดหลักแหลมและความช่างสังเกตของเขาจากตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง ทำให้ตัวละครเหล่านั้นไม่ได้ระแวงระวังหรือเฝ้าจับตามองพุ่มรักอย่างที่ควรจะเป็นด้วย การประกอบสร้างตัวละครนักสืบให้มีลักษณะท่าทางกะล่อนตลกโปกฮา จึงเป็นกลวิธีในการสร้างตัวละครที่เอื้อต่ออาชีพ ทำให้พุ่มรักเป็นผู้ที่สามารถสืบคดีต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าสังเกตว่า “อารมณ์ขัน” ยังเป็นอุปนิสัยพื้นฐานของคนอีสานด้วย ดังที่ แวง พลังวรรณ ได้กล่าวไว้ใน *อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน* ว่า “กล่าวคือชาวอีสานนั้นเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขันอยู่เนืองนิจ จนกลายเป็นอุปนิสัยประจำภาค ... เพลงเหล่านี้สะท้อนบุคลิกและอุปนิสัยของชาวอีสานที่เป็นคนชอบเ้าชอบหยอกและขี้เล่น อันเป็นอุปนิสัยที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษคือคนลาวได้อย่างชัดเจน”²⁸ ยิ่งไปกว่านั้น อารมณ์ขันนี้ยังมีส่วนเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความ เป็นลูกทุ่งด้วย กล่าวคือในวงดนตรีลูกทุ่งยุคหนึ่ง จะมีองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไปไม่ได้คือ

²⁸ แวง พลังวรรณ, *อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน*, หน้า 120-121.

การเล่นตลกที่ช่วยสร้างสีสันให้กับการแสดง ต่อมาจึงพัฒนากลายเป็น “ตลกคาเฟ่” ซึ่งนับได้ว่าเป็นมหรสพอย่างหนึ่งที่เป็น “เศษตะกอนที่นอนก้นของวงการเพลงลูกทุ่ง เป็นสะเก็ดมรดกที่หลุดและหลงมาจากกระแสหลัก (เพลงลูกทุ่ง) ยุคของตลกคาเฟ่เป็นยุคที่ต่อเนื่องจากยุคเสื่อมถอยของวงการเพลงลูกทุ่ง”²⁹ อุปนิสัยที่มีความตลกขบขันและการเล่นมุกตลกแบบตลกคาเฟ่ของพุ่มรักจึงเชื่อมโยงสอดคล้องไปกับทั้งความเป็นอีสานและความเป็นนักร้องลูกทุ่งที่คลุกคลีอยู่กับการแสดงตลกด้วยเช่นกัน จึงจะเห็นได้ว่าอุปนิสัยขี้เล่นและมีอารมณ์ขันนั้น ทำให้ตัวละครพุ่มรักเป็นตัวละครที่มีความสมจริง โดยทั้งอุปนิสัย อาชีพ และภูมิหลัง ของเขามีความเกี่ยวโยงสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี

วินทร์เล่าเท้าความภูมิหลังว่าพุ่มรักเป็นเด็กชนบท ยากจน พ่อแม่ทำนา เขาเรียนหนังสือไม่จบ ทำให้มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษไม่มาก ใช้ภาษาอังกฤษแบบผิด ๆ ถูก ๆ หรือบางครั้งก็นำมาใช้เล่นเป็นมุกตลกคาเฟ่ตามแบบฉบับของเขาเอง ยิ่งไปกว่านั้นพุ่มรักยังเป็นคน “Low-tech” กล่าวคือเป็นคนที่ไม่ชอบเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกการแต่งกายแบบเขย ๆ ของเขาเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่นบทสนทนาของจันทร์แรมกับพุ่มรักในตอนหนึ่งที่ว่า

“ผมอยากได้เซียนคอมพิวเตอร์สักคน”

“เอาไว้ซ่อมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พี่ไม่เคยใช้จนเสียหรือคะ?”

“พูดยาวๆ แล้วเหนื่อยมัยเนี่ย?”

“จะเอาเซียนคอมพิวเตอร์ไปทำอะไรคะ?”

“เจาะหาข้อมูลเกี่ยวกับคนที่ประกาศให้รางวัลคนนั้น”

“ที่แท้จะหาแฮ็คเกอร์”

“แหกอะไรนะ?”

เสียงหัวเราะดังไม่หยุดตามสาย “นักสืบลูกทุ่งอย่างพี่คงไม่เคยได้ยินหรอก”

“หนอย! ดูถูก จะเรียกว่าอะไรก็ช่าง ขอให้แหกให้สำเร็จก็แล้ว

กัลล์”³⁰

²⁹ แวง พลังวรรณ, อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน, หน้า 181.

³⁰ วินทร์ เลียววาริณ, คดีนางตะเคียน, หน้า 32.

อย่างไรก็ตามเขาเป็นคนมีประสบการณ์ชีวิตที่สูง และเป็นคนใฝ่รู้ โดยเห็นได้จากในการสืบคดี เมื่อเขาต้องการข้อมูลเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ไขคดี เขาก็ไม่รีรอที่จะหาข้อมูลด้วยการอ่าน หรือปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ทำให้เขาเป็นผู้ที่มีความรู้รอบตัวมาก นอกจากนี้ภูมิหลังของเขายังแสดงให้เห็นว่า พุ่มรักเป็นคนมุ่งมั่นมาก เพราะเขาดี้นรนดิ้นรนตัวเองขึ้นมาจนประสบความสำเร็จ เขาได้แรงบันดาลใจในเส้นทางสายนักร้องลูกทุ่งมาจากการถูกผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ “อ้อย” ทอดทิ้งไปในวันที่เธอกลายเป็นนักร้องลูกทุ่งที่โด่งดังจนลืมรากเหง้ากำพืดของตนเอง พุ่มรักจึงต้องการพิสูจน์ตัวเองด้วยการเป็นนักร้องลูกทุ่งอาชีพที่ประสบความสำเร็จ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเขานั้นมีคุณค่า ไม่ใช่เด็กยากจนที่ถูกผู้หญิงทอดทิ้ง ภูมิหลังของพุ่มรักจึงสะท้อน “ความเป็นนักสู้” ซึ่งเป็นอัตลักษณ์หนึ่งที่โดดเด่นของชาวอีสานได้อย่างชัดเจน โดยจากการศึกษาเรื่อง “เพลงลูกทุ่งอีสาน : อัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น” พบว่าอัตลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนอีสานพลัดถิ่นในเพลงลูกทุ่งคือความเป็นนักสู้ ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากข้อเท็จจริงที่แรงงานอพยพในกรุงเทพฯ เป็นแรงงานชาวอีสานมากที่สุด และส่วนมากประกอบอาชีพที่ทำงานหนัก รายได้น้อย ขาดความมั่นคง แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความขยัน อดทน และความเป็นนักสู้ของชาวอีสานด้วย³¹ จากที่กล่าวมานี้จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าการนำเสนอบุคลิกตัวละครพุ่มรักในลักษณะดังกล่าวเป็นการผลิตซ้ำภาพจำความเป็นอีสานในอดีตอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นอุปนิสัยบุคลิกที่ตลกขบขัน ความยากจน การเป็นเด็กที่เติบโตในชนบท ความเป็นนักสู้ และความเป็นคนอีสานพลัดถิ่นที่เข้ามาทำงานแสวงหาความสำเร็จในเมืองกรุง นอกจากนี้ พุ่มรักยังมีลักษณะของการถูกกดทับจากสังคมในบางแง่มุมด้วย โดยภายในเรื่องอาจจะไม่ได้เป็นการถูกเหยียดหยามในชั้นร้ายแรง แต่ก็มีเหตุการณ์ที่พุ่มรักถูกมองหรือพูดถึงด้วยน้ำเสียงในเชิงขบขันหรือไม่ให้ค่า เพราะบุคลิกลักษณะและการแต่งกายที่ดูเขยและไม่ตรงกับสมัยนิยมของเธอ เช่น ในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* พุ่มรักถูกปฏิเสธไม่ให้เข้าพบบุตรสาวเสีย ทั้งที่เขาเป็นนักสืบคนสำคัญที่ต้องร่วมไขคดีที่ลูกสาวของท่านทูตเสียชีวิต ดังเหตุการณ์ตอนหนึ่งที่ว่า

“กระทรวงการต่างประเทศขอให้ตำรวจช่วยสรุปเหตุการณ์ให้
ท่านทูตโอลอฟฟิง เนื่องจากท่านเป็นผู้อาวุโส ดังนั้นเราอยากให้ตำรวจ
ระดับอาวุโสเป็นคนอธิบายให้ท่านทูตฟังในคืนนี้ ก็ต้องเป็นสารวัตร”

...

สามิตว่า “ผมอยากให้นักสืบของเราไปด้วย”

“ใครครับ?”

³¹ สิริขญา คอนกรีต, "เพลงลูกทุ่งอีสาน : อัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น," (ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), หน้า 278.

สารวัตรชี้ไปที่นักสืบอีสาน

“คุณพุ่มรัก พานสิงห์”

“คุณพุ่มรักเป็นตำรวจหรือเปล่าครับ?”

“เปล่า เขาเป็นนักสืบเอกชน ช่วยงานราชการ”

เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศมอง พุ่มรัก พานสิงห์ ถามว่า “คุณพุ่มรักมีสูทหรือเปล่าครับ?”

“ไม่มีครับ”

“งั้นก็ไม่ควรไปนะครับ แต่งตัวแบบนี้ไม่เรียบร้อย ไม่ให้เกียรติท่านทูต ในวงการทูตมีโปรโตคอล...”

นักสืบยิ้มขัน ๆ “ชื่อวิตามินหรือครับ?”

คราวนี้เจ้าหน้าที่เงยบไป นักสืบหัวเราะเบา ๆ กล่าวว่า “ล้อเล่นน่า ไม่เป็นไร ผมไม่ไปก็ได้ครับ”

เมื่อเจ้าหน้าที่กระทรวงกลับไปแล้ว สามิต 14 บอกเพื่อน “ขอโทษด้วยเสี่ยว ที่เจ้าหน้าที่กระทรวงฯ คนนี้พูดจาไม่ค่อยดีเรื่องการแต่งตัวของมึง...”

“บ่เป็นหยังดอก กูโดนต้อยอยู่เรื่องแต่งโต๊บเรียบร้อย (ไม่เป็นไร กูโดนมาบ้อยเรื่องแต่งตัวไม่เรียบร้อย)”

“มึงก็มีสูท ทำไมบอกว่าไม่มี”

“มึงเห็นหน้าท่านสกลผู้ยิ่งใหญ่ไปเปล่า เปิดอิมพีคชั่น ไม่ดี”

...

“ท่านสกลไม่อยากให้กูไป จึงอ้างเรื่องสูท ถ้าบอกว่ามีสูท ก็คงหาข้ออ้างอื่นอีก ก็ดีไปอย่าง เพราะกูไม่ชอบสวมสูท”³²

³² วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกุหลาบดำ (กรุงเทพฯ: 113, 2563), หน้า 33-35.

จากเหตุการณ์ที่ยกมานี้ จะเห็นได้ว่าพุ่มรักถูกกดให้เป็นคนที่ไม่สมควรเข้าพบท่านทูต ด้วยบุคลิกลักษณะที่เซย ๆ ไม่เรียบร้อยหรือไม่เป็นทางการ โดยเจ้าหน้าที่กระทรวงอ้างว่าเขาแต่งตัวไม่เรียบร้อย แต่ก่อนที่จะอ้างเรื่องการแต่งตัวก็กลับถามว่าพุ่มรักเป็นตำรวจหรือไม่ แสดงให้เห็นว่าเมื่อพุ่มรักไม่ได้มีตำแหน่งหน้าที่ที่ถูกลมองว่า “คู่ควร” และ “มีเกียรติ” พอที่จะเข้าพบท่านทูต เขาจึงถูกปฏิเสธ ยิ่งไปกว่านั้น จากคำพูดของพุ่มรักที่พูดถึงเจ้าหน้าที่คนดังกล่าวโดยใช้คำว่า “ผู้ยิ่งใหญ่” แสดงให้เห็นว่าพุ่มรักเองก็มีความรู้สึกถูกมองอย่างดูถูกหรือถูกกดให้อยู่คนละชั้นกับเจ้าหน้าที่หรือท่านทูต ทำให้เขาไม่สมควรที่จะได้พบท่านทูตตามเหตุผลดังกล่าว นอกจากนี้ในตอนที่เราไปถึงภูมิหลังของพุ่มรักในเรื่อง “5 คดีอึ้งตึ้ง” ก็มีกล่าวคร่าวๆ ในวัยเด็กของพุ่มรัก “พยายามให้นักเรียนพูดแต่ภาษาไทยกลางในโรงเรียน”³³ จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงเป็นตัวอย่างเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการถูกกดความเป็นอีสานให้เป็นสิ่งที่มีค่าต่ำกว่าวัฒนธรรมหลัก ซึ่งเป็นการผลิตซ้ำภาพจำของความเป็นอีสานในอดีตที่ถูกกดทับจากกลุ่มคนกระแสหลัก ดังที่ รศ. อภิศักดิ์ โสมอินทร์ กล่าวไว้

“ในอดีตคนอีสานถูกมองว่าเป็นคนต่ำต้อยล้าหลัง เป็นบักเลี้ยว บักสีเต๋อ เป็นลาวตาขาวหรือลาวตาแตก หรือเป็นพลเมืองชั้นสองของประเทศ ซึ่งอย่างดีก็เป็นได้แค่แรงงานขั้นต่ำของชาติเท่านั้น เหตุที่ถูกมองอย่างนั้นอาจเป็นเพราะ

1. ความไม่ลงรอยทางการเมืองที่เป็นมาในประวัติศาสตร์
2. โดยภาษาและวัฒนธรรมบางอย่าง คนอีสานมีลักษณะแตกต่างจากคนในภาคกลาง แต่คล้ายกับคนลาวในประเทศลาว³⁴

ชาวอีสานจึงถูกดูถูกเหยียดหยามทั้งต่อหน้าและลับหลังอย่างมีอคติ ... และอคตินี้ได้สร้างทัศนคติและค่านิยมสะท้อนออกทางสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะนวนิยาย ละครวิทยุ-โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ซึ่งพร้อมใจกันกำหนดให้บุคลิก (character) ของตัวตลกว่าต้อง เป็น เซย และเต๋อ ๆ ต่ำ ๆ เพื่อวางตัวให้เป็นลูกไล่ของตัวเองหรือในบทคนรับใช้ และเกือบร้อยทั้งร้อยผู้รับบทนี้ต้องเป็นคนอีสาน

³³ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฝันนางตะเคียน*, หน้า 171-172.

³⁴ แวง พลังวรรณ, *อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน*, หน้า 52.

และต้องพูดลาว ทั้งที่ในความเป็นจริงคนอีสานที่เข้ามาเป็นคนรับใช้ใน
กรุงเทพฯ นั้นจะพูดภาษากรุงเทพฯ ได้ก็ตาม”³⁵

อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์หรือมุมมองเกี่ยวกับความเป็นอีสานในปัจจุบันก็ได้เปลี่ยนแปลงและ
แตกต่างจากในอดีตซึ่งเป็นภาพจำที่มักถูกนำมาผลิตซ้ำไปอย่างมากแล้ว แต่การเลือกผลิตซ้ำภาพ
ดังกล่าวอาจมีเหตุผลเพื่อให้เอื้อต่อการนำเสนอเรื่องราวบางอย่าง ดังที่การศึกษาเรื่อง “เพลงลูกทุ่ง
อีสาน : อัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น” กล่าวถึงการนำเสนอการสร้าง
ตัวละครในบทเพลงลูกทุ่งที่พบว่า

“การนำเสนอภาพคนอีสานในเพลงลูกทุ่ง จึงเป็นการคัดสรร
หรือเลือกที่จะนำเสนอภาพของคนอีสานพลัดถิ่นให้ดูยากจน ด้อย
โอกาส และเป็นคนชายขอบของสังคมเมือง ด้วยการใช้เรื่องของ
การทำงานและการศึกษาดังที่ได้ยกตัวอย่างไปแล้ว จะสังเกตว่า
การนำเสนอภูมิหลังของตัวละครคนพลัดถิ่นในเพลงใช้วิธีการผลิตซ้ำ
วาทกรรมกระแสหลัก และภาพแทนคนอีสานซึ่งสัมพันธ์และไป
สนับสนุนบุคลิกภาพภายนอกของคนอีสานที่ถูกนำเสนอให้เป็นคนสู้
ชีวิต นอกจากทำให้เรื่องเล่าดังกล่าวมีความสมเหตุสมผลแล้ว ตัวละคร
ยังได้รับความเห็นใจและเรียกความสงสารจากผู้ฟังได้อย่างมาก
อย่างไรก็ตามแม้รูปร่างหน้าตา และการศึกษาของคนอีสานพลัดถิ่นที่
ถูกนำเสนอจะไม่ดี แต่เพลงลูกทุ่งได้แสดงให้เห็นการต่อรองด้วย
การนำเสนอคุณลักษณะภายในจิตใจที่ดิ้นรน ได้แก่ ความอดทน
ความจริงใจ ความกตัญญู ซึ่งมาชดเชยคุณลักษณะภายนอกและช่วย
ยกระดับคนอีสานพลัดถิ่นให้มีคุณค่าขึ้นมา”³⁶

จากข้อความดังกล่าว เมื่อนำมาวิเคราะห์เทียบเคียงกับการประกอบสร้างตัวละครพุ่มรัก พานสิงห์ ใน
ลักษณะการผลิตซ้ำภาพความเป็นอีสานดังที่ได้กล่าวไปนั้น จึงพบว่า ความเป็นอีสานที่ถูกนำเสนอใน
เรื่อง ทำให้ตัวละครพุ่มรักมีความโดดเด่นในด้านความเป็นนักสู้ ความอดทน การมีจิตใจที่มุ่งมั่น
แน่วแน่ การเข้าใจและเข้าถึงชีวิตของคนในระดับชนชั้นกลางไปจนถึงคนที่ยากจน เพราะเป็นชีวิตที่
ประสบมาด้วยตนเอง ทำให้มองเห็นและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ดี

³⁵ อภิศักดิ์ โสมอินทร์ อ้างถึงใน แวง พลังวรรณ, *อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน*, หน้า 52-54.

³⁶ สิริขญา คอนกริต, "เพลงลูกทุ่งอีสาน : อัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น," หน้า 167.

นอกจากภูมิหลังที่นำเสนอความเป็นอีสานแล้ว วินทร์ยังมีการให้พุ่มรักใช้ภาษาถิ่นอีสานสอดแทรกเข้าไปในบทสนทนาของเขากับตัวละครอื่น ๆ อยู่เสมอ พร้อมทั้งมีการทำเชิงอรรถบอกคำแปลสำหรับแต่ละประโยคด้วย เช่น

- “ตกลงพวกหมู่เจ้ามีแต่สมมุติฐานกับกลางสังหรมณ์
(ตกลงพวกคุณมีแต่สมมุติฐานกับกลางสังหรมณ์)”³⁷

- “ฮ่วย! ประสาสำนี้กะหลุย (ฮ่วย! แค่นี้ก็พลาด)”³⁸

- “เป็นหยังคือปวดหัวเอาโปกต เอาโปกและ (ทำไมปวดหัว
มากขนาดนั้น)”³⁹

เป็นที่น่าสังเกตว่าการใช้ภาษาอีสานของพุ่มรักมักจะใช้ในตอนที่เขาสับสนพัวพันกับตัวเอง ตอนถูกล้อเลียน กลั่นแกล้ง หรือมีใครพูดอะไรไม่เข้าใจ และตอนที่เขาต้องการให้บรรยากาศผ่อนคลายลง เพราะในกลุ่มเพื่อนนักสืบ ไม่ว่าจะเป็สามมิตร 14 จันทรแรม หรือ ร.ต.ต. ธนู ก็ล้วนเป็คนที่คุ้นเคยกับภาษาอีสานด้วยกันทั้งสิ้น การใช้ภาษาบ้านเกิดจึงสามารถช่วยผ่อนคลายอารมณ์ความตึงเครียดในขณะนั้นได้เช่นกัน เพราะทำให้การพูดคุยงานระหว่งการสืบสวน กลายเป็นเหมือนการพูดคุยกันอย่างสนุกสนานเฮฮาของกลุ่มเพื่อนเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นการสอดแทรกภาษาอีสานเข้าไปในบทสนทนาของตัวละครเช่นนี้ยังทำให้บรรยากาศของเรื่องมีความเป็นไทยท้องถิ่น อีกทั้งยังช่วยเสริมกลิ่นอายความเป็นลูกทุ่งเข้าไปในตัวของพุ่มรักทำให้เขาดูเป็นตัวละครที่มีอาชีพเป็นนักร้องลูกทุ่งที่มีภูมิหลังเป็คนอีสานได้อย่างสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น และในแง่หนึ่งอาจจะส่งผลให้ถูกจริตคนไทยมากขึ้นด้วย วินทร์ไม่เพียงแต่ใช้ภาษาถิ่นอีสานช่วยเสริมสร้างเอกลักษณ์ในการพูดของพุ่มรักเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังมีการใช้คำอีกหนึ่งคำที่ช่วยสร้างเอกลักษณ์ให้กับเขาเป็อย่างมาก เพราะสามารถทำให้ผู้อ่านสะดุดตาและจำการใช้คำคำนี้ของเขาได้ตั้งแต่เรื่องแรกที่อ่านจบ จะสังเกตได้ว่าผู้เขียนจงใจให้เขาใช้คำนี้ไปตลอดในทุก ๆ เรื่องคือคำว่า “กัลล์” ที่เขียนด้วยรูปเช่นนี้ แต่มีความหมายคือคำว่า “กัน” แบบปกติธรรมดาทั่วไป วินทร์ให้พุ่มรักใช้คำว่า “กัลล์” แทนคำว่า “กัน” ในเกือบทุกประโยค ซึ่งการใช้คำคำนี้เพียงคำเดียวเท่านั้น ทำให้ผู้อ่านสามารถจินตนาการน้ำเสียงอันยืงวนและบุคลิกของเขาได้ชัดเจนเสียยิ่งกว่าการบรรยายหรือพรรณนาให้เห็นภาพเสียอีก ยกตัวอย่างการใช้คำว่า “กัลล์” เช่น “คุณจัดการเลยก็แล้วกัลล์” หรือ “เขาใช้กัลล์ทั้งโลก” เป็นต้น การใช้คำว่า “กัลล์” จึงเป็หนึ่งในกลวิธีการใช้ภาษาในการสร้างเอกลักษณ์ให้ตัวละครได้อย่างชาญฉลาด

³⁷ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 26.

³⁸ วินทร์ เลียววาริณ, คดีศพล่องหน, หน้า 24.

³⁹ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมภูหลวงดำ, หน้า 76.

ความเป็นอีสานของพุ่มรัก ยังถูกนำเสนอผ่านรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น บ้านของเขาที่ติดกับลำคลอง ดังคำบรรยายที่ว่า

“บ้านของนักสืบอีสานอยู่ริมคลอง ฝั่งตรงข้ามเป็นดงไผ่
ดูเฟิน ๆ คล้ายบ้านเดิมที่เขาจากมานานนม แพบไม่น่าเชื่อว่ายังมี
บรรยากาศแบบนี้อยู่ในเมืองหลวง โดยเฉพาะยามดึกที่นี้เงียบเหมือน
ป่าช้า

เขาชอบชีวิตริมคลอง เมื่อมีเงินพอ ก็หาซื้อบ้านริมคลอง...”⁴⁰

ลักษณะความผูกพันและรักธรรมชาติเป็นหนึ่งในลักษณะสำคัญของคนอีสานเช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “สังคมอีสานเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่ดำรงอยู่ด้วยความผูกพันและเกื้อกูลของธรรมชาติ”⁴¹ และ “จากวิถีชีวิตที่وبر่ำดำตี้อยู่กับไอนดินกลิ่นโคลน ทำให้ชาวอีสานผูกพันอยู่กับสภาพแวดล้อมของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอย่างไม่สามารถสลัดให้หลุดได้”⁴² การโยยหาธรรมชาติที่เหมือนกับบ้านเกิดของตนที่อีสานของชาวอีสานพลัดถิ่นจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เหินถึงความเป็นอีสานที่รักและผูกพันกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี การใส่รายละเอียดเรื่องบ้านที่พุ่มรักเลือกซื้อในเมืองหลวงให้มีความใกล้เคียงกับธรรมชาติคล้ายกับบ้านเกิดของตน จึงเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงให้เหินถึงความเป็นชาวอีสานของพุ่มรัก นอกจากนี้ยังมีการใส่รายละเอียดเรื่องความชอบของเขา เช่น การชอบปลาร้า ซึ่งเป็นอาหารขึ้นชื่อของทางภาคอีสาน ก็ยังส่งเสริมความเป็นอีสานในตัวละครนักสืบตัวนี้ได้ อย่างเด่นชัด ตัวอย่างจากตัวบทเช่น

วิสัญญีแพทย์ถามพุ่มรัก พานสิงห์ “เอาละ คุณพุ่มรักอยากได้
ยาสลบกลืนอะไร? เรามีกลิ่นกุหลาบ กลิ่นสตอร์วเบอร์รี่ มะนาว...”

“กลิ่นปลาร้ามีมั้ยครับ?”

วิสัญญีแพทย์หัวเราะหึ ๆ พุ่มรัก พานสิงห์ เห็นมือจับ
หน้ากากใสครอบหน้าเขา ไม่ทันนึกอะไรต่อ สติของเขาก็ดับวูบ
หายไป⁴³

⁴⁰ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 61.

⁴¹ นันทนา ปรมานูศิษฐ์, "ดอนปู่ตา พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหมู่บ้านอีสาน," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=4820&filename=index [30 สิงหาคม 2564]

⁴² แวง พลังวรรณ, อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน, หน้า 325.

⁴³ วินทร์ เลียววาริณ, คดีล่าคนเจ้าชู้, หน้า 201-202.

จากตัวอย่างดังกล่าว จึงเห็นได้ถึงอุปนิสัยความมีอารมณ์ขันของเขา แม้ในตอนที่กำลังจะต้องเข้ารับการผ่าตัดไส้ติ่ง ในขณะที่เดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงความชอบปลาร้า ซึ่งสะท้อนตัวตนความเป็นอีสานของเขาด้วยเช่นกัน

วินทร์เสริมสร้างความสมจริงของตัวละครพุ่มรักในฐานะการเป็นนักร้องลูกทุ่ง ด้วยการนำเสนอวิถีชีวิตในการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นสถานี่ทำงานของเขาในคาเฟ่ มีการสอดแทรกรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของการพูดคุยกับนักแต่งเพลง การเลือกรูปแบบของเวทีในคาเฟ่ และความสนิทสนมกับทางเครื่อง นอกจากนี้ยังมีการแสดงความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเพลงและวงการเพลงลูกทุ่งของพุ่มรักด้วย ประการแรกคือการให้พุ่มรักร้องเพลงลูกทุ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเรื่องหรือสถานการณ์ในขณะนั้นเพื่อคลายบรรยากาศความตึงเครียด หรือเพื่อสร้างสีสันให้แก่เรื่องอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความสมจริงของการเป็นนักร้องลูกทุ่งที่รู้จักเพลงลูกทุ่งที่หลากหลาย และเป็นเพลงที่มีอยู่จริงในวงการเพลง ไม่ใช่เพลงที่วินทร์แต่งขึ้นมาด้วยตัวเอง เช่นในเรื่อง “ฆาตกรรมดงน้ำครำ” พุ่มรักและเพื่อนตำรวจกำลังคุยกันเรื่องโรคมะลาเรียที่เกี่ยวข้องกับฆาตกรในคดี แล้วเล่าถึงเหตุการณ์ในอดีตที่บ้านเกิดของตนและสามิต 14 ที่มีคนเป็นโรคมะลาเรียในหมู่บ้านเพราะมียุงชุม สามิต 14 จึงกล่าวว่า

“โชคตินะที่ตอนนั้น ยุงเยอะ แต่เราไม่เป็นอะไร”

“เพราะยากันยุงช่วยไว้ไง จำไม่ได้รึ?”

นักร้องเพลง

“จุดยากันยุงไม่มีมุ้งจะมากาง ต้องนอนครวญคราง ขาดนาง
แสนเศร้าเหงาหงอย ผืนเอาดีกว่า ผืนว่าได้กอดน้องกลอย ได้กอด
น้องน้อย น้องนิด น้องติม น้องแดง...” (เพลง ไอ้หนูมยากันยุง ของ
ส. ลือเนตร)⁴⁴

ไม่เพียงเท่านั้น พุ่มรักยังได้แสดงความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวงการเพลงลูกทุ่งอย่างโดดเด่นในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* เพราะเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับวงการเพลงลูกทุ่งอย่างชัดเจน ทำให้พุ่มรักได้มีโอกาสในการอธิบายถึงประวัติวงการเพลงลูกทุ่ง ประวัตินักร้องลูกทุ่งคนสำคัญ ครูเพลงลูกทุ่ง และยังสามารถร้องเพลงลูกทุ่งได้โดยการอ่านเพียงเนื้อเพลงและโน้ตที่เขียนไว้ ซึ่งเป็นเพลงที่เขียนโดยสมบุญ บรรณวาทย์ ที่แต่งขึ้นแล้วเก็บไว้จนการบูรนำมาให้พุ่มรักดูเพื่อให้ช่วยตามหาชาติกำเนิดของตนที่สำคัญคือเพลงดังกล่าวไม่เคยอัดลงแผ่นเสียงเผยแพร่มาก่อนอีกด้วย ทั้งหมดที่กล่าวมานี้จึงเป็น

⁴⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีศพล่องหน*, หน้า 170.

การเติมเต็มภาพตัวตนความเป็นนักร้องลูกทุ่งของพุ่มรักได้เป็นอย่างดี โดยไม่ได้เพียงแค่กล่าวถึงเพียงผิวเผินว่ามีอาชีพเป็นนักร้องลูกทุ่งเท่านั้น แต่ยังนำเสนอความสามารถในด้านนี้ให้แก่ผู้อ่านได้รับรู้อีกด้วย ทำให้ผู้อ่านเชื่อว่าพุ่มรักมีความเป็นนักร้องลูกทุ่งโดยสมบูรณ์และสมจริงเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากอุปนิสัยกะล่อน เจ้าชู้ และตลกขี้เล่นแล้ว วินทร์ยังประกอบสร้างตัวละครพุ่มรักให้มีความกวน เจ้าเล่ห์ และเท่าทันคนด้วย โดยตั้งแต่เรื่องแรกตอนเปิดตัวพุ่มรัก สามิต 14 สั่งให้ลูกน้องโทรศัพท์ตามพุ่มรักมาช่วยงาน วินทร์นำเสนอบทสนทนาของจำแฉงและสามิต 14 ที่ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความยียวนกวนประสาทและความเจ้าเล่ห์เท่าทันคนของพุ่มรักตั้งแต่ยังไม่ได้พบกับตัวจริงของเขา คือ

ครู่หนึ่งจำแฉงก็รายงาน “พุ่มรักยังไม่ตื่นนอนเลยครับ
แม่บ้านของเขาบอกว่าเขาเพิ่งเข้านอนได้สองชั่วโมง”

“ปลุกมันขึ้นมา บอกว่าเป็นเรื่องสำคัญของชาติ...”

“แม่บ้านของเขาตักคอกว่า อย่าบอกว่าเป็นเรื่องสำคัญของชาติ
ล่ะ”

“เสือกู้ทันคืนัก บอกมันว่าสารวัตรสามิตสั่ง”

“แม่บ้านของเขาก็ตักคอกเหมือนกันว่า ถ้าเป็นงานของ
สามิต 14 ไม่รับ”

สารวัตรหัวเราะหึ ๆ

“งั้นแปลว่ามันมาแน่ ไอ้เสียวนี่ชอบกวนตีนกูนัก”⁴⁵

ส่วนองค์ประกอบอีกด้านหนึ่งคือด้านการเป็นนักสืบ วินทร์ประกอบสร้างให้พุ่มรักมีความฉลาดเฉลียว มีไหวพริบ รอบคอบ ช่างสังเกต และวิเคราะห์เก่ง ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของนักสืบ มีการนำเสนอภูมิหลังพุ่มรักในวัยเด็ก ที่มีความช่างสังเกต และรักการสืบสวน ถึงแม้ว่าจะทำไม่สำเร็จ แต่ก็แสดงให้เห็นว่าเขามีความชอบ มีหลักการคิดวิเคราะห์อนุมานหาเหตุผลและความน่าจะเป็นที่ดี และมีความพยายามในการสืบหาความจริงตั้งแต่เด็ก คือในเรื่อง “ปริศนาจดหมายรัก” และ “5 คดี อีรุงตุงนัง” พุ่มรักเล่าด้วยตนเองว่าในวัยเด็กเขาชอบสืบหาของหาย ไม่ว่าจะสืบหาคนที่มาขโมยขนมของตน หรือสืบหากลับตดผมที่หายไปของเด็กหญิงในวัยเด็กที่เขาแอบชอบ สุดท้ายแล้วเขาก็

⁴⁵ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 20.

ไม่สามารถหาอีกพบได้ แต่ก็ซื้ออันใหม่ไปให้เด็กหญิงคนนั้น โดยสร้างว่าสืบหาเองจนพบ เด็กผู้หญิงคนนั้นก็ชื่นชมและกล่าวว่าเขาเก่ง น่าจะเป็นนักสืบอาชีพได้ เหตุการณ์นั้นจึงอาจเป็นแรงกระตุ้นหรือสิ่งที่สร้างแรงบันดาลใจผลักดันให้เขาเติบโตมาอาชีพนักสืบเป็นอาชีพเสริมในที่สุด นอกจากนี้ในเรื่อง “นามนั้นสำคัญไฉน” ที่เป็นการเปิดตัวพุ่มรัก สามิต 14 ก็ได้กล่าวว่า “ผมว่าทั้งสมศักดิ์กับบุญยังต้องเรียนรู้การสอบสวนอีกมาก เรียนจากพุ่มรักนั่นแหละดี”⁴⁶ เป็นการนำเสนอให้เห็นตั้งแต่ต้นเรื่องว่าพุ่มรักมีความสามารถในการสืบสวนที่เป็นที่ยอมรับ ถึงขั้นที่สามารถเป็น “ครู” ให้กับตำรวจรุ่นน้องได้

ส่วนความช่างสังเกตของพุ่มรักถูกนำเสนอในเกือบทุกคดีที่เขาได้รับ เพราะรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็มีผลสำคัญต่อการไขคดี เช่น ในเรื่อง *คดีहनอนนิยาย* พุ่มรักรู้ว่าประพันธ์ เพื่อนของชายกลางที่ฆ่าตัวตายเพื่อสวมรอยแสดงตัวว่าเป็น “हनอน” ที่เป็นผู้ต้องสงสัยว่าจะเป็นฆาตกรในคดีนั้นเป็นตัวปลอม เพราะเขาตั้งข้อสังเกตว่า “हनอน” ตัวจริง รักหนังสือนิยายมาก เก็บรักษาหนังสือทุกเล่มอย่างดี ในขณะที่ในห้องของประพันธ์ที่สร้างว่าเป็นहनอนนั้น มีหนังสือที่ถูกพับมม ซึ่งไม่ใช่นิสัยของคนรักหนังสือ อีกทั้งบนชั้นหนังสือในบ้านผู้พันบรรพต สถานที่ที่हनอนตัวจริงใช้เป็นแหล่งกบดาน หนังสือนิยายทุกเล่มสะอาดหมดจด ในขณะที่หนังสือสารคดี วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และอื่น ๆ มีฝุ่นเกาะหนา เพราะชายกลางสนใจอ่านแต่หนังสือนิยายเท่านั้น แต่ที่ห้องของประพันธ์มีหนังสือวิธีร่ายข้าววัน ซึ่งไม่ใช่แนวที่हनอนตัวจริงจะอ่านแน่นอน จากข้อสังเกตเล็ก ๆ น้อย ๆ นี้จึงทำให้พุ่มรักรู้ว่าฆาตกรตัวจริงยังคงลอยนวลอยู่ในเรื่อง “ใบหน้านางฟ้า” พุ่มรักสังเกตว่าที่ศพของผู้เสียชีวิต ไม่มีครีมที่นิ้วมือของเขาเลย แต่บนในหน้ากลับมีครีมอยู่ครึ่งหน้า อีกทั้งระยะเวลาในการก่อเหตุยิงเหยื่อ ก็ใช้เวลานานกว่าปกติ แปลว่าฆาตกรจะต้องเป็นคนทาครีมให้เหยื่อด้วยตัวเอง แต่เหตุใดจึงต้องทา ข้อสังเกตนี้จึงเป็นคำถามที่หนึ่ง ผนวกกับที่เขาตั้งข้อสงสัยว่าจันแสงแดน ผู้ต้องสงสัยในคดีซึ่งเป็นยาม ทำไมจึงต้องโกหกเรื่องลูกสาวเป็นเด็กต่างจังหวัด ทั้งที่พุ่มรักสังเกตเห็นในรูปว่าใส่ชุดนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ทำให้เขาขอให้จันทร์แรมช่วยไปสืบประวัติของลูกสาวของนายจัน ท้ายที่สุดพุ่มรักจึงสืบหาหลักฐานเพิ่มเติมและเชื่อมโยงสาเหตุของการก่อคดีได้ว่าลูกสาวของนายจันฆ่าตัวตาย เพราะหน้าเสียโฉมจากการใช้ครีมของเหยื่อที่ถูกยิง คือคุณสุเมธ เจ้าของครีมอัสสร หลังจากที่นายจันยิงคุณสุเมธเพื่อแก้แค้นแล้วจึงทาครีมอัสสรลงบนหน้าของเหยื่อเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการแก้แค้นแทนลูกสาวด้วย จากตัวอย่างที่ยกมานี้จึงจะเห็นได้ถึง ความช่างสังเกตในรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของพุ่มรักที่มีผลสำคัญต่อรูปคดี เพราะรายละเอียดที่เขาสังเกตเห็นเหล่านั้น นำไปสู่การพบข้อมูลสำคัญที่ทำให้เขาสามารถวิเคราะห์และปิดคดีได้ในที่สุด

⁴⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 20.

ส่วนคุณสมบัติเรื่องความฉลาดเฉลียวและการมีไหวพริบ วินทร์ได้นำเสนอคุณสมบัตินี้ในการสืบคดีของพุ่มรักอยู่เสมอ เช่น ในเรื่อง “คดีฉลามบก” พุ่มรักแอบทำเครื่องหมายไว้ที่ฉลามบกในหลักฐานกองกลางที่ตำรวจยึดมาเก็บไว้ทุกอัน ซึ่งฉลามบกเป็นอาวุธที่อาชญากรใช้ในการก่อเหตุทำให้นักชีรลซึ่งบาดเจ็บและเสียชีวิตในคดีนี้ ทำให้พุ่มรักค้นพบว่าจำนวนของฉลามบกในคดีนั้นไม่ได้เพิ่มขึ้นเลยทั้งที่ยังคงเกิดอุบัติเหตุซึ่งล้มรถอยู่เรื่อย ๆ อีกทั้งฉลามบกในที่เกิดเหตุยังมีเครื่องหมายที่เขากำไว้ด้วย ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเขาและเหล่าตำรวจไปพบกับผู้ต้องสงสัยในคดี พวกเขาได้เห็นฉลามบกอันหนึ่งวางอยู่บนชั้นในบ้านของผู้ต้องสงสัยด้วย สามิต 14 กำลังจะยื่นมือออกไปหยิบและแสดงตัวเพื่อจับกุม เพราะมีหลักฐานแน่นหนาชี้ไปที่ผู้ต้องสงสัยคนนั้น หากแต่ด้วยไหวพริบของพุ่มรัก เขาจึงยื่นมือไปคว้าฉลามบกอันนั้นมาและทำสัญญาณให้ทุกคนเงียบ พุ่มรักอธิบายในภายหลังว่าเหตุผลที่เขาทำเช่นนั้นเพราะผู้ต้องสงสัยคนนั้นไม่ใช่คนร้ายตัวจริง หากแต่คนร้ายตัวจริงเป็นคนในกองตำรวจ เพราะหลักฐานฉลามบกที่พบที่บ้านของผู้ต้องสงสัยก็มีเครื่องหมายที่เขาทำเอาไว้ ทำยที่สุดคดีนี้จึงคลี่คลายและปิดลงได้เพราะความเฉลียวฉลาดและไหวพริบของพุ่มรักที่ทำเครื่องหมายไว้ที่หลักฐานกองกลางโดยไม่บอกใคร และสังเกตเก็บข้อมูลไว้จนกระทั่งมีคำตอบที่บ่งชี้ถึงคนร้ายชัดเจน จึงเปิดเผยข้อมูลทุกอย่างให้แก่เพื่อนตำรวจรู้ อย่างไรก็ตามพุ่มรักก็ไม่ได้ฉลาดเฉลียวมีไหวพริบรู้เท่าทันทุกคนไปเสียทุกครั้ง เพราะวินทร์ได้ทำให้พุ่มรักเผชิญกับเหตุการณ์การถูกหลอกเช่นกัน เช่นในเรื่อง “คดีพระบุตรรอด” ทั้งพุ่มรักและสามิต 14 ถูกนักต้มตุ๋นหลอกให้ซื้อพระเครื่องมาในราคาที่สูงทั้งที่ไม่ได้เป็นพระที่มีชื่อเสียงหรือถูกปลุกเสกมาอย่างวิเศษแต่อย่างใด แต่กว่าจะรู้ตัวทั้งสองก็ถูกต้มจนเปื่อยเสียแล้ว หรือในคดี *ฆาตกรรมจักรราศี* พุ่มรักก็ถูกสามิต 14 หลอกให้หลงเชื่อว่าเจตน์ จันธาเสียชีวิตตรงตามดวงที่ใช้ศาสตร์ยูเรเนียนคำนวณออกมา เพื่อลบล้างคำพูดที่พุ่มรักกล่าวไว้ว่าตนเองไม่ใช่คนที่เชื่อคนง่าย จากการที่วินทร์ทำให้พุ่มรักถูกหลอกในบางครั้งนี้ ส่งผลให้ตัวละครพุ่มรักมีความเป็นมนุษย์ที่สมจริงมากยิ่งขึ้น เพราะไม่ได้ฉลาดเหนือกว่าทุกคนจนเปื่อยอดมนุษย์ที่ไม่มีความผิดพลาด อีกทั้งเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ยังช่วยสร้างสีสันให้กับเรื่อง ทำให้ผู้อ่านไม่เบื่อจากการเดาทางได้ว่าพุ่มรักจะต้องแก้ไขปัญหาย่างไรก็ได้ แต่ผู้อ่านกลับได้เห็นความล้มเหลวหรือความผิดพลาดของพุ่มรักบ้าง ทำให้เรื่องสนุกสนานและเกิดความขบขัน เพราะเป็นสิ่งที่ผิดไปจากความคาดหมายของผู้อ่าน

และคุณสมบัติประการสุดท้ายคือการคิดวิเคราะห์เก่ง วินทร์นำเสนอคุณสมบัตินี้ของพุ่มรักในทุกคดีเช่นกัน เพราะทุกคดีล้วนปิดลงได้ด้วยการคิดวิเคราะห์ของพุ่มรักทั้งสิ้น คดีหนึ่งที่แสดงถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของพุ่มรักได้เป็นอย่างดีก็คือเรื่อง “ความตายของนักเขียนคนหนึ่ง” เพราะในเรื่องนี้ วินทร์ประกอบสร้างโครงเรื่องให้พุ่มรักต้องเข้ารับการผ่าตัดไส้ติ่ง ทำให้เขาต้องนอนเฉย ๆ อยู่บนเตียง ไม่สามารถลงพื้นที่ไปสืบหาข้อมูลพยานหลักฐานด้วยตัวเองได้ เขาจึงได้แสดง

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้รับมาจากสามิต 14 และเหล่าตำรวจอย่างเต็มที่ และท้ายที่สุดก็สามารถไขคดีได้อย่างถูกต้องว่าเป็นการจัดฉากการฆ่าตัวตาย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์มีการวางลักษณะตัวละครนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ให้แตกต่างจากนักสืบโดยทั่ว ๆ ไปอย่างเห็นได้ชัด โดยใช้องค์ประกอบ 2 อย่าง คือความเป็นนักร้องลูกทุ่งที่เชื่อมโยงกับความเป็นอีสาน กับความเป็นนักสืบ โดยความเป็นนักร้องลูกทุ่งนอกจากจะทำให้พุ่มรักเป็นตัวละครนักสืบที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นน่าจดจำแล้ว ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมในด้านความเป็นนักสืบของเขาด้วย เพราะการเป็นนักร้องลูกทุ่งที่มีภูมิลำเนาเป็นชาวอีสาน ทำให้พุ่มรักเป็นตัวละครที่มีความซื่อสัตย์ใจกว้างและสังคมเป็นอย่างไรดี อีกทั้งยังมีประสบการณ์ชีวิตที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน ทำให้เขามีความเป็นนักสู้ อดทน และไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค ซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ช่วยส่งเสริมทำให้เขามีความอดทนในการสืบคดีที่ยุ่งยากให้สำเร็จได้ นอกจากนี้การประกอบอาชีพนักร้องลูกทุ่งยังทำให้เขาเข้าถึงกลุ่มคนที่หลากหลาย ทั้งเพื่อนร่วมงาน และลูกค้าที่มาเที่ยวที่คาเฟ่ ดังที่มีการบรรยายว่า “หลังจบเพลง นักร้องอีสานทักทายพูดคุยกับลูกค้าสองสามคนก่อนเดินกลับห้องพัก”⁴⁷ การมีโอกาสได้พูดคุยกับผู้คนที่หลากหลายทำให้เขามีประสบการณ์และมีความรู้ที่กว้างขวาง อีกทั้งยังมีโอกาสได้สืบคดีที่หลากหลายจากการที่คนเหล่านั้นมาขอร้องให้เขาช่วย ซึ่งประสบการณ์และเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ได้จากการคุยกับผู้อื่นและการไขคดีที่หลากหลายนี้ ก็ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์และความรู้ที่เขาสามารถนำไปใช้ในการไขคดีต่อ ๆ ไปได้ด้วยเช่นกัน ยิ่งไปกว่านั้นความมีชื่อเสียงของเขายังเป็นประโยชน์ในการสืบคดีในบางครั้งอีกด้วย เพราะการที่เขาเป็นที่รู้จักของพยานหรือบุคคลที่เขาต้องการสืบข้อมูล ทำให้บุคคลเหล่านั้นยินดีที่จะให้ข้อมูลกับเขาโดยง่าย เช่น ในเรื่อง “คนหนีเงา” พุ่มรักได้ข้อมูลสำคัญของคดีมาจากพนักงานทำความสะอาดห้องน้ำในสนามบินที่เป็นแฟนเพลงของเขาและยินดีเล่ารายละเอียดของเหตุการณ์ในวันเกิดเหตุให้เขาฟังอย่างครบถ้วน จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์ได้ประกอบสร้างตัวละครพุ่มรัก พานสิงห์ ให้เป็นนักสืบลูกทุ่งที่มีเสน่ห์ มีคุณสมบัติและความสามารถที่สอดคล้องเกื้อกูลกันครบถ้วนทั้งสองด้านอย่างสร้างสรรค์ และมีความสมจริงในฐานะมนุษย์คนหนึ่งที่มีทั้งความเก่งและมีข้อผิดพลาดในชีวิต

3.2.2.2 เพื่อนนักสืบ

นอกจากตัวละครนักสืบแล้ว ตัวละครเพื่อนนักสืบก็เป็นตัวละครที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ตามอาชญาวิทยาแบบคลาสสิก เพื่อนนักสืบจะมีบทบาทเป็นผู้เล่าเรื่อง และช่วยในการจุดประเด็นต่าง ๆ ในการไขคดีให้แก่นักสืบ อย่างเช่น นายวัด ในเรื่อง *นิทานทองอิน* ในนวนิยายนักสืบชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ก็มีเพื่อนนักสืบเช่นกัน ซึ่งมีทั้งลักษณะที่สืบทอดขนบเพื่อน

⁴⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 183.

นักสืบแบบดั้งเดิมมาและลักษณะที่แตกต่าง ลักษณะที่สืบทอดมาได้แก่ การเป็นตัวช่วยในการไขคดี และจุดประกายแนวคิดหรือตั้งคำถามบางอย่างให้นักสืบไขคดีได้ และเพื่อนนักสืบจะต้องมีความสามารถที่ต้อยกว่านักสืบอย่างชัดเจนเสมอ แต่จะเป็นผู้ร่วมไขคดีที่ดี ส่วนลักษณะที่แตกต่างออกไปคือ เพื่อนนักสืบแบบคลาสสิกนั้นมักจะมีเพียงคนเดียว และจะร่วมทุกข์ร่วมสุขลงพื้นที่สืบไขคดีร่วมกับนักสืบอย่างใกล้ชิด แต่ในนวนิยายนักสืบชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ เพื่อนนักสืบหลักที่โดดเด่นมีทั้งหมด 3 คน ได้แก่ จันทรแรม สารวัตรสามิต 14 และเฉ เมืองดอน ซึ่งทั้งสามคนล้วนมีบุคลิกและบทบาทที่แตกต่างกันออกไป

จันทรแรม เป็นหญิงสาวที่เป็นตั้งมือขวาของพุ่มรัก แต่ไม่เคยลงสนามสืบสวนร่วมกับพุ่มรักแม้แต่ครั้งเดียว ชื่อ “จันทรแรม” ซึ่งมีความหมายว่าจันทรในเดือนมืด จึงสื่อถึงตัวตนของเธอได้เป็นอย่างดี เธอเป็นผู้ช่วยคนสำคัญในการหาข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับคดีให้กับพุ่มรัก โดยจะติดต่อกันผ่านทางโทรศัพท์เท่านั้น การปรากฏตัวและบรรยายถึงลักษณะตัวตนของเธอในอาชญากรรมชุดนี้ มีเพียงในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* เท่านั้น โดยวินทร์ได้วางโครงเรื่องให้จันทรแรมมีบทบาทสำคัญ เพราะเป็นตัวประกันที่ถูกจับไปต่อรองเพื่อให้พุ่มรักยอมช่วยสืบคดีให้ เรื่องนี้เปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉากที่ว่า

“จันทรเสี้ยวลอยเหนือตึกสูง ๆ ต่ำ ๆ หนาแน่นบนเส้นขอบฟ้า ดูเช่นกอไม้รวกที่ผุดเหนือดิน แสงไฟในเมืองทำให้แลเห็นมันเพียงราง ๆ ชาวเมืองหลวงน้อยคนสนใจมองดวงจันทร์ แต่หล่อนผู้ผ่านชีวิตวัยเด็กในชนบทมองเห็นจันทร์บนฟ้าเสมอไม่ว่าในฤดูกาลใดหรือหลบซ่อนในมุมใดของราตรี หล่อนรู้ว่าจันทร์ดวงนี้ชอบเล่นซ่อนหา บางคืนมันซ่อนตัวอยู่หลังตึกสูง บางราตรีจำแลงรูปเป็นเส้นโค้งบางเหมือนหญิงสาวที่รีดไขมันจนเอวก้าว บางคำคืนก็ลอยหน้าลอยตากระจ่างกลางฟ้า แต่ส่วนใหญ่ไม่มีใครสนใจมองมัน เหมือนเคียวเก่า ค้ำหักซึ่งเจ้าของทิ้งไปแล้ว”⁴⁸

เป็นที่น่าสนใจว่าการเปิดเรื่องในนวนิยายเรื่องนี้ วินทร์เลือกใช้การบรรยายฉากที่กล่าวถึง “จันทรเสี้ยว” ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการปรากฏตัวของจันทรแรม ที่แทบจะไม่ได้มีพื้นที่ออกมาแสดงตัวตนที่แท้จริงในอาชญากรรมชุดนี้ ในเรื่องที่เราจะมีบทบาทสำคัญนี้ วินทร์จึงเลือกนำเสนอ “เสี้ยว” หนึ่งของจันทรแรมด้วยการเปิดเรื่องผ่านมุมมองของเธอ การกล่าวถึงลักษณะของพระจันทร์ในรูปร่างที่ต่างกัน อาจมีนัยสื่อถึงตัวตนที่หลากหลายของจันทรแรมที่ซ่อนไว้ภายใต้เงามืดที่ไม่เคยถูกหยิบ

⁴⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ* (กรุงเทพฯ: 113, 2553), หน้า 13.

ยกขึ้นมานำเสนอ และไม่ค่อยมีใครให้ความสนใจด้วย *คดีเจ็ดแพะ* เป็นเรื่องเดียวที่ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับจันทร์แรมเพิ่มมากขึ้นในมิติที่นอกเหนือไปจากเสียงที่คุยกกับพุ่มรักผ่านโทรศัพท์ ได้แก่ ภูมิหลังที่กล่าวว่าเธอเป็นเด็กที่เติบโตในชนบท การบรรยายรูปร่างของเธอว่าเป็นผู้หญิงที่มี “รูปร่างออรชร” และเหตุการณ์ที่เธอเข้าใจผิดว่าพนักงานร้านสะดวกซื้อเป็นผู้ร้ายที่ติดตามเธอมา แสดงให้เห็นถึงทักษะการป้องกันตัวที่ว่องไว อย่างไรก็ตามเธอก็ถูกจับตัวไปในที่สุด และหลังจากที่เธอถูกจับตัวไปนั้น ก็มีการบรรยายว่า “รพพยาบาลคันหนึ่งแล่นผ่านเขาไปช้าๆ ไฟกะพริบบนหลังคารถกลับแสงจันทร์เสี้ยวจางบนฟ้า...”⁴⁹ จึงเป็นอันปิดฉากการปรากฏตัวของจันทร์แรมแต่เพียงเท่านี้ ดังที่กล่าวว่า แสงจันทร์เสี้ยวในประโยคเปิดเรื่องได้ถูกลบด้วยไฟกะพริบบนหลังคารถที่จับตัวเธอไป จึงจะเห็นได้ว่าข้อมูลที่ได้จากการปรากฏตัวของจันทร์แรมที่วินทร์นำเสนอให้ผู้อ่านได้รู้จักนั้นน้อยนิดเหลือเกิน ไม่มีการบรรยายรูปร่างหน้าตาที่มากไปกว่าคำว่าออรชร วินทร์จึงยังคงรักษาความเป็น “จันทร์แรม” ไว้ได้อย่างสมบูรณ์ และชื่อ “จันทร์แรม” ยังนับได้ว่าเป็นการตั้งชื่อตัวละครด้วยสัญลักษณ์อย่างแท้จริง

ถึงแม้ว่าจะปรากฏตัวออกมาจริง ๆ น้อยมาก แต่จันทร์แรมก็มีบทบาทสำคัญยิ่งต่ออาชญากรรมชุดนี้ เพราะข้อมูลรายละเอียดทุกอย่างที่พุ่มรักต้องการล้วนมาจากจันทร์แรมทั้งสิ้น โดยเฉพาะข้อมูลเฉพาะทางต่าง ๆ จันทร์แรมจะเป็นคนรวบรวมและติดต่อผู้เชี่ยวชาญในกรณีที่ทำหน้าที่ให้กับพุ่มรักเสมอ ยิ่งไปกว่านั้นเธอยังคอยจัดการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของพุ่มรักเสมือนเป็นเลขาส่วนตัวของเขาด้วย จันทร์แรมเป็นคนที่ทำงานได้อย่างรวดเร็วทันใจ และรู้ใจนักสืบพุ่มรักเป็นอย่างดี วินทร์สร้างลักษณะตัวละครตัวนี้ให้เป็นผู้หญิงที่นิ่ง ใจเย็น เฉลียวฉลาด และดูคล้ายจะเป็นผู้หญิงที่พุ่มรักนั้นยังแอบมีใจให้อยู่ลึก ๆ โดยในเรื่อง “ปริศนาจดหมายรัก” วินทร์ประกอบสร้างโครงเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงอดีตของทั้งสองคนว่าทั้งคู่เคยคบหาดูใจกันมาก่อน ก่อนที่จะตัดสินใจลดสถานะเป็นเพียงเพื่อนกันเท่านั้น พุ่มรักกล่าวถึงจันทร์แรมว่า “ผู้หญิงคนนั้นเป็นคนฉลาด รู้ดีว่าคนอย่างผมอยู่กับใครอย่างแฟนไม่ได้นาน เธอจึงเลือกเป็นเพื่อนใจแทน เพราะมันยั่งยืนกว่า”⁵⁰ และ “เฮ้อ! ผมไม่เคยเข้าใจผู้หญิงเลย ถ้าสักเหมือนทะเล และสักกลับเข้าใจยากเหมือน...จันทร์แรม”⁵¹ อย่างไรก็ตามพุ่มรักก็ยังแสดงออกว่าสนิทสนมกับจันทร์แรมมากที่สุด และจันทร์แรมก็เป็นคนสำคัญในชีวิตของเขา เห็นได้ชัดจากตอนที่จันทร์แรมถูกจับตัวไป พุ่มรักผู้ที่เป็นคนอารมณ์ดีสนุกสนานเฮฮา กลับมีอาการเครียดและทุกข์ใจอย่างไม่เคยแสดงออกในเรื่องอื่น ๆ มาก่อน เช่น “เขาก็หัวเราะ แต่เมื่อเขาออกจากตึกนั้น สองบ่าของเขาหนักอึ้ง จิตใจเหม่อลอย...”⁵² และ “หากเป็นเวลาปกติเขาคง

⁴⁹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 14.

⁵⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ขาดกรรมกลางทะเล*, หน้า 229.

⁵¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 237.

⁵² วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 45.

ชวนหล่อนคุย แต่ยามนี้เขารู้สึกหนักอกอีกแล้ว เขารู้สึกว่าตนเองพยายามพูดตลกทั้งวันเพื่อปิดบังความรู้สึก แต่ความหนักอึ้งภายในใจของเขาไม่ลดลงมาตั้งแต่วันที่เขาได้ข่าวจันทร์แรมถูกจับตัวไป”⁵³ ตัวอย่างที่ยกมานี้จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของจันทร์แรมที่มีต่อพุ่มรักได้อย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองคนจะอยู่ในสถานะเพื่อนและเจ้านายกับลูกน้อง แต่พุ่มรักก็มักจะหยอดคำหวานใส่จันทร์แรมเสมอ ในขณะที่จันทร์แรมก็จะเป็นคนที่คอยพูดกระทบกระเทียบและตอกกลับพุ่มรักได้อย่างเจ็บแสบและทันท่วงทีเสมอเช่นกัน บทสนทนาของพุ่มรักและจันทร์แรมจึงช่วยสร้างสีสันให้แก่เรื่องได้เป็นอย่างดี

ส่วนเพื่อนนักสืบที่มักจะลงพื้นที่สืบสวนเคียงบ่าเคียงไหล่ไปกับพุ่มรักก็คือ **สารวัตรสามิต 14** ผู้เป็นเพื่อนตำรวจที่สนิทกับพุ่มรักมาตั้งแต่วัยเด็ก และมักจะขอให้พุ่มรักมาช่วยงานราชการอยู่เสมอ ชื่อเดิมของสามิต 14 คือ “ลำดวน” เพราะแม่ตั้งชื่อให้แก่เคล็ด แต่เพราะโดนเพื่อนล้อบ่อยครั้ง เขาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น “สามิต 14” ซึ่งมีที่มาจากบุหรีที่ชายชาติตรีในยุคนั้นต้องสู้กันทุกคน เขาจึงคิดว่าชื่อนี้เป็นชื่อที่เท่ดี สามิต 14 เป็นชายร่างใหญ่และไว้หนวด เขากับพุ่มรักเป็นเพื่อนกันมาอย่างยาวนาน โดยทั้งสองรู้จักกันมาตั้งแต่อยู่ชนบท เนื่องจากพ่อของสามิต 14 เป็นข้าราชการที่ถูกย้ายมาประจำการที่ท้องถื่นบ้านเกิดของพุ่มรัก การสนิทสนมกันตั้งแต่วัยเด็กทำให้ทั้งสองมีความรู้ใจ และเชื่อมือกันมาก วินทร์สร้างให้ตัวละครตัวนี้มีบุคลิกเฮฮา เข้ากันกับพุ่มรักได้เป็นอย่างดี รู้เท่าทันนิสัยของพุ่มรัก มีความเป็นผู้ใหญ่ คอยตักเตือนหรือห้ามปรามพุ่มรักในบางเรื่อง เช่น การพูดจาดลกโปกฮาของพุ่มรักที่ไม่เหมาะสมในบางครั้ง และที่สำคัญคือสามิต 14 มีลักษณะเป็นตัวละครเพื่อนนักสืบที่ไม่ฉลาดจนเกินไป ดังที่ Knox R.A. ได้กล่าวไว้ใน “Ten Rules for a Good Detective story หรือ กฎ 10 ข้อของนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่ดี” ว่า “ผู้ช่วยนักสืบอย่างเช่นวัตสัน จะต้องไม่ปิดบังความคิดของตนจากผู้อ่าน และความฉลาดเฉลียวของเขาจะต้องมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยต้องน้อยกว่ามาตรฐานของผู้อ่านโดยทั่วไป”⁵⁴ เนื่องจากในอาชญุนิยายคลาสสิก เพื่อนนักสืบมีบทบาทในการเป็นผู้เล่าเรื่อง ดังนั้นจึงไม่ควรฉลาดเกินไป เพื่อให้ไม่เป็นการนำความคิดของผู้อ่าน แต่ในเรื่องชุดพุ่มรัก พานสิงห์ นี้ ถึงแม้ว่าสามิต 14 จะไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่อง วินทร์ก็ยังคงรักษาลักษณะสำคัญของเพื่อนนักสืบตรงส่วนนี้เอาไว้ เพราะสามิต 14 เป็นตัวละครที่คอยซักถามพุ่มรักในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับคดี เขาเปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของผู้อ่าน วินทร์จึงน่าจะเลือกคงลักษณะของเพื่อนนักสืบเช่นนี้เอาไว้

⁵³ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 120.

⁵⁴ Gregoriou, C., *Deviance in contemporary crime fiction*, p. 41.

คนสุดท้ายคือ **เจ เมืองดอน** ชื่อ “เจ” ที่มีความหมายว่าเบี้ยวหรือไม่ตรง เป็นชื่อที่สื่อถึงความผิดปกติทางด้านสมองและการเข้าสังคมของเขา เพราะเจเป็นเด็กกำพร้าที่เป็นออทิสติก ชีวิตของเขาจึงเป็นชีวิตที่บิดเบี้ยวมาตั้งแต่วัยเด็ก เขามีความสามารถพิเศษในด้านการจดจำสิ่งต่าง ๆ และช่างสังเกตมาก โดยเจมีความจำแบบภาพถ่าย ที่สามารถจดจำรายละเอียดทุกอย่างได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องแม่นยำในเวลาอันสั้น ความสามารถของเจจึงช่วยเติมเต็มศักยภาพในการใช้ชีวิตของพุ่มรักได้เป็นอย่างดี เพราะเจไม่เคยพลาดจุดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คนอื่นมักจะพลาดไป แม้แต่ตัวพุ่มรักเองก็เช่นกัน อีกทั้งเจยังเป็นคนที่มองอะไรอย่างตรงไปตรงมา และมักตั้งคำถามแบบเรียบง่ายพื้นฐานเหมือนเด็ก ๆ แต่เป็นคำถามที่ช่วยจุดประกายคำตอบให้กับพุ่มรักได้เสมอ ดังมุมมองของพุ่มรักที่มีต่อเจในครั้งที่ไปเที่ยวทะเลแล้วเห็นเจตื่นตื่นดีใจเป็นเด็ก ๆ และตอบว่าชอบทะเลเพราะ “มีน้ำเยอะดี” ว่า “เขายิ้มบ่อย ๆ นึกขึ้นในใจ มุมมองของ ‘เด็ก’ ง่าย ๆ เสมอ เขาจึงนึกขึ้นมาได้ว่า ความง่ายอย่างนี้ นี่เองเป็นหัวใจของการคลี่คลายข้อขัดข้อง”⁵⁵ ในหลาย ๆ ครั้งผู้อ่านมักจะเห็นว่าความเรียบง่ายของเจช่วยลดความซับซ้อนของพุ่มรัก ทำให้เขาได้กลับมามองและคิดจากหลักการขั้นพื้นฐานหรือสิ่งที่ยางที่สุดที่เขา มองข้ามไปในตอนแรก และพบคำตอบของคดีในที่สุด เช่น ในเรื่อง “ฆาตกรรมปลากระป๋อง” เจถามพุ่มรักว่าถ้าปลาไม่มีบ้าน (ป่าโกงกาง) จะทำอย่างไร? เมื่อพุ่มรักตอบว่า ปลา ก็จะตายและถูกสัตว์ที่ใหญ่กว่ากินได้ง่ายขึ้น เจก็ถามต่อว่าแล้วปลามันกินอะไรเป็นอาหาร? ทำให้พุ่มรักเหนื่อยที่จะตอบ แต่ท้ายที่สุดแล้วคำถามที่เรียบง่ายดังกล่าวกลับเป็นคำถามที่ทำให้พุ่มรักฉุกคิดขึ้นมาได้ว่าสาเหตุของการตายของเหยื่อในคดีที่กินปลากระป๋องแล้วตาย ไม่ได้เกิดจากขั้นตอนกระบวนการผลิตหรือมีการวางยา แต่เกิดจากเนื้อปลาที่มีพิษซึ่งซึมซับมาจากน้ำทะเลที่เป็นพิษในสภาพแวดล้อมที่ปลาเหล่านั้นอาศัยอยู่ ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่า เจ เป็นตัวละครเพื่อนนักสืบที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยไขคดี ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าจันทร์แรมและสามิต 14 อย่างไม่รู้ตัว ถึงแม้ว่าเจจะมีความสามารถในด้านการจดจำเป็นเลิศ แต่สมองของเจก็พัฒนาอยู่ในระดับที่ไม่ได้เทียบเท่ากับผู้ใหญ่ จึงมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ต่ำมาก ตัวละคร เจ เมืองดอนนี้ จึงไม่สามารถที่จะเก่งเทียบเท่าหรือมาแทนที่นักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ได้

วินทร์สร้างให้เจได้รู้จักกับพุ่มรักโดยบังเอิญ โดยเจปรากฏตัวครั้งแรกในเรื่อง “5 คดี อีรุงตุงนัง” จากรวมเรื่องสั้นชุดที่ 2 *คดีฝันนางตะเคียน* ในการพบกันครั้งแรก เจก็ได้แสดงความสามารถในด้านความจำของตนให้พุ่มรักและสามิต 14 เห็น อีกทั้งยังช่วยพวกเขาไข “คดีหมู ๆ” ในเรื่อง “5 คดีอีรุงตุงนัง” ได้ด้วย จากนั้นเจจึงเข้ามามีบทบาทในการสืบสวนสอบสวนของพุ่มรักและสามิต 14 อย่างชัดเจนตั้งแต่เรื่องชุดเล่มที่ 3 เรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* เพราะเจเป็นคนเดียวที่มี

⁵⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีล่าคนเจ้าชู้*, หน้า 15.

ความสามารถเพียงพอและมีความสนใจที่จะศึกษาโหราศาสตร์ยูเรเนียนที่เกี่ยวข้องอย่างมากกับคดี ทำให้เขาสามารถช่วยพุ่มรักและสามิต 14 คลี่คลายคดีได้อีกครั้ง วินทร์เลือกที่จะนำเสนอตัวละครตัวนี้ ให้มีความเป็นเด็กชื่อ ๆ แต่ก็ฉลาดเฉลียวและเท่าทันคน มีความอดทนสูง และใฝ่รู้ อีกทั้งยังมีการพัฒนาทางด้านอารมณ์และความคิดที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะที่เนื้อเรื่องดำเนินไป ทำให้กลายเป็นหนึ่งในตัวละครที่โดดเด่น เป็นที่จดจำ และเป็นที่รักของผู้อ่าน

นอกจากตัวละครเพื่อนนักสืบหลัก 3 คนที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว พุ่มรักก็ยังมีเพื่อนตำรวจอีกหลายนายที่มักจะผลัดกันปรากฏตัวลงพื้นที่ร่วมสืบคดีกับเขาและสามิต 14 เช่น ร.ต.ต. ธนู จำเริญจิตต์ ร.ต.ต. สมศักดิ์ นิยมวาทย์ และจำเริญ ทั้งหมดมีหน้าที่เป็นลูกน้องคอยรับคำสั่งจากพุ่มรักและสามิต 14 ทั้งในด้านการหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือการสืบพยาน และมีหน้าที่คอยช่วยระดมความคิดในการไขคดีด้วย ร.ต.ต. ธนู เป็นคนยโสทร มีแรงบันดาลใจในการเป็นตำรวจมาจากการที่พ่อของเขาเคยถูกคนใส่ความ แต่มีตำรวจนายหนึ่งมาช่วยไว้ ทำให้เขาอยากจะเป็นตำรวจที่ดีเพื่อช่วยเหลือคนอื่น ร.ต.ต. ธนู เป็นเพื่อนนักสืบที่มักมีหน้าที่หาข้อมูลหลักฐานในเชิงเทคโนโลยี เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด ส่วนร.ต.ต. สมศักดิ์ เป็นตัวละครที่มีผิวขาวหิวผมเรียบ และมีมักจะมีหน้าที่บรรยายสรุปข้อมูลเบื้องต้นหรือความก้าวหน้าของคดี มีภูมิหลังเคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เพราะเรียนเก่งมาก และคนสุดท้าย จำเริญ เป็นนายตำรวจอายุประมาณ 50 ปี รูปร่างสูงใหญ่ ไร้หนวด มีบุคลิกเงียบ ๆ ดูน่ายำเกรง แต่แท้จริงเป็นคนอ่อนโยน จำเริญเป็นคนมีประสบการณ์มาก แต่เรียนมาน้อย “ทำงานจิปาละตั้งแต่สืบสวน ไล่ล่าคนร้าย ไปจนถึงการทำงานเอกสาร ถ่ายเอกสาร ซ็อกกาแฟ โดยไม่เกี่ยวข้องกับลักษณะงาน ไม่เหมือนตำรวจทั่วไป”⁵⁶

เป็นที่น่าสนใจว่าตัวละครเพื่อนนักสืบทุกตัว มีลักษณะร่วมกับตัวละครนักสืบพุ่มรัก อยู่ประการหนึ่ง คือความเฮฮาและความตลกขบขัน โดยทุกคนไม่ว่าจะเป็นจันทร์แรม สารวัตร สามิต 14 เฉ เมืองดอน หรือแม้กระทั่งตำรวจคนอื่น ๆ ในเรื่องก็มักจะมีคารมคมคาย เฉียบแหลม มีไหวพริบ เท่าทันพุ่มรัก และได้ตอบกันได้อย่างไม่มีใครยิ่งหย่อนไปกว่าใคร การสร้างตัวละครนักสืบและเพื่อนนักสืบที่เป็นกลุ่มตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องสืบสวนสอบสวนให้มีลักษณะเช่นนี้ จึงช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศของอาชญาวิทยานี้เป็นแบบสนุกสนานเฮฮา และไม่เคร่งเครียดมากเกินไป มีมุขตลกหรือช่วงขำขันสอดแทรกไว้ภายในเนื้อเรื่องแต่ละตอนอย่างสม่ำเสมอ โดยการนำเสนอความขบขันในเรื่องมีหลากหลายกลวิธีด้วยกัน แต่ทุกกลวิธีล้วนเป็นผลสืบเนื่องมาจากกลวิธีการประกอบสร้างตัวละคร ที่ปูพื้นฐานมาให้ตัวละครมีบุคลิกลักษณะนิสัยที่สอดคล้องไปกับการสร้างความขบขันดังที่ได้ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

⁵⁶ วินทร์ เลียววาริณ, คดีเจ็ดแพะ, หน้า 120.

กลวิธีแรกคือการสร้างความขบขันผ่านการใช้ภาษาและบทสนทนาของตัวละคร
ปรากฏทั้งการเล่นมุกตลก และการเล่าเรื่องตลกที่มีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น

- การใช้มุกจีบสาวแบบผิด ๆ แล้วหลังจากนั้นก็มักจะโดนสวนกลับมาด้วยความเยินชา หรือด้วยการหักหาญน้ำใจไมตรี เช่น บทสนทนาของจันทร์แรมกับพุ่มรักที่ว่า

“ถ้าพี่ยังไม่รับสาย จะมา ‘ปลุก’ พี่ถึงบ้านริเปล่า?”

“ไปซีคะ จุดไฟครอกเลย”⁵⁷

- การใช้มุกสองแง่สองง่าม คือมุกที่ทำให้คิดไปในแนวทะลึ่ง หรือมีนัยสื่อถึงเรื่องเพศ
ในลักษณะต่าง ๆ เช่น

“ฉันก็ชอบ ภาษาของครูใหญ่ลี้ยงดงาม มีสัมผัสนอก สัมผัสใน”

“พี่ก็ชอบสัมผัสนอก สัมผัสใน”

“อย่ามาทะลึ่งแต่เช้านะ”

“แหม! คิดมากไปได้ พี่ชอบงานเพลงที่เขียนเป็นแบบกวีของครูใหญ่ลี้ยง”⁵⁸

- การใช้มุกที่เกิดจากการเล่นคำพ้องรูปหรือพ้องเสียง เช่น

“เออ! พวกนกกระจอกนี่ก็ธัมมะธัมโมนะ”

“หมายความว่ายังไง?”

“ก็เป็น ‘นกกระจอกเทศน์’ ไง”⁵⁹

จะเห็นได้ว่าการเล่นคำพ้องเสียง ในพยางค์ “เทศ” ในคำว่านกกระจอกเทศ กับคำว่า “เทศน์” ที่มีความหมายว่าเทศนา สั่งสอน ซึ่งใช้กับพระสงฆ์ หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง เช่น “โอย! กูรู้จักซี! เล่าจื่อเป็นญาติเล่าปี เล่าปีเป็นญาติเล่าขลุ่ย เล่าขลุ่ยเป็นญาติเล่ากลอง...”⁶⁰ จะเห็นได้ว่าการใช้คำพ้องรูปพ้องเสียงในพยางค์ “ปี” ในคำว่าเล่าปี ซึ่งเป็นชื่อตัวละคร กับคำว่า “ปี” ที่มีความหมายถึงเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง ดังนั้นจึงมีการเล่นมุกต่อไปด้วยชนิดเครื่องดนตรีต่าง ๆ ตามมา ทั้งขลุ่ย และกลอง

⁵⁷ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 25.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 108.

⁶⁰ วินทร์ เลียววาริณ, คดีหนองนินยา (กรุงเทพฯ: 113, 2559), หน้า 57.

- การใช้มุกที่เล่นกับเสียงหรือความหมายของคำในภาษาต่างประเทศ เช่น พุ่มรักใช้คำเรียกเพื่อนร่วมงานของตนที่ชื่อ ร.ต.ต. ธนู ว่า “น้องแอร์โรว์” ซึ่งทำให้เกิดความขำ เพราะคำที่ใช้เรียกดูขัดกับภาพลักษณ์เคร่งขรึมของนายตำรวจ และการเรียกเช่นนี้ทำให้บรรยากาศผ่อนคลายถึงแม้จะคุยเรื่องเคร่งเครียดเกี่ยวกับคดีกันอยู่ก็ตาม หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง เช่น

สามิต 14 ว่า “อย่าเพิ่ง *สเตอร์ ฟุต* ตอนนี้”

“พูดภาษาฝรั่งด้วย แปลว่าอะไร?”

“stir แปลว่า กวน foot แปลว่า ดิน ดังนั้น stir foot ก็แปลว่า กวนดิน”

“ไอ้เวร! มึงนะซี *สเตอร์ ฟุต!*”⁶¹

จะเห็นได้ว่ามุกเช่นนี้ เป็นมุกที่เล่นกับการแปลงอย่างตรงตัวจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งเป็นมุกที่เล่นกันดาษดื่นโดยทั่วไป หรืออาจเรียกได้ว่าเป็น “มุกห้าบาทสิบบาท” หรือ “มุกตลกคาเฟ่” ซึ่งปรากฏเป็นจำนวนมากในอาชญุนิยายชุดนี้ และเป็นสิ่งที่สอดคล้องไปกับตัวตนความเป็นนักร้องลูกทุ่งที่ทำงานในคาเฟ่ และมีความคลุกคลีอยู่กับตลกคาเฟ่ของพุ่มรักได้เป็นอย่างดี หากแต่ความขบขันนั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากตัวของมุกตลกเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากความพยายามในการที่จะเล่นมุกเหล่านี้ซ้ำ ๆ เพื่อความขำขันของเพื่อนตัวละครอื่น ๆ ทำให้เกิดเป็นความขำในความ “เขย” ของการเล่นมุกเหล่านี้ด้วย แต่ความเขยที่เกิดขึ้นนี้ก็สอดคล้องไปกับบุคลิกของตัวละครพุ่มรัก พานสิงห์ และเพื่อน ๆ ของเขาที่วินทร์ได้วางไว้เช่นกัน ดังนั้นลักษณะการเล่นมุกเช่นนี้จึงยิ่งช่วยขับเน้นจุดเด่นของตัวละครและบรรยากาศของเรื่องแบบไทย ๆ ที่มีความเป็นกันเองให้ยิ่งเด่นชัดมากยิ่งขึ้นด้วย

- การเล่าเรื่องตลก นอกจากมุกตลกสั้น ๆ ที่ส่งต่อกันไปมาในบทสนทนาแล้ว วินทร์ยังมีการสร้างความขบขันด้วยการให้ตัวละครต่าง ๆ เล่าเรื่องตลกให้ตัวละครตัวอื่น ๆ ฟังด้วย เช่นในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* มีการเล่าเรื่องตลกอยู่ตอนหนึ่งว่า

“รู้ไหมสมัยผมยังหนุ่ม แพนซ์สวมเสื้อผ้าที่เป็นลายหนังสือพิมพ์ฮิตมาก ลายผ้ามักเป็นข้อความที่ก๊อปปี้มาจากนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ มองเผิน ๆ เหมือนเอากระดาษหนังสือพิมพ์ห่อหุ้มร่าง ตอนนั้นไปไหนก็เห็นคนสวมเสื้อลายตัวหนังสือ ทีนี้ผู้หญิงคนหนึ่งขึ้นรถเมล์ เธอสวมเสื้อผ้าลายที่ว่านี้เหมือนกัน ขณะที่เธอยืนโหนรถเมล์ ผู้ชายคนหนึ่งที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ

⁶¹ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 46-47.

ก็อ่านข้อความบนชุดของเธออย่างตั้งใจ เพราะมันเป็นข่าว
น่าตื่นเต้น นายคนนั้นไล่อ่านลงไปเรื่อย ๆ พอถึงชายกระโปรง
ข้อความข่าวพิมพ์ว่า ‘โปรดพลิกอ่านด้านใน’ ผู้ชาย
คนนั้นก็บอกกับผู้หญิงชุดลายหนังสือว่า คุณครับ ขออนุญาตอ่าน
ต่อด้านในได้ไหมครับ”

“แล้วเธอให้อ่านไหม?”

“ให้อ่านเส้นลายมือบนฝ่ามือเสียหนึ่งฉาดนะซี”⁶²

นอกจากมุกตลกต่าง ๆ ที่วินทร์นำมาเล่นผ่านบทสนทนาของตัวละครต่าง ๆ แล้ว
วินทร์ยังได้ใช้การต่อล้อต่อเถียงของพุ่มรักและเพื่อน ๆ มาช่วยในการสร้างความขบขันด้วยเช่นกัน
โดยส่วนมากเป็นบทสนทนาที่แกล้งแซว หรือจิกกัดกันไปมา โดยเฉพาะเรื่องความเจ้าชู้ และความปาก
ไม่ดีของพุ่มรักและเพื่อน ๆ เช่น

สามิตว่า “กูก็ได้กลิ่น”

นักสืบยิ้ม “เพราะจมูกของมึงฟังไปนานแล้ว”

“เปล่า จมูกมึงมันเหมือนหมามากกว่า”

“ปากมึงก็เหมือนหมา”

สามิตว่า “กูขมต่างหาก”

“กูก็ขม หมาเป็นสัตว์น่ารัก”⁶³

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าเป็นบทสนทนาต่อล้อต่อเถียงซึ่งโต้ตอบกันอย่างทันควันและไม่มีใครยอมใคร
และเป็นการนำจุดด้อยของอีกฝ่ายมาแซวเล่นกัน นอกจากจะช่วยสร้างความตลกขบขันแล้ว ยังแสดง
ให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นของพุ่มรักและเพื่อน ๆ อีกด้วย หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง คือพุ่มรักกับ
เฉ เมืองดอน ที่มักจะใช้คำพูดจิกกัดกันอยู่เสมอ เช่น

“สมัยกูเรียนหนังสือ อ่านไวเป็นที่หนึ่งของชั้น”

“มิน่าตอนนี่ถึงได้เป็นแค่นักร้อง เพราะอ่านเร็วแต่ไม่มีคุณภาพ”

⁶² วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 105.

⁶³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 46.

“มึงปากหมาเหมือนกันนะ เฉ”

“ก็เรียนมาจากพี่นั่นแหละ ว่าแต่ว่าพี่มีอะไรกินไหม? หิว”

“มีอาหารหมาเหลืออยู่ พอไหวไหม?”⁶⁴

จะเห็นได้ว่าบทสนทนาที่ยกมานี้ แสดงให้เห็นถึงความขบขันที่เกิดจากการโต้ตอบกันอย่างทันท่วงทีอย่างสมน้ำสมเนื้อ และยังแสดงให้เห็นถึงความสนิทสนมกันของตัวละครที่สามารถพูดจาจิกกัดกันอย่างค่อนข้างรุนแรงได้ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงไหวพริบของตัวละครทั้งสองอีกด้วย

นอกจากนี้ยังมีการสอดแทรกความขบขันผ่านสถานการณ์ที่ตัวละครเผชิญ ซึ่งเป็นหนึ่งในกลวิธีที่น่าสนใจที่วินทร์ใช้ในอาชญาวิทยาชุดนี้ด้วย คือเป็นการวางโครงเรื่องหรือสร้างสถานการณ์ให้ตัวละครนักสืบต้องเผชิญกับการถูกหลอก หรือการค้นพบความจริงในการสืบคดีที่พลิกไปจากความคาดหมาย และสร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่าน โดยความขบขันเกิดขึ้นมาจากการที่พุ่มรัก ซึ่งเป็นนักสืบที่ชาญฉลาด แต่กลับต้องมาโดนหลอกในที่สุด เช่น ใน “คดีพระบุญรอด” เป็นคดีที่พุ่มรักและสามิต 14 ประสบกับเหตุการณ์คนถูกยิงแล้วรอดชีวิต โดยที่กระสุนนั้นยังไม่เข้าเนื้อ และเขาบอกว่าเขามีพระบุญรอดวัดข้างใบที่ทำให้เขาแคล้วคลาด และทำที่เป็นห่วงมากไม่ยอมให้เขาต่อแต่ท้ายที่สุดทั้งสามิต 14 และพุ่มรักต่างคนก็ต่างไปแอบติดต่อขอเช่าพระองค์นี้ที่คนถูกยิงกล่าวว่าเหลือองค์สุดท้ายได้มาครอบครองในราคาที่สูงลิ่ว เมื่อทั้งสองมาคุยกันความจริงจึงเปิดเผยว่าตนโดนหลอกการยิงที่เกิดขึ้นก็เป็นการจัดฉากชวนเชื่อเหมือนว่ายังไม่เข้า แต่แท้จริงแล้วก็เป็นการนัดแนะกันมาก่อนของมือปืนและคนถูกยิง เหมือนเป็นละครฉากหนึ่งเท่านั้น ซึ่งคดีนั้นนอกจากจะสร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่านแล้ว ยังช่วยสร้างความสมจริงให้กับตัวละครพุ่มรักด้วย ทำให้เห็นว่าเขาก็เป็นแค่มนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง ไม่ได้เก่งไปหมดทุกเรื่อง มีบางครั้งที่เขาก็พลาดทำโดนหลอกได้เหมือนกัน ดังนั้นจึงทำให้ตัวละครพุ่มรักมีมิติ และสมจริงมากยิ่งขึ้นดังที่ได้กล่าวถึงไปในประเด็นก่อนหน้า

และสถานการณ์อีกรูปแบบหนึ่งที่สร้างความขำขันในแง่เรื่องก็คือการแก้งกันระหว่างนักสืบและเพื่อน ๆ อย่างเช่นในคดีกระสุนนัดที่หก อนันต์ทำให้พุ่มรักเล่นรัสเซียรูเล็ตต์กับเขา คือการผลัดกันยิงปืนที่มีกระสุนเพียงนัดเดียวใส่ตัวเอง เพื่อวัดดวงว่าใครดวงไม่ดีก็ต้องตาย เป็นเกมมรณะที่ทำทายอย่างยิ่ง พุ่มรักนั้นมั่นใจว่าในปืนไม่มีกระสุนเขาจึงยอมเล่น แต่ในตอนท้ายเรื่องวินทร์ได้สร้างสถานการณ์ให้สามิต 14 แก้งหลอกพุ่มรัก เพื่อเป็นการสร้างความขบขันในตอนจบเรื่องดังนี้

“ไม่เคยรู้มาก่อนว่ามึงก็มีเลือดบ้าด้วย”

⁶⁴ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 62.

“กูไม่มี”

“หมายความว่ายังไง?”

พุ่มรัก พานสิงห์ยิ้มน้อย ๆ สารวัตรหน้าเครียด

“มึงรู้อยู่แต่แรกว่าในปีไม่มีกระสุน?”

พุ่มรัก พานสิงห์ระเบิดเสียงหัวเราะ “ใช่ คุณอนันต์กระซิบ
ขอให้กูเล่นเกมกับเขาเพื่อหลอกให้พวกมึงตื่นเต้นเล่นงั้นแหละ”

สารวัตรหน้าเครียดขึ้น “แต่ในปีมีกระสุนจริง ๆ”

หยิบปืนกระบอกนั้นมา สลัดลูกกระสุนออกจากรังเพลิง
หนึ่งนัด

“มึงโชคดีมากที่รอดมาได้ เพราะในปีนี้มีกระสุนจริง”

พุ่มรัก พานสิงห์หน้าซีดลงทันที

“หมายความว่า... คุณอนันต์แกล้งกู ไอ้แก่นั่นขอเล่นเกม
มรณะจนนาทีสุดท้าย...”

คราวนี้สารวัตรโพล่งหัวเราะเสียงดัง

“หน้าซีดเลยเหวอะ ไอ้หอก กูหลอกมึงไว้ ปีนี้ไม่มีกระสุน
หอก กูเพิ่งแอบใส่เข้าไปเมื่อกี้เอง ฮ่า! ฮ่า! เสือกมาแกล้งกูตีนึก
ไอ้เวรพุ่มรัก”⁶⁵

จากการสอดแทรกความขบขันที่สอดคล้องไปกับการสร้างตัวละครนี้ ส่งผลให้
บรรยากาศของอาชญาวิทยานี้แตกต่างไปจากนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนโดยทั่วไป ที่ส่วนมากจะ
เป็นบรรยากาศที่ค่อนข้างตึงเครียดและลึกลับ ในขณะที่อาชญาวิทยานี้ พุ่มรัก พานสิงห์ มีบรรยากาศ
สนุกสนาน สดใส ครื้นเครง ผสมผสานไปกับบรรยากาศความเคร่งเครียดในการสืบคดีอย่างเหมาะสม
เมื่อถึงช่วงเคร่งเครียด หรือมีการอธิบายหลักการหรือทฤษฎีต่าง ๆ ที่เริ่มจะยาวจนเกินไป ก็จะมีการ
แทรกความขบขันเข้ามาเพื่อสร้างสีสัน และเปลี่ยนบรรยากาศของเรื่องอยู่เสมอ ทำให้บรรยากาศ
โดยรวมของนวนิยายชุดนี้ไม่ได้ตึงเครียด และที่ยิ่งไปกว่านั้นคือ วินทร์ไม่ได้ใช้ความขบขันเพียงเพื่อ

⁶⁵ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฆาตกรรม, หน้า 89.

สร้างบรรยากาศของเรื่องที่แตกต่างกัน หรือใช้เพื่อสร้างความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังใช้ความขบขันเพื่อเสียดสีหรือวิพากษ์สังคมด้วย ซึ่งจะกล่าวถึงประเด็นนี้ในบทต่อไป

จากการศึกษาเรื่องการประกอบสร้างตัวละครนักร้องและตัวละครเพื่อนนักร้องที่ได้กล่าวไปข้างต้นนี้ พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจคือ ลักษณะของการประกอบสร้างตัวละครเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับการวิพากษ์สังคม ซึ่งเป็นลักษณะที่โดดเด่นอีกประการหนึ่งของอาชุนิยายชุดนี้ กล่าวคือสำหรับตัวละครนักร้องพุ่มรัก พานสิงห์ ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นจากความเป็นนักร้องลูกทุ่ง มีความเชื่อมโยงกับการวิพากษ์สังคมคือ เพลงลูกทุ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ศิลปินใช้ถ่ายทอดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสังคม ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับอาชุนิยายที่ผู้เขียนใช้เป็นพื้นที่ในการวิพากษ์สังคมเช่นกัน ดังความหมายที่ว่า “เพลงลูกทุ่ง หมายถึงเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคม อุดมคติและวัฒนธรรมไทย มีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง ลีลาการร้อง การบรรเลง ที่เป็นแบบแผน มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งให้บรรยากาศของความเป็นลูกทุ่ง โดยเฉพาะการร้องเอื้อนที่ใช้ลูกคอ”⁶⁶ จากความหมายพื้นฐานของเพลงลูกทุ่งนี้จึงจะเห็นได้ว่าเป็นเพลงที่มีการสะท้อนวิถีชีวิตและสภาพสังคมร่วมด้วย ยิ่งไปกว่านั้นเพลงลูกทุ่งยังเป็นเพลงที่พัฒนามาจากเพลงรำโทนหรือเพลงรำวงที่เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินดังที่ได้ศึกษามาในบทก่อนหน้า แต่ก็ยังได้รับอิทธิพลหรือมีรากฐานมาจากเพลงชีวิตหรือเพลงเพื่อชีวิตด้วย ซึ่งในตัวบทวินทร์ได้กล่าวถึงเพลงชีวิตและเพลงลูกทุ่งไว้ว่า

“คุณนั้นมีนักร้องดังอย่าง ชาญ เย็นแชน, ชลอ ไตรตรงสอน, ปรีชา บุญเกียรติ ทำให้วงการเพลงชีวิตคึกคักมาก เพราะเพลงชีวิตเสียดสีล้อเลียนสังคม สะท้อนความทุกข์ยากของชาวบ้าน การโกงกินของนักการเมือง ...”

เพลงชีวิตก็คือรากฐานของเพลงลูกทุ่งกับเพลงเพื่อชีวิตที่เกิดขึ้นมาหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 จากแนวคิดศิลปะเพื่อชีวิต ศิลปะเพื่อประชาชนของ จิตร ภูมิศักดิ์ ที่ต่อมากลายเป็นเพลงของ หงา คาราวาน หรือพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์...”⁶⁷

ซึ่งสอดคล้องไปกับประวัติเพลงลูกทุ่งใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ* ที่กล่าวว่า

⁶⁶ มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, "สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 33 เรื่องที่ 2 เพลงลูกทุ่ง/ที่มาของเพลงลูกทุ่ง," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=33&chap=2&page=t33-2-infodetail01.html> [28 สิงหาคม 2564]

⁶⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *ชาติกรรมจักรราศี*, หน้า 71.

“หลังจากเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา เกิดกระแสความคิดแบบเพื่อชีวิต วงการเพลงลูกทุ่งซึ่งมีความไวต่อเหตุการณ์รอบตัวก็มีการแต่งเพลงในแนวเพื่อชีวิตมากขึ้น สะท้อนความยากจนของชาวนาชาวไร่ เช่น เพลงข้าวไม่มีขาย แต่งโดย โผผิน พรสุพรรณ มี ศรเพชร ศรสุพรรณ ขับร้อง สะท้อนให้เห็นภาพของหนุ่มชาวนาที่ทำนาแล้วไม่ได้ผล ทำให้ไม่มีข้าวไปขาย เพลงนี้ได้รับรางวัลเพลงยอดเยี่ยมประจำปี พ.ศ. 2518 นอกจากนี้มีเพลงล้อเลียนการเมืองหรือเสียดสีนักการเมือง และเกิดเพลงลูกทุ่งผสมบทพูดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมือง หรือชีวิตประจำวัน สร้างความขบขันเฮฮา ผ่างด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ เช่น เพลงผสมบทพูดตลกโดย เพลิน พรหมแดน”⁶⁸

จากประวัติเพลงลูกทุ่งดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเพลงลูกทุ่ง ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่สร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ฟังเท่านั้น แต่ยังมีรากฐานมาจากเพลงชีวิตและเพลงร่ำวงหรือเพลงรำโทนที่ทำให้เพลงลูกทุ่งเป็นสื่อความบันเทิงอย่างหนึ่งที่น่าเสนอทั้งความเพลิดเพลินและนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวิพากษ์และเสียดสีสังคมไปด้วยในขณะเดียวกัน เช่นเดียวกับอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ที่มุ่งเน้นนำเสนอการวิพากษ์สังคมในรูปแบบของบันเทิงคดีที่สนุกสนาน การประกอบสร้างตัวละครนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ ให้มีอาชีพหลักเป็นนักร้องลูกทุ่ง จึงมีความสอดคล้องและส่งเสริมนัยของการวิพากษ์สังคมในอาชุนิยายชุดนี้ด้วย เนื่องจากนักร้องลูกทุ่งที่เป็นผู้ร้องเพลงลูกทุ่ง ซึ่งมีลักษณะของการสะท้อนสังคมหรือการเสียดสีล้อเลียนประเด็นทางสังคมต่าง ๆ ก็ย่อมต้องได้รับอิทธิพลแนวความคิดหรือมีความเข้าใจถึงปัญหาสังคมที่ถูกสะท้อนผ่านเพลงลูกทุ่งเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี การประกอบสร้างตัวละครนักสืบที่มีอาชีพหลักเป็นนักร้องลูกทุ่งนี้จึงสร้างเอกภาพและความเชื่อมโยงของตัวละครกับแนวคิดที่แฝงอยู่ในอาชุนิยายชุดนี้ได้อย่างแยบยล

ยิ่งไปกว่านั้น การมีภูมิหลังเป็นคนอีสาน นอกจากจะเชื่อมโยงกับความเป็นลูกทุ่งของพุ่มรักแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงตัวตนการเป็นนักร้องที่ต้องฝ่าฝืนอุปสรรคในชีวิต ทั้งความยากจน ความด้อยโอกาส และการถูกกดทับจากสังคมของพุ่มรักนั้น ทำให้มีข้อสังเกตที่ว่า ตัวตนดังกล่าวของพุ่มรักจึงสอดคล้องไปกับหน้าที่ในการถ่ายทอดแนวคิดการวิพากษ์สังคมในอาชุนิยายชุดนี้ กล่าวคือ การประกอบสร้างภูมิหลังดังกล่าว ทำให้ตัวละครมีลักษณะที่เข้าใจในประเด็นทางสังคมอย่างลึกซึ้ง

⁶⁸ มุลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, "สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 33 เรื่องที่ 2 เพลงลูกทุ่ง/ที่มาของเพลงลูกทุ่ง."

เพราะเป็นผู้ที่คลุกคลีหรือประสบกับปัญหาต่าง ๆ มาด้วยตนเอง โดยเฉพาะปัญหาความเหลื่อมล้ำ การถูกกดทับ หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคนยากจนหรือคนชนชั้นกลาง จึงอาจตีความได้ว่าตัวละครตัวนี้เป็นตัวแทนของกลุ่มคนที่ต้องเผชิญปัญหาเหล่านั้น ที่ก้าวออกมาพูดวิพากษ์วิจารณ์และเปิดโปงด้านมืดหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม การประกอบสร้างตัวละครพุ่มรัก พานสิงห์ ให้เป็นนักร้องลูกทุ่งที่มีภูมิหลังเป็นคนอีสาน จึงไม่เพียงแต่สร้างความโดดเด่นหรือความมีเอกลักษณ์ให้กับตัวละครเท่านั้น แต่ยังเป็นการใช้ตัวตนที่ประกอบสร้างขึ้นนี้สร้างเอกภาพให้กับเรื่อง และยังทำให้ตัวละครมีคุณสมบัติที่เอื้อต่อการเป็นผู้ส่งสารการวิพากษ์สังคมในอาชญาวิทยานี้อีกด้วย

ส่วนตัวละครเพื่อนนักสืบ มีความน่าสนใจที่ว่า ตัวละครหลัก อันได้แก่ สารวัตรสามิต 14 จันท์แรม และเฉ เมืองดอน ต่างเป็นตัวละครที่มีความไม่เข้ากับสังคมกระแสหลัก หรือค่อนข้างมีลักษณะความเป็นชายขอบในบางแง่มุม กล่าวคือ สารวัตรสามิต 14 ผู้เป็นตำรวจที่ยืนหยัดยึดมั่นในคุณธรรมและความถูกต้องในหน้าที่ ไม่ทุจริตหรือใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่มิชอบ ทำให้เขากลายเป็นคนชายขอบในสังคมวงการตำรวจในเรื่อง เนื่องจากภายในอาชญาวิทยานี้ นำเสนอภาพวงการตำรวจที่เต็มไปด้วยการทุจริตและมีระบบอุปถัมภ์ที่เข้มข้น มีการเอื้อผลประโยชน์ต่อกันเป็นทอด ๆ เหล่าตำรวจโดยส่วนมากจึงถูกกลืนกินไปกับระบบการทุจริตดังกล่าว ถึงแม้จะรู้ว่าสิ่งที่ทำนั้นผิด แต่ก็จำเป็นต้องทำเพื่ออนาคตความก้าวหน้า หรือเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนของตัวเอง ในขณะที่สามิต 14 เลือกที่จะไม่ไหลไปตามกระแสหลักในวงการตำรวจในเรื่อง จึงทำให้เขาได้รับการเลื่อนตำแหน่งช้า และถูกโยกย้ายอยู่บ่อยครั้งในการทำงานระยะแรก สามิต 14 จึงเปรียบเสมือนคนชายขอบในสังคมวงการตำรวจในอาชญาวิทยานี้ไปโดยปริยาย เพราะความเป็นชายขอบคือความไม่เข้ากันกับวัฒนธรรมของสังคมกระแสหลัก ดังที่มีคำนิยามเกี่ยวกับความเป็นชายขอบกล่าวว่า “ในทางสังคม วัฒนธรรม ‘คนชายขอบ’ ย่อมกลายเป็นคนกลุ่มน้อยในสังคมใหม่ วัฒนธรรมประจำกลุ่มจึงเป็นวัฒนธรรมย่อยที่ไม่ได้รับการยอมรับหรือได้รับการเลือกปฏิบัติจากผู้คนในกระแสวัฒนธรรมหลัก”⁶⁹ นอกจากนี้สามิต 14 ก็ยังเป็นเด็กอีสานที่เติบโตผ่านความยากลำบากมาพร้อมกับพุ่มรัก ซึ่งความเป็นอีสานก็ถือเป็นหนึ่งในลักษณะชายขอบของสังคมเช่นเดียวกัน ส่วนจันท์แรม เป็นหญิงสาวที่แทบจะไม่มีปรากฏตัวออกมาจากเงาของตัวเอง กล่าวคือ มีการปรากฏตัวผ่านเสียงทางโทรศัพท์ที่พูดคุยกับพุ่มรักเป็นส่วนมาก แต่ไม่มีบรรยายถึงลักษณะรูปร่างหน้าตา หรืออาชีพของจันท์แรมอย่างชัดเจนเหมือนตัวละครอื่น ๆ ผู้อ่านจึงได้รู้จักจันท์แรมเพียงตัวตนที่เป็นผู้ช่วยของพุ่มรักเท่านั้น จันท์แรมจึงเป็นตัวละครที่มีลักษณะหลบอยู่ในเงามืดตลอดเวลา ไม่ได้รับการชื่นชมเมื่อโชคดีสำเร็จลุล่วง เป็นผู้ทำงานเบื้องหลัง และไม่มีใครรู้จักยกเว้นพุ่มรักและเพื่อน ๆ นักสืบเท่านั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า

⁶⁹ สุริชัย หวันแก้ว, *คนชายขอบ : จากความคิดสู่ความจริง*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550), หน้า 19.

จันทร์แรมแทบจะ “ไม่มีตัวตน” ในสังคม ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง ไม่มีผู้คนสนใจ และไม่มีโอกาสหรือพื้นที่ที่จะนำเสนอตัวตนของตัวเองที่นอกเหนือไปจากการเป็นผู้ช่วยของพุ่มรัก เธอจึงเป็นตัวละครที่แปลกแยกและมีความไม่เข้ากันกับตัวละครอื่น ๆ อย่างชัดเจน และสุดท้ายสมาชิกเพื่อนนักสืบคนสำคัญอีกหนึ่งคนคือเฉ เขามีความเป็นชายขอบในสังคมอย่างชัดเจน คือเป็นเด็กกำพร้า อีกทั้งยังเป็นคนอหิสติก ทำให้ชีวิตของเขาผ่านความยากลำบากและเผชิญปัญหามากมาย เฉเป็นคนด้อยโอกาสในสังคม เพราะความผิดปกติทางสมอง ทำให้มีความสามารถในการเข้าสังคมที่น้อยกว่าคนปกติ แต่เพราะความสามารถในการจดจำอันเป็นเลิศ ทำให้เขามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้ช่วยนักสืบของพุ่มรัก

จากที่กล่าวมานี้จึงจะเห็นได้ว่าตัวละครเพื่อนนักสืบล้วนมีความแปลกแยกและไม่เข้ากับสังคมที่ตนดำรงอยู่ในบางแง่มุม เมื่อผนวกรวมกับนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ ด้วยแล้ว จึงพบว่ากลุ่มสืบสวนสอบสวนกลุ่มนี้ ประกอบไปด้วยคนที่มีปัญหาในลักษณะที่มีความเป็นชายขอบของสังคม มีการถูกกีดกันจากสังคมและวัฒนธรรมกระแสหลัก ไม่ได้มีโอกาส ไม่มีพื้นที่ในการแสดงออก หรือไม่ได้รับความสนใจดูแลอย่างเท่าเทียมกันจากสังคม การประกอบสร้างตัวละครกลุ่มนี้ให้มาร่วมสืบไขคดีอาชญากรรมที่นำไปสู่การวิพากษ์สังคมในประเด็นต่าง ๆ จึงสอดคล้องไปกับตัวตนของพวกเขาที่เป็นผู้ถูกกีดกันและเผชิญกับปัญหาได้เป็นอย่างดี เพราะพวกเขาสามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มคนด้อยโอกาสหรือคนที่ประสบกับปัญหาที่ก้าวออกมาพูดและตั้งคำถามกับสังคมผ่านการไขคดีที่หลากหลาย การประกอบสร้างตัวละครนักสืบและตัวละครเพื่อนนักสืบในอาชญากรรมชุดนี้จึงมีความสอดคล้องไปกับการนำเสนอประเด็นการวิพากษ์สังคมอย่างสร้างสรรค์และน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

3.2.2.3 อาชญากร/ฆาตกร

ในการประกอบสร้างตัวละครอาชญากร วินทร์เลือกบุคลิกลักษณะและอาชีพของตัวละครให้มีความหลากหลาย และแตกต่างกันออกไปตามความเกี่ยวข้องของปมในคดีต่าง ๆ ซึ่งหลาย ๆ คดี บุคลิกและลักษณะตัวละครอาชญากรเหล่านี้ ก็ช่วยในการนำเสนอแง่คิดหรือมุมมองเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ในสังคมได้เป็นอย่างดี

อาชญากรหรือฆาตกรในเรื่องชุดชุดนี้ที่เป็นเรื่องสั้นมักจะมีลักษณะไม่ซับซ้อน และมีอาชีพที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านธรรมดาทั่วไป นักธุรกิจ แพทย์ ตำรวจ นักศึกษา คุณครู ชาวประมง ชาวสวน เป็นต้น อาชญากรเหล่านี้มักมีแรงจูงใจในการก่อเหตุที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน เช่น ฆ่าเพื่อหวังทรัพย์สมบัติ เพื่อแก้แค้น เพื่ออำพรางหรือปิดบังความผิดของตน เพื่อผลประโยชน์บางประการ เป็นต้น การตั้งชื่อของตัวละครมีความน่าสนใจตรงที่วินทร์พยายามจะตั้งชื่อให้สอดคล้องกับตัวตนของตัวละครหรือคดีในแง่ใดแง่หนึ่ง เช่น ในเรื่อง “คดีไฟแค้น” คุณลุงผู้ก่อเหตุชื้อประกัน

อัศศิษย์ แล้ววางเพลิงบ้านของนายตำรวจดับเพลิงที่เป็นต้นเหตุทำให้ลูกของเขาตายจากการติดอยู่
ในบ้านที่ถูกไฟไหม้ ชื่อคุณลุง “ถวิล” ซึ่งเป็นชื่อที่สื่อถึงความคิดถึงลูกชายที่เสียชีวิตไปแล้ว จนทำให้
เกิดความแค้นและก่อเหตุเพื่อแก้แค้นในที่สุด ส่วนตำรวจดับเพลิงที่ใช้อำนาจหน้าที่เรียกเก็บเงินพิเศษ
ก่อนดับเพลิงเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต มีชื่อว่า “อาทิตย์ เรืองสุริยเดช” ซึ่งจะเห็นได้ว่าทั้งชื่อและนามสกุล
มีความเกี่ยวข้องกับความร้อนทั้งสิ้น ในอีกแง่หนึ่งก็อาจตีความได้ถึงอำนาจที่อยู่เหนือกว่าตัวละครถวิล
ด้วยเช่นกัน การตั้งชื่อดังกล่าวจึงสอดคล้องไปกับรูปคดีและอาชีพของตัวละครเป็นอย่างดี ส่วนในเรื่อง
“ตู้นิรภัยปริศนา” อาชญากร 1 ใน 2 คน ที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานธนาคารและเป็นผู้ร่วมมือ
ก่อเหตุโจรกรรมตู้นิรภัย มีชื่อว่า “ธนพนธ์” ซึ่งประกอบขึ้นจากคำว่า “ธน” ที่แปลว่าทรัพย์สิน กับ
“อนุพนธ์” ที่แปลว่า สิ่งที่เกี่ยวข้อง ชื่อของตัวละครตัวนี้จึงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือ
เงิน ซึ่งสอดคล้องไปกับอาชีพและคดีอย่างชัดเจน

ส่วนในเรื่องที่เป็นนวนิยาย ตัวละครฆาตกรจะมีความซับซ้อนมากกว่าในเรื่องสั้นมาก
ทั้งในแง่ของบุคลิกลักษณะนิสัย รวมไปถึงประวัติความเป็นมา ที่จะมีการเปิดเผยให้ผู้อ่านได้รับรู้อย่าง
ละเอียด เพราะเป็นที่มาที่ไปและเป็นสาเหตุในการก่อคดีฆาตกรรมขึ้น ยกตัวอย่างเช่น “กานต์
เกศกำจร” หรือจักรราศี จากเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* วินทร์สร้างให้ตัวละครตัวนี้ให้มีอารมณ์ร้าย
ชอบความรุนแรง และฆ่าเพื่อล้างแค้น โดยเปิดเผยในภายหลังว่าเขามีความแค้นเกิดขึ้นเกิดมาจากการที่
พ่อไม่ยอมรับในการเป็นกลุ่มคน LGBTQ+ ของเขา ทำให้เขาถูกส่งไปอยู่กับอศวิณตำรวจ ความ
ต้องการที่จะเป็นผู้หญิงถูกกดเอาไว้ ไม่สามารถแสดงออกมาได้ ทำให้เขากลายเป็นคนเก็บกด และเป็น
คนที่มี 2 บุคลิก ส่งผลให้เมื่อเขาละทิ้งบุคลิกด้านความเป็นเพศหญิงที่อ่อนโยนของเขาไป ตัวตนความ
เป็นเพศชายก็จะมีแต่ความรุนแรง เกรี้ยวกราด และไร้ซึ่งความเมตตา ทำให้เขาสามารถที่จะฆ่าคนได้
อย่างเลือดเย็น จะเห็นได้ว่าฆาตกรในนวนิยายจะได้รับการตีแผ่เรื่องราวชีวิต และบรรยายหรือแสดง
ให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะนิสัยและความคิดของตัวละครค่อนข้างชัดเจน เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจ
การกระทำของตัวละคร และทำให้เรื่องราวดูสมเหตุสมผลและสมจริงมากยิ่งขึ้น

“ชายกลาง ทรายทอง” ฆาตกรต่อเนื่องจากเรื่อง *คดีहनอนนิยาย* วินทร์ประกอบ
สร้างตัวละครตัวนี้ให้มีลักษณะภูมิหลังของการถูกกดทับและถูกกระทำจากสังคมที่แวดล้อม ทำให้เขา
มีอาการทางจิต และมีความแค้นที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจ การก่อเหตุของเขาจึงมีลักษณะโหดเหี้ยมทารุณ
และเหยื่อที่เขาเลือกก็เป็นคนที่เคยทำร้ายเขามาก่อนในวัยเด็ก นอกจากนี้ชื่อของชายกลาง ยังมี
ความน่าสนใจตรงที่ “ชายกลาง ทรายทอง” เป็นชื่อตัวละครจากนิยายเรื่องบ้านทรายทอง ซึ่งมี
สถานะเป็นชายสูงศักดิ์ ในขณะที่ชายกลางในเรื่อง *คดีहनอนนิยาย* นั้นเป็นเด็กกำพร้าที่ด้อยโอกาส
ตัวละครตัวนี้จึงมีลักษณะการตั้งชื่อที่ขัดแย้งกับตัวตนที่แท้จริงของตัวละครอย่างชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้น
การใช้ชื่อที่มาจากตัวละครในนิยาย ยังสอดคล้องไปกับอุปนิสัยรักการอ่านนิยายของตัวละครอีกด้วย

“ดร.ภคินี เคียงฤทธิ์” อาชญากรจากเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* เป็นตัวละครที่มีชื่อที่มีความหมายว่า พิหญิงหรือนองหญิง มีอีกชื่อหนึ่งว่า “ซารินา” ที่แปลว่า เกิดมาเป็นจักรพรรดินี สอดคล้องไปกับตัวตนของเธอที่ต้องการทำให้เพศหญิงเป็นเพศที่มีอำนาจทัดเทียมกับเพศชาย วินทร์ ประกอบสร้างตัวละครตัวนี้ให้สืบเชื้อสายมาจากรัสปูติน บุคคลจริงผู้ทรงอิทธิพลในประวัติศาสตร์รัสเซีย เธอมีรัสปูตินและจักรพรรดินีแคทเธอรีนเป็นต้นแบบ ภคินีมีความสามารถพิเศษในด้านการสะกดจิต เช่นเดียวกับความสามารถของผู้เป็นปู่และพ่อ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาโดยสายเลือด ผสมกับความรู้อันวิเศษด้านวิทยาศาสตร์ จึงทำให้เธอก่อคดีด้วยการสะกดจิตใช้คนอื่นเป็นเครื่องมือในการก่อเหตุแทน ภคินีเป็นตัวละครที่โหยหาอำนาจและความยิ่งใหญ่ ภูมิหลังของเธอเป็นคนที่จมอยู่กับความแค้นของผู้เป็นย่า ที่สูญเสียสามีคือรัสปูตินไป เธอจึงมีความต้องการที่จะแก้แค้นแทนปู่ ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเธอได้มาพบพ่อที่แท้จริง และพบว่าพ่อของเธอบวชเป็นพระ ไม่ฝักใฝ่ในทางโลกอีกต่อไป ทำให้เธอยิ่งผิดหวังในตัวพ่อ และรู้สึกถูกทอดทิ้ง ไม่มีใครต้องการ เพราะเธอเป็นเพียงเด็กที่เกิดมาจากความไม่ตั้งใจ ภคินีจึงหันหลังให้กับพ่อ และดำเนินแผนการแก้แค้นเพื่อรัสปูตินด้วยตนเอง ท้ายที่สุดแล้วตัวละครตัวนี้ เป็นตัวละครที่เป็นฆาตกรเพียงคนเดียวในอาชญากรรมชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ที่สามารถหลบหนีจากการรับโทษได้ เพราะคดีที่เกิดขึ้นเป็นคดีระหว่างประเทศ เมื่อเธอกลับรัสเซียไป จึงทำให้เธอยังคงลอยนวลและดำเนินแผนการที่จะก้าวขึ้นสู่อำนาจในรัสเซียดังที่ปู่ของเธอเคยทำต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงจะเห็นได้ว่า การประกอบสร้างตัวละครอาชญากรมีลักษณะที่หลากหลาย ทั้งอุปนิสัย อาชีพ และภูมิหลังของตัวละคร ทำให้ตัวละครแต่ละตัวมีวิธีการก่อเหตุและวิธีคิดที่แตกต่างกันออกไป วินทร์มีความพยายามตั้งชื่อตัวละครให้สมจริงและมีความสอดคล้องกับตัวตนของตัวละครและคดีในเรื่องนั้น ๆ เป็นที่น่าสังเกตว่าภูมิหลังและแรงจูงใจในการก่อเหตุของตัวละครอาชญากร ทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างปัญหาของคณกรวยกับคณจน กล่าวคือโดยส่วนมากตัวละครที่มีฐานะหรือเป็นคนรวย มักจะมีสาเหตุหรือแรงจูงใจในการก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ การช่วงชิงอำนาจ การมีชู้ หรือการอยากเล่นสนุก ส่วนตัวละครที่เป็นคนจน มักจะมีสาเหตุหรือแรงจูงใจในการก่อคดีมาจากความแค้น การไม่ได้รับความเป็นธรรม และการชิงทรัพย์

3.2.3 การสร้างฉาก

ในอาชญากรรมชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* มีการบรรยายฉากในลักษณะร่วมกันคือเป็นการบรรยายโดยผู้เล่าเรื่อง เน้นความสมจริง และความสั้นกระชับเป็นหลัก มีจุดประสงค์เพื่อสร้างภาพฉากและสร้างบรรยากาศกลิ่นอายของความลึกลับในเบื้องต้นให้แก่ผู้อ่าน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่มีความเชื่อมโยงกับคดี เพราะฉากที่บรรยายส่วนมากก็คือสภาพแวดล้อมของสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมต่าง ๆ ตัวอย่างการบรรยายฉากที่สั้นกระชับในเรื่องที่เป็นรูปแบบเรื่องสั้น เช่น

“ชายสองคน ถนนกลางคืน ฟ้ายามค่ำ”⁷⁰ ใช้เป็นชุดวลีเปิดเรื่องในเรื่อง “คดีพระบุญรอด” ส่วนเรื่องที่เป็นนวนิยายก็จะให้พื้นที่กับการบรรยายฉากมากขึ้นกว่าในเรื่องสั้น มีความยาวมากกว่า และใช้กลวิธีในการช่วยสร้างภาพฉากที่มากขึ้น โดยในเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* และ *ฆาตกรรมจักรราศี* มีการให้ความสำคัญกับการบรรยายฉากมากกว่าเรื่องอื่น ๆ เพราะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับรูปคดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น

“รัตติกาลเหมือนปุมปรับระดับแสงในห้อง ต่างแต่ว่ามันเป็นห้องขนาดใหญ่ที่เรียกว่าโลก สวิตช์ราตรีหรือแสงอาทิตย์ยามเย็นลงทีละน้อยจนมืดสนิท ก่อนสิ้นแสงสุดท้ายของวัน อัสตงยังสว่างพอเห็นเงาค้างคาวตัวหนึ่งบินข้ามขอบฟ้า มันขยับปีกรวดเร็วราวกับกำลังตกใจกลัวที่พลัดหลงจากฝูงของมัน ผ่านบ้านเรือนผู้คนไป”⁷¹

ข้อความที่ยกมานี้เป็นการเปิดเรื่องของเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* ซึ่งเป็นฉากที่สัมพันธ์กับคดีการฆาตกรรมที่เป็นการฆ่าเลียนแบบเรื่อง *แก้วขนเหล็ก* ซึ่งเป็นนวนิยายไทยที่คล้ายคลึงกับเรื่อง *แดร์ริคคูลา* คือการฆ่าโดยการดูดเลือด จากข้อความดังกล่าวจึงจะเห็นได้ว่าวินทร์บรรจงเขียนให้ผู้อ่านเห็นภาพของ “รัตติกาล” และให้ความสำคัญกับ “ค้างคาว” หลังจากข้อความดังกล่าว ก็มีการบรรยายถึงพฤติกรรมของค้างคาวตัวนี้ต่อไปด้วย การบรรยายฉากนี้จึงสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคดีการฆาตกรรมโดยการดูดเลือดอย่างชัดเจน นอกจากนี้ความมืดและค้างคาว 1 ตัวนี้ อาจสื่อถึงความลึกลับ ความโดดเดี่ยว และความสิ้นหวัง เช่นเดียวกับกับจิตใจของฆาตกรได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ในคดีฆาตกรรมอื่น ๆ ในเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* ก็จะมีการบรรยายฉากของสถานที่ที่เกิดเหตุฆาตกรรมหรือสถานที่ที่พบศพของเหยื่อที่สัมพันธ์กับการฆาตกรรมเลียนแบบตัวละครในนิยายให้เห็นภาพชัดเจนด้วยเช่นกัน เช่น การฆาตกรรมเลียนแบบเรื่อง *กระบี่เย้ยยุทธจักร* ซึ่งเป็นนิยายจีนกำลังภายใน ฆาตกรใช้โรงจิวเป็นสถานที่ก่อเหตุ เพราะในนิยายมีการกล่าวว่าเสียงของ “ตั้งฮึงปุกปาย” (ตัวละครที่ฆาตกรเลียนแบบ) มีเสียง “คล้ายดัดสู่มเสียงเล่นเป็นตัวเอกบนเวทีจิว” ก่อนที่พุ่มรักจะสำรวจศพของเหยื่อจึงมีการบรรยายให้เห็นภาพโรงจิวอย่างชัดเจนก่อน ความว่า

“มันเป็นโรงจิวเก่าฝังตัวในตึกอายุกว่าครึ่งศตวรรษ มันยื่นหยดมาห้าสิบปี ในยุครุ่งเรือง ที่นี้คลาคล่ำด้วยผู้คน เป็นโรงจิวเดี่ยวนอกย่านเยาวราชที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง บางครั้งมีจิวจาก

⁷⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฝันนางตะเคียน*, หน้า 108.

⁷¹ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 9.

ฮ่องกงมาเล่น แต่โรงจิวแห่งนี้ก็หนีไม่พ้นสังกรรมของ
ความเปลี่ยนแปลง ยามนี้มันยืนตายซากอยู่เหมือนศพ

...

ร.ต.ต. สมศักดิ์เดินนำหน้าสามิต 14, พุ่มรัก และร.ต.ต. ชาญ
เดินตาม ไปตามทางกว้าง พื้นหินขัดแบบโบราณ เดินเข้าไปในประตู
ไม้สักเก่าที่เปิดกว้างอยู่ สลักลวดลายจีน โคมไฟแบบจีน ภาพวาดจีน
ที่นั่งผู้ชมเรียงเป็นแถว พุ่มรัก พานสิงห์ นึกภาพออกว่าในสมัยรุ่งเรือง
ที่นี้คงดูอลังการไม่แพ้โรงละครใหญ่ ๆ ในโลกตะวันตก”⁷²

จากตัวอย่างที่ยกมานี้ จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์บรรยายฉากให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของโรงจิวเก่าแก่ที่เคย
รุ่งเรืองได้อย่างละเอียดชัดเจนด้วยองค์ประกอบที่มีความเป็นจีน นอกจากนี้ยังมีการบรรยายถึง
ลักษณะศพและสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่นักสืบมองเห็นในที่เกิดเหตุที่ไม่ใช่เพียงการบรรยายสถานที่
เพียงเท่านั้น เช่น

“เขากวาดสายตารอบโรงจิว ข้างประตูทางเข้าข้างหลังเวที
มีชั้นเตี้ยวางหนังสือหลายเล่ม ทั้งจีนและไทย สายตาเขาจับที่กระเป๋
เอกสารใบหนึ่งซึ่งพั้งขึ้นอยู่

ศพเป็นชายวัยราวหกสิบกว่า นอนบนเวทีโรงจิว เปลือย
ท่อนล่าง เลือดอาบหน้าอกและนัยน์ตาขวาถูกเข็มทิ่ม หน้าอกมีรอยมีด
ศพถูกมัดไขว้หลังติดเก้าอี้กลางเวที สายตาของนักสืบหันไปจับที่เสื้อผ้า
บนพื้นเวที มันเป็นชุดยาว ทำด้วยผ้าแพรสีชมพูลายดอกไม้ สะดุ้ง เข็ม
ตลับแป้ง เขาชะงักเมื่อเห็นภาพเบื้องหน้า เขาเห็นคนตายมาบ่อยครั้ง
แต่ก็ไม่รู้สึกหนาวสะท้านเหมือนครั้งนี้”⁷³

จะเห็นได้ว่าวินทร์มีการบรรยายลักษณะสภาพศพอย่างละเอียดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโหดเหี้ยม
และความผิดปกติในการก่อเหตุฆาตกรรมของฆาตกรในเรื่อง ในขณะที่เดียวกันการบรรยายเรื่องชุด
ที่วางอยู่ใกล้เคียงกับศพก็เป็นรายละเอียดสำคัญที่เชื่อมโยงกับคดีด้วยเช่นกัน ในเรื่องอื่น ๆ วินทร์ก็มี
การบรรยายลักษณะสภาพศพกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับคดีในลักษณะเดียวกันนี้ เพื่อแสดงให้เห็น

⁷² วินทร์ เลียววาริณ, คดีทอนอนนิยาย, หน้า 45-46.

⁷³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 46.

เห็นถึงวิธีการฆาตกรรม และนำเสนอเงื่อนไขบางอย่างที่ทำให้ตัวละครนักสืบสามารถนำไปใช้วิเคราะห์ตีความและไขคดีได้

ส่วนในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* มีตอนหนึ่งที่เน้นการบรรยายฉาก “วัดธรรมเวทย์” ในเรื่องอย่างละเอียดเพื่อให้เห็นภาพความหรรษาอลังการของวัดอย่างชัดเจน เพราะมีความสัมพันธ์กับคดี และเป็นส่วนหนึ่งของกลวิธีที่วินทร์ใช้เพื่อล้อเลียนเสียดสีความเป็นวัดในเชิงพุทธพาณิชย์ของ “วัดธรรมกาย” ด้วย โดยจะได้กล่าวถึงประเด็นนี้ในบทต่อไป ตัวอย่างของการบรรยายฉากดังกล่าวเช่น

“วัดธรรมเวทย์ใหญ่กว่าที่เขาคิด อาคารบุหินอ่อนทุกหลัง สวนสวยกินพื้นที่นับร้อยไร่ จุดเด่นคือต้นไม้หลายสิบต้นที่โอบล้อมสระน้ำพุกกลางสวน ซีกหนึ่งเป็นต้นโพธิ์ อีกซีกหนึ่งเป็นต้นไทร เขาไม่ประหลาดใจเมื่อเห็นป้ายชื่อสวนสลักบนหินอ่อนว่า ‘สวนร่มโพธิ์ร่มไทร’ เขานึกในใจ เฉพาะราคาที่ดินของวัดก็น่าจะหลายร้อยล้านบาท ...

อาคารประชาธรรมเป็นอาคารขนาดใหญ่สูงสองชั้น ผังเป็นรูปตัว C ผังด้านนอกอาคารบุกระจกทั้งหลัง โอบล้อมธารโบกขรณีตรงกลาง น้ำตกจากผาหินสูงไหลลงมาจากชั้นบน หยดน้ำกระทบใบและดอกบัวนานาพรรณกระเซ็นชาน มองจากอาคารภายในเหมือนอยู่กลางสวนรุกขชาติ ไม้ใหญ่แผ่บังอาคารทำให้ร่มรื่น กระนั้นทั้งอาคารก็ยังเปิดเครื่องปรับอากาศจนเย็น”⁷⁴

นอกจากนี้การสร้างฉากยังมีบทบาทในการช่วยประกอบสร้างตัวละครด้วยในบางเรื่อง เช่น ในเรื่อง “นามนั้นสำคัญไฉน” มีการบรรยายบ้านของ “แมน สลักฤกษ์” ตัวละครอาชญากรในเรื่อง เพื่อแสดงให้เห็นว่าเขาเป็นคนร่ำรวย คือ

“บ้านของแมน สลักฤกษ์ เป็นบ้านกระจกทั้งหลังสไตล์โพสท์โมเดิร์น ตัวบ้านโอบล้อมสระน้ำขนาดใหญ่ รูปปั้นแบบแอบสแตรกต์สืบทอดจากรายรอบสระน้ำ”⁷⁵

⁷⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 198 และ 202.

⁷⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 18.

ส่วนในเรื่อง “เดินตามหัวใจ” มีการบรรยายฉากห้องของ “ปอง” ตัวละคร LGBTQ+ ที่ต้องการเป็นเพศหญิง เพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวตนและความชอบของเขา คือ

“สภาพห้องนั้นเรียบร้อยผิดจากห้องนอนวัยรุ่นอื่น ๆ ที่เขาเคยพบ บนเตียงวางตุ๊กตาหมีตัวใหญ่ ของประดับจุกจิก ตุ๊กตายอดมนุษย์ ไข่มดแดง หน้ากากเสือ ผงดำด้านหนึ่งแขวนกีตาร์ตัวหนึ่ง อีกด้านเป็นชั้นวางแผ่นซีดีมากมายหลายร้อยแผ่น นกสีบิ๊มเล็กน้อยเมื่อเห็นปกเพลงลูกทุ่งของเขาบนชั้นด้วย

โต๊ะทำงานวางกรอบรูปถ่ายสามสี่ชิ้น รูปถ่ายปองวัยเด็กกับแม่ รูปปองเล่นละครโรงเรียน รูปตอนวัยรุ่น”⁷⁶

การบรรยายห้องของปองนี้ทำให้เห็นว่าปองมีความชอบตุ๊กตาเหมือนเด็กผู้หญิง และรูปถ่ายที่วางบนโต๊ะทำงานก็สื่อถึงความไม่ลงรอยกับพ่อ เพราะมีแต่รูปคู่กับแม่ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องที่ปองหนีออกจากบ้านเพราะอยากจะทำในสิ่งที่ตนรัก แต่ขัดกับความต้องการของพ่อ จากสภาพห้องที่มีแผ่นซีดีมากมายรวมถึงมีซีดีเพลงของพุ่มรักด้วย สอดคล้องไปกับที่ปองไปสมัครเป็นนางเครื่องที่คาเฟ่ของพุ่มรัก เพราะมีความชอบด้านเพลงและการเต้น

จากที่กล่าวมานี้จึงจะเห็นได้ว่าการบรรยายฉากนั้นไม่เพียงแต่ให้ภาพแก่ผู้อ่านเท่านั้น หากแต่ยังสัมพันธ์กับกลิ่นอายความลึกซึ้งของเรื่อง เป็นการนำเสนอให้เห็นวิธีการฆาตกรรมของฆาตกร ในบางครั้งมีส่วนช่วยในการประกอบสร้างตัวละคร และยังช่วยนำเสนอการวิพากษ์สังคมในบางประเด็นอีกด้วย

3.2.4 การตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งชื่อเรื่องเป็นกลวิธีที่จะทำให้เรื่องมีความน่าสนใจและดึงดูดผู้อ่าน ดังนั้นการตั้งชื่อเรื่องมักเป็นคำที่สั้น กระชับ และสื่อถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่งด้วย ในอาชญาวิทยาชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ วินทร์ได้ใช้กลวิธีการตั้งชื่อทั้งหมด 7 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ การตั้งชื่อเรื่องตามสาเหตุของการตาย การตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่เกิดเหตุ การตั้งชื่อเรื่องตามหลักฐานสำคัญในคดี การตั้งชื่อเรื่องตามแรงจูงใจหรือสาเหตุในการก่อเหตุ การตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องสงสัย หรืออาชญากร การตั้งชื่อเรื่องที่อธิบายรูปแบบหรือลักษณะของคดี และการตั้งชื่อเรื่องด้วยคำสำคัญที่เป็นสิ่งที่ช่วยในการไขคดี

⁷⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 189.

3.2.4.1 การตั้งชื่อเรื่องตามสาเหตุของการตาย

เรื่องที่มีการตั้งชื่อในลักษณะนี้ได้แก่ คดีจุงจร (ตายเพราะถูกงูกัด) คดีปรีนยา (ตายเพราะตกบ่อปลาปรีนยา) คดีเอกซเรย์มรณะ (ตายเพราะผลเอกซเรย์ผิดพลาด) คดีฉลามบก (ตายเพราะชีรฉกรยานยนต์เหยียบฉลามบก) คดีคนเมาตกทะเล (เป็นคดีที่คาดว่าผู้ตายเมาแล้วตกจากเรือ) ฆาตกรรมปลากระป๋อง (ตายเพราะรับประทานปลากระป๋อง) อสรพิษปริศนา (ตายเพราะถูกงูกัด) คดียาพิษवास (เป็นคดีที่คาดว่าเหยื่อถูกวางยาพิษ)

3.2.4.2 การตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่เกิดเหตุ

เรื่องที่มีลักษณะการตั้งชื่อเรื่องตามสถานที่เกิดเหตุคือ ฆาตกรรมกลางทะเล (เป็นคดีที่เกิดขึ้นกลางทะเล) คดีนอกจอ (เป็นคดีที่เกิดขึ้นในโรงหนัง) ตู้นิรภัยปริศนา (เหตุเกิดที่ตู้นิรภัยของธนาคารแห่งหนึ่ง)

3.2.4.3 การตั้งชื่อเรื่องตามหลักฐานสำคัญในคดี

เรื่องที่ตั้งชื่อเรื่องตามหลักฐานสำคัญในคดีคือเรื่อง จดหมายขู่ (พบจดหมายขู่ฆ่าในที่เกิดเหตุ) คดีทีวีแชมเปียน (เป็นคำที่พบบนร่างของเหยื่อในที่เกิดเหตุ) ปริศนาจดหมายรัก (พบจดหมายในที่เกิดเหตุ) คดีผีนางตะเคียน (เป็นคำกล่าวอ้างของพยานในคดีที่เล่าตรงกันเกี่ยวกับผีนางตะเคียน) คดีมนุษย์โบราณ (หลักฐานสำคัญคือโครงกระดูกที่คาดว่า เป็นของมนุษย์โบราณในที่เกิดเหตุ) ทับทิมสีเลือด (ทับทิมคือหลักฐานสำคัญของคดีที่พบในที่เกิดเหตุ) คดีศพล่องหน (เป็นคดีอุบัติเหตุดรชนกันอย่างรุนแรง แต่กลับไม่พบศพของผู้ขับรถ) กุ้งจำ (เป็นคำสำคัญที่ภรรยาได้ยินสามีละเมอและทำให้เกิดความสงสัยว่าสามีจะมีคู่) ฆาตกรรมกุหลาบดำ (กุหลาบดำเป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในสถานที่เกิดเหตุฆาตกรรมในทุกครั้ง นอกจากนี้ยังเป็นทั้งสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความรักและความตายของรัสเซีย ซึ่งเป็นเหตุจูงใจในการก่อเหตุ และกุหลาบดำนี้ยังเป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งที่ใช้ในการก่อเหตุด้วย)

3.2.4.4 การตั้งชื่อเรื่องตามแรงจูงใจหรือสาเหตุในการก่อเหตุ

เรื่องที่มีการตั้งชื่อเรื่องตามแรงจูงใจหรือสาเหตุในการก่อเหตุ ได้แก่ คดีไฟแค้น (ก่อเหตุเผาบ้านเพราะต้องการล้างแค้น) คดีพระบุญรอด (เป็นคดีที่ก่อเหตุเพื่อหลอกล่อชักจูงให้เข้าพระบุญรอด) ใบบ้านางฟ้า (แรงจูงใจในการก่อเหตุคือแรงแค้นต่อเจ้าของผลิตภัณฑ์บำรุงผิวหน้าที่ทำให้ลูกสาวของเขาเสียโฉมจนต้องฆ่าตัวตาย) ความตายของนักเขียนคนหนึ่ง (เป็นการใช้ความตายของนักเขียนคนหนึ่งเพื่อสร้างผลประโยชน์ในเรื่องยอดขายผลงานของเขา เพื่อช่วยเหลือเพื่อนสนิท)

กระสุนนัดที่หก (แรงจูงใจในการก่อเหตุคือการเล่นเกมรัสเซีย รูเล็ตต์ โดยเป็นการเสี่ยงดวงเดิมพัน ด้วยชีวิต ด้วยการผลัดกันยิงปืนที่มีกระสุนเพียงนัดเดียว และพุ่มรักก็สืบไปจนพบกับเกมที่หก คือการใช้กระสุนนัดที่หกในเกมนี้)

3.2.4.5 การตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องสงสัยหรืออาชญากร

เรื่องที่มีการตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องสงสัยหรืออาชญากร ได้แก่ คนหนีเงา (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามการกระทำของผู้ต้องสงสัย เพราะเป็นการจัดฉากว่าตนเองตายเพื่อนหนีชีวิตเดิม ๆ จึงเปรียบเสมือนคนที่พยายามหนีเงาของตนเอง) โจรกลับใจ (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามผู้ต้องสงสัย เพราะเขาบวชเป็นพระไปแล้ว และไม่ได้เกี่ยวข้องกับการลอบทำร้าย แต่ทั้งหมดเป็นการยิงผิดตัวเท่านั้น) คนขายเพลง (เป็นอาชีพของฆาตกร) คดีคนบาป (คนบาปในที่นี้น่าจะหมายถึงฆาตกรที่เป็นคนติดเที่ยวผู้หญิงบ่อยเกินไปจนต้องพึ่งยา ซึ่งส่งผลต่อสภาพการมองเห็นของตัวเอง และเป็นจุดสำคัญที่ทำให้พุ่มรักตามสืบจนจับกุมเขาได้) คนรักบ้าน (เป็นชื่อที่สื่อถึงฆาตกรที่สวมรอยเป็นน้องสาวของตัวเอง แล้วยังอาศัยอยู่ในบ้านหลังเดิมที่ตนก่อเหตุฆาตกรรม) ฆาตกรดงน้ำครำ (ฆาตกรอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เป็นดงน้ำครำ ทำให้เป็นโรคมะลาเรีย ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่ทำให้นักสืบตามสืบจนระบุตัวตนได้ในที่สุด) ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ (ตั้งชื่อตามวัตถุที่ใช้ก่อเหตุกับชื่อของผู้ต้องสงสัยในคดี) ฆาตกรรมจักรราศี (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามฉายาของฆาตกรคนสำคัญในเรื่อง) คดีสามเงา (เป็นชื่อที่สื่อถึงผู้อยู่เบื้องหลังการก่อเหตุที่มีความสามารถในการปลอมแปลงตนระดับหาตัวจับยากทั้งหมด 3 คน ซึ่งความสามารถในการปลอมแปลงตนนี้เหมือนบุคคลต้นแบบราวกับเป็น “เงา” ของพวกเขาเหล่านั้น อีกทั้งยังสามารถสื่อถึงการไม่มีตัวตน ว่องไว และจับไม่ได้ไล่ไม่ทันได้อีกด้วย) คดีหนอนนิยาย (เป็นชื่อที่สื่อถึงลักษณะนิสัยของฆาตกรที่เป็นคนรักการอ่านหนังสือมาก และพุ่มรักรวมถึงตำรวจที่ร่วมกันไขคดียังตั้งฉายาให้เขาในขณะที่สืบคดีว่า “หนอน” อีกด้วย)

3.2.4.6 การตั้งชื่อเรื่องที่อธิบายรูปแบบหรือลักษณะของคดี

เรื่องที่มีการตั้งชื่อเรื่องที่อธิบายรูปแบบหรือลักษณะของคดี ได้แก่ รอยชู้ (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามรูปคดี คือการตามรอยชู้ของผู้ว่าจ้าง) คดีคู่ - คู่คดี (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะของคดีที่เป็นคดีซ้อนคดี พุ่มรักมาสืบคดีอีกคดีหนึ่งจากคนร้ายที่ถูกตัดตีสินจำคุกจากคดีก่อนหน้า ซึ่งมีความเชื่อมโยงกัน) 5 คดีอึ้งตึ้งนัง เป็นคดี 5 คดีที่เกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน ทำให้พุ่มรักต้องสืบไปพร้อมๆ กัน และบางคดีมีความเกี่ยวข้องกันด้วย คดีล่าคนเจ้าชู้ (ตั้งชื่อเรื่องตามรูปคดีที่ต้องตามล่าชู้) โจรกรรมครึ่งนาที (ตั้งชื่อเรื่องตามระยะเวลาในการก่อคดี) เรื่องที่ต้องรู้ก่อนตาย (เป็นคดีที่พุ่มรักเริ่มต้นสืบสวนสอบสวนเพราะภรรยาของผู้สูญหายต้องการทราบความจริงเกี่ยวกับการหายตัว

ไปของสามีก่อนที่จะเสียชีวิต) คดีเจ็ดแพะ (เป็นการตั้งชื่อเรื่องที่อยู่ถึงรูปแบบของคดีที่เป็นการจับแพะ
รับบาปทั้งหมด 7 คดี ซึ่งพุ่มรักจะต้องไขคดีให้สำเร็จเพื่อช่วยเหลือ “แพะ” เหล่านั้นออกมา)

3.2.4.7 การตั้งชื่อเรื่องด้วยคำสำคัญที่เป็นสิ่งที่จะช่วยในการไขคดี

เรื่องที่มีการตั้งชื่อเรื่องด้วยคำสำคัญที่เป็นสิ่งที่จะช่วยในการไขคดี ได้แก่ นามนั้นสำคัญ
โฉน (เป็นการตั้งชื่อเรื่องจากกลวงในการก่อคดี ชื่อเป็นส่วนเล็ก ๆ ที่สำคัญมาก เพราะเป็นจุดสำคัญ
ที่ทำให้คนร้ายแสดงหลักฐานว่าตัวเองบริสุทธิ์ ดังที่ตอนท้ายพุ่มรักสรุปว่า “พวกคุณอุตส่าห์คิดแผนดัก
จับเขายากเย็น แต่มาพลาดตรงจุดเล็กน้อยคือชื่อสะกดภาษาอังกฤษของเขา”⁷⁷) ฆาตกรรมดักแด่
หนีเที่ยว (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามคำสำคัญที่ช่วยในการไขคดี โดยเป็นคำที่ผู้ตายมักจะพูดกับสามี และ
เมื่อพุ่มรักได้ฟังเรื่องราวคดีแล้วคำคำนี้ทำให้เขาเอะใจจนสามารถไขคดีได้) คดีปลาทอง (เป็นสิ่งสำคัญ
ที่ช่วยในการไขคดี เพราะพุ่มรักจับข้อผิดพลาดของผู้ต้องสงสัยได้จากพฤติกรรมของปลาทอง)
แมลงไนโรสั่ม (เป็นการตั้งชื่อเรื่องตามข้อสังเกตและตัวแปรสำคัญที่ช่วยในการไขคดี เพราะในตอน
แรกนั้นพุ่มรักก็หลงทางคิดว่าไม่ใช่การวางยาเพราะมีแมลงบินไปเกาะที่แก้วน้ำสั่ม แต่สุดท้ายเพราะ
การสังเกตแมลงไนโรสั่มทำให้เขาค้นพบความจริงในที่สุด)

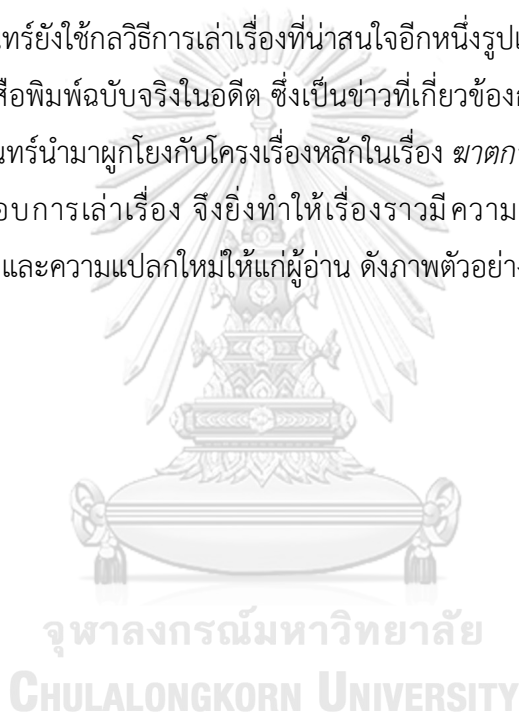
3.2.5 กลวิธีการเล่าเรื่อง

วินทร์ใช้มุมมองการเล่าเรื่องแบบผู้รู้รอบในการเล่าเรื่องในอาชญาวิทยานี้ เป็นการเล่า
บรรยายเหตุการณ์ และความรู้สึกนึกคิดภายในใจของตัวละคร สลับกับบทสนทนาของตัวละคร แต่
ทั้งนี้วินทร์ก็ไม่ได้ให้ผู้เล่าเรื่องเปิดเผยความคิดหรือความรู้สึกของตัวละครทั้งหมด สิ่งที่เปิดเผยโดย
ส่วนมากจะเป็นเหตุการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตัวละครฝ่ายนักสืบ ส่วนตัวละครอาชญากรนั้นจะ
ถูกเล่าผ่านสายตาของพุ่มรักและเพื่อนนักสืบ โดยการบรรยายสิ่งที่พุ่มรักหรือเพื่อนนักสืบคิดหรือสร้าง
บทสนทนาให้พวกเขาพูดออกมา กลวิธีการเล่าเรื่องเช่นนี้ เป็นกลวิธีการเล่าเรื่องที่ปรากฏในนวนิยาย
สืบสวนสอบสวนโดยส่วนมาก เพราะต้องเล่าเรื่องโดยซ่อนเงื่อนงำและเก็บความลับของตัวละคร
อาชญากรไว้ แล้วจึงเปิดเผยให้ผู้อ่านรับรู้ไปทีละน้อย เพื่อความลึกลับและความตื่นเต้นแก่ผู้อ่าน
ตัวละครอาชญากร จะได้รับการเปิดเผยตัวตน ความรู้สึกนึกคิด การกระทำ และแรงจูงใจ ผ่าน
ทางการตีความของนักสืบและเพื่อน ๆ จากหลักฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีเท่าที่หาได้ ดังนั้น
กลวิธีการเล่าเรื่องแบบนี้จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับนักเขียนอาชญาวิทยานี้ ที่จะสามารถสร้างกับดัก
ให้ทั้งนักสืบและผู้อ่านหลงผิดตัดสินตัวละครอาชญากรผิดพลาดได้อย่างง่ายดาย ทั้งตัวตนที่แท้จริง
และแรงจูงใจของอาชญากร กลวิธีการเล่าเรื่องเช่นนี้จึงเป็นการสร้างความท้าทายให้ทั้งผู้เขียนและ

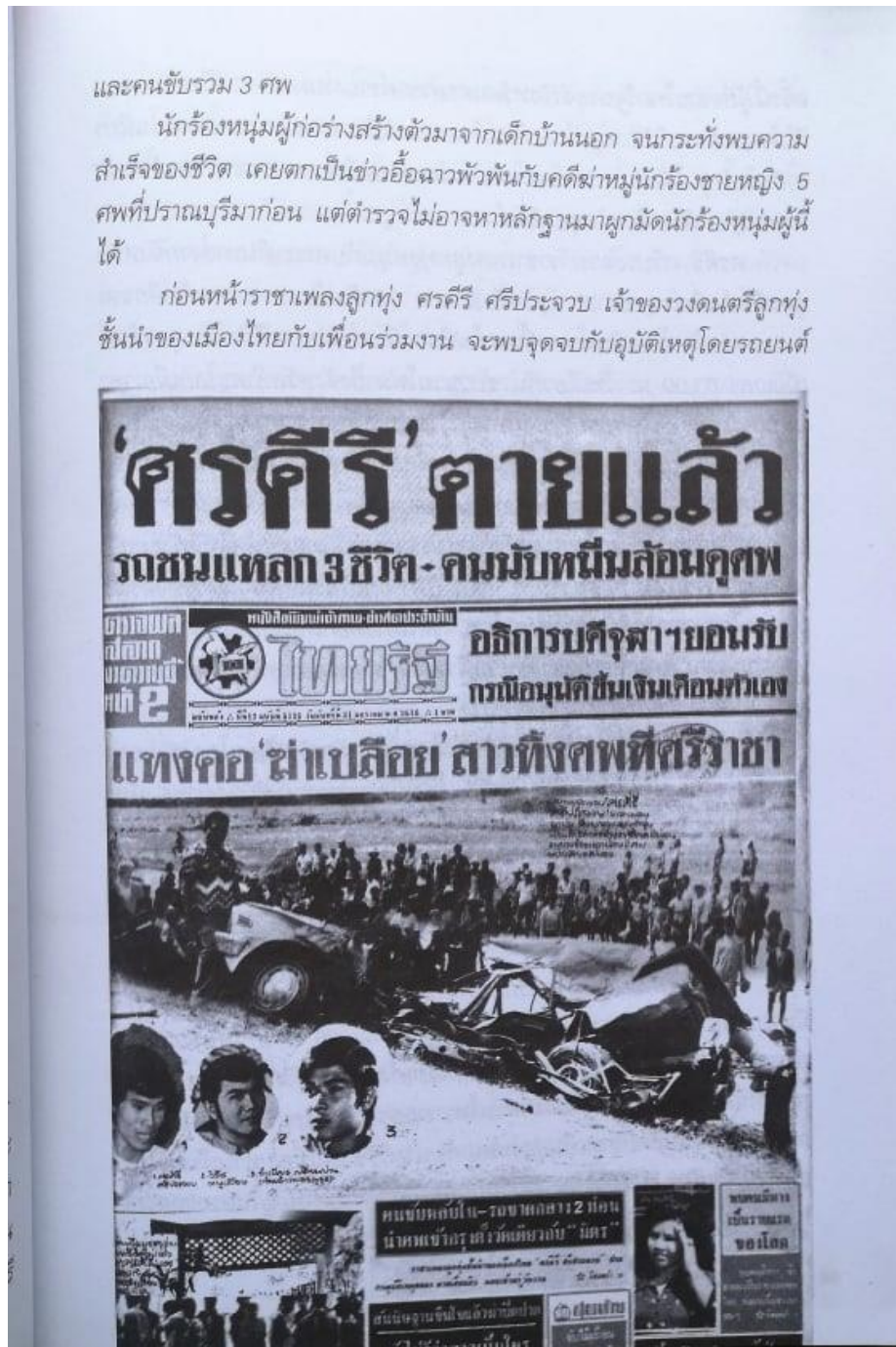
⁷⁷ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 34.

ผู้อ่านอาชญาวิทยา สำหรับผู้เขียน ก็จะต้องเล่าเรื่องวางกับดักและเปิดเผยข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่จะทำให้ชี้ตัวอาชญากรได้อย่างพอเหมาะ ถูกจังหวะเวลาและถูกสถานการณ์ ไม่ให้ผู้อ่านสามารถชี้ตัวคนร้ายได้ง่ายจนเกินไป แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องทำให้มีเงื่อนงำ มีเหตุการณ์ที่น่าสงสัย มีเหตุจูงใจที่สมเหตุสมผล และต้องมีน้ำหนักที่มากพอด้วยเช่นกัน เพราะเมื่อเปิดเผยความจริงทุกอย่างแล้ว ผู้อ่านจะต้องไม่เคลือบแคลงสงสัย และเมื่อกลับไปย้อนคิดตามรอยการเล่าเรื่องเดิมที่ผ่านมาแล้ว จะต้องเห็นความน่าจะเป็น ความเชื่อมโยง และความสมเหตุสมผลของเรื่องราวที่เกิดขึ้นด้วย ในขณะที่ตัวผู้อ่านก็มีความท้าทายที่จะต้องคิดวิเคราะห์หาความจริงและหลบหลีกกับดักกลวงที่ผู้เขียนวางเอาไว้ให้ได้เช่นกัน

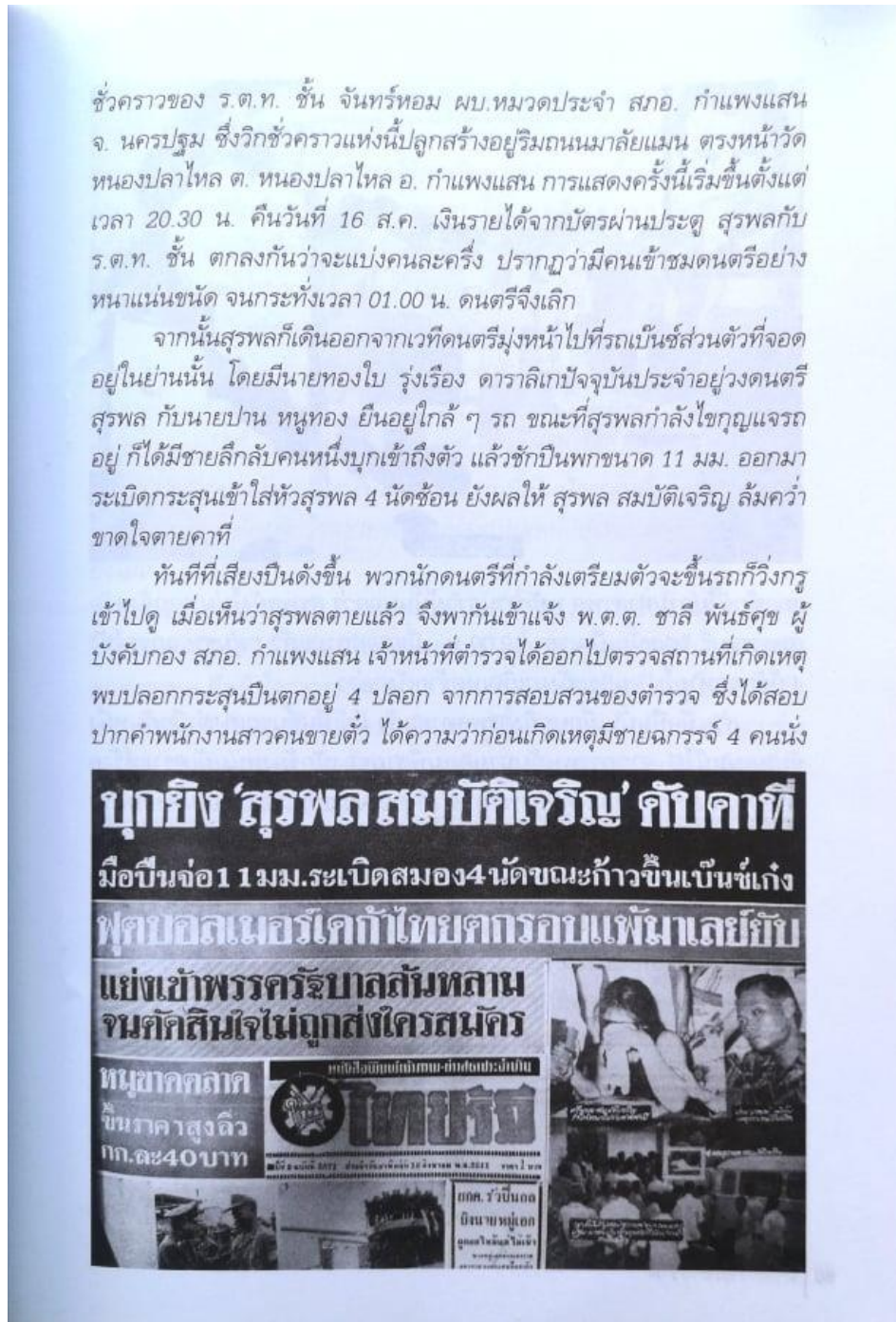
นอกจากนี้วินทร์ยังใช้กลวิธีการเล่าเรื่องที่น่าสนใจอีกหนึ่งรูปแบบ คือการสอดแทรกภาพข่าวที่ตัดมาจากหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับจริงในอดีต ซึ่งเป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับคดีฆาตกรรมนักร้องลูกทุ่งที่เคยเกิดขึ้นจริง และวินทร์นำมาผูกโยงกับโครงเรื่องหลักในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* การใช้ภาพข่าวจริงมาสอดแทรกประกอบการเล่าเรื่อง จึงยิ่งทำให้เรื่องราวมีความน่าเชื่อถือและสมจริงมากขึ้น สร้างความตื่นตาตื่นใจและความแปลกใหม่ให้แก่ผู้อ่าน ดังภาพตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง
ฆาตกรรมจักรราศี

ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์ประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง
ฆาตกรรมจักรราศี

นอกจากกลวิธีการใช้ภาพข่าวแล้ว วินทร์ยังใช้ภาพที่เกี่ยวข้องกับคดีในการช่วยอธิบายให้ผู้อ่านเข้าใจถึงที่มาที่ไป หรือลักษณะของการก่อคดีที่ซับซ้อนได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น

ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง “ตู้നിရိယပိရိဏာ”

รောຂ່າວອຣຣນພ ແຕ່ເມື່ອຂ່າວອຣຣນພມາໄດ້ ຂ່າວຫຼີກເອົາເນົາກາກໂສກລັບຕາມເດີມ...”

ນັກສືບວາງຮູບຖ່າຍສອງຖານໃຫ້ທຸກຄົນດູ
 “ດູຖານນີ້ໃຫ້ດີຈະເຫັນວ່າເມຍເລຂດູ້ເຮັດຖືກຕ້ອງ 1-100 ທັງກ່ອນແລະທັງການເປື່ອນເນົາກາກ ນີ້ຄືເມຍເລຂດູ້ກ່ອນການເປື່ອນເນົາກາກ...”

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10
A11	A12	A13	A14	A15	A16	A17	A18	A19	A20
A21	A22	A23	A24	A25	A26	A27	A28	A29	A30
A31	A32	A33	A34	A35	A36	A37	A38	A39	A40
A41	A42	A43	A44	A45	A46	A47	A48	A49	A50
A51	A52	A53	A54	A55	A56	A57	A58	A59	A60
A61	A62	A63	A64	A65	A66	A67	A68	A69	A70
A71	A72	A73	A74	A75	A76	A77	A78	A79	A80
A81	A82	A83	A84	A85	A86	A87	A88	A89	A90
A91	A92	A93	A94	A95	A96	A97	A98	A99	A100

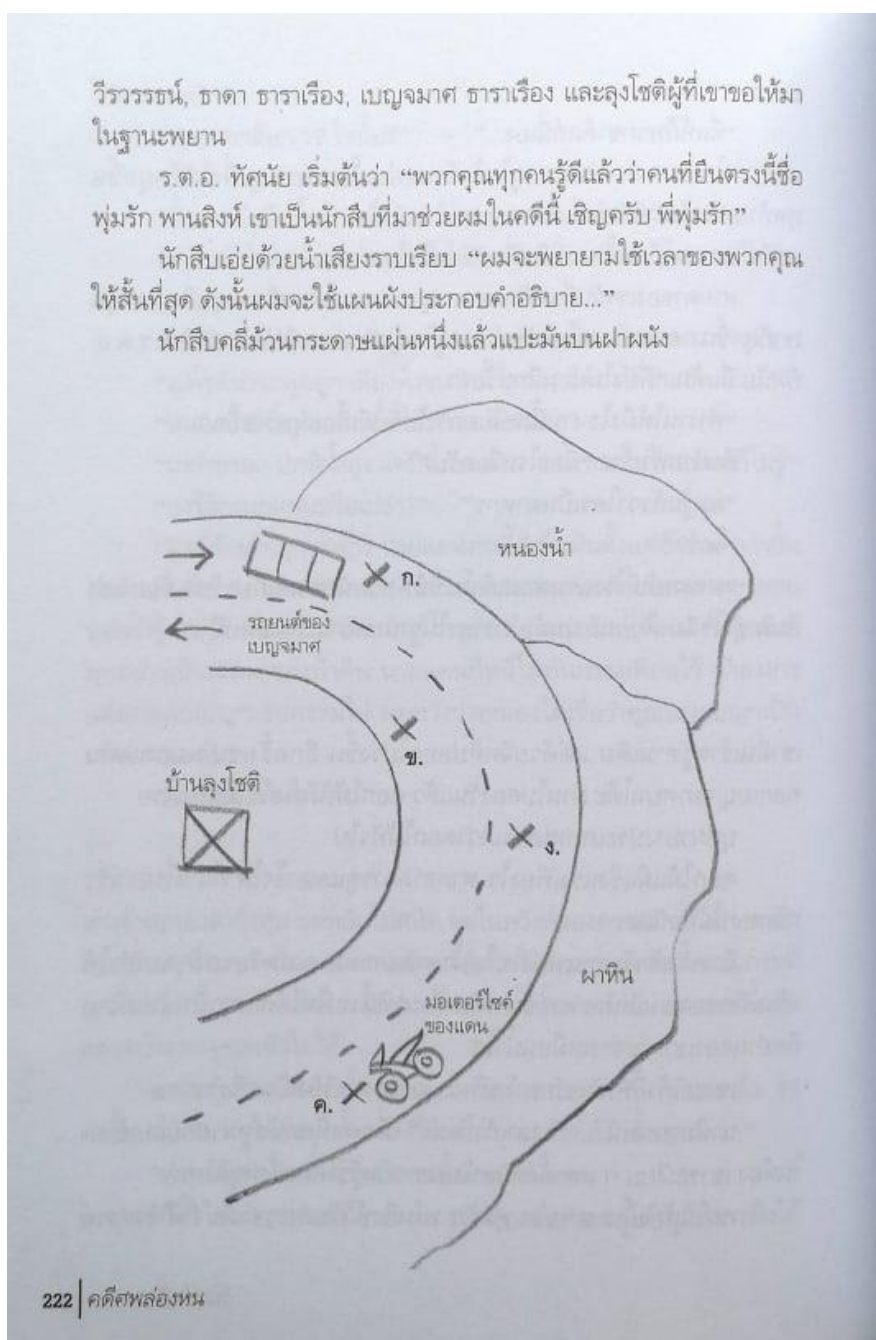
“ແລະນີ້ຄືການເຮັດເມຍເລຂດູ້ໃນວັນທີ່ 15 ອັນວາຄມ ທີ່ຂ່າວຫຼີກເອົາເນົາກາກ ກັບໄປເພາະເຮັດຮ່າງອຣຣນພໄມ້ໄວ ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງໃໝ່ຄັ້ງນີ້?”

A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10
A20	A19	A18	A17	A16	A15	A14	A13	A12	A11
A21	A22	A23	A24	A25	A26	A27	A28	A29	A30
A40	A39	A38	A37	A36	A35	A34	A33	A32	A31
A41	A42	A43	A44	A45	A46	A47	A48	A49	A50
A60	A59	A58	A57	A56	A55	A54	A53	A52	A51
A61	A62	A63	A64	A65	A66	A67	A68	A69	A70
A80	A79	A78	A77	A76	A75	A74	A73	A72	A71
A81	A82	A83	A84	A85	A86	A87	A88	A89	A90
A100	A99	A98	A97	A96	A95	A94	A93	A92	A91

188 | ຄື່ລ່າຄົນເຈົ້າຊື່

จากภาพตัวอย่างนี้จึงจะเห็นได้ว่าเป็นภาพที่แสดงลักษณะของตู้നിရိယก่อนและหลังเกิดเหตุ ซึ่งมีรูปแบบการจัดเรียงตัวเลขที่แตกต่างกัน และอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ผิดพลาดหรือสับสนได้หากใช้การอธิบายด้วยการบรรยายเพียงอย่างเดียว การใช้ภาพเพื่อช่วยในการเล่าเรื่องจึงช่วยทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพและเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนมากขึ้น

ภาพที่ 8 ภาพตัวอย่างการใช้ภาพประกอบการเล่าเรื่องในเรื่อง “ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ”

ภาพตัวอย่างนี้เป็นภาพที่แสดงแผนที่ของสถานที่เกิดเหตุฆาตกรรมและบริเวณโดยรอบที่เกี่ยวข้องกับเหตุฆาตกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งการบรรยายด้วยตัวอักษรเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจหรือเห็นภาพได้ไม่ชัดเจนเท่ากับการใช้ภาพแผนที่มาเพื่อแสดงให้เห็นตำแหน่งของจุดเกิดเหตุโดยตรง เพราะตำแหน่งต่าง ๆ ในแผนที่นี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจรูปคดีที่เกิดขึ้น

3.2.6 กลวิธีการสืบสวนสอบสวน

“การสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด

การสอบสวน หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น ๆ ตามบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งพนักงานสอบสวนได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา

1. เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง
2. เพื่อพิสูจน์ความผิด
3. เพื่อนำผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย”⁷⁸

จากคำนิยามข้างต้นจึงสรุปได้ว่าการสืบสวนสอบสวน หมายถึงการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งพยานวัตถุและพยานบุคคล เพื่อหาข้อเท็จจริงและนำผู้กระทำความผิดมารับบทลงโทษ โดย “พยานหลักฐาน” หมายถึง “สิ่งใดที่สามารถจับต้องได้ตามกฎหมายและเป็นสิ่งที่สามารถเสนอในชั้นศาลเพื่อพิสูจน์ถึงข้อเท็จจริงในคดีได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226”⁷⁹ พยานหลักฐานประกอบไปด้วยพยานบุคคล คือผู้ที่มีเหตุการณการกระทำผิด , พยานเอกสาร คือเอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรต่างๆที่เกี่ยวข้องกับคดี และพยานวัตถุ คือวัตถุต่างๆที่ใช้ในการก่อคดี หรือสิ่งทีพบในสถานที่เกิดเหตุ⁸⁰

และสำหรับวิธีการสืบสวนโดยทั่วไปนั้นสามารถแบ่งได้กว้างๆเป็น 3 วิธี ได้แก่ การสืบสวนโดยวิธีธรรมดา เช่น วิธีสะกดรอยตาม วิธีเฝ้าจุดและดักซุ่ม วิธีวิเคราะห์พฤติกรรม เป็นต้น วิธีต่อมาคือวิธีการสืบสวนโดยใช้นิติวิทยาศาสตร์ เช่น การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การตรวจพิสูจน์ของกลาง

⁷⁸ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : การสืบสวนสอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน การถ่ายภาพ, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: บริษัท ทีซีจี พรินติ้ง, 2546), หน้า 8 และ 10.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

⁸⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

การชันสูตรศพ เป็นต้น และวิธีการสุดท้ายคือการสืบสวนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น การใช้เครื่องจับเท็จ และการใช้เครื่องดักฟัง⁸¹

ในอาชญาวิทยายุค *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ มีการใช้วิธีการสืบสวนเพียง 2 วิธีเท่านั้น คือ การสืบสวนโดยวิธีธรรมดา และการสืบสวนโดยใช้นิติวิทยาศาสตร์ โดยไม่มีการใช้การสืบสวนด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ พุ่มรักมักจะมีการสืบสวนสอบสวนที่ค่อนข้างเป็นลำดับขั้นตอนชัดเจน สอดคล้องไปกับหลักการสืบสวนสอบสวนตามวิทยาการตำรวจหรือวิธีการสืบสวนโดยใช้นิติวิทยาศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ลำดับการสืบสวนสอบสวนของพุ่มรักประกอบไปด้วย การรับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดี การลงพื้นที่สำรวจและเก็บหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ กระบวนการพิสูจน์หลักฐาน การสอบสวนพยานบุคคล การหาข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม และการสรุปคดี ในแต่ละเรื่องมีความสลับซับซ้อนของคดีแตกต่างกัน ดังนั้นขั้นตอนการสืบสวนสอบสวนของพุ่มรัก ก็จะมี ความแตกต่างกันออกไปด้วย โดยสลับไปมาระหว่างการลงพื้นที่สำรวจและเก็บหลักฐาน การสอบสวนพยานบุคคล และการหาข้อมูลเพิ่มเติม ยิ่งคดีซับซ้อนมากเท่าไร ขั้นตอนการเก็บรวบรวมหลักฐาน และสืบพยานบุคคลก็จะยิ่งเพิ่มจำนวนครั้งมากขึ้นอย่างสัมพันธ์กัน

3.2.6.1 การรับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดี

การรับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดีนั้น โดยส่วนมากพุ่มรักจะไม่ได้เป็นคนประสบกับเหตุการณ์การกระทำผิดของอาชญากรด้วยตัวเองแล้วจึงไขคดี แต่จะได้รับคดีต่าง ๆ มาจากสามิต 14 ผู้เป็นเพื่อนตำรวจของพุ่มรัก ซึ่งโดยส่วนมากจะเป็นคดีฆาตกรรม อีกทางหนึ่งคือการรับคดีจากทุกซ์โดยตรง เนื่องจากพุ่มรักมีอาชีพเสริมเป็นนักสืบเอกชนที่มีชื่อเสียง ดังนั้นจึงมีผู้มาว่าจ้างหรือขอร้องให้พุ่มรักช่วยเหลืออยู่บ้างนอกเหนือไปจากการรับคดีของตำรวจ และรูปแบบสุดท้ายคือการที่พุ่มรักประสบเข้ากับการก่อคดีโดยตรง ทำให้เขาต้องไขคดีไปโดยปริยาย เมื่อพุ่มรักตกลงรับทำคดีแล้ว ขั้นตอนแรกของการสืบสวนสอบสวนก็คือการรับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดี ทั้งจากตำรวจและจากผู้ว่าจ้างหรือผู้เสียหายในคดี

จากการศึกษาเรื่องสั้นและนวนิยายทั้งหมดนั้นสรุปได้ว่ามีคดีที่พุ่มรักรับคดีมาจากตำรวจทั้งหมด 23 คดี และส่วนมากรับผ่านทางสารวัตรสามิต 14 ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของพุ่มรักและมักจะขอให้เขาช่วยสืบหรือไขคดีอยู่เป็นประจำ ตัวอย่างเช่น ในเรื่อง “นามนั้นสำคัญไฉน” คดีเปิดตัวของพุ่มรัก สามิต 14 ได้ขอให้จำแวงโทรตามพุ่มรักมาช่วยในคดีนี้ ดังที่เขาได้กล่าวว่า “ช่วยตาม

⁸¹ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., *นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : การสืบสวนสอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน การถ่ายภาพ*, หน้า 9-10.

พุ่มรัก พานสิงห์มา ผมอยากให้มันช่วยงานนี้”⁸² และอีกหนึ่งตัวอย่างคือในเรื่อง “จดหมายชู้” เป็นคำบรรยายสั้น ๆ ว่า “เขากำลังนอนเอกเขนกเมื่อนายตำรวจหนุ่มมาตามเขาที่บ้าน บอกสั้น ๆ ว่า ‘สารวัตรให้มาตามพี่’”⁸³

ส่วนการรับคดีจากผู้เสียหาย เจ้าทุกข์ หรือผู้ว่าจ้าง มีทั้งหมด 19 คดี เช่น ในเรื่อง “คดีปรีณยา” ผู้ต้องสงสัยในคดีเป็นผู้โทรแจ้งขอให้พุ่มรักช่วยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเปิดเรื่องในเรื่องสั้นเรื่องนี้ด้วย ดังบทสนทนาที่พุ่มรักพูดกับสามิต 14 ว่า

“กูเพิ่งกลับมาจากต่างจังหวัด เพราะคุณแดงเมียคุณยศ
อิงควิธน์ โทร.ไปแจ้งกว่าสามีแกเกิดอุบัติเหตุตาย แต่แกกลับถูก
ตำรวจจับ ยังไม่ทันถามอะไรสัญญาณก็หาย เลยตรงมาที่นี่เลย”⁸⁴

หลังจากนั้นพุ่มรักจึงไปรับทราบข้อมูลเรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ จากคุณแดง ภรรยาของผู้เสียชีวิตในคดีโดยตรง และอีกรูปแบบหนึ่งคือการว่าจ้าง ที่โดยส่วนมากจะเป็นการสืบเรื่องชู้ หรือการสืบหาคนหาย เช่น เรื่อง “รอยชู้” “กึ่งจำ” และ “คดีล่าคนเจ้าชู้” เป็นต้น

การรับคดีจากการประสบกับเหตุการณ์โดยตรง เช่น ในเรื่อง “ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ” จากรวมเรื่องสั้นชุดที่ 6 *คดีพล่องหน* มีการเปิดเรื่องด้วยการที่พุ่มรักถูกปาหินใส่กระจกหน้ารถและมีโจรพยายามจะชิงทรัพย์ ทำให้เขาต้องเข้าไปพั้วพันและสืบคดีการปาหินที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นไปโดยปริยาย อีกตัวอย่างหนึ่งคือในเรื่องโจรกลับใจ พุ่มรักต้องทำคดีและสืบหาคนร้ายด้วยตัวเอง หลังจากถูกลอบยิง และท้ายที่สุดผลก็ปรากฏออกมาว่าเป็นการยิงผิดตัว เป็นต้น

หลังจากรับคดีแล้วมีหลายครั้งที่พุ่มรักจะได้รับฟังข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดีจากตำรวจหรือผู้ว่าจ้างก่อนที่จะไปลงพื้นที่สำรวจเก็บหลักฐานหรือสอบพยานต่อไป เช่น ในเรื่อง “คดีคนบาป” เปิดเรื่องด้วยบทพูดของร.ต.ต. สมศักดิ์ที่เป็นการรายงานข้อมูลเบื้องต้นของคดี และแทรกด้วยบทบรรยายจากผู้เล่าเรื่องว่า “ร.ต.ต. สมศักดิ์ นิยมมาวงษ์ รายงานด้วยน้ำเสียงราบเรียบไร้ความรู้สึก เหมือนอ่านรายงานพยากรณ์สภาพอากาศหรือสารคดี”⁸⁵

⁸² วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 20.

⁸³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 130.

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 88.

⁸⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีพล่องหน*, หน้า 86.

3.2.6.2 การลงพื้นที่สำรวจและเก็บหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ

หลังจากที่พุ่มรักรับทำคดีแล้ว ขั้นตอนในการสืบสวนสอบสวนโดยส่วนมาก อันดับแรกคือการลงพื้นที่สำรวจและเก็บหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ หรือในบางครั้งการรับคดีกับการลงพื้นที่สำรวจก็เป็นเวลาเดียวกัน

“สถานที่เกิดเหตุ หมายถึงสถานที่ที่มีการกระทำผิดเกิดขึ้น และสามารถหาพยานวัตถุได้ด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้ที่ไปตรวจสถานที่เกิดเหตุสามารถอ่านสภาพของสถานที่เกิดเหตุได้ว่าใครควรจะเป็นผู้กระทำผิด ทำอย่างไร ด้วยวิธีการใด เมื่อเวลาอะไร และประสงค์ต่ออะไร

อาชญากรมักจะทิ้งร่องรอยในสถานที่เกิดเหตุเสมอ ดังนั้นถ้าทำการตรวจสถานที่เกิดเหตุอย่างมีขั้นตอนตามหลักวิชาแล้ว จะทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากพยานวัตถุต่าง ๆ ในสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงจากตัวผู้เสียหายและตัวคนร้ายได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการคลี่คลายคดีนั้น ๆ”⁸⁶

จากนิยามดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าจุดประสงค์หลักของการลงสำรวจพื้นที่เกิดเหตุ คือการเก็บพยานหลักฐาน และสำรวจสิ่งที่มีผิดปกติหรือน่าสงสัย เพื่อตามหาตัวอาชญากรต่อไป พยานวัตถุสำคัญที่พบโดยส่วนมากในอาชญากรรมชนิดนี้คือพยานวัตถุประเภทสิ่งของ เช่น ลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน อาวุธที่ใช้ก่อเหตุอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรอยลายนิ้วมือ รอยเท้า รอยยางรถยนต์อีกด้วย หลังจากการเก็บพยานวัตถุเหล่านี้แล้ว ก็จะเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์หลักฐานต่อไป พยานวัตถุเหล่านี้จึงล้วนแล้วแต่เป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่การระบุตัวอาชญากรได้ทั้งสิ้น

ตัวอย่างของขั้นตอนในการลงพื้นที่สืบสวนและพบพยานหลักฐาน เช่น เรื่อง *คดีฆาตกรรมนิยาย* ฆาตกรต่อเนื่องตั้งใจที่จะทิ้งหลักฐานเอาไว้ให้ตำรวจได้ตามสืบในทุก ๆ ครั้งของการฆาตกรรม มีทั้งชุด อาวุธที่ใช้ และหนังสือหนึ่งเล่ม เพื่อเป็นการแสดงความเชื่อมโยงของการฆ่าเลียนแบบจากนิยายเรื่องต่าง ๆ เช่น การฆาตกรรมนายชำนาญ แสงวาลย์ พบไม้ปลายแหลมปักกลางอกของผู้ตาย และพุ่มรักรยังพบหนังสือเพชรพระอุมาที่มีรอยเลือดอยู่กลางเล่มในที่เกิดเหตุ ดังการบรรยายที่ว่า “นักสืบชี้ไปที่หนังสือเล่มหนึ่งระหว่างเท้าทั้งสองของคนตาย เขาก็มองดูหนังสือ

⁸⁶ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : การสืบสวนสอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน การถ่ายภาพ, หน้า 38.

ปกแข็งเล่มนั้น หน้าปกพิมพ์ *เพชรพระอุมา ตอนจอมผีดิบมันตรัย*⁸⁷ นอกจากนี้ยังพบหน้ากากเด็กเล่นที่มีความสอดคล้องกับเรื่องราวในนิยายอีกด้วย ความว่า “พุ่มรัก พานสิงห์ ก้มมองวัตถุสองชิ้นที่ตกอยู่ใกล้มันั่ง เป็นหน้ากากเด็กเล่น อันหนึ่งเป็นรูปเสือ อันหนึ่งเป็นคนแก่เหมือนศพ”⁸⁸ และสุดท้ายคือชุดที่ฆาตกรสวมในตอนลงมือฆ่า คือ “มันเป็นชุดยาวสีเทา ชุดนั้นเป็นชุดคล้ายลิเก ลายพิสดาร เป็นลูกผสมของลายไทยกับลายจีน หรือลายเขมร พม่า”⁸⁹ การพบพยานวัตถุในรูปแบบที่คล้ายกัน ทำให้พุ่มรักสามารถตีความและวิเคราะห์ได้ว่าเป็นการฆ่าเลียนแบบและตามสืบร่องรอยของการฆาตกรรมเหยื่อรายก่อนหน้าได้ด้วย

อีกหนึ่งตัวอย่างจากเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* ที่เป็นการฆาตกรรมต่อเนื่องเช่นเดียวกัน หากแต่ผู้ลงมือฆ่ากลับเป็นคนละคน ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องใด ๆ ต่อกัน และทุกคนปฏิเสธการกระทำของตัวเอง และให้การว่าจำอะไรไม่ได้ แต่สาเหตุที่ทำให้พุ่มรักสันนิษฐานในขั้นแรกได้ว่าทั้งหมดเชื่อมโยงกันและเป็นการฆาตกรรมต่อเนื่องคือพยานวัตถุที่พบในที่เกิดเหตุ คือกุหลาบดำดังส่วนหนึ่งของนวนิยายในตอนแรกที่พบหลักฐานสำคัญชิ้นนี้ในที่เกิดเหตุว่า “พูดแล้วนักสืบก็ชี้ไปที่จุดหนึ่งในเงามืด วัตถุชิ้นหนึ่งตกอยู่ตรงนั้น มันคือกุหลาบดอกหนึ่ง ‘กุหลาบสีดำสนิท’”⁹⁰ หรือในคดีการเสียชีวิตของท่านทูตรัสเซียที่มีกุหลาบด้าลอยอยู่ในอ่างที่พบศพ “สายตาคู่จับที่กุหลาบด้าดอกหนึ่งลอยบนผิวน้ำ”⁹¹ หลังจากการพบกุหลาบดำในทุกสถานที่เกิดเหตุแล้วจึงนำไปสู่การตรวจสอบและคิดวิเคราะห์ความเป็นไปได้ที่เชื่อมโยงต่อคดีสืบไป จนท้ายที่สุดจึงสรุปได้ว่ากุหลาบดำนี้เป็นทั้งสัญลักษณ์ของการฆ่าล้างแค้นให้กับรัสเซีย และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการช่วยสะกดจิตผู้อื่นด้วย นอกจากกุหลาบดำแล้วในเรื่องนี้ยังมีพยานหลักฐานสำคัญอีก 2 ชนิด คือปืนและยาพิษ ซึ่งใช้ในการก่อเหตุฆาตกรรม ทำให้ตรวจพบวัตถุที่สามารถนำไปให้ทางนิติเวชตรวจพิสูจน์ต่อไปได้ เช่น บัตรดรัมมิงกลิ้งอัลมอนด์ ซึ่งพุ่มรักสันนิษฐานว่าเป็นพิษไซยาไนด์ สามิต 14 จึงส่งไปให้นิติเวชตรวจและพบว่าจริงตามที่พุ่มรักสันนิษฐานทุกอย่าง และปืนที่พบในที่เกิดเหตุ เช่น “หน้าอกมีรูกระสุนปืน ปืนกระบอกหนึ่งนอนสงบบนพื้นข้างอ่างอาบน้ำ”⁹²

⁸⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฆาตกรรมนิยาย*, หน้า 64.

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

⁸⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 66.

⁹⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 16.

⁹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 42.

⁹² วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 43.

3.2.6.3 กระบวนการพิสูจน์หลักฐาน

การพิสูจน์หลักฐาน (Criminalistics) เป็นส่วนหนึ่งของวิธีการสืบสวนสอบสวนโดยใช้นิติวิทยาศาสตร์ พล.ต.อ. อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์ ได้ให้คำนิยามของการพิสูจน์หลักฐานไว้ว่า

“เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งซึ่งอาศัยกฎเกณฑ์ ทฤษฎีต่าง ๆ ของวิทยาศาสตร์หลายสาขา เช่น เคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา มารวมกัน ภายใต้กำหนดกฎเกณฑ์แห่งกฎหมายเพื่อบรรลุจุดประสงค์สำคัญคือการพิสูจน์การกระทำผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา”⁹³

การพิสูจน์หลักฐานที่ปรากฏในอาชญาวิทยาชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ได้แก่ การตรวจลายนิ้วมือ การตรวจเอกสาร การตรวจอาวุธปืน และกระสุนปืนของกลาง การตรวจทางเคมี และการตรวจทางนิติเวช ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นขอบเขตงานพิสูจน์หลักฐานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การตรวจลายนิ้วมือ เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับการสืบสวนสอบสวนเป็นอย่างมาก เนื่องจากลายนิ้วมือสามารถใช้ตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล (Personal Identification) ได้ดีที่สุดในบรรดาวิชาการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลทั้งหมด และกองทะเบียนประวัติอาชญากร กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางกรมตำรวจ ก็มีการเก็บพิมพ์ลายนิ้วมือของบุคคลที่ต้องโทษ ข้าราชการและคนอื่น ๆ เก็บไว้เป็นจำนวนมาก โดยใช้ระบบ F.B.I Extension of Henry System เป็นหลักในการเก็บ หลักการตรวจพิสูจน์เปรียบเทียบลายนิ้วมือคือการกำหนดจำนวนตำหนิหรือจุดพิเศษต่างๆที่ตรงกัน เช่น เส้นขาด หรือจุด เพื่อยืนยันว่าลายนิ้วมือนั้นเป็นของบุคคลเดียวกัน โดยในแต่ละประเทศก็จะมี การตั้งกำหนดจำนวนจุดตำหนิพิเศษเหล่านี้ต่างกันออกไป แต่ของประเทศไทยนั้น กำหนดไว้ 10 จุดขึ้นไป ซึ่งค่อนข้างแม่นยำมากและอาจกล่าวได้ว่าจะไม่มีความผิดพลาดเลย⁹⁴ ตัวอย่างการตรวจลายนิ้วมือที่สำคัญในอาชญาวิทยาชุดนี้ เช่น ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* มีการตรวจลายนิ้วมือของ ร.ต.อ. จำเนียร เสนไทย ดังส่วนหนึ่งที่พุ่มรักอธิบายช่วงสรุปคดีว่า “ก่อนมานี้ผมขอให้คุณสามิตช่วยบันทึกเรื่องนี้เป็นหลักฐาน และตรวจสอบรอยนิ้วมือ นำประหลาด มันตรงกับรอยนิ้วมือของใครคนหนึ่งนี่ ... คนอาจโกหก แต่รอยนิ้วมือคนไม่โกหก”⁹⁵ ร.ต.อ. จำเนียร เป็นผู้ที่พุ่มรัก

⁹³ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., *นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : การสืบสวนสอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน การถ่ายภาพ*, หน้า 5.

⁹⁴ สมประสงค์ ปราบธนาถิ, พล.ต.อ., *นิติวิทยาศาสตร์ว่าด้วยการพิสูจน์หลักฐาน*, พิมพ์ครั้งที่ 2, (หน่วยพิมพ์และจำหน่ายศาสนภณท์, 2518), หน้า 79-80. และ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., *นิติวิทยาศาสตร์ 2 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : วัตถุพยาน การตรวจพิสูจน์* บพวิเคราะห์ (กรุงเทพฯ: บริษัท ทีซีจี พรินต์ติ้ง, 2546), หน้า 5 - 12.

⁹⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 286-287.

สันนิษฐานไว้ว่าน่าจะยังมีชีวิตอยู่และเป็นอาชญากรที่มีส่วนร่วมในการก่อคดี แต่เขาได้เปลี่ยนชื่อของตนเองไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ ทำให้ตรวจสอบและหาหลักฐานจับตัวได้ยาก หากแต่การตรวจสอบด้วยลายนิ้วมือนี้ทำให้ผู้รักสามารถระบุตัวตนปัจจุบันของอาชญากรที่แท้จริงได้ ซึ่งก็คือเจตน์ จันธะเจ้าของร้านจำหน่ายวัตถุมงคล ซึ่งตัวตนเดิมคือร.ต.อ. จำเนียร เมื่อหลักฐานทุกอย่างปรากฏชัดจึงทำให้แรงจูงใจและสาเหตุในการก่อคดีเชื่อมโยงสัมพันธ์กันไปทุกส่วน จากที่กล่าวมานี้จึงแสดงให้เห็นว่าการพิสูจน์หลักฐานด้วยการตรวจรอยนิ้วมือเป็นวิธีการสำคัญและแม่นยำที่วินทร์เลือกใช้ให้เป็นจุดพลิกผันสำคัญของเรื่อง โดยทำให้สามารถเปิดเผยตัวอาชญากรตัวจริงได้และปิดคดีในที่สุด

ในการตรวจเอกสาร วัตถุพยานสำคัญที่พบในอาชญาญายชุดนี้คือเอกสารที่เป็นลายมือเขียน ดังนั้นการพิสูจน์หลักฐานด้วยการตรวจเอกสารที่ปรากฏในอาชญาญายจึงเป็นการตรวจลายมือเขียนโดย “หลักของการตรวจลายมือเขียนข้อความและลายมือชื่อก็คือ การศึกษาคุณสมบัติของการเขียนและรูปลักษณะของตัวอักษรของลายมือชื่อเขียนข้อความ หรือลายมือชื่อที่เป็นปัญหาและตัวอย่างโดยละเอียดแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน”⁹⁶ ตัวอย่างของการตรวจลายมือเขียนที่สำคัญในอาชญาญายชุดนี้อยู่ในเรื่อง *คดีสามเงา* โดยเป็นการตรวจสอบลายนิ้วมือเพื่อยืนยันตัวบุคคลระหว่างกำพล เรื่องศึก (นักการเมืองคนสำคัญผู้ยังมีชีวิตอยู่และเกี่ยวข้องกับคดี) กับไกรยนต์ แก้วไทสงค์ (อดีตนายตำรวจหัวหน้าหน่วยปีศาจผู้ถูกราชการว่าเสียชีวิตไปแล้ว) และสรุปได้ว่าทั้งสองคนนี้เป็นบุคคลคนเดียวกัน ดังที่ผู้รักกล่าวไว้ว่า

“ผมขอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านลายมือตรวจลายมือของคุณไกรยนต์เทียบกับลายมือของผู้ต้องสงสัยคนหนึ่ง ผู้เชี่ยวชาญเทียบน้ำหนักการกดปากกาและลายมือแล้ว ยืนยันว่าเป็นลายมือของคนเดียวกัน ... เราใช้ลายมือของคุณกำพลเทียบกับลายมือในบัญชีหนังหมา มันตรงกับลายมือของคุณไกรยนต์ ด้วยเหตุผลและหลักฐานทั้งหมดนี้ ผมจึงสรุปว่า คุณกำพล เรื่องศึก ที่นั่งกับเราในที่นั่งก็คือคุณไกรยนต์ แก้วไทสงค์”⁹⁷

นอกจากการตรวจสอบเอกสารประเภทลายมือเขียนแล้ว ยังปรากฏการตรวจพิสูจน์ตัวอักษรพิมพ์ดีดในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* อีกด้วย โดยการตรวจพิสูจน์เอกสารที่มาจากเครื่องพิมพ์ดีดนั้น ทำได้โดยหลักการที่ว่าเครื่องพิมพ์ดีดแต่ละยี่ห้อ แต่ละรุ่น และแต่ละเครื่องย่อมมีลักษณะตัวอักษรที่แตกต่างกันออกไป

⁹⁶ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., *นิติวิทยาศาสตร์ 2 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : วัตถุพยาน การตรวจพิสูจน์ บทวิเคราะห์*, หน้า 72 - 73.

⁹⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา* (กรุงเทพฯ.: 113, 2561), หน้า 262.

อีกทั้งในแต่ละเครื่องยังมีตำหนิต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน เช่น อักษรที่เบี้ยว เอียง หรือลายเส้นที่ขาด ทำให้สามารถใช้จุดตำหนิและข้อแตกต่างของแต่ละเครื่องเหล่านี้มาใช้ตรวจสอบเปรียบเทียบได้ว่าเอกสารที่พิมพ์ออกมานั้น มาจากเครื่องพิมพ์เครื่องเดียวกันหรือไม่⁹⁸ วินทร์ได้ใช้หลักการตรวจสอบเอกสารพิมพ์คดีนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้พุ่มรักตามรอย “คนเลี้ยงแพะ” หรือผู้บงการจับตัวจันทร์แรมไปในเรื่องนี้ได้ โดยวินทร์ได้ผูกเรื่องราวให้คนเลี้ยงแพะเลือกใช้เครื่องพิมพ์ดีดในการติดต่อสื่อสารกับพุ่มรัก ทำให้เฉ เมืองดอน ได้แสดงความสามารถในด้านความช่างสังเกตและสมองที่จดจำภาพอันเป็นเลิศด้วยโดยเฉสังเกตเห็นความแตกต่างของตัว ต เต่าในเอกสารว่ามีความแตกต่างกัน ดังที่เขากล่าวว่า “ตัว ต เต่า ในรายงาน จดหมาย และแผ่นการ์ดซึ่งบอกที่กักขังจันทร์แรมไม่เหมือนกัน ... ความเอียงของตัว ต เต่า ต่างกันเล็กน้อย รายงานสรุปคดีที่หนึ่งตรงปกติ แต่ตัว ต ในคดีถัดมาเอียงลงที่ละน้อย และตัว ต เต่า ในรายงานคดีนี้เอียงลงไปกว่าเดิมจนเห็นได้ชัด ขณะที่ตัว ต ในจดหมายกับการ์ดตรงเป็นปกติ”⁹⁹ จากข้อสังเกตดังกล่าว ทำให้พุ่มรักตั้งข้อสังเกตต่อไปได้ว่าเครื่องพิมพ์ดีดจะต้องเสียและมีการนำไปซ่อม นอกจากนี้เฉยังสังเกตว่าตัว ท ทหารบินปลายเหมือนกันในเอกสารทั้ง 3 ชุด ทำให้พุ่มรักมั่นใจว่าเอกสารทุกชุดถูกพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดเครื่องเดียวกัน เขาจึงสามารถไปตามรอยอาชญากรได้จากร้านซ่อมเครื่องพิมพ์ดีดต่อไป

วิธีการพิสูจน์หลักฐานที่สำคัญสำหรับอาชญาวิทยาอีกหนึ่งวิธีคือการตรวจอาวุธปืน และกระสุนปืนของกลาง โดยการตรวจประเภทนี้ครอบคลุมการตรวจประเภท และขนาดของอาวุธปืน การตรวจหาระยะยิง การเปรียบเทียบลูกกระสุนปืน ปลอกกระสุนปืน รวมถึงบาดแผลที่เกิดจากกระสุนปืนด้วย ในอาชญาวิทยาคุด พุ่มรัก พานสิงห์ นี้ ปรากฏขั้นตอนการตรวจสอบอาวุธและกระสุนปืนที่สำคัญตัวอย่างเช่นในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* เป็นการตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าปืนที่ใช้ก่อคดีทั้งหมดเป็นกระบอกเดียวกัน นำไปสู่การตั้งข้อสันนิษฐานสำคัญว่าเป็นการฆาตกรรมต่อเนื่อง ดังที่ทันยา หนึ่งในตัวละครที่เกี่ยวข้องกับการร่วมสืบคดีรายงานต่อพุ่มรักว่า “นี่เป็นรายงานการตรวจปลอกกระสุนของเหยื่อทั้งแปดในรัสเซีย ฉันไม่รู้ว่าเพื่อนท่านหุตไปได้แฟ้มมาได้ยังไง มันบอกว่าทุกคนถูกยิงด้วยนากองท์เอ็ม 1895 กระบอกเดียวกัน”¹⁰⁰

นอกจากนี้ยังมีการตรวจทางเคมี ซึ่งเป็นการตรวจวิเคราะห์สารต่าง ๆ ในร่างกายของเหยื่อ หรือสารที่พบในที่เกิดเหตุที่อาจเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงนำไปสู่การขยายผลติดตามอาชญากรต่อไปได้ ตัวอย่างเช่น ในเรื่อง “คดียาพิษवास” เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพบสารหนู

⁹⁸ อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ., *นิติวิทยาศาสตร์ 2 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : วัตถุประสงค์ บทวิเคราะห์*, หน้า 74.

⁹⁹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 176.

¹⁰⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 128.

หรืออาร์เซนิกในร่างกายของเหยื่อที่สะสมเป็นปริมาณมาก ทำให้เกิดการตั้งข้อสังเกตว่าจะเป็น การวางยาพิษ หรือในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* ก็มีการตรวจสอบสารพิษคือไซยาไนด์ที่อยู่ในบรั่นดีของ ท่านทูตที่ถูกฆาตกรรมเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีการใช้ยาพิษจากดอกกล้าโพง ซึ่งมีฤทธิ์ทำให้ “ปากแห้ง กลืนน้ำลายยาก ตาพร่า ม่านตาขยาย ตาไม่สู้แสง ผิวร้อนแดง มีผื่นขึ้นตามตัว ไข้ขึ้นสูง รู้สึกสับสน เพ้อคลั่ง เห็นภาพซ้อน ตัวร้อน เติบโง่ง รู้สึกเหมือนมีไฟฟ้าวิ่งในร่าง รู้สึกตัวลอย เกิดภาพหลอน ... มันถูกใช้เป็นยาหลอนประสาทสำหรับหนุ่มสาว เพื่อความบันเทิง แต่มันก็มีพิษระดับฆ่าคนได้”¹⁰¹ โดย อาชญากรผู้เชี่ยวชาญเรื่องพิษวิทยาใช้ประโยชน์จากพิษดอกกล้าโพงในการผสมยาพิษเพื่อใช้ในการฆาตกรรมและใช้สำหรับการสะกดจิต ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการก่อเหตุฆาตกรรมต่อเนื่องในคดี นี้ด้วย อีกหนึ่งตัวอย่างเช่น เรื่อง “แมลงไนโรสสัม” เป็นคดีที่ผู้เสียชีวิตตายด้วยยาพิษในน้ำส้ม ดังที่ นายตำรวจรายงานแก่พุ่มรักว่า “ข้าวต้มไม่มีพิษ แต่น้ำส้มมียาพิษ หมอยืนยันว่าเขาตายเพราะพิษ ยาฆ่าแมลงที่มีอยู่จริงในน้ำส้ม”¹⁰² และตัวอย่างสุดท้ายจากเรื่อง “อสรพิษปริศนา” โดยพุ่มรักได้ส่ง ขวดน้ำกระเจี๊ยบที่ผู้ตายดื่มก่อนถูกงูกัดตายไปตรวจสอบทางเคมีพบว่ามีส่วนประกอบเฟโรโมน (Pheromone) เจือปนอยู่ ดังตัวบทที่ว่า “...นี่เป็นส่วนเคมีพิเศษ ปกติมีในสัตว์ชนิดต่างๆ รวมทั้งงู เราพบสารนี้ในน้ำกระเจี๊ยบที่นายแฉ่งดื่มไปเกือบหมด แล้วถูกงูกัด ไม่ประหลาดในหรือน้ำกระเจี๊ยบ มีสารชนิดนี้อยู่? ... นายแฉ่งดื่มน้ำกระเจี๊ยบแล้วก็ไปเหยี่ยว งูมันอยู่แถวนั้นก็ฉกใส่ เพราะได้กลิ่นฮอร์โมน พิเศษของงูอีกตัว คิดว่าเป็นการเรียกไปผสมพันธุ์”¹⁰³ จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าถึงแม้ในเรื่องจะไม่ได้ มีการอธิบายหลักการขั้นตอนในการตรวจสอบสารพิษอย่างละเอียด หากแต่ทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวข้อง ก็จะมีการอ้างอิงถึงการตรวจสอบยาพิษ ทั้งในอาหาร เครื่องดื่ม รวมถึงในตัวของผู้เสียชีวิต เพื่อ ยืนยันสาเหตุการเสียชีวิต และระบุยาพิษที่ใช้ในการก่อเหตุเหมือนกันทั้งสิ้น

การตรวจทางนิติเวช มีความหมายค่อนข้างกว้าง ซึ่งแท้จริงแล้วก็ครอบคลุมไปถึง การตรวจทางด้านพิษวิทยาด้วย แต่ในที่นี้จะขอใช้เป็นความหมายในด้านการตรวจเชิงนิติพยาธิ หรือ การตรวจสภาพศพ เพื่อระบุตัวตนและหาสาเหตุการตาย ซึ่งก็อาจเกี่ยวพันกับการตรวจทางด้านเคมีที่ กล่าวไปแล้วข้างต้นด้วย ตัวอย่างเช่น *คดีहनอนนียาย* มีการให้ทางนิติเวชชันสูตรศพของเหยื่อในคดี หลายครั้ง เพื่อระบุตัวตนและหาสาเหตุของการตาย เช่น การรายงานของหมออมรา เอ็มสุข ผู้ชันสูตร เหยื่อรายหนึ่งในคดีว่า “ฉันกับขวัญชันสูตรแล้ว ยืนยันได้จากกระดูกคอว่า ฆาตกรใช้ห้วงคู้คล้องคอ เหยื่อแล้วดึงจนกระดูกคอแตก”¹⁰⁴ และในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* มีการตรวจสภาพศพท่านทูต

¹⁰¹ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 146.

¹⁰² วินทร์ เลียววาริณ, *คดีผีนางตะเคียน*, หน้า 152.

¹⁰³ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีล่าคนเจ้าชู้*, หน้า 131.

¹⁰⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีहनอนนียาย*, หน้า 158.

และสรุปว่าสาเหตุการตายคือพิษไซยาไนด์ ถึงแม้สภาพศพเบื้องต้นจะมีร่องรอยการถูกยิงและจมน้ำก็ตาม ท้ายที่สุดจึงต้องอาศัยผลจากนิติเวชเป็นตัวบ่งชี้สาเหตุการตายที่แน่นอน และหลังจากที่บอร์ด์การ์ดของท่านทูตเสียชีวิตด้วยลักษณะการตายรูปแบบเดียวกัน จึงได้มีการตรวจทางนิติเวชจากศพทั้งสองอีกครั้งได้ความว่า “ท่านทูตไม่ได้ตายด้วยไซยาไนด์อย่างเดียว เราพบสารเคมีหลายชนิดในตัวท่านทูต มีไฮโดรเจน ไซยาไนด์, ไดออกสโครีน, โคลาพามีน, ฟอลโลทีอกซิน และอะมาโตทีอกซิน พิษทั้งหมดนี้พบในพืช ยกเว้น ไฮโดรเจน ไซยาไนด์ ของพืชไม่ได้อยู่ในพืชโดยตรง”¹⁰⁵ เป็นต้น

3.2.6.4 การสอบสวนพยานบุคคล

นอกเหนือไปจากการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานต่าง ๆ แล้ว อีกหนึ่งสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการไขคดีได้คือพยานบุคคล ผู้รักมักจะขอสอบปากคำหรือเข้าไปพูดคุยกับพยานบุคคลที่เห็นเหตุการณ์ อยู่ในละแวกสถานที่เกิดเหตุ หรือมีแนวโน้มที่จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคดีได้อยู่เสมอ เช่น ใน *คดีเจ็ดแพะ* คดีแรก ผู้รักได้เดินทางไปพูดคุยกับพี่สาวของแพะในคดีชื่อนางนุญ โดยสอบถามเกี่ยวกับประวัติของผู้ต้องหา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเกิดเหตุ และความสัมพันธ์ระหว่างน้องชายของเธอกับแฟนสาวผู้เสียชีวิต หรือในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ในการฆาตกรรมครั้งแรก ตอนเปิดเรื่อง ผู้รักก็ได้ไปสอบพยานผู้เห็นเหตุการณ์และโทรแจ้งตำรวจ โดยเธอได้เล่าเหตุการณ์และจุดน่าสงสัยที่เกิดขึ้นทำให้ผู้รักสามารถวิเคราะห์สืบหาคนร้ายต่อไปได้ในที่สุด ในการสอบพยานแต่ละคดี ผู้รักจะมีวิธีการสอบพยานที่แตกต่างกันออกไป บางครั้งก็มีคำถามที่เตรียมไว้เพราะเป็นข้อมูลที่ต้องการทราบโดยเฉพาะ และในบางครั้งก็เป็นการฟังเหตุการณ์จากพยาน แล้วต่อยอดคำถามจากเหตุการณ์ที่พยานเล่า ทำให้เขาได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคดีเสมอ

3.2.6.5 การหาข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม

ในบางคดีเพียงแค่พยานหลักฐานและพยานบุคคลก็ไม่เพียงพอต่อการสืบสวนสอบสวน โดยเฉพาะในคดีที่ซับซ้อนในรูปแบบนวนิยาย ส่วนมากคดีจะมีข้อมูลเฉพาะทางที่ผู้รักมักจะต้องไปพบผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอข้อมูลมาประกอบการสืบคดีอยู่เสมอ เช่น ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางจิตเวช ผู้รักก็จะต้องไปพบกับตัวละครที่เป็นจิตแพทย์ เพื่อขอคำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับโรคสองอัตลักษณ์ (Double personality) ที่ฆาตกรเป็น เพื่อทำความเข้าใจตัวตนและวิเคราะห์พฤติกรรมของฆาตกรต่อไป นอกจากนี้ในเรื่องนี้ยังเกี่ยวข้องกับศาสตร์ของการทำนายดวงที่เรียกว่า ยูเรเนียน ผู้รักก็จะต้องไปขอความรู้จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านศาสตร์ยูเรเนียนเช่นเดียวกัน ส่วนในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* คดีมีความเชื่อมโยงกับศาสตร์

¹⁰⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 142.

หลายแขนงมาก ทำให้ผู้รักต้องไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญมากมาย เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์รัสเซีย ด้านป็นโบราณ ด้านพิชวิทยา ด้านพันธุไม่มีพิษ เป็นต้น และในเรื่อง *คดีฆอนนิยาย* ผู้รักก็ต้องศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับนิยายเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในคดี ทั้งวรรณกรรมจีนและไทย รวมไปถึงการขอข้อมูลจากจิตแพทย์เกี่ยวกับโรคหลายอัตลักษณ์ที่ฆาตกรเป็น เพื่อวิเคราะห์จิตใจและพฤติกรรมของฆาตกรต่อไปด้วย ทำให้เขาสามารถรับมือและรู้วิธีการจัดการกับฆาตกรในตอนท้ายเรื่องได้ในที่สุด ในส่วนของการหาข้อมูลเฉพาะทางเหล่านี้ของผู้รักนั้น ไม่เพียงแต่เป็นการทำให้เนื้อเรื่องมีสาระเข้มข้นในเชิงลึกมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการมอบเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ให้กับผู้อ่านด้วย และที่สำคัญยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นมนุษย์ของตัวละครนักร้องในเรื่อง ที่ไม่ได้เป็นเหมือนผู้วิเศษที่รอบรู้ในทุกเรื่อง หรือเก่งกล้าสามารถรอบด้านจนเกินมนุษย์มากเกินไป แต่ยังมีความรู้ในอีกหลาย ๆ ด้านที่เขาก็ต้องพึ่งพาตัวละครผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ เช่นกัน ทำให้ตัวละครนักร้องมีความสมจริงมากยิ่งขึ้นด้วย

3.2.6.6 การสรุปคดี

ขั้นตอนสุดท้ายของทุก ๆ เรื่องคือการสรุปคดี โดยหลังจากที่ผู้รักรวบรวมข้อมูลหลักฐานจากขั้นตอนที่กล่าวไปข้างต้นทั้งหมดแล้ว เขาก็จะสรุปผลของคดีและชี้แจงให้ทั้งผู้เกี่ยวข้องในคดีและผู้อ่านทราบโดยพร้อมเพรียงกัน โดยจะมีการทำความเข้าใจตั้งแต่ต้นคดีว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง และกล่าวถึงขั้นตอนการสืบคดีของเขาโดยสังเขป และเน้นย้ำจุดสำคัญที่ทำให้เขาสามารถไขคดีได้ และสุดท้ายคือการเฉลยตัวอาชญากร โดยในบางครั้งก็อาจมีจุดสุดยอดของเรื่องมาปรากฏอยู่ในช่วงของการสรุปคดีด้วย เช่น ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรวาล* ที่ผู้รักเฉลยตัวอาชญากรในช่วงสรุปคดี และอาชญากรตัวจริงกลายเป็นบุคคลที่ทุกคนคิดว่าเสียชีวิตไปแล้ว แต่แท้จริงเขาได้เปลี่ยนแปลงชื่อและรูปลักษณ์ของตนเอง ใช้ชีวิตต่อมาโดยปกติ แล้วก่อเหตุโดยไม่มีใครรู้ว่าเป็นคนคนเดียวกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นได้ว่ากลวิธีการสืบสวนที่วินทร์เลือกใช้นั้น ล้วนอยู่บนพื้นฐานของนิติวิทยาศาสตร์ที่เป็นหลักการสืบสวนสอบสวนที่ตำรวจใช้ปฏิบัติจริง ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมเหตุสมผล ในส่วนของการสืบสวนสอบสวนก็เห็นประจักษ์เป็นรูปธรรม สมจริง และน่าเชื่อถือ นอกจากนี้การเลือกใช้กลวิธีการสืบสวนสอบสวนเฉพาะแบบธรรมดา และแบบใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์ โดยไม่ใช้การสืบสวนสอบสวนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาร่วมด้วย อาจจะเป็นการให้นักสืบได้แสดงศักยภาพที่ตนเองมีออกมาอย่างเต็มที่ โดยไม่ได้มีเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องทุ่นแรงหรือทำให้การสืบคดีนั้นง่ายจนเกินไป จึงนับได้ว่าเป็นการเลือกใช้กลวิธีการสืบสวนที่สมเหตุสมผลหลากหลาย และช่วยชูความสามารถของตัวละครนักสืบได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีเพื่อไขคดีของพุ่มรัก มีจุดที่น่าสังเกตว่าการสืบสวนสอบสวนเพื่อไขคดีของพุ่มรักนั้นมีความโดดเด่นและแตกต่างจากการสืบสวนของตำรวจเล็กน้อย โดยส่วนมากพุ่มรักมักจะได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์หลักฐานมาจากตำรวจตั้งแต่แรกหรือเป็นคนพบหลักฐานและให้ตำรวจนำเอาหลักฐานเหล่านั้นไปตรวจสอบ แสดงให้เห็นถึงความช่างสังเกตที่มีมากกว่าตัวละครตำรวจในเรื่อง และสิ่งที่ตำรวจในเรื่องทำเป็นหลักคือเน้นไปที่การรวบรวมหาพยานหลักฐานและตรวจสอบพิสูจน์หลักฐานเหล่านั้น แต่ขาดความช่างสังเกตและความรอบคอบในการคิดวิเคราะห์ในช่วงไขคดี ยิ่งไปกว่านั้นตัวละครตำรวจในเรื่องมักจะมีอคติหรือตั้งคำตอบของคดีไว้ในใจก่อนแล้ว ทำให้มองข้ามสิ่งที่ผิดปกติหรือสิ่งที่หาคำตอบไม่ได้ในคดีไป แล้วรีบสรุปคดีโดยพยายามให้เชื่อมโยงกับหลักฐานที่มีเพียงเท่านั้น ซึ่งต่างจากพุ่มรักที่เน้นการคิดวิเคราะห์ มองหาความน่าจะเป็นอย่างรอบด้าน พยายามคิดในมุมที่แปลกและแตกต่างที่ตำรวจคิดว่าอาจจะเป็นไปได้ แล้วหาหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าแนวคิดเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้จริงหรือไม่ อีกทั้งยังไม่ปักใจเชื่อหลักฐานทั้งหมดที่พบ เพราะอาจจะมีการสร้างหลักฐานเท็จขึ้นมาได้ และพุ่มรักจะไม่ละเลยหรือปิดสิ่งที่หาคำตอบไม่ได้ทิ้งไป เพราะสิ่งเหล่านั้นอาจจะเป็นจุดสำคัญในการเปลี่ยนแปลงคำตอบของคดีที่กำลังไขกันอยู่ ทำให้ท้ายที่สุดพุ่มรักเป็นผู้ที่สามารถไขคดีได้ดีกว่าตำรวจเสมอ

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงลักษณะความเป็นอาชุนิยายของเรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ ทั้งในด้านการสร้างโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก การตั้งชื่อเรื่อง และกลวิธีการสืบสวนสอบสวน ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และสอดคล้องกับค่านิยมของอาชุนิยายที่ได้ศึกษาในบทก่อนหน้า อีกทั้งกลวิธีที่วินทร์ใช้ประกอบสร้างองค์ประกอบวรรณกรรมเหล่านี้ยังมีบทบาทสำคัญในการนำเสนอแนวคิดวิพากษ์สังคมที่จะได้กล่าวถึงในบทถัดไปด้วย

บทที่ 4

เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ในฐานะอาชุนิยายวิพากษ์สังคม

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นอาชุนิยายและการประกอบสร้างอาชุนิยายในบทก่อนหน้า ทั้งการสร้างโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก การตั้งชื่อเรื่อง และกลวิธีการสืบสวนสอบสวน ทำให้เห็นกลวิธีที่วินทร์เลือกใช้ในการประกอบสร้างงานอาชุนิยายชุดนี้ นอกจากจะเป็นการสร้าง ความโดดเด่น ความมีเอกภาพ และความสนุกสนานให้แก่อาชุนิยายอย่างสมบูรณ์แล้ว กลวิธีเหล่านี้ยังทำให้เรื่องชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* สามารถนำเสนอและวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ ในสังคมได้หลากหลายประเด็นอีกด้วย โดยสามารถแบ่งได้เป็น 9 ประเด็นหลัก ได้แก่ การวิพากษ์การเมือง การปกครอง การวิพากษ์ระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ไร้ประสิทธิภาพ การวิพากษ์ ความรุนแรงในสังคม การวิพากษ์ศาสนา ศีลธรรม และความเชื่อ การวิพากษ์การกีดกันกลุ่มคนชายขอบ การวิพากษ์ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การวิพากษ์จริยธรรมสื่อมวลชน การวิพากษ์ ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการวิพากษ์การจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของแต่ละบุคคล

4.1 การวิพากษ์การเมืองการปกครอง

การเมืองการปกครองที่จะกล่าวถึงในหัวข้อนี้ คือ “การเมือง” ในความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปีพ.ศ. 2554 ที่ว่า “งานที่เกี่ยวกับรัฐหรือแผ่นดิน เช่น วิชาการเมือง ได้แก่วิชาว่าด้วยรัฐ การจัดส่วนแห่งรัฐ และการดำเนินการแห่งรัฐ การบริหารประเทศเฉพาะที่เกี่ยวกับนโยบายในการบริหารประเทศ กิจการอำนาจหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เช่น ตำแหน่งการเมือง ได้แก่ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่อำนาจ (คณะรัฐมนตรี) หรือควบคุม (สภาผู้แทนราษฎร) การบริหารแผ่นดิน”¹ จากคำนิยามดังกล่าว ประเด็นการเมืองการปกครองที่จะกล่าวถึงในหัวข้อนี้จึงครอบคลุมทั้งการบริหารจัดการประเทศ ระบบราชการ รวมไปถึงผู้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ทางราชการทั้งหมดด้วย ประเด็นการเมืองการปกครองเป็นประเด็นที่ปรากฏในอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* แทบจะทุกเล่ม มีความเข้มข้นและใช้กลวิธีในการวิพากษ์ที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น การวิพากษ์ผ่านคำพูดและน้ำเสียงของตัวละคร การใช้ความขบขันเพื่อเสียดสี การสร้างโครงเรื่องที่น่าไปสู่การแสดงให้เห็นถึงปัญหา เป็นต้น โดยมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงประเด็นหลักๆแบ่งได้เป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ การทุจริตคอร์รัปชัน และการวิพากษ์นักการเมือง

¹ ราชบัณฑิตยสถาน, "การเมือง," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [2 กรกฎาคม 2564]

4.1.1 การทุจริตคอร์รัปชัน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปีพ.ศ. 2554 ได้ให้คำนิยามของคำว่า “ทุจริต” ไว้ว่า “โกง เช่น ทุจริตในการสอบ, คดโกง, ฉ้อโกง, เช่น ทุจริตต่อหน้าที่”² นอกจากนี้ยังมีการให้คำนิยามของคำว่าทุจริตในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1 (1) ว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น”³

“การทุจริตที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองการปกครองหรือระบบราชการมีได้หลากหลายรูปแบบ เช่น (1) ฝ่าฝืน หลีกเลียง หรือบิดเบือนระเบียบแบบแผน หรือกฎข้อบังคับ (2) จูงใจเรียกร้อย บังคับ ช่มชู้ หน่วงเหนี่ยวกลั่นแกล้ง หรือหาผลประโยชน์ใส่ตนหรือพวก (3) การสมยอม รู้เห็นเป็นใจ เพิกเฉย ละเว้น การกระทำในการที่ต้องปฏิบัติ หรือรับผิดชอบ ตามหน้าที่ (4) ยักยอก เบียดบังซึ่งทรัพย์สินของราชการ (5) ปลอมแปลง หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นเท็จ (6) มีผลประโยชน์ร่วมในกิจการบางประเภท”⁴

นอกจากนี้ยังมีอีกคำหนึ่งที่เกี่ยวข้องและมักใช้เป็นคำซ้อนคู่กับคำว่าทุจริตคือ “คอร์รัปชัน” ซึ่งมีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปีพ.ศ. 2554 ว่า “โกง, เบียดบัง, ทุจริต, ฉ้อราษฎร์บังหลวง, รับสินบน”⁵ ส่วนองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ได้กล่าวถึงลักษณะของกรณีต่าง ๆ ในการคอร์รัปชันไว้ เช่น การคอร์รัปชันขนาดใหญ่ คือการกระทำของเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่มีการใช้อำนาจหรือตำแหน่งในทางที่มีชอบโดยใช้ทรัพยากรของชาติ การคอร์รัปชันขนาดเล็ก คือการใช้อำนาจในทางที่มีชอบของเจ้าหน้าที่ระดับกลาง และระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป การติดสินบน คือการเสนอเงิน สิ่งของ หรือสิ่งตอบแทนต่าง ๆ เพื่อชักจูงให้ทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรม การยักยอก คือการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่ใช้เงินหรือสิ่งของที่ได้รับมาใช้ในงานราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อจุดประสงค์อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง การอุปถัมภ์

² ราชบัณฑิตยสถาน, "ทุจริต," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [2 กรกฎาคม 2564]

³ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักกรรมการ 3, การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ : รายงานการพิจารณาการศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559), หน้า 118.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 118-119.

⁵ ราชบัณฑิตยสถาน, "คอร์รัปชัน," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [2 กรกฎาคม 2564]

คือการช่วยเหลือเจือจุนกันเพื่อให้พรรคพวกของตนได้เข้ามาทำงานหรือได้ผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสม เป็นต้น⁶

ประเด็นการทุจริตที่นำเสนอผ่านอาชญาวิทยาชุดนี้มี 2 ลักษณะคือ การใช้อำนาจในทางมิชอบ และระบบอุปถัมภ์

4.1.1.1 การใช้อำนาจในทางมิชอบ

วินทร์นำเสนอประเด็นการใช้อำนาจในทางที่มิชอบโดยใช้กลวิธีการสร้างโครงเรื่องให้มีปัญหาเกี่ยวข้องกับการทุจริต ได้แก่ เรื่อง “คดีไฟแค้น” เป็นคดีที่เริ่มต้นจากนายตำรวจดับเพลิงคนหนึ่งชื่อพ.ต.ต. อาทิตย์ เรืองสุริยเดช ถูกจับในคดีเผาบ้านของตัวเอง 3 ครั้งเพื่อรับเงินประกัน พุ่มรักจึงได้รับการขอร้องให้ช่วยสืบคดีนี้เพราะพ.ต.ต. อาทิตย์ อ้างว่าเขาถูกใส่ความ หลังจากสืบคดีก็พบว่า พ.ต.ต. อาทิตย์ ถูกใส่ความจริง และสาเหตุที่อาชญากรคือนายถวิล ลงทุนซื้อประกันอัคคีภัย พร้อมกับเผาบ้านของพ.ต.ต. อาทิตย์ถึง 3 ครั้งเพื่อให้ถูกดำเนินคดี ก็เพื่อแก้แค้นที่พ.ต.ต. อาทิตย์ ทำให้ลูกชายของเขาเสียชีวิตในกองเพลิง วินทร์ใช้การผูกเรื่องในคดีดังกล่าวเพื่อเปิดโปงการทุจริตของพ.ต.ต. อาทิตย์ โดยให้พุ่มรักสืบจนรู้ว่าความแค้นของนายถวิลเกิดจากการที่พ.ต.ต. อาทิตย์เรียกเก็บเงินพิเศษก่อนจะดับไฟให้ ในวันที่บ้านของเขาถูกไฟไหม้ และลูกชายติดอยู่ข้างในบ้าน แต่เขามีเงินไม่พอ นายตำรวจผู้นี้จึงไปช่วยเหลือคนอื่นที่ให้เงินมากกว่าก่อน จึงเป็นเหตุให้ลูกชายของเขาต้องเสียชีวิต คดีนี้จึงเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงการใช้อำนาจในทางที่มิชอบของนายตำรวจดับเพลิง ที่นอกจากจะเป็นการทุจริตโดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนหาเงินพิเศษแล้ว ก็ยังเป็นเหตุให้มีคนเสียชีวิตอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นพ.ต.ต. อาทิตย์ ยังขู่ไม่ให้ทุกคนดำเนินคดีกับตนเอง นายถวิลจึงต้องใช้วิธีนี้เพื่อจัดการให้พ.ต.ต. อาทิตย์ได้รับผลกระทบที่ตนก่อให้เกิดได้ ดังที่พุ่มรักกล่าวว่า “เขาซื้อประกันอัคคีภัยให้คุณ และเผาบ้านของคุณทีละหลัง รอให้พวกบริษัทประกันกับตำรวจมาจัดการคุณเอง เพื่อให้คุณหมดอนาคตและเข้าคุกด้วยเรื่องไฟ เช่นเดียวกับที่คุณใช้ไฟเป็นเครื่องมือหาเงินพิเศษมานาน”⁷

นอกจากนี้ในเรื่อง *คดีสามเงา* วินทร์ยังได้ใช้การประกอบสร้างโครงเรื่องในการนำเสนอประเด็นการทุจริตคอร์รัปชันอย่างชัดเจน ทั้งโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง *คดีสามเงา* มีโครงเรื่องรองคือคดีระเบิดปลาร้า กล่าวคือมีการวางระเบิดปลาร้าบนรถแท็กซี่ เพื่อเป็นการส่งสารถึง

⁶ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักกรรมการ 3, การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ : รายงานการพิจารณาศึกษา, หน้า 119.

⁷ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 178.

การก่อเหตุที่กำลังจะเกิดขึ้นในลำดับต่อไป โดยการระบุชื่อของข้าราชการตำรวจหรือรัฐมนตรีที่เป็นเป้าหมาย และวันหมดอายุ ซึ่งหมายถึงวันที่ที่จะก่อเหตุ ลงบนฉลากของขวดปลาร้า สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือในวันที่ที่ระบุอยู่บนฉลากนั้น จะมีเหตุการณ์การประทุพติผิดในที่สาธารณะของตำรวจหรือข้าราชการตามรายชื่อบนขวดปลาร้าดังกล่าว ทำให้มีหลักฐานการกระทำผิดอย่างชัดเจนและส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นไม่สามารถดำรงตำแหน่งทางราชการได้อีกต่อไป ปมปัญหาของคดีนี้คือตำรวจและข้าราชการทุกคนยืนยันอย่างหนักแน่นว่าตนเองไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดเหล่านั้น คนที่ทำคือตัวปลอม ดังนั้นการสืบคดีนี้จึงนำไปสู่การเปิดโปงขบวนการกวาดล้างคอร์รัปชันในวงการตำรวจและข้าราชการ โดยมีเวหา ราไว (หน้ากากดำ) และอำภา กิระอัมพร ลูกสาวของอ. ดิถี บริบาล (หน้ากากแดง) เป็นผู้ก่อเหตุ ทั้งสองมีทักษะในการปลอมแปลงตนชั้นยอด ทำให้สามารถปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นได้เหมือนจนแทบแยกไม่ออก ทั้งรูปลักษณะภายนอก การพูด และบุคลิกท่าทาง ทำให้ภาพการกระทำผิดในที่สาธารณะโดยการปลอมตัวเป็นบุคคลอื่นนั้นยากที่จะจับได้ว่าเป็นตัวปลอม ทั้งสองทำไปเพื่อกำจัดตำรวจและข้าราชการที่มีประวัติการทุจริตให้ออกจากราชการ เพราะรู้ว่าด้วยตำแหน่งหน้าที่ของพวกเขา ไม่ว่าจะกระทำความผิดอย่างไรก็ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ได้โดยไม่ถูกดำเนินคดี จึงต้องอาศัยการปลอมตัวและกระทำความผิดในที่สาธารณะเพื่อให้มีหลักฐานชัดเจนและเป็นที่สนใจของประชาชน จึงจะทำให้พวกเขาเหล่านั้นถูกบีบออกจากราชการได้ ดังที่พุ่มรักกล่าวว่า “เราเชื่อว่าเป้าหมายของเขาคือกวาดล้างคอร์รัปชันในวงการตำรวจและข้าราชการ โดยให้สังคมบีบพวกทุจริตออกจากราชการ นี่คือการปฏิรูปวงการราชการของไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยที่ผู้ใหญ่ไม่มีข้ออ้างจะเก็บตัวคนเหล่านั้นในรูปของการ ‘สำรองราชการ’ ได้อีก...”⁸ การผูกปมปัญหาในคดีระเบิดปลาร้านี้จึงเผยให้เห็นถึงที่มาของการก่อเหตุอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงการราชการได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้จะสื่อให้เห็นว่ามีการทุจริตเกิดขึ้นแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงระบบเส้นสายที่ปกป้องผู้กระทำความผิดให้ยังคงดำรงตำแหน่งหน้าที่ได้อีกด้วย

วินทร์ไม่ได้ใช้เพียงการประกอบสร้างโครงเรื่องในการนำเสนอประเด็นการทุจริตนี้เท่านั้น แต่ยังเลือกใช้ “ปลาร้า” เป็นสัญลักษณ์แทนความน่าเชื่อถือของระบบราชการด้วย โดยในการก่อคดีขั้นแรกตัวละครมีการใช้ระเบิดปลาร้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนการในการเปิดโปงข้าราชการตำรวจและนักการเมืองที่กระทำความชั่ว เพื่อสื่อให้เห็นว่าพวกเขากำลังเปิดโปง “ความเชื่อมั่น” ของระบบราชการนั้นให้ออกสู่สายตาของสังคม และอาจเทียบเคียงได้กับสำนวนปลาเน่าตัวเดียวเหม็นไปทั้งข้อง เนื่องจากการกระทำความผิดของข้าราชการตำรวจหรือนักการเมืองกลุ่มหนึ่งสามารถ

⁸ วินทร์ เลียววาริณ, คดีสามเงา, หน้า 253.

ทำให้เป็นข่าวใหญ่โต และลุกลามไปเรื่อย ๆ จนในท้ายที่สุดก็เผยให้เห็นถึงความอ่ำแย่ การโกงกิน และความเนาะเฟะของระบบทั้งระบบ จนกลายเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของระบบราชการไทยในที่สุด

ยิ่งไปกว่านั้น โครงเรื่องหลักของเรื่อง *คดีสามเงา* ยังมีความเกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาคอร์รัปชันระดับประเทศ โดยผู้ริเริ่มขบวนการคือ อ. ดิถล์ บริบาล (หน้ากากขาว) ผู้เป็น ปรมาจารย์ด้านการปลอมแปลงโฉม มีตะวัน ราไว (หน้ากากขาว) และเวหา ราไว (หน้ากากดำ) เป็นลูกศิษย์ ดิถล์เชื่อว่า “ข้อมูลคืออำนาจ” เขาเริ่มรวบรวมข้อมูลของตำรวจและข้าราชการที่ทุจริต ไว้ในสมุดเล่มหนึ่งทีเรียกว่า “บัญชีหนังหมา” และมีแนวคิดที่จะใช้ข้อมูลในมือผนวกกับทักษะ การปลอมแปลงโฉมจัดการกับข้าราชการเหล่านี้ เมื่อตะวัน ราไว ร่ำเรียนวิชาจากอ.ดิถล์แล้ว ก็ได้ลา จากมาและเริ่มต้นชีวิตใหม่ในชื่อ ไกรยนต์ แก้วไทสงค์ เข้ารับตำแหน่งหัวหน้า “หน่วยปีศาจ” ซึ่งเป็น องค์กรใต้ดินที่ก่อตั้งขึ้นในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลลับของข้าราชการ ทั้งตำรวจ ทหาร และนักการเมือง ส่วนเวหากลายเป็นโจรในลักษณะโรบินฮู้ด คือใช้ทักษะการ ปลอมแปลงโฉมขโมยเงินไปช่วยคนจน ตั้งฉายาให้ตัวเองว่า “ดาร์กแมน” เขาเป็นโจรนานหลายปีจน ถูกจับเข้าคุก ต่อมาไกรยนต์เห็นความสามารถจึงดึงตัวมาเป็นหนึ่งในสมาชิกหน่วยปีศาจ มีการดำเนินการรวบรวมรายชื่อข้าราชการที่ทุจริต แล้วให้เวหาปลอมตัวไปก่อเหตุ เช่น ปลอมตัวเป็น นายตำรวจใหญ่คนหนึ่งแล้วขโมยเงินส่วนที่เก็บมาได้ไปบริจาค การกระทำเหล่านี้ดำเนินการไปเพื่อ สานต่อแนวคิดการกวาดล้างคอร์รัปชันของอ.ดิถล์ แต่หลังจากที่ไปขัดขวางการคอร์รัปชันของ นายตำรวจผู้ใหญ่นักหนึ่ง ดาร์กแมนก็ถูกสั่งปลด แต่ไกรยนต์ผู้เป็นหัวหน้าไม่ยอมปฏิบัติตาม ไกรยนต์ จึงถูกสั่งเก็บ และทุกคนเชื่อว่าเขาเสียชีวิตไปแล้ว หลังจากนั้นเวหาจึงถูก พล.ต.ท. ไตรภพ หอมตรี ส่งเข้าคุกอีกรอบ หลังจากอำภา กิรอำพร ช่วยให้หลบหนีออกมาได้จึงร่วมมือกันสานต่ออุดมการณ์ ก่อเหตุคดีระเบิดปลาร้าดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ในขณะที่แท้จริงแล้วไกรยนต์ก็ยังมีชีวิตอยู่และ ศัลยกรรมตกแต่งใบหน้าสวมรอยเป็นกำพล เรื่องตลก นักการเมืองคนหนึ่งเสียชีวิตเพราะโรคมะเร็ง กำพลใช้บัญชีหนังหมาที่กุมความลับการทุจริตของข้าราชการและนักการเมืองต่าง ๆ ไว้ บีบบังคับให้ ทุกคนเลือกเขาขึ้นรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และท้ายที่สุดหลังจากรับตำแหน่งได้เพียง 6 เดือนและ ปฏิรูปหลายวงการสำเร็จ เขาก็ถูกลอบสังหารและเสียชีวิตจริง ๆ เวหาจึงรับหน้าที่ปลอมแปลงตนเป็น กำพล เพื่อดำเนินขบวนการกวาดล้างคอร์รัปชัน โดยใช้อำนาจสูงสุดที่ตัวเองมีในการบริหารจัดการ ปฏิรูประบบการเมืองการปกครองต่อไป โครงเรื่องดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงปัญหาการคอร์รัปชัน ระดับประเทศที่ฝังรากลึกในทุกระบบ การแก้ปัญหาโดยการปลอมแปลงโฉมแล้วกำจัดข้าราชการ เหล่านั้นไปที่ละคนอย่างที่เวหาทำในขณะที่เป็นสมาชิกหน่วยเงาปีศาจ หรือในคดีระเบิดปลาร้า จึงไม่ เพียงพอต่อการปฏิรูปและรื้อถอนโครงสร้างที่มีการทุจริตได้ ดังนั้น การแก้ปัญหาที่รวดเร็วและมี ประสิทธิภาพที่สุดคือการก้าวขึ้นไปมีอำนาจบริหารจัดการเหนือทุกคนดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน

โครงเรื่องหลัก โดยการใช้ชุดข้อมูลการทุจริตปีบั้งคับและควบคุมกลุ่มผู้ทุจริตเหล่านั้นแทนตามแนวคิดที่ว่า “สิ่งหนึ่งที่น่ากลัวกว่าปืน ก็คือข้อมูลลับ การยึดอำนาจด้วยบัญชีหนึ่งมหามทรงอำนาจมากกว่าการยึดด้วยปืน”⁹

โครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองที่มีการจัดการกับข้าราชการที่ทุจริตยังเอื้อให้วินทร์สามารถสอดแทรกคติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกาทุจริตเข้าไปในการเล่าเรื่องได้ด้วย เช่น พ.ต.อ. กำจร เสถียรวาท สารภาพว่าตนเองพาลูกสาวที่ท้องไปทำแท้งที่คลินิกเถื่อนแห่งหนึ่ง เพื่อให้ตนเองรอดพ้นจากอีกคดีหนึ่งที่มีคนปลอมตัวเป็นเขาไปอาละวาดและทำร้ายร่างกายผู้อื่นในเวลาเดียวกัน จากคำสารภาพนี้แสดงให้เห็นว่าตำรวจก็ปล่อยปละละเลยละเว้นการใช้กฎหมายกับผู้ทำผิด แล้วยังใช้บริการจากผู้กระทำผิดเหล่านั้นด้วย จึงเป็นการสะท้อนการทุจริตในฐานะการเพิกเฉยและละเลยการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการเล่าเรื่องการเงินของดาร์กแมนเพื่อตัดหลังตำรวจที่รับส่วยที่มีมูลค่ามหาศาล ดึงข้อความจากตัวบทที่กล่าวว่า “ก็คือเงินส่วยที่เก็บมาได้ เป็นเงินถึงยี่สิบล้าน ดาร์กแมนขโมยไปบริจาคองค์กรการกุศลหมด”¹⁰ การประกอบสร้างโครงเรื่องหลักโครงเรื่องรอง และการเล่าเรื่องทุก ๆ คดีการทุจริตย่อย ๆ ผ่านการดำเนินเรื่องในโครงเรื่องทั้งสองนั้น ยิ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการทุจริตที่เกิดขึ้นมากมาย ตั้งแต่ระดับเล็กไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งกฎหมายที่มีก็ไม่สามารถจัดการกับการทุจริตเหล่านี้ได้ จึงเกิดเป็นขบวนการที่ใช้วิธีการ “หนามยอกเอาหนามบ่ง” คือการใช้ข้อมูลการทุจริตจัดการกับกลุ่มคนทุจริต ด้วยวิธีการนับว่าผิดกฎหมายแต่กลับกลายเป็นวิธีที่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด นอกจากนี้การ “สั่งเก็บ” การเซ็นโยกย้ายตำแหน่ง หรือการปลดผู้ที่ขัดขวางผลประโยชน์ของตนออกจากตำแหน่งต่าง ๆ ในเรื่องก็ยิ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจในทางที่มีชอบด้วยเช่นกัน จึงจะเห็นได้ว่าแทบทุกการกระทำของตัวละครในเรื่องล้วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ทั้งเป็นผู้ทุจริต และเป็นผู้ปราบปรามการทุจริต

การที่วินทร์เลือกใช้ความเป็น “แฟนตาซี” เข้ามาผูกกับโครงเรื่องเพื่อทำให้การคลี่คลายหรือแก้ปมปัญหานี้สามารถเกิดขึ้นได้จริง มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และมีความสมเหตุสมผล ยังช่วยตอกย้ำให้เห็นว่าปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทยนั้นฝังรากลึกและยากที่จะแก้ไข เพราะแม้แต่ในนวนิยายที่เกิดจากจินตการยังไม่สามารถหาวิธีทางแก้ปัญหาก็ทำได้จริงโดยไม่ต้องอาศัยความเหนือจริงเข้ามาช่วย ยิ่งไปกว่านั้นในตอนท้ายของอาชญากรรมเล่มนี้ วินทร์ยัง

⁹ วินทร์ เลียววาริณ, คดีสามงา, หน้า 265.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 119.

กล่าวว่าเป้าหมายหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่ตัวละครในเรื่องพยายามจะทำนั้น “เข้าข่ายเพื่อฝัน” ดังความตอนหนึ่งที่ว่า

“ดังนั้นจึงเลี้ยงไม่พนักที่ คดีสามเงา ตัดกลืนของนิยายแฟนตาซี มาสองจุด จุดแรกคือ การปลอมแปลงโฉมในระดับเขียนที่เขียนใน นวนิยายซึ่งอาจเป็นจริงได้ยาก

จุดที่สองคือ เนื้อเรื่องเป้าหมายทางการเมืองแบบที่ตัวละคร ‘สามเงา’ ต้องการนั้นก็เป็นเรื่องที่อาจเข้าข่ายเพื่อฝัน

มันอาจเข้าข่าย Escapism

เมื่อโลกของความจริงโหดร้าย เราก็หนีไปหลบในโลกของ นิยาย”¹¹

จากข้อความดังกล่าว จึงแสดงให้เห็นถึงมุมมองของวินทร์ที่มีต่อเรื่องนี้ขึ้นมาได้อย่างชัดเจนว่า ปัญหา ดังกล่าวแทบจะไม่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นจริงในสังคมไทย สิ่งที่เขาทำได้จึงเป็นเพียงการแก้ไข ปัญหาในโลกสมมติที่มีความเป็นแฟนตาซีเข้ามาช่วยให้เกิดขึ้นได้จริงเท่านั้น

นอกจากการนำเสนอและวิพากษ์ปัญหาคอร์รัปชันผ่านทางการสร้างโครงเรื่องและการใช้สัญลักษณ์แล้ววินทร์ยังวิพากษ์ประเด็นนี้ผ่านทางบทสนทนาหรือคำพูดของตัวละครมากมาย อย่างตรงไปตรงมาด้วย เช่น ในเรื่อง *คดีสามเงา* ไกรยนต์ ในคราบของกำพล เรื่องศึก กล่าวว่า “ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ แต่คอร์รัปชันกำลังทำให้เราพินาศ เราช่วยกันแทะกินประเทศของเรา คนละคำสองคำ ตั้งแต่ระดับบนถึงระดับล่าง”¹², ในเรื่อง “ฆาตกรรมกลางทะเล” ตัวละครมีการพูดเสียดสี “โจรสลัดสุท” อันหมายถึงนักการเมืองว่า “เข้าใจว่าตำรวจงานเยอะครึบ ตอนนี้นำกำลังเร่งตามล่าพวกโจรสลัดสุทที่โกงเงินชาติไปหลายหมื่นล้าน”¹³ เป็นการเสียดสีนักการเมืองที่มีการทุจริตยกยอกเงินเป็นมูลค่ามหาศาล นอกจากการใช้คำพูดของตัวละครที่ตรงไปตรงมาแล้ว วินทร์ ยังใช้คำพูดเชิงขบขันของตัวละครในการเสียดสีประเด็นการใช้อำนาจในทางที่มีชอบด้วย เช่น ในเรื่อง “คดีปรีณยา” มีบทสนทนาของพุ่มรักกับร.ต.ต. ธนูเกี่ยวกับปลาปรีณยาว่า

¹¹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา*, หน้า 286.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 268-269.

¹³ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 55.

“ปลาพวกนี้ดูไม่น่ากลัวอะไร”

“ลองแหงนหัวลงไปสิครับ”

“ตกลงดีวะ น้องชาย อยากเล่นตลกที่คาเฟ่ไหม? จะแนะนำ
ให้”

“นำเข้าประเทศมาได้ยังไงก็ไม่รู้” ตำรวจหนุ่มเปรย

“ไม่เห็นยาก รถเถื่อนใหญ่กว่านี้ยังขนเข้ามาได้ทีเดียวยหลาย
สิบคัน”

“ मुखของพีตลกกว่านะ”¹⁴

จากตัวอย่างบทสนทนาที่ยกมานี้ จะเห็นได้ว่าประโยค “ไม่เห็นยาก รถเถื่อนใหญ่กว่านี้ยังขนเข้ามาได้ทีเดียวยหลายสิบคัน” มีความไม่เข้ากันกับบทสนทนาที่ก่อนหน้านี้กำลังพูดถึงปลาปิรันยา แต่เมื่อเห็นถึงความเชื่อมโยงของเหตุผลที่ผู้พูดยกขึ้นมาเปรียบเทียบกับแม้แต่รถคันใหญ่หลายสิบคันยังสามารถผ่านการตรวจสอบและนำเข้ามาได้ นับประสาอะไรกับปลาตัวเล็ก ๆ ไม่ก็ตัว เหตุใดจึงจะนำเข้ามาไม่ได้ และเมื่อผู้อ่านรับรู้ถึงบริบทสังคมที่ทำให้เชื่อได้ว่าประโยคดังกล่าวเป็นจริง ก็จะทำให้เกิดความขบขันแก่ผู้อ่านได้ว่า ร.ต.ต. ธนู ไม่น่าจะถามขึ้นมาได้ว่านำเข้ามาได้อย่างไร เพราะอย่างอื่นที่นำเข้ายากกว่ายังสามารถทำได้เช่นกัน

ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* มีการนำเสนอประเด็นการใช้อำนาจในทางที่มีขอบเช่นกัน แต่เป็นการใช้อำนาจข่มขู่ข่มเหงรังแกผู้อื่นด้วยความรุนแรง วินทร์ผูกปมปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวกับเหตุฆาตกรรมโดยคำสั่งของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ไว้ในโครงเรื่องรอง ซึ่งเป็นคดีเกี่ยวกับการสืบประวัติของการบูร กล่าวคือรัฐบาลในยุคนั้นมีการจำกัดเสรีภาพในการแสดงออก จึงสั่งเก็บกลุ่มคนที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในขณะนั้น บริบทสังคมในขณะนั้นอยู่ในช่วงปีพ.ศ. 2490 - 2500 ตัวละครที่ถูกสั่งเก็บคือไขแสง สุพรรณรุ่ง ซึ่งตัวบทกล่าวว่า “เป็นหนึ่งในนักแต่งเพลงชีวิตช่วงพ.ศ. 2490 หลายเพลงของเขาต่อต้านความอยุติธรรมในสังคมและความฉ้อฉลของรัฐ เบื้องบนจึงส่งคนไปเก็บเขาเสีย”¹⁵ คดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบไปยังตัวละครสมบุญ สุพรรณรุ่ง ลูกชายของไขแสงและกานต์ เกศกำจร ผู้เป็นลูกชายของนายตำรวจที่ถูกเข้าใจผิดว่าเป็นผู้สังหารครูไขแสงด้วย เพราะลูกชายของไขแสงคือสมบุญ ต้องสูญเสียพ่อไป จึงเกิดความแค้น และเลื้อกกลับมาแก้แค้นโดยการยิง

¹⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 92.

¹⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 115.

พ่อของกานต์เสียชีวิต ทำให้กานต์เกิดความเสียใจและความแค้นเช่นกันจนท้ายที่สุดมีอาการทางจิต และชีวิตเดินทางเข้าสู่ด้านมืดเพราะมุ่งแต่จะแก้แค้น วินทร์ใช้เหตุการณ์การใช้อำนาจในทางที่มีขอบ ที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นของปมปัญหาความขัดแย้งระหว่างตัวละครสมบุญและกานต์ ซึ่งมีผลอย่างยิ่ง ต่อชีวิตของทั้งสองคน นำไปสู่การกำพร้าพ่อและแม่ของการบูร จึงเกิดเป็นปมปัญหาในคดีของ โครงเรื่องรองที่พุ่มรักจะต้องตามสืบหาชาติกำเนิดของการบูร จนไปพบกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในอดีต และสามารถเชื่อมโยงกานต์กับคดีที่เกิดขึ้นในโครงเรื่องหลักได้ ทั้งนี้ โครงเรื่องดังกล่าวไม่เพียงแต่ แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจในทางที่ผิดของตำรวจและความยุติธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมแต่เพียง เท่านั้น แต่ยังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบรุนแรงที่ตามมาจากการกระทำเหล่านั้นด้วย เพราะการถูก กระทำและแรงกดดันจากความสูญเสียที่เกิดขึ้น ส่งผลให้คนบริสุทธิ์ก็กลับกลายเป็นคนที่มีจิตใจเต็มไปด้วย โทสะและขาดการยั้งคิด เกิดการล้างแค้นกันไปมาไม่จบสิ้น เป็นต้นเหตุให้เกิดอาชญากรรมและ ความสูญเสียต่อไป

นอกจากนี้วินทร์ยังใช้การประกอบสร้างโครงเรื่องรองในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* นำเสนอ ปัญหาการใช้อำนาจในทางที่มีขอบด้วยเช่นกัน โดยคดีแพะหมายเลข 7 เป็นคดีที่ พ.ต.ท. นบ มาติกา ถูกจับในข้อหาใช้อำนาจเกินกว่าเหตุจนทำให้มีผู้เสียชีวิต กล่าวคือ พ.ต.ท. นบ บุกรเข้าจับกุมนายทินกร ไทสอน พ่อค้ายาเสพติดรายใหญ่ พ.ต.ท. นบ ยืนยันว่าคนในบ้านยิงเขากับลูกน้องก่อน เขาจึงยิง ตอบโต้ แต่ผลปรากฏว่าไม่พบหลักฐานยาเสพติด ไม่พบอาวุธ หรือนายทินกรในบ้านหลังนั้น แต่พบ ศพผู้บริสุทธิ์ 2 คนเสียชีวิต พร้อมกับ ร.ต.ต. เมฆา จันบุรณ์ ที่บุกไปจับนายทินกรพร้อมกับพ.ต.ท. นบ ญาติของผู้เสียชีวิตจึงฟ้องร้องเอาความ ปมปัญหาของคดีก็คือพุ่มรักจะต้องสืบหาข้อเท็จจริงและ หลักฐานเพื่อช่วย พ.ต.ท. นบ ที่ยืนยันว่าตนเองเป็นแพะที่ถูกจัดฉาก การผูกปมปัญหานี้นำไปสู่ การเปิดเผยความจริงเกี่ยวกับการใช้อำนาจในทางที่มีขอบของ พล.ต.ต. สมัยศึก ที่มีการค้ายาเสพติด ร่วมกับนายทินกร โดยการนำเอายาเสพติดของกลางที่ยึดได้มาขายต่อ ดังที่ เวียง บางบัว สายข้าวของ พ.ต.ท. นบ กล่าวว่า “พีทินกรรับซื้อยาเสพติดจากตำรวจ เขามีเส้นสายกับตำรวจอย่างดี ... พวกเขา จัดการถ่ายเทยาเสพติดที่จับกุมมาได้ ทำหลักฐานปลอมว่าทำลายไปแล้ว แล้วเอาออกมาขายให้ พีทินกร”¹⁶ พุ่มรักยังสืบจนมั่นใจว่าทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน คือนายทินกรเป็นผู้ที่สามารถ หลบหนีการจับกุมของตำรวจได้ทุกครั้ง และนายตำรวจที่เป็นคนคุมนายทินกรในวันที่เขาหลบหนีไป ได้ ถูกลงโทษแต่ก็สามารถกลับมารับตำแหน่งเดิมอีกครั้งในเวลาไม่นาน โดยใช้เส้นสายของ พล.ต.ต. สมัยศึก ยิ่งไปกว่านั้น พล.ต.ต. สมัยศึก ยังเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการจัดฉากให้ พ.ต.ท. นบ เป็นแพะในคดีการใช้อำนาจเกินกว่าเหตุ เพื่อกำจัดเขาให้พ้นทาง พล.ต.ต. สมัยศึก ใช้อำนาจของตน

¹⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 244.

بيبบังคับให้ ร.ต.ต เมฆา ลวงพ.ต.ท. นบไปที่บ้านหลังนั้น มีการสับเปลี่ยนผลตรวจจากนิติเวช ให้เป็นผลของศพที่ถูก พ.ต.ท. นบ ยิงเสียชีวิตเมื่อ 3 ปีก่อน เพื่อให้เป็นหลักฐานว่าผู้ที่เสียชีวิตในบ้านหลังที่ พ.ต.ท. นบ และร.ต.ต เมฆา บุคเข้าไปจับนั้นถูกฆ่าโดย พ.ต.ท. นบ จริง ๆ ดังนั้น หลักฐานที่ใช้ดำเนินคดีกับ พ.ต.ท. นบ จึงเป็นหลักฐานเท็จ การประกอบสร้างโครงเรื่องของคดีนี้จึงเปิดเผยให้เห็นการใช้อำนาจในทางที่ไม่ชอบของนายตำรวจหลายประเด็น ทั้งการละเมิดกฎหมายด้วยการค้ายาเสพติดเสียเอง การสร้างหลักฐานเท็จ การโยกย้ายตำแหน่งเพื่อให้คนของตนยังอยู่ในตำแหน่งเดิม แม้จะกระทำความผิด และที่สำคัญก็คือมีการสั่งฆ่าผู้บริสุทธิ์ด้วย

ไม่เพียงเท่านั้น ในโครงเรื่องหลักของ *คดีเจ็ดแพะ* ยังเปิดเผยให้เห็นถึงการใช้อำนาจในทางที่มีชอบของ พ.ต.ท. นบ และพ.ต.ท. บรรจง ผู้เป็นคนเลี้ยงแพะ หรือคนบางการการจับตัวจันท์แรมไป เพื่อบีบบังคับให้พุ่มรักไขคดีช่วยแพะทั้ง 7 คดี รวมถึงตัวของ พ.ต.ท. นบ เองด้วยประการแรก ทั้งสองใช้อำนาจของตนในการนำข้อมูลคดีทางราชการออกมาใช้เพื่อให้พุ่มรักหาพยานหลักฐานเพื่อช่วยแพะจากทั้ง 7 คดีออกมา แต่แท้จริงแล้วทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน คือต้องการช่วย พ.ต.ท. นบ ให้พ้นผิด และแก้แค้น พล.ต.ต. สมัยศึก โดยการจับเขาเข้าคุกแทน ประการที่สอง พ.ต.ท. บรรจง เป็นผู้จัดการเรื่องการลักพาตัวจันท์แรม ประการที่สามสุดท้ายพุ่มรักก็สามารถหาหลักฐานมาเปิดโปงได้ว่า พ.ต.ท. นบ ก็ทำธุรกิจซื้อขายยาเสพติดกับนายทิงกรด้วยเช่นกัน จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์นำเสนอบริบทปัญหาการใช้อำนาจในทางที่มีชอบอย่างชัดเจนทั้งในโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองที่มีการส่งเสริมกัน

4.1.1.2 ระบบอุปถัมภ์

ลักษณะที่สองของการทุจริตที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงในอาชญาวิทยายุทธนี้ก็คือระบบอุปถัมภ์ หรือระบบเส้นสายในสังคมไทย การมีเส้นสาย มีอำนาจบารมีที่ทำให้ผู้คนเกรงขาม หรือแม้กระทั่งการรู้จักกับผู้มีอำนาจย่อมทำให้บุคคลผู้นั้นมีอภิสิทธิ์บางประการในสังคม ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล กล่าวถึงระบบอุปถัมภ์ไว้ว่า

“ระบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คน ที่มีใญ่ญาติและมีฐานะไม่เท่าเทียมกัน ฝ่ายที่อยู่เหนือกว่าจะอยู่ในฐานะอุปถัมภ์ ฝ่ายที่อยู่ต่ำกว่าจะเป็นผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ ทั้งสองฝ่ายจะมีการผูกพันกันเป็นการส่วนตัวและการแสวงหาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน ผู้อุปถัมภ์ก็จะให้ประโยชน์ในความคุ้มครอง

ส่วนผู้ที่รับอุปถัมภ์ก็จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบ
ความจงรักภักดี แรงงาน และของกำนัล”¹⁷

วินทร์ใช้ระบบอุปถัมภ์สอดแทรกเข้าไปในโครงสร้างของอาชญากรรมในชุดนี้เพื่อเอื้อ
ประโยชน์ให้กับการก่อคดีของอาชญากร เช่น ใน *คดีเจ็ดแพะ* คดีสุดท้าย พล.ต.ต. สมัยศึก ใช้ระบบ
อุปถัมภ์ในการส่งโยกย้ายนายตำรวจผู้อยู่ในการอุปถัมภ์ของตัวเองออกจากตำแหน่งเพียงชั่วคราว
เท่านั้น เมื่อเขาทำผิดโดยการปล่อยพ่อค้ายาเสพติดให้หลบหนี และต่อมาเมื่อเรื่องเงียบลงไปแล้ว
นายตำรวจคนดังกล่าวก็ได้กลับมารับตำแหน่งเดิมในเวลาไม่นาน เพื่อแก้มือปล่อยให้พ่อค้ายาเสพติด
ซึ่งทำธุรกิจกับ พล.ต.ต. สมัยศึก ได้หลบหนีอีกครั้ง จึงจะเห็นได้ถึงลักษณะการอุปถัมภ์และการทำงาน
ตอบแทนให้แก่ผู้อุปถัมภ์ของความสัมพันธ์ในเรื่องนี้

นอกจากนี้วินทร์มักจะใช้กลวิธีการวิพากษ์ผ่านบทสนทนาของตัวละคร โดยมี
ใจความสำคัญเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า หากต้องการเป็นใหญ่เป็นโตก็ต้องมีเส้นสาย มีคนคอยผลักดัน
และต้องรู้จักเอาอกเอาใจเจ้านาย ไม่ปฏิเสธงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ถึงแม้บางครั้งจะเป็นงานที่
ไม่อยากทำหรือผิดกฎหมายก็ตาม ดังเช่นใน *คดีเจ็ดแพะ* ที่มีการกล่าวว่า “ได้ยินว่าครั้งหนึ่ง สารวัตร
บรรจงไปจับคนร้ายซึ่งบังเอิญมีเส้นใหญ่มาก เลยถูก พล.ต.ต. สมัยศึกเรียกไปเทศน์ เขาไม่ชอบระบบ
ราชการ ‘ลูบหน้าปะจมูก’ แบบนี้ ก็เลยลาออกก่อนเกษียณ”¹⁸ จะเห็นได้ว่าการอ้างอิงถึงการ
“ลูบหน้าปะจมูก” ซึ่งก็คือการเอาอกเอาใจผู้เป็นนายเพื่อความเจริญก้าวหน้าของตน และต้องไม่ทำ
อะไรให้กระทบหรือส่งผลเสียต่อผู้มีอำนาจเบื้องบน จึงจะสามารถมีชีวิตการทำงานที่เจริญก้าวหน้า ซึ่ง
เป็นรูปแบบหนึ่งของการอุปถัมภ์ กล่าวคือผู้ที่มีตำแหน่งเหนือกว่าก็จะมีอำนาจในการส่งโยกย้าย เลื่อน
ตำแหน่ง หรือมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ดังนั้นหากต้องการมีความก้าวหน้า
ในหน้าที่การงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้อยู่ใต้การอุปถัมภ์อย่างดี โดยการตอบแทน
ด้วยความภักดีและทำหน้าที่ต่าง ๆ ตามคำสั่งได้อย่างครบถ้วน แล้วจึงจะได้รับการเลื่อนยศ
เลื่อนตำแหน่งที่เหมาะสมตามต้องการ ลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องในระบบราชการ เพราะจะ
ทำให้ได้ข้าราชการที่ไม่มีคุณภาพ ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่คำนึงถึงผลหรือความถูกต้อง อีกทั้งยังไม่ได้
วัดกันที่ความสามารถที่แท้จริง เพราะผู้ที่มีคนอุปถัมภ์เอ็นดูมากกว่าก็จะได้มีตำแหน่งงานที่ดีกว่า
แม้จะมีผู้มีความสามารถมากกว่าก็ตาม ดังเช่นประโยคหนึ่งของตัวละครสามิต 14 ในเรื่องนี้ที่ว่า

¹⁷ ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
สำนักกรรมการ 3, การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ : รายงานการพิจารณาศึกษา, หน้า 6.

¹⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 27.

“มึงก็รู้ว่ากูไม่รับคำสั่งที่ไม่เป็นธรรม ไม่งั้นป่านนี้กูก็คงรุ่ง เป็นนายพลตำรวจไปแล้ว”¹⁹ และในเรื่อง *คดีสามเงา* ที่ว่า “สิบห้าปีก่อนกูเพิ่งจบตำรวจมาใหม่ ประจำหลายท้องที่ กูโดนย้ายตลอด รู้ทีหลังว่าเจ้านายแต่ละคนขอให้ย้ายออกจากพื้นที่ เพราะกูเป็นเด็กมีปัญหา เข้ากับกลุ่มไม่ได้ เพราะกูไม่รับสินบนเหมือนคนอื่นในสน.นั้น กูกลายเป็นหมาหัวเน่า เพราะเลือกเป็นตำรวจมือสะอาด...”²⁰ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม่สามิต 14 จะเป็นตัวละครที่เก่งและสร้างผลงานไซคดีพร้อมกับพุ่มรักมากมาย แต่เมื่อไม่โอนอ่อนผ่อนตามผู้ใหญ่ และขาดผู้อุปถัมภ์ ก็ยากแก่การได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่ฝังรากลึกของระบบอุปถัมภ์ที่ทำให้เกิดอำนาจและการใช้อำนาจในทางที่ผิดอย่างชัดเจน

ยิ่งไปกว่านั้นยังมีลักษณะการโยกย้ายตำแหน่งของข้าราชการที่ทำผิดไปยังตำแหน่งอื่นเพื่อรอให้เรื่องราวเงียบลงแล้วจึงสามารถกลับมาทำงานต่อได้ โดยที่ไม่ได้รับการไล่ออก ทำให้ข้าราชการที่ทำผิดก็ยังคงทำผิดซ้ำสองได้ อีกทั้งอาจส่งผลให้ทำงานได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเพราะรู้ว่าตนเองมีผู้อุปถัมภ์ช่วยเหลืออยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นจำเป็นต้องพยายามทำงานให้ดีที่สุดเพื่อให้มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ วินทร์หทัยยกประเด็นนี้มาวิพากษ์ผ่านน้ำเสียงของตัวละครหลายครั้ง และโดยส่วนมากเป็นการใช้บทสนทนาในเชิงขบขันเพื่อเสียดสี เช่น ใน *คดีเจ็ดแพะ* มีบทสนทนาของสามิต 14 และพุ่มรักที่ว่า

“มึงกลัวไปทำไม? ไม่มีใครเอามึงออกหรอก ต่อให้ทำงานแย้
แค่นี้”

“นี่คือข้อดีของระบบราชการ”

“ข้อเสียต่างหาก มีอย่างทีไหน ทำงานชู้ ๆ แทนที่จะไล่ออก
กลับส่งไปสำรองราชการ ตบยุ่งไปพลาง ๆ ได้เงินเดือนด้วย แล้วก็
กลับมาได้อีกถ้าเส้นใหญ่พอ บ้านเมืองเราเลยและอย่างทุกวันนี้”

“ค่าดี”

“ก็สมควรค่าหรือเปล่าเล่า?”²¹

จากบทสนทนาข้างต้นมีความขบขันที่เกิดจากการการ “ค่า” ระบบในวิชาชีพของเพื่อนสนิทของตนเองอย่างตรงไปตรงมาของพุ่มรัก ซึ่งมีความเห็นขัดแย้งกับสามิต 14 โดยสิ้นเชิง และมีการโต้ตอบความคิดเห็นดังกล่าวอย่างทันท่วงที จนต่อมาสสามิต 14 ต้องบอกว่า “ค่าดี” ซึ่งหมายถึงการยอมรับว่า

¹⁹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 96.

²⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา*, หน้า 97.

²¹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 151.

สิ่งที่พุ่มรักพูดนั้นเป็นความจริง และความขบขันยังเกิดจากการใช้วลีแทนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในที่นี้คือการใช้วลี “ตบยุง” แทนความหมายว่า “อยู่แบบว่าง ๆ โดยไม่ต้องทำอะไร” ซึ่งวลีตบยุงนี้เป็นการเปรียบเปรยแสดงให้เห็นถึงภาพของความว่างที่ชัดเจนว่าว่างจนไม่ต้องทำอะไร แค่นั่งตบยุงก็เพียงพอแล้ว วินทร์ยังมีการใช้วลีตบยุงนี้ในบทสนทนาอีกหลายครั้ง เช่น

“ไม่ทุกคนที่แยมึงเป็นตำรวจดี”

“ตายละ วันนี้ฟ้าผ่าแน่! ได้รับคำชมจากพุ่มรัก พานสิ่งที!”

“แต่เมื่อไหร่ที่มึงเหลวไหล กูจะทำเรื่องร้องเรียนให้มึงถูกย้ายฟ้าผ่าเอง”

“มึงก็รู้ว่าบ้านเราไม่มีการไล่ตำรวจเลวออก มีแต่ย้ายฟ้าผ่าไปตบยุงที่ไหนซึกพัก แล้วก็กลับมาใหม่ แต่จะว่าตำรวจก็ไม่ได้ เงินเดือนตำรวจชั้นผู้น้อยน้อยกว่ายามคาเฟ่ที่มึงทำเสียอีก”²²

บทสนทนาข้างต้นก็เป็นการใช้วลีตบยุงเพื่อแทนความหมายในลักษณะเดิม ซึ่งทำให้เกิดความขบขันที่เกิดจากวลีดังกล่าว อีกทั้งยังมีความขบขันที่เกิดจากการผิดความคาดหมาย โดยพุ่มรักจะทำเรื่องร้องเรียนให้สามิต 14 ถูกย้าย หากแต่การถูกย้ายไปตบยุงนั้นกลับไม่ได้เป็นเรื่องที่น่าเดือดเนื้อร้อนใจในวงการตำรวจ เพราะเป็นเพียงการโยกย้ายตำแหน่งเพียงชั่วคราวเท่านั้น หากมีเส้นสาย เพียงไม่นานก็สามารถกลับมาประจำตำแหน่งเดิมได้อีกครั้ง และใน *คดีสามเงา* ก็มีการกล่าวถึงประเด็นนี้เช่นกันว่า “เฮ้ย! ไม่ต้องกลัว ไม่ตกงานหรอก อย่างมากก็ย้ายไปวิจัยยุงที่ไหนสักแห่งสักพัก ราชการไทยก็ดียังงี้เอง เหมือนตัวการ์ตูน ฆ่ายังไงก็ไม่ตาย”²³ จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์ได้ปรับเปลี่ยนวลี “ตบยุง” เป็น “วิจัยยุง” แทน โดยที่ความหมายก็ยังคงคล้ายเดิม คือการอยู่ว่าง ๆ ไม่ต้องทำอะไร แต่คำว่า “วิจัย” อาจจะทำให้เกิดความขบขันมากกว่าคำว่า “ตบ” เล็กน้อย เพราะเป็นคำที่ขัดแย้งกับ “ความว่าง” ในความหมายของวลีนั้นอย่างชัดเจน จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์มีการใช้บทสนทนาหรือคำพูดของตัวละครในเชิงขบขันเพื่อเสียดสีลักษณะของการโยกย้ายตำแหน่งโดยใช้ระบบอุปถัมภ์ภายในวงการข้าราชการตำรวจ ซึ่งนับว่าเป็นการทุจริตรูปแบบหนึ่ง

นอกจากนี้ ข้าราชการตำรวจหรือทหารยังคงตกอยู่ภายใต้อำนาจหรือเป็นผู้อยู่ใต้การอุปถัมภ์ของนักการเมืองหรือข้าราชการทางการเมือง อันได้แก่คณะรัฐมนตรีต่าง ๆ อีกด้วย โดยลักษณะเช่นนี้เป็นหนึ่งในวิธีการหรือลักษณะที่ส่งเสริมทำให้เกิดระบบอุปถัมภ์ในประเทศไทย ดังที่

²² วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 265-266.

²³ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา*, หน้า 50.

ได้กล่าวถึงในหนังสือ การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม ของ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็น รูปธรรม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ส่วนหนึ่งที่ว่า

“ยิ่งนานวันอำนาจของกลุ่มข้าราชการประจำจะลดลง ตามลำดับ ทำให้เกิดวงจรที่ข้าราชการชั้นผู้น้อยวิ่งเข้าหาข้าราชการชั้น ผู้ใหญ่ ส่วนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็จะวิ่งห่านักการเมืองในฐานะผู้ที่ เข้ามาใช้อำนาจรัฐและมีอำนาจในการพิจารณาเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง และนักธุรกิจวิ่งเข้าหาราชการ เพื่อเสนอผลประโยชน์ตอบแทนให้กับ ข้าราชการและนักการเมืองโดยแลกกับผลประโยชน์ทางธุรกิจหรือสิทธิ พิเศษในการลงทุน”²⁴

การพึ่งพาอาศัยและมีผลประโยชน์ร่วมกันในลักษณะดังกล่าว จึงทำให้ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ที่มีอำนาจ รวมถึงผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับพวกเขาเหล่านั้น มักจะได้รับความเกรงใจและได้อภิสิทธิ์ต่าง ๆ ในสังคมด้วย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนเช่น ในเรื่อง “คดีฉลามบก” ซึ่งเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการเสียชีวิต ของนักซิ่งรถที่ถูกตั้งใจทำให้ประสบอุบัติเหตุด้วยการลอบไปรยฉลามบกบนถนน เมื่อผู้เสียชีวิต มีสถานะเป็นลูกชายของผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ตำรวจจึงยิ่งเร่งในการสืบคดีทันที เพราะเกรงว่าจะ ได้รับความเดือดร้อนหากทำให้ท่านรัฐมนตรีไม่พอใจ ทั้งที่ก่อนหน้านี้ก็มีคดีในลักษณะเดียวกันเกิดขึ้น กล่าวคือเป็นนักซิ่งรถที่เป็นเด็กธรรมดาทั่วไป ไม่ได้มีผู้ปกครองมีตำแหน่งใหญ่โต ตำรวจก็ไม่ได้มี ความกระตือรือร้นในการทำคดีมากเท่าที่ควร ดังบทสนทนาระหว่างพุ่มรักกับสามิต 14 ที่ว่า

“เป็องบนก็ไม่เชื่อว่า งานนี้เป็นฝีมือของพวกเขาบ้า อินเทอร์เน็ตหอก จนกระทั่งเมื่อคืน...”

“คนที่ตายคงจะเป็นคนสำคัญ?”

“มีงน่าจะเป็นหมอดูนะ วยรุ่นที่ตายคือลูกชายรัฐมนตรี...”

²⁴ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักงานกรรมการ 3, การแก้ไข ปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ใน ระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ : รายงานการพิจารณาศึกษา, หน้า 42.

“คราวนี้เข้าใจเหตุผลที่เรียกกุมมาแล้ว แก้อ้อพวกมึงตอนนี้คง
ร้อนน้ำดู ต้องหาเหตุผลว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเมื่อคืนนี้ไม่ใช่การฆาตกรรม
เป็นอุบัติเหตุธรรมดา แต่นึกหาเหตุผลไม่ออก เลยมาหากู”²⁵

4.1.2 การวิพากษ์นักการเมือง

ในอาชญาวิทยายุคนี้มีการวิพากษ์นักการเมืองผ่านคำพูดของตัวละครค่อนข้างมากในทุก ๆ เล่ม โดยประเด็นหลักได้แก่ เรื่องลักษณะดีแต่พูด การรักษาแต่ผลประโยชน์ส่วนตน และการไม่รับผิดชอบต่อความผิดของตน เช่น ในเรื่อง *คดีสามเงา* มีการกล่าวเสียดสีรัฐมนตรีว่า “ต” ในคำย่อ รมต. มีความหมายว่า “ต. นี้มีสองอย่าง ต. แรก คือต่อแหล เป็น ต. ที่สำคัญมาก ถ้าทำไม่เป็นก็ขึ้นบน ลำบาก ต. ที่สองคือแต่งงาน แต่เป็นแบบข้ามพันธุ์ เพราะการเมืองก็คือการแต่งงานข้ามสายพันธุ์ พรรคต่างๆ นโยบายไม่เคยตรงกัน ทะเลาะกันจะเป็นจะตายในสภา ออกมาก็ผสมพันธุ์กัน ทั้งหมด เป็นเรื่องการประสานผลประโยชน์ ไม่มีอะไรมากกว่านั้น”²⁶ เป็นการเสียดสีถึงนักการเมืองที่มักจะ โทกกว่าจะทำประโยชน์เพื่อสังคมและประชาชน แต่ท้ายที่สุดก็ยึดถือผลประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก อีกทั้งประโยคดังกล่าวยังแฝงความขบขันที่เกิดจากความขัดแย้งกันของการใช้คำด้วย กล่าวคือวินทร์ เลือกใช้คำว่า “ผสมพันธุ์” ซึ่งเป็นคำที่ใช้กับสัตว์มาใช้ในการกับการแต่งงานของมนุษย์ เพื่อแทน การร่วมมือกันเพื่อประสานผลประโยชน์ ส่วนในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* พุ่มรักกล่าวว่า “ประชาชน ก็ถูกนักการเมือง ‘สะกดจิต’ เสมอมาเนี่ยครับ”²⁷ เป็นการใช้คำว่า “สะกดจิต” เสียดสีลักษณะการพูด ของนักการเมืองที่มักจะมีการพยายามโน้มน้าวประชาชนให้หลงเชื่อว่ามันจะดีจะทำประโยชน์ให้แก่ บ้านเมือง, ในเรื่อง “ใบหน้านางฟ้า” จากรวมเรื่องสั้น *คดีล่าคนเจ้าชู้* มีการสอดแทรกการเสียดสีผ่าน คำพูดตัวละครจากเหตุการณ์ย่อย ๆ ที่มียามขอลาออกจากการเป็นยามเพราะทำให้คนร้ายเล็ดลอด ขึ้นไปฆ่าคนได้ จึงคิดว่าเป็นความบกพร่องของตน ทำให้มีประโยคที่เสียดสีว่า “ขนาดเป็นยามยังมี สปิริต นักการเมืองบ้านเราน่าจะอายุเขา”²⁸ ซึ่งเป็นการเสียดสีนักการเมืองที่ทำผิดอย่างโจ่งแจ้งและเป็น เรื่องที่ใหญ่โตกว่าเรื่องของยามอย่างมากมายมหาศาล แต่ก็ยังขาดจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อ การกระทำของตนเอง นอกจากนี้ในเรื่องนี้ยังมีการใช้บทสนทนาของสามิต 14 และพุ่มรักในเชิง ขบขันเสียดสีไปถึงเรื่องลักษณะการพูดของนักการเมืองเพิ่มเติมอีกด้วย คือหลังจากที่พุ่มรักพูดอวดรู้ เรื่องทับทิมเพื่อชมและปีบให้คนที่นำทับทิมมาขายสารภาพความจริงว่าทับทิมนั้นไม่ใช่มรดกตกทอด

²⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฝันทะเลเคียน*, หน้า 29.

²⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา*, หน้า 155.

²⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกุหลาบดำ*, หน้า 158.

²⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีล่าคนเจ้าชู้*, หน้า 68.

ของตนอย่างทีกล่าวอ้าง สามิต 14 ก็ถามว่าพุ่รักมีความรู้ในด้านการดูัญมณัด้วยหรือ พุ่รักจึงตอบกลับไ้ว่า

“ไม่มีหรือก กูอำมันเล่นเท่านั้น เพราะรู้สึว่ามันไม่รู้ พอมันเชื่อว่าเรารู้จริง มันก็ยอมแพ้เอง ถ้ามันรู้เรื่องทับทิมจริง ก็จะไม่เถียงแน่นอน แต่มันเจียบสนิท แสดงว่ามันไม่รู้”

“นี่เรียนมาจากวิธีการพูดของนักการเมืองรีเปล่า?”

“แม่น! ใช้หลักพลาโมไปเรื่อย แต่ใส่ข้อมูลให้แน่น ๆ ใส่เป็นชุด ๆ คนฟังจะคิดว่าเรารู้จริง”

“อย่างนี้ก็เป็นนักการเมืองได้”

“พูดจาอ้อมงคลไปได้ พอบอกว่า ในชีวิตนี้ จะเป็นอะไรก็ได้ แต่ห้ามเป็นนักการเมืองหรือรับใช้นักการเมือง พอบอกว่าพวกนี้ไม่มีใครจริงใจดอก”²⁹

จากบทสนทนาดังกล่าว วินทร์ใช้ความไม่คาดคิดของการโต้ตอบของพุ่รักทำให้เกิดความขบขัน กล่าวคือประการแรกผู้อ่านเกิดความขบขันจากคำตอบที่ผิดความคาดหมายที่ว่าพุ่รักควรจะมีความรู้ตามที่ตนเองได้พูดโอ้อวดไป แต่แท้จริงแล้วเป็นเพียงการใช้ไหวพริบเพื่อปิดให้อีกฝ่ายพูดความจริงเท่านั้น ประการที่สองเมื่อพุ่รักเห็นดีเห็นงามว่าการพูดพลาโมไปเรื่อยในลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะการพูดของนักการเมือง แล้วสามิต 14 ก็บอกอย่างนี้พุ่รักก็สามารถเป็นนักการเมืองได้ คำตอบของพุ่รักทำให้เกิดความขบขัน เพราะเป็นคำตอบที่ผิดไปจากความคาดหมาย เนื่องจาก ประโยคก่อนหน้าที่พุ่รักเห็นด้วยว่าการพูดเช่นนี้เป็นคุณสมบัติของนักการเมือง ทำให้คำตอบที่ควรจะเป็นคือการเห็นด้วยเช่นเดิม แต่เขากลับตอบว่าสามิต 14 พูดจาอ้อมงคล เพราะเขาไม่มีวันจะเป็นนักการเมืองเด็ดขาด บทสนทนาดังกล่าวนอกจากจะเป็นการเสียดสีลักษณะการพูดของนักการเมืองที่รู้ไม่จริง แต่พยายามพูดเพื่อโน้มน้าวให้คนฟังเชื่อมั่นแล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นมโนทัศน์ของสังคมไทยที่มีต่อนักการเมืองด้วยว่าดีแต่พูด และคำพูดของนักการเมืองนั้นเชื่อถือไม่ได้และไม่มีความจริงใจด้วย

จากทีกล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นได้ว่าในอาชญุนิยายชุด พุ่รัก พานสิงห์ มีการนำเสนอการวิพากษ์สังคมในประเด็นการเมืองการปกครอง ทั้งในด้านการทุจริตคอร์รัปชัน และการวิพากษ์

²⁹ วินทร์ เลียววาริณ, คดีล่าคนเจ้าชู้, หน้า 152.

นักการเมือง โดยใช้กลวิธีที่หลากหลาย ทั้งการสร้างโครงเรื่อง ทั้งโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรอง การใช้สัญลักษณ์ และการวิพากษ์อย่างตรงไปตรงมาตลอดจนการใช้ความขบขันเพื่อเสียดสีผ่านคำพูด และบทสนทนาของตัวละคร

4.2 การวิพากษ์ระบบกฎหมายและกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไร้ประสิทธิภาพ

ในหัวข้อระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ที่ปรากฏการวิพากษ์ในอาชญาวิทยาชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* คือเรื่องความอ่อนแอของการบังคับใช้กฎหมาย และกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไม่รอบคอบและไม่เป็นธรรม

4.2.1 ความอ่อนแอของการบังคับใช้กฎหมาย

วินทร์นำเสนอให้เห็นถึงความอ่อนแอของกฎหมายในแง่ที่ว่าผู้กระทำความผิดมักจะหนีรอดพ้นจากความผิดนั้นได้ เพราะมีอำนาจหรือเพราะผู้บังคับใช้กฎหมายเป็นผู้ละเมิดกฎหมายเสียเอง เช่นในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* มีคำกล่าวของตัวละครที่เป็นตำรวจว่า “...ในวงการตำรวจก็มีการคอร์รัปชัน การขัดแย้งขัดขากัน การซื้อตำแหน่ง ใครก็ตามที่ไปขงทางเรื่องของคนอื่นก็มักถูกเขี่ยออกไป บางทีก็ด้วยอำนาจทางการเมือง แต่ในกรณีของผม หลายครั้งผมก็ไปขงลามกของคนอื่น ... ผมทำงานปราบปรามยาเสพติดหลายปี โลกของผมไม่ใช่แค่ปราบคนค้ายากับทำลายยา คุณรู้หรือเปล่าว่า ยาเสพติดที่จับมาได้ไม่ได้ถูกทำลายทั้งหมดเสมอไป ด้วยกลวิธีบางอย่าง ยาเหล่านั้นก็หวนกลับไปสู่ตลาดอีกครั้ง โดยฝีมือของผู้รักษากฎหมายนี่เอง”³⁰ จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่าความอ่อนแอของกฎหมายมักจะปรากฏควบคู่ไปกับปัญหาการทุจริตด้วย เพราะการที่ผู้บังคับใช้กฎหมายทำผิดกฎหมาย หรือเพิกเฉยปล่อยให้คนร้ายลอยนวลไม่ได้รับโทษ ก็ถือเป็นการทุจริต โดยการใช้อำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเช่นเดียวกัน และการปล่อยให้ผู้กระทำความผิดลอยนวลก็มักจะปรากฏควบคู่ไปกับปัญหาระบบอุปถัมภ์ด้วย เพราะกลุ่มคนผู้กระทำความผิดมักจะเป็นผู้มีอำนาจหรือเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจที่ทำให้ตำรวจชั้นผู้น้อยที่อยู่ในการอุปถัมภ์ต้องช่วยเหลือให้พ้นผิดในที่สุด เช่น ในคดี “ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ” มีการใช้อำนาจบีบบังคับให้คนเกรงกลัวไม่กล้าเอาผิดกับตนและเครือข่ายของตน ดังประโยคที่ว่า “ปราบโจรผู้ร้ายว่ายากแล้ว ยิ่งง่ายกว่าการดูทิศทางลมเสียอีก จับคนเส้นใหญ่ก็ช่วย”³¹ แสดงให้เห็นว่าแม้แต่ตำรวจผู้บังคับใช้กฎหมายเอง ก็พ่ายแพ้ให้แก่ผู้มีอำนาจในสังคม จึงยิ่งตอกย้ำความไม่ศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ที่ไม่สามารถบังคับใช้ควบคุมคนในสังคมได้เลย นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอ

³⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 238.

³¹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีศพล่องหน*, หน้า 189.

ประเด็นการลดโทษที่มากเกินไป จนทำให้โทษที่ถูกตัดสินไว้ตั้งแต่ต้นนั้นแทบไม่มีความหมาย เพราะสุดท้ายอาชญากรก็ได้รับโทษน้อยมาก ในเรื่อง “โจรกลับใจ” พุ่มรักสืบหาผู้บงการจำงมือปืนมาying ตนเอง และมีผู้ต้องสงสัย 1 คน ชื่อ นายปกรณ เคยได้รับโทษติดคุก แต่ปรากฏว่าขาล่าสุดคือ นายปกรณได้ออกจากคุกแล้ว ดั่งบทสนทนาที่ว่า

“หกเดือนก่อน เขาประพติตัวดีมากในคุก เป็นนักโทษ
ตัวอย่าง จึงออกมาก่อนกำหนด”

พุ่มรัก พานสิงห์พิมพ์ “ไม่น่าเชื่อ อะเมซิง ไทยแลนด์จริง ๆ
ติดคุกแผล็บเดียวออกมาเดินปรอ้ออีกแล้ว”³²

จากบทสนทนาดังกล่าว การใช้คำว่า “อะเมซิง ไทยแลนด์” ที่สื่อถึงสิ่งที่โดดเด่น งดงาม เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย และมีนัยของการชื่นชม กล่าวถึงลักษณะของ “การติดคุก” ที่ใช้เวลาไม่นาน ซึ่งเป็นด้านลบนั้น ทำให้เกิดความขบขันในเชิงเสียดสีจากความย้อนแย้งของการใช้คำดังกล่าว เพราะทำให้ความหมายของประโยคเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง ประโยคดังกล่าวสื่อให้เห็นว่ากฎหมายที่อ่อนแอ และไม่ศักดิ์สิทธิ์ มีการลดโทษให้กับผู้ต้องขังจนใช้คำว่า “แผล็บเดียว” แทนระยะเวลาในการรับโทษได้นั้น มีเฉพาะที่ประเทศไทยจริง ๆ อีกทั้งการใช้คำว่า “เดินปรอ้อ” ยังให้ภาพการเป็นอิสระที่แฝงนัยของการมีความสุขได้อย่างชัดเจน ซึ่งขัดแย้งกับการติดคุกด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้วินทร์ยังใช้การสร้างโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นผลของความอ่อนแอของการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรมด้วย คือการใช้ “ศาลเตี้ย” ซึ่งมีความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพ.ศ. 2554 ว่า “เรียกการที่คนหรือกลุ่มคนที่ไม่มีอำนาจดำเนินคดีตามกฎหมายจับกุมคนมาชำระตัดสินความโดยพลการ ว่า ตั้งศาลเตี้ย”³³ วินทร์สร้างโครงเรื่องโดยการผูกปมให้ผู้ออกคดียางฉลามบกบนถนนเพื่อให้กลุ่มนักชิงรถได้รับบาดเจ็บล้มตาย เป็นการล้างแค้นให้กับเพื่อนรักของผู้ก่อคดีที่ต้องเสียชีวิตเพราะถูกกลุ่มนักชิงรถเหล่านี้ชน แล้วไม่ได้รับความยุติธรรม เขาจึงคิดใช้ศาลเตี้ยนี้เพื่อมอบความยุติธรรมในความคิดของเขาให้แก่กลุ่มคนเหล่านี้ด้วยตัวเอง ดังคำพูดของเขาที่กล่าวว่า “แล้วไงครับ คนใหญ่คนโตบ้านเราไม่ได้ใช้ศาลเตี้ยหรือครับ พวกที่ขับรถซึ่งไม่ได้ใช้ศาลเตี้ยหรือไง ถึงสามารถตัดสินชีวิตคนอื่นได้เอง ตราบไตที่พวกนั้นบีบเราจนตรอก ศาลเตี้ยก็ไม่มีวันตาย”³⁴ แสดงให้เห็นว่าเมื่อกฎหมายอ่อนแอ ก็จะมีผลกระทบต่อเนื่อง สร้างปัญหาต่อไปได้ไม่สิ้นสุด เพราะเมื่อผู้คนไม่เกรงกลัวต่ออำนาจกฎหมาย และตัวกฎหมายรวมถึงผู้รักษากฎหมายมีช่องโหว่ ทำให้ผู้ทำผิด

³² วินทร์ เลียววาริณ, ขาดกรรมกลางทะเล, หน้า 122.

³³ ราชบัณฑิตยสถาน, “ศาลเตี้ย,” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [5 กรกฎาคม 2564]

³⁴ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฝันนางตะเคียน, หน้า 38.

มีช่องทางที่จะทำผิดแล้วหลุดพ้นอยู่เรื่อย ๆ ก็จะมีคนทำผิดมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ แล้วไม่ได้รับโทษตามที่สมควร ฝ่ายคนที่ไม่เห็นด้วยหรือได้รับผลกระทบจึงออกมาจัดการตามวิธีของตน วนเป็นวงโคจรไปเรื่อย ๆ ดังคำกล่าวตอนหนึ่งจากเรื่อง “เอกซเรย์มรณะ” ในเล่ม *ฆาตกรรมกลางทะเล* ที่ว่า “หากไม่มีใครยอมทำอะไร บ้านเมืองเราก็เป็นอย่างนี้ เต็มไปด้วยคนทำผิดที่การศึกษาสูงขึ้นทุกที”³⁵ ซึ่งวินทร์ได้เน้นย้ำเรื่องนี้ในหลาย ๆ คดีเช่นเดียวกัน เช่น ในเรื่อง “ก๊อนหินกับดอกเบญจมาศ” ฆาตกรตัวจริงคือลุงที่แฉงความนั้น ฆ่าผู้ตายเพื่อแก้แค้นให้ลูกสาวที่ประสบอุบัติเหตุเพราะผู้ตายพาหินใส่ แล้วไม่ได้รับความเป็นธรรมจากตำรวจ เพราะมีเส้นสายใหญ่ เป็นต้น ดังนั้น วินทร์จึงกำลังชี้ให้เห็นว่าปัญหาเรื่องความอ่อนแอทางกฎหมายของสังคมไทย เป็นปัญหาใหญ่ที่ควรได้รับการแก้ไข ทำให้กฎหมายแข็งแกร่งขึ้น บังคับใช้อย่างจริงจังโดยไม่ละเว้นผู้มีอำนาจ จึงจะสามารถลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมลงไปได้อีกจำนวนมาก ดังที่วินทร์ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ผ่านทางน้ำเสียงของตัวละครตัวหนึ่งในเรื่อง *คดีสามเงา* ว่า “ทุกอย่างอยู่ที่การรักษากฎหมาย คนไทยเราเก่งเรื่องทฤษฎี แต่ทางปฏิบัติสอปก เรามีกฎหมายมากประเทศหนึ่งในโลก แต่รักษาไม่ได้ ทุกทีที่มีปัญหาเราก็ร่างกฎหมายใหม่ เรามีแต่กฎหมาย ไม่มีคนปฏิบัติ”³⁶

4.2.2 กระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไม่รอบคอบและไม่เป็นธรรม

กระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไม่รอบคอบและไม่เป็นธรรม ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจผิดพลาด และทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องมารับโทษแทนผู้กระทำผิดตัวจริง ในประเด็นนี้วินทร์ใช้การสร้างโครงเรื่องรอง 7 เรื่องในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลของกระบวนการพิจารณาคดีที่ผิดพลาดและไม่เป็นธรรมอย่างเป็นรูปธรรม คือการจับ “แพะ” ซึ่งมีที่มาจากสำนวน “แพะรับบาป” อันหมายถึง “คนที่รับเคราะห์กรรมแทนผู้อื่นที่ทำความผิดนั้น”³⁷ โดยทั้ง 7 คดีในเรื่องต่างก็เป็นการจับ “แพะ” เข้าไปรับโทษ ซึ่งบางครั้งก็เกิดจากความผิดพลาดของตำรวจเองด้วยความไม่ได้ตั้งใจ แต่บางครั้งเกิดจากผู้มีอำนาจไหว้วานแพะให้รับผิดแทนตน หรือบางครั้งก็เกิดจากการกดดันจากสังคมให้ปิดคดีโดยเร็วเพื่อให้ตำรวจได้หน้าว่าเก่งสามารถไขคดียาก ๆ ให้จบลงได้ ทำให้เกิดความผิดพลาดในขั้นตอนอันเร่งรีบ ดังที่ในเรื่องได้กล่าวไว้ว่า “มึงต้องรู้ว่าการทำงานของตำรวจโดยเฉพาะคดีสะเทือนขวัญ บางครั้งก็ถูกกดดันจากสังคมและเบื้องบนให้ต้องรีบปิดคดี มีตัวอย่างไม่น้อยที่ตำรวจทำงานแบบขอไปที บ่อยครั้งก็จับแพะมาแกลงข่าวเอาหน้า พุดตรง ๆ คดีสะเทือนขวัญแบบนี้ หากจับคนร้ายได้

³⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 220.

³⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา*, หน้า 52.

³⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, "แพะรับบาป," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [5 กรกฎาคม 2564]

เร็วเท่าไร ก็ยิ่งได้หน้า เลื่อนยศเลื่อนตำแหน่งง่ายขึ้น”³⁸ คดีทั้ง 7 คดีเน้นย้ำความไม่รอบคอบและความไร้ประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนและพิจารณาคดีได้อย่างชัดเจน

คดีแพะหมายเลข 1 ที่พุ่มรักได้รับให้หรือพินคดีและช่วยผู้ที่ถูกกล่าวอ้างว่าเป็นแพะในคดีนี้เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมนักธุรกิจช็อกฤษณะ และสาวใช้ชาวพม่าที่ชื่อซาจี โดยทั้งสองถูกยิงเสียชีวิตภายในบ้านของฤษณะ มีเงินจำนวนสองแสนบาทกระจายอยู่เต็มพื้น ผู้ที่ถูกจับกุมคือนายย่นอ่อง แพนของซาจี เพราะหลักฐานที่พบในที่เกิดเหตุคือปืนที่มีรอยนิ้วมือของย่นอ่อง และยังพบรอยนิ้วมือของเขาบนตู้เซฟด้วย เขายอมรับว่าเป็นปืนกระบอกนั้นเป็นของเขาเอง แต่ทำหายไป 2 อาทิตย์ก่อนเกิดเหตุ ตำรวจดัดสินโทษประหารชีวิตจากหลักฐานรอยนิ้วมือที่พบ แต่ได้ลดโทษเหลือจำคุกตลอดชีวิต แต่ทำย่นอ่องก็อดอาหารจนเสียชีวิตในคุก คดีนี้พุ่มรักสามารถสืบจนยืนยันความบริสุทธิ์ของย่นอ่องได้ว่าเขาไม่ใช่คนร้าย ด้วยข้อสังเกตหลายประการ เช่น ถ้าย่นอ่องเป็นคนร้ายจริง เขาไม่จำเป็นจะต้องทิ้งปืนไว้ในที่เกิดเหตุ เขาสามารถฆ่าปิดปากเด็กส่งของที่มาพบศพได้แต่เขาก็ไม่ได้ทำ อีกทั้งยังไม่พบร่องรอยการต่อสู้ หากย่นอ่องผู้เป็นคนแปลกหน้าสำหรับบ้านนี้เป็นคนร้ายจริงก็ต้องมีร่องรอยการต่อสู้กับฤษณะแน่นอน พุ่มรักจึงเริ่มมองความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นได้ และสรุปได้ว่าคนร้ายตัวจริงก็คือซาจี ที่ต้องการจะขโมยเงินแล้วหนีไป แต่เกิดอุบัติเหตุลื่นล้มจากเปลือกกล้วยทำให้ปืนลั่นและถูกตัวเองเสียชีวิตไปด้วย เป็นเหตุให้เงินที่กำลังจะนำออกไปหล่นกระจาย สภาพพื้นที่เกิดเหตุไม่มีร่องรอยการต่อสู้เพราะซาจีเป็นคนใช้ในบ้าน สอดคล้องกับสภาพศพทั้งสองที่ล้มอยู่ใกล้กันมาก เพราะหากมีคนร้ายอีกคน ไม่ว่าจะฤษณะหรือซาจีจะโดนยิงก่อน อีกคนจะต้องวิ่งหนีหรือเกิดการต่อสู้กับคนร้ายแน่นอน หลักฐานที่ชัดเจนและบ่งบอกว่าข้อสันนิษฐานของพุ่มรักน่าจะถูกต้องที่สุดก็คือภาพที่ถ่ายในวันเกิดเหตุ ในภาพมีเปลือกกล้วยอยู่ตรงเท้าของซาจี และเธอสวมถุงมือล้างจาน ทำให้ไม่แปลกที่จะไม่มีรอยนิ้วมือของเธอบนปืน ซาจีตั้งใจให้ย่นอ่องเป็นแพะรับบาป เพื่อที่เธอจะได้นำเงินไปแต่งงานกับชายอื่น พุ่มรักสรุปว่า “จุดอ่อนของการไต่สวนคดีของตำรวจชุดก่อนก็คือ การยึดติดกับภาพว่าผู้ยิงตัวเล็ก ๆ ไม่น่าจะเป็นฆาตกรได้ จึงมองข้ามซาจีไปโดยสิ้นเชิงตำรวจไม่แม้แต่จะคิดตรวจเขม่าดินปืนบนตัวเธอ”³⁹ คดีนี้จึงสะท้อนให้เห็นการทำงานที่หละหลวมและไม่รอบคอบของตำรวจได้เป็นอย่างดี เพราะหากตำรวจหาหลักฐานเพิ่มเติมด้วยการตรวจเขม่าดินปืนบนตัวซาจี หรือเชื่อคำให้การของพี่สาวย่นอ่องที่ยืนยันว่าย่นอ่องอยู่ในป่าขณะเกิดเหตุ แล้วพยายามตรวจสอบหาความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้น ก็จะพบข้อเท็จจริงได้ไม่ยากว่าย่นอ่องไม่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ การด่วนสรุปของตำรวจที่ทำคดีชุดนี้ทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องเสียชีวิตในคุกอย่างไม่ยุติธรรม

³⁸ วินทร์ เลียววาริณ, คดีเจ็ดแพะ, หน้า 152.

³⁹ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 61.

คดีแพะหมายเลข 2 เป็นคดีฆาตกรรมพระที่ชื่ออารติ คนร้ายในคดีที่ถูกจับกุมคือนายบัญชา คนสวนของวัด และเขารับสารภาพด้วยตัวเองจึงทำให้คดีจบลงอย่างง่ายดาย แต่เมื่อพุ่มรักมารื้อฟื้น และไขคดีใหม่ ทำให้พบจุดที่ผิดสังเกตหลายจุด คือคำให้การของนายบัญชานั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ประการแรกเขาให้การว่ายินประจันหน้ากับพระอารติและฟาตด้วยไม้หน้าสาม แต่รอยแผลที่เกิดขึ้นอยู่ตรงกลางศีรษะด้านหลังของพระอารติ ซึ่งไม่มีทางเกิดขึ้นได้จากการฟาตด้วยการยื่นประจันหน้า ประการที่สอง เขาให้การว่าโยนไม้หน้าสามทิ้งไปทางหน้าต่างทางขวา ขณะที่สภาพที่เกิดเหตุจริงหน้าต่างอยู่ทางซ้าย และประการที่สามนิติเวชยืนยันว่าพระอารติเสียชีวิตด้วยการถูกของแข็ง กระแทบที่ศีรษะทำให้สมองเคลื่อน ไม่ใช่การถูกฟาตด้วยไม้ พุ่มรักสืบจนได้ข้อมูลว่าในครั้งแรกที่สอบปากคำนายบัญชาปฏิเสธเสียงแข็ง แต่วันต่อมาหลังจากเจ้าอาวาสไปเยี่ยมเขา เขากลับเปลี่ยนคำให้การเป็นยอมรับสารภาพทั้งหมด พุ่มรักจึงสันนิษฐานว่าเจ้าอาวาสรับรู้ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และพูดอะไรบางอย่างจนนายบัญชายอมรับผิดแทน ท้ายที่สุดพุ่มรักจึงสรุปคดีที่ว่าแท้จริงแล้วผู้ที่ก่อเหตุฆาตกรรมพระอารติคือคุณสำเร็จ มรรคนายกของวัด แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงอุบัติเหตุที่เกิดจากการทะเลาะกันแล้วคุณสำเร็จผลักพระอารติไปชนเสาทำให้เสียชีวิตโดยไม่ตั้งใจ เจ้าอาวาสต้องการช่วยให้คุณสำเร็จพ้นผิด และปิดบังสาเหตุของการทะเลาะที่ว่าคุณสำเร็จเตือนให้พระอารติหยุดการนำของที่บ้านมาทำบุญใส่บาตรไปขายต่อ ไม่เช่นนั้นวัดจะเสื่อมเสียชื่อเสียง ทำให้เกิดการหาแพะรับบาปในคดีนี้ขึ้น จากโครงเรื่องดังกล่าว จึงสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการสืบสวนสอบสวนที่ไม่รอบคอบ และตัดสินใจปิดคดีเพียงเพราะมีผู้มายอมรับสารภาพว่าเป็นผู้ก่อเหตุ หากตำรวจที่รับคดีตรวจสอบ คำให้การและข้อเท็จจริงจากหลักฐานที่มี ก็คงพบความผิดปกติและความขัดแย้งในคดีได้ไม่ยาก คดีนี้จึงเป็นอีกหนึ่งคดีที่แสดงให้เห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนและตัดสินคดีความ

คดีแพะหมายเลข 3 เป็นคดีอุบัติเหตุ ผู้เสียชีวิตคือนายตะ ภูกรถชนเฟอร์นิเจอร์ชน คนขับรถขี่อนายมะยง ตำรวจพบว่านายมะยงมีกลิ่นเหล้าออกมาจากตัวอย่างชัดเจน บนรถพบขวดเหล้า และเมื่อตรวจแล้วปริมาณแอลกอฮอล์เกินกำหนด นายมะยงจึงถูกจำคุกด้วยข้อหาขับรถโดยประมาททำให้มีคนเสียชีวิตทันที แต่เมื่อพุ่มรักรื้อคดีและสืบอีกครั้งกลับพบว่านายมะยงเป็นโรคตับอักเสบ ไม่สามารถดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดได้ เพราะจะทำให้มีอาการกำเริบหนัก นายมะยงจึงไม่เคยมีประวัติเมาแล้วขับ พุ่มรักเริ่มหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่านายมะยงถูกจัดฉากใส่ความให้เป็นแพะ เขาสืบจนได้ข้อมูลว่ามีพยานเห็นเหตุการณ์ในวันเกิดเหตุว่าคนขับรถเปิดประตูลงจากฝั่งคนขับแล้วหนีไป พุ่มรักพบว่ามีคนขอติดรถนายมะยงมาในคืนนี้คือนายพัฒนา จึงสันนิษฐานว่านายพัฒนาคือคนที่มอมนายมะยงด้วยเห็ดขี้ควาย เพื่อให้นายมะยงไม่มีสติ แล้วรอกเหล้าใส่ปากนายมะยง เพื่อให้ตรวจพบแอลกอฮอล์ในเลือด สุดท้ายนายพัฒนาจึงเป็นคนที่ขับรถชนนายตะแล้วหนีไป เมื่อรวบรวมหลักฐานทั้งหมดได้พุ่มรักจึงสามารถสืบสาวไปถึงผู้บงการคือนายสาโรจน์ รองกรรมการผู้จัดการของ

ศูนย์การค้าริเทล วัน เขาว่าจ้างนายพัฒนาและทำไปเพราะบ้านของนายตะเป็นพื้นที่ใจกลางเมืองที่ศูนย์การค้าต้องการครอบครอง แต่นายตะไม่ยอมขาย เมื่อใช้แผนจัดฉากฆาตกรรม ทำให้นายตะเสียชีวิต ภรรยาจึงยอมขายที่ดินผืนนั้นในที่สุด คดีนี้แสดงให้เห็นถึงความไม่รอบคอบและด่วนสรุปของตำรวจเช่นเดียวกันกับคดีก่อนหน้า ตำรวจเลือกที่จะปิดคำให้การของพยานที่เห็นคนขับหลบหนีทิ้งไปเพียงเพราะตรวจพบปริมาณแอลกอฮอล์เกินในร่างกายของนายมะยง แล้วรีบสรุปปิดคดี ทั้งที่ยังมีจุดน่าสงสัยและไม่สมเหตุสมผลหลายจุด

ในคดีแพะหมายเลข 4 ก็เป็นคดีที่มีการจับแพะและสะท้อนให้เห็นถึงความไม่รอบคอบของการสืบสวนสอบสวนและตัดสินคดีเช่นกัน คดีนี้เป็นคดีเรียกค่าไถ่และฆาตกรรมเด็กหญิงชื่อพลอย คนร้ายที่ถูกจับกุมคือนายมานพ สถานที่ซึ่งเด็กคือสถานที่ที่อยู่ใกล้กับบ้านของนายมานพ และแม้ตำรวจจะไม่พบศพแต่ก็สรุปจากหลักฐานเชือกเปื้อนเลือดที่ตรงกับเลือดของเด็ก ว่าคนร้ายฆ่าและกำจัดศพน้องพลอยไปแล้ว จุดที่น่าสงสัยคือคนร้ายใช้หนังสือภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ใช้เรียกค่าไถ่ โดยการขีดเส้นใต้คำ และเมื่อรวมจึงเป็นประโยคเรียกค่าไถ่ แสดงให้เห็นว่าคนร้ายเป็นคนมีการศึกษาและวางแผนมาเป็นอย่างดี แต่กลับทิ้งร่องรอยและหลักฐานต่าง ๆ ไว้ให้มัดตัวง่ายตายจนเกินไป พุ่มรักจึงเริ่มสืบใหม่ด้วยการเชื่อคำให้การของมานพว่าเขาถูกจัดฉากให้เป็นแพะ และท้ายที่สุดก็พบความจริงว่าคนร้ายตัวจริงคือครูมะลิ ครูสอนภาษาอังกฤษของน้องพลอย ที่ทำไปเพราะรักและต้องการน้องพลอยไปเลี้ยงเป็นลูก จุดสำคัญที่ตำรวจจะเลยคือการปิดคำให้การของนายมานพทิ้งไป และเชื่อหลักฐานที่มีโดยไม่สงสัยถึงความขัดแย้งของรูปคดีที่คนร้ายฉลาดเฉลียว แต่กลับทิ้งหลักฐานไว้ให้จับได้อย่างชัดเจนทุก ๆ อย่าง ทั้งหนังสือ เส้นเชือก และสถานที่ที่ใกล้บ้านของตัวเอง ดังนั้น คดีนี้จึงแสดงให้เห็นถึงการด่วนสรุปคดีโดยละเลยการตรวจสอบข้อมูลและพิจารณาความน่าจะเป็นอย่างถี่ถ้วน ทำให้เกิดการจับแพะขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

คดีแพะหมายเลข 5 เป็นคดีเกี่ยวกับการทำแท้งเถื่อนที่ทำให้หญิงสาวรายหนึ่งเสียชีวิต ผู้ถูกฟ้องร้องคือนายแพทย์ปารเมศ และมีผู้ต้องสงสัยในคดีคือนางพยาบาลอัญชลี เนื่องจากการเสียชีวิตเกิดขึ้นเพราะในระหว่างการทำแท้งไฟในคลินิกดับกะทันหัน ซึ่งตำรวจเชื่อว่าเป็นเหตุที่เกิดจากความตั้งใจของพยาบาลอัญชลีเพื่อแก้แค้นที่นายแพทย์ปารเมศมีความสัมพันธ์กับพยาบาลคนใหม่ เพราะมีผู้ให้การว่าเธอเคยชงจะดับไฟในคลินิก เมื่อตำรวจได้ฟังคำให้การพร้อมกับตรวจสอบลายนิ้วมือบนเครื่องตัดไฟจึงสรุปว่าอัญชลีเป็นคนร้าย แต่เมื่อพุ่มรักสืบสวนใหม่โดยตัดอคติและการตั้งต้นที่ความแค้นของอัญชลีและพยายามหาความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้น ก็พบว่าสาเหตุที่แท้จริงของเหตุการณ์ไฟดับในวันนั้นคือมีหนูกัดสายไฟ คดีนี้จึงเป็นอุบัติเหตุ ไม่ใช่การตั้งใจก่อเหตุจนเกิดการเสียชีวิต พุ่มรักกล่าวว่า “ตลอดเวลาคนทำคดีตามมาผิดทาง เพราะเมื่อคิดไว้ก่อนว่า นี่เป็นฆาตกรรม ก็รีบสรุปในใจ

ส่วนเกี่ยวข้องกับเพราะเขาขับรถไปจอดแวะที่บ้านของตัวเองก่อนจะไปโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัดไตว่า “นี่เป็นจุดที่คุณรีบสรุปเกินไป การขับรถกลับบ้านของเขาเป็นคนละประเด็นกับการที่มีรถมูลนิธิไปจอดที่หน้าบ้านของเขา มันเป็นเรื่องมูลนิธิแน่นอน แต่ไม่ใช่รถคันที่นายไถงขับ”⁴¹ ความจริงคือ นายกำธรมีการวางแผนที่รอบคอบมากด้วยการให้ผู้ช่วยขับรถไปจอดที่บ้านของนายไถง โดยยอมให้การว่ารถมูลนิธิคันนั้นเร่งเครื่องอยู่นานก่อนขับออกไป สาเหตุก็เพื่อให้ยามเห็นและจดจำได้เพื่อเป็นพยานในการเอาผิดนายไถงได้อย่างชัดเจน พุ่มรักกล่าวว่าจุดนี้ผิดเพราะหากไถงนำศพไปผ่าตัดไตที่บ้านจริง เขาต้องพยายามเข้าไปอย่างเงียบที่สุดเพื่อไม่ให้ใครพบเห็นหรือจำได้ พยานหลักฐานนี้จึงเป็นการเตรียมการอย่างรอบคอบของนายกำธรเพียงคนเดียว ส่วนสาเหตุที่ไถงหายไปเพียงข้างเดียวก็เพราะคดีนี้เป็นการฆาตกรรมเอาไตไปขายแบบเฉพาะเจาะจง เนื่องจากไถงไม่สามารถปลุกถ่ายให้กับใครก็ได้ ดังนั้นจึงต้องมีผู้ว่าจ้างที่มีข้อมูลว่าไตของนายถาวรเข้ากับร่างของคนที่จะนำไปปลุกถ่ายได้ ไถงจึงถูกตัดไปเพียงข้างเดียว จากโครงเรื่องในคดีนี้ แสดงให้เห็นถึงการด่วนสรุปของตำรวจที่สืบคดีชุดก่อนหน้า และเมื่อมาถึงการรื้อคดีใหม่ ร.ต.ต. สมศักดิ์ ก็ยังสรุปคดีผิดเพราะความหะหลวมและมองข้ามจุดสำคัญเล็ก ๆ ที่หาคำตอบไม่ได้ จึงทำให้การสรุปคดีผิดพลาดในที่สุด คดีนี้จึงเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงการเร่งรีบที่จะปิดคดี โดยไม่คำนึงถึงข้อสังเกตเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สำคัญถึง 2 ครั้ง มีเพียงพุ่มรักเท่านั้นที่ไม่มองข้าม พยายามวิเคราะห์หาคำตอบและความน่าจะเป็น จนสามารถคลี่คลายคดีและสรุปตัวคนร้ายตัวจริงได้

คดีสุดท้ายในเรื่องนี้คือคดีแพะหมายเลข 7 ที่เป็นคดีเกี่ยวกับการบุกรุกจับกุมนายทินกร พ่อค้ายาเสพติด ทำให้มีผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต ในขณะที่ไม่สามารถจับนายทินกรได้ ผู้ที่ถูกฟ้องร้องคือ พ.ต.ท. นบ ที่มีหลักฐานว่าเขาใช้กำลังเข้าจับกุมเกินกว่าเหตุทำให้มีผู้เสียชีวิต จุดบกพร่องของการสรุปคดีนี้ในตอนแรกคือการเปลี่ยนนายตำรวจผู้ดูแลคดีระหว่างการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาคดี ทำให้นายตำรวจคนใหม่ที่มารับหน้าที่ต่อ ไม่ได้ตรวจสอบหลักฐานรายงานการพิสูจน์ศพจากนิติเวชว่าถูกต้องหรือไม่ แต่รีบปิดคดีจากหลักฐานที่ได้รับมา ซึ่งเป็นหลักฐานเท็จว่าผู้เสียชีวิตทั้งหมดถูกยิงด้วยปืนของ พ.ต.ท. นบ ทั้งที่แท้จริงแล้ว พ.ต.ท. นบ ไม่ได้ยิงใครเสียชีวิตเลยในวันนั้น เขาถูกจัดฉากใส่ร้าย โดย พล.ต.ต. สมัยศึก เพื่อกำจัดให้พ้นทางธุรกิจค้าขายยาเสพติดระหว่างเขากับนายทินกร จึงจะเห็นได้ว่าคดีนี้ก็เป็นอีกคดีหนึ่งที่มีการปิดคดีด้วยความหะหลวม ไม่มีการตรวจสอบหลักฐานอย่างละเอียดรอบคอบ ทำให้มีการจับแพะเกิดขึ้นจากช่องโหว่ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนและพิจารณาคดีเช่นนี้ จึงทำให้มีผู้ที่สามารถใช้ช่องโหว่นี้ให้เป็นประโยชน์ โดยการจัดฉากใส่ความผู้ที่ต้องการกำจัดได้อย่างง่ายดาย เช่นเดียวกับที่ พล.ต.ต. สมัยศึก ทำ

⁴¹ วินทร์ เลียววาริณ, คดีเจ็ดแพะ, หน้า 227.

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นการตอกย้ำประเด็นเรื่องความไร้ประสิทธิภาพและไร้ความรอบคอบของกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาคดี ทำให้มีผู้บริสุทธิ์ต้องรับโทษแทนคนร้ายตัวจริง วินทร์ใช้สัญลักษณ์ “แพะ” ทั้งในกลวิธีการตั้งชื่อเรื่อง คือ *คดีเจ็ดแพะ* และในการประกอบสร้างโครงเรื่อง ให้โครงเรื่องรองทั้งหมดเป็นคดีย่อย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจับแพะ เพื่อตอกย้ำความผิดพลาดในกระบวนการยุติธรรมที่เกิดขึ้นซ้ำไปซ้ำมาถึง 7 คดี และทุกคดีมีสาเหตุความผิดพลาดมาจากความไม่รอบคอบ ความหละหลวม และการมองข้ามจุดที่เป็นปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่หาคำตอบไม่ได้ในการทำงานของตำรวจ ยิ่งไปกว่านั้นวินทร์ยังพลิกบทบาทในโครงเรื่องหลัก เพื่อตอกย้ำลักษณะความไม่รอบคอบและด่วนสรุปคดี ด้วยการทำให้พุ่มรักค้นพบความจริงอีกหนึ่งประการที่ว่า พ.ต.ท. นบ บริสุทธิ์ในคดีแพะหมายเลข 7 จริง หากแต่เขาก็เป็นคนร้ายในอีกคดีหนึ่ง คือ พ.ต.ท. นบ เป็นผู้ที่ทำธุรกิจค้าขายยาเสพติดร่วมกับนายทินกรเช่นเดียวกัน โดยมีหลักฐานสำคัญที่ได้มาจากภรรยาของ ร.ต.ต. เมฆา นายตำรวจที่บุกเข้าไปจับนายทินกรพร้อมกับ พ.ต.ท. นบ และถูกยิงเสียชีวิตในวันนั้น เป็นรูปถ่ายใบนิ่งที่มีนายทินกร ร.ต.ต. เมฆา และพ.ต.ท. นบ ยืนอยู่ด้วยกันในอาคารจอดรถของศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง ทำให้พุ่มรักรู้โดยทันทีว่าเขาช่วยตำรวจที่ไม่ดีออกมาจากคุก ยิ่งไปกว่านั้น พ.ต.ท. นบ ยังเป็นคนเลี้ยงแพะร่วมกับ พ.ต.ท. บรรจงด้วย ทั้งสองวางแผนหลอกพุ่มรักอย่างแยบยลเพื่อให้ช่วย พ.ต.ท. นบ ออกมาจากคุกและจับ พล.ต.ต. สมัยศึกเข้าไปแทนให้ได้ พุ่มรักไขคดีที่เป็นการจับแพะมาก่อนถึง 6 คดี จึงปักใจเชื่อไว้ตั้งแต่ต้นว่า พ.ต.ท. นบ เป็นแพะผู้บริสุทธิ์ เขาจึงมองข้ามข้อสังเกตบางประการไป เพราะพยายามที่จะหาหลักฐานและข้อสรุปว่า พ.ต.ท. นบ บริสุทธิ์ ทำให้เกิดความไม่ถี่ถ้วนรอบคอบ และนำคนร้ายในอีกคดีออกมาจากคุกในที่สุด ดังที่พุ่มรักกล่าวว่า “นี่เป็นการวางแผนอย่างแยบยล ทำให้ผมเชื่อว่าผู้ต้องโทษในคดีทั้งเจ็ดเป็น ‘แพะ’ ซึ่งผมก็เชื่อเช่นนั้นหลังจากไขไปแล้วหลายคดี ตอนที่ผมจับคดีสุดท้ายนั้น ผมเชื่อโดยอัตโนมัติว่า พ.ต.ท. นบบริสุทธิ์ และทุกหลักฐานที่หามา ก็ค่อนข้างมีอคติ พยายามใช้เพื่อนำเขาออกจากคุก ซึ่งเป็นความผิดพลาด ประกอบกับข้อมูลใหม่บางชิ้น ทำให้ผมรู้ว่าผมช่วยคนไม่ดีออกมาจากคุก พ.ต.ท. นบบริสุทธิ์ในคดีสุดท้ายจริง แต่เขาไม่บริสุทธิ์ในอีกคดีหนึ่ง เขาค้ายากับนายทินกรโดยขายยาเสพติดที่ทางการยึดมาได้ให้”⁴²

นอกจากนี้ในเรื่อง “จดหมายขู่” จากรวมเรื่องสั้นชุด *ฆาตกรรมกลางทะเล* ยังมีการสอดแทรกเรื่องความไม่รอบคอบในการสืบสวนสอบสวนผ่านคำพูดของตัวละครไว้ด้วยว่า “ท่านสารวัตรใหญ่ความผิดพลาดที่ใหญ่ที่สุดของพวกคุณคือการใช้คำว่า ‘ฆาตกรรม’ ก่อนที่จะรู้ความจริง ความตายของใครคนหนึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นฆาตกรรมเสมอไป แม้ว่าหลักฐานชี้ไปทางนั้น”⁴³

⁴² วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 279.

⁴³ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมกลางทะเล*, หน้า 139.

จากเรื่องนี้จึงสื่อให้เห็นว่าหากตำรวจสรุปอะไรอย่างฉับพลันทันด่วนเกินไป โดยไม่ตรวจสอบหลักฐาน สิ่งแวดล้อมอย่างถ่วงถี่ ก็อาจจะทำให้พลาดอะไรบางอย่างที่สำคัญไปได้ และด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิด การสรุปคดีที่ผิดพลาด และเกิดแพะรับบาปขึ้นมากมายในสังคมต่อไป ซึ่งเป็นสิ่งที่เลวร้ายสำหรับชีวิต คนบริสุทธิ์ที่ต้องมารับเคราะห์กรรมในสิ่งที่พวกเขาไม่ได้ก่อ และคนทำผิดตัวจริงก็ยังคงลอยนวลต่อไป ดังที่พุ่มรักได้กล่าวไว้ในเรื่องคดีคู่-คู่คดี จากรวมเรื่องสั้นคดีฝันนางตะเคียนว่า “ผมเคยเจอผู้บริสุทธิ์ที่ถูก ชังนานยี่สิบปีจนตายในคุก เคยเจอคนที่ถูกฆ่าตายและไม่สามารถหาตัวคนร้ายมาลงโทษ...”⁴⁴

4.3 การวิพากษ์ความรุนแรงในสังคม

องค์การอนามัยโลกได้ให้คำจำกัดความคำว่า “ความรุนแรง” (Violence) ไว้ว่า “การกระทำ ที่มีเจตนาใช้กำลังหรืออำนาจทางกาย เพื่อข่มขู่บังคับหรือแสดงอำนาจ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อกลุ่ม บุคคลอื่นหรือชุมชน ทั้งนี้ ย่อมก่อให้เกิดหรือมีแนวโน้มที่จะมีผลให้เกิดการบาดเจ็บ การเสียชีวิต หรือ เป็นอันตรายต่อจิตใจ หรือเป็นการยับยั้งการเจริญงอกงามหรือการกีดกันหรือปิดกั้น ทำให้สูญเสียสิทธิ บางประการ และขาดการได้รับในสิ่งที่สมควรจะได้รับ”⁴⁵ ในอาชญาวิทยาชุด พุ่มรัก พานสิงห์ นี้มี การวิพากษ์ถึงประเด็นการใช้ความรุนแรงใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การกลั่นแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม (Bullying) และการทารุณกรรมทางเพศ

4.3.1 การกลั่นแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม (Bullying)

การกลั่นแกล้ง หรือ Bullying หมายถึง

“การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งที่มีพลัง-อำนาจมากกว่า ตั้งใจทำร้ายบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งทาง กาย วาจา หรือจิตใจ ซึ่งอาจกระทำในชีวิตจริงหรือมีการกระทำผ่าน การใช้อุปกรณ์-สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ (cyberbullying) โดยส่วนใหญ่มักมีการ กลั่นแกล้งเกิดขึ้นทั้งในชีวิตจริงและไซเบอร์ควบคู่กัน”⁴⁶

⁴⁴ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฝันนางตะเคียน, หน้า 55.

⁴⁵ อ่างถึงโน นญา พรหมพันธ์, "ทนายความรุนแรง: แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคมต่อการจัดการประสบการณ์ ความรุนแรง," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารคดี สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560), หน้า 15.

⁴⁶ ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, "การกลั่นแกล้งรังแก และ Cyberbullying," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.prachachat.net/rama-health/news-385860> [2 สิงหาคม 2564]

วินทร์นำเสนอปัญหาการกลั่นแกล้งนี้อย่างชัดเจนผ่านการประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละคร อาชญากร “ชายกลาง ทรายทอง” หรือ “หนอน” จากเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* โดยวินทร์ได้วางภูมิหลังของชายกลางให้เป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งภายในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า เช่น

“มีอยู่วันหนึ่งชายกลางไปนั่งอ่านหนังสือในสวน ชำนาญกับเพื่อนอีกคนจับชายกลางมัดติดต้นไม้ เอารังมดแดงยัดใส่ภายในเสื้อ ตอนที่ชายกลางกลับมา นั้น ตัวแดงเป็นจุดบวมแดงทั้งตัว เป็นไข้สูง ... บางทีก็ทำเรื่องห้ามๆ อย่างเช่นเอาขี้หมาไปไว้บนเตียงเขาเอาหมามูยไปโรยบนหมอนเขา ... วรพลก็ชอบแกล้งเขาเหมือนกัน ... ครั้งหนึ่ง วรพลลอกเขาไปที่ห้องเก็บของแล้วลื้อคห่องไว้ ชายกลางร้องไห้ ฉันได้ยินเสียง แล้วไปเปิดประตู ปรากฏว่าเขาตกใจกลัวจนปีศาจระราดตัวสิ้นเทา เพราะในห้องมีคางคาวสองสามตัว เป็นการเล่นพิเรนทร์ของวรพล”⁴⁷

การถูกกลั่นแกล้งมากมายส่งผลให้ชายกลางกลายเป็นเด็กเก็บกด ซึมเศร้า เก็บตัว และไม่สูงส่งกับใคร จนในท้ายที่สุด เมื่อเขาถูกล่วงละเมิดทางเพศซ้ำเติมบาดแผลในจิตใจ จึงทำให้ชายกลางกลายเป็นบุคคลผู้มีอาการทางจิต โดยมีการกล่าวถึงสายตาของเขาขณะที่กำลังจะก่อเหตุว่า “นัยน์ตาคู่นั้นฉายแววแห่งความเกลียดชังและกระหายเลือด”⁴⁸ แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติของจิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความโกรธแค้นของเขาก่อนที่จะลงมือฆ่าล้างแค้นผู้ที่เคยกลั่นแกล้งเขามาก่อน และยังมีคำบอกเล่าจากภรรยาของเหยื่อรายหนึ่งที่เคยกลั่นแกล้งชายกลางในวัยเด็กว่า “เหตุการณ์นั้นฝังในใจฉันมาตลอด เพราะสีหน้าของเด็กคนนั้นนิ่งสนิทเรียบเฉยเหมือนสวมหน้ากาก แต่แววตาของเขาเหมือนสัตว์ร้าย”⁴⁹ จะเห็นได้ว่ามีการกล่าวถึงแววตาของชายกลางตั้งแต่วัยเด็ก จนกระทั่งเติบโตขึ้นมาเป็นอาชญากร โดยใช้คำในแง่ลบที่แสดงถึงความเกลียดชัง กระหายเลือดเหมือนสัตว์ร้าย บ่งบอกถึงความผิดปกติของจิตใจที่ก่อตัวและสะสมมาเป็นเวลานานตั้งแต่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงในวัยเด็ก นอกจากสายตาแล้ว ชายกลางยังมีบุคลิกที่นิ่งเงียบและดูเศร้าซึมตลอดเวลา ดังที่เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์กล่าวว่า “ชีวิตเขาถูกกระทำอย่างนี้ตลอดหลายปีที่อยู่ที่นี่ เขากลายเป็นเด็กซึมเศร้า ไม่พูดจากับใคร”⁵⁰ บุคลิกของชายกลางแสดงให้เห็นถึงอาการเก็บกดและความผิดปกติทางอารมณ์ของเขาในวัยเด็กที่ควรจจะร้ายแรงสดใส แต่สิ่งที่เขาเจอทำให้เขากลับกลายเป็นเด็กที่ค่อนข้างเก็บตัว ไม่ไว้ใจใคร

⁴⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีหนอนนิยาย*, หน้า 203.

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

⁴⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 163.

⁵⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 205.

การประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครที่เกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งนี้จึงแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การกลั่นแกล้งเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย จิตใจ รวมถึงพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างมาก เพราะสามารถเปลี่ยนมุมมองต่อโลก และเปลี่ยนบุคลิกภาพของผู้ถูกกระทำอย่างสิ้นเชิง การกลั่นแกล้งจึงเป็นสิ่งที่กดทับให้เด็กคนหนึ่งต้องจมดิ่งอยู่กับความทุกข์ และเป็นส่วนหนึ่งในการทำลายชีวิตและโลกที่สวยงามของเขาลงอย่างง่ายดาย

การกลั่นแกล้งมักจะพบในสถานศึกษา คำนิยามคำว่า การกลั่นแกล้ง หรือ Bullying จากหลายแหล่งที่มาจึงมักจะกล่าวเฉพาะเจาะจงถึงการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา เช่น คำนิยามที่ว่า การกลั่นแกล้ง “เป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรงในสถานศึกษา การกลั่นแกล้งนั้นมีหลากหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็น การทุบตี ซึ่งส่งผลทางกายภาพ หรือการด่าทอ เสียดสี เหยียด ล้อเลียนปมด้อยของคนที่ต้องการกลั่นแกล้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ”⁵¹ การกลั่นแกล้งเป็นปัญหาที่เด็กและเยาวชนต้องเผชิญทั่วทั้งโลก โดย น.ต.นพ.บุญเรือง ไตรเรืองวรวัฒน์ อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า

“การรังแกกันหรือล้อเลียนกันในโรงเรียน เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นการปลุกฝังเด็กเรื่องความรุนแรง การทำร้ายกัน มีผลกระทบต่อเด็กทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งอารมณ์จิตใจร่างกายและคุณภาพชีวิตในระยะยาว นักเรียนที่ถูกรังแกมักเครียด ซึมเศร้า มีปัญหาการเข้าสังคมจนโอดหากถูกกดดันรุนแรงหรือเรื้อรัง จะนำไปสู่การทำร้ายคนอื่นเพื่อแก้แค้น หรือทำร้ายตนเอง รุนแรงถึงฆ่าตัวตาย ขณะที่นักเรียนที่รังแกคนอื่น เมื่อทำบ่อยครั้งจนกลายเป็นนิสัยเคยชิน จะมีปัญหาบุคลิกภาพแบบใช้ความก้าวร้าว ความรุนแรงต่อผู้อื่น ความรู้สึกผิดน้อย ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา เป็นอันตราย อาชญากรได้ สังคมจึงต้องช่วยกันใส่ใจ เร่งสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทั้งที่บ้านและโรงเรียน เพื่อลดการสูญเสียคุณภาพประชากรในสังคมที่เกิดจากผลกระทบปัญหานี้ในระยะยาว”⁵²

⁵¹ School of Changemakers, "การกลั่นแกล้งกันในเด็กและเยาวชน," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/22482/> [25 มิถุนายน 2564]

⁵² กรมสุขภาพจิต, "ไทยอันดับ 2 "เด็กรังแกกันในโรงเรียน" พบเหยื่อปีละ 6 แสนคน," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27485&fbclid=IwAR0KPZdRoPwEZPAPXqeRjiYckc9I3wPqFesyvQL-ISrcqpFYkLX3-s4fj5s> [25 มิถุนายน 2564]

จากข้อความดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการกลั่นแกล้ง ซึ่งเป็นการใช้ความรุนแรงรูปแบบหนึ่ง ส่งผลกระทบโดยตรงต่อทั้งสภาพร่างกายและจิตใจของทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ วินทร์สอดแทรกประเด็นเรื่องการกลั่นแกล้งในสถานศึกษานี้ในภูมิหลังของตัวละครจากเรื่อง “ฆาตกรรมกลางทะเล” คืออลิซา หญิงสาวผู้มีฮอร์โมนเพศชายมากกว่าปกติตามพันธุกรรม ทำให้เพื่อน ๆ ล้อเลียนเธอตั้งแต่วัยเด็ก ในเรื่องมีการบรรยายถึงความคิดของพุ่มรักที่นึกถึงช่วงเวลาวัยเด็กเกี่ยวกับอลิซาตอนหนึ่งว่า “เด็กหญิงคนนั้นออกจากโรงเรียนเพราะอายุที่เพื่อนชอบล้อเลียนเธอ”⁵³ และพุ่มรักเล่าให้สามีของเธอฟังว่า “พวกเราชอบล้อว่าเธอมีหนวด ซึ่งก็ทำให้เธออายมาก จนวันหนึ่งเธอก็ไม่มาเรียนหนังสืออีกเลย ภายหลังเราก็รู้สึกผิด แต่ก็ทำอะไรไม่ได้แล้ว...”⁵⁴ คำบอกเล่าดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาการกลั่นแกล้งในรั้วโรงเรียนที่รุนแรงถึงขั้นที่เด็กไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเพื่อนได้อย่างมีความสุข จนต้องออกจากโรงเรียนไป ซึ่งเป็นลักษณะที่พบได้บ่อยครั้งในชีวิตจริง โดย “ข้อมูลของกรมสุขภาพจิต เมื่อปี 2018 เปิดเผยว่า เด็กนักเรียนไทยโดนกลั่นแกล้งในโรงเรียนปีละประมาณ 600,000 คนโดยคิดเป็นอัตราส่วนประมาณ 40% ติดอยู่อันดับ 2 ของโลกที่มีเด็กนักเรียนโดนกลั่นแกล้งในโรงเรียน โดยเป็นรองจากประเทศญี่ปุ่น”⁵⁵ ยิ่งไปกว่านั้นจุดจบชีวิตของอลิซาคือการกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของปมปัญหาในคดีนี้ เพราะมีพยานคือชาวประมง 3 คนให้การตรงกันว่าในวันเกิดเหตุ เห็นชายรูปร่างสันทัดคนหนึ่งอยู่บนเรือของอลิซาและสามีด้วย ในขณะที่สามีของอลิซายืนยันว่าไม่มีชายคนนั้นบนเรือ ทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างคำให้การของทั้งสองฝ่าย สามีของอลิซาจึงตกเป็นผู้ต้องสงสัยในการฆาตกรรมภรรยาตัวเอง เมื่อพุ่มรักสืบจนทราบความจริงทั้งหมด คดีจึงคลี่คลายว่าชายรูปร่างสันทัดบนเรือที่พยานเห็นก็คืออลิซา สาเหตุที่เธอตัดสินใจจากโลกนี้ไปด้วยตัวเอง โดยที่สามีไม่ได้เป็นคนก่อเหตุฆาตกรรม เพราะไม่ยอมให้สามีอับอายที่มีภรรยารูปร่างหน้าตาลักษณะเหมือนผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ซึ่งส่วนหนึ่งตีความได้จากภูมิหลังของเธอว่า การถูกล้อเลียนเรื่องที่มีหนวดจนทำให้เธออับอายในวัยเด็กจนต้องลาออกจากโรงเรียน อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เธอรู้สึกว่าร่ากายที่เป็นผู้ชายของเธอนั้นเป็นปมด้อย ทั้งที่จริง ๆ แล้วเธออาจจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติเช่นเดียวกับแม่ของเธอที่ต้องรับประทานยาเอสโตรเจนที่เป็นยาสำหรับคนมีปัญหาขาดฮอร์โมนเพศหญิง แต่เมื่อร่างกายที่เป็นชายได้กลายมาเป็นปมด้อยที่ทำให้เธออับอายมาตั้งแต่เด็กเพราะเพื่อน ๆ ล้อ ทำให้เธอมองว่าคนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเธอ โดยเฉพาะสามี จะต้องถูกทำให้อับอายไปด้วยจึงได้ตัดสินใจเช่นนั้น การผูกปมในโครงเรื่องเช่นนี้จึงนำไปสู่การเปิดเผย

⁵³ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมกลางทะเล, หน้า 146.

⁵⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 153.

⁵⁵ School of Changemakers, "การกลั่นแกล้งกันในเด็กและเยาวชน."

ในช่วงท้ายคดี ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงผลเสียของการถูกลั่นแกล้งในวัยเด็กที่มีต่อคนคนหนึ่งทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และทำให้ตระหนักได้ว่าประเด็นนี้เป็นปัญหาที่ไม่ควรมองข้าม

วินทร์ไม่เพียงแต่ใช้การประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครและการสร้างโครงเรื่องในการนำเสนอประเด็นการกลั่นแกล้งเท่านั้น แต่ยังนำเสนอผ่านบทสนทนาอย่างตรงไปตรงมาของตัวละครด้วย คือในเรื่อง “คดียาพิชवास” จากรวมเรื่องสั้นคดีฝันางตะเคียน มีตอนหนึ่งที่เป็นบทสนทาระหว่างสามิต 14 กับพุ่มรักขณะทำคดีว่า

“เห็นชัดว่าผู้หญิงแต่งงานเพราะหวังสมบัติ เพราะหาก
เห็นหน้าคุณสุกิจแล้วก็จะเข้าใจ แก่ หัวล้าน อ้วน...”

“ที่บรรยายนี้ดูคล้ายมึงมากกว่านะ”

“ไอ้เวร เมื่อไหร่มึงจะเลิกใช้มุขคาเพื่ออย่างนี้อีก นอกจาก
จะไม่ตลกแล้ว ยิ่งก้าวร้าวมก”⁵⁶

จะเห็นได้ว่าพุ่มรักมีการเล่นมุขล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาที่เข้าข่ายการบูลลี่ในรูปแบบของการใช้วาจาทำให้สามิต 14 พุดปรามและตำหนิอย่างตรงไปตรงมาว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควรทำและก้าวร้าวมก บทสนทนาสั้น ๆ นี้จึงเป็นการช่วยสะกิดเตือนใจผู้อ่านว่าการล้อเลียนเรื่องรูปร่างหน้าตาของผู้อื่นนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ เพราะอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกไม่ดีและเกิดเป็นปมด้อยของเขาได้

4.3.2 การทারণกรรมทางเพศ

ประเด็นการทারণกรรมทางเพศนี้ ปรากฏอย่างชัดเจนในเรื่อง *คดีहनอนนิยาย* โดยชายกลาง นอกจากจะตกเป็นเหยื่อการกลั่นแกล้งที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว เขายังตกเป็นเหยื่อของการทারণกรรมทางเพศอีกด้วย โดย ผอ. สุวีร์ วรรณิศวรารูจ ผู้อำนวยการสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ชูบั้งคับให้ชายกลางมีเพศสัมพันธ์กับตนโดยใช้ความรุนแรง ดังตอนหนึ่งที่หนึ่งในผู้ดูแลสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าเล่าว่า

“วันหนึ่งตอนค่ำฉันได้ยินเสียงร้องไห้ เมื่อไปที่ต้นเสียง ก็พบ
ชายกลางร้องไห้อยู่ เขากำลังเจ็บแผลที่หว่างขา ฉันคาดคั้นเขาอยู่นาน
กว่าเขาจะยอมให้ฉันดูแผล แผลของเขาอยู่ที่อวัยวะเพศ มันมีรอย
เหมือนมีดกรีด ... ชายกลางบอกว่า ผอ. สุวีร์เรียกเขาไปที่ห้อง สั่งให้
เขาถอดกางเกงออก แล้วจะกระทำชำเรา เขาไม่ยอม ผอ. สุวีร์จึงเอา
มีดกรีดที่อวัยวะเพศของเขาพอให้เลือดไหลซิบๆ ชูว่าถ้าบอกใคร

⁵⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฝันางตะเคียน*, หน้า 17-18.

จะตัดให้ขาดแล้วจะไล่ออกไปอยู่ตามถนน เขาจึงยอมให้ ผอ. กระทบ
ตามใจชอบ ... ฉันทใส่ยาให้เขา เขานอนร้องครวญครางทั้งคืนเพราะ
ความเจ็บ แผลบวม ผ่านไปสองวันแผลก็ดีขึ้น ผ่านไปหนึ่งอาทิตย์ แผล
ของชายกลางหาย แต่เขาซึมไป ตอนนั้นเขาอายุแค่สิบกว่าขวบ ฉันทไม่รู้
ว่าเหตุการณ์นั้นเปลี่ยนเขาจากชายเป็นสับสนทางเพศหรือเปล่า แต่ที่
สำคัญคือ...มันไม่ใช่ครั้งแรกของเขา มันมีแผลเป็นหลายรอย
ก่อนหน้าที่ฉันทรู้”⁵⁷

จากคำบอกเล่าดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความทุกข์ของชายกลางที่เกิดจากการถูกทารุณกรรมทางเพศ
ในวัยเพียงสิบขวบเท่านั้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อทั้งสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของชายกลาง
ไม่เพียงแต่ในวัยเด็กเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบระยะยาวมาจนถึงวัยผู้ใหญ่ด้วย ดังที่สาวชายบริการคนหนึ่ง
ชายกลางในช่วงอายุประมาณ 50 ปีเรียกใช้บริการกล่าวว่า “ไม่สำเร็จค่ะ เขามีปัญหาเชิงตัว... เอ้อ!
ของเขามีรอยบาดแผลเหมือนเกิดอุบัติเหตุมาก่อน รอยเหมือนถูกมีดบาด”⁵⁸ แสดงให้เห็นว่าบาดแผล
จากการถูกกระทำด้วยความรุนแรงในวัยเด็กยังคงเป็นแผลเป็นและส่งผลกระทบต่อสมรรถภาพทาง
เพศของเขาจนถึงวัยผู้ใหญ่ นอกจากนี้พุ่มรักพบว่าชายกลางมีการใช้ชื่อที่ปลอมขึ้นติดต่อกับเหยื่อ
ในแต่ละครั้ง ในคดีฆาตกรรมผอ. สุวีร์ ชายกลางใช้ชื่อ บุรพา นิรปราชิด ติดต่อกันพบกับเหยื่อคือ
ผอ. สุวีร์ที่โรงจิว พุ่มรักและสามิต 14 จึงนำไปตรวจสอบในทะเบียนราษฎรแต่พบว่าไม่มีผู้ใช้ชื่อ
ดังกล่าว ซึ่งพุ่มรักกล่าวว่า

“ไม่น่าแปลก’

‘ทำไม’

‘เพราะมันเป็นชื่อตัวละครในนิยายกำลังภายใน’

‘ชื่อไทยนี่หรือ?’

นักสืบว่า ‘บุรพาแปลว่าทิศตะวันออก ก็คือตั้งฮึง
นิรปราชิด แปลว่า ปราศจากความพ่ายแพ้ บุรพา นิรปราชิด ก็คือ
ชื่อตัวละครในเรื่องนี้ ซึ่งแปลว่าฆาตกรจงใจทั้งหนังสือเล่มนี้ไว้
กับศพ’ ”⁵⁹

⁵⁷ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฆาตกรรมนิยาย, หน้า 204-205.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 173.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 89.

จึงจะเห็นได้ว่าชายกลางมีการเลือกใช้ชื่อตามตัวละครที่เชื่อมโยงกับการฆาตกรรมในแต่ละครั้ง ยิ่งไปกว่านั้นชายกลางยังมีลักษณะในการเลือกตัวละครที่มีความเชื่อมโยงบางอย่างกับตัวเองอีกด้วย เช่น พุ่มรักวิเคราะห์สาเหตุการตั้งชื่อปลอมของชายกลางในคดีนี้ไว้ว่า “ตอนนี้รู้แล้วว่าทำไมหนอนจึงใช้ชื่อ บุรพา นิรปราชิต เพราะเขามีความคล้ายตัวละครนี้มากกว่าตัวอื่น ๆ เขามีปัญหาทางเพศ”⁶⁰ จึงจะเห็นได้ว่าชื่อปลอมในคดีนี้เชื่อมโยงกับตัวละครตั้งชิงปุกปาย จากเรื่อง *ผู้กล้าหาญคะนอง* หรือ *กระป๋องยี่เยยยุทธจักร* โดยตั้งชิงแปลว่าทิศตะวันออก และปุกปายแปลว่าไม่แพ้ ดังนั้นชื่อบุรพา อันหมายถึงทิศตะวันออก และนิรปราชิต อันหมายถึงปราศจากความพ่ายแพ้ จึงสอดคล้องกันอย่างลงตัว จากที่พุ่มรักได้ตั้งข้อสันนิษฐานเอาไว้ แสดงให้เห็นว่าการที่ชายกลางมีบาดแผลที่อวัยวะเพศ และและมีปัญหาด้านสมรรถภาพทางเพศ อาจเป็นปมฝังใจของเขามาตั้งแต่วัยเด็ก เขาจึงเลือกที่จะใช้ชื่อปลอมตามตัวละครที่มีปัญหาทางเพศคล้ายกับตน แต่ตัวละครนั้นมีที่มาในการมีปัญหาด้านเพศที่แตกต่างจากตัวของชายกลางโดยสิ้นเชิง โดยตั้งชิงปุกปายเป็นผู้ที่ตอนตนเองเพื่อฝึกวิชาจากคัมภีร์พิชิตมาร ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าชื่นชม เพราะมีความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว และอุทิศตนจนฝึกวิชาได้สำเร็จ การใช้ชื่อตามตัวละครตัวนี้จึงอาจจะเป็นการเยียวยาจิตใจของตัวเอง เพื่อให้รู้สึกว่ามีปมด้อยดังกล่าวนี้ไม่ได้แยแสเสมอไป และทำให้ตนเองรู้สึกดีขึ้นได้ด้วย

การทารุณกรรมทางเพศที่ชายกลางถูกกระทำ ผนวกกับการตกเป็นเหยื่อของการถูกกลั่นแกล้งที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้ ไม่เพียงแต่ทำให้เขาบาดเจ็บทางร่างกายเท่านั้น แต่มีผลต่อสภาพจิตใจของชายกลางเป็นอย่างมาก เมื่อสภาพสังคมในความเป็นจริงที่เขาต้องพบเจอมันโหดร้าย เขาจึงจำเป็นต้องหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในการใช้ชีวิต ชายกลางเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือนิยายมาก เขาอ่านนิยายทุกเล่มในห้องสมุดประชาชน และร้านเช่าหนังสือ การอ่านหนังสือนิยายของชายกลาง ส่งผลให้เขาเป็นเด็กช่างเพื่อฝัน มีโลกส่วนตัวสูง และการอ่านนิยายนี้เป็น “การหลีกหนี” โลกความจริงที่โหดร้ายของเขา และการหลีกหนีนี้เองที่เป็นส่วนหนึ่งของจุดเริ่มต้นอาการโรคหลายอัตลักษณ์ หรือโรคหลายบุคลิกภาพของเขา ซึ่งมีผลอย่างมากในการก่อเหตุฆาตกรรมอย่างต่อเนื่องในแต่ละครั้ง

โรคหลายบุคลิกภาพ (Multiple Personality Disorder) คือโรคทางจิตเวชที่มีลักษณะตัวตนหรือนิสัยตั้งแต่ 2 บุคลิกขึ้นไป โดยแต่ละบุคลิกจะแยกขาดออกจากกัน มีนิสัย บุคลิกท่าทาง ความคิด ความเชื่อที่ต่างกัน และจะสลับกันมามีผลต่อผู้ป่วยโดยมีการเปลี่ยนแปลงจากบุคลิกหนึ่งไปสู่อีกบุคลิกหนึ่งได้แบบทันทีทันใด⁶¹ อาการของโรคนี้เชื่อมโยงเข้ากับความชอบอ่านนิยายของชายกลาง อีกทั้ง

⁶⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีหนอนนิยาย*, หน้า 181.

⁶¹ กัญญ์รัฐดา ศรีภา, *จิตวิทยาอาชญากรรม : การวิเคราะห์พฤติกรรมอาชญากรรม ความผิดปกติทางจิตและฆาตกรรม* (นครปฐม: ภูมิการพิมพ์, 2562), หน้า 254.

ยังถูกกระตุ้นด้วยความแค้นที่ถูกกดทับสะสมมาอย่างยาวนานตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้ชายกลางกลายเป็นฆาตกรต่อเรื่องที่น่ากลัว เพราะมีอาการทางจิต จากการศึกษาพฤติกรรมฆาตกรต่อเนื้อส่วนมากพบว่า “ฆาตกรต่อเนื้อหลายรายมีประสบการณ์ความหลังที่ขมขื่น โดยมากมักถูกทารุณกรรมทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง หรือบางรายถูกล่วงละเมิดทางเพศตั้งแต่ในวัยเยาว์ ทำให้พบว่าลักษณะการฆาตกรรมของฆาตกรต่อเนื้อ มักเกี่ยวพันหรือมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เขาประสบมาในอดีต”⁶² ชายกลางก็มีลักษณะการฆาตกรรมในลักษณะนี้เช่นกัน คือค่อนข้างโหดเหี้ยม ทารุณ และพิสดาร เขาลงมือฆ่าเพื่อแก้แค้น เหยื่อของเขาเกือบทั้งหมดจึงเป็นคนที่เคยกระทำความรุนแรงต่อเขามาก่อน ลักษณะการกระทำของเขาเปลี่ยนจากตำแหน่งจากคนที่เคยเป็นเหยื่อกลายเป็นผู้กระทำ และเปลี่ยนผู้ที่เคยกระทำให้กลายเป็นเหยื่อเสียเอง

ตัวตนของชายกลางแต่ละตัวถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากตัวตนของเขาเองผสมผสานกับตัวตนของตัวละครในนิยายร่วมกับจินตนาของเขา ในการก่อเหตุฆาตกรรมแต่ละครั้งเขาจะเลือกสวามิภบาทของตัวละครตัวใดตัวหนึ่งในช่วงขณะหนึ่ง ลักษณะการฆาตกรรมของชายกลางจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เหยื่อเคยกระทำต่อเขา และนวนิยายที่เขาเลือกมาใช้ในการก่อเหตุแต่ละครั้งเสมอ ไม่ว่าจะเป็นชุด วิธีการฆ่า และสถานที่ที่คล้ายคลึงกับฉากในนิยายเรื่องที่เขาสวามิภบาทอยู่ เช่น การฆาตกรรมชำนาญ แสงวาลย์ ผู้ที่เคยแกล้งเขาด้วยการเอารังมดแดงใส่เสื้อ ถูกฆ่าตายด้วยการให้มดแดงกัดทั้งตัว ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อให้เหยื่อได้รับความทรมานเช่นเดียวกับที่เขาโดนในวัยเด็ก และมีการใช้ไม้ปลายแหลมแทงที่หน้าอก ซึ่งเป็นวิธีการฆ่าที่มาจากเรื่อง *เพชรพระอุมา* ของพนมเทียน ในการฆาตกรรมครั้งนี้ชายกลางสวามิภบาทเป็นจอมผีดิบมันตรัย และใช้สถานที่คือสวนสาธารณะซึ่งเกี่ยวข้องกับในเรื่อง *เพชรพระอุมา* ที่ดำเนินเรื่องอยู่ในป่า อีกทั้งยังพบหน้ากากเสือและหน้ากากคนแก่เหมือนศพ ซึ่งสื่อถึงเสือดำและชาคนุชย์โบราณที่เป็น 2 ร่างของจอมผีดิบมันตรัยในเรื่อง *เพชรพระอุมา* อีกทั้งยังพบชุดยาวสีเทา ที่มีลักษณะ “ลายพิสดาร เป็นลูกผสมของลายไทยกับลายจีน หรือลายเขมร พม่า”⁶³ ซึ่งเชื่อมโยงกับลักษณะของจอมผีดิบมันตรัยอีกเช่นเดียวกัน

การตายของผอ. สุวีร์ วรนิศวรรุ ผู้ที่เคยล่วงละเมิดทางเพศชายกลาง ถูกฆ่าด้วยการแทงที่หน้าอก ใช้เข็มแทงตา และฉีดยาพิษ โดยการใช้เข็มแทงตานั้นเป็นวิธีการฆ่าเลียนแบบตัวละครตั้งอิงปุกปาย จากเรื่อง *กระบี่เข็ญยุทธจักร* โดยใช้สถานที่คือโรงจิว เพราะในตัวละครกล่าวว่าเสียงของตั้งอิงปุกปาย “คล้ายดัดส้อมเสียงเล่นเป็นตัวเอกบนเวทีจิว”⁶⁴ จึงจะเห็นได้ว่า ลักษณะการฆาตกรรม

⁶² กัญญ์รัฐดา ศรีภา, *จิตวิทยาอาชญากรรม : การวิเคราะห์พฤติกรรมอาชญากรรม ความผิดปกติทางจิตและฆาตกรรม*, หน้า 251-252.

⁶³ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีหมอนนิยาย*, หน้า 66.

⁶⁴ น. นพรัตน์ (แปล) อ้างถึงใน วินทร์ เลียววาริณ, *คดีหมอนนิยาย*, หน้า 112.

ของชายกลางนั้นมีหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความผิดปกติทางจิตอย่างชัดเจน ซึ่งมีที่มาจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชีวิตของชายกลางที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจของเขาอย่างหนัก มีผลในระยะยาวจนกระทั่งเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ทำให้เขามีปัญหาทางจิตไม่สามารถเข้าสังคมได้ และภายในจิตใจเต็มไปด้วยความคับแค้น นำไปสู่การหาวิธีการเอาคืนโดยการก่อเหตุฆาตกรรมในที่สุด

รายละเอียดที่เชื่อมโยงกับนิยายเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในคดีที่แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติทางจิตของฆาตกร อีกทั้งยังเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญที่ทำให้พุ่มรักสามารถสืบจนพบตัวฆาตกรได้ เนื่องจากรูปแบบของการก่อเหตุที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ประการแรกคือการฆาตกรรมอย่างโหดเหี้ยมทารุณ ประการที่สองรูปแบบของการฆาตกรรมมีความเชื่อมโยงกับตัวบทนิยาย การที่ฆาตกรจงใจวางหนังสือนิยายทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุทุกครั้ง ทำให้พุ่มรักสามารถตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของลักษณะการฆาตกรรมในแต่ละคดีที่คล้ายคลึงกันได้ หลังจากพบความเชื่อมโยงของคดีที่เกิดขึ้นและพบว่า เป็นคดีฆาตกรรมต่อเนื่องแล้ว ทำให้พุ่มรักย้อนกลับไปยังจุดเกิดเหตุในคดีอื่น ๆ ที่ผ่านมา แล้วตั้งใจค้นหาจนสามารถพบหนังสือนิยายที่ฆาตกรทิ้งไว้ในทุกคดีได้ แต่พุ่มรักมองข้ามไปในตอนแรก รายละเอียดเกี่ยวกับนิยาย ทั้งหนังสือและชุดเขียนแบบตัวละครที่ฆาตกรทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุ ซื่อปลอมที่สัมพันธ์กับตัวละครในนิยายแต่ละเรื่อง วิธีการฆาตกรรมเขียนแบบตัวละครในเรื่อง และสถานที่ที่คล้ายกับฉากในนิยาย ล้วนเป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้พุ่มรักสืบคดีได้สำเร็จ โดยเขาสามารถนำหลักฐานเหล่านี้ไปขยายผลด้วยการตามหาร้านหรือห้องสมุดที่เป็นเจ้าของหนังสือ การตามหาแหล่งหรือวิธีการผลิตชุดและอุปกรณ์ในการฆ่า ซึ่งนำไปสู่การค้นพบตัวตนของชายกลางทรายทอง ฆาตกรในคดีนี้ในที่สุด

นอกจากสภาพร่างกายที่มีปัญหาทางเพศ และสภาพจิตใจที่มีความผิดปกติทางจิตซึ่งเห็นได้จากคดีฆาตกรรมที่ชายกลางได้ก่อไว้ วินทร์ยังใช้คำพูดและน้ำเสียงของตัวละครแสดงให้เห็นถึงความทุกข์อันแสนสาหัสและมุมมองด้านลบที่มีต่อโลกด้วย เช่น ในช่วงสุดท้ายก่อนที่ชายกลางจะตาย เขากล่าวว่า “โลกนี้มีแต่ความทุกข์ ผมจะช่วยคุณพ้นจากโลกนี้ ... ทำไมคุณพยายามจะตกลง ในเมื่อโลกนี้ไม่มีอะไรน่าตกลง มันเป็นโลกที่คนเอาเปรียบกัน ตกลงตรงไหนหรือ?”⁶⁵ จากประโยคดังกล่าว จะเห็นมุมมองการเป็นผู้ถูกกระทำและความทุกข์ที่เขาได้รับ เพราะโลกหรือสังคมของเขาเต็มไปด้วยการถูกกลั่นแกล้งและความทุกข์แสนสาหัส และการตายไปจากโลกนี้คือการพ้นทุกข์เดียวที่จะทำได้ สุดท้ายชายกลางทิ้งท้ายไว้ว่า “ผมไม่ได้ป่วย สังคมเราต่างหากที่ป่วย ป่วยหนักด้วย นี่เป็นเมืองอัปลักษณ์ ... โลกความฝันสวยงามกว่า และผมจะช่วยพาคุณออกไปจากโลกอัปลักษณ์นี้”⁶⁶ จึงจะเห็น

⁶⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีนอนนิยาย*, หน้า 233.

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 236.

ได้อย่างชัดเจนว่าเพราะการถูกกระทำต่าง ๆ นานามากมาย ทำให้เขาเลือกที่จะใช้ชีวิตในโลกนิยายที่เขาจินตนาการขึ้นมา สวมบทบาทเป็นตัวละครอื่นในนิยาย เพื่อให้ลืมโลกแห่งความจริงที่โหดร้าย และแท้ที่จริงแล้วสิ่งที่ทำให้ชีวิตของเขาต้องพังลง ก็คือสังกรรมรอบ ๆ ตัวที่กดทับกดขี่ข่มเหงและกระทำต่อเขาอย่างโหดร้ายเสมอมา

จากที่กล่าวมานี้จึงจะเห็นได้ถึงการประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครและโครงเรื่องที่เป็น การแสดงให้เห็นถึงผลอันเลวร้ายของการใช้ความรุนแรงไม่ว่าจะรูปแบบใดก็ตาม ซึ่งเป็นสิ่งที่กดทับ ผู้ถูกกระทำทำให้เกิดความทุกข์และความคับแค้นใจ จนนำไปสู่จุดจบที่ไม่ดี ทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึง ปัญหาความรุนแรงในสังคมที่ควรได้รับการแก้ไข ยิ่งไปกว่านั้น ภูมิหลังของชายกลางยังสะท้อนกรณี การกลั่นแกล้ง และการทารุณกรรมทางเพศ ที่ถูกปล่อยให้เกิดขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่มีการช่วยเหลือผู้ตก เป็นเหยื่ออย่างถูกต้องด้วย โดยผู้ดูแลสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ผู้เป็นที่พึ่งของชายกลาง ณ ขณะนั้น เล่าให้พุ่มรักฟังว่า “ป่าเอาเรื่องนี้ไปรายงาน ผอ. ท่านว่า ‘เด็กๆ เล่นกันสนุก ๆ อย่าทำเป็นเรื่องใหญ่ เลย’”⁶⁷ ผลกระทบที่ชายกลางได้รับ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการปล่อยปละละเลยและคิดเพียงว่า เรื่องนี้เป็นการเล่นกันของเด็ก ๆ นั้น สามารถทำลายชีวิตเด็กคนหนึ่งได้มากเพียงใด จุดนี้จึงเป็นการให้ ข้อคิดและเตือนสติแก่ผู้อ่านให้ตระหนักถึงความสำคัญของการใส่ใจและไม่ละเลยต่อปัญหา การกลั่นแกล้งในสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้ดูแลคนดังกล่าวยังปล่อยเรื่องการถูกทารุณกรรม ทางเพศของชายกลางผ่านไปด้วยเหตุผลที่ว่า “ฉันไม่กล้า ฉันทำอย่างนั้นไม่ได้ ผอ. เคยมีพระคุณกับ ครอบครัวฉัน เคยให้เงินช่วยสามีฉันตอนป่วยหนัก ฉันยังเสียใจจนทุกวันนี้ แต่ฉันก็เปลี่ยนเหตุการณ์ ในอดีตไม่ได้”⁶⁸ เหตุการณ์นี้จึงเป็นอีกจุดหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการกระทำของผู้ใหญ่ที่ปล่อยปละ ละเลยแม้จะเห็นปัญหาและมีหลักฐานอย่างชัดเจน ส่งผลที่ร้ายแรงตามมามากเพียงใด ดังนั้น การแก้ไขปัญหาเหล่านี้คือการสร้างความตระหนักรู้ให้กับผู้ใหญ่และคนรอบข้าง ให้หยุดเพิกเฉยและ หยุดปล่อยปละละเลยเหตุการณ์การกลั่นแกล้งหรือการทารุณกรรมทางเพศทุกรูปแบบที่ตนเอง ประสบ เพราะการกระทำเช่นนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งในการร่วมทำร้ายเหยื่อผู้ถูกกระทำด้วยเช่นกัน

4.4 การวิพากษ์ศาสนา ศีลธรรม และความเชื่อ

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงประเด็นหลัก 3 ประเด็น ได้แก่ ความเสื่อมโทรมของศาสนา การตั้ง คำถามกับศีลธรรม และความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง

⁶⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฆอนนิยาย*, หน้า 206.

⁶⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฆอนนิยาย*, หน้า 205.

4.4.1 ความเสื่อมโทรมของศาสนา

ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* มีการสร้างโครงเรื่องหลักที่มีความเกี่ยวโยงกับการวิพากษ์วิจารณ์ศาสนาโดยตรง คือเรื่องการทำนายทายได้ของวัดที่เชิญชวนให้ประชาชนทำบุญในเชิงพาณิชย์ ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อเงิน จนกลายเป็นเหมือนการทำธุรกิจชวนเชื่อ วินทร์เลือนำเสนอประเด็นนี้ โดยการสร้างตัวละครพระอภิลิโกภิกขุ จากวัดธรรมเวทย์ ให้เป็นพระที่มักจะไปออกรายการซูเปอร์ดวงเป็นประจำ เป็นการตั้งคำถามกับพฤติกรรมของพระในชั้นแรก ว่าพระที่ออกรายการต่าง ๆ นั้นแท้จริงแล้วมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะตามหลักแล้วหากเป็นการเผยแพร่ศาสนา สันสอนธรรมะ ก็น่าจะเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน แต่ในเนื้อเรื่องจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากรายการว่าเป็นรายการทำนายดวง ดังนั้นจึงเหมือนเป็นการเสียดสีพระสงฆ์จำนวนหนึ่งในปัจจุบันที่มักจะนำเอาความเชื่อเรื่องดวงชะตามาใช้ในการสร้างชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้กับตัวเองหรือวัดของตน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่แก่นหลักของศาสนาและไม่ใช่กิจของสงฆ์ พระอภิลิโกภิกขุในเรื่องจึงเป็นตัวอย่างในเรื่องที่สามารถจุดประเด็นให้ผู้อ่านฉุกคิดได้ถึงความไม่เหมาะสมทั้งในนวนิยาย และในสังคมที่มีพระหรือวัดที่โด่งดังจากรื่องการทำนายดวงชะตาและการสะเดาะเคราะห์เช่นกัน

ยิ่งไปกว่านั้นวินทร์ยังต่อยอดประเด็นการทำนายทายได้ของวัดโดยการทำเป็นธุรกิจเชิงพุทธพาณิชย์ แสวงหาผลกำไร ด้วยการสร้างโครงเรื่องหลักให้เป็นคดีฆาตกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะพุทธพาณิชย์ของวัดธรรมเวทย์ ซึ่งเป็นวัดที่มีจุดขายอยู่ที่การสะเดาะเคราะห์ ต่อดวงชะตา และวัดดุมงคลที่ศักดิ์สิทธิ์ โดยช่วงท้ายของคดี พุ่มรักเฉลยปมปัญหาแรงจูงใจในการก่อเหตุฆาตกรรมว่ามีการกระทำเป็นขบวนการ 2 ฝ่าย คือฝ่ายวัดที่ดูแลเรื่องการปลูกฝังความเชื่อ ให้คนศรัทธาเรื่องดวง การสะเดาะเคราะห์ และเป็นสถานที่จำหน่ายวัดดุมงคล กับอีกฝ่ายคือผู้ผลิตวัดดุมงคลและพิสูจน์ความแม่นยำของการทำนายดวงของวัด และความศักดิ์สิทธิ์ของวัดดุมงคลเหล่านั้น การพิสูจน์ความแม่นยำของการทำนายดวง และความขลังของเครื่องรางหรือวัดดุมงคลของวัด กระทำโดยการจ้างกานต์ เกศกำจร หรือจักรราศี ซึ่งเป็นตัวละครอาชญากรของเรื่อง ไปลอบยิงผู้ที่เป็นลูกค้ำของวัด โดยคนใดที่ยังคงศรัทธาเรื่องดวง และยังใช้บริการจากวัดอยู่ ทั้งการทำนายดวงและการสะเดาะเคราะห์ด้วยการบริจาคเงินหรือเช่าบูชาวัดดุมงคล ก็จะประสบกับเหตุการณ์ถูกลอบยิงแต่เป็นการแสร้งยิงพลาดให้รอดชีวิต เพื่อให้เชื่อว่าตนเองมีวัดดุมงคลที่ดีจากวัดมาคุ้มครองทำให้แคล้วคลาด ส่งผลให้ยังคงศรัทธาเป็นลูกค้ำและทำรายได้ให้แก่วัดต่อไป ในขณะที่คนที่เริ่มหมดศรัทธาและเปลี่ยนใจไม่ใช้บริการทำนายดวงหรือสะเดาะเคราะห์ของวัดอีกต่อไป ก็จะถูกลอบยิงจนเสียชีวิตจริงๆ และเป้าหมายการลอบยิงมักจะเลือกเหยื่อที่เป็นนักร้องลูกทุ่งที่มีชื่อเสียง เพื่อให้ได้พื้นที่ข่าว ซึ่งเป็นการโฆษณาความแม่นยำในเรื่องการทำนายดวง และความขลังของวัดดุมงคลของวัดได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นข่าวการถูกลอบยิงแล้วรอดชีวิต เพราะมีวัดดุมงคลที่ดี หรือข่าวการเสียชีวิตเพราะเลือกที่จะไม่ศรัทธาในวัดแล้ว

ก็ล้วนแล้วแต่ส่งผลดีต่อวัดทั้งสิ้น กล่าวคือเป็นการทำให้ประชาชนเลื่อมใสศรัทธาจากการได้เห็นเคราะห์กรรมที่เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม ว่าคนที่เชื่อการทำนายดวง สะเดาะเคราะห์ และบูชาวัตถุมงคลจากวัดจะเป็นคนที่รอดปลอดภัยจากภัยอันตรายที่จะมาถึง

ลักษณะขบวนการการสร้างความเชื่อที่มุ่งมายและการก่อคดีฆาตกรรมด้วยการลอบยิงเพื่อพิสูจน์ความแม่นยำและความขลังดังกล่าวจึงเข้าข่ายการกระทำในเชิงพุทธพาณิชย์ที่เป็น “การดำเนินกิจกรรมอันมีเจตนารากฐานจากความคิดเชิงธุรกิจ แต่แฝงเข้ามากระทำกรโดยกล่าวอ้างคำสอนหรือแนวคิดทางพุทธศาสนา เป็นกระบวนการที่อาศัยความเชื่อและความศรัทธาในพุทธศาสนาของประชาชนมาเป็นเครื่องมือในการหารายได้ มุ่งแสวงผลกำไร โดยมีพื้นฐานแนวคิดเรื่อง “กรรม” ช่วยเสริมความเชื่อเป็นแรงจูงใจในการทำบุญ”⁶⁹ การสร้างโครงเรื่องดังกล่าว จึงเป็นการเปิดโปงและแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของการใช้ความเชื่อและความศรัทธาในเชิงพระพุทธรูปศาสนาในทางที่ไม่ถูกต้องตามหลักศาสนาที่แท้จริง คือการสอนให้คนทำแต่ความดี ละเว้นความชั่ว และทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกรรมที่เคยกระทำ ไม่ใช่ยึดติดอยู่กับตัววัตถุหรือการทำบุญสะเดาะเคราะห์ นอกจากการสร้างโครงเรื่องแล้ว วินทร์ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นนี้อย่างตรงไปตรงมาผ่านน้ำเสียงเสียดสีของตัวละคร พุ่มรักด้วยว่า “วัดนี้แปลก ๆ กลายเป็นศูนย์สะเดาะเคราะห์ไปเสียแล้ว”⁷⁰ และ “วัดธรรมเวทย์ผสมผสานหลักการตลาดเข้ากับหลักธรรมอย่างกลมกลืน”⁷¹

อีกหนึ่งกลวิธีที่สำคัญที่วินทร์ใช้ในการวิพากษ์ประเด็นพุทธพาณิชย์ คือกลวิธีการล้อเลียนเสียดสี วินทร์สร้างเรื่องราวของวัดธรรมเวทย์ โดยใช้ชื่อวัดเพื่อล้อไปกับ “วัดพระธรรมกาย” อย่างเห็นได้ชัด ซึ่งวัดพระธรรมกายในความเข้าใจของประชาชนโดยส่วนมาก เป็นหนึ่งในตัวอย่างของวัดที่มีลักษณะการดำเนินการในรูปแบบของพุทธพาณิชย์อันเป็นผลที่เกิดขึ้นมาจากอิทธิพลของระบบทุนนิยมในสังคมไทย ซึ่งคนบางกลุ่มก็ถกเถียงว่าหากมองในอีกแง่ลักษณะการดำเนินการเช่นนี้อาจเป็นการปรับตัวของศาสนาให้เข้ากับยุคสมัยทุนนิยม และเป็นการดึงดูดให้คนสนใจในพระพุทธรูปศาสนามากขึ้น ดังที่มติชนสุดสัปดาห์ประจำวันที่ 16 ธันวาคม 2559 ได้กล่าวว่า

“กรณีของ ‘วัดพระธรรมกาย’ คือตัวอย่าง 1 ของการพยายามปรับตัวของพระพุทธรูปศาสนาในยุค ‘ทุนนิยม’ เหมือนกับการปรับตัวของ ‘คริสต์ศาสนา’ เพียงแต่กล่าวสำหรับ ‘คริสต์ศาสนา’ มีพัฒนาการ

⁶⁹ ภณกุล ภาควรรณคดี, "พุทธพาณิชย์และไสยพาณิชย์ในพุทธศาสนาเชิงปฏิบัติของไทย : กรณีศึกษาวัดในจังหวัดนครปฐม," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนมานุษยและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), หน้า 44.

⁷⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 211.

⁷¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 281.

มายาวนานมากกว่ามีบทเรียนประสบการณ์ความชัดเจนมากกว่า ขณะที่กล่าวสำหรับ ‘วัดพระธรรมกาย’ อาจเป็นตัวอย่าง 1 ซึ่งแนวทางและความเชื่อ ‘ดั้งเดิม’ ไม่สามารถรับและเห็นด้วยอย่างสนิทใจ จึงถูกมองว่าเป็น ‘พุทธพาณิชย์’ ทั้ง ๆ ที่จริง ๆ แล้วคือ ‘ความพยายาม’ ที่จะประสานและปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยยุคสมัยแห่ง ‘ทุนนิยม’ ที่ ‘เงิน’ เป็นปัจจัยสำคัญ ‘ทุนนิยม’ ได้เบียดแทรกและส่งผลสะท้อนต่อ ‘ความเชื่อ’”⁷²

และยังปรากฏคำโต้แย้งของวัดพระธรรมกายเองที่ออกมาจัดพิมพ์หนังสือ “เจาะลึกวัดพระธรรมกาย” หลังจากถูกกระแสสังคมต่อต้านและวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก “เพื่ออธิบายความเป็นมา พร้อมแก้ต่างให้กับตนเองในประเด็นหลากหลาย ตั้งแต่ พ.ศ.2541 อาทิ ยืนยันว่า ‘ธรรมกาย’ มีในพระไตรปิฎก, ปฏิเสธว่าไม่ได้บอกบุญแบบ ‘ขายตรง’ เป็นเพียงการ ‘บอกต่อ’, ทำบุญมาก ย่อมได้มาก, เอาสวรรค์มาล่อ เพราะอยากให้สนใจ ซึ่งเป็นกุศโลบายที่พระพุทธเจ้าใช้เช่นกัน”⁷³ อย่างไรก็ตาม วิธีการปฏิบัติโดยการแสวงหาเงินจากการทำบุญเข้าวัดเป็นจำนวนมากจนเกินความจำเป็น ก็ยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในสังคมเป็นวงกว้างว่าไม่เหมาะสม เนื่องมาจากขัดกับหลักของศาสนา เช่น

“ส.ศิริรักษ์ เผยแพร่บทความ “ธรรมกาย ฟางเส้นสุดท้ายของสถาบันสงฆ์ไทย” ในนิตยสารศิลปวัฒนธรรม ฉบับเดือนกันยายน 2542 มีข้อความตอนหนึ่งว่า ‘หากเปรียบสถาบันสงฆ์ได้ดั่งเช่นหลังอุฐกรณีธรรมกายที่เกิดขึ้นย่อมหมายถึงฟางเส้นสุดท้ายแห่งความเสื่อมสลายของสถาบันสงฆ์ไทย เช่นเดียวกับกรณีฟางเส้นสุดท้ายที่เคยเกิดขึ้นในชมพูทวีป วัดหมดความเป็นองค์กรรวมในทางความร่มรื่นร่มเย็น ซึ่งเป็นแหล่งอภัยทานสำหรับทุกหมู่เหล่า กระทั่งวัดกลายเป็นแค่ศูนย์พิธีกรรม เป็นลานจอดรถ และแหล่งรวมรายได้’

ปี 2548 เสฐียรพงษ์ วรรณปก ให้สัมภาษณ์กับกลุ่ม ‘เสขียธรรม’ อย่างตรงไปตรงมาจนเป็นที่ฮือฮาอย่างยิ่งในช่วงเวลานั้น โดยระบุว่า ‘ธรรมกายไม่ใช่พุทธ’ มีเนื้อหาตอนหนึ่งว่า ‘ฝรั่งมาสัมภาษณ์ผม ผมบอกเลยว่าไม่ใช่พุทธศาสนาในความหมายที่แท้จริง...

⁷² มติชนสุดสัปดาห์, "E-DUANG : ธรรมกาย ปรากฏการณ์ "ทุนนิยม" ในศาสนา," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/education/news_2783904 [27 มิถุนายน 2564]

⁷³ พันธุ์ทิพย์ ธีระเนตร, "เส้นทาง 47 ปี ‘ธรรมกาย’ ก่อนเผชิญ ‘ม.44’," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_470048 [30 สิงหาคม 2563]

เพราะว่าเขาไม่สำแดงคำสอนของพุทธศาสนา เพียงไปหยิบเอาคำสอนของพุทธศาสนาบางจุดเพื่อสร้างความรำรวย ความยิ่งใหญ่ให้แก่ตัว... ถึงกับสร้างสโลแกนว่า ชายบ้านขายรถ หุ่นสุดฤทธิ์ ปิดเจดีย์ ไม่มีก็ให้ไปขอยืมเขามา...โอ้โห! นี่มันลัทธิชู้ตริต...'

ไม่เพียงนักวิชาการ แม้แต่พระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ อย่างสมเด็จพระพุทธ ปยุตโต ก็ยังเคยกล่าวถึงกรณีธรรมกายในแง่ของ 'บทเรียน' โดยตีพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม ใช้ชื่อว่า 'กรณีธรรมกาย : บทเรียนเพื่อศึกษาพระพุทธศาสนาและสร้างสรรค์สังคมไทย'⁷⁴

ในอาชญาวิทยายุทธ พุ่มรัก พานสิงห์ นี้ ก็เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการหยิบยกประเด็นวัดพระธรรมกาย มาล้อเลียนเพื่อเสียดสีและวิพากษ์วิจารณ์อย่างแยบยล โดยเริ่มตั้งแต่การล้อเลียนชื่อของวัด "ธรรมเวทย์" ที่มีความคล้ายคลึงกับวัด "พระธรรมกาย" ต่อมาก็ยังมีการนำเอาบรรยายภาพของวัดธรรมกายมาล้อเลียนด้วย กล่าวคือมีการบรรยายวัดธรรมเวทย์ในเรื่องให้มีความคล้ายคลึงกันกับวัดพระธรรมกายจริง ๆ โดยมีการบรรยายถึงความสวยงาม และความใหญ่โตโอ้อ่าที่ตัววัดตั้งอยู่บนพื้นที่หลายร้อยไร่ ซึ่งวัดพระธรรมกายนั้นตั้งอยู่บนพื้นที่ 196 ไร่⁷⁵ และสอดแทรกเสียงวิพากษ์เชิงเสียดสีจากเง ผู้ช่วยของพุ่มรักด้วยว่า "นี่วัดหรือพี่? ...ยังกะวัง"⁷⁶ ตัวอย่างการบรรยายให้เห็นความยิ่งใหญ่ของวัดธรรมเวทย์ เช่น

"วัดธรรมเวทย์ใหญ่กว่าที่เขาคิด อาคารบุหินอ่อนทุกหลัง สวนสวยกินพื้นที่นับร้อยไร่ จุดเด่นคือต้นไม้หลายสิบต้นที่โอบล้อมสระน้ำพุกกลางสวน ซีกหนึ่งเป็นต้นโพธิ์ อีกซีกหนึ่งเป็นต้นไทร เขาไม่ประหลาดใจเมื่อเห็นป้ายชื่อสวนสลักบนหินอ่อนว่า 'สวนร่มโพธิ์ ร่มไทร' เขานึกในใจ เฉพาะราคาที่ดินของวัดก็น่าจะหลายร้อยล้านบาท"⁷⁷

นอกจากนี้วินทร์ยังใช้กลวิธีการสร้างฉากในการล้อเลียนเสียดสีวัดพระธรรมกายอีกด้วย คือการพรรณนาถึงความสวยงามของอาคารและสภาพแวดล้อมของวัดธรรมเวทย์อย่างละเอียด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอลังการที่ต้องอาศัยเงินในการสร้างและทำนุบำรุงอย่างมหาศาล และจากที่ได้กล่าวไป

⁷⁴ พันธุ์ทิพย์ ธีระเนตร, "เส้นทาง 47 ปี 'ธรรมกาย' ก่อนเผชิญ 'ม.44'."

⁷⁵ ข้อมูลจาก เว็บไซต์ของวัดพระธรรมกาย: <http://www.dhammadakaya.net>

⁷⁶ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 198.

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 198.

ในบทก่อนหน้าเรื่องการสร้างฉากว่าวินทร์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการบรรยายฉากมากนัก จะเน้นความสมจริงและกระชับ ตอนหนึ่งของเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ที่มีการพรรณนาฉากอย่างละเอียดและใช้คำที่สร้างจินตภาพนี้ จึงเป็นส่วนที่ผิดแปลกไปจากลักษณะการบรรยายฉากโดยทั่วไปของอาชญาวิทยาทันที ทำให้ค่อนข้างเป็นที่ชัดเจนว่าวินทร์ตั้งใจใช้ส่วนนี้ในการล้อเลียนความฟุ้งเฟ้อโอ้อ่าอลังการเกินความจำเป็นของวัดพระธรรมกาย ตัวอย่างเช่น

“อาคารประชาธรรมเป็นอาคารขนาดใหญ่สูงสองชั้น ผังเป็นรูปตัว C ผนังด้านนอกอาคารบุกระจกทั้งหลัง โอบล้อมธารโบกขรณีตรงกลาง น้ำตกจากผาหินสูงไหลลงมาจากชั้นบน หยดน้ำกระทบใบและดอกบัวนานาพรรณกระเซ็นซ่าน มองจากภายในอาคารเหมือนอยู่กลางสวนรุกขชาติไม่ใหญ่แต่บังอาคารทำให้ร่มรื่น กระนั้นทั้งอาคารก็ยังเปิดเครื่องปรับอากาศจนเย็น”⁷⁸

ยิ่งไปกว่านั้นวินทร์ยังได้สอดแทรกความขบขันเป็นมุกตลกเข้าไปในจุดนี้ด้วยว่า “อืม! เข้าวัดแล้ว ‘เย็น’ จริง ๆ”⁷⁹ ซึ่งเรื่องความอลังการของวัดธรรมเวทย์นั้น สอดคล้องกับความยิ่งใหญ่ของวัดพระธรรมกายที่มีรูปภาพออกมาผ่านสื่ออยู่บ่อยครั้ง วัดพระธรรมกายจัดตั้งในปี พ.ศ. 2513 และมีการพัฒนาต่อเติมจนโด่งดังและมีลูกศิษย์เลื่อมใสศรัทธามากมาย จนกระทั่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ผ่านสื่อมาเป็นระยะ ๆ ก่อนหน้าจะตีพิมพ์นวนิยายเรื่องนี้กว่า 1 ทศวรรษ แต่ที่น่าสนใจก็คือภายในเรื่องยังมีการกล่าวถึงเครื่องมือทางการแพทย์อันทันสมัยของวัดธรรมเวทย์ที่แฝงนัยของการเสียดสีไว้ด้วย ดังส่วนหนึ่งในนวนิยายที่ว่า

“ช่วงเวลาที่ประตูห้องเปิดออกสายตาของเขาควมองไปทั่วห้องอย่างรวดเร็ว เห็นเครื่องมือเครื่องมือวางเป็นระเบียบ ดูไม่ต่างจากห้องในโรงพยาบาลชั้นดี ในห้องนั้นมีตู้ไฟสำหรับดูแผ่นเอกซเรย์

...ชายชุดขาวคนหนึ่งก้าวออกมา เขาจำได้ทันทีว่าหมอคนนั้นคือนายแพทย์นพ สิ้นเสวต หมอโรงพยาบาลจรรยาเวช โรงพยาบาลที่แพงที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ ก็ไม่น่าแปลกในเมื่อวัดธรรมเวทย์มีฐานะดีที่สุดวัดหนึ่ง

⁷⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 202.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 202.

พุ่มรัก พานสิงห์ ซี่ไปที่เครื่องมือในห้อง ‘นั่นคือเครื่องอะไร
ครับ?’

‘เครื่องฟอกไต’

‘หมายความว่า...’

‘อย่าถามเลยครับคุณพุ่มรัก มันผิดจรรยาบรรณแพทย์’⁸⁰

จากบทสนทนาของพุ่มรักกับหมอนพนี้ ทำให้ผู้อ่านประหวัดไปถึงข่าวที่เป็นกระแสในช่วงปีพ.ศ. 2560 ซึ่งเกี่ยวข้องกับเครื่องมืออันทันสมัยของวัดพระธรรมกาย โดยหลังจากที่เจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ใช้ ม.44 ตามคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เข้าตรวจค้นวัดพระธรรมกาย เพื่อจับกุมพระธัมมชโย เจ้าอาวาสกิตติมศักดิ์ของวัด ก็มีการเปิดเผยถึงข้อมูลและรูปภาพของเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย คือ

“พบเครื่อง Hyperbaric Chamber ซึ่งเป็นเครื่องออกซิเจนแรงดันสูง ... มีราคาไม่ต่ำกว่า 15 ล้านบาท ใช้รักษาแผลเรื้อรังที่เท้า และช่วยให้ผิวพรรณเต่งตึง ดูอ่อนกว่าวัย จึงต้องมีหมอ และพยาบาลดูแลโดยเฉพาะ ซึ่งโรงพยาบาลเสริมความงามบางแห่งนำมาใช้เพื่อชลอความแก่ ... สำหรับห้องที่ดีเอสไอเข้าไปตรวจค้นนี้ คาดว่าน่าจะเป็นห้องที่พระธัมมชโยใช้รักษาอาการอาพาธจริง เพราะเครื่องนี้มีน้ำหนักหลายตัน เคลื่อนย้ายลำบาก อีกทั้งยังมีเครื่องช่วยหายใจ เครื่องกระตุ้นไฟฟ้าหัวใจภายในห้องด้วย”⁸¹

จากที่ได้กล่าวไปนี้ จึงเป็นที่น่าสนใจมากกว่านวนิยายเรื่องนี้ที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร *มติชนสุดสัปดาห์* ในปีพ.ศ. 2549 กลับมีจุดที่เสียดสีวัดพระธรรมกายในประเด็นเครื่องมือการแพทย์ที่ทันสมัย ซึ่งเพิ่งจะมาเป็นข่าวโด่งดังในปีพ.ศ. 2560 หลังจากปีที่เริ่มตีพิมพ์ถึง 11 ปีด้วย จึงไม่อาจยืนยันได้แน่ชัดว่าวินทร์มีชุดข้อมูลนี้อยู่ก่อนหน้า แล้วตั้งใจใช้เพื่อเสียดสีพระธัมมชโย หรือเป็นเพียงเหตุบังเอิญที่จินตนาการเสริมเติมแต่งเข้าไปแต่กลับกลายเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง

นอกจากนี้ในนวนิยายเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ยังมีการล้อเลียนเสียดสีถึงวิธีการหาเงินเข้าวัดธรรมเวทย์ในลักษณะการใช้ความเชื่อและความศรัทธาในความแม่นยำของการทำนายโหราศาสตร์แบบ

⁸⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 200.

⁸¹ เดลินิวส์, "แนะยึดเครื่องรักษาอาพาธ เจอตัว 'พระธัมมชโย' แน่!", [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dailynews.co.th/crime/556295/> [30 สิงหาคม 2563]

ยูเรเนียนของวัด เพื่อดึงดูดให้คนยินยอมที่จะจ่ายค่าตุ๋นและค่าสะเดาะเคราะห์อย่างเต็มใจ กลายเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่สร้างความมั่งคั่งให้แก่วัด ดังข้อความที่ว่า

“วัดธรรมเวทย์ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2485 เมื่อปี 2510 วัดธรรมเวทย์ยังเป็นวัดเล็กนิตเดียว ไม่มีคนมาก หลังจากหลวงพ่อกลด เป็นเจ้าอาวาสปีเดียว วัดก็พัฒนาอย่างก้าวกระโดด ... วัดเล็กขนาดนี้ เอาเงินมาจากไหนมากมายหลายร้อยล้านบาท คำตอบคือมาจากคนที่ ศรัทธา และศรัทธานี้มาจากไสยศาสตร์และโหราศาสตร์ เป็นธุรกิจที่ดี ที่สุดในโลกทุนนิยม...”⁸²

จากที่กล่าวมานี้ จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์มีการใช้กลวิธีการล้อเลียน ตั้งแต่ล้อเลียนการตั้งชื่อ ลักษณะสถานที่ การดำเนินงาน และจุดมุ่งหมายในด้านการพยายามชักจูงให้ประชาชนร่วมทำบุญ ในเชิงพุทธพาณิชย์ของวัดพระธรรมกาย ผ่านทางชื่อสมมติของวัดในนวนิยาย การพรรณนาฉาก รวมถึงจุดมุ่งหมายของการกระทำหรือการดำเนินงานในเชิงพุทธพาณิชย์ผ่านเรื่องราวของวัดธรรมเวทย์ได้อย่างแยบยล เมื่อผู้อ่านอ่านแล้วก็สามารถนึกประหวัดไปถึงวัดพระธรรมกายได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นกลวิธีการล้อเลียนที่ถือว่าประสบความสำเร็จ เพราะการล้อเลียนที่ดีจะต้องทำให้ผู้อ่าน นั้นสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าเป้าหมายของการล้อเลียนนั้นคืออะไร

วินทร์ใช้กลวิธีการล้อเลียนเสียดสีนี้เพื่อนำเสนอ แสดงทัศนะ และวิพากษ์วิจารณ์ การดำเนินงานของวัดพระธรรมกายอย่างชัดเจน เพื่อแสดงจุดยืนว่าวัดหรือศาสนานั้นไม่ควรมีเรื่องของการแสวงหาผลประโยชน์จากความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนโดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือ ในอีกแง่หนึ่งพุทธพาณิชย์จึงเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นถึงอิทธิพลของระบบทุนนิยมที่เข้ามามีบทบาทต่อสังคม ได้อย่างชัดเจน ดังที่ ภณกุล ภาควิชาการศึกษาศาสนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร กล่าวไว้ว่า

“พุทธพาณิชย์ และไสยพาณิชย์จึงเป็น ผลประโยชน์จากความเชื่อ และความศรัทธาที่ได้รับอิทธิพลจากทุนนิยมและ บริโภคนิยมมาเป็นตัวเสริมส่ง วิถีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนไทยที่มอง ผ่านแนวคิดทุนนิยมจึงเป็นกุญแจสำคัญในการทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ดังกล่าว เป็นวงจรที่ชี้ให้เห็นถึงพลังของเงินทุนที่แทรก ซึมไปทุกอณูของสังคม แม้กระทั่งวงการศาสนา กล่าวคือ มุ่งเพียง ความเจริญทางด้านวัตถุมาเป็นอุบายสร้างกิเลสมากกว่าการแสวงบุญ

⁸² วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 281.

ตามหลักพุทธศาสนา การทำบุญที่หวังผลแบบวัตถุนิยม เป็นการ
ทำบุญอย่างฉาบฉวยในโลกสมัยใหม่ที่เร่งรีบ ซึ่งเป็นไปเพื่อเลี้ยงกิเลส
ต่อยอดกิเลสให้มากขึ้นไม่สิ้นสุด วัตถุนิยมสะท้อนให้เห็นถึงเปลือกนอก
ของโลกวัตถุนิยม บริโภคนิยมและทุนนิยมได้อย่างชัดเจน จนกลายมา
เป็นพุทธพาณิชย์และไสยพาณิชย์ในวิถีปฏิบัติของพุทธศาสนิกชนไทย
ในที่สุด”⁸³

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นถึงลักษณะการกระทำในเชิงพุทธพาณิชย์ที่ผิดหลักแก่นแท้ของ
ศาสนา และการทำบุญของประชาชนที่มุ่งเน้นแต่การทำบุญบูชาวัตถุมงคล ไม่ได้เป็นการต่อยอดหรือ
ทำนุบำรุงศาสนาตามที่ควรจะเป็น เพราะไม่ได้มีความศรัทธาหรือเลื่อมใสในการศึกษาธรรมะหรือแก่น
ของศาสนาที่แท้จริง อีกทั้งความเชื่อในลักษณะนี้ยังเป็นช่องโหว่ที่ทำให้วัดสามารถหารายได้จาก
ความมั่งงายของประชาชน ซึ่งไม่ใช่กิจที่แท้ของสงฆ์และวัด ส่งผลให้ศาสนาเกิดความเสื่อมโทรมลง
เรื่อยๆ นอกจากนี้การฆาตกรรมที่นำมาสร้างเป็นหนึ่งในคดีที่เป็นโครงเรื่องหลัก ยังช่วยเป็นเครื่อง
เตือนสติให้กับผู้อ่านให้ฉุกคิดด้วยว่า แท้จริงแล้วแก่นสำคัญของการเลื่อมใสศรัทธาพระหรือวัด
ในศาสนาพุทธคืออะไร เพราะในนวนิยายเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าความเชื่อมั่งงายในสิ่ง
ไม่ใช่ธรรมะ คือการติดอยู่กับความเชื่อเรื่องดวงชะตาและการบูชาวัตถุมงคล เป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิด
ประโยชน์อะไรต่อตัวผู้หลงติดอยู่กับดักนั้น อีกทั้งความเชื่อเหล่านี้ยังเป็นสิ่งที่อาชญากรใช้เป็น
เครื่องมือในการหาผลประโยชน์ส่วนตัวด้วย ผู้อ่านจึงต้องคิดและศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ประกอบอย่าง
รอบคอบ ก่อนที่จะตกเป็นเหยื่อของผู้ที่ใช้ความเชื่อของคนมาหาผลประโยชน์ในลักษณะเดียวกับ
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง ทำให้ต้องสูญเสียทรัพย์และบางรายถึงขั้นต้องสูญเสียชีวิตไป

วินทร์ยังนำเสนอประเด็นพุทธพาณิชย์ในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* ในคดีแพะหมายเลข 2
ที่เป็นคดีการฆาตกรรมพระอารติ มีการประกอบสร้างโครงเรื่องให้พระอารตินำของที่เหลือจากการ
ใส่บาตรไปขายต่อให้กับแม่ค้าในวัด การกระทำเช่นนี้จึงเป็นการกระทำที่เข้าข่ายพุทธพาณิชย์ที่มี
การหาผลประโยชน์ให้ตัวเอง พุ่มรักกล่าวว่า “นี่เป็นคดีที่ไม่เพียงทำลายชื่อเสียงของวัดและวงการ
ศาสนา มันยังตั้งคำถามถึงความเชื่อในเรื่องการทำบุญของชาวพุทธ”⁸⁴ จากประโยคนี้นี้จึงทำให้ผู้อ่านได้
สะท้อนใจและเกิดคำถามว่าการทำบุญใส่บาตรในแต่ละครั้งนั้นได้บุญจริงหรือแล้วบุญที่แท้จริงคือ
อะไร หากทำไปแล้วแล้วพระสงฆ์ไม่ได้ใช้ประโยชน์จริง แฉมยังอาจจะมีการนำมาหาผลประโยชน์กลับ
เข้าวัดเองอีกด้วย หรือหากบุญหมายถึงการทำด้วยเจตนาที่ดีและบริสุทธิ์ก็นับว่าได้บุญแล้ว

⁸³ ภณกุล ภวคุณวรกิตต์, "พุทธพาณิชย์และไสยพาณิชย์ในพุทธศาสนาเชิงปฏิบัติของไทย : กรณีศึกษาวัดในจังหวัด นครปฐม," หน้า 41..

⁸⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 102..

การกระทำของวัดเช่นนี้ก็เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ใช่หรือไม่ นอกจากนี้ยังอาจทำให้ผู้อ่านเกิดคำถามว่าการทำบุญที่แท้จริงนั้นควรจะทำบุญให้แก่ผู้ที่จะได้ใช้ประโยชน์จริง ๆ อย่างวัดที่ขาดแคลนในชนบทมากกว่าวัดที่มีชื่อเสียงและมีปัจจัยล้นเหลือเกินพอที่จะใช้แล้วหรือไม่

วินทร์ใช้การกระทำในเชิงพุทธพาณิชย์ของพระอารตนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดคดีฆาตกรรมขึ้น โดยการผูกปมให้มรรคนายกของวัดผู้มีศีลธรรมและศรัทธาในศาสนาอย่างแรงกล้า รับรู้การกระทำของพระอารต และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จึงเข้าไปตักเตือนให้หยุดการกระทำดังกล่าวจนเกิดมีปากเสียงกัน มรรคนายกหลักพระอารตคนเสออย่างแรงจนทำให้ได้รับการกระทบกระเทือนที่ศีรษะและเสียชีวิต ยิ่งไปกว่านั้นเจ้าอาวาสผู้รู้ความจริงของเหตุการณ์ฆาตกรรมโดยไม่เจตนา ยังช่วยกันปกปิดและกล่อมให้นายบัญชา คนสวนของวัดรับผิดชอบมรรคนายกผู้ทำคุณประโยชน์ให้วัดมาอย่างยาวนาน เพราะเกรงว่าวัดจะเสื่อมเสียชื่อเสียง และหมดความน่าเชื่อถือศรัทธา หากเรื่องการกระทำของพระอารตถูกเปิดเผยออกไป คดีนี้จึงเป็นการนำแพะเข้าไปรับโทษด้วยความเต็มใจ เพราะนายบัญชา รับสารภาพผิดแทนว่าทำไปเพื่อขโมยของ และสาเหตุที่เขายอมรับผิดชอบก็เพราะเจ้าอาวาสเคยมีบุญคุณต่อเขามาก ดังที่พุ่มรักกล่าวบรรยายสรุปตอนปิดคดีว่า

“หากสังคมรู้ความจริงจะสิ้นศรัทธาในวัดที่ดีที่สุดในประเทศ ชาวพระในวัดรักกับสีกา ขายอาหารกับข้าวของการบิณฑบาตไปเป็นเงินทุนแต่งงาน จะทำลายวงการศาสนาซึ่งตอนนี้ก็เสื่อมเต็มทีแล้ว การปกป้องคุณสำเร็จก็คือการปกป้องวงการสงฆ์ และคนที่เป็นทางออกก็คือนายบัญชา...

นายบัญชาถือว่าเจ้าอาวาสมีบุญคุณต่อเขา เคยช่วยชีวิตเขา ชี้ทางสว่างของชีวิตให้จนเขากลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดี จึงยอมรับผิดชอบเพื่อทดแทนคุณเจ้าอาวาส เพราะเขาเห็นแก่วงการศาสนา ตอนที่เราไปหาเขาในคุกนั้น สีหน้าเขาดูสบายใจมาก รวกับว่ากำลังทำเรื่องดีงามที่สุดในชีวิต ซึ่งเขาเชื่อเช่นนั้นจริงๆ น่าชื่นนะครับ นี่คือใจรักกลับใจที่มองเห็นด้านดีของศาสนา และต้องการธำรงศาสนาไว้”⁸⁵

เรื่องนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมของศาสนาในสังคมไทย และในสังคมจริง ๆ ก็อาจจะมี การกระทำเช่นนี้อยู่ในหลาย ๆ พื้นที่ก็เป็นที่ได้ อีกทั้งการให้แพะรับโทษแทนเพื่อปกป้องศาสนา เป็นการตั้งคำถามกับวงการศาสนาว่ายังคงมีความซื่อสัตย์สุจริตใสอยู่จริงหรือไม่ และการปกป้อง

⁸⁵ วินทร์ เลียววาริณ, คดีเจ็ดแพะ, หน้า 101-102.

ศาสนาด้วยวิธีการนี้เป็นสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควรหรือไม่ เพราะแท้จริงแล้วสิ่งที่พุทธศาสนิกชนควรทำเพื่อทำนุบำรุงศาสนาคือการช่วยกันชำระให้ศาสนานั้นขาวสะอาดอยู่เสมอ

4.4.2 การตั้งคำถามกับศีลธรรม

ศีลธรรม คือ “ความประพฤติที่ดีที่ชอบ, ศีลและธรรม, ธรรมในระดับศีล”⁸⁶ ในอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* มีหลายเหตุการณ์ที่วินทร์ได้สร้างขึ้นเพื่อตั้งคำถามกับเรื่องศีลธรรมและความดีความชั่วของคน อย่างเช่น ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* วินทร์ได้ผูกปมปัญหาในโครงเรื่องรองที่เกี่ยวข้องกับการสืบหาชาติกำเนิดของการบูร ให้มีเหตุการณ์ตอนหนึ่งที่สมบุญ พ่อของการบูร ยิง ร.ต.ต. กฤษณ์ เกศกำจร เพื่อแก้แค้น เพราะเข้าใจผิดคิดว่า ร.ต.ต. กฤษณ์ฆ่าพ่อของเขา จากนั้นสมบุญก็เข้ามาอบตัวสารภาพผิดทันทีที่ก่อเหตุเสร็จสิ้น แต่ในระหว่างการจับกุมตัว มีเด็กตกน้ำ สมบุญจึงรีบลงไปช่วยเด็กที่กำลังจะจมน้ำ ผายปอดให้เด็ก และยื่นมือกลับมาให้ใส่กุญแจมืออย่างง่ายดาย แต่ พ.ต.ท. สำราญ ผู้ซึ่งเป็นตำรวจที่มาจับกุมสมบุญกลับปล่อยตัวเขาไป เพราะเห็นถึงความกล้าหาญ ความเป็นลูกผู้ชาย และนับถือความดีในตัวของเขา และ พ.ต.ท. สำราญ ยังรับรู้เรื่องราวของไขแสง สุพรรณรุ่ง พ่อของสมบุญที่ถูกสังเียบเป็นอย่างดี เขาจึงเข้าใจในความเจ็บแค้นของผู้เป็นลูก จากเหตุการณ์ย่อยในเรื่องนี้ จึงทำให้เกิดความขัดแย้งและการตั้งคำถามที่ว่า การกระทำผิดที่มาจากเจตนาที่มีเหตุผลอันสมควร เป็นการกระทำที่ควรตัดสินว่าผิดจริงหรือไม่ เพราะในกรณีของสมบุญ พ่อของเขาไม่ได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมาย เขาคิดว่า ร.ต.ต. กฤษณ์ฆ่าพ่อของเขาเพียงเพราะพ่อของเขาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาล และ ร.ต.ต. กฤษณ์ไม่ได้รับโทษทางกฎหมายแต่อย่างใด เขาผู้เป็นลูกจึงยอมที่จะติดคุก เพียงเพื่อให้คนที่เขาคิดว่าฆ่าพ่อได้รับกรรมที่ก่อไว้ ดังนั้นหากคิดในแง่ของศีลธรรมแล้วการกระทำของสมบุญที่มีเจตนาเพื่อแก้แค้นและยินดีที่จะมอบตัวรับผิด ถือเป็น การกระทำด้วยเจตนาที่สมเหตุสมผลและควรให้อภัยหรือไม่ เพราะพ่อของเขาเป็นผู้ถูกกระทำและ ไม่ได้รับความยุติธรรมก่อน ดังที่พี่สาวของเขากล่าวว่า “ฉันถือว่าเป็นการแก้แค้นที่สมเหตุ พ่อฉันตายไปโดยไม่ผิด เพียงเพราะคนมีอำนาจไม่ชอบใจเพลงที่เขาแต่งเท่านั้น ก็สังหารพ่อของฉัน”⁸⁷ เมื่อปูเรื่องมาเช่นนี้ และผู้อ่านเป็นผู้ที่รับรู้ที่มาที่ไปทุกอย่าง จึงไม่ยากเลยที่จะมีบางส่วนของความคิดที่เข้าใจในการกระทำและเห็นใจสมบุญ

นอกจากนี้ยังมีเรื่องการกระทำของ พ.ต.ท. สำราญ ที่ปล่อยตัวผู้กระทำผิดไป เพราะรับรู้ถึงเจตนาและเบื้องหลังที่น่าเห็นใจของสมบุญ ได้เห็นว่าสมบุญเป็น “คนดี” จากการเต็มใจมอบตัว และช่วยเหลือเด็กจมน้ำ อีกทั้ง พ.ต.ท. สำราญ ยังรายงานข่าวสมบุญนั้นเสียชีวิตไปแล้วด้วย ดังนั้นจึง

⁸⁶ ราชบัณฑิตยสถาน, "ศีลธรรม," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [7 กรกฎาคม 2564]

⁸⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 121.

เกิดคำถามอีกว่าสิ่งที่พ.ต.ท. สำนราญ กระทบเป็นการกระทำผิดในหน้าที่อย่างชัดเจน แต่เป็นสิ่งที่สมควรทำหรือไม่ตามหลักศีลธรรม และการจะตัดสินว่าใครเป็น “คนดี” นั้นแท้จริงแล้วขึ้นอยู่กับอะไร หากมีการกระทำผิดด้วยเจตนาที่ดี ยังถือว่าเป็นคนดีอยู่จริงหรือทำดีที่สุดแล้วความดีกับความชั่วก็ทดแทนกันไม่ได้ใช่หรือไม่ อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีความขัดแย้งทางความคิดเรื่องศีลธรรมที่ไม่สามารถตัดสินได้อย่างเด็ดขาดว่าการกระทำของสมบุญและพ.ต.ท. สำนราญนั้นสมควรแล้วหรือไม่ แต่การสร้างเหตุการณ์เช่นนี้ก็สามารถแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการรักษากฎหมายและความถูกต้อง โดยวินทร์ได้แสดงให้เห็นถึงผลของการกระทำที่ไม่เป็นไปตามความถูกต้องที่ควรจะเป็นตั้งแต่แรก คือการที่พ่อของกานต์ต้องมาเสียชีวิตทั้งที่ถูกเข้าใจผิด เพราะการสั่งการด้วยอำนาจที่มีขอบจากเบื้องบน และสมบุญที่ตัดสินใจกระทำผิดด้วยการก่อเหตุฆาตกรรม ก็ต้องพบเจอกับชีวิตที่ไม่เป็นสุขไปตลอดเช่นกัน รวมถึงการกระทำของพ.ต.ท. สำนราญที่ปล่อยตัวสมบุญไป ไม่ยอมให้เขารับโทษตามกฎหมาย ถือเป็นการเล่นการปฏิบัติหน้าที่ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สมบุญต้องถูกกานต์ตามล้างแค้นไปตลอดชีวิต เพราะคิดว่าเขายังไม่ได้รับผลกรรมที่ได้ก่อเอาไว้

ส่วนในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* ก็นำเสนอประเด็นเรื่องศีลธรรมเช่นเดียวกัน กล่าวคือมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการทำแท้ง ซึ่งเป็นประเด็นที่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง โดยวินทร์ประกอบสร้างโครงเรื่องให้เกี่ยวโยงกับการประกอบธุรกิจทำแท้งเถื่อนของนายแพทย์ปารเมศ ที่เกิดอุบัติเหตุไฟฟ้าดับกะทันหันจนทำให้มีผู้เสียชีวิตระหว่างทำแท้ง วินทร์ได้สอดแทรกแนวคิดและคำถามเกี่ยวกับเรื่องการทำแท้งผ่านตัวตนของนายแพทย์ปารเมศ ดังตอนหนึ่งของเรื่องที่เขากล่าวว่า

“สังคมเห็นหมอทำแท้งเป็นปีศาจ แต่ความจริงปัญหานี้ไม่ใช่เรื่องขาวดำอย่างนั้น ทุกปัญหามันเกี่ยวพันกันหมด การทำแท้งสะท้อนให้เห็นว่าเราอยู่ในสังคมที่มีปัญหา...คนมาทำแท้งจำนวนหนึ่งเป็นคนยากจนอีกจำนวนหนึ่งเพียงแต่พลาดไปโดยไม่ตั้งใจ สังคมไม่อาจประณามพวกเขา ไม่ยุติธรรมนักที่ใช้ค่านิยมของศีลธรรมมาวัดพวกเขา เพราะเด็กที่เกิดมาแล้วพ่อแม่มีปัญหา ยิ่งสร้างปัญหาต่อสังคมในระยะยาว”⁸⁸

จากข้อความข้างต้น จึงจะเห็นได้ว่านายแพทย์ปารเมศ มีมุมมองเกี่ยวกับเรื่องการทำแท้งว่าไม่ได้เป็นสิ่งผิด อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยแก้ไขปัญหาสังคมที่จะตามมาจากการให้กำเนิดลูกในขณะที่ผู้เป็นแม่ไม่มีความพร้อมด้วย ดังนั้นการทำแท้งจึงควรเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่กระทำได้อย่างถูกกฎหมาย แต่เมื่อไม่สามารถทำได้

⁸⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 190.

นายแพทย์ปารเมศจึงยังคงเชื่อมั่นในอุดมการณ์เดิมและเปิดคลินิกทำแท้งเถื่อนขึ้น เพื่อช่วยเหลือคนที่มีความจำเป็นจะต้องทำแท้งจริง ๆ การประกอบสร้างตัวละครให้มีความคิดและการกระทำเช่นนี้จึงเป็นการตั้งคำถามและนำเสนอประเด็นปัญหาเรื่องการทำแท้งที่ควรมีกฎหมายรองรับ โดยถึงแม้จะขัดกับศีลธรรมที่ผู้คนมักยกมากล่าวอ้างว่าเป็นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แต่แท้จริงแล้วการทำแท้งที่ถูกต้องตามกฎหมายจะเกิดผลดีและช่วยขจัดปัญหาสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่กำลังจะต้องเกิดมาในสภาพแวดล้อมที่ไม่มีความพร้อม หรือปัญหาการทำแท้งผิดกฎหมายที่เสี่ยงต่อชีวิตไปได้ เรื่องนี้จึงตั้งคำถามว่าระหว่างศีลธรรมในการพรากชีวิตผู้อื่นกับการตัดไฟตั้งแต่ต้นลม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาสังคมอื่นตามมานั้น อะไรที่สำคัญและควรได้รับความสำคัญมากกว่ากัน การถกเถียงเรื่องการทำแท้งกับเรื่องศีลธรรมนี้มีมาอย่างยาวนาน และยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่ตายตัวได้อย่างแน่ชัด โดย สมภาร พรหมทากล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ใน *พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์ โสภณีย์ ทำแท้ง และการอุบยฆาต* ว่า

“จริยธรรมในพุทธศาสนามีลักษณะเป็นจริยธรรมแบบเด็ดขาดตายตัว หรือที่เรียกกันในภาษาปรัชญาว่าเป็นจริยธรรมแบบสัมบูรณ์นิยม พุทธศาสนาเหมือนกับชาวคอนเซอ์เวตีฟ ตรงที่วิเคราะห์ว่าทารกในครรภ์มีสภาพเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์แล้วนับจากวินาทีแรกที่ปฏิสนธิ การทำแท้งก็คือการฆ่ามนุษย์ ในทัศนะของพุทธศาสนาการฆ่าคนไม่ว่าจะเพราะสาเหตุใดก็ตามวินิจฉัยได้เลยว่าผิด ส่วนจะผิดน้อยผิดมากเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

การที่พุทธศาสนาวินิจฉัยว่าการทำแท้งผิดศีลข้อที่หนึ่งทุกกรณีนี้ เราต้องแยกเป็นคนละส่วนกับปัญหาว่ามีกรณีใดหรือไม่ที่พุทธศาสนาคิดว่าสามารถทำแท้งได้ จริยธรรมในพุทธศาสนาต่างจากจริยธรรมแบบคริสต์ตรงที่พุทธศาสนาแยกเรื่องศีลธรรมเป็นคนละส่วนกับกฎหมาย ชาวคอนเซอ์เวตีฟที่มีรากฐานความคิดแบบคริสต์ไม่ยอมให้มีการทำแท้ง ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เพราะยึดหลักคริสต์ศาสนธรรมที่ประกาศเอาไว้ในเอกสารสังคายนาวาติกันครั้งที่สองเกี่ยวกับเรื่องการทำแท้ง ทำที่ดังกล่าวนี้นี้แตกต่างจากทำที่ของพุทธศาสนา กล่าวให้ง่ายคือชาวพุทธยอมให้มีกฎหมายที่ขัดกับศีลธรรมในพุทธศาสนาได้ หากว่ามีความจำเป็นที่ประกอบด้วยเหตุผลเพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น เรามีกฎหมายลงโทษคนทำผิดจนจรจัดถึงขั้นให้ประหารชีวิต การประหารนักโทษผิดศีลข้อที่หนึ่งแน่นอน แต่เพราะ

สังคมมีความจำเป็นและความจำเป็นดังกล่าวนี้มีเหตุผลเพียงพอ
พุทธศาสนาจึงไม่คัดค้านกฎหมายข้อนี้

สรุปความว่า การที่ท่าแห่งศีลข้อที่หนึ่งไม่ใช่เหตุผลที่จะใช้
อ้างได้ว่า ตามหลักพุทธศาสนา เราไม่สามารถอนุญาตให้ทำแท้งได้”⁸⁹

จากข้อความอธิบายเรื่องพุทธศาสนากับการทำแท้งที่ยกมาข้างต้นนี้ จึงแสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้ว
พุทธศาสนาก็ยินยอมให้กับกฎหมายที่ขัดแย้งกับศีลธรรมแต่มีเหตุผลจำเป็นรองรับสามารถเกิดขึ้นได้
หากแต่ปัญหาต่อไปของเรื่องการทำแท้งนี้ก็คือการกำหนดว่าเหตุผลใด หรือลักษณะปัญหาใดบ้างที่จะ
เข้าข่าย “จำเป็น” ที่จะสามารถอนุญาตให้มีการทำแท้งอย่างถูกกฎหมายได้ ซึ่งได้ปัจจุบันก็มี
การปรับแก้กฎหมายให้มีการทำแท้งอย่างถูกกฎหมายได้ในอายุครรภ์ที่กำหนด และด้วยเหตุผลที่
จำกัดแล้ว หากแต่ก็ยังมีผู้ถกเถียงกันต่อไปว่า อย่างไรก็ตาม สิทธิในการทำแท้งก็ควรที่จะเป็นของ
ผู้เป็นแม่หรือผู้ที่ตั้งครรภ์

ประเด็นศีลธรรมอีกหนึ่งประเด็นที่วินทร์ให้ความสำคัญคือเรื่องชู้ เห็นได้จากงานเขียนของเขา
ที่มักจะกล่าวถึงเรื่องชู้ยู่เสมอ และในอาชญาวิทยาชุดนี้ก็เช่นกัน วินทร์ได้นำเรื่องชู้มาเป็นประเด็น
สอดแทรกอยู่ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น คดีปีรันยา คดีปลาทอง ฆาตกรรมจักรราศรี รอยชู้ กุ้งจำ และ
คดีล่าคนเจ้าชู้ ซึ่งทำให้เห็นมุมมองเรื่องชู้ในหลาย ๆ มิติ โดยในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศรี* มีการกล่าวถึง
เรื่องชู้ตั้งแต่เปิดเรื่องคือ “ศรไพร ไกรสรณ์ ขับรถไปหาชู้รักที่จุดนัดหมาย ... เขาและหล่อนมีนัดกัน
ทุกคืนวันศุกร์มาเจ็ดเดือนแล้ว”⁹⁰ และ “เขาแต่งงานแล้ว แต่ชีวิตของเขาขาดความแปลกใหม่ไม่ได้
ภรรยาของเขาก็อู้ นั่นคงเป็นเหตุผลเดียวที่ทำให้เขากับหล่อนอยู่กันอย่างราบรื่น หลังจากครองชีวิต
คู่มานานสิบหกปี”⁹¹ จากบทบรรยายนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสามีภรรยาที่สามีนั้นมีชู้ โดยที่
ภรรยารับรู้และยอมให้มีเพื่อรักษาชีวิตสมรสไว้ จุดนี้จึงเป็นจุดที่ทำให้เกิดการตั้งคำถามได้ว่า หากฝ่าย
หนึ่งฝ่ายใดรับรู้ว่าอีกฝ่ายมีชู้ แล้วยินยอมให้มี จะสามารถทำให้การมีชู้และผู้ที่เป็นอย่างนั้นมีความ
ชอบธรรมในการกระทำนั้นได้หรือไม่ และเพื่อเป็นการรักษาชีวิตคู่เอาไว้ การยินยอมควรเป็นสิ่งที่ฝ่าย
ที่ถูกนอกใจควรกระทำหรือไม่ ทั้งที่จริง ๆ แล้วการมีชู้ถือเป็นการผิดศีลธรรมอย่างชัดเจน ในศีลข้อที่
3 จากศีล 5 ที่ว่าด้วยการเว้นจากการประพฤตินอกใจ

⁸⁹ สมภาร พรหมทา, *พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์โสเภณี ท่าแท้ง และการอนุญาต*, พิมพ์ครั้งที่ 3, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 110-111.

⁹⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศรี*, หน้า 10.

⁹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

นอกจากนี้วินทร์ยังใช้เพลง “สิบหกปีแห่งความหลัง” ของสุรพล สมบัติเจริญ ในการล้อไปกับเรื่องราวความสัมพันธ์ของศรไพรกับภรรยา คือท่อนที่ว่า “สิบหกปีแห่งความหลัง ทั้งรักทั้งชังทั้งหวาน ทั้งขมขื่น สิบหกปีเหมือนสิบหกวัน รักเอ๋ยช่างสั้นไม่ยุงยืน มีหวานมีขื่น มีขื่นมีขม...” แสดงให้เห็นถึงความรักของชายหญิงที่ประสบทั้งความสุขและความทุกข์ และในเนื้อเพลงนั้นชีวิตคู่ก็ต้องจบลงหลังจากร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมานาน ซึ่งต่างกับชีวิตจริงของศรไพรตรงที่ว่าชีวิตคู่ของศรไพรยังไม่จบลง เพราะภรรยาได้รับได้กับเรื่องที่เขาไม่เชื่อ สิ่งที่น่าสนใจคือเพลงนี้เป็นน้ำเสียงของผู้ชายที่เศร้าใจที่ความรักของตนต้องจบลง แต่วินทร์กลับให้ศรไพรที่เป็นฝ่ายนอกใจภรรยาร้องเพลงนี้ในขณะที่กำลังคิดถึงเรื่องราวชีวิตคู่สิบหกปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นว่าเขาไม่ได้มีความรู้สึกสำนึกผิดหรือเห็นคุณค่าในความรักอันยาวนานของตนเองและภรรยาเลย เหมือนจะสะท้อนภาพปัญหาครอบครัวอันเกิดมาจาก “ความเจ้าชู้” ของผู้ชายที่ไม่รู้จักพอ และไม่ได้คิดว่าการมีชู้เป็นเรื่องผิด トラบเท่าที่ตนยัง “รับผิดชอบ” ต่อครอบครัวอยู่ ดังที่ศรไพรกล่าวว่า “ไม่ว่าจะไปนอนกับหญิงคนอื่นที่ไหนก็คน แต่ความรับผิดชอบคือความรับผิดชอบ ครอบครัวต้องมาก่อนเสมอ”⁹² คำพูดของตัวละครดังกล่าวจึงเป็นการจุดประกายให้เกิดคำถามอีกว่า หากผู้ที่มีชู้ยังคงปฏิบัติตัวดีและรับผิดชอบต่อครอบครัว การมีชู้ถือเป็นเรื่องผิดและไม่สมควรทำหรือไม่ อีกทั้งยังสันคลอนนิยามความเป็นครอบครัวในอุดมคติด้วยว่า ครอบครัวที่สมบูรณ์และอบอุ่น เกิดจากคนในครอบครัวรักกันจริงหรือไม่ หากครอบครัวอยู่ด้วยกันอย่าง “ราบรื่น” ด้วย “ความรับผิดชอบ” ไม่ใช่ “ความรัก” ครอบครัวนั้นจะยังถือว่าเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์อยู่หรือไม่ เช่นเดียวกับกรณีของนายแพทย์นพที่เป็นอีกตัวละครหนึ่งที่ถูกประกอบสร้างให้มีชู้เช่นกัน แต่ต่างกับศรไพรตรงที่ภรรยาไม่รับรู้ และนายแพทย์นพก็พยายามปกปิดไม่ให้ภรรยารู้ด้วยเพื่อความสงบสุขของชีวิตครอบครัวไว้ เรื่องนี้จึงสามารถตั้งคำถามได้เช่นเดียวกันว่าหากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีชู้ แต่ยังคงรักษาชีวิตคู่และดูแลครอบครัวของตนเป็นอย่างดี ถือได้ว่าการมีชู้นั้นมีความผิดน้อยลงและเป็นสิ่งที่ยอมรับได้หรือไม่ จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้จึงเป็นการชี้ให้เห็นว่าวินทร์มีการสร้างโครงเรื่องและประกอบสร้างตัวละครที่มีความเป็นมนุษย์จริง ๆ คือเป็นสีเทา ไม่ขาวไม่ดำ มีทั้งข้อดีและข้อเสียในการกระทำ ซึ่งทำให้เกิดการตั้งคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานและความกำกวมของศีลธรรมในสังคม ที่ผู้คนมักนำไปตัดสินความถูกผิดของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

4.4.3 ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง และโหราศาสตร์

ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* วินทร์ใช้ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังของคนไทยในการประกอบสร้างโครงเรื่อง โดยใช้ “พระนารท” ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงและเป็นที่บูชาในสังคม เป็นสิ่งให้อาชญากรทิ้งไว้ในที่เกิดเหตุทุกครั้ง การประกอบสร้างตัวละคร กานต์ เกศกำจร ผู้เป็นอาชญากร

⁹² วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 10.

ของเรื่อง ให้มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องพระนารท และนำความเชื่อนี้มาใช้ในการก่อเหตุ คือการวางพระนารทไว้ในที่เกิดเหตุเพื่อเป็นการขอขมากรรมแก่นักร้อยลูกทุ่งที่กำเนิดมาจากพระองค์ ทำให้ພຸ່ມຮັກสามารถเชื่อมโยงคติฆาตกรรมที่มีการวางพระนารทไว้ในที่เกิดเหตุทุก ๆ คดีเข้าด้วยกัน แล้วสรุปว่าฆาตกรน่าจะเป็นคนคนเดียวกัน นำไปสู่การสืบหาตัวตนของอาชญากรและสาเหตุของการก่อเหตุต่อไปได้ โดยมีคำอธิบายถึงลักษณะของพระนารทในเรื่องว่า “มันเป็นวัตถุขนาดหนึ่งนิ้ว หน้าตาเหมือนหัวไขนขนาดย่อส่วน หน้าสีเขียวสวมนงกู่”⁹³

นอกจากนี้วินทร์ได้นำความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังมาผูกเป็นปมปัญหาสำคัญที่เป็นหนึ่งในสาเหตุของคดีฆาตกรรมนี้ด้วย กล่าวคือวินทร์ประกอบสร้างตัวละครหลายตัวในเรื่องให้มีความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์และเครื่องรางของขลังมาก เช่น พรพจน์ พจนคร นักร้อยรุ่นพี่ของພຸ່ມຮັກ ที่กล่าวถึงคดีของศรไพรที่ถูกลอบยิงในตอนต้นเรื่องว่า “เพียงเดือนเขาเลย ว่า ตอนนี้อะไรให้ระวังตัวหน่อย เพราะดวงศรไพรไม่ดี ตั้งแต่คราวแรกที่โดนยิงแล้ว เดียวก็เสียเงิน เดียวก็ถูกโกง เสียพันอีกหลายล้าน คนเราเวลาดวงไม่ดี ทำอะไรก็ไม่ขึ้นจริง ๆ”⁹⁴ จากประโยคนี้แสดงให้เห็นว่าเขาเชื่อว่าศรไพรตายเพราะดวงไม่ดี และยังเชื่อว่าหากศรไพรไม่เปลี่ยนวัตถุมงคลก็อาจจะรอดตายได้ ดังประโยคที่ว่า “น่าเสียดาย ศรไพรมันแต่เปลี่ยนวัตถุมงคล ความจริงองค์ก่อนก็ได้อยู่แล้ว ถ้ายังพอกอยู่ ป่านนี้อาจแล้วคลาดก็ได้”⁹⁵ ซึ่งความเชื่อและคำพูดเหล่านี้เป็นคำบอกใบ้สำคัญของคดีก็ได้ เพราะคดีที่เกิดขึ้นเป็นคดีฆาตกรรมนักร้อยลูกทุ่ง ที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลในเรื่องการเปลี่ยนวัตถุมงคล พພຸ່ມຮັກสืบคดีการฆาตกรรมของศรไพร จนพบกับคดีฆาตกรรมนักร้อยลูกทุ่งคนอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน และพบว่า การตายของศรไพรและกลุ่มนักร้อยเหล่านั้นมีเหตุผลมาจากการเลิกศรัทธาและเปลี่ยนพระเครื่องที่มาจากวัดธรรมเวทย์ เป็นวัตถุมงคลจากวัดอื่น ทำให้เขาถูกทำให้เป็น “ผลของการเลิกศรัทธาวัดธรรมเวทย์อย่างเป็นทางการ” กล่าวคือข่าวการตายของศรไพรและนักร้อยลูกทุ่งคนอื่น ๆ ที่เปลี่ยนไปบูชาวัตถุมงคลจากวัดอื่น จะทำให้ผู้คนเชื่อว่าสาเหตุมาจากไม่ได้พกวัตถุมงคลอันศักดิ์สิทธิ์ของวัดธรรมเวทย์แล้ว ส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านั้นมีเคราะห์จนถึงแก่ชีวิต ผู้คนที่เชื่อเช่นนี้ก็จะศรัทธาและเข้าไปเป็น “ลูกค้า” ของวัดมากขึ้น ส่วนผู้ที่ศรัทธาอยู่แล้วก็จะยิ่งศรัทธามากกว่าเดิม

จากความเชื่อความศรัทธาเหล่านี้เองที่ทำให้คนยอมจ่ายเงินมากมาย เพื่อซื้อความสบายใจให้แก่ตัวเองว่ามีของดีแล้วจะแคล้วคลาดปลอดภัย ดังที่พรพจน์ได้กล่าวว่า “โห้! นี่คุณไปมุดหัวที่ไหนมาเป็นล้านนี่เรื่องเล็ก พระดี ๆ เซ่กันองค์ละหลายสิบล้าน”⁹⁶ หรือจะเป็นคำพูดของพระอภาลีโกฯ

⁹³ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 21.

⁹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38.

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 39.

⁹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 39.

ที่กล่าวถึงการทำบุญสะเดาะเคราะห์ว่า “แล้วแต่ศรัทธา แต่ส่วนใหญ่ที่มามากจะให้กับมาก บางคนสะเดาะเคราะห์หนึ่งแสน สองแสน ล้านนั้นก็มีย่อย ส่วนใหญ่ก็ให้อย่างต่ำห้าหมื่น”⁹⁷ ซึ่งจะเห็นได้ว่าตัวเลขจำนวนเงินนั้นไม่น้อยเลย แต่คนก็ยอมจ่ายเพราะความเชื่อและความศรัทธา วินทร์ใช้ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังนี้ในการประกอบสร้างโครงเรื่องโดยการให้อาชญากรใช้ความเชื่อเป็นเครื่องมือเพื่อก่อเหตุ ด้วยวัตถุประสงค์ในการหาผลประโยชน์เข้าตัวเอง เรื่องนี้จึงเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงการตกเป็นเหยื่อของผู้ที่แสวงหาผลประโยชน์จากความศรัทธาของคนในทางที่มีขอบได้อย่างชัดเจน

นอกจากความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังแล้ว วินทร์ยังใช้ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์มาผูกโยงเข้ากับโครงเรื่องหลักควบคู่ไปกับความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังด้วย โดยเป็นโหราศาสตร์ที่ถูกเอ่ยถึงและมีความสำคัญในนวนิยายเรื่องนี้เป็นอย่างมาก คือศาสตร์ที่เรียกว่า “ยูเรเนียน” ดังที่ได้อธิบายไว้ในตอนหนึ่งของเรื่องว่า “มันเป็นโหราศาสตร์ใหม่ที่คิดค้นโดยชาวเยอรมันชื่อ อัลเฟรด วิตเตอ ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง อัลเฟรด วิตเตอคนนี้เป็นวิศวกรและช่างสำรวจ สนใจทั้งดาราศาสตร์และโหราศาสตร์ แก่เป็นคนก่อตั้ง Hamburg School of Astrology...”⁹⁸ และ “มันเป็นโหราศาสตร์ที่แม่นยำที่สุดในโลกวิชาหนึ่ง โหราศาสตร์บางสายอาจบอกคุณได้แค่ว่าคุณจะตายเมื่อไหร่ แต่ยูเรเนียนจะบอกถึงลงไปว่าคุณจะตายยังไง ตายโดยรถชน หรือจมน้ำตาย หรือถูกยิงตาย หรือถูกเมียหั่นจนตาย และบอกวันเวลาตายละเอียดเป็นนาทิจำนวนนี้ เพราะโหราศาสตร์ยูเรเนียนใช้ดาวในการคำนวณมากกว่าโหราศาสตร์สายอื่นๆ คือยี่สิบสองดวง ราวครึ่งหนึ่งเป็นดาวทิพย์ หรือ Transneptunian Planets”⁹⁹ วินทร์ได้นำความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์นี้ ผสมกับความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลังที่ได้กล่าวไปแล้ว มาใช้เป็นส่วนสำคัญในการสร้างโครงเรื่อง กล่าวคือใช้ศาสตร์นี้เป็นเครื่องมือของหลวงพ่อกลต แห่งวัดธรรมเวทย์เพื่อสร้างความวิตกกังวลใจในเรื่องดวงของตน นำไปสู่การทำพิธีสะเดาะเคราะห์และเช่าบูชาเครื่องรางของขลังของประชาชนที่ศรัทธา และทำให้วัดได้รับเงินอย่างมากมายมหาศาลต่อไป ที่สำคัญวินทร์ยังเลือกให้ศาสตร์นี้เป็นเบาะแสสำคัญที่ทำให้พุ่มรักสามารถสืบสาวไปถึงตัวบงการและปิดคดีได้อีกด้วย เพราะวินทร์สร้างให้ศาสตร์ยูเรเนียนของหลวงพ่อกลตที่ใช้เป็นพื้นฐานในการทำนายดวงในวัดธรรมเวทย์นั้นมีความแปลกใหม่ เป็นสิ่งที่ ร.ต.อ. ดวง เสนไท ซึ่งเป็นตัวตนเดิมของหลวงพ่อกลต เป็นนายตำรวจผู้เก่งกาจและเชี่ยวชาญเรื่องศาสตร์การทำนายดวง แต่มีข่าวว่าเสียชีวิตไปแล้ว เป็นผู้คิดค้นและปรับศาสตร์นี้ในรูปแบบใหม่ขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง และสอนให้เฉพาะลูกศิษย์เท่านั้น ดังนั้น ศาสตร์ที่แปลกใหม่และมีเพียง ร.ต.อ. ดวง เสนไท ที่เป็นผู้ถ่ายทอดวิชาได้ จึงนำไปสู่การสืบสาวจนพบความจริงที่ว่า ร.ต.อ. ดวง ยังไม่ตาย

⁹⁷ วินทร์ เลียววาริณ, ขาดกรรมจักรราศี, หน้า 207.

⁹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 176.

⁹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 179.

แต่เปลี่ยนตัวตนมาเป็นหลวงพ่อกอด และทำให้พุ่มรักค้นพบขบวนการการหลอกลวงหาผลประโยชน์จากประชาชนโดยใช้ความเชื่อต่างๆในเชิงพุทธพาณิชย์ในลักษณะที่ได้กล่าวไปข้างต้น

นอกจากนี้วินทร์ยังได้วิพากษ์วิจารณ์ความเชื่อของคนไทยโดยตรงไปตรงมาผ่านคำพูดของตัวละครด้วยว่า บางครั้งคนไทยก็เชื่ออะไรง่ายจนเกินไป จนอาจถึงขั้นนั่งมายเลยก็ว่าได้ เช่น

“วัดที่เป็นอย่างนี้มีมากมายนับไม่ถ้วนในประเทศนี้ หากจะ
สังคายนา ก็คงเป็นเรื่องใหญ่พอกับการแก้เรื่องคอร์รัปชัน ปัญหาของ
เมืองไทยคือคนบ้านเราเชื่ออะไรง่ายเหลือเกิน”¹⁰⁰

วินทร์ชูประเด็นเรื่องการเชื่ออะไรง่ายจนเกินไปของคนไทยนี้ให้เด่นขึ้นมา เพื่อเตือนสติผู้อ่านให้รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนที่จะเชื่อหรือศรัทธาอะไรง่าย ๆ โดยการทิ้งท้ายไว้ด้วยเหตุการณ์ที่สามิตบอกพุ่มรักว่าเจตน์ จันธาหัวใจวายตายในห้องซัง เวลา 22.35 น.ตรงตามคำทำนายดวงยูเรเนียนทุกอย่างอย่างไม่มีผิดพลาด จนพุ่มรักนั่งอึ้งไปและเชื่ออย่างสนิทใจว่ายูเรเนียนเป็นศาสตร์การทำนายที่แม่นยำจริง ๆ หลังจากที่เขาได้ประสบพบเห็นมากับตาตัวเองตลอดการสืบคดี เช่นเดียวกับผู้อ่าน ที่ได้รับรู้ความแม่นยำของยูเรเนียนมาตลอดทั้งเรื่อง ก็คงจะรู้สึกอัศจรรย์ใจและเชื่อเหมือนกับพุ่มรักว่าเป็นศาสตร์ที่แม่นยำจริง ๆ จนน่าสนใจที่จะไปศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม แต่วินทร์ก็ได้หักมุมตัดจบอย่างเจ็บแสบที่สุดด้วยประโยคของสามิต 14 ที่ว่า

“กูอำมิ่งเล่นว่าเขาตายด้วยโรคหัวใจวาย เขายังมีชีวิตอยู่
ในห้องซัง นี่แปลว่า คำทำนายยูเรเนียนไม่ได้แม่นยำอย่างที่คิด และกู
พิสูจน์ให้มิ่งเห็นแล้วไงว่า มิ่งนี่เชื่อคนง่าย”¹⁰¹

จุดนี้จึงเป็นการตอกหน้าพุ่มรัก และผู้อ่านด้วยเช่นกัน ว่าสุดท้ายแล้วเราก็สามารถหลงเชื่ออะไรได้ง่ายเกินไปจริง ๆ ดังที่สามิต 14 กล่าวอ้าง ซึ่งวินทร์ก็ได้แสดงให้เห็นผ่านเรื่องราวคดีที่เกิดขึ้นแล้วว่า ความเชื่ออะไรที่มากเกินไป โดยปราศจากการไตร่ตรอง ทำให้มีกลุ่มคนที่เห็นแก่ตัวหรือฉลาดแกมโกง ฉวยโอกาสเอาจุดอ่อนตรงนี้มาแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน และนำไปสู่ความพินาศฉิบหาย ทั้งทรัพย์สินเงินทอง และชีวิตของผู้ที่หลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อในที่สุด นี่จึงเป็นอีกหนึ่งการนำเสนอภาพสะท้อนสังคม และการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความเชื่อที่มากเกินไปในสังคมได้อย่างชัดเจน

¹⁰⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรวาล*, หน้า 293.

¹⁰¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 301.

4.5 การวิพากษ์การกีดกันกลุ่มคนชายขอบ

“ชายขอบ หมายถึง สิ่งซึ่งอยู่ในตอนปลายหรือขอบของเขต หรือบริเวณที่รับรู้กันอยู่ เช่น เขตดินแดนท้องที่หรือเขตวัฒนธรรม คำนี้มีความหมายแฝงอยู่ว่า ผู้คนหรือสิ่งที่อยู่บริเวณชายขอบนั้นมีการแยกตัวจากส่วนใหญ่ ไม่ปรับตัวให้เข้ากับส่วนใหญ่ หรือมีลักษณะที่ผิดแผกไปจากปกติของส่วนใหญ่ ส่วนคนชายขอบหมายถึง บุคคลที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเต็มบทบาทในกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง เป็นผู้ที่เข้ากลุ่มสังคมนั้นได้ไม่สนิท และกลุ่มชายขอบ หมายถึง กลุ่มที่ยังไม่ถูกกลืนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มใหญ่อย่างสมบูรณ์ กลุ่มที่ละทิ้งวัฒนธรรมเดิมของตนไปบางส่วน และยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับอย่างสมบูรณ์ในวัฒนธรรมใหม่ที่กลายมาเป็นวิถีชีวิตของตน คำนี้มักจะนำมาใช้กับกลุ่มคนที่อพยพย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ ในกลุ่มคนนี้จะมีความวัฒนธรรมต่าง ๆ ผสมกันมากมาย ดังนั้น ทัศนคติ คุณค่า และแบบอย่างพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นของวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งโดยเฉพาะ”¹⁰²

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องความเป็นชายขอบที่ว่า

“แนวความคิดในการศึกษาคนชายขอบของนักสังคมศาสตร์ในยุคหลังสมัยใหม่เสนอว่า ความเป็นชายขอบ (marginality) ในทางเศรษฐศาสตร์การเมืองนั้นหมายถึง ผู้คนที่ด้อยอำนาจ (the powerless) คนที่ตกเป็นเบี้ยล่าง (the subordinate) ของคนกลุ่มใหญ่และคนยากไร้ (the have-nots) และเมื่อคนเหล่านี้เป็นชาติพันธุ์คนกลุ่มน้อย เพศด้อย และไม่มีตำแหน่งแห่งที่ในสังคม หรือที่เรียกรวม ๆ ว่ามีสถานะเป็น ‘คนอื่น (the others)’ อีกด้วยแล้วจึงทำให้คนเหล่านี้ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกกีดกันออกซ้ำแล้วซ้ำเล่า (multiple exclusions) หรือเป็นคนชายขอบในพหุมิติ (multiple

¹⁰² อ้างถึงใน จิตตภาภา นิตติศิริ, "วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง นิเฮียะกุเน็น โนะ โคะโคะโมะ ของโอเอะ เค็นสะบุโร : ความขัดแย้งแบบชั่วคราวข้าม และมิติเวลากับอำนาจของกลุ่มชายขอบ," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554), หน้า 11-12.

marginalities) จึงแทบจะกล่าวได้ว่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของคนเหล่านี้เท่ากับศูนย์

นักสังคมศาสตร์ในยุคหลังสมัยใหม่ ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มคนที่เรียกรวม ๆ กันว่าเป็น ‘คนที่ถูกกดทับไว้’ ไม่ว่าจะเป็นชาติพันธุ์กลุ่มน้อย ผู้หญิง คนพิการ กลุ่มรักร่วมเพศ และแม้แต่ชาวไร่ชาวนาที่ในสังคมไทยอาจกล่าวได้ว่าเป็นมวลชนชายขอบของสังคมใหญ่ (the marginal mass)”¹⁰³

ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงการวิพากษ์การกีดกันกลุ่มคนชายขอบ 2 ประเภท ได้แก่ การวิพากษ์การกีดกันกลุ่ม LGBTQ+ หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ และการวิพากษ์การถูกกดทับของกลุ่มคนออสติก

4.5.1 การวิพากษ์การกีดกันกลุ่ม LGBTQ+ หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

LGBTQ+ เป็นอักษรย่อที่หมายถึง “Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, and Queer/Questioning (one's sexual or gender identity)”¹⁰⁴ และเป็นคำเรียกที่ครอบคลุมและสุภาพที่ใช้กันโดยทั่วไปเพื่อแทนกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ สาเหตุที่กลุ่ม LGBTQ+ จัดเป็นหนึ่งในกลุ่มคนชายขอบ เนื่องจากในสังคมไทยและสังคมโลกก่อนหน้าที่จะมีการยอมรับเรื่องความหลากหลายทางเพศนั้น กลุ่มคนเหล่านี้ก็เป็นผู้ที่ถูกกดทับและถูกกีดกันด้วยกรอบความเชื่อเรื่องเพศของสังคมมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในสังคมไทยที่มีความเชื่อในเรื่องเพศที่เกิดมาตามธรรมชาติว่ามีเพียงเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น และนอกเหนือจากนั้นก็จะถูกจัดให้เป็นกลุ่มอื่น ที่แปลกแยกไปจากเพศวิถีหลักในสังคม ถูกกีดกันและทำให้ไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำเรียกเพื่อจัดแบ่งประเภท หรือการปฏิบัติตัวของบุคคลในสังคมนั้น¹⁰⁵ แต่ในปัจจุบันมีการเปิดกว้างให้พื้นที่และรณรงค์เรียกร้องสิทธิให้แก่กลุ่มคนผู้มีความหลากหลายทางเพศนี้มากขึ้น ในอาชญาวิทยาชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ก็มีการสอดแทรกประเด็นนี้ไว้ในเรื่องด้วยเช่นกัน โดยใช้กลวิธีการประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครกานต์ เกศกำจร ในเรื่อง *ชาติกรรมจักรราศี* เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลของการถูกกดทับด้วยกรอบความเชื่อแบบเดิม ที่มีผลกระทบร้ายแรงตามมา

¹⁰³ สุริชัย หวันแก้ว, *คนชายขอบ : จากความคิดสู่ความจริง*, หน้า 18.

¹⁰⁴ Merriam-webster, "LGBTQ," [Online], Available from: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/LGBTQ> [March 24, 2021]

¹⁰⁵ ปิยลักษณ์ โพธิ์วรรณ และ มณีนัย ทองอยู่, "กระบวนการกลายเป็นชายขอบของคนข้ามเพศ," *วารสารวิจัยมข.* 10, 1 (มกราคม-มีนาคม 2553): 69-70.

บริบทสังคมไทยในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2485 ซึ่งเป็นบริบทสังคมในเรื่องฆาตกรรมจักรราศี ที่พ่อของกานต์เติบโต และได้รับการปลูกฝังความคิดความเชื่อเรื่องค่านิยมทางเพศ และช่วงปีพ.ศ. 2485 - 2510 ที่เป็นช่วงเวลาวัยเด็กจนถึงวัยรุ่นของกานต์นั้น เป็นช่วงเวลาที่ยังไม่ได้มีการเปิดกว้าง และยอมรับกลุ่ม LGBTQ+ มากนัก

“นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา ระบบความคิด ความเชื่อเรื่องเพศสภาวะของสังคมไทยได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิด อุดมการณ์เรื่องเพศแบบวิกตอเรียนที่กำหนดบทบาทหน้าที่ชายและหญิงแยกจากกันอย่างชัดเจน โดยพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ของผู้ชาย ซึ่งถูกคาดหวังให้เป็น ‘หัวหน้า’ หรือ ‘ผู้นำ’ ของครอบครัว ขณะที่ผู้หญิงถูกจำกัดบทบาทให้อยู่ในฐานะ ‘เมีย’ และ ‘แม่’ มีหน้าที่รับผิดชอบงานบ้านและดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนระหว่างเพศชายและเพศหญิงนี้ ยังได้รับการตอกย้ำด้วยอุดมการณ์ชาตินิยมในยุคของจอมพล ป. พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2481-2487 และ 2491-2500) ในเวลาต่อมา แน่นนอนว่าภายใต้บรรยากาศของการปลูกฝังอุดมการณ์ความเชื่อเช่นนี้ ย่อมไม่เปิดพื้นที่ใด ๆ ให้กับบุคคลที่รู้สึกว่าคุณเองไม่ได้มีเพศภาวะหรือ เพศวิถีที่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องเรื่องเพศกระแสหลักที่ครอบงำ สังคมอยู่ในเวลานั้น”¹⁰⁶

วินทร์จึงได้เลือกใช้บริบททางสังคมดังกล่าว มาเป็นส่วนสำคัญในการประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครกานต์ เกศกำจร โดยให้เขาเติบโตมาด้วยการกีดกันความชอบและความต้องการทางเพศจากพ่อ การกระตือรือร้นของกานต์เขียนไว้ในจดหมายว่า “ตอนเด็กๆ เราทั้งสองชอบปลูกไม้ดอกด้วยกัน พ่อมักดูว่าเขาเมื่อเห็นเขาดูแลการเกิดต้นนั้น พ่อบอกว่าผู้ชายไม่ปลูกดอกไม้แต่ต้องจับปืน”¹⁰⁷ จากข้อความนี้จึงจะเห็นได้ว่าพ่อของกานต์เป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลความเชื่อในเรื่องเพศในยุคสมัยนั้นมาอย่างชัดเจน คือการตีกรอบเรื่องความเป็นชายและความหญิง ซึ่งเป็นค่านิยมที่ถูกฝังรากลึกจนเหมือนเป็นมายาคติในสังคม เช่น เพศหญิงจะต้องนุ่มนวล มีมารยาท เรียบร้อย อ่อนไหว

¹⁰⁶ สุไลพร ชลวิไล, เพศแห่งสยาม : ประวัติศาสตร์ความหลากหลายทางเพศ (กรุงเทพฯ: สถาบันพิพิธภัณฑการการเรียนรู้แห่งชาติ, 2562), หน้า 73.

¹⁰⁷ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 157.

ซึกแล้ว ซึ่ตกใจ และเป็นผู้ตาม ในขณะที่ผู้ชายต้องมีเหตุผล เป็นผู้นำ ทะเยอทะยาน ก้าวร้าว เป็นต้น¹⁰⁸ พ่อของกานต์นับได้ว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มคนที่ยึดมั่นในความเชื่อสังคมปิตาธิปไตยอย่างเคร่งครัด อีกทั้งยังมีการตีกรอบความเป็นลูกผู้ชายไว้อย่างชัดเจน และคาดหวังให้ลูกต้องเป็นอย่างที่ตัวเองต้องการด้วย ดังที่การะเกดกล่าวไว้ว่า “ครั้งหนึ่งเมื่อเขาอายุเจ็ดขวบ เขาเอาชุดของแม่มาลองสวม พ่อพบเข้าและดุเขาอย่างรุนแรง พี่กานต์ไม่เหมือนผู้ชายทั่วไป อ่อนไหวง่ายเหมือนผู้หญิง พ่อเขากลัว จะไม่เป็นชายชาติตรีเท่าที่ควร จึงส่งเขาไปอยู่กับพวกอัครวินตำรวจ เพื่อหวังให้เขาเข้มแข็งขึ้น”¹⁰⁹ จะเห็นได้ว่ากานต์ถูกกดความต้องการที่จะเป็นเพศหญิงของเขาไว้ นอกจากนี้ยังมีการลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเขาแสดงออกตัวตนเพศหญิงออกมา ทำให้ตัวตนของเขาสั่นคลอนและหมดความภาคภูมิใจ ในตัวตนเพศหญิงที่อ่อนแอและไม่มีใครยอมรับของตัวเอง

กรณีของกานต์นี้อาจอธิบายได้ด้วยทฤษฎีจิตวิเคราะห์ขั้นพื้นฐานของฟรอยด์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับกลไกการตอบสนอง ซึ่งประกอบไปด้วยอิด อีโก้ และซูเปอร์อีโก้ กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาเรื่องพื้นฐานจิตวิเคราะห์ พบว่าอิดคือการตอบสนองความต้องการและขจัดความตึงเครียดในร่างกายโดยปราศจากการยั้งคิดและการควบคุม ส่วนซูเปอร์อีโก้คือกลไกที่ควบคุมโดยใช้กรอบความเป็นอุดมคติหรือหลักศีลธรรมจรรยาที่ได้รับการเรียนรู้และพัฒนามาจากสภาพแวดล้อมรอบข้าง โดยเฉพาะพ่อแม่ที่เป็นผู้ใกล้ชิดและมีส่วนสำคัญต่อพัฒนาการของลูกตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งมีการสั่งสอนให้รางวัล และทำโทษ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และจดจำว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ถูกที่ควร พ่อแม่จึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดกรอบศีลธรรมในขั้นต้นของลูก และกลไกสุดท้ายคืออีโก้ เป็นกลไกที่คอยรักษาควบคุมความสมดุลระหว่างอิดและซูเปอร์อีโก้¹¹⁰ มีคำอธิบายว่า “คนที่ปรับปรุงตัวดี อีโก้จะเป็นผู้บริหารบุคลิกภาพทั้งหมดโดยสามารถควบคุมอิดและซูเปอร์อีโก้ไว้ได้ และจัดความต้องการของตนให้สอดคล้องกับโลกภายนอกอย่างราบรื่น โดยได้รับการตอบสนองครบถ้วนตามสมควร”¹¹¹ ดังนั้น อิดของกานต์จึงหมายถึงความต้องการที่จะแสดงออกตัวตนเพศหญิง ในขณะที่ซูเปอร์อีโก้คือกรอบศีลธรรมที่กานต์ถูกปลูกฝังมาจากคำพูดและการทำโทษของพ่อ ว่าการแสดงออกถึงตัวตนเพศหญิงนั้น เป็นสิ่งที่ผิด อีโก้ที่เป็นส่วนของการควบคุมจึงส่งแรงต้านกีดกันความต้องการของอิดเอาไว้ เพื่อตอบสนองแรงส่งที่มาจากซูเปอร์อีโก้ว่าความต้องการของอิดเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ ดังนั้น เมื่อพลังของอีโก้สามารถควบคุมทุกอย่างไว้ได้ กานต์จึงสามารถแสดงออกตัวตนของเพศชายออกมาได้ตามที่พ่อ

¹⁰⁸ วิชชา สันทนาประสิทธิ์, "การนำเสนอภาพความเป็นชายในภาพยนตร์ไทยระหว่างปีพ.ศ. 2541-2542," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 17.

¹⁰⁹ วินทร์ เลียววาริณ, ชาติกรรมจักรวาล, หน้า 158.

¹¹⁰ กิติกร มีทรัพย์, พื้นฐานทฤษฎีจิตวิเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพฯ: สมิต, 2559), หน้า 53-65.

¹¹¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 65.

คาดหวัง ในขณะที่ตัวตนเพศหญิงก็ไม่ได้สูญหายไป เพียงแต่ถูกกดทับไว้เท่านั้น ในตัวของกานต์จึงเสมือนมีความขัดแย้งและการต่อสู้ระหว่างอิดกับอีโก้ที่ต้องคอยกดทับความต้องการที่แท้จริงเอาไว้ตลอดเวลา ทำให้เกิดความตึงเครียดและความเก็บบกที่ค่อยๆสะสมไปเรื่อยๆ

เมื่อกานต์ได้ไปใช้ชีวิตเรียนรู้และอยู่ในสภาพแวดล้อมของอัศวินตำรวจ ที่มีความนิยมในการใช้ความรุนแรง กานต์จึงยังมีความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงจากตัวตนเดิมและปรับตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหม่ให้ได้อย่างจริงจัง ทั้งบุคลิก ความคิดความเชื่อ และการกระทำ ทำให้กานต์เกิดภาวะการหลีกเลี่ยง โดยการสร้างตัวตนใหม่ขึ้นมาโดยไม่รู้ตัว เพื่อให้เป็นตัวตนที่ตรงตามความคาดหวังของพ่อและตั้งอยู่บนบรรทัดฐานเรื่องเพศที่สังคมยอมรับ ซึ่งจะทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม กานต์ยึดเอาจำเนียร หนึ่งในอัศวินตำรวจผู้เป็นที่ชื่นชมของเหล่าลูกน้อง ทั้งรูปหล่อ และเก่งเรื่องปืนและเหล่ายาเป็นต้นแบบ จนกานต์กลายเป็นคนชอบอาวุธ และเห็นการใช้ความรุนแรงจนเคยชิน ช่วงเวลานี้ซูเปอร์อีโก้ที่มีความเชื่อเดิมที่ว่าความเป็นชายชาติตรีในอุดมคติที่ได้รับการปลูกฝังมานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีเลิศยิ่งทวีความเข้มข้นขึ้นไปอีก และหล่อหลอมให้กานต์กลายเป็นคนที่มีความรักในอาวุธ และโหดเหี้ยม ตัวตนใหม่ที่เขาได้สร้างขึ้นจึงได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ตัวตนเดิมหรืออิดที่มีความต้องการการแสดงออกตัวตนเพศหญิงที่อ่อนแอถูกกดทับเอาไว้ ดังที่การะเกตกล่าวไว้ว่า “พี่กานต์เคยบอกว่า หากฉันมีลูกกับบุรณ จะตามไปฆ่าให้หมดโคตร ฉันเชื่อว่าความรุนแรงของเขาส่วนหนึ่งคงมาจากการที่เขาถูกเลี้ยงมาอย่างหนักเลงตอนที่อยู่กับเพื่อนของพ่อที่กรุงเทพฯ”¹¹²

อย่างไรก็ตามตัวตนเพศหญิงที่ถูกกดทับไว้ก็ไม่ได้สูญหายไปไหนดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น และยังมี การแสดงออกมาโดยที่เขาไม่รู้ตัว เมื่อแรงส่งจากอิดชนะแรงต้านจากอีโก้ เช่นคำบอกเล่าของ การะเกตที่ว่า “ฉันเคยเห็นชุดผู้หญิง ลิปสติก และน้ำหอมในตู้เสื้อผ้าของเขา ฉันเริ่มคิดว่าอาจเพี้ยน ฉันกลัวเขาเป็นบ้า แต่ฉันก็ไม่ได้พูดกับเขาในเรื่องนี้”¹¹³ จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสับสนในตัวตนทั้ง 2 ของกานต์ได้เป็นอย่างดี ว่าเขาไม่สามารถที่จะละทิ้งตัวตนใดตัวตนหนึ่งไปได้ เปรียบเสมือนมีการต่อสู้ขัดแย้งระหว่างอิดและอีโก้อยู่ตลอดเวลา แต่ก็สังเกตได้ว่ากานต์พยายามที่จะแสดงออกตัวตนความเป็นเพศชายออกมามากกว่า ไม่ใช่เพียงเพราะทำตามความต้องการของพ่อเท่านั้น แต่ตัวตนเพศชายนี้ยังเป็นตัวตนที่เขาภาคภูมิใจ เพราะได้รับการยอมรับทั้งจากพ่อและจากสังคมอัศวินตำรวจที่เขาอยู่ สำหรับกานต์ ตัวตนเพศชายนี้จึงเป็นตัวตนที่มีคุณค่ามากกว่าตัวตนเพศหญิงที่เขาต้องการจะละทิ้งไปให้ได้

¹¹² วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรวาล*, หน้า 158.

¹¹³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 158.

ต่อมาเมื่อกานต์กลับมาเผชิญกับเหตุการณ์ที่ต้องสูญเสียพ่อและน้องสาวก็ไปรักกับคนที่ฆ่าพ่อของตัวเอง ทำให้เขาพบกับความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ กล่าวคือเหมือนเสียทั้งพ่อและน้องสาวไปพร้อมกันในคราวเดียว ส่งผลกระทบต่อจิตใจของเขาอย่างรุนแรง ทำให้กานต์ตัดสินใจละทิ้งตัวตนของ “กานต์ เกศกัจจ” ซึ่งหมายถึงตัวตนเพศหญิงที่อ่อนหวานและอ่อนแอ แล้วใช้ชื่อ “จักรราศี” ซึ่งเป็นตัวตนเพศชายที่เข้มแข็งและแข็งแกร่งแทน เมื่อความตึงเครียด ความสับสนจากการถูกกดทับเรื่องเพศผนวกกับความเศร้าโศกเสียใจและความคับแค้นใจ จึงยิ่งทำให้อารมณ์ของกานต์พลุ่งพล่าน และตัวตนเพศชายของเขาก็ทวีความโหดร้ายและเหี้ยมเกรียมยิ่งขึ้นไปอีก ท้ายที่สุดจิตแพทย์ก็ระบุว่ากานต์เป็นโรคสองบุคลิกภาพ (Double Personality Disorder) หรือโรค 2 อัตลักษณ์ คือการมี 2 ตัวตนในคนเดียว ซึ่งจะสลับกันออกมาแสดงตัวตนตามแต่สถานการณ์ที่จะมีสิ่งมากระตุ้น โดยตัวตนทั้งสองในร่างของกานต์มีความแตกต่างกันอย่างสุดขั้ว คือตัวตนเพศหญิงจะมีความอ่อนไหว รักสวยรักงาม ในขณะที่ตัวตนเพศชาย มีความแข็งแกร่งต่าง โหดเหี้ยม และรักความรุนแรง

จากความแค้นที่มีต่อสมบุญหรือบุรณ ผู้พรากพ่อและน้องสาวไปจากเขา รวมทั้งอาการทางจิตที่เกิดขึ้น ทำให้จักรราศีเลือกที่จะเป็นอาชญากรอย่างเต็มตัว โดยการเป็นมือปืนรับจ้างในสังกัดของร.ต.อ. จำเนียร เสนโท (เจตน์ จันธา) เพื่อหาแก้แค้นสมบุญและหาเลี้ยงชีพไปในขณะเดียวกัน โดยในการแก้แค้นสมบุญนั้น จักรราศีได้พยายามสวมรอยว่าเป็นอาชญากรที่ก่อเหตุฆ่านักร้องลูกทุ่งที่มีชื่อเสียงและมีตัวตนอยู่ในสังคมจริง ๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสมบุญ รวมถึงลงมือฆ่านักร้องหัวหน้าวงของสมบุญ (บุคคลสมมติในนวนิยาย) เพื่อเป็นการแก้แค้นให้ชีวิตสมบุญต้องวุ่นวาย และหนีเขาไปเรื่อย ๆ ไม่ได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขกับภรรยาของเธอ ส่วนการหาเลี้ยงชีพคือการรับจ้างฆ่า นั่น เขามีหน้าที่ก่อเหตุฆาตกรรมเพื่อสร้างความเชื่อและพิสูจน์ความขลังเรื่องศาสตร์การดูดวงและเครื่องรางของวัดธรรมเวทย์ การฆ่าของจักรราศีในแต่ละครั้งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความผิดปกติทางจิตบางประการอย่างชัดเจน คือมีลักษณะการฆ่าที่นิ่ง ใจเย็น และโหดเหี้ยมมาก ดังคำอธิบายการฆาตกรรมครั้งแรกที่ปรากฏในเรื่องที่ว่า “ฆาตกรจ่อยิงศรไพร กะให้กระสุนแตกในร่างของเขาเพื่อรับประกันว่าตายแน่นอน และต้องรอให้ศรไพรไขกระดูกลงมาก่อนด้วย”¹¹⁴ และจากวิธีการคิดและฆ่าของจักรราศี ยังแสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เข้าข่ายอาการของโรคบุคลิกภาพแบบไซโคพาทด้วย คือ “มีลักษณะของการไร้อารมณ์ความรู้สึก (Lack of emotion) อย่างเด่นชัด เขาอาจลงมือฆ่าคนอย่างโหดร้ายอำมหิตโดยไม่มีความรู้สึกอะไร มักจะวางแผนอย่างดี ลงมืออย่างเยือกเย็นและสงบนิ่งมาก ๆ ทั้งนี้ เขาอาจรู้ว่าที่กระทำเป็นความผิด แต่ความผิดนั้นไม่ได้ทำให้เขารู้สึกอะไร เช่นนี้แล้ว

¹¹⁴ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 17.

จึงพบว่ามีการใช้ทับศัพท์ Psychopath กับคำว่า ‘อาชญากรโรคจิต’¹¹⁵ ซึ่งตรงกันกับลักษณะที่เล่าผ่านคำพูดของตำรวจที่เป็นตัวละครในเรื่องที่กล่าวว่าจักรราศีเป็น “คนบ้า” และมีการจับส่งโรงพยาบาลคนโรคจิตไป ความผิดปกติทางอารมณ์ของจักรราศี ถึงแม้ว่าจะได้รับการรักษาในช่วงหนึ่ง แต่ด้วยสภาพสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่ จึงทำให้การรักษาไม่ได้มีผลอะไรเลย นอกจากการใช้คำเรียกว่าเป็นคนบ้าแล้ว ยังมีการใช้คำว่า “ล่า” ในการตามจับตัวจักรราศีด้วย ดังที่สามิต 14 กล่าวว่า “ตอนนี้คือล่านักฆ่าจักรราศีให้เร็วที่สุด”¹¹⁶ การใช้คำว่าล่าซึ่งเป็นคำในแง่ลบ มีความหมายว่า “เที่ยวติดตามหา (เพื่อจับ ฆ่า หรือเพื่อการกีฬา)”¹¹⁷ แสดงให้เห็นถึงการมองตัวตนของจักรราศีเป็นเป็นสัตว์ร้ายหรือภัยสังคมที่ต้องตามจับมาให้ได้

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความผิดปกติจากการฆาตกรรมทั่วไปของจักรราศี คือมีการเคารพหรือบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนการฆาตกรรม ด้วยการมอบพวงมาลัยหรือช่อดอกกระแสดอกผ้าดำและพระนารทให้เหยื่อเพื่อเป็นการขอขมาที่ต้องฆ่านักร้องที่กำลังกำเนิดจากพระองค์ แสดงให้เห็นถึงอารมณ์ที่ปราศจากความรู้สึกผิด เพราะมองว่าการฆ่านักร้องและบูชาพระนารทของตนนั้นเป็นการฆ่าที่บริสุทธิ์เพื่อรักษาภาพความสวยงามของนักร้องเอาไว้ตลอดไปซึ่งการบูชาพระนารท และการมีขั้นตอนเชิงพิธีกรรมในการฆาตกรรมนี้ ในแง่หนึ่งอาจเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความมีพิธีรีตรองและความละเอียดอ่อนละเมียดละไมของผู้หญิง และในการก่อเหตุแต่ละครั้ง วินทร์ยังได้สร้างให้กานต์ทิ้งร่องรอยที่เป็นเบาะแสในการสืบคดีของพุ่มรักไว้ก็คือ กลิ่นน้ำหอมผู้หญิงและต่างหู ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนตัวตนความเป็นเพศหญิงของกานต์ได้เป็นอย่างดี ดังที่ตัวบทบรรยายไว้ว่า “นักสืบขึ้นไปที่ยานวัตถุชิ้นหนึ่งที่พื้นรถ สารวัตรมองตามแล้วหยิบวัตถุชิ้นนั้นขึ้นมาจากพื้นรถ เป็นตุ้มหูทรงวงแหวนเงินข้างหนึ่ง”¹¹⁸ และวินทร์มีการบรรยายเรื่องกลิ่นน้ำหอมที่คล้ายกลิ่นดอกไม้ไว้ในทุก ๆ ครั้งที่ยานต์ปรากฏตัว เช่น “ก่อนลมหายใจสุดท้าย เขาได้กลิ่นหอมพุ่งจู่ใจของดอกไม้”¹¹⁹ รวมทั้งตอนที่พุ่มรักไปพบจิตแพทย์ แล้วจักรราศีซ่อนตัวอยู่ในห้องก็มีคำบรรยายว่า “เขาคลายได้กลิ่นน้ำหอมในห้องนั้น อาจเป็นกลิ่นดอกไม้...”¹²⁰ เป็นต้น จึงแสดงให้เห็นว่าวินทร์มีความพยายามที่จะสื่อให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากานต์นั้นยังคงมีความเป็นหญิงซ่อนอยู่ในตัว สิ่งเหล่านี้จึงอาจตีความได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของการต่อรองเชิงอำนาจของตัวตนเพศหญิงที่ถูกกดทับไว้ด้วยกรอบและค่านิยมของสังคมตั้งแต่เด็ก

¹¹⁵ กัญญ์ฐิตา ศรีภา, จิตวิทยาอาชญากรรม : การวิเคราะห์พฤติกรรมอาชญากรรม ความผิดปกติทางจิตและฆาตกรรม, หน้า 224.

¹¹⁶ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 248.

¹¹⁷ ราชบัณฑิตยสถาน, “ล่า,” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [10 กรกฎาคม 2564]

¹¹⁸ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 46.

¹¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

¹²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 229.

ซึ่งถึงแม้ว่าจักรราศีตัดสินใจที่จะละทิ้งตัวตนที่มีความต้องการแสดงออกอย่างเพศหญิงไปแล้ว หากแต่ท้ายที่สุดไม่ว่าจะเป็น “กานต์” หรือ “จักรราศี” เขาก็ยังคงเป็นคนคนเดียวกัน ไม่สามารถละทิ้งตัวตนใดตัวตนหนึ่งหรือแยกจากกันได้อย่างเด็ดขาด

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการไม่ยอมรับในตัวตนของ “กานต์” ที่มีความเป็นเพศหญิงสูง อ่อนแอ และอ่อนไหว มีสาเหตุมาจากการถูกกดทับด้วยกรอบความเชื่อและค่านิยมเรื่องเพศในสังคมไทยอย่างชัดเจน ผนวกกับในช่วงชีวิตที่เป็นกานต์ นับได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่ล้มเหลวสำหรับเขา เพราะไม่ได้รับการยอมรับทั้งจากพ่อและสังคม รวมถึงยังต้องสูญเสียทั้งพ่อและน้องสาวไปอีก ในขณะที่ตัวตนเพศชาย หรือ “จักรราศี” นั้น มีความเข้มแข็ง แข็งแกร่ง สามารถมีอำนาจกำหนดชีวิต ความเป็นความตายของผู้อื่นได้ อีกทั้งยังเป็นที่ยอมรับทั้งจากพ่อและจากสังคม เป็นตัวตนที่สามารถเลี้ยงชีพอยู่ได้ด้วยตัวเอง และที่สำคัญคือเป็นตัวตนที่สามารถชำระแค้นกับสมบุญได้สำเร็จ เขาจึงมีความภาคภูมิใจกับตัวตนของจักรราศีมากกว่า และไม่ยอมรับในตัวตนของกานต์เลย ดังที่เขาได้กล่าวว่า “ผมไม่ใช่ กานต์ เกศกำจร ผมคือ จักรราศี”¹²¹ แต่อย่างไรก็ตามท้ายที่สุดแล้วเขาก็ไม่สามารถละทิ้งตัวตนของกานต์ไปได้ อันจะเห็นได้จากการแสดงออกโดยไม่รู้ตัวที่เกิดขึ้น

การประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละคร LGBTQ+ และการประกอบสร้างโครงเรื่องให้ตัวละครถูกกระทำ ถูกกดทับ และพัฒนาตัวตนจนมีอาการทางจิต จนกระทั่งกลายเป็นอาชญากรที่เป็นภัยต่อสังคม และพบจุดจบของชีวิตในท้ายที่สุด แสดงให้เห็นถึงผลอันร้ายแรงของการตีกรอบและสร้างค่านิยมที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มคน LGBTQ+ เพราะค่านิยมและการปิดกั้นหรือกีดกันกลุ่มคนเหล่านี้ไม่ให้ความภาคภูมิใจในตัวเอง และไม่ให้พื้นที่หรือสิทธิที่ควรจะมีในสังคม ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดผลเสียต่อตัวของกลุ่มคนเหล่านี้ที่ต้องทนทุกข์และอาจถึงขั้นมีอาการทางจิตเพียงเท่านั้น แต่อาจจะยังส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างร้ายแรง โดยการสร้างคนที่มีปัญหาทางจิตที่ต้องการการดูแลรักษาเพิ่มขึ้น และอาจนำไปสู่การกระทำที่เป็นการทำร้ายและเป็นภัยต่อคนในสังคมต่อไปในอนาคตได้อีกด้วย ดังนั้นวินทร์จึงใช้กลวิธีที่ได้กล่าวไปในวารวิพากษ์และนำเสนอประเด็นให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงผลเสียและความอยุติธรรมของการกีดกันและทำให้กลุ่มคน LGBTQ+ กลายเป็นคนชายขอบที่ไม่ได้มีสิทธิมีเสียงในสังคมได้อย่างชัดเจน

4.5.2 การวิพากษ์การถูกกดทับของกลุ่มคนออสติติก

“ในสังคมตะวันตก เช่น ในสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา ความหมายของสภาวะออสติติกมักถูกกำหนดโดย

¹²¹ วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรราศี, หน้า 258.

กระบวนการทัศนคติความพิการเชิงการแพทย์ที่ถูกทำให้แพร่หลายผ่านสื่อกระแสหลักดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งมักเป็นการมองออทิสติกในฐานะที่เป็นโรคหรือความผิดปกติทางสมองที่ทำให้ผู้เป็นโรครู้สึกนึกคิดที่ผิดแปลกไปจากคนปกติทั่วไป ที่แม้ว่าจะมีความสามารถพิเศษหรือพรสวรรค์บางอย่าง แต่โดยรวมก็ยังคงเป็นความผิดปกติหรือความเจ็บป่วยที่ต้องรักษาให้หายหรือฟื้นฟูให้มีความใกล้เคียงกับคนปกติให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในขณะเดียวกัน นับตั้งแต่ทศวรรษ 1960 เป็นต้นมา จากการเติบโตขึ้นของขบวนการต่อสู้เรียกร้องสิทธิของคนชายขอบกลุ่มต่าง ๆ กลุ่มคนพิการหรือนักต่อสู้เพื่อสิทธิของคนพิการจึงได้ออกมานำเสนอมุมมองแบบใหม่ ๆ ในการให้ความหมายกับความพิการมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมองความพิการเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมแบบหนึ่ง ตามกระบวนการทัศนคติความพิการเชิงสังคมวัฒนธรรม”¹²²

จากข้อความข้างต้น จึงจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ทศวรรษ 1960 เป็นต้นมาเริ่มมีการเรียกร้องสิทธิของคนชายขอบมากยิ่งขึ้น และกลุ่มคนออทิสติกก็เป็นหนึ่งในนั้นเช่นกัน มีการใช้วรรณกรรมเป็นพื้นที่ให้การต่อรองและสร้างอัตลักษณ์ให้แก่กลุ่มคนออทิสติกมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ โดยช่วงแรก ๆ จะเป็นงานเขียนประเภทสารคดี โดยเป็นบันทึกการเล่าเรื่อง อิงกับข้อมูลการแพทย์ โดยเน้นให้ความรู้ สร้างความเข้าใจให้แก่บุคคลทั่วไป และเน้นเรื่องการแสวงหาวิถีทางฟื้นฟูและช่วยให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้ใช้ชีวิตใกล้เคียง “คนปกติ” ทั่วไปได้ ต่อมาก็เริ่มมีการใช้บันทึกคดีในการนำเสนอภาพของกลุ่มคนที่มีสภาวะออทิสติกมากขึ้น จนอาจเรียกได้ว่าเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งคือ “นวนิยายออทิสติก” หรือ “บันทึกคดีออทิสติก” ซึ่งหมายถึงวรรณกรรมที่มีประเด็นออทิสติกเป็นประเด็นหลัก มีความนิยมผลิตวรรณกรรมประเภทดังกล่าวอย่างกว้างขวางในปี 1980 เป็นต้นมา และเมื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เรื่องเล่าออทิสติกก็ยิ่งได้รับความนิยมมากขึ้นอย่างแพร่หลาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้สร้างสรรค์ผลงานก็มักจะไม่ใช้กลุ่มคนที่มีสภาวะออทิสติกเอง หากแต่เป็นการนำเสนอภาพออทิสติกในลักษณะที่เป็นไปตามวาทกรรมอุดมการณ์ หรือภาพลักษณ์แบบสำเร็จรูป วรรณกรรมเหล่านี้จึงอาจไม่ได้สร้างมาเพื่อเป็นพื้นที่ในการสนับสนุนสิทธิและสถานภาพของกลุ่มคนออทิสติกอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตามการศึกษา

¹²² ถนอมนวล หิรัญเทพ, "ในระหว่างเงามืดกับแสงสว่าง: อัตลักษณ์ออทิสติกในนวนิยายเรื่อง เดอะ สปีด ออฟ ดาร์ก (The Speed of Dark) ของ อลิซาเบท มูน (Elizabeth Moon)," วารสารอักษรศาสตร์ 40, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 227-284.

งานเหล่านี้ก็อาจทำให้สามารถเห็นมุมมองของสังคมที่มีต่อกลุ่มคนออทิสติก และสามารถใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาวิถีทางสนับสนุนสิทธิและสถานภาพของกลุ่มคนดังกล่าวได้ต่อไป¹²³

อาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ ก็เป็นบันเทิงคดีเรื่องหนึ่ง ที่มีการนำเสนอภาพของบุคคลผู้มีสภาวะออทิสติก คือ “เฉ เมืองคอน” โดย เฉ เป็นหนึ่งในตัวละครเพื่อนนักสืบที่วินทร์สร้างขึ้นให้มีบทบาทสำคัญค่อนข้างมากในอาชุนิยายชุดนี้ และจุดเด่นของเขาก็มาจากการที่เขาเป็นออทิสติกที่มีความจำเป็นเลิศ ทำให้เขาเป็นเพื่อนนักสืบที่มีความสามารถในการช่วยไขคดีได้เป็นอย่างดี

ถึงแม้ว่าอาชุนิยายชุดนี้จะไม่ได้เป็นวรรณกรรมที่นำเสนอเรื่องสภาวะออทิสติกเป็นประเด็นหลัก แต่ก็มีสอดแทรกความรู้ทางการแพทย์และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคนออทิสติกให้แก่ผู้อ่านไว้ด้วยเช่นกัน เช่น

“สมองคนที่เป็นออทิสติกจะแตกต่างจากสมองคนทั่วไป ทั้งในพื้นที่สมองบางส่วนและสายเชื่อมประสาทในสมองที่เรียกว่า แอ็กซอน คือสายเชื่อมตอนนี้มีมากเกินไป และทำงานได้ดีเฉพาะการเชื่อมประสาทในสมองในระยะสั้นๆ แต่การทำงานระหว่างแต่ละส่วนของสมองจะต่ำกว่า ... สมองส่วนหน้าของเด็กออทิสติกจะมีขนาดใหญ่กว่า และเติบโตเร็วกว่าเด็กทั่วไป สมองส่วน Hippocampus ใหญ่ขึ้นสิบเปอร์เซ็นต์ ส่วนนี้ทำหน้าที่เกี่ยวกับความทรงจำ เชื่อว่าคนออทิสติกต้องใช้ความจำในการแยกแยะสถานการณ์ ขณะที่คนทั่วไปไม่จำเป็นต้องใช้ความจำในการนี้ เด็กออทิสติกจึงชอบมองปากของคู่สนทนามากกว่าที่ตา... ขณะที่สมองบางส่วนใหญ่กว่า สมองส่วน Corpus Callosum มีขนาดเล็กกว่าปกติ ส่วนนี้ทำหน้าที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมทางสังคม”¹²⁴

จากคุณสมบัติพิเศษคือความสามารถด้านการจดจำที่เหนือกว่าคนปกติทั่วไป ทำให้วินทร์นำความโดดเด่นตรงนี้มาสร้างให้เขามีบทบาทสำคัญในการช่วยพุ่มรักไขคดีต่าง ๆ โดยให้เฉสามารถที่จะจดจำรายละเอียดหรือมองเห็นข้อสังเกตเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คนอื่นมองข้ามไป แต่สำคัญอย่างยิ่งต่อการไขคดี ทำให้พุ่มรักสามารถไขคดีได้ในที่สุด อย่างเช่น ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศรี* เฉมีส่วนช่วย

¹²³ ถนอมนวล หิรัญเทพ, "ในระหว่างเงามืดกับแสงสว่าง: อັดลัษณ์ออทิสติกในนวนิยายเรื่อง *เดอะ สปีด ออฟ ดาร์ก* (The Speed of Dark) ของ อลิซาเบท มูน (Elizabeth Moon)," หน้า 232-234.

¹²⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศรี*, หน้า 178.

ในการไขคดีโดยการจดจำรายละเอียดเรื่องโหราศาสตร์ยูเรเนียน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ยากมากต่อการทำความเข้าใจ แต่เราสามารถทำความเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว และนำมาคิดวิเคราะห์ต่อ ดังการบรรยายความคิดของฟุ่รักตอนหนึ่งที่ว่า “ไม่น่าเชื่อว่าเพียงแวบเดียวที่มองจอคอมพิวเตอร์ของอากาลีโภภิกขุหนุ่มมอติสติกสามารถจดจำรายละเอียดทั้งหมดราวกับกล้องถ่ายรูปขั้นดี ... เขาเพียงแต่หวังว่าอาจารย์ทศจะบอกว่า สิ่งที่เขาเขียนไม่มีความหมายอะไร แต่อาจารย์ทศกลับใช้เวลาานกว่าชั่วโมงพินิจวิเคราะห์กระดาษปึกนั้นอย่างละเอียด”¹²⁵ เมื่อฟุ่รักนำสิ่งที่เขาคิดไปให้อาจารย์ทศ ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสตร์ยูเรเนียนดู ก็ทำให้ค้นพบหลักการของ “ดาวมรณะ” ซึ่งเป็นการพัฒนาเพิ่มเติมขึ้นมาเองจากศาสตร์ยูเรเนียมโดยดวง เสนไท เป็นวิชาเฉพาะที่ไม่สามารถหาเรียนได้ที่ไหนนอกจากจะศึกษาจากตัวของตนเอง ทำให้ฟุ่รักสามารถสืบสาวไปถึงตัวคนร้ายตัวจริงได้ว่าแท้จริงแล้วดวง เสนไทยังมีชีวิตอยู่มาจนถึงปัจจุบัน ไม่ได้เสียชีวิตดังที่กล่าวอ้าง จึงจะเห็นได้ว่า หากไม่มีเฉ คดีนี้ก็คงจะไม่สามารถปิดลงได้อย่างแน่นอน เพราะความสามารถของเฉเป็นจุดพลิกผันที่ทำให้ฟุ่รักได้เบาะแสสำคัญในการสืบคดีต่อไป

เฉมักจะช่วยเหลือเรื่องการไขคดีในลักษณะเช่นนี้อยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะในเล่มที่เป็นนวนิยาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับคดีที่ซับซ้อน เช่น ใน *คดีเจ็ดแพะ* คดีแพะหมายเลข 2 เฉเป็นคนสังเกตเห็นหลักฐานสำคัญจากภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุฆาตกรรมว่าในภาพมีสีเลือดติดอยู่ที่เสา ในขณะที่สถานที่จริงที่เขาได้ไปสำรวจกันมานั้นไม่มี วินทร์แสดงให้เห็นถึงความสามารถของเฉที่เหนือกว่าคนปกติทั่วไปอย่างชัดเจนด้วยการทำให้ฟุ่รักนั้นไม่สามารถมองเห็นความแตกต่างที่เฉบอกได้จนถึงขั้นต้องใช้แว่นขยายจึงจะเห็น เมื่อฟุ่รักนำไปแจ้งในที่ประชุมสามมิตร 14 ก็รู้ในทันทีว่าต้องเป็นข้อสังเกตของเฉแน่นอน ดังบทสนทนาของเขากับฟุ่รักที่ว่า

“สามมิตรว่า ‘ตามมมาก ฝีมือเฉไฉนี้?’

‘แม่น! ตาเฉยังกะตาสับปะรด’”¹²⁶

และท้ายที่สุดทั้งคณะจึงได้ร่องรอยสำคัญที่นำไปสู่การคาดเดาและพิสูจน์การเสียชีวิตของพระอารติได้นอกจากนี้เฉยังตั้งข้อสังเกตเรื่องตัวพิมพ์ดีดในจดหมายที่ฟุ่รักได้รับจากคนเลี้ยงแพะ หรือผู้บังคับตัวจันทร์แรมไป เพื่อบังคับให้ฟุ่รักไขคดีทั้งหมด โดยเขาสังเกตว่าความเอียงของตัว ต ในจดหมายนั้นแตกต่างกัน ในขณะที่ตัว ท มีลักษณะบิ่นปลายเหมือนกันทุกฉบับ ทำให้ฟุ่รักตั้งข้อสันนิษฐานว่าคนเลี้ยงแพะจะต้องใช้เครื่องพิมพ์ดีดเครื่องเดียวกัน แต่ตัว ต นั้นกำนัชำรุดจนพิมพ์ต่อไม่ได้จึงต้องนำไปซ่อมจึงเป็นเบาะแสสำคัญที่ทำให้ฟุ่รักสามารถตามหาบ้านซ่อมและสืบสาวไปจนหาตัวคนเลี้ยงแพะ

¹²⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรวาล*, หน้า 250.

¹²⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 87.

พบ ส่วนในเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* เฉเป็นผู้ตั้งข้อสงสัยเหตุว่ารายชื่อในบัญชีกุหลาบดำ คือเหยื่อที่ถูกฆาตกรรมนั้น มีนามสกุลที่ตรงกันกับในไดอารีของเจ้าคุณนรราชเอกส์ ทำให้พุ่มรักค้นพบว่าแท้จริงแล้วจุดเชื่อมโยงของคดีฆาตกรรมต่อเนื่องทั้งหมดก็คือการแก้แค้นให้กับรัสปูติน นอกจากนี้เฉยังเป็นคนที่จดจำเวลาในการเข้าไปพบอาจารย์ภคินีของพุ่มรักได้อย่างแม่นยำ ทำให้พุ่มรักเกิดข้อสังเกตว่า เขาไม่สามารถทำทุกอย่างตามที่เขาคิดว่าทำในวันนั้นทั้งหมดได้ พุ่มรักจึงค้นพบว่าตัวเขาเองก็ถูกสะกดจิตโดยอาจารย์ภคินีเช่นเดียวกัน เมื่อรู้ความจริงข้อนี้แล้วจึงทำให้พุ่มรักนำข้อมูลทั้งหมดมาคิดวิเคราะห์ให้ใหม่และไขคดีได้ในที่สุด จึงจะเห็นได้ว่าเฉมีบทบาทสำคัญในการเป็นจุดพลิกผันที่ทำให้พุ่มรักเป็นฝ่ายได้เปรียบอาชญากรและไขคดีสำเร็จได้อยู่เสมอ

นอกจากความสามารถในด้านการจดจำแล้ว วินทร์ยังคงรักษาอัตลักษณ์ความเป็นออทิสติกของตัวละครเฉไว้ได้อย่างสมจริง โดยถึงแม้เขาจะเป็นคนออทิสติกที่มีความสามารถพิเศษ หากแต่นิสัยใจคอ ความคิด บุคลิกภาพ และการเข้าสังคมก็ยังคงมีพัฒนาการในระดับที่ต่ำกว่าคนปกติทั่วไป วินทร์จึงสอดแทรกบทสนทนาที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อเหมือนเด็กของเฉไว้ในบางตอน เช่น ในเรื่อง “อสรพิษปริศนา” จากรวมเรื่องสั้น *คดีล่าคนเจ้าชู้* ตอนหนึ่งที่ว่า

“...เฉ มึงต้องแยกให้ออกนะว่าอะไรเป็นเรื่องจริง อะไรเป็นเรื่องอำ กูกับसारวัตรนนั้นชอบอำกันหนัก ๆ’

‘อำคือโกหกใช่ไหม?’

‘จะว่าอย่างนั้นก็ใช่ แต่ก็ไม่เชิงโกหก’

‘ถ้าไม่ได้พูดเรื่องจริงก็คือโกหกไม่ใช่หรือ?’

‘ใช่’

‘แล้วทำไมคนเราต้องอำกันด้วย ทำไมไม่พูดเรื่องจริงกัน?’

‘กูเหนื่อยแล้วโว้ย! มึงถามอะไรง่าย ๆ ได้มั๊ยวะ?’

‘ทำไมหมอมองพี่เหมือนแพนล่ะ?’¹²⁷

จากบทสนทนาของเฉและพุ่มรักที่ยกมา แสดงให้เห็นถึงความซื่อ ความช่างสงสัย และความน่าเอ็นดูของเฉ แต่ในบางครั้ง เฉก็สามารถต่อล้อต่อเถียงกับพุ่มรักได้อย่างเท่าทันกันจนเกิดเป็นช่วงที่ขบขัน คลายเครียดในเรื่อง เช่น

¹²⁷ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีล่าคนเจ้าชู้*, หน้า 117-118.

“เอ เมืองดอน สั้นหัว ‘พีนี้ปากไม่ดีเหมือนเดิม ผมไม่ยุ่งกับผู้หญิงเพราะผู้ใหญ่คนนึงบอกว่าอย่าหาหาใส่หัว ดูพีซี...หาเต็มหัวจนผมยุ่งหมดแล้ว’

เสียงฮาครืนดังทั้งโต๊ะ

‘ไอ้เอ กูกำลังยุ่งกับงาน ไม่มีเวลามาเตะมึง’

‘พีใช้เท้าคิดหรือจึงใช้เท้าไม่ได้’

นักสืบจู้ปาก ‘อู๋! มันไปกินยาบ้ามาหรือไง จึงคิดได้
อย่างนี้’”¹²⁸

ถึงแม้ว่าในบางครั้งการเล่นมุกที่เท่าทันกันเช่นนี้อาจจะเกินความสมจริงของคุณสมบัติคนออกทิสติกไปบ้าง หากแต่ก็ไม่ได้มีมากจนเกินไปจนทำให้ผู้อ่านรู้สึกถึงความไม่สมจริงของตัวละครตัวนี้ และจากการประกอบสร้างตัวตนของเอให้มีความสามารถพิเศษที่ช่วยในการไขคดี แต่ยังคงความซื่อ และความกวนในบางครั้งเช่นนี้ ทำให้เอกลายเป็นตัวละครที่โดดเด่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นที่น่าจดจำ รวมทั้งเป็นที่รักและเอ็นดูของทั้งพุ่มรัก ตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง รวมถึงผู้อ่านด้วยเช่นกัน การประกอบสร้างตัวละคร เอ เมืองดอน ในอาชญาวิทยานี้ จึงเป็นการให้พื้นที่แก่คนออกทิสติก และเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตัวต่อกลุ่มคนออกทิสติกด้วยความเท่าเทียมในแง่ของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง โดยจะเห็นได้ว่าตัวละครทุกตัวในเรื่อง ปฏิบัติต่อเอเหมือนเพื่อนที่ไม่ได้มีความผิดปกติทางสมอง ทำให้เอสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของกลุ่มเพื่อนนักสืบนี้ได้อย่างกลมกลืน โดยไม่ถูกกีดกันหรือทำให้รู้สึกแปลกแยก

อย่างไรก็ตาม วินทร์ก็ยังมีกรวิพากษ์ประเด็นการปฏิบัติตนต่อกลุ่มคนออกทิสติกของตัวละครบางตัวผ่านทางบทสนทนาของตัวละครพุ่มรักและเอ ในเรื่อง “คดีผินางตะเคียน” ที่ว่า

“ตั้งแต่เด็กผมอยู่คนเดียวมาตลอด ทำงานสารพัด ไม่ว่าจะไปไหนก็มีแต่คนบอกว่า ผมไม่ปกติ’

‘เอ กูจะบอกอะไรให้อย่าง มึงนะโคตรปกติเลย อย่าไปฟังพวกปากหมาพูด พวกที่ว่าคนอื่นไม่ปกตินะ มันเป็นพวกไม่ปกติเสียเอง’

¹²⁸ วินทร์ เลียววาริณ, คดีเจ็ดแพะ, หน้า 68-69.

‘จริงหรือ?’

‘จริงสิวะ หน้าตาหล่อๆอย่างมึง ถ้ากูเป็นสาวคงกอดมึง
อย่างนี้...’

พุ่มรัก พานสิงห์กอดเฉ เมืองดอน

เฉ เมืองดอนหัวเราะชอบใจ ‘อย่า... เดี่ยวคนเข้าใจผิด’

‘ช่างแม่มันปะไร’

เขาตบไหล่เฉ ‘ความจริงมึงก็เก่งนี่หว่าที่โตมาเป็น
อย่างนี้...’¹²⁹

จากบทสนทนาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าถึงแม้สังคมจะเปิดกว้างให้กับกลุ่มคนอหิสติกแล้ว แต่ก็อาจจะยังมีคนบางกลุ่มที่ปฏิบัติต่อกับกลุ่มคนอหิสติกอย่างไม่เคารพในความเป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เช่น การพูดจาตอกย้ำความไม่ปกติของพวกเขาเหล่านั้น ซึ่งเป็นการกดทับความเป็นชายขอบของกลุ่มคนที่มีความผิดปกติทางสมองอย่างเช่นคนอหิสติก ทำให้คนเหล่านั้นรู้สึกแยะ ไร้คุณค่า และแปลกแยกไปจากคนอื่นในสังคม วินทร์วิภากษ์ประเด็นการปฏิบัติตัวต่อกับกลุ่มคนชายขอบที่ถูกกดทับนี้ด้วยการกล่าวผ่านน้ำเสียงของพุ่มรักที่ว่า คนพวกนั้นเป็นพวก “ปากหมา” และ “พวกที่ว่าคนอื่นไม่ปกตินะ มันเป็นคนพวกไม่ปกติเสียเอง” นอกจากนี้ตัวบทตอนที่ยกมายังแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติตัวของพุ่มรักที่เป็นการให้กำลังใจ ให้ความรักความอบอุ่น ความเชื่อมั่น และให้คำชื่นชม เพื่อให้พวกเขามีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป และไม่ได้รู้สึกว่าตนเองนั้นด้อยค่ากว่าคนอื่น ๆ ในสังคมด้วย

การประกอบสร้างตัวละครเฉ เมืองดอน ให้เป็นตัวละครหลักที่สำคัญในอาชญาวิทยาชุดนี้ ในแง่หนึ่งจึงเป็นการเปิดพื้นที่ให้กับกลุ่มคนอหิสติกให้ได้มีบทบาทในงานวรรณกรรมประเภทอาชญาวิทยาของไทย โดยใช้อัตลักษณ์ที่โดดเด่นในเรื่องการจดจำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบสร้างโครงเรื่อง สร้างความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อกับกลุ่มคนอหิสติกให้แก่ผู้อ่าน รวมถึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มคนเหล่านี้ก็มีคุณค่าความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับคนปกติทั่วไปที่ควรได้รับการปฏิบัติตัวที่ดีทัดเทียมกับคนอื่น ๆ ในสังคม และที่สำคัญคือการมอบบทบาทให้เขาได้ใช้ความสามารถในการช่วยเหลือสังคมนี้ ยังเป็นจุดเล็ก ๆ ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้อ่านเห็นว่า ถึงแม้กลุ่มคนอหิสติกจะมีความผิดปกติทางสมอง อันเกิดมาจากการพัฒนาการทางร่างกายขณะอยู่ในครรภ์ แต่พวกเขาบางคนก็ยังมีความสามารถเฉพาะตัวที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมได้หลากหลายด้านด้วย

¹²⁹ วินทร์ เลียววาริณ, คดีฝันทะเลเคียน, หน้า 212.

เพียงแต่สังคมต้องทำความเข้าใจให้โอกาส และสนับสนุนพวกเขาให้มากขึ้น ตัวละครเฉ เมืองคอน จึงเป็นเหมือนตัวแทนของคนอหิสติกที่ได้รับโอกาสในการใช้ความสามารถของเขาให้เป็นประโยชน์ และเขาสามารถทำออกมาได้อย่างดีเยี่ยมด้วยเช่นกัน

4.6 การวิพากษ์ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม

ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมมีความซับซ้อนทับอยู่กับการเสียสมดุล ความเหลื่อมล้ำมีหลายมิติ โดยมิติที่เข้าใจกันโดยทั่วไปและเห็นได้ชัดเจนที่สุดคือความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึงช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ความเหลื่อมล้ำในศักดิ์ศรีความเป็นคน คือการที่คนไทยเชิดชูและให้ค่าคนรวย อีกทั้งยังดูถูกเหยียดหยามคนจน ความเหลื่อมล้ำในทางสังคม คือความเหลื่อมล้ำของคนมีอำนาจกับคนไม่มีอำนาจ รวมถึงในแง่ของอาชีพที่มีเกียรติและมีเกียรติด้อยกว่าด้วย ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หมายถึงความไม่เท่าเทียมของการพัฒนาและการเข้าถึงการศึกษาในแต่ละพื้นที่ พื้นที่ชนบทห่างไกลได้รับสิทธิ์ในการเข้าถึงคุณภาพการศึกษาที่ด้อยกว่าพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญ ลูกคนมีฐานะได้เปรียบด้านการศึกษามากกว่าลูกคนจน ส่วนความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ ก็เชื่อมโยงกับความรวยและความจนเช่นกัน กล่าวคือคนจนย่อมมีสิทธิ์เข้าถึงการรักษาหรือการดูแลสุขภาพที่แย่กว่าคนรวย แม้กระทั่งการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐก็ตาม นอกจากนี้ยังมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความยุติธรรมที่เป็นทางการ กล่าวคือการไม่ได้รับความเป็นธรรมของคนจน ที่มีจะถูกดำเนินคดีมากกว่าคนรวย เพราะไม่มีเงินหรืออำนาจในการต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรม ถึงแม้ว่าตนเองจะถูกใส่ความหรือถูกเอาเปรียบ ดังจะเห็นได้จากคดีการบุกรุกที่ดินของตัวเอง เพราะคนมีอำนาจเหนือกว่าได้โดนตามด้วยวิธีการใดก็ตาม หรือคดีที่ชาวบ้านถูกบีบออกจากที่ดินที่ตนเคยอยู่ เพราะรัฐออกกฎหมายว่าที่ดินบริเวณนั้นเป็นพื้นที่ของรัฐ เป็นต้น และยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างชายหญิงในสังคม ก็คือสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียม รวมถึงเพศสภาพอื่นๆในสังคมด้วยเช่นกัน¹³⁰

ประเด็นความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจปรากฏให้เห็นในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* โดยใช้กลวิธีการบรรยายฉากที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคนรวยและคนจนที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน เช่น “ที่อาศัยของภรรยาคนตายเป็นชุมชนยากไร้ เพิ่งหลายหลัง แออัดยัดเยียดอยู่หลังดีกระฟ้า เป็นภาพอีกด้านหนึ่งของเมืองหลวงที่อาจต่างจากมุมมองของนักท่องเที่ยวต่างแดน”¹³¹ การใช้คำว่า “เพิ่ง” คู่กับ “ดีก” พร้อมกับการขยายความว่า “แออัดยัดเยียด” กับ “ระฟ้า” เป็นการบรรยายให้เห็นลักษณะของความขัดแย้งกันได้อย่างชัดเจนมาก และในเรื่องคดีไบหร่านนางฟ้าก็ยังมีคำกล่าวว่

¹³⁰ สถาบันพระปกเกล้า, *ก้าวข้ามความเหลื่อมล้ำ: ความท้าทายของสังคมไทย* (กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, 2562), หน้า 5-14.

¹³¹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 219.

“กรุงเทพฯก็ไม่ใช่เมืองสวรรค์สำหรับคนไม่มีเงิน”¹³² แสดงให้เห็นว่าแม้ในเมืองที่เจริญที่สุดของประเทศ ก็ยังมีความแตกต่างทางด้านชนชั้น และความเจริญนั้นก็เข้าไม่ถึงกลุ่มคนยากจนที่ดำรงชีวิตอยู่ในเมือง เช่นกัน ส่วนการบรรยายสิ่งแวดล้อมต่างๆในเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นถึงสังคมกรุงเทพฯที่มีทั้งชนชั้นรวย ล้นฟ้า และชนชั้นยากจนปากกัดตีนถีบ เป็นช่องว่างที่แสดงให้เห็นความเหลื่อมล้ำทางชนชั้นได้อย่าง ชัดเจน ดังที่พุ่มรักกล่าวว่า “นี่ถึงสภาพคอนโดมิเนียม ‘ไฮแลนด์’ บ้านบนฟ้าของมหาเศรษฐี สุเมธ กังสาดลตรุณ แล้วมองรูหนูเบื้องหน้าอีกครั้ง หอคอยงาช้างบนฟ้ากับรูหนูในดิน! โอกาสของมนุษย์ไม่เคยเท่ากัน เขานึกไม่ออกว่ามันเป็น ‘กรุงเทพ’ ตรงไหน”¹³³ จากข้อความดังกล่าว การใช้คำว่า “หอคอยงาช้าง” เปรียบเทียบกับ “รูหนูในดิน” เป็นการทำให้เห็นภาพในแง่ของความสูงต่ำของระดับ คุณภาพชีวิตที่ต่างกันราวฟ้ากับเหวได้อย่างชัดเจน เพราะไม่เพียงแต่เป็นหอคอยงาช้างกับรูหนูเท่านั้น แต่ยังมีคำขยายตำแหน่งที่อยู่บนฟ้ากับในดินด้วย จึงยิ่งตอกย้ำความแตกต่างกันอย่างสุดขั้วของทั้งสอง สถานการณ์ในเมืองเดียวกันนี้ได้อย่างชัดเจน

ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ก็มีการนำเสนอภาพความเหลื่อมล้ำในลักษณะเดียวกัน คือ

“นายแม่น้า พุ่มรัก พานสิงห์ กับ เฉ เมืองดอน ไปหาลุงม้วน
ที่บ้านในดงน้ำครำ ห่างจากวัดเพียงครึ่งกิโลเมตร

ไม่น่าเชื่อว่าห่างจาก ‘รมโพธิ์ร่มไทร’ ที่สวยงามดังวิมาน
จะเป็นสลัมส่งกลิ่นเหม็นคุ้ง”¹³⁴

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ในสังคมที่อยู่ใกล้เคียงกันมาก แต่กลับมีความแตกต่าง ด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่ต่างกันราวฟ้ากับเหว และยิ่งสะท้อนใจมากขึ้นไปอีกเมื่อการนำเสนอภาพ ความแตกต่างนี้คือความแตกต่างระหว่าง “วัด” กับ “บ้าน” ของสัปเหร่อที่ทำงานเผาศพในวัด ดังกล่าวมาหลายชั่วอายุคน โดยในขณะที่วัดธรรมเวทย์ในเรื่อง มีตึกและอาคารที่สวยงาม ติดเครื่องปรับอากาศ และบรรยากาศเต็มไปด้วยดอกไม้ต้นไม้นานาพรรณ มีเงินเหลือเฟือจากการ บริจาคสะเดาะเคราะห์และเข้าวัดถ่มงูคล คุณภาพชีวิตของพระในวัดสุขสบาย แต่คุณภาพชีวิตของ ชาวบ้านในละแวกเดียวกัน โดยเฉพาะสัปเหร่อที่ต้องเข้าไปพบเห็นความสวยงามเลิศหรูของวัดนั้น ทุกวัน กลับย่ำแย่จนเรียกได้ว่าเป็น “ดงน้ำครำ”

¹³² วินทร์ เลียววาริณ, *คดีล่าคนเจ้าชู้*, หน้า 70.

¹³³ เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

¹³⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 208.

สภาพตงน้ำครำนี้ไม่ได้ถูกนำเสนออยู่ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* เพียงเท่านั้น แต่ยังปรากฏอยู่ในเรื่อง “ฆาตกรรมตงน้ำครำ” ด้วย โดยการตั้งชื่อเรื่องเช่นนี้มาจากสถานที่เกิดเหตุฆาตกรรมที่เป็นแหล่งเสื่อมโทรมในเมืองกรุง ดังที่มีคำบรรยายว่า

“มันเป็นแหล่งเสื่อมโทรมหนึ่งในหลายแห่งที่ซ่อนอยู่ในเมืองหลวง เป็นจุดที่ใหญ่ในบ้านเมืองไม่ยากให้ใครเห็นโดยเฉพาะคนต่างชาติ แลเห็นร่องรอยของนโยบาย ‘ผักชีโรยหน้า’ กระจายไปทั่วในช่วงการประชุมนานาชาติเมื่อหลายปีก่อน รัฐบาลสั่งล้อมพื้นที่นี้ด้วยกำแพงไม้และวางต้นไม้เพื่อบังภาพสลัมจากสายตาชาวต่างชาติ เกณฑ์เด็ก ๆ จากหลายโรงเรียนมาวาดรูปบนกำแพงไม้ยาวเหยียดนั้น บัดนี้กำแพงไม้หายไปหมดแล้ว เนื่องจากหลังการประชุมนานาชาติผ่านไปเพียงวันเดียว ชาวบ้านก็นำไม้เหล่านั้นไปใช้สร้างเพิงอาศัยของตนเอง”¹³⁵

จากตัวอย่างที่ยกมานี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจในสังคม ที่ทำให้คนจนในแหล่งเสื่อมโทรมมีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่แล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหาที่ผิดจุดของภาครัฐที่ไม่ได้มองเห็นถึงรากของปัญหาที่แท้จริง แต่กลับมองสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงจุดบกพร่องที่ต้องปกปิดไว้ให้พ้นจากสายตาคนภายนอก จึงแก้ไขด้วยการปิดบังปัญหาดังกล่าวไว้เพียงชั่วคราวเท่านั้น แล้วก็ปล่อยทิ้งไป ไม่ได้รับการเหลียวแลอีก ท้ายที่สุดวินทร์ได้ตอกย้ำความยากลำบากของชุมชนดังกล่าวด้วยการทำให้แม้กระทั่งไม้ที่เคยใช้เพียงเพื่อปิดบังสภาพความเป็นอยู่ที่อึดอัดของพวกเขา ก็ยังมีประโยชน์ในการนำไปสร้างที่พักอาศัยเพิ่มเติม แสดงให้เห็นว่ากลุ่มคนที่อาศัยในชุมชนนี้ยากจนจนขั้นแค้นถึงขั้นที่ต้องนำไม้ที่เคยใช้เพื่อประโยชน์อื่นของทางการมาใช้สร้างที่พักอาศัยของตนเอง การนำเสนอภาพความเหลื่อมล้ำในเรื่องนี้จึงเป็นการวิพากษ์ความละเลยและการแก้ไขปัญหาชุมชนเสื่อมโทรมในสังคมด้วยเช่นกัน

ยิ่งไปกว่านั้นเรื่อง “ฆาตกรรมตงน้ำครำ” นี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในทางสังคมหรือชนชั้น และความเหลื่อมล้ำในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย เพราะนายเกษา จันรอน คนงานก่อสร้างที่อาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม ตกเป็นผู้ต้องสงสัยในคดีฆาตกรรมหญิงสาวคนหนึ่งเพื่อชิงทรัพย์ และตำรวจก็รีบสรุปว่าเป็นฝีมือคนงานก่อสร้างอย่างแน่นอน “เพราะ ‘พวกนี้เป็นคนชนชั้นต่ำ’ ต้องเป็นอาชญากรแน่ ๆ”¹³⁶ จากคำพูดของตำรวจที่เล่าผ่านเสียงของปาน จันรอน ภรรยาของนาย

¹³⁵ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีศพล่องหน*, หน้า 160.

¹³⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 157.

เกชา แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในสังคมที่มองและตัดสินคุณค่าของคนที่อาชีพหรือความรวย ความจน ทำให้คนจนที่ประกอบอาชีพเป็นคณงานก่อสร้างอย่างเกชาถูกดูถูกเหยียดหยาม และไม่ได้รับเกียรติในฐานะมนุษย์ในสังคมคนหนึ่ง เทียบเท่ากับคนมีฐานะที่ดีกว่า ยิ่งไปกว่านั้นเรื่องนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงความยุติธรรมของคนจนด้วย เพราะเกชากำลังจะถูกดำเนินคดี ซึ่งอยู่ในขั้นตอนที่อัยการเตรียมสั่งฟ้อง หากพุ่มรักไม่ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือสืบคดีหาข้อเท็จจริง นายเกชาก็จะต้องถูกดำเนินคดีโดยที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะอัยการเชื่อในหลักฐานที่ตำรวจส่งมาให้โดยไม่ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่แน่นอน อีกทั้งนายเกชาก็ไม่ได้มีเงินหรืออำนาจในการที่จะต่อสู้คดี

ประเด็นความเหลื่อมล้ำในลักษณะดังกล่าวยังถูกนำเสนอผ่านเรื่อง “ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ” ด้วย โดยลูกสาวของลุงโชติขับรถชนจนเสียชีวิต เพราะถูกนายแดนปาหินใส่ ลุงโชติผู้ไม่ได้รับความเป็นธรรมจึงก่อเหตุยิงนายแดนเสียชีวิต โดยก่อนหน้านี้ทนายความของนายแดน ที่ถูกจ้างมา โดยคุณนายเบญจมาศ ที่มีฐานะรวยมากและเป็นชู้กับนายแดนมาเสนอเงินให้ลุงโชติเพื่อให้คดีความจบลง แต่ลุงโชติไม่รับ ต่อมาคุณนายเบญจมาศจึงใช้อำนาจและเงินของตนเองเพื่อช่วยนายแดนทุกวิถีทาง จนทำให้ พ.ต.ต. ระวี พงศ์พลาณาภาพ สารวัตรผู้ที่ทำคดีนี้และอัยการพลิกคดีให้หลุดจากการฟ้องร้อง โดยอ้างว่าหลักฐานไม่เพียงพอ หลังจากนั้นลุงโชติก็ทำหนังสือร้องเรียนไปถึงเบื้องบน แต่ท้ายที่สุดก็ถูกบีบให้ถอนฟ้อง มิเช่นนั้นจะทำการยึดบ้านของลุงโชติ โดยอ้างว่าบ้านของเขาตั้งอยู่บนที่ดินของทางการ ลุงโชติจึงจำใจถอนฟ้องและเก็บความแค้นนั้นไว้มาโดยตลอด เมื่อสบโอกาสจึงลงมือแก้แค้นนายแดนในที่สุด การประกอบสร้างโครงเรื่องในคดี ทำให้เห็นความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความยุติธรรมของคนจนอย่างลุงโชติได้อย่างชัดเจน เพราะเขาไม่มีเงินหรืออำนาจในการต่อสู้คดีจึงต้องยอมพ่ายแพ้ไป แม้กระทั่งยื่นเรื่องร้องเรียนไปที่เบื้องบนที่มีอำนาจมากกว่าและควรจะได้รับความเป็นธรรม แต่ก็ยังถูกบีบให้ถอนฟ้องเรื่องฟ้องร้องนั้น ส่วนนายแดนผู้ก่อเหตุที่มีคนรวยอย่างคุณนายเบญจมาศหนุนหลังกลับรอดพ้นจากความผิดและใช้ชีวิตอย่างปกติสุขต่อไป จนกระทั่งลุงโชติยิงเขาเสียชีวิต และในคดีที่นายแดนถูกยิงเสียชีวิตนี้ วินทร์ยังทำให้คุณนายเบญจมาศผู้เคยช่วยเหลือแดนเป็นผู้ต้องสงสัยอันดับ 1 ในคดี ซึ่งสามีของเธอก็ขอร้องให้พุ่มรักช่วยเหลือสืบหาข้อเท็จจริงอย่างเต็มที่ ท้ายที่สุดแล้วเมื่อความจริงเปิดเผยว่าลุงโชติเป็นฆาตกรตัวจริง คุณนายเบญจมาศกลับเป็นผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ เลย นอกจากเธอจะทำผิดต่อสามีด้วยการนอกใจคบชู้กับนายแดนแล้ว เธอยังใช้เงินและอำนาจในการช่วยเหลือพลิกคดีของนายแดนที่ทำให้ลูกสาวของลุงโชติเสียชีวิตก่อนหน้านี้ให้พ้นผิดอีกด้วย วินทร์สร้างความสะเทือนใจในตอนท้ายของเรื่องนี้ด้วยการให้คุณนายเบญจมาศพูดกับพุ่มรักว่า “ขอบคุณค่ะที่คืนชีวิตให้ฉันและสามี” ในขณะที่มีคำบรรยายความคิดของพุ่มรักว่า “คืนชีวิต? คืนชีวิต

ได้ง่ายๆเช่นนั้นหรือ?”¹³⁷ ประโยคดังกล่าวจึงทำให้ผู้อ่านเกิดความสะเทือนใจ เพราะหลังจากที่เรื่องราวทั้งหมดจบลง ลุงโซติผู้สูญเสียชีวิตของลูกสาวไป ก็ยังต้องมาสูญเสียชีวิตอิสระภาพของตนเอง ด้วยการรับโทษในคดีที่ตนเองก่อเพิ่มโดยที่ไม่มีอะไรมาช่วยให้ชีวิตทั้งสองหวนกลับคืนมาเป็นปกติดังเดิมได้ ทั้งที่เขาเป็นผู้ที่ถูกกระทำและไม่เคยได้รับความยุติธรรมตลอดมา ในขณะที่คุณนายเบญจมาศ ผู้เป็นพี่เลี้ยงเพียงตัวหนึ่งที่ทำให้เกิดความยุติธรรมในชีวิตของลุงโซติกลับได้รับความหลุดพ้นจากการเป็นผู้ต้องหาในคดี อีกทั้งยังได้กลับไปคืนดีกับสามีอีกด้วย เรื่องสั้นเรื่องนี้จึงเป็นการนำเสนอให้เห็นถึงต้นทุนชีวิตที่แตกต่างกันของคนรวยและคนจนที่เป็นเหตุแห่งความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการวิพากษ์ไปถึงผลของความเหลื่อมล้ำในลักษณะดังกล่าวที่ทำให้สิทธิในการดำเนินชีวิตหรือสิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมของคนนั้นไม่เท่าเทียมกันด้วย

ความเหลื่อมล้ำอีกมิติหนึ่งที่ปรากฏในอาชญาวิทยายุคนี้ คือความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา โดยในการประกอบสร้างภูมิหลังของพ่อมรักที่เล่าผ่านเรื่อง “5 คติอินุงตุงนัง” สะท้อนให้เห็นถึงเด็กในชนบทที่มีพ่อแม่ยากจน ทำให้มีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่ด้อยกว่าเด็กที่มีฐานะ ส่งผลให้พ่อแม่ของพ่อมรักพยายามหาทางที่จะหาเงินและผลักดันให้พ่อมรักได้ไปเรียนในโรงเรียนที่ดีกว่าในตัวเมือง และท้ายที่สุดลุงสายก็ได้มอบทรัพย์สินของตนเองเป็นทุนการศึกษาให้แก่พ่อมรัก เพื่อหวังให้พ่อมรักได้มีอนาคตที่ดีกว่าตนเอง จากการประกอบสร้างภูมิหลังเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่เกิดจากความรวยและความจน ยิ่งไปกว่านั้นยังแสดงให้เห็นความไม่เท่าเทียมกันของคุณภาพการศึกษาระหว่างในพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญกับในพื้นที่ชนบทด้วย

4.7 การวิพากษ์จริยธรรมสื่อมวลชน

สื่อมวลชนนับได้ว่าเป็นผู้ที่มีอำนาจในการเผยแพร่ข่าวสารอยู่ในมือ และมีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงมีการกำหนดมาตรฐานจริยธรรมเพื่อควบคุมการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในหลายประเทศ ตัวอย่างเช่น

“หลักการของจริยธรรมนานาชาติที่ออกโดย IFJ และ UNESCO มีความคล้ายคลึงกันเพราะเป็นการกล่าวถึง หลักการพื้นฐานในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน อันได้แก่ การแสวงหาความจริง และการนำเสนอความจริงต่อสาธารณะ ความเป็นกลาง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรีของ

¹³⁷ วินทร์ เลียววาริณ, คดีศพล่องหน, หน้า 234.

ความเป็นมนุษย์ การเคารพค่านิยมสากลและความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น

ตัวอย่างหลักจริยธรรมที่จัดทำโดยสภานานาชาติด้านหนังสือพิมพ์และการแพร่ภาพและการกระจายเสียง (The International Council for Press and Broadcasting) ได้แก่

- 1) รายงานข่าวตามความเป็นจริงที่เห็น
- 2) ข่าวที่ปราศจากแหล่งข่าวก็คือแหล่งของปัญหา
- 3) แหล่งข่าวไม่จัดว่าเป็นแหล่งข่าว หากข่าวนั้นคือข่าวลือ
- 4) ถ้ามีประเด็นใดน่าสงสัย ให้ตัดประเด็นนั้นทิ้งไป
- 5) อย่ามีอคติกับบุคคลใด
- 6) วางตัวเป็นกลาง
- 7) แยกความคิดเห็นของตนออกจากเนื้อข่าว และบอกให้ผู้อื่นทราบว่าเป็นความคิดเห็นของเรา
- 8) การเป็นผู้วิจารณ์ไม่ได้เป็นข้อยกเว้นในการรับผิดชอบต่อความถูกต้องเที่ยงตรง
- 9) อย่าปลุกปั่นเรื่องเชื้อชาติและศาสนา
- 10) ใช้ปัญญา มิฉะนั้นเราจะไม่สามารถเข้าใจผู้อื่น”¹³⁸

ในอาชญาวิทยายุทธ *พุ่มรัก พานสิงห์* นี้ วินทร์มีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงประเด็นการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวไทยหลายครั้ง เช่น ใน *คดีสามเงา* วินทร์ใช้บทสนทนาของตัวละครในการวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอข่าวที่ใส่ความคิดเห็นของผู้เล่าข่าวที่ไม่ใช่ข้อเท็จจริง ซึ่งผิดจริยธรรมของการทำข่าวที่จัดทำโดยสภานานาชาติด้านหนังสือพิมพ์และการแพร่ภาพและการกระจายเสียงข้อที่ 7 ที่ได้กล่าวถึงในข้างต้นอย่างตรงไปตรงมาว่า

¹³⁸ ศิริวรรณ อนันต์โท และ สันตัท ทอกรินทร์, *จริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน* (นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559), หน้า 87-89.

“ผู้เล่าข่าวบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียด ลงท้ายด้วยประโยค ‘...ซึ่งแสดงว่าผู้โดยสารคนนี้เก็บจดเรื่องแท็กซี่ไม่รับผู้โดยสารมานานปีจนทนไม่ไหวอีกต่อไป ถึงจุดระเบิด จึงอบรมสั่งสอน’

นักสืบพิมพ์ ‘มันบรรยายเหมือนเป็นคนวางระเบิดเสียเอง’

ทางเครื่องคนหนึ่งว่า ‘เขาเสนอข่าวนี้ในเชิงตลก มันไม่ใช่อาชญากรรม แต่กลายเป็นข่าวบันเทิง ใคร ๆ ก็ชอบข่าวแปลก ๆ อย่างนี้’

อีกคนหนึ่งว่า ‘อีกแป๊บเดียวทุกสื่อก็จะหันมาเล่นข่าวนี้หมด

พุ่มรัก พานสิงห์ ว่า ‘ใช่ คนไทยบ้าจี้กับข่าววูบวาบแบบนี้’”¹³⁹

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้เล่าข่าวมีการเล่าเนื้อความของข่าวที่ใส่ความรู้สึกนึกคิดของผู้โดยสารที่ก่อเหตุ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เล่าข่าวคิดเองลงไปในเรื่องข่าวด้วย ทำให้เกิดการนำเสนอสารที่ผิดพลาด เพราะผู้ก่อเหตุอาจจะไม่ได้ทำไปด้วยเหตุผลที่ผู้เล่าข่าวบอกก็เป็นได้ ในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ก็มีการวิพากษ์การนำเสนอข่าวผ่านหนังสือพิมพ์ ที่มีลักษณะการเพิ่มเติมเนื้อหาหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนข่าวที่ไม่ใช่ข้อเท็จจริงลงไปเช่นกัน โดยวิพากษ์ผ่านคำพูดของตัวละครคือ “ข่าวหนังสือพิมพ์พวกนั้นคุณต้องอ่านแล้วหารสอง ข่าวหนังสือพิมพ์บ้านเราไม่ว่าจะเป็นสมัยไหนก็เหมือนกัน ชอบใส่สี่ตีไข่”¹⁴⁰ ยิ่งไปกว่านั้นในเรื่องนี้ยังมีการเสียดสีเรื่องการนำเสนอข่าวที่ไร้สาระของสื่อวิทยุและหนังสือพิมพ์ด้วย โดยหลังจากที่ศรไพร นักร้องลูกทุ่งในเรื่องถูกยิงตาย แล้วมีการนำเสนอข่าวผ่านสื่อวิทยุทุกสถานีอย่างต่อเนื่อง สามิต 14 ก็กล่าวขึ้นมาว่า “พຽ່ງนี้คองมีข่าวศรไพรมาเข้าฝันเพื่อนดาราเน้ ๆ”¹⁴¹ และหลังจากนั้นไม่นานพุ่มรักก็เห็นพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ว่า

“ศรไพรมาเข้าฝันเพื่อน

บอกหน้าตาฆาตกร

¹³⁹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีสามเงา*, หน้า 38.

¹⁴⁰ วินทร์ เลียววาริณ, *ฆาตกรรมจักรราศี*, หน้า 146.

¹⁴¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

พุ่มรัก พานสิงห์ สันคีระชะ ‘ดารากับคนดังตายที่ไรก์ลงข่าว
 อย่างนี้ อย่าเสียเวลาอ่านเลยวะ เน’”¹⁴²

นอกจากนี้ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอข่าวที่ผิดพลาด ขาดความรอบคอบของสื่อมวลชน เช่น “ข่าวของสื่อคลาดเคลื่อนอย่างเห็นชัดว่าไม่มีการตรวจสอบความจริง มันไม่ใช่ระเบิดไซ้เน่า หากเป็นระเบิดปลาร้า”¹⁴³ และ “พวกเขาไม่รู้ความจริงว่าระเบิดต้นแบบคือปลาร้า ไม่ใช่ไซ้เน่า เมื่อสื่อหนึ่งรายงานผิด สื่อที่เหลือก็ส่งข่าวผิดตามไปด้วย”¹⁴⁴ แสดงให้เห็นถึงการทำงานของสำนักข่าวที่ไม่มีการตรวจสอบข้อมูลและนำเสนอไปตาม ๆ กัน ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ผิดพลาด ยิ่งไปกว่านั้นจากการนำเสนอข่าวการปาไซ้เน่าใส่แท็กซี่ มีรายการโทรทัศน์สัมภาษณ์อาจารย์จากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งถึงการทำระเบิดและบอกทุกขั้นตอน ซึ่งเป็นการนำเสนอข่าวที่ไม่ชาญฉลาด และเป็นการชี้โพรงให้กระรอก ให้คนอื่นทำตามได้โดยง่ายอีกด้วย

นอกจากนี้วินทร์ยังมีการนำเสนอให้เห็นถึงผลเสียที่เกิดจากอิทธิพลของสื่อด้วย เช่น ในเรื่อง “ใบหน้านางฟ้า” ลูกสาวของผู้ก่อเหตุฆาตกรรม ใช้ครีมบำรุงผิวหน้าที่โด่งดังจากการโฆษณาเกินจริงผ่านสื่อ จนทำให้เธอเสียโฉมและตัดสินใจฆ่าตัวตาย วินทร์แสดงให้เห็นว่าการไม่ตรวจสอบเนื้อหาของสารที่นำเสนอผ่านสื่อ ทำให้เกิดผลเสียต่อผู้บริโภค อีกทั้งสื่อยังมีอิทธิพลในการสร้างค่านิยมให้กับสังคม โดยเฉพาะค่านิยมด้านความงาม ดังความคิดของพุ่มรักที่ว่า “นี่เป็นโลกใหม่ โลกแห่งเปลือก โลกที่หน้าปกนิตยสารแต่งหน้านางแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์จนไม่เหลือเส้นตีนกา รอยย่น หน้าเรียบจนไม่เป็นธรรมชาติ เหมือนผีมากกว่าคน โลกที่คลินิกเสริมความงามมีอยู่ทุกมุมถนน ผู้คนอยากเสริมจมูก เสริมหน้าอก ลดความอ้วน ดูดไขมัน เพื่อให้ตนเองดูงดงาม”¹⁴⁵ การสร้างค่านิยมด้านความงามเหล่านี้ ทำให้คนยึดติดกับรูปลักษณ์ภายนอกมากจนเกินไป ซึ่งแท้จริงแล้วสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่คุณค่าที่แท้จริงของมนุษย์ หากทุกคนสามารถแยกแยะและเข้าใจในความงามที่แตกต่างกันได้ ก็จะทำให้ทุกคนพอใจและมีความสุขกับรูปลักษณ์ของตน พัฒนาตนเองอย่างพอเหมาะและใช้แนวทางที่เหมาะสม แต่ในความเป็นจริง ไม่ใช่ทุกคนที่สามารถเลือกมองข้ามค่านิยมเหล่านี้ไปได้ ดังนั้นหลายคนในสังคมที่ต่างจากค่านิยมความงามที่ถูกกำหนดขึ้นผ่านการนำเสนอทางสื่อเหล่านี้จึงไม่พอใจในรูปลักษณ์ของตนเอง และต้องขวนขวายพยายามทำให้ตนเองสวยตามแบบพิมพ์นิยม จนในบางครั้งเกิดเป็นเหตุหน้าสลดใจขึ้น เช่น ความเจ็บป่วยที่เกิดจากการกินยาลดความอ้วน การอักเสบตามส่วนต่างๆที่มีการศัลยกรรม ซึ่งทำให้ผู้ทำนั้นสูญเสียทั้งเงิน ความมั่นใจ และสุขภาพของตนเอง ส่วนในเรื่อง

¹⁴² วินทร์ เลียววาริณ, ฆาตกรรมจักรวาล, หน้า 62.

¹⁴³ วินทร์ เลียววาริณ, คดีสามเงา, หน้า 38.

¹⁴⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า 40-41.

¹⁴⁵ วินทร์ เลียววาริณ, คดีล่าคนเจ้าชู้, หน้า 77.

“ใบหน้านางฟ้า” นี้ ก็เป็นคดีการฆาตกรรมเจ้าของครีมบำรุงผิวหน้าที่ทำให้เด็กสาวคนหนึ่งเลือกที่จะจบชีวิตลงหลังจากเกิดการแพ้จากการใช้ครีมที่ไม่มีคุณภาพ แต่โฆษณาเกินจริง ผู้เป็นพ่อจึงมาแก้แค้นด้วยการยิงเจ้าของบริษัทครีมดังกล่าว จึงจะเห็นได้ว่าสาเหตุที่เกิดมาจากอิทธิพลของสื่อ สามารถทำให้เกิดผลร้ายแรงที่ตามมาได้อย่างไม่คาดคิด

4.8 การวิพากษ์ปัญหาสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้สะท้อนอย่างชัดเจนผ่านเรื่อง “ฆาตกรรมปลากระป๋อง” จากรวมเรื่องสั้นชุด *คดีล่าคนเจ้าชู้* วินทร์นำเสนอปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านทางการประกอบสร้างโครงเรื่อง โดยผูกปมให้ วิณา เสียชีวิตจากการกินปลากระป๋อง เมื่อพุ่มรักไปสืบก็พบหลักฐานที่บ่งชี้ว่าเป็นการวางแผนฆาตกรรมโดยน้องชายของผู้ตาย แต่เมื่อพุ่มรักเดินทางต่อไปเพื่อพบกับโกศล ศัลยารักษ์ นักอนุรักษ์ธรรมชาติ เขาก็พบกับคดีฆาตกรรมอีกคดีหนึ่งคือลูกน้องของโกศลที่ชื่อ สำราญ เสียชีวิตจากการถูกวางยาพิษ โดยโกศลสันนิษฐานว่าสาเหตุมาจากการประท้วงโรงงานผลิตเครื่องมือที่รุกรป่าโกงกางและปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล และเจ้าของโรงงานเคยขู่ว่าหากไม่เลิกประท้วงจะต้องมีคนตาย ในส่วนนี้มีการสอดแทรกการวิพากษ์ถึงการรุกรานพื้นที่ป่าโกงกางผ่านคำพูดของตัวละครที่ว่า

“ตัดป่าโกงกางโดยพลการ นายทุนพวกนี้มันง่าย จะตัดลูกเดียว ป่าชายเลนบ้านเราตอนนี้อยู่ในสภาพน่าเป็นห่วงมาก นายทุนเฉงชวยก็เห็นแก่ได้ ยิ่งตัดป่า ทุกคนก็แย้ไปหมด แต่พวกนี้มองไม่เห็น ปล่อยให้ความโลภบดบัง คิดแต่ผลประโยชน์ระยะสั้น ในระยะยาวเราฆ่าตัวตาย มันไม่รู้หรือว่าป่าชายเลนมีคุณค่ามหาศาลขนาดไหน”¹⁴⁶

จึงจะเห็นได้ว่ามีความขัดแย้งของตัวละครสองฝ่าย คือฝ่ายนายทุนและฝ่ายนักอนุรักษ์กับชาวบ้าน เมื่อสอบถามรายละเอียดการตายก็พบว่าผลจากนิติเวชระบุว่าเป็นพิษที่พบในร่างกายของผู้ตายคือพิษ ciguatoxin ซึ่งเป็นพิษชนิดเดียวกับคดีของวิณา ที่สำคัญคือผู้ตายทั้งสองคนกินปลากระป๋องก่อนเสียชีวิต พุ่มรักจึงสืบหาสาเหตุและวิเคราะห์ข้อมูลใหม่ทั้งหมด ท้ายที่สุดจึงพบคำตอบว่าพิษที่พบนั้นแท้จริงแล้วมาจากน้ำทะเล เพราะสำราญเสียชีวิตหลังจากที่นั่งเรือไปประท้วงโรงงานแล้วเกิดเรือพลิกคว่ำ ทำให้เขากินน้ำทะเลเข้าไปหลายลิตร เขาจึงไม่ได้ตายเพราะปลากระป๋องเป็นพิษ แต่ตายเพราะพิษของสารปรอทในน้ำทะเล ส่วนวิณาเสียชีวิตเพราะการกินปลาที่อาศัยอยู่แถบชายฝั่งที่มีน้ำทะเลที่เป็นพิษจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงาน พุ่มรักอธิบายว่า

¹⁴⁶ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีล่าคนเจ้าชู้*, หน้า 29.

“ตอนที่ตกน้ำ สำราญกลืนน้ำทะเลเข้าไปไม่น้อย โรงงานแห่งนี้ผลิตเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เทอร์โมมิเตอร์ บารอมิเตอร์ สวิตช์ไฟฟ้า ทั้งหมดนี้มีส่วนประกอบของปรอท มลพิษจากปรอทส่วนหนึ่งก็ทิ้งลงทะเลไป ผลคือน้ำ เลบริเวณโรงงานเจือปนด้วยพิษจากสารปรอท ส่วนหนึ่งก็ทิ้งลงทะเลไป ผลคือน้ำทะเลบริเวณโรงงานเจือปนด้วยพิษจากสารปรอท ความจริงหากมีป่าโกงกางอยู่ ก็ยังช่วยได้ในระดับหนึ่ง เพราะป่าโกงกางทำหน้าที่เป็นด่านกักตะกอน ปฏิกูลและมลพิษ ช่วยไม่ให้เกิดพิษในน้ำทะเลได้ในระดับหนึ่ง แต่ป่าชายเลนก็ถูกตัดหายไปไม่น้อย ทำให้ปลาที่อยู่แถวนั้นรับพิษไปเต็ม ๆ ชาวประมงจับมา ก็นำไปขายให้โรงงานของคุณวิภา และกลายเป็นปลากระป๋องยี่ห้อชาร์ดีนาลือลั่น แม้ไม่ใช่ทุกกระป๋องที่มีพิษแรงจนเป็นอันตรายถึงชีวิต กระป๋องหนึ่งก็เดินทางไปถึงโต๊ะอาหารของคุณวิภา ผู้ที่กำลังถูกน้องชายหมายหัวพอดี ถูกแล้ว ผมกำลังบอกว่า คุณวันชัยไม่ได้วางยาฆ่าพี่สาว คุณวิภาเสียชีวิตเพราะปลกระป๋องจริง แต่นี้ไม่ได้หมายความว่า คุณวันชัยจะไม่ดีใจที่พี่สาวตายโดยที่ยังไม่ได้ลงมือเอง...”¹⁴⁷

จึงจะเห็นได้ว่าในตอนแรก วินทร์ผูกปมให้ความตายทั้งสองเหมือนจะเกิดจากความขัดแย้งของมนุษย์กับมนุษย์ โดยเฉพาะคดีของสำราญที่บ่งชี้ว่าการวางยาพิษเกิดจากความขัดแย้งที่มีการประท้วงต่อโรงงานที่รุกรป่าชายเลนและปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล ท้ายที่สุดแล้ววินทร์ก็ได้ประกอบสร้างโครงเรื่องให้ตอนจบ สรุปได้ว่าการตายของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจฆ่าโดยมนุษย์ด้วยกัน แต่เกิดจากการทำลายธรรมชาติของมนุษย์ การตายดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นถึงผลของการทำลายธรรมชาติที่นักอนุรักษ์นิยมและชาวบ้านพยายามจะพูดให้โรงงานรับรู้และประท้วงออกมาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะการปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล ทำให้น้ำทะเลเป็นพิษ ยิ่งไปกว่านั้นการตัดทำลายป่าโกงกางยังทำให้ด่านกักเก็บที่จะช่วยดูดซับมลพิษในน้ำไว้นั้นก็หายไป ท้ายที่สุดผลกรรมจึงมาตกอยู่ที่มนุษย์เอง เรื่องสั้นเรื่องนี้จึงเป็นการวิพากษ์การทำลายธรรมชาติ และแสดงให้เห็นถึงผลของการทำลายธรรมชาติได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ในเรื่อง “คดีผีนางตะเคียน” วินทร์ใช้การประกอบสร้างโครงเรื่องเพื่อนำเสนอประเด็นเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน โดยสร้างปมปัญหาของคดีให้มีคนงานป่วยและตายจากการไปตัดต้นไม้ใหญ่ในพื้นที่ของนายทุนที่ต้องการสร้างศูนย์การค้า จึงเล่าลือกันว่าผีนางตะเคียน

¹⁴⁷ วินทร์ เลียววาริณ, คดีล่าคนเจ้าชู้, หน้า 33.

คอยคุ้มครองอยู่ ทำให้คนงานต่างไม่กล้าทำงานกัน และต่อให้หาคนงานชุดใหม่มา เรื่องเล่าเรื่องนี้ก็ยังคงส่งต่อกันไปเป็นทอด ๆ ทำให้ไม่มีใครกล้าตัดต้นไม้อย่างแน่นอน เมื่อพุ่มรักมาสืบจึงพบว่าแท้จริงแล้วเป็นแผนการที่ร่วมมือกันของลุงยอดหัวหน้าคนงานกับคนงานที่ป่วยและตาย ทุเรื่องขึ้นและแสดงละครตบตาทุกคน เพื่อให้เป็นข่าวลือ จึงจะได้สามารถรักษาต้นไม้เหล่านี้ไว้ได้ เรื่องนี้จึงแสดงให้เห็นถึงความรักในสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง และยังมีข้อคิดให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ผ่านคำพูดของตัวละครสถาปนิกผู้เชี่ยวชาญในด้านการออกแบบอาคารให้กลมกลืนกับธรรมชาติ ที่ว่า

“งานสถาปัตยกรรมไม่ใช่แค่การสร้างอาคาร ซึ่งใคร ๆ ก็ทำได้ แต่ต้องคิดถึงสภาพชีวิตที่อยู่ในพื้นที่นั้นด้วย ทั้งคน สัตว์ พืช แสงแดด ความชื้น อากาศที่วนเวียนภายในนั้น รวมไปถึงพวกมด แมลงที่อยู่ในอาคารนั้น เราจะคิดถึงแต่ตัวเราเองไม่ได้ เพราะทุกอย่างกลายเป็นวงจรชีวิตเดียวกันไปแล้ว อยู่บ้านที่ไม่มีต้นไม้ก็เหมือนแต่งงานกับก้อนหิน มันไม่มีชีวิต...”¹⁴⁸

ข้อความดังกล่าวเป็นการแสดงมุมมองในเรื่องการก่อสร้างเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่จะต้องขาดหายไปในช่วงสถานที่ เพราะนายทุนและผู้ออกแบบคิดแต่จะสร้างตึกหรืออาคารโดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่อาจจะต้องถูกทำลายไป ข้อความดังกล่าวจึงเป็นการเตือนให้ผู้อ่านได้คิดถึงว่าแท้จริงแล้วชีวิตคนกับสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดังนั้น ทุกคนจึงควรที่จะร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมด้วย

4.9 การวิพากษ์การจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของแต่ละบุคคล

ใน *คดีเจ็ดแพะ* วินทร์มีการสอดแทรกการวิจารณ์กฎข้อบังคับของโรงเรียนในประเทศไทยไว้ในบทสนทนาสั้น ๆ ว่า

“ทำไมนักเรียนจึงสวมเครื่องประดับได้”

“โรงเรียนนานาชาติไม่มีข้อห้ามเหมือนโรงเรียนไทยหรอก
ค่ะ แม้แต่ทรงผมจะไว้อย่างก็ได้”¹⁴⁹

¹⁴⁸ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีฝันงตะเคียน*, หน้า 72.

¹⁴⁹ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีเจ็ดแพะ*, หน้า 154.

ซึ่งประเด็นเรื่องทรงผมนี้เป็นประเด็นที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง ว่าเป็นเรื่องของ การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของนักเรียนหรือไม่ และมีประโยชน์อย่างไรในการบังคับให้นักเรียนตัดผม สั้นและห้ามทำสีผม กล่าวคือนักเรียนควรจะมียุทธวิธีที่จะเลือกทรงผมของตนเองได้ トラบใดที่ไม่ได้ ทำให้สถาบันเสื่อมเสีย ซึ่งบางโรงเรียนก็กล่าวว่าเป็นกฎที่ทำให้เกิดความเรียบร้อย แต่ในจุดนี้วินทร์ อาจจะต้องการแสดงจุดยืนว่า โรงเรียนนานาชาติที่ไม่ได้มีกฎข้อบังคับอย่างเช่นโรงเรียนรัฐบาลของ ไทย ก็สามารถที่จะสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนได้เช่นเดียวกัน และในปัจจุบันการถกเถียงและ เรียกร้องสิทธิและเสรีภาพในการไว้ผมสั้นหรือยาวอันเป็นสิทธิส่วนบุคคล ก็ได้รับการยอมรับและแก้ไข โดยการออกกฎระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการไว้ทรงผมของนักเรียน พ.ศ. 2563 มีใจความ ตอนหนึ่งว่า

“ข้อ 4 นักเรียนชายจะไว้ผมสั้นหรือยาวก็ได้ กรณีไว้ผม ยาวด้านหลังต้องยาวไม่เลยตีนผม ด้านหน้าและกลางตาม ความเหมาะสม นักเรียนหญิงจะไว้ผมสั้นหรือยาวก็ได้ กรณีไว้ยาว ให้เป็นไปตามความเหมาะสมและรวบให้เรียบร้อย และข้อ 7 กำหนดให้สถานศึกษาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ สถานศึกษาหรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียนวางระเบียบ เกี่ยวกับการไว้ทรงผมของนักเรียนที่มีความเฉพาะเจาะจงได้เท่าที่ ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ... การดำเนินการให้ยึดหลัก ความเหมาะสมในการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักเรียน และการมี ส่วนร่วมของนักเรียน สถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ท้องถิ่น”¹⁵⁰

ซึ่ง *คดีเจ็ดแพะ* ตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2553 เป็นช่วงที่ประเด็นนี้ยังคงมีการถกเถียงกันอยู่ในสังคมไทย จึง จะเห็นได้ว่าวินทร์ไม่ได้เพิกเฉยต่อประเด็นทางสังคมที่มีการถกเถียงหรือเรียกร้องกันอยู่ ณ ขณะนั้น และหาวิธีการสอดแทรกประเด็นเหล่านี้เข้าไปในงานเขียนของเขาอยู่เสมอ

นอกจากนี้ในเรื่อง “เดินตามหัวใจ” ยังมีการนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นเรื่องสิทธิในร่างกาย ของแต่ละบุคคลที่อยู่ภายใต้กรอบของวัฒนธรรมการเชื่อฟังพ่อแม่ของสังคมไทยอีกด้วย กล่าวคือ ในเรื่องนี้วินทร์ประกอบสร้างตัวละคร LGBTQ+ ที่ชื่อปอง เขามีความต้องการที่จะเป็นผู้หญิงอย่าง เต็มตัวแต่ขัดกับความต้องการของพ่อผู้เป็นข้าราชการผู้ใหญ่ที่เป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยม ปองต้องการที่จะ

¹⁵⁰ มติชนออนไลน์, “‘สุภัทร’ ย้ำ ศธ.อนุญาตนักเรียนไว้ผมยาวได้ ยึดหลักบุคลิกภาพที่ดี การมีส่วนร่วม,” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/education/news_2783904 [27 มิถุนายน 2564]

แปลงเพศ แต่พ่อก็สั่งห้ามอย่างหัวเด็ดตีนขาด แม้แต่การสวมชุดนักศึกษาผู้หญิงขึ้นรับปริญญา พ่อของปองก็ไม่อนุญาต และด่าว่าทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียง ปองจึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านมาสมัครเป็นทางเครื่องในวงดนตรีของพุ่มรัก ภูมิหลังของตัวละครปองนี้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของสังคมไทยที่ผู้เป็นพ่อแม่จะมีอำนาจอยู่เหนือลูก และลูกก็มีหน้าที่ที่จะต้องเคารพเพื่อฟังผู้เป็นพ่อแม่ในทุก ๆ เรื่อง แม้กระทั่งเรื่องที่เป็นสิทธิในร่างกายของตนเอง ท้ายที่สุดหลังจากที่พ่อของปองมาขอให้พุ่มรักช่วยตามหาลูกชาย พุ่มรักก็ได้จบเรื่องด้วยการทำให้พ่อของปองได้เห็นถึงความสุขของลูกในขณะที่ได้ทำและได้เป็นในสิ่งที่ตัวเองต้องการ และแนะนำให้พ่อเปิดใจยอมรับและพยายามเข้าใจในสิ่งที่ลูกเป็น ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่ทุกคนควรยึดถือเป็นแบบอย่าง เพื่อให้เกียรติและให้ความเคารพต่อสิทธิในร่างกายของลูก ซึ่งจะทำให้เด็กคนหนึ่งเติบโตมาอย่างมีความสุข ไม่ถูกกดทับด้วยกรอบค่านิยมหรือความคิดความต้องการของพ่อแม่ และอาจเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยทำให้ปัญหาเยาวชนและปัญหาครอบครัวลดน้อยลง เพราะทุกคนรู้ขอบเขตและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงจะเห็นได้ว่าวินทร์ เลียววาริณ ใช้กลวิธีการประกอบสร้างโครงเรื่องตัวละคร และฉาก ซึ่งเป็นองค์ประกอบวรรณกรรม รวมถึงกลวิธีการล้อเลียนในเชิงขบขันและในเชิงเสียดสี การใช้สัญลักษณ์ และการใช้บทสนทนาของตัวละคร ในการนำเสนอและวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างหลากหลายและแยบยล ไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์การเมืองการปกครอง การวิพากษ์ระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ไร้ประสิทธิภาพ การวิพากษ์ความรุนแรงในสังคม การวิพากษ์ศาสนา ศีลธรรม และความเชื่อ การวิพากษ์การกีดกันกลุ่มคนชายขอบ การวิพากษ์ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การวิพากษ์จริยธรรมเสื่อมถอย การวิพากษ์ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการวิพากษ์การจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของแต่ละบุคคล

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความเป็นอาชุนิยาย การประกอบสร้างอาชุนิยาย และการวิพากษ์สังคมในอาชุนิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ สามารถสรุปได้ว่า อาชุนิยายชุดนี้มีความเป็นอาชุนิยายที่ตรงตามค่านิยมอย่างครบถ้วนชัดเจนในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือเป็นบันเทิงคดีที่มีรูปแบบผสมผสานระหว่างเรื่องสั้นและนวนิยายรวมอยู่ในเรื่องชุดเดียว มีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนคดี ซึ่งโดยส่วนมากเป็นคดีอาชญากรรมที่เป็นการฆาตกรรม โดยพบว่าในเรื่องสั้นที่เป็นคดีฆาตกรรมจำนวน 32 คดี จากทั้งหมด 46 คดี ส่วนนวนิยาย 5 เรื่องล้วนแล้วแต่เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมทั้งหมด โครงเรื่องของอาชุนิยายชุดนี้มีความลึกลับซ่อนเงื่อนที่ยากแก่การไขคดี โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นนวนิยาย มีตัวละครหลักที่ช่วยคลี่คลายคดีคือนักสืบ ซึ่งในอาชุนิยายชุดนี้คือนักสืบพุ่มรัก พานสิงห์ ผู้มีบุคลิกลักษณะโดดเด่น และประการสุดท้ายของนิยามความเป็นอาชุนิยายคือ ใช้การสืบสวนโดยพิจารณาจากข้อมูลหลักฐานและพยานต่าง ๆ จากนั้นจึงวิเคราะห์ตีความและคลี่คลายคดีอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งเป็นกลวิธีการสืบสวนหลักของพุ่มรัก คือการสืบหาข้อมูลพยานหลักฐานแล้วจึงวิเคราะห์หาความเป็นไปได้และสรุปคดีอย่างเป็นขั้นตอนสมเหตุสมผล และสมจริง ภายในเรื่องมีการสอดแทรกความขบขัน ทำให้บรรยากาศของเรื่องไม่ตึงเครียดจนเกินไป สามารถอ่านเป็นบันเทิงคดีเพื่อความสนุกสนานผ่อนคลายได้

อาชุนิยายชุดนี้มีการประกอบสร้างโครงเรื่องให้มีความซับซ้อนมากและน้อยแตกต่างกันไปตามรูปแบบของการประพันธ์ โดยโครงเรื่องในนวนิยายก็มีความซับซ้อนมากกว่าในเรื่องสั้น ประกอบด้วยโครงเรื่องหลักและโครงเรื่องรองที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างสมเหตุสมผล มีบรรยากาศความตึงเครียดและความเข้มข้นของคดีที่มากกว่า ขณะที่ในเรื่องสั้นนั้นจะเป็นคดีที่ผ่อนคลายและเบาสมองมากกว่า อย่างไรก็ตามทุกเรื่องมีการใช้กลวิธีการเปิดปิดเรื่องและการดำเนินเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างปมความขัดแย้ง จุดแตกหัก และการคลี่คลายที่น่าสนใจและแตกต่างกันออกไป รวมถึงมีการหักมุมเพื่อสร้างความประหลาดใจให้แก่ผู้อ่านในบางเรื่องด้วย อาชุนิยายชุดนี้มีการใช้ศาสตร์ต่าง ๆ มากมายในการประกอบสร้างโครงเรื่อง ทั้งวิทยาศาสตร์ นิติวิทยาศาสตร์ โหราศาสตร์ และประวัติศาสตร์ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นวินทร์ยังใช้กลวิธีที่สร้างความน่าสนใจให้กับโครงเรื่องด้วยการใช้บุคคลจริงที่มีชื่อเสียงหรือบุคคลในประวัติศาสตร์สอดแทรกเข้าไปให้มีบทบาทในเรื่องอย่างลงตัวและสมจริง ได้แก่ เรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ที่มีตัวละครประกอบที่สัมพันธ์กับคดีเป็นนักร้องลูกทุ่งที่เป็นบุคคลจริงในสังคม และเรื่อง *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* ที่มีการใช้รัสปูติน บุคคลในประวัติศาสตร์รัสเซีย มาเป็นต้นตระกูลของตัวละครอาชญากร และมีส่วนช่วยสร้างความเชื่อมโยงและ

เป็นสาเหตุของการก่อคดี ทำให้ผู้รักสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมและเชื่อมโยงรูปแบบการก่อคดีที่เป็น การฆาตกรรมต่อเนื่องได้ อีกทั้งยังทำให้เหตุการณ์ภายในเรื่องที่เกิดขึ้นมีความสมจริงและน่าติดตาม เพราะส่วนหนึ่งของตัวละครและส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ภายในเรื่องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แล้ว มีการเสริมเติมแต่งด้วยชุดเหตุการณ์เพิ่มเติมที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของวินทร์ รวมกันเป็นเรื่องราวที่ สมเหตุสมผลและไม่กระทบต่อเหตุการณ์จริงที่เคยเกิดขึ้นในอดีตหรือในประวัติศาสตร์

ส่วนในด้านการประกอบสร้างตัวละคร วินทร์สร้างความโดดเด่นให้กับตัวละครนักร้อง ซึ่งเป็น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดและเป็นภาพจำของอาชุนิยายชุดนี้ด้วยความแปลกใหม่ คือภาพลักษณ์ ที่เป็นนักร้องลูกทุ่ง เจ้าชู้ กะล่อน ขี้เล่น และมีกลิ่นอายของความเป็นอีสาน ทั้งการประกอบอาชีพ นักร้องลูกทุ่ง ความชอบ และการใช้ภาษาถิ่น ซึ่งแตกต่างจากความเป็นนักร้องในอุดมคติโดยทั่วไป วินทร์เสริมความสมบูรณ์ของเรื่องด้วยตัวละครเพื่อนนักร้องที่มีบุคลิกและความสามารถที่ต่างกั นสามารถช่วยเหลือผู้รักในการไขคดี และสร้างสีสันให้แก่เรื่องได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังม ีการประกอบสร้างตัวละครนักร้องและเพื่อนนักร้องให้มีอุปนิสัยพื้นฐานเป็นคนตลกโปกฮา ทำให้เอื้อต่อ การสอดแทรกความขบขันเข้าไปในอาชุนิยายชุดนี้ ตามแนวคิดที่ต้องการจะประกอบสร้าง อาชุนิยายที่มีความแปลกใหม่ด้วยการผสมผสานความขบขันให้มีลักษณะโดดเด่นขึ้นมาอย่างชัดเจน ด้วย สำหรับตัวละครอาชุนิการ วินทร์ก็ได้เลือกประกอบสร้างด้วยบุคลิกลักษณะและอาชีพที่ หลากหลาย เน้นการประกอบสร้างภูมิหลังของตัวละครที่มีปมที่ซับซ้อน แสดงให้เห็นถึงสาเหตุที่มาที่ ไปของการก่อเหตุอาชุนิการอย่างละเอียดชัดเจนและสมเหตุสมผล โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็น นวนิยายที่มีความซับซ้อนมากกว่าในเรื่องสั้นอย่างชัดเจน

ด้านการสร้างฉาก จะเน้นความกระชับ สมจริง และเป็นส่วนที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับ รูปคดี ในส่วนของการตั้งชื่อเรื่อง วินทร์ใช้ลักษณะการตั้งชื่อเรื่องที่หลากหลาย ชื่อเรื่องมีความสำคัญ ในการเป็นสิ่งแรกที่สร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้อ่าน และเปรียบเสมือนคำใบ้แรกของคดีที่ผู้อ่านพบ ดังนั้นการตั้งชื่อเรื่องจึงมีความสำคัญในการสร้างความน่าสนใจ สร้างความเชื่อมโยง และความมี เอกภาพให้แก่เรื่อง โดยการตั้งชื่อเรื่องให้มีความเกี่ยวข้องกับคดีไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น การตั้งชื่อ เรื่องตามสาเหตุของการตาย และการตั้งชื่อเรื่องตามสิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องสงสัยหรืออาชุนิการ เป็นต้น และสำหรับการเล่าเรื่อง วินทร์ใช้การเล่าเรื่องแบบผู้รู้รอบเป็นส่วนมาก แต่จะเน้นไปที่ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครฝ่ายนักร้อง และไม่เปิดเผยความคิดของอาชุนิการมากนัก ตัดสลับไปกั บบทสนทนาของตัวละคร อีกทั้งยังมีวิธีการใช้ภาพข่าวฆาตกรรมที่ตัดจากหน้าหนังสือพิมพ์ฉบับจริง ในอดีตมาช่วยในการเล่าเรื่องใน *ฆาตกรรมจักรวาล* ตรงส่วนของคดีที่เป็นการฆาตกรรมนักร้องลูกทุ่ง ในอดีตด้วย มีผลทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อว่าเรื่องราวทั้งหมดที่วินทร์ผูกขึ้นนั้นอาจจะเป็นเรื่องราวที่ เคยเกิดขึ้นจริง ทำให้เรื่องมีความสมจริง และน่าติดตามมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาพเพื่อช่วย

ในการเล่าเรื่องในคดีที่มีความซับซ้อนหรือยากแก่การอธิบายให้เข้าใจด้วย สุดท้ายในด้านกลวิธีการสืบสวนสอบสวน จะมีลำดับขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจนและสมเหตุสมผล ตรงตามหลักกระบวนการทางนิติเวช ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการรับข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคดี การลงพื้นที่สำรวจและเก็บหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ กระบวนการพิสูจน์หลักฐาน การสอบสวนพยานบุคคล การหาข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม และการสรุปคดี

วินทร์ เลียววาริณ ไม่ได้ใช้กลวิธีในการประกอบสร้างอาชญากรรมนิยายข้างต้นเพื่อสร้างความสนุกสนานให้แก่เรื่องเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังใช้เพื่อนำเสนอแนวคิดและวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ ในสังคมด้วย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นเรื่องวิพากษ์การเมืองการปกครองที่เน้นการวิพากษ์วิจารณ์เรื่องการทุจริตคอร์รัปชันที่บ่อนทำลายชาติ ระบบอุปถัมภ์และเส้นสายที่ทำลายคุณภาพของระบบราชการและแสดงถึงความอยุติธรรมในสังคม และการวิพากษ์ลักษณะของนักการเมือง นอกจากนี้ยังวิพากษ์วิจารณ์ระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ล้มเหลวทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมายและความบกพร่องในการตัดสินคดี ส่วนในเรื่องความรุนแรงในสังคม มีการชี้ให้เห็นถึงผลของการใช้ความรุนแรง ทั้งความรุนแรงในรูปแบบของการกลั่นแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคม (Bullying) และการทารุณกรรมทางเพศ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอการวิพากษ์ศาสนา ศีลธรรม และความเชื่อ ที่วิพากษ์วิจารณ์และเสียดสีการดำเนินการในลักษณะพุทธพาณิชย์ การตั้งคำถามเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา และวิพากษ์ความเชื่อที่มลายอับนำไปสู่การสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังมีประเด็นการกีดกันกลุ่มคนชายขอบ ที่ประกอบด้วยการวิพากษ์การถูกกดทับของกลุ่มคนออกัสติก และกลุ่ม LGBTQ+ หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ การวิพากษ์ความเหลื่อมล้ำในสังคม การวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอข่าวที่ไม่มีคุณภาพของวงการสื่อมวลชน ผลเสียของการไม่รักษาสิ่งแวดล้อม และการวิพากษ์การจำกัดสิทธิเสรีภาพในร่างกายของแต่ละบุคคล

เป็นที่น่าสังเกตว่าการวิพากษ์สังคมในอาชญากรรมชุดนี้มีลักษณะความเข้มข้นและความลึกซึ้งของประเด็นที่วิพากษ์แตกต่างกันอย่างชัดเจนระหว่างในเรื่องสั้นและในนวนิยาย กล่าวคือ การวิพากษ์วิจารณ์สังคมในเรื่องสั้นมักจะเป็นการวิพากษ์ด้วยประเด็นที่ไม่หลากหลายและไม่เข้มข้นมากนัก เนื่องจากมีพื้นที่ในการเล่าเรื่องจำกัดตามประเภทของการประพันธ์ ประเด็นการวิพากษ์ในเรื่องสั้นจึงค่อนข้างมีน้ำหนักที่เบากว่าในเรื่องที่เป็นนวนิยายมาก ในขณะที่การวิพากษ์สังคมในเรื่องที่เป็นนวนิยายจะมีการใช้กลวิธีที่หลากหลายเพื่อวิพากษ์ประเด็นที่หลากหลายและลึกซึ้งมากกว่า เช่น การเน้นย้ำเรื่องความไร้ประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการตัดสินคดีในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* ที่สามารถใช้โครงเรื่องรองถึง 7 เรื่องในการตอกย้ำประเด็นดังกล่าว ทำให้ประเด็นมีความเข้มข้นและลึกซึ้งมากกว่าการวิพากษ์ประเด็นเดียวกันนี้ในเรื่องสั้นที่มีความซับซ้อนน้อยกว่า และส่วนมากเป็นการวิพากษ์โดยใช้บทสนทนาของตัวละคร เป็นต้น

จากผลการศึกษาจึงสามารถกล่าวได้ว่าอาชุนิยายชุดนี้เป็นตัวอย่างของการใช้วรรณกรรมเป็นพื้นที่ในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาสังคมโดยใช้กลวิธีที่หลากหลายได้อย่างสนุกสนาน แยกย่อย และน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นที่น่าสังเกตว่าประเด็นหลักที่ผู้เขียนนำเสนอในแต่ละเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นนวนิยาย มักจะมีความสัมพันธ์กับบริบทของสังคมในช่วงเวลาก่อนหน้าที่จะตีพิมพ์อย่างชัดเจน โดยในช่วงก่อนปีพ.ศ. 2546 ซึ่งเป็นปีที่ผู้เขียนเริ่มตีพิมพ์นวนิยายเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* ในรูปแบบเป็นตอนๆลงในนิตยสาร *มติชนสุดสัปดาห์* ซึ่งเป็นเรื่องที่มีการให้ความสำคัญกับกลุ่ม LGBTQ+ หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ สังคมไทยมีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเรื่องสิทธิของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ+ ที่สำคัญหลายประการ เช่น ในปีพ.ศ. 2542 มีการยื่นหนังสือคัดค้านคำสั่งของอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ที่มีการขอให้ลดการนำเสนอภาพ LGBTQ+ ในสถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ ทำให้โฆษกกรมประชาสัมพันธ์ต้องทำจดหมายชี้แจงว่าไม่ได้มีการสั่งห้ามในประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด และอีกหนึ่งเหตุการณ์สำคัญคือความสำเร็จของการยื่นจดหมายถึงกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เรื่องถอดถอนการรักเพศเดียวกันออกจากกลุ่มคนที่มีความผิดปกติทางจิต ในปีพ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นผลทำให้มุมมองความเชื่อที่ว่าการมีเพศวิถีที่แตกต่างไปจากเพศกระแสนหลักในสังคมนั้นไม่ใช่ความผิดปกติทางจิตอีกต่อไป นอกจากนี้ในช่วงทศวรรษดังกล่าว ยังมีการเปิดพื้นที่ให้กับกลุ่ม LGBTQ+ เพิ่มขึ้นมากมาย เช่น การเกิดนิตยสารของกลุ่มคน LGBTQ+ โดยเฉพาะอย่าง “อัญจารีสาร” “New Half” “Bangkok Variety” เป็นต้น¹ จากตัวอย่างดังกล่าวจึงจะเห็นได้ว่าช่วงเวลาก่อนที่จะตีพิมพ์เรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* นั้น เป็นทศวรรษที่สังคมไทยมีกระแสเกี่ยวกับประเด็นกลุ่มคน LGBTQ+ อย่างต่อเนื่อง และเริ่มเปิดพื้นที่ให้การยอมรับกับกลุ่มคนผู้มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน

ส่วนในช่วงทศวรรษก่อนปีพ.ศ. 2559 ที่เป็นช่วงก่อนนวนิยายเรื่อง *คดีทอนนิยาย* จะถูกตีพิมพ์นั้น สังคมโลกและสังคมไทยก็มีกระแสความตื่นตัวต่อปัญหาการกลั่นแกล้ง หรือ Bullying เป็นวงกว้าง โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจากคดีของเมแกน เทย์เลอร์ ไมเออร์ (Megan Taylor Meier) ที่เกิดขึ้นในปีพ.ศ. 2549 ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นคดีที่เด็กสาววัย 13 ปีตัดสินใจฆ่าตัวตายหลังจากถูกกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์ (Cyberbullying) “คดีของเมแกน เป็นคดีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อวงการกฎหมายของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะกฎหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการกระทำที่มีโทษในทางอาญา เป็นคดีที่ก่อให้เกิดความตระหนักในปัญหาและอันตรายของการกลั่นแกล้งกันในสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมออนไลน์ หรือสังคมในโลกความเป็นจริง และไม่ว่าผู้กลั่นแกล้งหรือถูก

¹ สุไลพร ชลวิไล, *เพศแห่งสยาม : ประวัติศาสตร์ความหลากหลายทางเพศ*, หน้า 85-145.

กลั่นแกล้งนั้นจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ก็ตาม”² ดังนั้นกระแสการตื่นตัวของ การหันมาสนใจปัญหา การกลั่นแกล้งจึงเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ใช่แค่เพียงการกลั่นแกล้งในโลกไซเบอร์เท่านั้น แต่ยัง หมายรวมถึงการกลั่นแกล้งรังแกอื่น ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาด้วย ในประเทศไทยก็มีการ ศึกษาวิจัยและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งมากมายในช่วงทศวรรษดังกล่าว เช่น ในปี พ.ศ. 2556 มีการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกับการชมเชยรังแกใน สถานศึกษา” โดยนันท์กฤต โรตมนันท์กฤต, ปีพ.ศ. 2557 มีงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารสมาคม จิตแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง “ความชุกของการชมเชยรังแก และปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องใน เด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” โดยชุตินาถ ศักรินทร์กุล และอลิสสา วัชรสินธุ์ เป็นต้น จึงจะเห็นได้ว่าบริบทสังคมในช่วงก่อนเรื่อง *คดีहनอนนิยาย* จะตีพิมพ์มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอ ปัญหาการกลั่นแกล้งและแสดงให้เห็นผลกระทบของปัญหาอย่างรุนแรงในเรื่องดังกล่าว

ส่วนในช่วงทศวรรษก่อนปีพ.ศ. 2561 ที่เป็นช่วงก่อนนวนิยายเรื่อง *คดีสามเงา* จะถูกตีพิมพ์ สังคมไทยก็เผชิญกับสถานการณ์การเมืองอันร้อนระอุที่สืบเนื่องมาจากปีพ.ศ. 2549 ที่มีกลุ่มพันธมิตร ประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) กำเนิดขึ้น เพื่อเป้าหมายคือการขับไล่รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร โดย ในปีพ.ศ. 2549 จบที่การรัฐประหารนำโดย พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ส่วนในปีพ.ศ. 2551 จบที่พรรค พลังประชาชนถูกยุบพรรคโดยศาลรัฐธรรมนูญ และก่อนมีคำตัดสินก็มีการสลายการชุมนุมทำให้มี ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตมากมาย ต่อมาเมื่อรัฐบาลของอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นมามีอำนาจ ก็เกิดมีอบ เสื่อแดงขึ้นมาขับไล่ และถูกสลายการชุมนุม มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตมากมายอีกเช่นเดียวกัน หลังจาก นั้นในปีพ.ศ. 2556 - 2557 ก็มีกลุ่ม กปปส. หรือ “คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลง ปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ซึ่ง นำโดย สุเทพ เทือกสุบรรณ เกิดขึ้น เพื่อขับไล่รัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และสถานการณ์ จบลงด้วยการที่พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทำการรัฐประหารยึดอำนาจในที่สุด³ จากสถานการณ์ทาง การเมืองดังกล่าวจึงกลายเป็นสงครามเสื้อเหลืองเสื้อแดงที่มีอุดมการณ์ที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน และ มีบุคคลผู้เป็นชนวนความขัดแย้งที่สำคัญคือนายทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ทำให้เกิด ความตึงเครียดทางการเมืองในสังคมไทยตลอดระยะเวลาทศวรรษดังกล่าว และเรื่องราวในนวนิยาย เรื่อง *คดีสามเงา* ที่ตีพิมพ์ออกมาในปีพ.ศ. 2561 ก็เป็นการนำเสนอปัญหาโครงสร้างระบบการเมือง

² กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์, "Cyberbullying: การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์และโคกนาฏกรรมของเมแกน ไมเออร์," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://thainetizen.org/2016/05/cyberbullying-megan-meier-krisda/> [30 กรกฎาคม 2564]

³ นลัทพร ไกรฤกษ์, "10 ปีใน 10 นาที อีหยังวะ? ความขัดแย้งการเมืองไทย," [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://prachatai.com/journal/2020/05/87744> [18 กรกฎาคม 2564]

การปกครองและวิธีการแก้ไขปัญหาเป็นโครงเรื่องหลักซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริบทสังคมช่วงก่อนหน้า อย่างชัดเจน

จึงจะเห็นได้ว่าอาชญาวิทยาของวินทร์ เลียววาริณ มีความเชื่อมโยงกับบริบทสังคม โดยมีการนำเสนอปัญหาที่กำลังเป็นกระแสสังคมและได้รับความสนใจอยู่ในช่วงที่ผู้เขียนกำลังเขียนเรื่อง ก่อนที่จะตีพิมพ์ จึงกล่าวได้ว่าผู้เขียนสามารถใช้บันทึกที่เป็นพื้นที่สำหรับการนำเสนอปัญหาและ วิพากษ์สังคมได้สัมพันธ์กับความเป็นไปของสังคมอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าสนใจด้วยว่าระยะเวลาการตีพิมพ์ที่ห่างกัน สามารถแสดงให้เห็นถึง การพัฒนาการการสร้างสรรค์ปัญหาของตัวละครที่ซับซ้อนและรุนแรงขึ้นได้อย่างชัดเจนด้วย โดย เปรียบเทียบระหว่างอาชญากรผู้มีปัญหาทางจิต คือกานต์ จากเรื่องฆาตกรรมจักรราศี และชายกลาง จากเรื่อง *คดีหนอนนิยาย* ที่มีระยะเวลาการตีพิมพ์ห่างกันกว่า 10 ปี พบว่าในเรื่อง *ฆาตกรรมจักรราศี* นั้น กานต์ถูกทำร้ายทางจิตใจมากกว่าทางร่างกาย และยังสามารถมีอาชีพ มีสังคม ดำเนินชีวิตอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้ ถึงแม้ว่าจะเป็นในทางที่ไม่ถูกต้องและไม่ได้มีความสุขมากนัก ในขณะที่ชายกลางจาก เรื่อง *คดีหนอนนิยาย* ได้รับบาดเจ็บอย่างแสนสาหัสทั้งทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งยังไม่สามารถ มีชีวิตที่ปกติสุขร่วมกับคนในสังคมได้เลยจนกระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต และชายกลางยังมีปัญหา ทางจิตที่มีอาการรุนแรงและซับซ้อนมากกว่ากานต์หลายเท่าตัวอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เป็นส่วน สำคัญทำให้ตัวละครพัฒนาไปจนกลายเป็นอาชญากร ทั้งในทั้งสองเรื่องทีกล่าวมา และในเรื่องสั้น หลาย ๆ เรื่องนั้น ส่วนมากยังคงเป็นสิ่งเดียวกัน คือความคับแค้น อันเป็นผลมาจากการถูกกดทับและ กดขี่ข่มเหงจากสังคมมาก่อน จึงยิ่งตอกย้ำให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดก็ตาม หนึ่งในต้นตอของ ปัญหาอาชญากรที่ร้ายแรงในสังคม แท้จริงแล้วก็เกิดจากการกระทำ ทั้งการกดทับ การกดขี่ข่มเหง รวมไปถึงการเพิกเฉยของคนในสังคมและการไม่ได้รับความยุติธรรมตลอดมา เมื่อมีผู้ถูกกระทำ ก็ย่อม มีความเจ็บปวดและความคับแค้นเกิดขึ้น หากสังคมยังเต็มไปด้วยการกดทับและการเพิกเฉยใน รูปแบบต่าง ๆ ก็อาจสร้างอาชญากรต่อไปได้อีกอย่างไม่รู้จบ ดังที่ชายกลางได้กล่าวไว้ว่า “ผมไม่ได้ ป่วย สังคมเราต่างหากที่ป่วย ป่วยหนักด้วย นี่เป็นเมืองอัปลักษณ์ ... โลกความฝันสวยงามกว่า และ ผมจะช่วยพาคุณออกไปจากโลกอัปลักษณ์นี้”⁴ ดังนั้น การแก้ปัญหาที่ตรงจุดที่สุด คือการรักษาสังคม ที่ป่วย และสร้างโลกที่สวยงามสำหรับทุกคนในสังคม

ส่วนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบราชการและการเมืองการปกครองอย่าง *คดีเจ็ดแพะ คดีสามเงา* และ *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* นั้น จะเห็นได้ว่ามีความซับซ้อนและความใหญ่ของคดีที่เพิ่มมากขึ้นอย่าง ชัดเจน กล่าวคือ ในเรื่อง *คดีเจ็ดแพะ* เป็นการนำเสนอเรื่องราวของระบบราชการตำรวจ ในขณะที่

⁴ วินทร์ เลียววาริณ, *คดีหนอนนิยาย*, หน้า 236.

คติสามเงาขยับขึ้นมาเป็นการนำเสนอเรื่องราวของการเมืองการปกครองระดับประเทศ คือ การต้องการปฏิรูปการบริหารประเทศด้วยการขึ้นสู่อำนาจในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ส่วนเรื่องสุดท้าย คือ *ฆาตกรรมกุหลาบดำ* เป็นการนำเสนอเรื่องราวการแก้แค้นแทนรัฐปูดินผู้เป็นบุคคลในประวัติศาสตร์รัสเซีย ซึ่งเป็นคติฆาตกรรมที่หนึ่งในผู้ตายเป็นทำนทูตและคติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยยังเกี่ยวข้องกับคติที่เกิดขึ้นในประเทศรัสเซีย ทำให้มีเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง และจบลงด้วยการพยายามก้าวขึ้นสู่อำนาจในประเทศรัสเซียของตัวละครอาชญากร นอกจากนี้ใน 2 เรื่องหลังยังใช้กลวิธีการก่อเหตุที่ผสมผสานความเป็นแฟนตาซีที่เหนือจริงเข้าไปด้วย ทำให้เนื้อเรื่องมีความเข้มข้นและสนุกสนานมากยิ่งขึ้น จึงจะเห็นได้ว่าการสร้างความซับซ้อน ความแปลกใหม่ และความใหญ่ของคติในแต่ละเรื่อง มีลักษณะเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆตามระยะเวลา การตีพิมพ์ก่อนและหลัง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า อาชญานิยายชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณไม่ได้เป็นเพียงบันเทิงคดีที่มอบความสนุกสนานผ่อนคลายให้แก่ผู้อ่านเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังใช้วรรณกรรมเป็นพื้นที่ในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมในรูปแบบที่ไม่ดึงเครียดอีกด้วย ซึ่งไม่ว่าผู้อ่านจะเลือกอ่านเอาเรื่องเพื่อความบันเทิง หรือเลือกอ่านคติวิเคราะห์เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจประเด็นทางสังคม ก็ล้วนแล้วแต่สร้างความจรรโลงใจและให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ทั้งสองรูปแบบอาชญานิยายชุดนี้จึงมีคุณค่าทั้งในฐานะบันเทิงคดีประเภทอาชญาที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนในแง่ขององค์ประกอบวรรณกรรม ความสร้างสรรค์ความสนุกสนาน และความโดดเด่นในขณะเดียวกัน อาชญานิยายชุดนี้ก็มีคุณค่าในฐานะวรรณกรรมวิพากษ์สังคมอีกด้วย

บรรณานุกรม

- Gregoriou, C. Deviance in Contemporary Crime Fiction. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2007.
- Holman, C., H. A Handbook to Literature. 6th ed. New York: Macmillan, 1992.
- Knight, S., T. Crime Fiction, 1800-2000 : Detection, Death, Diversity. Hampshire: Palgrave Macmillan, 2004.
- Merriam-webster. "Lgbtq." [Online]. Available from: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/LGBTQ> Retrieved [March 24, 2021]
- Murfin, R., C., and Ray, S., M. The Bedford Glossary of Critical and Literary Terms. 3rd ed.: Bedford/St. Martin's, 2009.
- Priestman, M. The Cambridge Companion to Crime Fiction. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Scaggs, J. Crime Fiction. London: Routledge, 2005.
- School of Changemakers. "การกลั่นแกล้งกันในเด็กและเยาวชน." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.schoolofchangemakers.com/knowledge/22482/> [25 มิถุนายน 2564]
- เดลินิวส์. "แนะยึดเครื่องรักษาอาพาธ เจอตัว 'พระธัมมชโย' แน่!" [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dailynews.co.th/crime/556295/> [30 สิงหาคม 2563]
- เถลิง พันธุ์เถลิงอมร. นวนิยายและเรื่องสั้น: การศึกษาเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์. สงขลา: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา, 2541.
- เฟรเซอร์, จิม. อาชญากรรมและวิธีพิสูจน์หลักฐาน. แปลโดย หาญ วงศ์ไวศยวรรณ. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2555.
- เรื่องเด่น จันทรศิริ. รหัสคดี #16. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2546.
- แวง พลั่งวรรณ. อีสานคดี ชุด ลูกทุ่งอีสาน. กรุงเทพฯ: เรือนปัญญา, 2545.
- กรมสุขภาพจิต. "ไทยอันดับ2 “เด็กรังแกกันในโรงเรียน” พบเหยื่อปีละ 6 แสนคน." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27485&fbclid=IwAR0KPZdRoPwEZPAPXqeRjiYckc9I3wPqFesyvOL-ISrcqpFYkLX3-s4fjSs> [25 มิถุนายน 2564]
- กฤษฎา แสงเจริญทรัพย์. "Cyberbullying: การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์และโศกนาฏกรรมของเมแกน ไมเออร์." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://thainetizen.org/2016/05/cyberbullying->

[megan-meier-krisda/](#) [30 กรกฎาคม 2564]

กัญญ์ฐิตา ศรีภา. จิตวิทยาอาชญากรรม : การวิเคราะห์พฤติกรรมอาชญากรรม ความผิดปกติทางจิตและฆาตกรรม. นครปฐม: ภูมิการพิมพ์, 2562.

กิตติพล สรัคคานนท์ (บรรณาธิการ). "สืบวงศ์วานการสืบสวน." ใน วารสารหนังสือใต้ดิน. นนทบุรี: ภาพพิมพ์, 2550.

กิติกร มีทรัพย์. พื้นฐานทฤษฎีจิตวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สมิต, 2559.

จิตตภา นิติสิริ. "วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง นิเฮียะกุเน็น โนะ โคะโคะโมะ ของโอเอะ เค็นสะบุโร : ความขัดแย้งแบบชั่วตรงข้าม และมิติเวลากับอำนาจของกลุ่มชายขอบ." (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ฉลองรัฐ เอมอมารย์ชลมารค. "เรื่องนักสืบในสื่อยอดนิยม." วารสารนิเทศสยามปริทัศน์ 13, 15
(กรกฎาคม-ธันวาคม 2557): 26-35.

ตรีศิลป์ บุญขจร. "พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475-2500 : การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ถนอมนวล หิรัญเทพ. "ในระหว่างเงามีค้ำกับแสงสว่าง: อัตลักษณ์ออสติกในนวนิยายเรื่อง เดอะ สปีด ออฟ ดาร์ก (the Speed of Dark) ของ อลิซาเบท มูน (Elizabeth Moon)." วารสารอักษรศาสตร์ 40, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2561): 227-284.

ธรณินทร์ มีเพียร. "นวนิยายสืบสวนในทรรศนะของชเวทาน โตโดรอฟ." วารสารอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 28, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2542): 91-101.

นญา พรหมพันธ์. "ทายาทความรุนแรง: แนวคิดการประกอบสร้างทางสังคมต่อการจัดการ
ประสบการณ์ความรุนแรง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงาน
ยุติธรรม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

นลัทพร ไกรฤกษ์. "10 ปีใน 10 นาที อีหยังวะ? ความขัดแย้งการเมืองไทย." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://prachatai.com/journal/2020/05/87744> [18 กรกฎาคม 2564]

นันทนา ปริมาณศิษฐ์. "ตอนปู่ตา พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหมู่บ้านอีสาน." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=4820&filename=index
[30 สิงหาคม 2564]

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. "การกลั่นแกล้งรังแก และ Cyberbullying." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<https://www.prachachat.net/rama-health/news-385860> [2 สิงหาคม 2564]

ปราง ศรีอรุณ. "เรือนร่างในอาชญาวิทยาร่วมสมัยแนวฆาตกรต่อเนื่องของอเมริกาและญี่ปุ่น." วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2560.

ปาริฉัตร ภูพันธ์. "อาชุนิยาไทย พ.ศ. 2541 - 2550." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.

ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ และ มณีมัย ทองอยู่. "กระบวนการกลายเป็นชายขอบของคนข้ามเพศ." วารสารวิจัยชุมชน 10, 1 (มกราคม-มีนาคม 2553): 69-70.

พนิดา หล่อเลิศรัตน์. "พัฒนาการการแปลอาชุนิยาชุดเซอร์ล็อก โทมส์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยการแปลและการล่าม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

พันธุ์ทิพย์ ธีระเนตร. "เส้นทาง 47 ปี 'ธรรมกาย' ก่อนเผชิญ 'ม.44'." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

https://www.maticchon.co.th/prachachuen/news_470048 [30 สิงหาคม 2563]

พิมาน แจ่มจรัส. เขียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แสงดาว, 2556.

ภณกุล ภาควณวรรกิตต์. "พุทธพาณิชย์และไสยพาณิชย์ในพุทธศาสนาเชิงปฏิบัติของไทย : กรณีศึกษาวัดในจังหวัดนครปฐม." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ และ รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. คติรหัส. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศยาม, 2555.

มติชนสุดสัปดาห์. "E-Duang : ธรรมกาย ปรากฏการณ์ "ทุนนิยม" ในศาสนา." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

https://www.maticchon.co.th/education/news_2783904 [27 มิถุนายน 2564]

มติชนออนไลน์. "‘สุภัทร’ ย้ำ ศธ.อนุญาตนักเรียนไว้ผมยาวได้ ยึดหลักบุคลิกภาพที่ดี การมีส่วนร่วม." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.maticchon.co.th/education/news_2783904 [27 มิถุนายน 2564]

มนตรี โคตรคันทา. "ประเพณีผูกเสี่ยว." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://www.isangate.com/new/31-art-culture/tradition/473-pook-siew.html> [1 กันยายน 2564]

มูลนิธิโครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. "สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 33 เรื่องที่ 2 เพลงลูกทุ่ง/ที่มาของเพลงลูกทุ่ง." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=33&chap=2&page=t33-2-infodetail01.html> [28 สิงหาคม 2564]

ราชบัณฑิตยสถาน. "แพะรับบาป." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [5 กรกฎาคม 2564]

———. "การเมือง." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [2 กรกฎาคม 2564]

- . "คอร์รัปชัน." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [2 กรกฎาคม 2564]
- . "ทุจริต." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [2 กรกฎาคม 2564]
- . "นักสืบ." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [1 กรกฎาคม 2564]
- . พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2556.
- . พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2545.
- . "ล่า." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [10 กรกฎาคม 2564]
- . "ศาลเตี้ย." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [5 กรกฎาคม 2564]
- . "ศีลธรรม." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [7 กรกฎาคม 2564]
- . "สืบสวน." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [1 กรกฎาคม 2564]
- . "อาชญาวิทยา." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://dictionary.orst.go.th/> [20 กรกฎาคม 2564]
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. อิทธิพลวรรณกรรมต่างประเทศที่มีต่อวรรณกรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2559.
- วนิดา บำรุงไทย. ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2543.
- วิชา สันทนาประสิทธิ์. "การนำเสนอภาพความเป็นชายในภาพยนตร์ไทยระหว่างปีพ.ศ. 2541-2542." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- วินทร์ เลียววาริณ. คดีเจ็ดแพะ. กรุงเทพฯ: 113, 2553.
- . คดีฝันนางตะเคียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 113, 2547.
- . คดีล่าคนเจ้าชู้. กรุงเทพฯ: 113, 2556.
- . คดีศพล่องหน. กรุงเทพฯ: 113, 2557.
- . คดีสามเงา. กรุงเทพฯ: 113, 2561.
- . คดีหนอนนิยาย. กรุงเทพฯ: 113, 2559.
- . ฆาตกรรมกลางทะเล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 113, 2561.
- . ฆาตกรรมกุหลาบดำ. กรุงเทพฯ: 113, 2563.
- . ฆาตกรรมจักรราศี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: 113, 2559.
- วิภา เสนานาญ กงกะนันท์. กำเนิดนวนิยายในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า, 2540.
- ศิริวรรณ อนันต์โท และ สันทัด ทองรินทร์. จริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชน. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล, 2559.
- สถาบันพระปกเกล้า. ก้าวข้ามความเหลื่อมล้ำ: ความท้าทายของสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า, 2562.

- สมประสงค์ ปรารธนาดี, พ.ต.อ. นิติวิทยาศาสตร์ว่าด้วยการพิสูจน์หลักฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. หน่วยพิมพ์และจำหน่ายศาสนภณธ์, 2518.
- สมภาร พรหมทา. พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์โสเภณี ทำแท้ง และการอุณยฆาต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- สรณัฐ ไตรลึงคะ. ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2560.
- สหรัฐ กิติ ศุภการ. หลักและคำพิพากษา : กฎหมายอาญา. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง, 2563.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. วรรณกรรมไทยปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัท เอส. อาร์. พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, 2543.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำนักกรรมการ
3. การแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม ของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทยให้เป็นรูปธรรม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ : รายงานการพิจารณาศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559.
- สิริชญา คอนกรีต. "เพลงลูกทุ่งอีสาน : อัตลักษณ์และการเมืองเชิงวัฒนธรรมของคนอีสานพลัดถิ่น." ปริญญาดุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- สุไลพร ชลวิไล. เพศแห่งสยาม : ประวัติศาสตร์ความหลากหลายทางเพศ. กรุงเทพฯ: สถาบันพิพิธภัณธ์การเรียนรู้แห่งชาติ, 2562.
- สุพรรณิ วราทร. "ประวัตินวนิยายไทย ตั้งแต่ปลายรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- สุริชัย หวันแก้ว. คนชายขอบ : จากความคิดสู่ความจริง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- อรรถพล แซ่มสุวรรณวงศ์, พล.ต.อ. นิติวิทยาศาสตร์ 1 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : การสืบสวนสอบสวน การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บวัตถุพยาน การถ่ายภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีซีจี พริ้นติ้ง, 2546.
- . นิติวิทยาศาสตร์ 2 เพื่อการสืบสวนสอบสวน : วัตถุพยาน การตรวจพิสูจน์ บทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ: บริษัท ทีซีจี พริ้นติ้ง, 2546.
- อังคณา สุขวิเศษ. "นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน: อิทธิพลของชุดเซอร์ลอคโฮล์มส์ ที่มีต่อชุดปัวโรต์และนิทานทองอิน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษร

ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

อิงอร สุพันธุ์วณิช. นวนิยายนิทัศน์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ภาคผนวก

เรื่องย่อเรื่องสั้นในอาชญาวิทยาชุด *พุ่มรัก พานสิงห์* ของวินทร์ เลียววาริณ

1. ชุดที่ 1 *ฆาตกรรมกลางทะเล*

1.1 นามนั้นสำคัญไฉน

แมน สลักฤกษ์ เข้าไปแสดงตัวว่าเป็นเจ้าของสร้อยเส้นหนึ่งที่ธนาคาร หลังจากทีธนาคารแห่งนั้นถูกโจรปล้น และติดต่อเขามาว่าตำรวจจะคืนทรัพย์สินให้เจ้าของทั้งหมด แต่เนื่องจากทุกอย่างปะปนกัน จึงต้องให้เจ้าของมาชี้ทรัพย์สินของตัวเอง หลังจากที่เขาชี้และยืนยันว่าเป็นเจ้าของสร้อย เขาก็ถูกจับในข้อหาฆาตกรรมและปล้นชิงทรัพย์บริษัทเพชรไทยจำกัดเมื่อวันที่ 12 เมษายน ปีที่แล้ว เพราะสร้อยเส้นนั้นเป็นหนึ่งในของที่ถูกลปล้นในวันนั้น เขาปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา และอ้างว่าตนอยู่ฮ่องกงในวันและเวลาดังกล่าว มีการตรวจสอบหลักฐานการเดินทางด้วยพาสปอร์ตของเขา พบว่าเขาเดินทางจริง โดยใช้ชื่อ “Maen Salakrurk” ในเวลา 8.00 น. ในขณะที่การปล้นบริษัทเพชรไทยเกิดขึ้นในเวลา 14.00 น. ตำรวจมั่นใจมากกว่านายแมนเป็นคนร้ายในคดีนี้ แต่ไม่สามารถหาหลักฐานมาใช้ดำเนินคดีกับเขาได้ สามิต 14 จึงสั่งให้ลูกน้องตามพุ่มรัก พานสิงห์มาช่วยสืบคดี

พุ่มรักได้รับฟังข้อมูลต่าง ๆ ของคดี โดยคดีนี้ตำรวจมีหลักฐานจากกล้องวงจรปิดว่ามีคนร้าย 2 คน เข้าไปปล้นบริษัทเพชรไทย ฆ่ายามตายไป 1 คน ตำรวจสืบจนรู้คนร้ายคนหนึ่งชื่อนายกานต์ แต่เมื่อตามไปที่คอนโดพบว่าเขาถูกฆ่าตายไปแล้ว จากหลักฐานทางนิติเวชพบว่ากระสุนที่ยิงยามกับนายกานต์มาจากปืนกระบอกเดียวกัน จึงค่อนข้างมั่นใจว่าผู้ชายลึกลับอีกคนที่เป็นโจรร่วมปล้นต้องเป็นคนสังหารเพื่อนของตนเอง แต่ไม่มีข้อมูลอะไรเกี่ยวกับเขาเลย ตำรวจจึงไม่สามารถปิดคดีได้ จนกระทั่งเมื่อ 4 วันก่อน ธนาคารไทยธนสินถูกลปล้น แต่สัญญาณดังเสียก่อน ทำให้โจรไม่สามารถเอาอะไรออกไปได้ ตำรวจพบว่าของกลางชิ้นหนึ่งคือสร้อยที่ถูกปล้นไปจากบริษัทเพชรไทยในปีก่อน จึงวางแผนให้ทุกคนมาชี้ทรัพย์สินของตัวเอง และใครที่ชี้สร้อยเส้นนั้นก็คือผู้ต้องสงสัยในคดี ปรากฏว่าไม่มีใครชี้สร้อยเส้นนั้นเลยนอกจากนายแมน แต่ตำรวจก็ไม่สามารถดำเนินคดีกับนายแมนได้ เพราะเขาอ้างว่าจำผิด ซึ่งเขาอาจจะจำผิดจริงก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามตำรวจก็ไม่มีหลักฐานที่สามารถมัดตัวเขาได้ แต่เชื่อมั่นว่าเป็นนายแมน เพราะก่อนตายนายกานต์เขียนคำว่า “แมน” ไว้บนพื้นห้อง ความสูงของโจรและนายแมนเท่ากัน โจรที่ยิงยามตายถนัดซ้ายเช่นเดียวกับนายแมน และนายแมนหยิบสร้อยเส้นนั้นโดยไม่ลังเล หน้าที่ของพุ่มรักจึงเป็นการหาหลักฐานพิสูจน์ว่าเขาผิดจริง

พุ่มรักโทรสั่งจันท์แรมให้เช็คข้อมูลของนายแมน จันท์แรมถามพุ่มรักว่าชื่อของนายแมน สะกดเป็นภาษาอังกฤษอย่างไร แต่พุ่มรักตอบว่าไม่รู้ให้ลองหาตัวเอง หลังจากนั้นจันท์แรมจึงส่งข้อมูล กลับมาว่านายแมนเดินทางออกนอกประเทศในวันนั้นจริง ต่อมาพุ่มรักไปสืบที่บ้านของนายแมน เขาหยุดที่ชั้นหนังสือ เลือกรหัสลับออกมาแล้วเปิดออก ภายในทำเป็นช่องสำหรับ ใส่ปืน ซึ่งมีขนาดตรงกับปืนที่ใช้ก่อเหตุยิงยามกับนายกานต์ พุ่มรักอธิบายว่าเขารู้ว่านายแมนซ่อนของ ไว้ในหนังสือเพราะหนังสือทุกเล่มบนชั้นมีสภาพใหม่เหมือนกันหมด จึงเป็นเรื่องแปลกเพราะคนรัก หนังสือจริง ๆ จะทยอยเก็บสะสม ไม่ใช่เหมาซื้อมาคราวเดียวเช่นนี้ พุ่มรักสั่งให้ทุกคนลองหา พาสปอร์ตอีกเล่มหนึ่ง ท้ายที่สุดพุ่มรักก็เฉลยในตอนปิดคดีว่า นายแมนมีพาสปอร์ต 2 เล่ม เล่มหนึ่ง ชื่อ “แมน สลักฤกษ์” อีกเล่มหนึ่งชื่อ “แมน สลักฤกษ์” พาสปอร์ตเล่มแรกประทับตราเดินทางออก เวลาเช้า ในขณะที่อีกเล่มประทับตราเวลาบ่าย ดังนั้นแสดงว่านายแมนไปสนามบิน 2 รอบในวันนั้น โดยรอบแรกเขาเข้าไปประทับตราแล้วเดินออกมาโดยสวมชุดพนักงานทำความสะอาด ทำให้ไม่มีใคร จับสังเกตได้ เขากลับออกมาปล้นบริษัทเพชรไทย ผ่านนายกานต์ แล้วกลับไปขึ้นเครื่องบินอีกครั้ง ในตอนค่ำ ระยะเวลาห่างกัน 10 ชั่วโมงครึ่งเพียงพอให้เขาทำทุกอย่างที่กล่าวมา และเขาใช้ชื่อ ภาษาอังกฤษในพาสปอร์ตและตัวเครื่องบินต่างกัน คือ “Man” กับ “Maen” คอมพิวเตอร์จึงระบุว่า เขาเป็นคนละคนกัน พุ่มรักเอะใจประเด็นนี้ตอนที่จันท์แรมถามเขาว่าชื่อนานแมนสะกดอย่างไร หลักฐานสำคัญที่ยืนยันว่าพุ่มรักสันนิษฐานถูกต้องคือในกล้องวงจรปิด โจรอีกคนหนึ่งสวมชุดพนักงาน ทำความสะอาดของของสนามบินจริง ๆ อีกทั้งการเดินทางของนายแมนด้วยพาสปอร์ตในรอบค่ำ ยังขัดกับคำให้การที่อ้างว่าเดินทางในตอนเช้า และการเดินทางโดยใช้ตัวเครื่องบินถึงสองใบ ประทับตราเดินทางออก 2 ครั้งในวันเดียวกันก็เป็นหลักฐานความผิดปกติที่จะใช้ดำเนินคดีเขาได้แล้ว

1.2 คดีจุงจร

พุ่มรักไปงานศพของหมอแสง สัตวแพทย์ที่ดูแลรักษาหมาของเขามาหลายปี ลูกสาวของ หมอแสงเชื่อว่าพ่อของตนเองไม่ได้ถูกงูเห่ากัดตายโดยเป็นอุบัติเหตุตามที่ตำรวจสรุป เพราะมันบังเอิญ เกินไปที่งูหลุดออกจากกรงแล้วจะเลื้อยขึ้นไปบนชั้น 2 ของบ้านแล้วกัดพ่อตาย พุ่มรักเห็นด้วยกับ ข้อสังเกตนั้นจึงลองสำรวจรอบบ้าน ด้านหลังของบ้านเป็นพื้นที่กว้างและมีตาข่ายคลุมสำหรับเลี้ยงนก ลูกสาวของหมอแสงบอกว่าพ่อไม่ชอบขังนกในกรง พุ่มรักพบเหยี่ยวตัวหนึ่งบนกิ่งไม้หลังบ้านนี้ ลูกสาว หมอแสงบอกว่าเป็นเหยี่ยวที่มีคนเอามาให้รักษาแต่ไม่ได้มาเอาคืน หลังจากนั้นเธอชี้ให้พุ่มรักดูกรง ของงูเห่าที่กัดพ่อตาย พุ่มรักสังเกตว่าที่กรงมีช่องแตกพอให้งูเลื้อยออกมาได้ แต่มันไม่ออกมาเหมือน กลัวอะไรบางอย่าง และที่ตัวงูเหมือนมีรอยแผล ลูกสาวของหมอแสงก็เพิ่งสังเกตเห็นและกล่าวว่า อาจจะเป็นตอนที่ทุกคนพยายามช่วยกันจับมันกลับเข้ากรง พุ่มรักถามถึงคนที่จับงูตัวนี้ได้ ลูกสาว หมอแสงจึงให้ข้อมูลว่าชื่อลุงจอน พุ่มรักจึงไปพูดคุยด้วย ได้รับความว่า งูเห่าตัวนั้นป่วยนอนอยู่แถวนี้มา

นาน พอลุงจอนจับได้จึงแจ้งตำรวจ แต่ตำรวจกล่าวว่ากำลังตามคดีอื่นอยู่ ให้เก็บงูไว้ก่อน ลุงจอนจึงนำไปฝากไว้กับหมอแสงเพราะมีกรงขังสัตว์น่าจะสะดวกกว่าเก็บไว้ที่บ้าน

พุ่มรักกลับมาที่บ้านหมอแสง เจอลูกสาวหมอแสงกำลังนั่งดูรูปในอัลบั้มเก่า ๆ มีรูปหนึ่งเป็นพิธีงเต็กของหมา พุ่มรักสงสัยจึงสอบถามว่าทำไมจึงจัดพิธีขึ้น ลูกสาวหมอแสงเล่าให้ฟังว่าเจ้าของหมาชื่อฉลองเขารักหมาของเขามาก มันตายหลังจากที่นำมาให้พ่อของตนเองรักษา ฉลองเคยชู้ฆ่าพ่อของตนด้วยหลังจากที่หมาของเขาตาย พุ่มรักเก็บข้อสังเกตเอาไว้ แล้วโทรสั่งให้จันทร์แรมศึกษาข้อมูลเรื่องพฤติกรรมของงูให้จันทร์แรมให้ข้อมูลกับพุ่มรักว่า โดยปกติงูจะไม่ทำร้ายใคร เว้นแต่จะมีใครไปยุ่งกับมันก่อน หากคินนั้นหมอแสงนอนไม่นิ่งเอามือไปพาดกระทบบงูเข้า มันก็ฉกได้เหมือนกัน หลังจากวางสายจากจันทร์แรม สามิต 14 ก็โทรเข้ามาแล้วแจ้งว่าสรุปคดีได้แล้วว่าคนที่วางแผนฆ่าหมอแสงคือนายฉลอง เพราะเขาพบรูปถ่ายในบ้านฉลองที่เคยทำงานในฟาร์มงูมาก่อน แต่พุ่มรักเห็นต่าง ทั้งสองจึงนัดไปเจอกันที่บ้านหมอแสง พุ่มรักสรุปให้ทุกคนฟังว่าแท้จริงแล้วมันเป็นอุบัติเหตุจริงๆ เพราะรอยแผลบนตัวงูเกิดจากกรงเล็บเหยี่ยว โดยปกติเหยี่ยวจะจับงูกินเป็นอาหาร เมื่อเอางูเข้ามาไว้ในพื้นที่ที่มีเหยี่ยวอยู่ก่อนแล้ว เหยี่ยวจึงจิกงูแล้วทำมันหล่นลงบนขานบ้าน งูเลื้อยหนีเหยี่ยวเข้าไปในห้องนอนของหมอ และกัดหมอตาย และเหตุผลที่งูไม่ยอมเลื้อยออกมาจากกรงอีกเมื่อถูกจับกลับเข้าไปก็เพราะมันรู้ว่ามันเหยี่ยวรออยู่ข้างนอก

1.3 คนหนีเงา

คุณนายพรทิพย์ขอให้พุ่มรักช่วยสืบคดี เพราะที่ดินของสามีถูกขาย พร้อมกับเงินในบัญชีของสามีที่หายไปด้วย ทั้ง ๆ ที่สามีของเธอเสียชีวิตไปแล้ว บดินทร์ตายเพราะเครื่องบินตกที่เชียงใหม่เมื่อสองอาทิตย์ก่อน พุ่มรักขอเข้าไปดูห้องทำงานและถามประวัติ พบว่าบดินทร์เคยเรียนที่มหาวิทยาลัยฟินิกซ์ ประเทศสหรัฐอเมริกา บนโต๊ะพบแผ่นซีดีเพลงของนักร้องฝรั่ง คุณนายพรทิพย์บอกว่าแปลก เพราะปกติบดินทร์ไม่ฟังเพลง พุ่มรักจึงขอเปิดฟัง มันเป็นเพลงที่มีประโยคว่า “By the time I get to phoenix...” พุ่มรักสอบถามเรื่องการขายที่ดิน คุณนายพรทิพย์บอกว่าเจ้าของใหม่แจ้งว่าเขาซื้อขายผ่านนายหน้า แสดงเอกสารทุกอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และลายเซ็นเป็นของบดินทร์จริงทุกอย่างจัดการผ่านเลขาของเขา แต่เลขาบอกว่าไม่รู้เรื่องนี้ และไม่เคยเห็นโฉนดที่ดินนั้นมาก่อน คุณนายพรทิพย์ยืนยันว่าจริงเพราะโฉนดเก็บไว้ที่บ้านตลอด จนกระทั่งเช้าวันนั้นที่บดินทร์นำติดตัวไปเพราะจะไปคุยกับสถาปนิก ทั้งสองกำลังวางแผนสร้างบ้านที่นั่น และโฉนดน่าจะถูกทำลายไปพร้อมกับเครื่องบินตกแล้วด้วยซ้ำ ต่อมาคุณนายพรทิพย์เล่าว่าได้นำอัฐิของบดินทร์ไปลอยอังคารที่กระบี่ เพราะเขาชอบทะเลมาก เขาเคยบอกว่าอยากรีไทร์และซื้อบ้านริมทะเลสักหลัง

หลังจากคุยกับคุณนายพรทิพย์ พุ่มรักไปพบเลขาของบดินทร์ แล้วพบซีดีของนักร้องคนเดียวกันกับที่พบบนโต๊ะที่บ้านบดินทร์อยู่บนโต๊ะของเลขา เธอบอกว่าเป็นคนซื้อให้เขาเอง เพราะเห็นเขาเหมือนไม่มีความสุขในชีวิต พุ่มรักสั่งให้จันทร์แรมแปลเพลง “By the time I get to phoenix” ให้ เพราะเขารู้สึกว่ามันบังเอิญที่บดินทร์ก็เรียนจบจากเมืองฟีนิกซ์เช่นเดียวกับชื่อเพลง

พุ่มรักตัดสินใจบินไปเชียงใหม่ เขาแวะเข้าห้องน้ำและได้คุยกับพนักงานทำความสะอาด พนักงานเล่าว่ามีผู้ชายคนหนึ่งเดินกลับมาเอาแหวนแต่งงานที่ทำหล่นไว้ แล้วก็ไปขึ้นเครื่องบินที่ตก พุ่มรักเอารูปให้ดูก็พบว่า เป็นบดินทร์ เมื่อถึงเชียงใหม่พุ่มรักนัดคุยกับนายหน้า นายหน้าเล่าว่าเขาไม่เคยพบบดินทร์ บดินทร์ส่งเด็กมารับเอกสารไป นายหน้าให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าเด็กคนนั้นไม่น่าจะเป็นคนท้องถิ่น เพราะเขาได้ยินเสียงอินเทอร์คอลลกับเสียงเครื่องบินในสายโทรศัพท์ พุ่มรักตามไปที่โรงแรมเพื่อตามหาคนที่ได้รับเอกสารมาส่งให้ พบว่าชื่อวสันต์ ไชยวิต แต่เมื่อเขาตรวจสอบแล้วชื่อและที่อยู่ของวสันต์กลับปลอมทั้งหมด เมื่อกลับถึงกรุงเทพจันทร์แรมส่งซองเอกสารเกี่ยวกับการตายของบดินทร์ให้ มีรายงานผลชันสูตร และรูปถ่ายศพบนเครื่องบิน เมื่อพุ่มรักดูแล้วก็บอกจันทร์แรมว่าจะเดินทางไปหานายวสันต์ พุ่มรักนั่งเครื่องบินไปที่กระบี่ และพบกับนายวสันต์ หรือแท้จริงก็คือบดินทร์ พุ่มรักเล่าว่าหลังจากเห็นรูปถ่ายศพเขาก็มั่นใจว่าบดินทร์ยังไม่ตาย เพราะศพสวมแหวนที่นิ้วก้อย ไม่ใช่นิ้วนาง พุ่มรักจึงเชื่อว่าศพนั้นเป็นของคนข้าง ๆ ที่ขยับไปนั่งที่ของบดินทร์เมื่อเขาไม่ได้ขึ้นไปกับเครื่องลำนั้น อีกทั้งขนาดมือของศพยังแตกต่างจากมือของบดินทร์ด้วย บดินทร์จึงยอมรับและเล่าให้ฟังว่าวันนั้นเขาถอดแหวนออกและนั่งทำใจอยู่ในห้องน้ำ เพราะไม่อยากไปคุยกับสถาปนิกที่เชียงใหม่ เขาเป็นนิสักรรยาตัวเองที่ชอบเหวี่ยงวิน อีกทั้งเขายังชอบทะเลมากกว่าภูเขา เขาไม่เคยอยากมีบ้านที่นั่น เขาวางแหวนทิ้งไว้ และเดินออกไป แต่ในที่สุดก็ตัดสินใจกลับมาเอาแหวนนั้น แต่พนักงานทำความสะอาดบอกว่าไม่เห็น และแน่นอนว่าพนักงานคนนั้นเป็นคนเก็บแหวนไปเอง บดินทร์นั่งกุมขมับอยู่ที่สนามบินจนตกเครื่อง เมื่อทราบข่าวว่าเครื่องตก เขาจึงเกิดความคิดที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยการหายไปจากโลกนี้ เพลง “By the time I get to Phoenix” เป็นเพลงที่พุดถึงผู้ชายที่ตัดสินใจจากผู้หญิงคนหนึ่งไป และฟีนิกซ์ยังเป็นนกที่ตายแล้วเกิดใหม่ได้ เขาจึงตัดสินใจถอนเงินและขายที่ดินเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยที่เขารู้ว่าภรรยา กับลูกจะอยู่ได้อย่างสบายด้วยเงินประกันชีวิตของเขา

1.4 คดีปรีณยา

พุ่มรักเข้าไปหาสามิต 14 สอบถามเกี่ยวกับคดีคุณนายแดง ซึ่งเป็นภรรยาของคุณยศ ผู้เคยช่วยเหลือพุ่มรัก คุณยศเกิดอุบัติเหตุตาย แต่คุณแดงกลับถูกตำรวจจับ พุ่มรักจึงมาเพื่อช่วยไขคดีนี้ สามิต 14 เล่าว่าคุณยศเดินตกบ่อปลาปรีณยาที่บ้านตัวเองตาย ถูกกินเหลือแค่กระดูกเท่านั้น

มีหลักฐานแน่นหนาว่าคุณนายแดงตั้งใจให้เป็นเช่นนั้น ผมรักขอสอบปากคำคุณนายแดง คุณนายแดงเล่าว่าเธอไปต่างจังหวัดวันอังคาร พอวันศุกร์ก็กลับมาบ้านก็พบโครงกระดูกในบ่อปลา เธอสันนิษฐานว่าคุณยศน่าจะตายในวันพุธ เพราะติดต่อกุณยศไม่ได้ในวันพฤหัสบดี คุณนายแดงให้การว่าคุณยศเคยเมาแล้วเดินตกบ่อ 2-3 ครั้ง และในบ่อนั้นเธอไม่รู้เลยว่าเป็นปลาพันธุ์อะไร เพราะคุณยศไม่ให้ยุ่ง รู้แต่ว่าเป็นปลาที่ใช้ทดลองทางพันธุกรรม เหตุผลที่ตำรวจสงสัยว่าเป็นการฆาตกรรม เพราะคุณนายแดงดูไม่เศร้า อีกทั้งเธอยังจะได้เงินประกัน 3 ล้านบาทจากการตายของคุณยศ และสิ่งแรกที่ทำหลังจากโทรแจ้งตำรวจ คือโทรหาบริษัทประกัน

ผมรักไปดูสถานที่เกิดเหตุ ที่บ้านมีตู้ปลามากมาย เพราะคุณยศเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยผู้เชี่ยวชาญเรื่องปลา ทำการทดลองเกี่ยวกับการตัดแต่งยีนของปลาชนิดต่าง ๆ ผมรักพบโทรศัพท์มือถือเครื่องหนึ่งในลิ้นชักโต๊ะของคุณยศ เขาให้จันทร์แรมตรวจสอบและพบว่าเจ้าของเครื่องชื่อ สมภพ ชินปัญวาส ผมรักเดินไปที่สวนและพบว่ามีหมากำลังขุดคุ้ยกระดูกชิ้นหนึ่ง เขาโทรศัพท์ไปหาสามี 14 เพื่อสอบถามว่าโครงกระดูกของคุณยศมีชิ้นส่วนที่หายไปคือกระดูกมือใช่หรือไม่ เมื่อสามี 14 บอกว่าใช่ ผมรักจึงรีบบอกว่าเขาได้คำตอบแล้ว ให้ปล่อยคุณนายแดง และให้ทุกคนมาพบเขาที่บ้านสถานที่เกิดเหตุ เมื่อทุกคนมาถึง ผมรักกระโดดลงไปบ่อปลาแล้วแสดงให้เห็นว่าเขาไม่ได้ถูกกิน อีกทั้งยังกล่าวว่ปลาพวกนี้เป็นปลาที่ถูกคุณยศตัดแต่งพันธุกรรมแล้ว สรุปได้ว่าไม่ได้มีใครตายในคดีนี้ คุณยศเพียงต้องการสร้างเรื่องให้เป็นข่าวดังเพื่อให้ทุกคนรู้ข่าวการทดลองของเขาเท่านั้นว่าสามารถตัดแต่งยีนให้ปลาปิรันยาไม่กัดคนได้ ส่วนโครงกระดูกเป็นเพียงโครงกระดูกที่ใช้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยเท่านั้น ผมรักอ้างว่าติดต่อกุณยศได้แล้ว อีกสักครู่ก็จะเดินทางมาที่บ้าน

เมื่อเวลาผ่านไป คุณยศก็ยังไม่ปรากฏตัว คุณนายแดงมีท่าที่ร้อนรน และขอไปโทรศัพท์ในบ้าน ปรากฏว่าโทรศัพท์ที่อยู่กับผมรักดังขึ้น เมื่อกดรับสายก็มีเสียงของคุณนายแดงพูดว่า “สมภพ... ยศยังไม่ตาย...” ผมรักเดินเข้าไปหาคุณนายแดงที่หน้าซีตขาว เพราะรู้ว่าตัวเองถูกหลอก ผมรักยอมรับว่าหลอกทุกคน เขาอธิบายว่า เขาแค่เปลี่ยนปลาในบ่อเป็นปลาตะเพียนทองที่มีลักษณะคล้ายกันเท่านั้น เขาขอให้คุณนายแดงโทรศัพท์เข้าเครื่องของสมภพเพื่อยืนยันข้อสันนิษฐานของตัวเอง เขาโยนกระดูกท่อนหนึ่งในสารวัตร มันคือกระดูกมือที่หมาคุ้ยขึ้นมาจากดินในสวน ผมรักอธิบายต่อว่าคนที่โยนกระดูกให้หมาแทะต้องทำด้วยความโกรธแค้น คนในบ้านมีแค่คุณนายแดงและคุณยศเท่านั้น ถ้าหากคุณนายแดงฆาตกรรมสามี ก็ต้องเก็บซ่อนหรือทำลายหลักฐานทุกชิ้น ไม่มีทางโยนกระดูกให้หมาแทะแน่ ๆ ดังนั้นจึงมีบุคคลที่สามมาเกี่ยวข้องแน่นอน เมื่อผมรักพบโทรศัพท์มือถือของสมภพในลิ้นชักโต๊ะของคุณยศก็ยิ่งมั่นใจ อีกทั้งคุณนายแดงยังโทรเข้ามา แปลว่าสมภพจะต้องเป็นชู้กับคุณนายแดง แต่จุดขัดแย้งอยู่ตรงที่ว่าถ้าสมภพกับคุณนายแดงร่วมมือกันฆ่าคุณยศ ทำไมยังต้องเก็บมือถือของสมภพไว้ คำตอบคือคุณยศเป็นคนที่รู้แผนการและคิดจัดการสมภพก่อน เขาปล่อยให้ปลา

ในบ่อหิวโหย หลังจากที่มีสมภพตายก็โยนกระดูกให้หมาแทะด้วยความแค้น แล้วหนีไปกบดานที่ไหนสักพัก ท้ายที่สุดคุณแดงจึงยอมรับสารภาพว่าที่พุ่มรักพูดเป็นเรื่องจริงทั้งหมด

1.5 ฆาตกรรมดักแด่หนีเที่ยว

พุ่มรักบังเอิญเจอคุณลุงแปลกหน้าที่บาร์เหล้า หลังจากได้พูดคุยกัน เขาก็พบว่าคุณลุงเสร์รา โศกเสียใจกับการตายของภรรยา ที่ไม่สามารถหาคนผิดมารับโทษได้ พุ่มรักขอให้คุณลุงเล่าเรื่องราวทั้งหมดเพื่อช่วยไขคดี คุณลุงเล่าว่าปกติภรรยาดูแลเขาดีมาก และไปไหนมาไหนด้วยกันมาตลอด เขาเคยไปเที่ยวรอบโลกกับภรรยาเป็นการอันนินมุน ทุกครั้งที่เปลี่ยนประเทศ ภรรยา ก็จะชอบพูดว่า “ดักแด่หนีเที่ยวอีกแล้ว” และปรับนาฬิกาให้เวลาตรงกับประเทศนั้น ๆ ครั้งล่าสุดเขาต้องเดินทางไปประเทศญี่ปุ่นคนเดียว เมื่อโทรกลับมาหาภรรยา เขาได้ยินเสียงปืนแล้วสายก็ตัดไป เขาจำเวลาได้แม่นยำว่าเป็นเวลา 15.50 น. ตามเวลาประเทศไทย แต่ผู้ต้องสงสัยคนเดียวในคดีกลับมีพยานชัดเจนว่าสังสรรค์อยู่กับเพื่อนในเวลาที่เกิดเหตุ เมื่อพุ่มรักฟังจบก็ไขคดีได้ว่า แท้จริงแล้วในวันเดินทางไปญี่ปุ่น ภรรยาของคุณลุงก็พูดว่า “ดักแด่หนีเที่ยวอีกแล้ว” ดังนั้นเธอจึงเปลี่ยนเวลาบนนาฬิกาของคุณลุงให้แล้วเรียบร้อย เมื่อคุณลุงไปถึงแล้วปรับเวลาอีกครั้ง จึงทำให้นาฬิกาเรือนนั้นเวลาคลาดเคลื่อนไป ดังนั้น เวลาเกิดเหตุที่แท้จริงคือเวลา 13.50 น. คุณลุงไม่เคยรู้เพราะไม่เคยหยิบนาฬิกาเรือนนั้นมาใช้อีกเลย เมื่อหยิบออกมาดูก็พบว่าเวลาบนนาฬิกาคือเวลาที่เร็วกว่าเวลาปกติถึง 4 ชั่วโมงจริง ๆ

1.6 โจรกลับใจ

พุ่มรักถูกลอบยิงด้วยอาวุธสงครามขณะขับรถ เขาคงคิดว่าเพราะอะไร เนื่องจากการสืบคดีของเขาก็ทำให้คนเข้าคุกไปไม่น้อย สาเหตุที่เขาออกจากบ้านในวันนี้ก็เพราะเขาเห็นประกาศขายรถมือสองที่น่าสนใจ จึงออกไปดู พุ่มรักเห็นแล้วชอบมาก จึงตกลงใจจะซื้อทันที แต่เมื่อขับออกมาได้สักพักก็มีรถกระบะของคนร้ายขับตามมา และเริ่มยิง เขาหักหลบเข้าไปในโรงแรม่านรูดแห่งหนึ่งแล้วโทรหาสามี 14 เขารีบมาพร้อมกับยื่นรูปถ่ายปิกนามาให้พุ่มรักชี้ตัวคนร้าย พุ่มรักชี้ตัวได้อย่างมั่นใจ คนร้ายชื่อเล็ก ด่านทต เป็นมือปืนสังกัดเสี่ยปรกรณ์ และเสี่ยปรกรณ์คือคนที่ถูกจับเข้าคุกเพราะการสืบคดีของพุ่มรัก แต่น่าแปลกที่มันเป็นคดีที่ผ่านไปแล้วยังถึง 4 ปี และพุ่มรักแย้งว่าเขาอยู่ในคุกหากแต่สามิต 14 บอกว่านายปรกรณ์ออกจากคุกแล้วเมื่อ 6 เดือนก่อน

หลังจากหายไปสี่ขวบ สามิต 14 โทรกลับมาบอกพุ่มรักว่านายปรกรณ์ไปต่างจังหวัด และเขาบวชเป็นพระเรียบร้อยแล้ว พุ่มรักคิดว่าเขาบวชเพื่อหลบหนีคดี จึงตัดสินใจไปที่วัดด้วยตัวเอง เจ้าอาวาสยืนยันว่านายปรกรณ์กลับใจแล้วจริง ๆ และได้มาบวชเพื่อหนีคดีอะไร พุ่มรักจึงขอตัวกลับและไปปรับรถที่ส่งซ่อมจากการถูกรถยิง เมื่อเขาขับออกจากอู่ ก็ถูกรถจักรยานยนต์และรถเก๋งตามประกบ

ยิ่งอีก เมื่อตัวรถถูกเหวี่ยงจากการหักหลบลงไปในคูข้างทาง มือปืนจึงตามมาจะยิงซ้ำ แต่พุ่มรักกลับได้ยินเสียงเขาร้องว่า “เฮ้ย! ฉิบหาย! ตายท่า ไ้เวอร์นี้ไม่ใช่เสียหายนี้หว่า แต่ทำไมขับรถของมันวะ?” ทำยที่สุดจึงสรุปได้ว่าเป็นการยิงผิดตัว เพราะพุ่มรักดันไปซื้อรถมาจากภรรยาของเสียหาย

1.7 จดหมายขู่

เด็กหนุ่มสองคนตีเทนนิสกระทบกับหน้าต่างชั้นบนของบ้านหลังหนึ่งแตกกระจาย พวกเขาจึงเข้าไปในบ้านเพื่อแสดงความรับผิดชอบ แต่กลับพบว่าเจ้าของบ้านนอนคว่ำหน้าบนพื้นและเลือดไหลนอง พุ่มรักถูกสามิต 14 ตามให้มาช่วยสืบคดีเช่นเคย เขาไปที่สถานที่เกิดเหตุ พร้อมกับสามิต 14 ร.ต.ต. สมศักดิ์ และร.ต.ต. ธนู พุ่มรักมองของจดหมายบนพื้น แล้วทดลองให้ ร.ต.ต. สมศักดิ์ และร.ต.ต. ธนู วิเคราะห์รูปการณ์จากที่เห็น ทั้งสองคนลงความเห็นตรงกันว่าเป็นการฆ่าตัวตาย เพราะไม่มีร่องรอยการบุกรุก สภาพศพมีมิดตัดจดหมายปักคอกตรงหัวใจพอดี แสดงให้เห็นว่าเขาตั้งใจให้ตนเองตายอย่างไม่ธรรมดา แต่ร.ต.ต. ธนูก็ยังมีข้อสงสัยที่หาคำตอบไม่ได้ คือรอยแผลเป็นทางยาวที่แขนซ้ายของศพ ในขณะที่ร.ต.ต. สมศักดิ์ กล่าวว่า แผลนั้นน่าจะเกิดจากการล้มครูดขอบโต๊ะ ไม่เกี่ยวกับการตาย นอกจากนี้สามิต 14 ยังสังเกตเห็นรอยขีดที่ศีรษะด้วย ร.ต.ต. สมศักดิ์อธิบายว่าน่าจะเกิดจากการล้มหัวฟาดพื้น แต่สามิต 14 ยังคงตั้งข้อสังเกตต่อไปอีกว่าลักษณะการแทงตัวเองนั้นผิดปกติ เพราะตำแหน่งแผลเกิดจากคมมีดแทงผ่านแขนซ้ายทะลุหัวใจ ซึ่งทำให้เกิดความเจ็บปวดมาก ไม่น่าจะมีใครฆ่าตัวตายด้วยการแทงตัวเองเช่นนี้

พุ่มรักกล่าวว่าการวิเคราะห์ของนายตำรวจทั้งสองน่าจะเป็นไปได้ หากไม่มีจดหมายขู่ เขาพูดพร้อมกับขูจดหมายที่ยับยู่แผ่นหนึ่งให้ทุกคนเห็น ในกระดาษเขียนว่า “มึงทำลายกู มึงต้องตาย” พุ่มรักกล่าวว่าเขาพบในถังขยะ แล้วสอนว่าเวลาตรวจสอบหลักฐานในที่เกิดเหตุควรตรวจให้ละเอียด ถึถ้วน ร.ต.ต. สมศักดิ์ จึงเปลี่ยนข้อสรุปเป็นการฆาตกรรม แต่พุ่มรักก็แย้งว่าเป็นการสรุปที่เร็วเกินไป ทั้งหมดไปสอบถามเด็กที่เล่นเทนนิสทั้งสอง ได้ความว่าในบ้านมีป้าแม่บ้านคนหนึ่ง เมื่อพวกเขาได้ไปคุยกับป้าแม่บ้านก็พบว่าเธอเป็นคนหูตึง จึงไม่ได้ลงมาเปิดประตูตอนเด็กทั้งสองกดกริ่งในตอนแรก

พุ่มรักสรุปคดีว่าเป็นอุบัติเหตุ โดยเฉลยว่าผู้ตายตายเพราะลูกเทนนิสลอยทะลุหน้าต่างมากระแทกหัวเขา มีดที่กำลังตัดจดหมายหล่นลงที่พื้น แล้วเขาก็ล้มลงทับมีดดำนั้น มันแทงถากแขนซ้ายทะลุเข้าที่หัวใจ คำอธิบายของพุ่มรักมีเหตุผลสนับสนุนคือไม่มีคนกำลังจะฆ่าตัวตายที่ไหนมานั่งตัดของจดหมายที่มีตราการไฟฟ้า ในห้องไม่มีร่องรอยการต่อสู้ หรือใครอื่นอีกที่เข้ามาในห้องได้ ส่วนเรื่องจดหมายขู่ เขาแค่สร้างหลักฐานเท็จขึ้นมาเพื่อสอนการสืบคดีให้กับ ร.ต.ต. สมศักดิ์ และร.ต.ต. ธนู เท่านั้น พุ่มรักทั้งทำยไว้ว่าอย่าเชื่อทุกอย่างที่พบ เพราะมันอาจจะจะเป็นสิ่งที่ใครบางคนสร้างขึ้นมาก็ได้

1.8 ฆาตกรรมกลางทะเล

พุ่มรัก ได้รับเชิญให้ไปพบชายแปลกหน้า และเขาขอให้พุ่มรักช่วยสืบคดีการตายของลูกสาวที่ชื่อ อลิษา เพราะพุ่มรักเคยเป็นเพื่อนกับเธอในวัยมัธยมต้น พุ่มรักจำได้ว่าเขาและเพื่อน ๆ ชอบล้อเธอทำให้เธอต้องออกจากโรงเรียนเพราะความอาย ผู้ต้องสงสัยในคดีนี้คือชาตรี สามีของอลิษา ชาตรีปฏิเสธทุกข้อกล่าวหา และให้การว่าตื่นมาก็ไม่พบภรรยาแล้ว ภรรยาเขากระโดดน้ำฆ่าตัวตายขณะอยู่บนเรือ เขาพบแต่จดหมายที่มีข้อความลาตาย และบอกรักเขา ตำรวจกล่าวว่าจะจดหมายนั้นสามารถปลอมขึ้นมาได้ ที่สำคัญลายมือยังดูเรียบร้อย ต่างจากสภาพห้องในเรือที่มีของกระจัดกระจาย นอกจากนี้ยังมีชาวประมง 3 คนให้การตรงกันว่า 1 วันก่อนเกิดเหตุ พวกเขาเห็นชายอีกคนในเรือของทั้งสอง ในขณะที่ชาตรียืนยันว่าไม่มีคนอื่นอยู่บนเรือ

พุ่มรักกล่าวว่าชาตรีมีพิรุณตอนพูดถึงชายลึกลับคนนั้น ทั้งหมดจึงพยายามตามหาข้อมูลของชายคนนั้นต่อไป ต่อมาพุ่มรักได้มีโอกาสไปรับประทานอาหารที่บ้านของอลิษา สมาชิกในบ้านมีสามคน ผู้เป็นพ่อ วาสนา ผู้เป็นแม่ และลูกชายอีก 7 คน พุ่มรักบังเอิญได้ยินลูกชายคนหนึ่งบอกให้แม่กินยา เขาสังเกตแวบหนึ่งแล้วจดจำชื่อยาไว้ เขาได้ข้อมูลจากผู้เป็นแม่ว่าอลิษามีนิสัยแข่งกระด้าง โทมาแบบผู้ชาย แต่จิตใจอ่อนโยน และเธอมีปานแดงที่ตะโพกขวา หลังจากกลับจากบ้านอลิษา พุ่มรักให้จันทร์แรมสืบข้อมูลพลอยน้ำที่พบในช่วงอาทิตยนั้น และขอข้อมูลยาที่เขาจดจำมา

ต่อมาพุ่มรักจึงสรุปคดีให้ทุกคนฟังว่า ทั้งหมดเป็นการฆ่าตัวตายจริง ๆ พุ่มรักให้ทุกคนดูใบรายงานการพบศพพลอยน้ำ มีศพหนึ่งที่มีการขีดฆ่าจากคำว่า “ชาย” เป็นคำว่า “กะเทย” เมื่อเขาได้ไปพูดคุยกับที่บ้านของอลิษา และพบว่าแม่ของเธอที่ต้องกินยาสำหรับคนที่ขาดฮอร์โมนเพศหญิงทำให้พุ่มรักเะใจว่าพันธุกรรมของบ้านอลิษาที่มีลูกชายเกือบทั้งหมดมีฮอร์โมนเพศชายที่สูงมาก ดังนั้นสาเหตุที่อลิษาฆ่าตัวตายน่าจะมาจากการถูกล้อเลียนเรื่องรูปร่างที่คล้ายผู้ชายมาตลอดตั้งแต่วัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นร่างกายของเธอก็ค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นผู้ชายมากขึ้น และทำให้เธอรับไม่ได้ ศพที่ถูกระบุว่า เป็นกะเทยที่พบจึงเป็นศพของอลิษา แต่ไม่มีใครสนใจ เพราะคิดว่าไม่ใช่เธอ ที่สำคัญคือรูปถ่ายในที่เกิดเหตุพบยาชนิดเดียวกันกับที่แม่ของเธอกินอยู่ด้วย แสดงให้เห็นว่าอลิษาก็มีปัญหาเช่นเดียวกับแม่ของเธอ ทำยที่สุดชาตรีจึงยอมรับว่าทั้งหมดเป็นไปตามที่พุ่มรักสันนิษฐาน อลิษาไม่ยอมให้เขาต้องอับอายที่มีภรรยา มีรูปร่างเป็นผู้ชาย พวกเขาคุยกันเรื่องนี้หลายรอบและอยู่ในสถานการณ์ที่อึดอัดจึงไปเที่ยวทะเลกัน เพื่อหลีกหนีผู้คนและหาทางออก แต่อลิษาก็เลือกจบชีวิตตัวเองเพื่อให้เขามีชีวิตใหม่ที่ดีกว่า ส่วนเขาไม่พูดความจริง เพราะต้องการให้เกียรติภรรยาและไม่อยากให้ภรรยาของตนเองต้องเป็นข่าวใหญ่โต

1.9 คดีทีวีแชมเปียน

พุ่มรักนั่งรถไปกับสามิต 14 เพื่อไปพบ “สายขาว” ของสามิต 14 แต่รอนานแล้วก็ไม่มาสักที พุ่มรักจึงลงจากรถไปเดินสำรวจ แล้วก็พบรอยเท้า ทั้งสองจึงเดินตามรอบไปจนพบศพของแสน สายสืบของสามิต 14 นอนตายมีเลือดไหลออกจากหน้าอก คาดว่าถูกยิงในระยะประชิด พุ่มรักพบกับ ปากกาถูกลิ้นที่นายแสนกำไว้แน่น คินนี่นายแสนมีนัดส่งหลักฐานการค้ายาสำคัญมาให้สามิต 14 แต่ ถูกเก็บเสียก่อน พุ่มรักพยายามหาว่าทำไมแสนจึงกำปากกาไว้แน่น จนพบว่าที่ห้องของผู้ตายเขียน คำว่า “ทีวีแชมเปียน” แบบกลับหัว แปลว่าผู้ตายเขียนด้วยตัวเอง พุ่มรักจึงบอกให้สามิตพยายามนึก ว่ามันหมายถึงอะไรได้บ้าง ทำยที่สุดสามิตก็นึกออกว่าเขาเจอกับแสนครั้งแรกที่ร้านอาหารญี่ปุ่นและ นั่งดูรายการทีวีแชมเปียนด้วยกัน เป็นตอนที่แข่งกันกินอาหาร พุ่มรักจึงกล่าวว่าถ้าอย่างนั้นแสนก็กลืน หลักฐานลงท้องไปในตอนจวนตัว แล้วเขียนคำใบ้ไว้เพื่อให้เป็นรหัสที่รู้กันเพียง 2 คนกับสามิต อย่างแน่นอน เมื่อคนร้ายถูกสั่งให้มายิ่งและนำหลักฐานกลับไป แต่ไม่พบอะไร จึงทำเพียงยิงให้ตาย และทิ้งศพไว้ ไม่ได้เอะใจว่าเขาจะกลืนหลักฐานลงไป

1.10 คดีไฟแค้น

สามิต 14 มาพบพุ่มรัก เพราะพ.ต.ต. อาทิตย์ ผู้เป็นตำรวจดับเพลิงที่ถูกจับในข้อหาเผาบ้าน ตัวเองเพื่อหวังเงินประกัน ขอร้องให้พุ่มรักช่วยทั้ง ๆ ที่ตำรวจมีหลักฐานแน่นหนา พ.ต.ต. อาทิตย์ อ้างว่าเขาถูกกลั่นแกล้ง เพราะเขาไม่เคยทำประกันอัคคีภัยพวกนั้นเลย พุ่มรักสืบจากบริษัทประกัน พบว่าเขาติดต่อซื้อขายโดยไม่เคยพบ พ.ต.ต. อาทิตย์ มาก่อน เมื่อตรวจสอบประวัติพบว่า ตลอดระยะเวลาการทำงาน พ.ต.ต. อาทิตย์ ทำหน้าที่ได้ค่อนข้างดีมาตลอด ไม่มีการฟ้องร้องใด ๆ มีคนตาย 7 คนต่างกรรมต่างวาระกัน แต่ไม่ใช่ความผิดของตำรวจนักดับเพลิง มีรายหนึ่งเป็นเด็กชาย วัย 3 ขวบที่ติดอยู่ในบ้านเพราะพ่อออกไปทำงาน พุ่มรักตัดสินใจไปพบพ่อของเด็กเพื่อให้เงินทำบุญ เพราะน้องชายของเขาก็เสียชีวิตด้วยสาเหตุเดียวกัน

ทำยที่สุดพุ่มรักจึงไปพบพ.ต.ต. อาทิตย์ และกล่าวสรุปคดีในสิ่งที่เขาค้นพบว่า นายถวิล พ่อของเด็ก 3 ขวบที่ตายในกองเพลิงนั้นเป็นคนวางแผนทุกอย่างเพื่อแก้แค้น โดยก่อนที่พุ่มรักจะไปหา นายถวิล เขาไปหาเจ้าของบ้านที่ไฟไหม้ในวันเดียวกันมาก่อนและพบว่าทุกคนให้ข้อมูลตรงกันว่าพ.ต.ต. อาทิตย์ขอเงินพิเศษก่อนที่จะช่วยดับไฟให้ เช่นเดียวกับที่เขาขอเงินพิเศษจากนายถวิล แต่เมื่อถวิลมีเงินไม่พอ พ.ต.ต. อาทิตย์จึงไปช่วยคนอื่นก่อน ลูกชายของถวิลจึงต้องตายในกองเพลิง ทุกคนไม่กล้าฟ้องร้องเอาผิดเพราะบางรายก็ทำอาชีพผิดกฎหมาย ไม่อยากยุ่งเกี่ยวกับตำรวจ ส่วน คนอื่น ๆ ที่เหลือ พ.ต.ต. อาทิตย์ ก็ชู่เอาไว้ เหลือนายถวิลที่นิ่งเงียบและรอวันล้างแค้นด้วยการซื้อ

ประกันอัคคีภัย และเผาบ้านของพ.ต.ต. อาทิตย์ จัดฉากให้เหมือนการเผาบ้านเพื่อหวังเงินประกัน และให้กฎหมายจัดการกับพ.ต.ต. อาทิตย์ในที่สุด

1.11 เดินตามหัวใจ

พุ่มรักไปร้องเพลงที่คาเฟ่ตามปกติ ในคืนนั้นผู้จัดการคาเฟ่พบว่า มีทางเครื่องคนหนึ่งที่ห้อง จึงจำเป็นต้องหาคนใหม่มาแทน พุ่มรักสวนกับชายหนุ่มคนหนึ่งที่ได้เดินออกมาจากห้องน้ำหญิง ทั้งสองสบตากัน แล้วชายหนุ่มก็กล่าวว่าขอโทษที่เข้าห้องน้ำผิด ต่อมาผู้จัดการพาทางเครื่องคนใหม่มาแนะนำ เธอชื่อเก้ ผู้จัดการให้เธอเริ่มงานในคืนนั้นทันที เธอเดินได้อย่างเข้ากับทีมเป็นอย่างดีไม่มีปัญหาอะไร

2 วันต่อมาหลังจากแสดงจบ มีชายคนหนึ่งมาพบพุ่มรัก เพื่อขอให้ช่วยเรื่องลูกชายที่หายตัวไปในคาเฟ่แห่งนี้ เขาให้ข้อมูลว่าลูกชายชื่อปอง หายตัวไปที่คาเฟ่แห่งนี้ เพราะตอนโทรคุยกันเขาได้ยินประกาศของโฆษกบอกว่าขอเชิญพบกับพุ่มรัก พานสิงห์ และได้ยินพุ่มรักร้องเพลง ร้องให้กับเดือน นอกจากนี้เขายังให้ข้อมูลว่าวันนั้นลูกชายมาฉลองรับปริญญากับเพื่อน จากนั้นก็ขอตัวไปเข้าห้องน้ำ แล้วหายไป ไม่มีใครเห็นอีกเลย พุ่มรักจึงให้ข้อมูลลักษณะของชายหนุ่มคนที่เขาเดินสวนกันหน้าห้องน้ำ ก็พบว่าเป็นคนเดียวกันจริง พุ่มรักรับสืบทอด วันต่อมาพุ่มรักไปที่บ้านของปอง สอบถามเรื่องเพื่อนสนิทของปอง และขอเบอร์ติดต่อ บีเป็นเพื่อนสนิทของปอง บีให้การว่าพ่อของปองให้เรียนรัฐศาสตร์ แต่เขาชอบศิลปะ อยากเป็นศิลปินมากกว่า

วันต่อมาพุ่มรักมาพูดคุยกับเก้ ทางเครื่องคนใหม่ และถามเธอว่าชอบที่นี้จริง ๆ หรือแค่ใช้ที่นี่เป็นทางหนีไฟ เก้ยังคงเฉยๆ แต่พุ่มรักก็บอกว่าเขาสงสัยว่าทำไมคนที่เข้าห้องน้ำผิดคนนั้นจึงอยากเป็นทางเครื่อง หล่อนจึงถามว่าพุ่มรักรู้ได้อย่างไร พุ่มรักอธิบายว่าเพราะกลิ่นน้ำหอมที่ใช้ และในห้องน้ำยังพบแผงยาคุม ซึ่งห้องน้ำนั้นเป็นห้องน้ำพนักงาน ไม่มีใครในร้านเป็นคนข้ามเพศ ดังนั้นจึงต้องเป็นของชายหนุ่มคนนั้นแน่นอน อีกทั้งชายหนุ่มกับเก้สูงเท่ากัน และเก้ยังมาสมัครงานในวันนั้นพอดี เขาจึงพอจะเดาออก เก้หรือปองยอมรับว่าเป็นตนเองจริง และตั้งใจสมัครเป็นทางเครื่องเพื่อหลีกเลี่ยงจากพ่อ ปองเคยคุยกับพ่อเรื่องแปลงเพศ แต่พ่อไม่สนับสนุน ตอนรับปริญญาจะสวมชุดผู้หญิงรับ พ่อก็บอกว่าจะทำให้ข้าราชการอย่างพ่อเสื่อมเสียชื่อเสียง พุ่มรักกล่าวว่าเธอควรไปคุยกับพ่อให้เข้าใจ เพราะพ่อเป็นห่วงมาก

พุ่มรักโทรบอกพ่อของปองว่าพบปองแล้ว และนัดให้เขามาเจอ พร้อมบอกความจริงว่าปองเป็นทางเครื่องที่นี้ได้หลายวันแล้ว พ่อยังคงไม่ยอมรับ แต่พุ่มรักก็กล่าวว่ายิ่งยอมรับความจริงได้เร็วเท่าไรก็ยิ่งแก้ปัญหาก็ได้เร็วเท่านั้น พุ่มรักขอให้พ่อได้ดูปองแสดงก่อนแล้วค่อยตัดสินใจ สุดท้ายพ่อของปองได้เห็นลูกมีความสุข เขาจึงยอมรับ เข้าใจในตัวลูกมากขึ้น และกลับบ้านไป

1.12 รอยชู้

พุ่มรักพูดคุยกับกันย์ เพื่อนนักสืบหน้าตาดี ทั้งสองคุยถามสารทุกข์สุกดิบกัน หลังจากนั้นกันย์ก็เล่าเรื่องราวการเป็นชู้ของเขาให้พุ่มรักฟัง คนว่าจ้างของกันย์ชื่อสถาพร จ้างให้ตามรอย อร ภรรยาของเขา เพราะเธอมีพฤติกรรมที่น่าไว้วางใจ อรเป็นคนสวยมาก วันหนึ่งขณะที่กันย์นั่งในรถเพื่อรออรเข้าไปในซูเปอร์มาร์เก็ต จู่ ๆ เธอก็เข้ามาในรถแล้วถามว่าสามีจ้างให้มาตามเธอใช่ไหม ทั้งสองสบตากันแล้วกันย์ก็รู้สึกชอบเธอทันที หลังจากนั้นทั้งสองก็มีความสัมพันธ์กัน พุ่มรักฟังแล้วก็นั่งเงียบไปจากนั้นก็ลาจากมา

พุ่มรักไปพบสถาพรที่ร้านอาหารอีกแห่งหนึ่ง และให้คำตอบกับเขาว่าภรรยาของเขาคบชู้จริง พุ่มรักแสดงหลักฐานด้วยเสียงที่อัดมาจากการพูดคุยกับกันย์เมื่อครู่ สถาพรยิ้มอย่างพอใจ และจะจ่ายเงินให้พุ่มรัก แต่พุ่มรักกลับดึงหลักฐานกลับแล้วอธิบายว่า เขารู้ทันแผนการของสถาพรที่ติดต่อกันย์ไปเพื่อตามติดภรรยา เพราะกันย์หน้าตาดีมาก เขาเชี่ยวชาญเรื่องผู้หญิง สถาพรจึงตั้งใจจ้างกันย์เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ขึ้น แล้วให้พุ่มรักตามไปเก็บหลักฐานมาอีกทีหนึ่ง ท้ายที่สุดพุ่มรักจึงไม่ได้มอบหลักฐานนี้แก่เขาไป

1.13 คดีเอกซเรย์มรณะ

พุ่มรักถูกไหว่วานจากสามิต 14 อีกครั้งให้สืบคดีให้ ครั้งนี้เป็นคดีที่คนไข้ผ่าตัดรายหนึ่งเสียชีวิต หมอวิญญูเป็นผู้ผ่าตัด เมื่อพุ่มรักไปสืบข้อมูล หมอยืนยันว่าไม่ได้เกิดจากการอ่านฟิล์มกลับด้าน เพราะระมัดระวังมาก เนื่องจากเคยมีเคสเกิดขึ้นแล้ว โดยปกติก่อนผ่าตัดจะมีการเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ยืนยัน แต่วันนั้นคอมพิวเตอร์ในห้องเอกซเรย์เสียทั้งระบบ ทำให้ต้องเร่งผ่าตัด เพราะคนไข้อาการไม่ดี พุ่มรักจึงขอพบเจ้าหน้าที่แผนกเอกซเรย์ หมอวิญญูเรียกพยาบาลชื่อลักษมีมาพาพุ่มรักไป พุ่มรักได้คุยกับชาญวุฒิ ผู้รับผิดชอบฟิล์มเอกซเรย์ เขายืนยันว่าเขาทำตามขั้นตอนทุกอย่าง และสาเหตุของเคสนี้เกิดจากการอ่านฟิล์มผิด เขาให้การเพิ่มเติมว่าพิกนี้หมอวิญญูเครียดมาก อาจส่งผลกระทบถึงการทำงาน โดยเฉพาะในวันเกิดเหตุ เขาทะเลาะกับภรรยาเสียงดัง พุ่มรักขอให้ชาญวุฒิตดลองเอกซเรย์ตัวเขาให้ดูเป็นตัวอย่าง ระหว่างรอผล พุ่มรักได้ยื่นชาญวุฒิพูดคุยกับลักษมีว่าขอไปส่งที่บ้าน และทำให้เขาจับสังเกตได้ว่าชาญวุฒิชอบพยาบาลคนนี้

วันต่อมาพุ่มรักกลับมาที่โรงพยาบาลอีกครั้ง แต่พยาบาลแจ้งว่าวันนี้หมอวิญญูไม่เข้ามาทำงาน รวมทั้งลักษมีด้วย พุ่มรักจึงได้พูดคุยกับพยาบาลอาวุโสคนนั้น และได้ข้อมูลที่น่าสนใจ ทำให้เขาไปพบชาญวุฒิในเวลาต่อมา เขาถามจีชาญวุฒิเรื่องข้อมูลที่ได้มาว่าเหตุใดชาญวุฒิจึงต้องไปขอฟิล์มเอกซเรย์ที่ใช้ในการผ่าตัดคนไข้ที่เสียชีวิตกลับมาหลังการผ่าตัดเสร็จสิ้น ทั้งที่เขาไม่เคยทำเช่นนั้นเลยตั้งแต่ทำงานมา ชาญวุฒิอ้างว่าในวันนั้นตนรีบมาก จึงต้องเร่งไปขอมาเก็บให้เรียบร้อยก่อน แต่

พยาบาลคนนั้นรอบคอบมาก เธอจดหมายเลขของฟิล์มเอกซเรย์แผ่นนั้นไว้ และมันเป็นของคนไข้ชื่อสมชาย ไม่ใช่ ถนอม (คนไข้ที่เสียชีวิต) ที่สำคัญคือสมชายตายไปเมื่อ 3 ปีก่อนด้วยโรคมะเร็งที่ไตขวา ดังนั้น ในคดีนี้ เมื่อหมอวิญญูไม่ได้ดูฟิล์มกลับด้าน ก็แปลว่าเขาต้องได้รับฟิล์มผิดใบ

พุ่มรักสรุปว่าชาญวุฒิไม่ได้ทำงานพลาด แต่ตั้งใจพลาด เพื่อให้หมอวิญญูเดือดร้อน เพราะนอกจากจะให้ฟิล์มผิดใบแล้ว เขายังตั้งใจทำให้คอมพิวเตอร์ในวันนั้นใช้การไม่ได้ด้วย มีสาเหตุก็มาจากการที่ชาญวุฒิชอบลักขมิ แต่ลักขมิชอบหมอวิญญู ทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน และเขาแค้นมากที่หมอวิญญูทำลักขมิท้อง และทำแท้งให้กับเธออย่างถูกกฎหมาย โดยการวินิจฉัยและทำรายงานเท็จว่ามดลูกของเขามีปัญหา

1.14 ปริศนาจดหมายรัก

พุ่มรักไปออกรายการวิทยุกับดีเจมนต์ เมืองเพลง เขาเล่าเรื่องการเริ่มสืบคดีตั้งแต่วัยเด็กที่เริ่มมาจากการเป็นคนช่างสังเกต หลังจากนั้นพุ่มรักก็เล่าเรื่องที่ครั้งหนึ่งไม่มีใครโฟกัสสุดหวังที่คนรู้ใจของเขาซื้อให้หายไป ทำให้วุ่นวายกันไปทั้งวง จนกระทั่งบัดนี้ก็ยังหาไม่เจอ เขาเล่าว่ามีโน้ตทิ้งไว้ที่มุมเวทีว่า “ขอยืมผ้าเช็ดหน้าของเธอไปซับน้ำตากกลางใจ” ลงชื่อว่า “แฟนลับ” พุ่มรักเล่าต่อว่าเขาจึงตามสืบจากโน้ตแผ่นนั้น มีจุดน่าสังเกตคือมีกลิ่นน้ำหอม แต่เป็นลายมือผู้ชาย กระจาดตัดหัวท้ายออกทำให้เขาเชื่อว่าเป็นกระจาดจากโรงแรมใดโรงแรมหนึ่ง เพราะข้างบนน่าจะเป็นตราโรงแรม ส่วนข้างล่างเป็นที่อยู่ พุ่มรักตามจนพบว่าเป็นโรงแรมไหน และขอรายชื่อแขกที่มาพัก เขาพบว่ามีแขกคนหนึ่งที่น่าจะเป็นผู้ต้องสงสัย จึงลองนำลายมือมาเทียบกันดู พบว่าตรงกัน และคนคนนั้นก็คือดีเจมนต์ที่กำลังนั่งคุยกับเขาอยู่

ดีเจมนต์จึงถามว่าที่เขามาวันนี้เพราะต้องการมาตามหาใครหรือไม่ พุ่มรักจึงบอกว่าใช่ แต่ดีเจมนต์กลับบอกว่าเขานั้นตามมากฎที่แต่ด้วยวิธีการที่ผิดทั้งหมด เพราะไมค์ที่อยู่ที่นี่มาจากแฟนลับส่งไปรษณีย์มา พร้อมกับยื่นกล่องไปรษณีย์ให้ดูเป็นหลักฐาน ทันใดนั้นแฟนลับก็โทรเข้ามาในรายการ ดีเจจึงให้เอาสายออกอากาศทันที แฟนลับบอกรายละเอียดกล่องและตราไปรษณีย์ได้อย่างถูกต้อง เป็นการยืนยันว่าเธอเป็นคนส่งมาจริง เธอบอกว่าแฟนเพลงของพุ่มรัก และอยากให้พุ่มรักเลิกเป็นนักสืบ ให้อ่านเพลงอย่างเดียว เมื่อสายตัดไป พุ่มรักจึงบอกว่าเขารู้แต่แรกว่าทั้งหมดเป็นแผนของดีเจมนต์ เขาแค่เล่นไปตามน้ำเท่านั้น

พุ่มรักเล่าว่าเขารู้แต่แรกว่ากระจาดแผ่นนั้นเป็นของใคร เพราะน้ำหอมที่ตั้งใจหยดลงไป และโน้ตที่ว่า “ขอยืมผ้าเช็ดหน้าของเธอไปซับน้ำตากกลางใจ” เป็นท่อนหนึ่งในเพลงของพุ่มรัก ที่เขาแต่งให้กับผู้หญิงคนหนึ่งหลังจากที่ตกลงจะเป็นเพื่อนกัน เพราะการตัดใจและเป็นแค่เพื่อนกันก็เจ็บปวดเหมือนถูกยาพิษ ในตอนแรกเขาแต่งว่า ขอยืมผ้าเช็ดหน้าของเธอไปซับพิชกลางใจ” แต่เธอคนนั้น

วิจารณ์ว่ามันแรงไป เขาจึงเปลี่ยนเป็นคำว่าน้ำตา ดังนั้น การที่โน้ตไบนั้นราดด้วย “พิช” จึงเป็นนัยสำคัญที่ทำให้เขารู้ทันทีว่าเป็นใคร ดีเจมนต์จึงถามว่าแล้วทำไมจึงไม่บอกผู้ฟังตอนออกอากาศ พุ่มรักจึงบอกว่าเขาชอบทำตามใจผู้หญิง ดีเจมนต์เฉลยว่าเขาไม่ได้ต้องการไม้ค้ของพุ่มรักเลย เขาต้องการเพียงแค่เรื่องราวชีวิตของพุ่มรักมาออกอากาศมากกว่า พุ่มรักจึงเพิ่งรู้ว่าโดนหลอกให้เล่าเรื่องราวของตัวเองออกอากาศ เขาตกใจมาก และบอกว่าแฟนลับตัวจริงคงไม่ชอบใจแน่ แต่ดีเจมนต์ก็ดึงสายแฟนลับเข้ามาพร้อมกับบอกว่าทั้งหมดเป็นแผนของเธอ พุ่มรักถึงท้ายไว้ว่า “ผมไม่เคยเข้าใจผู้หญิงเลย ถ้าสักเหมือนทะเล และสักลับเข้าใจยากเหมือน...จันทร์แรม”

2. ชุดที่ 2 คดีผีนางตะเคียน

2.1 คดียาพิชवास

จันทร์แรมขอให้พุ่มรักช่วยสืบคดีของอรชร เพื่อนของเธอที่ถูกตำรวจจับข้อหาพยายามฆ่าสามี สามีของอรชรชื่อสุกิจ เป็นมหาเศรษฐี หลังจากที่เขาตรวจร่างกายที่โรงพยาบาล ก็พบสารหนูในร่างกายจำนวนมาก แต่ยังไม่ตายเพราะได้รับที่ละน้อยมานานเป็นปี คนเดียวที่จะทำได้ก็คือภรรยา ซึ่งเคยเป็นพนักงานต้อนรับในบริษัท สวยมาก และได้รับการเลื่อนตำแหน่งมาเป็นภรรยาใหม่ของสุกิจไม่กี่ปีมานี้ พุ่มรักเข้าไปพบหมอเจ้าของไข้ หมอบอกพุ่มรักว่าสุกิจเป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาว และจะต้องตายแน่นอนในอีกไม่ช้า แต่ภรรยาของเขาไม่รู้เรื่องนี้ พุ่มรักมีโอกาสดำเนินคดีกับสุกิจ เขาเชื่ออย่างสนิทใจว่าภรรยาไม่ใช่คนวางยา และสารหนูน่าจะมาจากโรงงานผลิตสารเคมีของเขา ต่อมาอรชรเข้าโรงพยาบาลเพราะแท้งลูก พุ่มรักจึงคิดว่าที่สุกิจปกป้องภรรยาเพราะเธอท้อง แต่พุ่มรักกลับต้องพบความจริงที่ว่าในวันเดียวกันสุกิจออกจากโรงพยาบาลแล้ว และหมอบอกว่าอาการมะเร็งของเขาหายไปถึงสามในสี่แล้ว เพราะสารหนูทำให้เซลล์มะเร็งฝ่อตัว ซึ่งเป็นการใช้วิธีการรักษาแบบดั้งเดิม

2.2 คดีฉลามบก

พุ่มรักและสามิต 14 ไปดูสถานที่เกิดเหตุที่มีนักชิงรถประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต พร้อมกับ ส.ต.อ. ถวัลย์ ตำรวจจราจร พุ่มรักถามถึงใจ เพื่อนตำรวจของถวัลย์ เขาจึงตอบกลับมาว่าใจตายแล้ว เพราะถูกรถชิงชน สามิต 14 จึงเล่าว่าเขาเรียกพุ่มรักมาเพราะเรื่องนี้ หลังจากที่เขาใจตาย ก็มีคนประกาศลงอินเทอร์เน็ตว่าจะให้ค่าหัวคนที่สามารถฆ่าพวกขั้บรถชิงบนถนนได้รายละ 5 หมื่นบาท หลังจากนั้นไม่กี่วันพวกขั้บรถชิงก็ประสบอุบัติเหตุรุนแรง ตายไปหลายศพ และทุกครั้งที่มีคนตายก็จะมีคนเขียนคำสารภาพในเว็บบอร์ดประกาศว่าเป็นฝีมือของตน ที่สำคัญคือศพล่าสุดเป็นลูกของรัฐมนตรี ตำรวจจึงต้องเร่งสืบคดี

สามิต 14 เอาฉลามบกให้พุ่มรักดู พร้อมกับบอกว่าตำรวจเชื่อว่าฉลามบกพวกนี้เป็นวิธีการที่ใช้กำจัดพวกนักแข่งรถชิง เพราะเมื่อไปรยลงไปในถนน ก็จะทำให้ยางรถแตก และชนกันวินาศ พุ่มรักและสามิต 14 ใช้แฮ็คเกอร์สืบสาวไปจนพบคนต้นเรื่องที่ลงประกาศ เขาชื่อราเชนทร์ พุ่มรักสามิต และส.ต.อ. ถวัลย์จึงไปพบเขา ราเชนทร์เล่าว่าลูกสาวเขาตายไปเพราะแก๊งนักชิง เขาแค่ลงประกาศไปเล่น ๆ แต่ดันมีคนถือเป็นเรื่องจริงจังขึ้นมา เขาไม่เคยจ่ายเงินให้ใคร แต่เอาเงินไปบริจาคให้โรงพยาบาลตามจำนวนคนที่ถูกฆ่า ราเชนทร์กล่าวว่าเขาไม่รู้ว่าจะคนเหล่านั้นตายได้อย่างไร และเขาไม่ได้สนใจด้วย แต่ส.ต.อ. ถวัลย์เหลือบเห็นฉลามบกบนชั้นวางของ พุ่มรักก็เห็นเช่นกันและแอบหยิบออกมา

พวกเขาทั้งสามคนกลับมาที่ห้องทำงานของสามิต 14 อีกครั้ง พุ่มรักบอกว่าที่เขาหยิบฉลามบกออกมาก็เพราะต้องการพิสูจน์อะไรบางอย่าง ก่อนหน้านั้นพุ่มรักได้แอบทำเครื่องหมายไว้ที่ฉลามบกที่เป็นของกลางทั้งหมดที่ยึดมาได้ เพราะเขาสังเกตเห็นว่าจำนวนฉลามบกที่เก็บมาได้นั้นไม่ได้เพิ่มขึ้นเลย นำแปลกที่ในที่เกิดเหตุครั้งล่าสุดก็พบฉลามบกที่มีเครื่องหมายที่เขาทำไว้ด้วย แสดงว่าคนร้ายต้องเป็นคนใน ที่สำคัญคือฉลามบกที่บ้านของราเชนทร์ก็มีเครื่องหมายเช่นกัน ดังนั้น พุ่มรักจึงสรุปว่าผู้ต้องสงสัยก็คือ ส.ต.อ. ถวัลย์ เขาตั้งใจเอาฉลามบกไปไว้ที่บ้านของราเชนทร์เพื่อเบี่ยงความสนใจให้ไขว้เขว เหตุผลการก่อเหตุก็คือ เป็นการแก้แค้นแทนเพื่อนของเขาที่ชื่อโจ้ โจ้มีฉายาว่าไอ้ฉลาม ถวัลย์จึงเลือกใช้ฉลามบกเป็นสัญลักษณ์ของการแก้แค้น ท้ายที่สุด ส.ต.อ. ถวัลย์ ก็ยอมรับสารภาพทั้งหมด

2.3 คดีนอกจอ

พุ่มรักและสามิต 14 ไปดูหนังในโรงภาพยนตร์ด้วยกัน แต่เกิดเรื่องไม่คาดคิดเมื่อหนังจบลงคือมีคนตาย สามิต 14 สั่งปิดโรงหนังโดยทันที สภาพศพมีรอยแดงที่ต้นคอ และมีเหมือนรอยไหม้ที่เกิดจากเครื่องช็อตไฟฟ้า พุ่มรักให้ค้นหาเครื่องช็อตไฟฟ้าแต่ก็ไม่พบ พวกเขาจึงเริ่มสืบใหม่จากการดูแผนผังที่นั่งที่ขายไปเทียบกับการให้คนดูที่นั่งที่เดิมที่ตนเองนั่งตอนดูหนัง ปรากฏว่ารอบๆผู้ตายไม่มีใครนั่งเลย แต่มีตัวที่ขายออกไป เมื่อสอบถามทุกคนให้การว่าชายคนที่ตายคุยโทรศัพท์เสียงดังมาก จึงย้ายที่นั่งให้ไกลออกไป

ภรรยาผู้ตายให้การว่าตอนแรกคิดว่าเขาตายเพราะโรคหัวใจ เพราะมีประวัติเป็นโรคหัวใจมาก่อน พุ่มรักจึงมั่นใจว่าเครื่องช็อตไฟฟ้าทำให้เขาเสียชีวิตแน่นอน เพราะปกติมันไม่รุนแรงถึงชีวิต แต่เมื่อเหยื่อเป็นโรคหัวใจจึงทำให้เกิดอาการหัวใจวาย พุ่มรักถามคนเฝ้าโรงว่าระหว่างหนังฉายมีใครไปเข้าห้องน้ำหรือไม่ พบว่ามีชายหนึ่งคนหญิงหนึ่งคน พุ่มรักจึงไปสำรวจต่อในห้องน้ำ ต่อมาเมื่อให้พนักงานชี้ตัว พุ่มรักจึงไปสอบถามผู้หญิงคนดังกล่าว เธอชื่อกิ่งแก้ว พุ่มรักนำเครื่องช็อตไฟฟ้าออกมา

พร้อมถามว่าเครื่องราคาไม่ได้ถูกเลยทำไมจึงเอาไปทิ้งในห้องน้ำ ท้ายที่สุดหญิงสาวจึงสารภาพว่าตนเองไม่ได้ตั้งใจฆ่าใคร เพียงแค่ต้องการตัดสั้นตามเขาเท่านั้น แต่เขาดันเป็นโรคหัวใจและตายทันที

2.4 คดีคู่-คู่คดี

พุ่มรักเข้ามาพบนักโทษคนหนึ่งในคุก และกล่าวว่าเขามาจากแผนกที่ต้องการรื้อคดีใหม่เพื่อช่วยคนบริสุทธิ์ พุ่มรักถามรายละเอียดอีกครั้งว่าวันที่ 13 พฤศจิกายน เมื่อปีก่อนเขาอยู่ที่ไหนและทำอะไร เขาตอบว่าดูหนังที่สยามแสควร์ ซึ่งขัดแย้งกับรายงานของตำรวจที่กล่าวว่าเขาขี่รถจักรยานยนต์ชนเด็กหนุ่มคนหนึ่งตายที่หน้าร้านเบเกอรี่สุขุมวิท ซอย 4 พยานยืนยันว่าเขาตั้งใจชนให้ตาย แต่เขาอ้างว่าเขาจะตั้งใจชนเด็กที่ไม่รู้จักให้ตายทำไม และกล่าวว่าคนที่ขี่รถคนนั้นคือคนที่ขโมยรถไป ไม่ใช่เขาแน่นอน เขาเล่าอีกว่าวันนั้นเขาไปสอนไวโอลินให้เด็กคนหนึ่ง เมื่อไปถึงพบว่าเด็กไม่สบายจึงไปดูหนังต่อ เมื่อกลับออกมาก็พบว่ารถหายและมีตำรวจมาจับที่บ้าน

พุ่มรักชวนคุยและสอบถามเรื่องการสอนไวโอลิน พุดเรื่องสายไวโอลินที่ใช้ เขาบอกว่าเขาใช้สายฟรีแลนแต่ เป็นของนอก พุ่มรักเล่าให้เขาฟังเรื่องคดีที่กำลังรื้อทำใหม่อยู่ว่า สองเดือนก่อนผู้ชายคนหนึ่งถูกตัดสินจำคุก 25 ปี ข้อหาข่มขืนฆ่าผู้หญิงคนหนึ่งในอพาร์ทเมนต์ของเธอเอง หลักฐานทุกอย่างแน่นหนา แต่พุ่มรักเชื่อว่าเขาบริสุทธิ์ หลักฐานเดียวที่น่าจะชี้ว่าเขาบริสุทธิ์คือเค้กกล่องหนึ่งหน้าห้องคนตาย แต่หลักฐานก็ยังไม่เพียงพอช่วยให้เขารอดพ้นจากคดี คดีนี้มีความยากลำบากที่พุ่มรักสืบได้จากรูปถ่ายเท่านั้น เพราะคดีผ่านไป 2 เดือนแล้ว

2 วันต่อมาพุ่มรักกลับมาหานักโทษอีกครั้ง พร้อมบอกว่าเขาจะได้รับการปล่อยตัว เพราะพุ่มรักพบคนร้ายตัวจริงแล้ว นักโทษดีใจมาก และบอกว่าปาฏิหาริย์มีจริง พุ่มรักจึงบอกว่าใช่ปาฏิหาริย์มีจริง เพราะเขาก็บังเอิญพบหลักฐานสำคัญในคดีข่มขืนแล้วฆ่าที่เขาเคยเล่าให้ฟัง นักโทษจึงให้พุ่มรักเล่าให้ฟังด้วยความสนใจ พุ่มรักเล่าว่าคนที่ถูกตัดสินจำคุกเป็นแฟนของผู้ตาย พุ่มรักเชื่อว่าเขาบริสุทธิ์ พุ่มรักจึงให้ความสนใจกับเค้ก เพราะเค้กหน้าห้องเขียนว่า Happy Birthday Lek ซึ่งวันนั้นไม่ใช่วันเกิดของเธอ และเธอไม่ได้ซื้อเล็ก เล็กคือชื่อแฟนของเธอ คนที่ติดคุกอยู่ตอนนี้ วันนั้นเป็นวันเกิดของเขา เธอสั่งเค้กให้เขา แต่เมื่อเขาไปถึงกลับพบศพของเธอ และยังคงจับอีกด้วยตามรายงานห้องของเธอไม่มีร่องรอยการพังเข้าไป เพราะฉะนั้นฆาตกรจะต้องเป็นคนที่เธอคุ้นเคย มีร่องรอยการข่มขืนจริง และพบว่าสุจิตของผู้ต้องหาคู่กับที่อยู่ในร่างของคนตาย แต่สิ่งที่น่าแปลกก็คือเขาจะข่มขืน และไปเลือกซื้อแหวนแต่งงานแล้วกลับมาให้โดนจับทำไม พุ่มรักจึงกลับมาสนใจที่เค้กอีกครั้ง เขาตามหาร้านที่ทำเค้กจนเจอ เจ้าของร้านให้การว่าเด็กคนที่ส่งเค้กถูกรถชนตายไปแล้ว

เมื่อเล่ามาถึงตรงนี้นักโทษก็รู้แล้วว่าพุ่มรักไม่ได้มารื้อฟื้นคดีเพื่อช่วยเขา แต่มาเพื่อสืบคดีต่างหาก พุ่มรักสรุปว่าฆาตกรฆ่าข่มขืนคนนั้นก็คือนักโทษที่เขากำลังคุยอยู่ ก่อนหน้านั้นพุ่มรักไม่มีหลักฐาน แต่เขากลับเป็นคนชี้หลักฐานให้กับพุ่มรักเอง พุ่มรักเริ่มอธิบายว่าเด็กคนที่นักโทษไปสอนไวโอลินนั้นอยู่หอพักเดียวกันกับหญิงสาวที่ตาย แต่คนละชั้น นักโทษเห็นหญิงสาวเกิดความรู้สึกชอบ และมีแผนบางอย่าง วันเกิดเหตุเขาไปที่หอพักนั้นจริง แต่ไม่ได้ไปสอนเด็ก กลับไปยังห้องของหญิงสาว เธอเปิดประตูให้เขาเพราะคั่นหน้าคั่นตาว่าเป็นคนที่มาสอนไวโอลินบ่อย ๆ เมื่อนักโทษจะลงมือข่มขืนและเธอขัดขืน นักโทษจึงต้องฆ่าเธอ เพราะเธอจำหน้าเขาได้แน่นอน เด็กส่งเค้กมาถึงและเห็นเหตุการณ์พอดี นักโทษจึงต้องตามไปฆ่าปิดปากเขาด้วย หญิงสาวคนนั้นตายด้วยการถูกสายลวดรัดคอ ซึ่งพุ่มรักหาหลักฐานไม่ได้ จนกระทั่งได้ข้อมูลเรื่องสายไวโอลินและเมื่อให้นิติเวชตรวจสอบก็พบว่ารอยบนคอกับขนาดของสายไวโอลินยี่ห้อนั้นตรงกัน อีกทั้งพุ่มรักยังพบสายไวโอลินที่ใช้ก่อเหตุในแจ๊คเก็ตที่นักโทษสวมวันเกิดเหตุแต่ไม่ทันได้ทำลายหลักฐานอีกด้วย ส่วนคราบอสุจินั้น เล็กกับแพนย้อมมีความสัมพันธ์กันเป็นเรื่องปกติ แต่นักโทษใช้ถุงยางอนามัยจึงไม่พบคราบอสุจิของเขา เมื่อตำรวจตรวจพบร่องรอยการข่มขืน พร้อมคราบอสุจิ เล็กจึงถูกจับเข้าคุกทันที แต่แท้จริงแล้วเขาไม่ใช่คนร้ายตัวจริง และความจริงคือเขาไม่ได้ซื้อเล็ก แต่ซื้อกรรม พุ่มรักแกล้างเปลี่ยนข้อมูลทุกอย่างเล็กน้อยเพื่อให้นักโทษตายใจและยอมพูดข้อมูลของตัวเองออกมาเพราะคิดว่าไม่ใช่คดีเดียวกัน ท้ายที่สุดนักโทษยอมสารภาพว่าทำไปเพราะความหึงหวงที่กรรมได้หญิงสาวไปครอบครอง ทั้งที่เขากับเธอมีความสัมพันธ์กันมาก่อน

2.5 คดีผีนางตะเคียน

พุ่มรักไปยังสถานที่เกิดเหตุได้ต้นตะเคียน สมพล ผู้รับเหมากล่าวว่า เขาไม่เชื่อเรื่องผีนางตะเคียน แต่คนงานของเขาเชื่อ ต้นไม้ใหญ่ต้องใช้เลื่อยตัดเท่านั้นแต่ไม่มีใครยอมทำ เพราะมีคนตายและป่วยจากการตัดมัน เขาเล่าว่ามีคนงานชก 2 คนขณะเลื่อย และตาเหล็กตกตายไป 1 คน พื้นที่แห่งนี้เคยเป็นบ้านเก่าของขุนนางเก่าแก่ และกำลังจะสร้างเป็นศูนย์การค้า สถาปนิกคนแรกออกแบบให้ไม่ต้องตัดต้นไม้ แต่นายทุนเจ้าของศูนย์การค้าไม่ยอม จึงจ้างสถาปนิกคนที่สอง

พุ่มรักคุยกับคนงานที่ป่วย สมพลจึงพาไปพบลุงยอด หัวหน้าคนงาน ลุงยอดเล่าว่าเขาเห็นผีจริง ๆ ห่มสไบเฉียง นุ่งชุดสีขาว หน้าสวยมาก แต่เลือดเต็มปาก เธอบอกว่าถ้าไม่ยอมให้ใครตายอีกก็เลิกตัดต้นไม้ที่นี่ คนป่วย 3 ใน 4 คนกลับบ้านไปแล้ว เหลืออีกคนเดียวชื่อปอง เขาให้การว่าขณะเลื่อย เลื่อยอย่างไรก็ไม่เข้าเขาได้ยินเสียงผู้หญิงร้อง และสีกพักคนเลื่อยก็ชักตาตั้ง ส่วนตนเองก็ป่วย คินนั้นเขายังฝันเห็นผีนางตะเคียน ลักษณะตรงตามที่ลุงยอดให้การทุกอย่างอีกด้วย

พุ่มรักไปพบเริงวุฒิ สถาปนิกคนแรกทีออกแบบอาคารโดยไม่ให้ตัดต้นไม้ พุ่มรักพูดคุย สอบถามเรื่องการออกแบบ เขาก็ยืนยันว่าสามารถที่จะทำโดยไม่ตัดต้นไม้ได้ ต่อมาสมพลถูกไล่ออก เพราะพยายามไปพูดให้นายทุนเข้าใจเรื่องธรรมชาติ แต่เขาบอกว่าเขาไม่ได้เสียใจ และยังกล่าวอีกว่า ต่อให้หาคนงานมาใหม่ ก็ห้ามไม่ให้เชื่อเรื่องผีไม่ได้หรอก เรื่องเล่าปากต่อปาก จะช้าหรือเร็วคนงาน ชุดใหม่ก็จะต้องได้ยินเรื่องผีนางตะเคียนแน่นอน พุ่มรักไปบอกข่าวกับลุงยอด เขารับฟังด้วยสีหน้า ซึ้งบาน พุ่มรักยื่นซองเงินให้ลุงยอดบอกว่าเริงวุฒิฝากมาให้ และให้บอกทำงานไม่สำเร็จก็ไม่เป็นไร พุ่มรักเฉลยว่าเขารู้ตั้งแต่แรกว่าทั้งหมดเป็นแผนการที่วางไว้ เพราะทุกคนให้การเรื่องรูปลักษณ์ของผี ตรงกันเกินไป เหมือนกันท่องจำกันมา อีกทั้งคนที่ตายไปนั้นพุ่มรักก็สืบจนรู้ว่าแท้จริงก็แค่กลับ ต่างจังหวัดไปเท่านั้น

2.6 กระสุนนัดที่หก

สมชาย นักธุรกิจใหญ่ที่เกษียณแล้ว นอนตายคว่ำหน้าบนโต๊ะตัวใหญ่ มีปืนคาอุยู่ในมือ และ ตายด้วยกระสุนนัดเดียว จากสภาพศพและสภาพแวดล้อมต้องเป็นการฆ่าตัวตายแน่นอน แต่บนโต๊ะมี ข้อความเขียนว่า “ผมถูกฆ่า” พวกเขาพบการฆ่าตัวตายลักษณะนี้มา 4 ครั้งแล้วในรอบ 5-6 เดือน ที่ผ่านมา ทั้งหมดเป็นคนสูงอายุ ตายในลักษณะเดียวกัน และสถานที่ตายคือในโรงแรมมานูรูดหุรุ ทั้งหมด จุดที่น่าสังเกตคือปืนที่ใช้เป็นรุ่นเดียวกันและเลขปืนเรียงกันตามลำดับ ทั้ง 5 คนเป็นคนที่ ฐานะดีมากและประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งหมดชอบการผจญภัย เป็นนักปีนเขา และนักบิน ผาดโผนเหมือนกัน การตายของทั้ง 5 คนตรงกับวันอาทิตย์สุดท้ายของเดือนพอดิ เรียงกันโดยไม่ขาด ตอน 2 ใน 3 คนก่อนที่ตายมีลักษณะน่าสงสัยเพราะปืนอยู่ในมือขวา แต่เจ้าตัวถนัดซ้าย ส่วนอีก 2 คน ระยะการยิงก็ไม่น่าจะเป็นการยิงตัวเองได้ ที่สำคัญคือทั้งหมดเป็นเพื่อนกัน และตอนนี้เหลือ เพียงคนเดียวในกลุ่ม ชื่อ อนันต์ เขาจึงกลายเป็นผู้ต้องสงสัยทันที พุ่มรักกับสามิต 14 ไปพบอนันต์ อนันต์ชวนพวกเขาไปปีนเขา เมื่อถึงยอด ก็พักรับประทานอาหารเย็น ระหว่างนั้นอนันต์ก็เอ่ยปากเรื่อง คิดว่าเขารู้ว่าทั้งสองมาพบเพราะสงสัยในตัวเขา พุ่มรักจึงเป็นคนอธิบายว่าพบอะไรบ้าง และพูด ข้อสันนิษฐานของเขาว่าทั้งหมดเป็นการเล่น “รัสเซีย รุเลตต์” ของเพื่อนทั้ง 6 คนในกลุ่ม ที่เป็น คนชอบการผจญภัย แต่รู้ว่าเวลาใกล้จะหมดแล้ว เนื่องจากอายุมาก อีกไม่นานก็จะทำอะไรตื่นเต้น ไม่ได้อีก พวกเขาจึงขอสุนุกเป็นครั้งสุดท้าย

อนันต์ยังถามต่อเรื่องข้อความ พุ่มรักจึงกล่าวว่าข้อความก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งเพื่อทำให้เกิดคดี พวกเขาต้องการเล่นสนุกกับตำรวจด้วย อนันต์กล่าวชื่นชมพุ่มรักที่สันนิษฐานได้อย่างถูกต้อง ทันใดนั้น อนันต์ก็ทำให้พุ่มรักเล่นเกมนี้กับเขา เขาจึงจะยอมไปให้ปากคำที่สน. ทั้งสองผลัดกันเอาปืนจ่อหัวแล้ว ยิงตัวเอง สามิต 14 แย่งปืนมาก่อนที่จะมีใครโดนกระสุน ระหว่างทางกลับ สามิต 14 ถามพุ่มรักว่า

เหตุใดจึงกล้าเล่น พุ่มรักจึงกล่าวว่าเขารู้อยู่แล้วว่ามันไม่มีกระสุนอยู่ในปืนนั้น อนันต์เพียงแค่แกล้งเท่านั้น แต่เรื่องราวจบลงด้วยการที่สามิต 14 แกล้งหลอกพุ่มรักว่าในปืนนั้นมีกระสุนอยู่จริง ๆ จนพุ่มรักหน้าซีดเผือด

2.7 คดีปลาทอง

คุณนงนุชเสียชีวิตด้วยการถูกฆาตกรรมหน้า สภามีร่องรอยการมีเพศสัมพันธ์ก่อนตาย แต่ไม่มีการต่อสู้ แสดงว่าฆาตกรรู้จักกับคนตายเป็นอย่างดี ผลการชันสูตรพบว่าเธอน่าจะตายในช่วงกลางคืน ไม่พบน้ำเชื้อในศพ สถานที่เกิดเหตุเป็นคอนโดของนงนุชและสามิต ยามบอกว่าหลังจากฝรั่งที่เช่ากลับประเทศไป ก็ไม่มีใครมาเช่าต่อ นงนุชโกหกสามิต และใช้ห้องนั้นนัดพบกับชูหรือฆาตกรมาตลอด

พุ่มรักสำรวจที่เกิดเหตุและพูดคุยกับยาม ยามให้การว่าไม่เคยเห็นหน้าชู เพราะฟิล์มรถที่บวมมาก ครั้งหนึ่งที่พยายามมองเข้าไปก็ถูกนงนุชด่าอย่างรุนแรง นอกจากนี้ยามยังให้การว่าเคยเห็นนงนุชด่าผู้หญิงคนหนึ่งหน้าลิฟต์ ด่าแรงจนถึงขั้นจะฆ่าจะแกงกัน โดยเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นประมาณ 3 อาทิตย์ก่อน ยามชี้ตัวชายคนหนึ่งที่นงนุชเคยคุยด้วยในคอนโด เขาชื่อทวี ทวีตกใจมากที่นงนุชตายแล้ว เขาให้การว่ารู้จักกันแต่ไม่เคยขึ้นไปห้องของนงนุช นายตำรวจจึงชวนเขาขึ้นไปสังเกตการณ์ด้วยกัน เขาก็ยินดี

ภายในห้องไม่ได้มีเครื่องเรือนอะไรมากมาย แต่มีตู้ปลาขนาดใหญ่วางขวางห้องนั่งเล่นไว้ มีปลาทองฝูงหนึ่งว่ายวนไปมา ปลาทองว่ายผ่านหน้าพุ่มรักไป พุ่มรักจะให้อาหารปลาจึงถามว่ามีใครรู้ไหมว่าควรให้ปริมาณเท่าไร ทวีก็อาสาว่าเขาจะจัดการเองเพราะเขารู้ เมื่อเขาเดินเข้ามา ปลาทองก็กรูกันเข้ามารอ ทวีกล่าวว่าเขาชอบเลี้ยงปลา พุ่มรักจึงขอคำแนะนำเรื่องร้านขายปลาจากทวี เขาแนะนำมา 1 ร้าน

พุ่มรักและสามิตไปพบคุณนง แพนของทวี ที่เขาอ้างว่ามาหาบ่อย ๆ ในคืนเกิดเหตุเขานอนอยู่ด้วยกันทั้งคืน คุณนงก็ยืนยันเช่นนั้น เมื่อพูดคุยกันสักพักเธอก็เล่าว่าเธอเป็นโรคนอนไม่หลับ เคยใช้ยานอนหลับอยู่ช่วงหนึ่ง แต่ 2-3 เดือนมานี้ไม่ได้ใช้เลย หลังจากนั้นพุ่มรักเดินทางไปร้านขายปลาที่ทวีแนะนำ เขาสอบถามพบว่าทวีเคยมาซื้อปลาทองที่ร้านจริง หลังจากนั้นพุ่มรักจึงซื้อปลาและไปพบทวีเพื่อขอคำแนะนำอีกครั้ง

พุ่มรักอธิบายให้นายตำรวจฟังว่าข้อสังเกตของเขาคือปลาทอง เมื่อเขาศึกษาเรื่องปลาทองพบว่าปลาทองมีความจำในระดับหนึ่ง วันนั้นเมื่อพุ่มรักยื่นมือออกไปจะให้อาหาร ปลาทองกลับว่ายผ่านเขาไป ในขณะที่เมื่อทวีเดินเข้าไป ปลาทองกลับว่ายมารอ แสดงว่าทวีต้องเคยไปที่ห้องของนงนุช

บ่อย ๆ จนปลาจำได้ สามิตแย้งว่านี่ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานได้ พุ่มรักกล่าวว่าเขารู้ หลักฐานอีกหนึ่งชิ้นคือการที่เขาขอบันทึกการซื้อปลาของทวีมาจากร้านค้าและพบว่าเขาซื้อปลาไป 32 ตัว ครั้งแรกในเดือนเมษายน 20 ตัว และครั้งที่ 2 เดือนกันยายน 12 ตัว พุ่มรักไปพบทวีอีกครั้งหลังจากรู้ข้อมูลนี้เพื่อไปนับจำนวนปลา ปลาทองที่บ้านของเขามีเพียง 20 ตัวเท่านั้น และที่ห้องคุณนงนุชมี 12 ตัว จึงแสดงพิรุชของทวีอย่างชัดเจน พุ่มรักคิดว่าทวีเป็นฆาตกร โดยมีมูลเหตุมาจากคุณนง โดยทวีคบกับนงนุชมาก่อน เมื่อมาเจอคุณนงก็ขอลีกกับนงนุช แต่นงนุชไม่ยอม เขาจึงตัดปัญหาด้วยการฆ่าคุณนง เพราะนงนุชชู่จะฆ่าคุณนงตามคำให้การของยาม ส่วนคำให้การของคุณนงนั้นก็ไม่ได้โกหก เธอคิดว่าทวีอยู่กับเธอทั้งคืนจริง แต่แท้จริงแล้วเธอถูกวางยานอนหลับ เพราะพุ่มรักพบแผงยานอนหลับที่มีรอยนิ้วมือของทวีในถังขยะในห้องน้ำห้องคุณนง

2.9 คดีพระบุญรอด

พุ่มรักกับสามิต 14 กำลังเดินบนถนนในยามกลางคืน แล้วก็ได้ยินเสียงปืน พวกเขาพบคนถูกยิงล้มลง แต่ไม่สามารถจับคนร้ายได้ ทั้งสองจึงรีบไปดูอาการคนถูกยิง ปรากฏว่าเห็นเลือดของเขาทะลุเปื่อยไหม้ แต่ไม่มีเลือด มีเพียงรอยผิวลอกเล็กน้อย ทั้งสองอึ้งและร้องว่าเป็นไปไม่ได้

ที่โรงพยาบาล หมอยืนยันว่าชายที่ถูกยิงไม่เป็นอะไร เขาให้การว่าไม่รู้ว่าใครเป็นคนยิง เพราะไม่มีศัตรูที่ไหน สามิต 14 ถามเรื่องพระที่เขาห้อย เขาตอบว่าเป็นพระบุญรอดวัดข้างโบสถ์ได้ตกทอดมาจากที่ คืบต่อมาพุ่มรักกับสามิต 14 เดินอยู่บนถนนด้วยกันอีก แล้วพูดคุยกันเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของพระบุญรอดว่าจริงหรือไม่ 2 อาทิตย์ต่อมาสามิต 14 นำพระบุญรอดมาอวดพุ่มรัก เล่าว่าเขาไปขอเช่ามาจากชายคนนั้น ที่แรกก็ไม่ยอมให้แต่ท้ายที่สุดก็ยอมเพราะสามิตโน้มน้าวว่าเป็นตำรavn่าจะได้ใช้ประโยชน์จากพระนี้มากกว่า เขาเช่ามาในราคา 8 หมื่นบาท พุ่มรักถอนหายใจแล้วกล่าวว่าเขาก็มีอะไรจะอวดเช่นกัน แล้วดึงพระออกมา ชายคนนั้นหลอกเขาว่ามีพระเพียงองค์เดียว เขาเช่ามาในราคา 5 หมื่นบาท สรุปก็คือทั้งสองคนถูกนักต้มตุ๋นหลอกต้มจนเปื่อยทั้งคู่

2.8 คนขายเพลง

เรื่องนี้เล่าผ่านมุมมองของคุณสถาปนีย์ เจ้าของค่ายเพลงแห่งหนึ่ง ที่มีนักร้องชื่อจินนี่ในสังกัด เธอกำลังโด่งดัง หลังจากเปิดตัวอัลบั้มใหม่ เธอและพุ่มรักก็ไปส่งจินนี่ด้วยกันที่คอนโดมิเนียม ต่อมาจินนี่มีข่าวแย่งสามีชาวบ้าน เพราะเธอไปคบตีกับภรรยาของนักร้องหนุ่มชื่ออรอนนี่ วันต่อมาจินนี่กลายเป็นนางฟ้าตกสวรรค์ชั่วข้ามคืน ยอดขายไม่ดี จนทางค่ายสั่งให้เธอเก็บตัวเงียบในคอนโด และมีการประชุมเพื่อหาทางออก วันต่อมาสามีพาตหัวข่าวว่าจินนี่เป็นเลสเบี้ยน แย่งสามีใครไม่ได้ และที่น่าตกใจไปกว่านั้นคือเธอตัดสินใจฆ่าตัวตาย

พุ่มรักขอเข้าพบสถาปนเพื่อบอกว่าเงินนี้ไม่ได้ฆ่าตัวตาย เพราะคืนนั้นพุ่มรักคุยโทรศัพท์กับเงินนี้ เธอบอกว่าเธอไม่ได้แย่งสามีใคร รอนนิมาชอบเธอฝ่ายเดียว เธอไม่ได้เป็นเลสเบี้ยน และไม่รู้ว่าจะมาจกไหน เธอพร้อมจะสู้กับความจริง เพราะฉะนั้นเธอไม่มีทางที่จะฆ่าตัวตาย พุ่มรักเชื่อว่าสถาปนเป็นฆาตกร โดยอธิบายข้อสันนิษฐานว่าคอนโดนั้นเป็นคอนโดของสถาปน เขาสามารถขึ้นไปได้โดยใช้ลิฟต์ส่วนตัว ไม่ต้องผ่านยาม มูลเหตุของการฆ่าก็คือสถาปนต้องการเปลี่ยนสถานการณเลวร้ายให้กลายเป็นดี ด้วยการทำให้เงินนี้จากไป ให้เธอถูกนำเสนองภาพเป็นผู้หญิงที่มีหัวใจ ถูกกระทำ กล้ารัก กล้าเกลียด เธอยอมรับในตัวตนของตัวเอง แต่สังคมทำกับเธอมากเกินไป ในจดหมายลาตายบอกว่าเธอต้องการเป็นตัวของตัวเองแต่ประชาชนไม่ยอมรับ ท้ายที่สุดสังคมก็จะสงสารและแห่กันมาอุดหนุนผลงานของเธอ ทั้งหมดจึงเป็นส่วนหนึ่งของแผนการตลาดของสถาปน และเขาทำสำเร็จจริงๆ สถาปนอ้างว่าพุ่มรักไม่มีหลักฐาน พุ่มรักจึงกล่าวว่าบนจดหมายนั้นมีรอยนิ้วมือของสถาปนอยู่ และที่สำคัญคือเงินนี้มาจากบ้านนอก เธอเขียนหนังสือไม่เป็น

2.10 โจรกรรมครั้งนาที่

พุ่มรักนำรถมาซ่อมและพูดคุยกับคุณลุงเจ้าของร้าน พุ่มรักบ่นให้ฟังว่ารถของเขาถูกขโมยโดยใช้เวลาเพียงครั้งนาที่เท่านั้น เพื่อนตำรวจแนะนำว่าต้องติดสวิทช์แบบตัดไฟ ซึ่งคุณลุงเห็นด้วยและยืนยันว่าดีจริง พุ่มรักจึงสอบถามกลไกการทำงาน คุณลุงบอกว่าสวิทช์นี้จะติดตั้งโดยมีเพียงเจ้าของรถที่รู้ว่าอยู่ตรงไหน หากไม่เปิดสวิทช์ก็จะสตาร์ทรถไม่ได้ ระบบไฟทั้งคันจะไม่ทำงานต่อไฟสายตรงก็ไม่ได้ โจรที่มาขโมยก็ไม่สามารถหาสวิทช์นี้เจอได้ง่าย ๆ เพราะตอนติดตั้งสามารถเลือกได้ว่าจะวางสวิทช์ไว้ตรงไหน พุ่มรักสนใจจึงให้คุณลุงติดตั้ง

พุ่มรักคุยกับคุณลุงไปเรื่อย ๆ ระหว่างรอ พบว่าคุณลุงมีลูกชายหนึ่งคน แต่ไม่ได้มาช่วยทำงานที่นี่ เพราะลูกชายบอกคุณลุงว่าทำอย่างอื่นได้เงินดีกว่า โดยเขาบอกว่าทำงานเปิดร้านขายอะไหล่ติดเครื่องเสียงรถยนต์ ทำงาน 2-3 ปีก็มีเบนซ์ขับ หลังจากซ่อมรถเสร็จพุ่มรักขอเข้าห้องน้ำ และมีโทรศัพท์เข้ามาถึงคุณลุง แต่คุณลุงรับแล้วไม่ได้ยินเสียงใครพูด พุ่มรักขอตัวกลับ และออกมาจอดรถที่ริมทางเพื่อแวะซื้อกาแฟ

พุ่มรักยื่นสมุดเล่มหนึ่งให้สามิต 14 เป็นสมุดบันทึกการซ่อมรถที่คุณลุงจดไว้หมดทุกอย่างว่ารถแต่ละคันมีสวิทช์ซ่อนอยู่ตรงไหน ทะเบียนรถในสมุดตรงกับรถที่หายไปถึง 7 คัน รวมทั้งรถคันก่อนของพุ่มรักที่หายไปหลังจากติดสวิทช์ที่ร้านนี้ด้วย พุ่มรักแกล้งโทรเข้ามือถือของคุณลุง แล้วฉวยโอกาสตอนแกร็บสายแอบเอาสมุดเล่มนี้ออกมา สามิต 14 มองว่าเป็นธุรกิจครอบครัวที่ทำเป็นขบวนการพ่อติดตั้งและลูกขโมย แต่พุ่มรักกล่าวว่าคนพ่อไม่เกี่ยว เพราะหากทำร่วมกันจริง คุณลุงคงไม่ได้อยู่กระต๊อบเก่า ๆ เช่นนั้น

2.11 คดีคนเมาตกทะเล

พุ่มรักนั่งรับประทานอาหารในร้านอาหารริมทะเลแห่งหนึ่งกับ พ.ต.ต. ชาคริต ทั้งสองนั่งพูดคุยถามไถ่กันเป็นปกติ พ.ต.ต. ชาคริต เคยทำงานในกรุงเทพฯแต่ขอย้ายไปต่างจังหวัดด้วยเหตุผลเรื่องสุขภาพของภรรยา หลังจากนั้นก็มีชายหนุ่มเดินเข้ามาหาพุ่มรัก ชื่อเคน หรือพุ่มรักเรียกว่าไอ้เสี้ยวเคน เป็นเด็กที่เคยทำงานในวงของพุ่มรัก ตอนนีมาเป็นชาวประมง เขาเล่าว่ามีเจ้านายชื่อพี่ปูนเป็นได้ทั้งเรือ ใช้งานหนัก ค่าเจ็บ ๆ และบางครั้งไม่จ่ายค่าแรง ส่วนอีกคนชื่อพี่สงค์ เป็นคนคุมร้านนิตยดี แต่ติดการพนัน อีกไม่นานร้านกำลังจะปิดกิจการเพราะพี่สงค์ตายแล้ว

พุ่มรักสนใจขึ้นมาทันที จึงถามรายละเอียดต่อไป เคนเล่าว่าร้านนั้นถูกพี่สงค์เอาไปจำนองเพื่อเล่นการพนัน พี่สงค์ไม่ชอบออกทะเลหาปลา จึงทำงานเป็นเฝ้าแก่ที่ร้าน พอพี่ปูนรู้จักทะเลาะกันรุนแรง ตัดพี่ตัดน้อง และต่อมาพี่สงค์ก็ตาย พ.ต.ต. ชาคริต แทรกขึ้นมาว่าไม่ต้องห่วงเขาไม่ได้ถูกฆาตกรรมเพราะเขาเมาตกทะเลแล้วโดนฉลามงาบไป เมื่อสอบสวนแล้วพบว่าวันนั้นพี่สงค์ลงเรือไปเพื่อปรับความเข้าใจกัน แต่ไม่สำเร็จ จึงดื่มเมาและตกทะเลไป เคนเล่าว่าเขาก็อยู่ในเหตุการณ์ พี่ปูนเรียกให้พี่สงค์ไปหา แต่เขาเมาเดินเซไปมาและตกทะเลไป เห็นฉลามงาบไปต่อหน้าต่อตา พี่ปูนสั่งให้ล่าฉลามจับขึ้นมาผ่าท้อง จนได้ตัวที่ 4 ที่มีศพพี่สงค์อยู่จึงกลับเข้าฝั่ง

2-3 วันต่อมาพุ่มรักกำลังจะกลับ แต่ พ.ต.ต. ชาคริต รีบมาหาแล้วบอกว่าเสี้ยวเคนถูกจับข้อหานายปูน และเขาต้องการให้พุ่มรักช่วย สาเหตุที่ถูกจับเพราะนายปูนตายด้วยการถูกวางยาพิษและเพื่อนชาวประมงก็โดนพิษกันถ้วนหน้า ตอนนี้อยู่โรงพยาบาล นายปูนกินข้าวคนแรกจึงโดนพิษหนักในขณะที่คนอื่น ๆ ไปโรงพยาบาลทัน แสดงว่ามีพิษอยู่ในอาหาร ซึ่งเสี้ยวเคนเป็นคนทำอาหารทั้งหมด ไม่มีการพบยาพิษในเรือ แต่พุ่มรักสังเกตเห็นหลอดยาพิษในกระเป๋ากางเกงของนายปูน พุ่มรักสอบถามเสี้ยวเคนว่าเหตุการณ์เป็นมาอย่างไร เสี้ยวเคนยืนยันว่าเขาไม่ได้ทำ พุ่มรักชี้ให้เห็นจุดสังเกตว่าเหล่าในขวดที่นายสงค์ดื่มจนเมาตกทะเลไปมียาพิษ ทั้งกลิ่น และทั้งจุดที่เหล่าหกอออกมาไม่มีมดหรือแมลงวันเข้าใกล้เลยสักตัว แสดงให้เห็นว่ามีคนตั้งใจวางยานายสงค์ พุ่มรักเข้าไปดูในห้องครัวพบว่ามดอยู่ขึ้นเดียวที่ไม่มีแมลงวันตอมเลย ปลาชิ้นนั้นจึงน่าจะมีพิษ ที่เสี้ยวเคนรอดมาได้เพราะเขาไม่กินปลา แต่คนอื่น ๆ กินเนื้อปลาที่ใช้ในการปรุงอาหารเป็นพิษ พุ่มรักสรุปว่านายปูนไม่ได้ฆ่าตัวตาย และไม่มีใครวางยาในเนื้อปลา แต่นายปูนตั้งใจฆ่านายสงค์โดยการวางยาในเหล่า เมื่อนายสงค์เมาตกทะเลกลายเป็นอาหารฉลาม เนื้อฉลามตัวนั้นก็ยังมีพิษ เมื่อนำมาทำอาหารทุกคนจึงโดนพิษกันทั้งหมด

2.12 แมลงในไร้ส้ม

พุ่มรักไปงานศพของลูกชายของคำจั้น เพื่อเก่าของเขา เด็กชายอายุ 11 ขวบ ป่วยมานานหลายเดือนโดยหาสาเหตุไม่พบ คืบคลานตายเด็กอาเจียนหนักและชัก ถึงเช้าก็ตาย เจ้าภาพงานศพคืบคินนี้คือขจร ผู้เป็นเจ้าของบริษัทที่คำจั้นทำงานมานานสิบกว่าปี เมื่อพระสวดจบ ขจรเดินออกไปยังไม่ทันพ้นธรณีประตูก็น้ำลายพุ่มปาก หน้าซีดเขียวและล้มลง ทุกคนรีบแบกร่างขึ้นรถและนำส่งโรงพยาบาล ขจรเสียชีวิตในเวลาต่อมา หมอบอกว่าเขาถูกวางยาพิษ นายตำรวจพื้นที่มาขอความช่วยเหลือจากพุ่มรัก เพราะได้รับคำแนะนำมาจากสามิต 14 พุ่มรักขอสอบถามแม่ครัว เพราะอาหารอาจมีพิษ แต่ทุกคนที่กินข้าวต้มก็ไม่มีอะไร พุ่มรักถามว่าเขาดื่มอะไรอีกไหม พบว่าขจรดื่มน้ำส้มที่เป็นของเขาเอง เขาเป็นเจ้าของสวนส้ม พุ่มรักสังเกตแก้วน้ำส้มก็ไม่มีอะไรผิดปกติ มีแมลงมาตอมด้วย จึงน่าจะไม่มีพิษ แต่ก็ให้ตำรวจส่งไปตรวจสอบต่อไป

ผลการชันสูตรพบว่าขจรตายเพราะพิษจากยาฆ่าแมลงในน้ำส้ม พุ่มรักไปที่บ้านของขจรเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม บ้านหลังใหญ่และดูหรูหรา มาก นายตำรวจให้ข้อมูลว่าเขาไม่มีศัตรูทางธุรกิจเพราะยิ่งใหญ่เพียงเจ้าเดียวในแถบนี้ และคนในครอบครัวก็ไม่น่าจะเป็นคนฆ่า เพราะทุกคนทำงานไม่ใช่นักค้าขายหากไม่มีท่านทุกอย่างก็จะพังลง เหตุขัดแย้งที่จะมีก็มาจากการขัดแย้งกับชาวบ้านที่เคยร้องเรียนว่าไร้ส้มของท่านใช้ยาฆ่าแมลงจนละอองสารพิษทำให้ชาวบ้านป่วยกันทั้งหมดบ้าน แต่ขจรก็ออกมาแก้ข่าวว่าไม่เป็นความจริง และให้นักข่าวมาทำข่าวโดยการแสดงให้เห็นว่าในไร้มีแมลงเกาะบนผลส้มและใบ จึงปลอดภัยแน่นอน

เช้าต่อมา นายตำรวจมาปลุกและแจ้งพุ่มรักว่าการตรวจผิดพลาด ในน้ำส้มไม่มียาพิษ แต่การตายของขจรเกิดจากหัวใจวาย พุ่มรักยังคงติดใจสงสัย จึงให้คำจั้นพาไปดูสวนส้ม พุ่มรักเห็นยาฆ่าแมลงในแปลงทดลอง คำจั้นอธิบายว่าแปลงนี้เป็นการทดลองว่าใช้ยาแค่ไหนจึงจะเป็นอันตราย หลังจากนั้นพุ่มรักไปนมัสการหลวงพ่ที่วัด หลวงพ่อกล่าวว่าตอนนี้ไม่มีคนมาติดตามเรื่องสารพิษแล้ว มีแต่ข่าวการตายของโยมขจร และบอกพุ่มรักว่าตอนออกงานคืบคินนี้อ่าพูดเรื่องนี้เลย ถ้าสวนส้มปิดไปชาวบ้านจะเดือดร้อนกันหมด เพราะทุกคนอยู่ได้ด้วยสวนส้ม พุ่มรักจึงบอกว่าเขาพบความจริงแล้ว แต่คนใกล้ตัวรวมถึงหลวงพ่อกลับไม่อยากจะเปิดเผยความจริง พุ่มรักกล่าวว่า ขจรตายด้วยยาพิษจริง เขาถูกฆาตกรรม โดยใช้ยาฆ่าแมลงที่ขจรใช้ในสวนส้มของเขา คืบคินนั้นพุ่มรักได้กลิ่นยาจากแก้วน้ำส้ม แต่เห็นแมลงเกาะจึงคิดว่าไม่มีพิษ ในขณะที่หมอกก็ยืนยันว่ามีพิษ แต่วันต่อมากลับเปลี่ยนคำวินิจฉัย พุ่มรักยังมั่นใจว่าในแก้วนั้นมียาพิษหลังจากที่ได้ไปชมสวนส้มแล้วพบว่าแปลงทดลองเต็มไปด้วยกลิ่นยาฆ่าแมลงแต่ก็ยังมีแมลงเกาะ แสดงว่าแมลงที่นี้ชินกับพิษแล้ว ขจรอ้างว่าสวนส้มปลอดภัย แต่ในขณะที่บ้านของเขากลับติดเครื่องฟอกอากาศแบบกรองพิษแบบพิเศษถึง 10 ตัว ที่สุดพุ่มรัก

ก็เลือกที่จะไม่เปิดเผยความจริงตามที่ทุกคนต้องการ แต่เขาก็เฉลยให้ผู้อ่านรู้ด้วยการนำฟายาฆ่าแมลง ที่พบในคืนเกิดเหตุไปคืนให้กับเพื่อนของเขา... คำจั้น

2.13 5 คดีอึ้งตุงนัง

เรื่องนี้ประกอบไปด้วยคดีหมู่ ๆ คดีบัตรเครดิต คดีฆาตกรรม 21.30 น. คดีโจรปล้นธนาคาร และคดีกระตุกหมวดเสื้อ คดีทั้ง 5 เกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน เริ่มจากคดีหมู่ ๆ ที่พุ่มรักถูกสามิต 14 เรียกตัวมาช่วย เพราะที่คอของศพของคนขับรถที่เกิดอุบัติเหตุมีสร้อยทองลี้มเฮงที่เกี่ยวข้องกับคดีฆาตกรรมเมื่อ 20 ปีก่อน ซึ่งเป็นคดีที่สำคัญต่อพุ่มรักมาก รถที่ชนชนหมูมา 10 กว่าตัว หมูทั้งหมดถูกพวกร่วมกตัญญูชนไปก่อนแล้ว พุ่มรักเห็นคนได้รับบาดเจ็บอีกคนหนึ่งจึงเข้าไปช่วยเหลือ แต่ยังไม่ทันได้ถามอะไรเขาก็หมดสติไปก่อน จึงนำส่งโรงพยาบาล

ต่อมาจึงตัดการเล่าเรื่องไปที่คดีบัตรเครดิต พุ่มรักไปออกงานร้องเพลง หลังแสดงผู้จัดการคาเฟรีบวิ้งมาหาเขาพร้อมบอกว่ามีเรื่องใหญ่ จู๋ ๆ เขาก็ได้ใบแจ้งหนี้ของบัตรเครดิตให้จ่ายค่าเพชร ซึ่งเขาไม่ได้ซื้อ พุ่มรักรับปากว่าจะสืบให้ จากนั้นจึงเริ่มเล่าเรื่องคดีฆาตกรรม 21.30 น. พุ่มรักฝันเป็นเรื่องวัยเด็กของพุ่มรักในชนบท เขารู้จักกับลุงสาย และเชื่อมั่นว่าลุงสายเป็นคนดี เขาจ้างให้ลุงสายมาแกล้งเป็นพ่อให้ในตอนที่ถูกเรียกพบผู้ปกครอง เมื่อกลับมาบ้านพ่อแม่ทำโทษและห้ามไม่ให้เขายุ่งกับลุงสาย เพราะลุงสายเป็นโจรมาก่อน เขาสะดุ้งตื่นและโทรหาสามิต 14 สอบถามเรื่องคดีหมู่ ๆ ขปรากฎว่าพวกร่วมกตัญญูที่มาชนหมูไปนั้นไม่ใช่ร่วมกตัญญูจริง ๆ แต่มีคนมาสวมรอย ดังนั้นเรื่องนี้จึงมีอะไรไม่ชอบมาพากล พุ่มรักนึกถึงเรื่องอดีตอีกครั้ง คืนหนึ่งมีงานและพุ่มรักไปร้องเพลงชนะได้รางวัลเป็นสร้อยทองลี้มเฮง เขามอบสร้อยเส้นนั้นให้ลุงสายเป็นค่าจ้างที่ติดค้างไว้ ลุงสายจะไม่รับ แต่พุ่มรักขอร้องให้รับไว้ ลุงสายกลับบ้านไปก่อน จากนั้นพ่อของเขาก็ขอลับบ้านก่อนเช่นกัน ต่อมาในคืนเดียวกันลุงสายถูกฆาตกรรม เขาเป็นคนเห็นศพด้วยตัวเอง ข้าวของถูกรื้อกระจาย และลุงสายนอนตายอยู่บนพื้น มีรูกระสุนและเลือดชุ่มหน้าอก พื้นห้องมีรอยเท้าและโคลนแดง สร้อยทองเส้นนั้นหายไปแล้ว พุ่มรักรีบกลับบ้าน เขาสังเกตว่ารอยเท้าของพ่อมีรอยโคลนแดง วันต่อมาพ่อบอกเขาว่ามีเงินส่งให้เขาไปเรียนในเมืองแล้ว พุ่มรักนั่งเงยกับพ่อมาตลอดเพราะเขาคิดว่าพ่อเป็นคนฆ่าลุงสายเพื่อชิงสร้อยทองเส้นนั้น

การเล่าเรื่องตัดมาที่คดีโจรปล้นธนาคาร พุ่มรักอยู่ที่ธนาคารในขณะที่มีโจรมาปล้น พุ่มรักไปสถานีตำรวจเพื่อแจ้งความเรื่องนี้ และเขากล่าวว่ารู้ตัวคนร้ายแล้ว เขากล่าวว่าทั้งสามคนเป็นนักเรียนติดยา สังเกตจากชุดที่มีเข็มขัดเหมือนกันทั้ง 3 คน ลักษณะเล็บที่ขีดแบบคนติดยา ที่แขนมีรอยฉีดยา และวิธีถือปืนที่เป็นมือสมัครเล่น ต่อมาทั้งหมดจึงมาสนใจเรื่องคดีหมู่ ๆ กันต่อ ชายที่พุ่มรักพบว่าได้รับบาดเจ็บในที่เกิดเหตุชื่อ เฉ เมืองดอน เขามาตามหาหมูที่หายไป ส่วนคนขับรถที่ตายยังไม่ทราบ

ชื่อ รถเป็นทะเบียนเชียงใหม่ ถูกขโมยไปเมื่อวานนี้ เฉให้การว่าเขาทำงานในฟาร์มหมูที่เชียงใหม่ หมูของเขาตันหลุดออกไปจากรั้วแล้วขึ้นไปบนรถขนหมู เขาจึงขับรถตามไปและพบรถขนหมูจอดที่ ปิมน้ำมัน เขาจึงขึ้นไปตามหาหมู แต่รถแล่นออกมาเสียก่อน เขาจึงติดอยู่บนรถ ไม่กล้าร้องเอะอะ เพราะคนขับมีปืน เขาเผอิญหลับไป ตื่นมาอีกทีก็เป็นตอนค่ำ และเกิดอุบัติเหตุขึ้น พุ่มรักถามว่าหมู ทั้ง 12 ตัวเป็นพ่อพันธุ์ทั้งหมดหรือไม่ เฉตอบว่าไม่ใช่ มีทั้งหมด 13 ตัว พุ่มรักปิดกล่องไม้ขีดบนโต๊ะ หล่นลงที่พื้น เฉพูดขึ้นมาอย่างรวดเร็วว่า 37 เมื่อธนูก็มเก็บก็พบว่ามันมีไม้ขีดอยู่ 37 ก้านจริง ๆ เป็นการยืนยันว่าความทรงจำของเขาแม่นยำ เฉเป็นอดีตที่มีความสามารถพิเศษในการจดจำแบบ ภาพถ่าย ที่สำคัญเฉยังจำใบหน้าคนร้ายได้ด้วย

พุ่มรักโทรหาจันทร์แรมให้ช่วยตามรอยสร้อยทองที่เขาได้มาจากคนขับรถที่เกิดอุบัติเหตุนี้ เพราะมันเกี่ยวข้องกับการฆาตกรรมลุงสาย ซึ่งเขาสงสัยในตัวพ่อของตัวเองมาตลอดว่าจะเป็นฆาตกร พุ่มรักพาเฉไปดูหมูที่นอนอยู่ริมทาง เฉบอกว่าไม่ใช่หมูของเขา ดังนั้นหมูของเฉจึงน่าจะติดไปกับรถ ร่วมกตัญญูปลอมคันนั้น เฉขอให้พุ่มรักเอาหมูลูกกลับไปด้วย เพราะกลัวมันเกิดอุบัติเหตุ เมื่อกลับมาถึง ลานบ้าน หมูกี่ก็ออกมาเป็นถุงยาง และพบว่าภายในถุงยางเป็นยาบ้า ทั้งหมดจึงพบว่าการขนหมูนั้น เป็นขบวนการขนยาบ้ารูปแบบหนึ่ง

ต่อมาพุ่มรักพาสามิต 14 และเฉไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารในโรงแรมแห่งหนึ่ง เพื่อ สืบคดีบัตรเครดิต ร้านอาหารอยู่ตรงข้ามร้านเพชรที่บัตรถูกใช้ เขาเข้าไปเลือกชมเพชร มีพนักงาน ตามติดตลอดเวลา เขาจึงชวนพูดคุยเรื่องน้ำหอมที่เขาได้กลิ่นมาจากตัวของพนักงานชาย จากนั้น พุ่มรักทดลองฉีดน้ำหอมกลิ่นมีราเคิลที่เขาให้กับพนักงานคนนั้น แล้วเขาก็เดินออกมาหาเฉกับสามิต ที่ร้านอาหาร เขาจ่ายค่าอาหารด้วยบัตรเครดิตเพราะจะได้ส่วนลด 10% ผ่านไปสักครู่บริการก็นำบัตร มาคืน บัตรใบนั้นมีกลิ่นน้ำหอมมีราเคิลอยู่ด้วย เขาจึงสันนิษฐานได้ว่าชายคนนี้นำบัตรไปให้พนักงาน ในร้านเพชรรูต จึงมีกลิ่นน้ำหอมติดบัตรมา และรายการจ่ายของผู้เสียหายในวันก่อน พบว่าระยะเวลา การรูดบัตรที่ร้านอาหารกับร้านเพชรห่างกันเพียง 3 นาทีเท่านั้น

จันทร์แรมโทรกลับมารายงานพุ่มรักว่าพระเครื่องที่ให้หาข้อมูล ไม่ค่อยมีคนเห็นมานานแล้ว ล่าสุดพบร้านที่ขายพระเครื่องนี้ เขาบอกว่าเห็นครั้งล่าสุดคือเมื่อ 2 ปีก่อน มีคนนำมาปล่อย ทำทาง ธิ์ร้อน เจ้าของร้านคนนี้ซื้อไว้แล้วขายต่อให้เศรษฐีคนหนึ่ง คนนำมาปล่อยชื่อนายเล็กเป็นนักวิ่งราว เขาตายไปแล้วเพราะถูกรถชน เมื่อพุ่มรักกลับมาถึงบ้าน พบว่าหมูที่จับมาได้หายไปแล้ว

การเล่าเรื่องถัดมาที่คดีกระตุกหวัดเสือ พุ่มรักมาที่สถานีตำรวจอีกครั้ง ทั้งหมดดูภาพสเก็ต คนร้ายจากความจำของเฉ พบว่าคนร้ายเป็นลูกน้องของเสี่ยเตี้ย แก๊งค์ยารายหนึ่ง และที่สำคัญคือ เขามีฟาร์มหมูด้วย สามิต 14 ถามพุ่มรักเรื่องคดีลุงสาย พุ่มรักจึงบอกข้อสงสัยของเขาไปว่าเขาคิดว่า

พ่อของตัวเองเป็นคนยิงลูกสาย เขาต้องการประวัติคนแจ้งความพระเครื่องหายเมื่อ 2 ปีก่อน สามิตจึงอาสาจะให้ธนูช่วยร้อยเพิ่มให้ ธนูพบว่าคนที่มาแจ้งความชื่อนางสาววันัส ในขณะที่เดียวกันสมศักดิ์ก็เดินเข้ามาพร้อมกับบอกว่าได้คลิบเรื่องฟาร์มหมูของเสียเตี้ยมา สามิตจึงจะให้เปิดดู แต่ทุกคนเพิ่งสังเกตเห็นทีวีในห้องหายไป ธนูจึงบอกว่ามีคนยกไปซ่อม แต่ทุกคนกังงว่าทีวีเสียตั้งแต่เมื่อไหร่ สุดท้ายจึงเพิ่งรู้ว่าว่ามีคนเดินเข้ามาขนทีวีและเครื่องเล่นเทปออกไปต่อหน้าต่อตา เขาเป็นผู้จำลักษณะของคนที่มาขนได้ จึงเร่งให้ตามจับต่อไป

พุ่มรักไปพบนางสาววันัส เธอบอกว่าเป็นสร้อยดังกล่าวเป็นสร้อยที่ถูกวิ่งราวไปจริง และเป็นของพ่อที่ชื่อนันส ซึ่งเขาตายไปแล้ว แต่วันัสให้ข้อมูลว่าสร้อยเส้นนี้พ่อได้มาจากเหยื่อที่ไปลอบยิง พ่อทำงานเป็นมือปืนให้กับเสียแหง ถูกสั่งให้ไปยิงคนที่ต่างจังหวัด จากนั้นก็ถือโอกาสนำสร้อยของเหยื่อกลับมาด้วย เหตุผลที่เสียแหงส่งคนไปฆ่าลูกสาย เพราะแกขโมยเงินไป 2 ล้านบาท เมื่อตามเจอจึงส่งคนไปฆ่าทิ้ง หลังจากมนัสกลับมาได้ 2 วันก็ถูกคนฆ่าตายเช่นกัน เธอเก็บหัวกระสุนที่ใช้ยิงพ่อของเธอไว้ พุ่มรักจึงขอเข้าไปตรวจสอบ พร้อมกับขอรูปถ่ายของนายมนัสมาด้วย พุ่มรักเล่าเรื่องทั้งหมดให้สามิตฟัง สามิตจึงกล่าวว่าถ้าอย่างนั้นก็น่าจะสบายใจได้ที่พ่อของพุ่มรักไม่ใช่คนฆ่าลูกสาย แต่พุ่มรักยังคงติดใจสงสัยอยู่ เพราะการตายของลูกสายทำให้พ่อได้ประโยชน์ พ่อมีเงินของลูกสายติดตัว มีรอยโคลนที่รองเท้า เขาก็ยังสงสัยว่าพ่ออาจจะเป็นคนแจ้งเบาะแสแก่เสียแหงก็เป็นได้

เมื่อพุ่มรักกลับมาถึงบ้าน เขาถูกโจรเอาปืนจ่อหัวและพยายามยิงเพื่อทวงหมู เขาเอาตัวรอดได้และพาแหงหนีกลับบ้านที่ต่างจังหวัด เขากลับไปที่บ้านของลูกสาย เจอสังเกตุเห็นซองบุหรี่ยี่ห้อลักกี้สไตรค์จากกรุงเทพที่ไม่มีขายในพื้นที่นี้อยู่บนพื้น แต่ที่น่าแปลกคือพุ่มรักได้ข้อมูลมาจากลูกสาวของเขาว่ามนัสไม่สูบบุหรี่ แสดงว่าต้องมีอีกคนหนึ่งมาฆ่าลูกสายพร้อมกับมนัสอีกคนหนึ่ง คินต่อมาพุ่มรักพบกับแก้ว เพื่อนในวัยเด็ก เธอดีใจที่พุ่มรักได้เป็นนักร้อง และกล่าวว่าถ้าลูกสายยังอยู่คงดีใจที่ได้เห็นพุ่มรักประสบความสำเร็จ เงินที่เสียไปจึงไม่ได้เปล่าประโยชน์ พุ่มรักไม่เข้าใจ แก้วจึงอธิบายต่อว่าลูกสายเป็นคนส่งเสียให้พุ่มรักเรียน วันนั้นแก้วได้ยินพ่อของพุ่มรักกับลูกสายคุยกัน ลูกสายต้องการให้พุ่มรักมีชีวิตที่ดีกว่าเขา พ่อของพุ่มรักจึงยอมรับเงินของลูกสายไว้ และเดินทางกลับบ้าน หลังจากนั้นแก้วก็ได้ยินเสียงปืน พุ่มรักจึงได้ข้อสรุปว่าพ่อของเขาไม่เกี่ยวข้องกับการตายของลูกสายในที่สุด

พุ่มรักให้สามิตตรวจสอบกระสุนปืนที่ได้จากบ้านของนายมนัส เขาก็ชุดศพของลูกสายขึ้นมา เพื่อนำเอากระสุนมาตรวจสอบ พบว่ากระสุนทั้งสองเป็นกระสุนจากปืนกระบอกเดียวกัน ข้อน่าสังเกตคือเสียแหงกับนายมนัสถูกยิงในวันเดียวกัน หลังจากนั้นคนที่ขึ้นมาใช้อานาจคือเสียเตี้ย ที่สำคัญคือกระสุนที่ใช้ยิงพุ่มรักที่บ้านก็เป็นกระสุนที่มาจากปืนกระบอกเดียวกัน สิ่งสามิตต้องทำก็คือไปยึดปืนกระบอกนั้นมาให้ได้ จึงจะมีของกลางเอาผิดคนร้ายในคดี

พุ่มรักและสามิต 14 ไปส่งเขขึ้นรถกลับเชียงใหม่ ก่อนกลับเขบอกสามิตว่ามีสิ่งผิดปกติในวันที่ทีวีถูกขโมย คือปกติพุ่มรักเป็นคนช่างสังเกตมาก แต่วันนั้นพุ่มรักกลับไม่พูดอะไร แสดงว่าเขาต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีนี้ เฉริงซี่ที่อยู่ของทีวีให้ ว่ามันเพียงแค่อุบัติย้ายไปไว้อีกห้องหนึ่งเท่านั้น คนบงการคือพุ่มรักที่เข้าไปเพราะต้องการแก้ล้างสามิต 14 ที่เคยทำเขาเอาไว้เท่านั้น

3. ชุดที่ 5 คดีล่าคนเจ้าชู้

3.1 ฆาตกรรมปลากระป๋อง

พุ่มรักพาเขมาอยู่กับเขาในวันที่ต้องมาร้องเพลงที่เมืองชายทะเล ในระหว่างที่นั่งรับประทานอาหารก็มีผู้หญิงเข้ามาทักเขา เธอชื่อวิภา เธอขอให้พุ่มรักช่วยเพราะโรงงานปลากระป๋องของเธอมีปัญหา มีคนตายเพราะกินปลากระป๋องจากโรงงานของเธอ

พุ่มรักเข้าไปดูโรงงาน และสอบถามว่ารับปลามาจากไหนอย่างไร วิภาให้ข้อมูลว่าปกติพิษเกิดจาก 2 ลักษณะ คือพิษที่เกิดจากการกินปลาที่มีพิษ กับพิษที่เกิดจากการกินปลาที่เสีย แต่โรงงานของเธอได้คุณภาพมาตรฐานระดับโลก เป็นไปไม่ได้ที่จะมีปลาเน่าเสีย เธอตรวจสอบแล้วว่าล็อตที่มีปัญหาที่ถูกกล่าวหาว่ามีพิษก็ไม่พบสารพิษในขั้นตอนการผลิตใด ๆ พุ่มรักไปสอบถามกับตำรวจเจ้าของคดีพบว่าครอบครัวผู้เสียหายคือน้องชาย ต้องการเรียกร้องค่าเสียหายถึง 10 ล้านบาท และยินดีลดเหลือ 5 ล้านบาท เพราะจะได้จากเงินประกันอีก 5 ล้านบาท ผลการชันสูตรพบว่าผู้ตายตายด้วยพิษจากปลากระป๋องที่เป็นพิษจริง

พุ่มรักไปสำรวจที่บ้านคนตาย พบจดหมายขู่ฆ่า เมื่อเทียบเคียงลายมือแล้ว จึงพบว่าเป็นของนายภูวดล เขายอมรับสารภาพว่าน้องชายของผู้ตายจ้างให้เขาไปฆ่าพี่สาวตัวเอง แต่เขาไม่ได้ลงมือทำและคืนเงินมัดจำไปแล้ว ภูวดลให้การว่าน้องชายกล่าวว่าเดี่ยวจะจัดการเอง พุ่มรักให้จันทร์แรมติดต่อหมอนิติเวชเพื่อขอข้อมูลเรื่องพิษที่ทำให้คนตายอีกครั้ง หมอบอกว่าพิษนี้สามารถเกิดจากน้ำยาทำความสะอาดหรือผงซักฟอกก็ได้

พุ่มรักและตำรวจเจ้าของคดีสรุปคดีว่าน้องชายของผู้ตายเป็นผู้บงการ เพราะพบน้ำยาเคมีบางชนิดในห้องน้ำบ้านของผู้ต้องสงสัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดพิษในลักษณะเดียวกันได้เช่นกัน ประกอบกับคำสารภาพของนายภูวดล ทำให้ทุกอย่างบ่งชี้ว่าน้องชายของผู้ตายคือคนบงการ พุ่มรักขอตัวกลับ และเดินทางไปพบโกศล นักอนุรักษ์ธรรมชาติ เขาเล่าให้ฟังว่าช่วงนี้มีการประท้วงโรงงานที่มีการทิ้งน้ำเสียลงสู่ทะเล มีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างชาวบ้านและนายทุน ก่อนหน้านี้ลูกน้องของเขาก็ตายเพราะถูกวางยาพิษ วันนั้นลูกน้องคนนั้นตกน้ำ และกินน้ำทะเลเข้าไปเกือบตาย และต่อมาก็

ตายหลังจากกินอาหาร ฟุ่รักถามว่าอาหารมื่อนั้นคืออะไร ปรากฏว่าอาหารที่ลูกน้องคนนั้นกินคือ ปลากระป๋องยี่ห้อเดียวกันกับคดีก่อนหน้าที่ปิดไป อีกทั้งผลการชันสูตรก็พบว่าเป็นพิษชนิดเดียวกัน

ฟุ่รักเรียกทุกคนในคดีแรกมาคุยกันอีกครั้ง และชี้แจงว่าข้อมูลที่เขาได้มาใหม่ทำให้รูปคดีเปลี่ยนไป ลูกน้องของโกศลที่ตายนั้น เขาตายเพราะการกินน้ำทะเลที่มีพิษเข้าไป หลังจากการตรวจสอบพบว่าน้ำทะเลบริเวณนั้นมีการปนเปื้อนจากการทิ้งน้ำเสียลงน้ำ ทำให้ปลาบริเวณนั้นได้รับสารพิษ ดังนั้นปลากระป๋องจึงมีพิษไปด้วย วิฉินจึงตายเพราะปลากระป๋องจริง ไม่ได้ลูกน้องชายฆาตกรรม และหากจะฟ้องก็ต้องฟ้องเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทที่ปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล ไม่ใช่บริษัทปลากระป๋อง

3.2 คดีมนุษยโบรมาน

สามิต 14 โทรมตามตัวฟุ่รักมาช่วยสืบคดี มีการพบโครงกระดูกพร้อมกับวัตถุโบรมานที่สวนร้างแห่งหนึ่ง เจ้าของจะสร้างเรือนหอแต่ขุดก็พบโครงกระดูกจึงรีบแจ้งตำรวจ ในคดีนี้มีอาจารย์สมัย นักโบรมานคดีมาช่วยคดีด้วย จากการสอบถามฟุ่รักได้ข้อมูลว่าวัตถุโบรมานเหล่านี้น่าจะมาจากบ้านเชียง และศพที่พบเป็นคนยุคปัจจุบัน ไม่ใช่โครงกระดูกโบรมาน คดีนี้จึงกลายเป็นคดีฆาตกรรมทันที

ฟุ่รักไปพบอาจารย์สมัยที่คณะโบรมานคดีเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุโบรมาน เขาให้ฟุ่รักดูตัวอย่างวัตถุโบรมานจากบ้านเชียงที่ขุดพบเอง ทั้งสองลองสืบหาว่ามีวัตถุโบรมานจากพิพิธภัณฑ์ไหนหายไปบ้างปรากฏว่าไม่มี อาจารย์สมัยจึงเชื่อว่าวัตถุโบรมานที่พบเป็นของส่วนตัว หรือการสะสมแบบผิดกฎหมายฟุ่รักหยุดดูรูปถ่ายของนักศึกษาแต่ละปีที่จบจากคณะโบรมานคดีแล้วกลับไปสมัครตีรายงานว่าเขาค้นพบว่าเครื่องปั้นดินเผาเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทขายวัตถุโบรมานชื่อ โอลเดอร์ แอนด์ โอลเดอร์ มีรหัสสินค้าและสติ๊กเกอร์แปะอยู่บนสินค้าทุกชิ้น วัตถุโบรมานที่พบก็ตรงกับวัตถุโบรมานในแค็ตตาล็อกของบริษัท เจ้าของบริษัทชื่อบัญชา แต่บัญชาถูกฟ้องล้มละลาย และเกิดน้ำท่วมโกดังเมื่อ 5 ปีก่อน หลังจากนั้นเขาก็หายตัวไป ทุกคนเชื่อว่าเขาหนีไปอยู่ที่อื่น ตามประวัติพบว่าเขาเรียนจบคณะโบรมานคดีเช่นเดียวกัน มีจุดที่น่าสังเกตคือโกดังของบัญชาที่พบโครงกระดูกอยู่ไม่ไกลกันมาก

ฟุ่รักกลับไปหาอาจารย์สมัยอีกครั้ง และกล่าวว่าเขารู้แล้วว่าโครงกระดูกเป็นของใคร จากการอ่านประวัตินักศึกษาที่จบจากคณะโบรมานคดีไป ทำให้ฟุ่รักได้ข้อมูลว่านายบัญชาบอกว่าเขาเคยขุดของเก่าและทำปลั้วตัดนิ้วก็้อยเท้าซ้ายของตนเอง ซึ่งมีลักษณะตรงกับโครงกระดูกดังกล่าว นอกจากนี้ฟุ่รักยังชี้ว่าอาจารย์สมัยเป็นฆาตกร เพราะวัตถุโบรมานที่ห้องของอาจารย์มีสติ๊กเกอร์ของบริษัทโอลเดอร์แอนด์โอลเดอร์ ไม่ได้ถูกขุดขึ้นมาด้วยตัวเอง ยิ่งไปกว่านั้นตอนที่ไปสถานที่เกิดเหตุ

ครั้งแรก อาจารย์เข้าไปอย่างถูกต้องด้วยความรวดเร็ว ทั้งที่พื้นที่ค่อนข้างซับซ้อน ซึ่งเป็นเรื่องแปลก เหมือนอาจารย์เคยไปทีนั้นมาก่อน ท้ายที่สุดอาจารย์สมัยจึงรับสารภาพว่าตนเองโกรธมากที่บัญชาใช้วิชาชีพในทางที่ผิด ทั้งสองทะเลาะกัน ด้วยอารมณ์ชั่ววูบอาจารย์สมัยก็ใช้หอกแทงอกของบัญชา และพยายามชนวัตถุโบราณกลับออกไป แต่เกิดน้ำท่วมเสียก่อน ศพของบัญชาและวัตถุโบราณเหล่านั้นจึงถูกพัดไปอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

3.3 ใบหน้านางฟ้า

พุ่มรัก สามิต 14 และร.ต.ต. ธนูไปสถานที่เกิดเหตุซึ่งเป็นคอนโดมิเนียมกลางเมืองแห่งหนึ่ง ศพของเจ้าของห้องอยู่ในชุดนอน คว่ำอยู่บนโต๊ะเครื่องแป้งในห้องนอน เลือดเต็มหน้าอกและแผ่นหลัง คนตายชื่อสุเมธ เจ้าของบริษัทครีမ်อัปสริ เขาถูกยิงด้วยระยะเผาขนเพียงนัดเดียว ไม่มีใครได้ยินเสียงปืนเพราะห้องเก็บเสียงอย่างดี ทรัพย์สินไม่ได้หายไปเลย ฆาตกรไม่ได้ฆ่าชิงทรัพย์ เขี่ยอูฐฆ่าขณะที่กำลังแต่งหน้า เพราะมีกระปุกครีမ်เปิดอยู่ และที่หน้าก็ทาครีမ်ไปได้เพียงครึ่งเดียว

ผู้จัดการคอนโดให้การว่าคนร้ายปลอมเป็นยามเข้าไปฆ่าคุณสุเมธ โดยเปิดภาพวงจรปิดให้ดู ยามตัวจริงชื่อจัน บอกว่าตนเองถูกโปะยาสลบ เขาให้การว่ากำลังเข้าห้องน้ำและถูกล็อกคอ เอายาสลบโปะหน้า ฟันมาอีกทีก็เหลือแต่กางเกงใน คนร้ายเอาชุดและกุญแจลิฟต์ไป ผู้จัดการให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าทุกอาทิตย์คุณสุเมธจะเรียกใช้สาวบริการจากข้างนอกให้ขึ้นไปหาเขาบนห้อง เวลารอยามก็จะเป็นคนพาขึ้นไป ผู้จัดการให้ข้อสังเกตว่าคนร้ายอาจขึ้นไปกับรถส่งน้ำ

จันท์แรมสืบข้อมูลและบอกแก่พุ่มรักว่ามีบริษัทคู่แข่งของคุณสุเมธชื่อบริษัทสกินดีฟ ของคุณนพดล เคยยื่นฟ้องร้องบริษัทคุณสุเมธว่าสินค้าไม่ได้มาตรฐาน แต่คุณสุเมธเส้นใหญ่จึงรอดพ้นมาได้ ท้ายที่สุดยอดขายของสกินดีฟก็ตกลงจนต้องปิดบริษัท มีพนักงานตงงานมากมาย พุ่มรักจึงตั้งข้อสังเกตว่าฆาตกรอาจจะเป็นผู้ที่มีความแค้นจากการตงงานในครั้งนั้น ต่อมาพุ่มรักคุยกับสาวบริการชื่อชลพรรณ วันนั้นเธอกลับเร็วเพราะอาหารเป็นพิษ และเธอให้การว่าไม่เห็นยาม เธอลงลิฟต์มาคนเดียว พุ่มรักถามต่อว่าลูกค้าของเธอมีใครที่อยู่ในธุรกิจเดียวกับคุณสุเมธบ้าง เธอตอบว่าไม่มี แต่พุ่มรักจับอาการผิดสังเกตได้ จึงบอกให้สามิตสืบประวัติเธอต่อไป

ต่อมาผู้จัดการมารายงานพุ่มรักว่าตรวจสอบรถส่งน้ำแล้ว พนักงานเป็นคนเดิม มาส่งน้ำเสร็จก็กลับไป ไม่เกี่ยวข้องกับคดี ส่วนจันขอลาออก เพราะคิดว่าเป็นความผิดของตน พุ่มรักกับสามิตจึงไปหาจันที่บ้านพักในแหล่งเสื่อมโทรม พุ่มรักเห็นรูปถ่ายของลูกสาวของจัน จันบอกว่าเธออยู่ต่างจังหวัด เขาไม่มีเงินมากพอที่จะส่งเสียให้เรียนในกรุงเทพฯ พุ่มรักกลับมาที่สถานีตำรวจ ทั้งหมดมาสรุปคดีกันอีกครั้ง สามิตกล่าวว่าหญิงบริการคนนั้นติดต่อกับคุณนพดล แต่ธนูกล่าวว่าเขาเช็คแล้วพบว่าวันนั้นเธอป่วยจริง และไปหาหมอจริง พุ่มรักให้ข้อสังเกตที่น่าแปลกกว่าคนร้ายใช้เวลานานมากในการก่อเหตุ

คือ 20 นาที ทั้ง ๆ ที่เพียงแค่อัปไปยิงสูเมธเท่านั้น นอกจากนี้ ครีมที่เปิดอยู่และครีมบนหน้าของศพก็ดูน่าสงสัย เพราะที่นิ้วมือของศพไม่มีรอยครีม พุ่มรักจึงสงสัยว่าฆาตกรอาจจะทำไปเพื่อเป็นสัญลักษณ์อะไรบางอย่าง

หญิงบริการให้คำรับสารภาพว่าเธอเป็นสายให้กับพตลจริง โดยการแอบส่งเอกสารเกี่ยวกับบริษัทสูเมธให้ แต่เขาไม่ได้บงการสั่งให้เธอไปฆ่าสูเมธ ท้ายที่สุดพุ่มรักสรุปคดีว่าคนร้ายคือนายจัน เพราะจากการตรวจสอบ ไม่สามารถมีใครผ่านขึ้นไปปะยาสลบจันได้ ดังนั้นจึงเป็นตัวเขาเองที่เป็นคนร้ายและสร้างเรื่องทั้งหมดขึ้นมา จันทร์แรมช่วยหาข้อมูลของลูกสาวของจันพบว่าเธอไม่ได้อยู่ที่ต่างจังหวัดตามที่จันกล่าวอ้าง แต่เธออยู่ในกรุงเทพฯ และเสียโฉมจากการใช้ครีมอัปสรของคุณสูเมธ หลังจากรักษาแล้วก็ไม่ได้ดีขึ้น เธอจึงกินยาฆ่าตัวตาย จันแค้นมากที่คุณสูเมธผลิตครีมไม่ได้คุณภาพ ออกมาเป็นต้นเหตุให้ลูกสาวของเขาต้องฆ่าตัวตาย จึงวางแผนฆ่าเพื่อล้างแค้น

3.4 คดีล่าคนเจ้าชู้

สิตาวรรณหรือเล็ก มาขอให้พุ่มรักช่วยสืบเพราะเธอสงสัยว่าสามีจะมีคนอื่น สามีของเธอชื่อภรรยา จุดสังเกตก็คือเขาเปลี่ยนไป โดยการละเมอพูดจาหวานจี๊วะ ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เขาเคยทำมาตลอด 20 ปี เช่น “เล็กจ๋า คิดถึงเล็กจังเลย” เป็นต้น เธอยังให้ข้อมูลต่อว่าปกติเขาไม่ใช่คนพูดจาหวาน ๆ กับใคร

พุ่มรักตามรอยของภรรยาไปห่าง ๆ พบว่าเขาไปพบสาวสวยคนหนึ่ง แต่เมื่อให้จันทร์แรมตรวจสอบก็ปรากฏว่าเป็นน้องสาวแท้ ๆ ของเขาเอง ต่อมาก็ไปพบแม่ชีเพื่อไปปฏิบัติธรรม และหญิงสาวคนอื่นที่เขาไปพบก็ดูไม่ได้มีความสัมพันธ์อะไรเกินเลยกับเขาเลย พุ่มรักจึงนำข้อมูลไปรายงานสิตาวรรณ สิตาวรรณจึงขอให้พุ่มรักช่วยทดสอบโดยการให้ทางเครื่องในร้านที่พุ่มรักทำงานที่ชื่อแวมไปโปรยเสน่ห์ใส่เขา แวมกลับมาเล่าให้พุ่มรักฟังว่าตอนแรกเขาก็มีที่ท่าสนใจ แต่พอแนะนำตัวแล้วเขาก็ดูหมดความสนใจและเลิกคุย คืบถัดมาเป้าหมายปรากฏตัวอีกครั้งหนึ่ง พุ่มรักให้ทางเครื่องชื่อวันดี ไปดำเนินแผนการต่อ ปรากฏว่าภรรยาคูอย่างถูกคอกับวันดี วันดีมาเล่าให้พุ่มรักฟังว่าเขาตั้งใจจีบเธอ โดยถามว่าเธอชื่ออะไร จากนั้นก็อาสาไปส่งที่บ้าน เขาเขียนเบอร์ใส่กระดาษให้วันดี เมื่อวันดีมอบให้พุ่มรักดู ปรากฏว่าเบอร์นั้นเป็นเบอร์ของพุ่มรักเอง พุ่มรักจึงรู้ว่าภรรยาจับได้ว่าทั้งหมดเป็นแผนของเขา เพราะทางเครื่องทั้งสองคนดูจะจมาคุยกับเขาโดยเฉพาะ

พุ่มรักขอรานให้ทม นักสืบที่รู้จักกันช่วยอีกต่อหนึ่งหลังจากที่เขาถูกจับได้ ทมได้ข้อมูลมาจากภรรยาพบกับหญิงสาวมากมาย มีหลักฐานการกระทำเชิงชู้สาวชัดเจน พุ่มรักนับจากรูปถ่ายแล้วก็พบว่า มีหญิงสาวถึง 7 คนที่เกี่ยวข้องกับเขา แต่พุ่มรักก็ยังสงสัยว่าหากเขามีผู้หญิงมากมายขนาดนี้ อีกทั้งยังเป็นคนนอนละเมอ เขาจะเก็บความลับไว้ได้อย่างไรตั้งเนิ่นนาน ต่อมาพุ่มรักนัดสิตาวรรณเพื่อสรุปคดี

แต่สตีวารรณโทรมายกเลิกเพราะภรรยาหัวใจวายเข้าโรงพยาบาล เธอเล่าว่าเขาไปมีเซ็กซ์กับผู้หญิงคนหนึ่งจนหัวใจวาย และผู้หญิงคนนั้นเป็นคนพาเขามาส่งโรงพยาบาล แต่ตอนนี้ปลอดภัยแล้ว ผมรักเกิดอะใจจึงถามทางโรงพยาบาลว่าผู้หญิงคนนั้นเป็นใคร โรงพยาบาลแจ้งว่าเธอให้ข้อมูลไว้แค่ชื่อเล็ก เพราะไม่อยากมีปัญหา ผมรักจึงไปดูข้อมูลที่สืบได้ทั้งหมดแล้วเขาก็พบคำตอบเคล็ดลับในการเก็บความลับของภรรยา คือผู้หญิงที่เขามีความสัมพันธ์ด้วยทุกคนจะต้องมีชื่อเล่นว่า “เล็ก” ดังนั้นในตอนที่เราเข้าไปพูดคุยด้วยเขาจึงไม่สนใจ แต่สนใจวันดี เพราะวันดีมีชื่อเล่นว่าเล็ก แต่ท้ายที่สุดผมรักก็ไม่ได้บอกความจริงข้อนี้แก่ภรรยาของภรรยาไป

3.5 อสรพิษปริศนา

คดีนี้เป็นคดีคนถูกงูกัดตายขณะกำลังปัสสาวะ คนตายชื่อแมน เป็นมอเตอร์ไซค์รับจ้างในซอยนี้ บริเวณที่เขาไปปัสสาวะแล้วถูกงูกัดเป็นกำแพงบ้านหลังหนึ่ง สมศักดิ์สันนิษฐานว่างูน่าจะมาจากบ้านหลังนี้ เพราะเป็นบ้านหลังเดียวที่มีต้นไม้ใบหญ้าหนาแน่น แต่สิ่งที่แปลกคือพื้นที่ตรงนี้มีมักจะมิมอเตอร์ไซค์รับจ้างมาปัสสาวะเป็นประจำ ดังนั้นโดยปกติแล้วไม่น่าจะมีงูมาเล่นพาด เพราะงูกลัวคน ผลชันสูตรพบว่า เป็นงูเห่า และคนตายก็ตายจากการถูกพิษของงูเห่าจริง จึงสรุปปิดคดีว่าเป็นอุบัติเหตุ แต่ผ่านไปไม่ถึง 24 ชม. ปรากฏว่ามีคนถูกงูกัดตายอีกที่ตำแหน่งเดิม ในลักษณะเดิม ผมรักไปขอความรู้จากลูกสาวของหมอแสง ที่ชื่อปทุมรัตน์ เจ้าของกิจการรักษาสัตว์ในละแวกนั้น เธอแนะนำให้ผมรักไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านงูชื่อ ดร. ฉลอง เขาทำการทดลองเกี่ยวกับสารไล่และวัคซีนป้องกันพิษงู เธออาสาให้นักวิจัยให้ผ่านทางนางเยาว์ ลูกสาวของอาจารย์ที่เป็นเพื่อนกับเธอ

ผมรักไปพบอาจารย์ฉลองตามที่นัดหมายไว้ แต่ก็ต้องแปลกใจที่บ้านของอาจารย์คือบ้านหลังที่เกิดเหตุ นางเยาว์ออกมาต้อนรับและเชิญเข้าไปในบ้าน อีกทั้งยังนำน้ำดื่มไปมอบให้กับวินมอเตอร์ไซค์ตรงเพิงที่พวกเขาอยู่ด้วย ภายในบ้านมีต้นกระเจี๊ยบแดงเต็มไปหมด จึงทำให้เขาสันนิษฐานได้ว่าเครื่องดื่มที่หล่อนำไปให้วินมอเตอร์ไซค์ก็คือน้ำกระเจี๊ยบ เธอบอกว่ามีอะไรแบ่งกันได้ก็แบ่ง พ่อของเธอสอนไว้ นางเยาว์พาผมรักและธนูไปพบพ่อที่เล็บ ก่อนถึงเล็บก็ได้กลิ่นปัสสาวะโชยมา เธออธิบายว่านี่เป็นเหตุผลที่พ่อย้ายจากบ้านริมรั้วมาอยู่ในเล็บแทน ทั้งหมดเดินเข้าไปในเล็บ เป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เมื่อไปถึงก็พบกับชายชราคนหนึ่งซึ่งก็คืออาจารย์ฉลอง กำลังให้แม่บ้านซื้อโซลิตอินซูลินให้ เพราะเขาเป็นโรคเบาหวาน ผมรักเริ่มเข้าเรื่องและเล่าว่ามีคนถูกงูเห่ากัดตายที่ริมรั้วบ้าน 2 คน และน่าจะเป็นงูตัวเดียวกัน อาจารย์กล่าวว่าเขาเลี้ยงงูจริง แต่โอกาสหลุดออกไปยากมาก เพราะเขาระมัดระวังเป็นพิเศษเสมอ เมื่อไปที่ห้องเก็บงูเขาก็หน้าซีดเผือดเพราะพบว่างูเห่าหายไปหนึ่งตัวจริง ๆ ผมรักพบสิ่งที่ขำระดูที่ทำให้งูหลุดออกไปได้ อาจารย์ฉลองกล่าวว่ามันน่าจะเลื้อยออกไปเพราะไม่ชอบ

กลิ่นสารโลงูที่เขาคิดค้นขึ้นมา ซึ่งน่าจะยังตกค้างอยู่ เขารีบให้ข้อมูลเกี่ยวกับงูทุกอย่าง เพื่อที่จะได้ตรวจสอบว่าไซ่งูของเขาจริงหรือไม่ แล้วจะได้แสดงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่

อาจารย์เล่าถึงสารโลงูที่ได้ผลดีมาก เป็นสารจากธรรมชาติ แต่เขาไม่คิดจะขายลิขสิทธิ์ของยา เพราะเขาไม่ได้ต้องการเงิน เขาต้องการให้สารตัวนี้เป็นสมบัติสาธารณะเพื่อเป็นประโยชน์กับทุกคน หลังจากออกจากบ้านอาจารย์ฉลองมา เขาก็ไปพูดคุยกับวินมอเตอร์ไซด์ ได้ข้อมูลว่านางเยาว์มักจะเอาน้ำออกมาให้เสมอ ส่วนเรื่องปัสสาวะริมกำแพง อาจารย์เคยโกรธและตีด่าห้ามปัสสาวะ แต่นางเยาว์ก็มาขอให้เธอออกไป เพราะสงสาร ก่อนที่จะเกิดเหตุเพื่อนวินทั้งสองคนก็ไม่ได้มีอาการผิดปกติอะไร มารู้อีกทีก็คือโดนงูกัดตายเสียแล้ว พุ่มรักเก็บตัวอย่างน้ำกระเจี๊ยบที่พวกวินตีไปส่งแล็บตรวจพบว่า น้ำกระเจี๊ยบเหล่านั้นมีเฟอโรโมน เป็นสารเคมีพิเศษชนิดหนึ่ง ดังนั้นเมื่อพวกเขาไปปัสสาวะ งูที่ได้กลิ่นก็เข้ามาฉก เพราะได้กลิ่นสารดังกล่าว แต่พุ่มรักไม่ปักใจเชื่อว่านางเยาว์เป็นคนบงการ เพราะจากลักษณะนิสัยและแรงจูงใจไม่เข้าข่าย เขาพุ่งเป้าไปที่อาจารย์ฉลองผู้มีความรู้เรื่องงูมากกว่า อาจารย์อาจจะไม่ได้ตั้งใจให้งูฉกพวกวินตาย แต่ตั้งใจไซ่งูเพื่อไล่ไม่ให้มาปัสสาวะริมกำแพงอีก

วันต่อมาสามิตโทรมาแจ้งพุ่มรักว่านางเยาว์แจ้งว่าพ่อตายแล้ว ศพตาเบิกโพลง มือขวากำเข็มฉีดยา มีหนังสือห่ออยู่ที่พื้น และโต๊ะข้างโซฟามีขวดยาที่เป็นขวดพิษงูวางอยู่ พร้อมกับจดหมายลาที่กล่าวว่าเขาเสียใจที่ทำให้มีคนตายและขอชดใช้ความผิด นางเยาว์ยืนยันว่าเป็นลายมือพ่อจริง เธอกล่าวว่าเธอออกไปวิ่งเป็นประจำ เมื่อกลับมาพ่อก็ตายแล้ว พุ่มรักเล่าเรื่องสารเฟอโรโมนให้นางเยาว์ฟัง นางเยาว์บอกว่าเรื่องเฟอโรโมนน่าจะมีแค่เธอกับพ่อที่รู้ แต่เธอไม่ได้เป็นคนทำน้ำกระเจี๊ยบเองและไม่จำเป็นต้องทำร้ายพวกวิน น้ำกระเจี๊ยบพวกนั้นแม่บ้านที่ชื่อโซเป็นคนทำ แต่เธอก็ไม่น่าจะรู้เรื่องเฟอโรโมน ส่วนสามีของนางเยาว์ก็ทำแต่เรื่องบัญชี ไม่มีความรู้เรื่องงูแน่นอน ผลตรวจจากนิติเวชสรุปว่าอาจารย์ตายด้วยพิษงูจริง ไม่มีร่องรอยการต่อสู้ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นการฆ่าตัวตายจริง ไม่ใช่ฆาตกรรม

ในงานศพพุ่มรักได้พบกับซัช สามีของนางเยาว์ และยังได้พบกับปทุมรัตน์ด้วย ปทุมรัตน์กล่าวว่าอย่างน้อยอาจารย์ก็ทำสารโลงูสำเร็จ ซึ่งเป็นสารที่จะทำให้ธุรกิจครอบครัวสามารถสร้างรายได้ไปอีกหลายชั่วคน พุ่มรักจึงเอะใจ เพราะสิ่งที่ปทุมรัตน์พูดขัดกับความต้องการของอาจารย์ที่เคยบอกเขา ต่อมาพุ่มรักให้สามิตส่งนิติเวชตรวจสอบเรื่องพิษอีกครั้ง และให้จันทร์แรมหาข้อมูลเรื่องธุรกิจงูในตอนท้ายเรื่องพุ่มรักสรุปคดี โดยตั้งข้อสังเกตเรื่องการตายของอาจารย์ฉลองที่ดูมีเงื่อนงำ ประการแรก ทำไม่ฉีดยาแล้วยังต้องกำเข็มเอาไว้ในมือ ประการที่สองหนังสือที่ห่ออยู่ที่พื้นขัดแย้งกับลักษณะที่เป็นคนเจ้าระเบียบของอาจารย์ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่หนังสือจะห่อเพราะเขาถูกงูโจมตีโดยไม่ทันตั้งตัว ประการที่สามผลนิติเวชสรุปว่าอาจารย์โดนพิษงูตาย แต่เมื่อตรวจซ้ำอีกครั้งพบว่าอาจารย์

มีพิษงูถึง 15 ชนิดในร่างกาย ซึ่งไม่แปลกเพราะอาจารย์เคยเล่าเรื่องการทดลองฉีดพิษงูเข้าร่างกายทีละชนิด เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้เขาฟัง ดังนั้นการฆ่าตัวตายด้วยวิธีการฉีดพิษงูเข้าร่างกายจึงไม่น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพราะอาจารย์จะต้องรู้ว่าอาจจะมีโอกาสที่จะไม่ตายได้ เพราะตนเองมีภูมิคุ้มกันที่ฉีดเข้าไปทีละชนิดมานานแล้ว พุ่มรักจึงตั้งเป้าว่าคดีนี้เป็นการฆาตกรรม

พุ่มรักกล่าวสรุปถึงความเป็นไปได้โดยตัดแม่บ้านออกไป เพราะเธอเป็นชาวพม่าไม่สามารถปลอมแปลงจดหมายได้ เธอเขียนหนังสือไม่เป็น อีกทั้งยังไม่รู้เรื่องเฟอโรโมนด้วย ส่วนคุณชัช สามีของนางเยาว์ก็ไม่อยู่ในวันเกิดเหตุ ตรวจสอบแล้วพบว่าไปสัมมนาที่ต่างจังหวัดจริง ดังนั้นผู้ต้องสงสัยจึงเป็นนางเยาว์ ชัชมีที่ท่าจะไว้วางใจ แต่พุ่มรักขอให้ฟังเขาจนจบก่อน พุ่มรักอธิบายต่อว่านางเยาว์อาจจะออกจากบ้านแล้วค่อยกลับเข้ามาหรืออาจจะไม่ได้ออกจากบ้านเลย เพราะไม่มีพยานรู้เห็น ทั้งนี้ทั้งนั้นพุ่มรักอาสาแสดงเหตุการณ์จำลองในการฆาตกรรมอาจารย์ฉลอง พุ่มรักสวมบทบาทเป็นอาจารย์ฉลอง และธนูสวมบทบาทเป็นคนร้าย ธนูเดินเข้ามาโปะยาสลบ เอาเข็มฉีดยาที่มีพิษงูแทงใส่แขนของพุ่มรัก แล้วทิ้งเข็มฉีดยาลงบนโซฟา ต่อมาคนร้ายจึงวางจดหมายลาตายที่ปลอมขึ้น แต่สิ่งที่ไม่คาดคิดก็คืออาจารย์ฉลองยังไม่ได้ตายในทันที เพราะพิษงูเห่าไม่สามารถทำให้เขาตายได้อย่างรวดเร็วจากการมีภูมิคุ้มกันที่ทดลองด้วยตัวเองมานาน ส่วนยาสลบก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะทำให้คนหมดสติไปในระยะเวลาอันสั้นสำหรับคนที่ไม่เชี่ยวชาญในการใช้ พุ่มรักที่แสดงเป็นอาจารย์ฉลองจึงแสดงทำเป็นหยิบเข็มฉีดยาขึ้นมาปักไปที่ขาของคนร้าย ในขณะที่เขาเข้ามาตรวจสอบรอยแผลของเหยื่อ คนร้ายจึงใช้หมอนกดหน้าอาจารย์จนขาดอากาศหายใจตาย นี่คือเหตุผลว่าทำไมมือขวาของอาจารย์จึงกำเข็มฉีดยาไว้ และยังคงสภาพเหมือนอาจารย์ฆ่าตัวตายด้วยพิษงู ส่วนคนร้ายก็ต้องรีบไปโรงพยาบาลเพื่อแก้พิษงูจากเข็มฉีดยาที่โดนปักที่ขา จากการตรวจสอบพบว่าเข้าวันนั้นมีคนไปรักษาอาการถูกงูกัดแต่ไม่มีรอยเขี้ยวงูเพียงคนเดียว คนไข้คนนั้นก็คือนายชัช สามีของนางเยาว์ เขาหน้าซีดเผือดลงทันที พุ่มรักกล่าวว่าทุกคนสามารถตรวจสอบรอยแผลที่ขาของนายชัชได้ ซึ่งจะเป็นหลักฐานชั้นดีในขณะนี้เพื่อพิสูจน์คำพูดของเขา ส่วนแรงจูงใจของคดีนี้ก็คือนายชัชต้องการขายสารโล่งเพื่อพยุงธุรกิจของตนเองที่กำลังจะล้มละลาย จึงจำเป็นต้องฆ่าอาจารย์เสีย

3.6 ทับทิมสีเลือด

สามิต 14 ขวนพุ่มรักไปทำคดี มีคนนำ “ของร้อน” ไปขายที่ร้านทับทิม เมื่อไปถึงพบว่าคนที่นำมาขายชื่อเขต เขาอ้างว่าไม่ได้ขโมยมา เป็นทรดกตกทอด แต่เมื่อถามจี้ไปจี้มาเขาก็ยอมสารภาพว่าไม่ใช่ทับทิมมรดก แต่ได้มาจากสวนของตัวเอง ไม่ได้ขโมยมา เขาพบมันอยู่กับโครงกระดูกในสวนเมื่อสามิตและพุ่มรักไปดูสถานที่เกิดเหตุ สามิตก็รู้ทันทีว่าโครงกระดูกเป็นของใคร เพราะเป็นคดีเก่าที่ค้างคาไว้มา 8 ปีแล้ว แต่ไม่สามารถปิดคดีได้ คนตายชื่อบำรุง เป็นพ่อค้าเพชรพลอย วันเกิดเหตุ

เขาหายตัวไป หลังจากที่ดินชายทับทิมที่ศูนย์การค้าโกลเดน เกต พลาซ่า จากสภาพศพสันนิษฐานได้ว่าเขากลับมาทับทิมลงท้อง และเมื่อร่างกายย่อยสลาย ทับทิมจึงปรากฏออกมา ซึ่งแปลว่าในวันนั้นเขาอาจจะถูกปล้น

จุดที่น่าสังเกตคือกระดูกมือของศพ มีลักษณะการกำมือเป็นเลข 2 และ 0 พุ่มรักกับสามิตไปพบภรรยาของผู้ตายเพื่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม เธอแนะนำให้ทั้งสองไปคุยกับสมคิด เด็กในร้านที่รู้เรื่องธุรกิจเป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้ช่วยของบ่ารุง สมคิดเล่าว่าทำงานกับบ่ารุง 5 ปี และวันเกิดเหตุจำได้แม่นยำว่าเขานำทับทิมไปขาย 20 เม็ด โดยมีนัดกับคุณวรวุฒิ เจ้าของร้านทับทิม วิ.โอ.เจ็มส์ ทั้งสองติดต่อซื้อขายกันมานานแล้ว ร้านของเขาอยู่ที่โกลเดน เกต พลาซ่า ปัจจุบันสมคิดเปิดร้านอัญมณี โดยเขาบอกว่าได้ทุนมาจากภรรยา หลังจากคุยกับสมคิดพุ่มรักกล่าวว่าสมคิดน่าสงสัย เพราะเขาไม่ถามว่าบ่ารุงตายแล้วหรือ แต่เขาดูมั่นใจว่าบ่ารุงตายไปแล้ว

ต่อมาทั้งสองไปคุยกับวรวุฒิ พนักงานบอกว่าวรวุฒิรับประทานอาหารเช้าอยู่ที่ร้านเสาวรส ทั้งสองจึงตามไปที่ร้านอาหาร วรวุฒิให้การเพิ่มเติมว่าเขามีนัดกับบ่ารุงจริง แต่วันนั้นบ่ารุงไม่มาตามนัด เขาจึงตัดสินใจบอกคุณเสาวรสเจ้าของร้านว่าหากบ่ารุงมาให้บอกเขาว่าไปเจอกันที่ร้านของวรวุฒิ แต่เสาวรสบอกว่าบ่ารุงมาแล้วและออกไปกับผู้ชายคนหนึ่ง เขายังพาดพิงไปยังสมคิดว่าสมคิดเคยเสนอขายเพชรพลอยให้แก่เขาแทนที่บ่ารุงด้วย แต่เขาไม่ได้ตกลง เพราะสมคิดขายแพงเกินไป หลังจากวรวุฒิเดินออกจากร้าน เสาวรสเจ้าของร้านก็เดินมาพูดคุยด้วย เธอให้การเพิ่มเติมว่า บ่ารุงเดินออกไปทางที่จอดรถกับผู้ชายคนหนึ่ง โดยไม่มีท่าทีถูกจับแต่อย่างใด

ที่พิธีฌาปนกิจศพบ่ารุง พุ่มรักสรุปคดีโดยการเล่าข้อมูลหลักฐานทั้งหมดที่พบ และค่อย ๆ ตัดผู้ต้องสงสัยออกไป สมคิดถูกตัดออกเพราะหากสมคิดเป็นคนร้าย เขาย่อมต้องทราบว่บ่ารุงมีทับทิมอยู่ 20 เม็ด ไม่น่าจะทิ้งอีก 10 เม็ดไว้ในท้องของบ่ารุงแน่นอน จึงเหลือผู้ต้องสงสัยคือวรวุฒิ คุณเสาวรสให้การว่าบ่ารุงแสดงท่าทีต้องการจะเปิดร้านใหม่ที่โกลเดน เกต พลาซ่า เพราะทำเลดี จึงเป็นแรงจูงใจให้วรวุฒิต้องการฆ่าเขาก่อนที่จะมาเป็นคู่แข่งทางธุรกิจ ที่สำคัญก่อนตาย ลักษณะกระดูกที่ทำมือเป็นเลข 2 0 แท้จริงแล้วก็หมายถึง V กับ O ซึ่งเป็นชื่อร้านของวรวุฒินั่นเอง

3.7 ตู้นิรภัยปริศนา

ผู้จัดการธนาคารธนไทยชื่อนายวัฒนา มาขอร้องขอให้พุ่มรักช่วยสืบคดีให้ โดยเหตุเกิดจากคุณอรุณฯ ลูกค้าเก่าของธนาคารที่เปิดตู้นิรภัยไว้ที่ธนาคารมาสิบกว่าปีแล้ว เธอมาเปิดตู้เมื่อวานและพบว่าของในตู้หายไ้ ทั้งที่ก่อนหน้านี้เธอไม่ได้มาเปิดตู้เลย ของที่หายไปเป็นสร้อยทอง สร้อยเพชร และแหวนเพชรมูลค่า 20 ล้าน แต่เธอยังไม่แจ้งตำรวจเพราะผู้จัดการขอเวลาตรวจสอบ 24 ชั่วโมง ผู้จัดการให้ข้อมูลหลังจากตรวจสอบจากกล้องวงจรปิดว่าคุณอรุณฯนำของมาใส่ไว้ในตู้จริง โดยมีเขา

เป็นพยาน และเดินกลับออกมาตัวเปล่า แล้วจู่ ๆ ของก็หายไปโดยที่เธอไม่เคยเข้าไปเปิดตู้ ดังนั้นจึงเป็นไปไม่ได้เลยที่ของจะหายไปเหมือนเล่นกล พุ่มรักเข้าไปดูตู้নিরภัยที่เกิดเหตุ ตู้แบ่งออกเป็น 2 ฝั่งคือแผง A และแผง B แกวละ 10 ตู้ หมายเลขเรียงกันตั้งแต่ A1 - A100 เช่นเดียวกันกับฝั่งตรงข้ามที่เป็นแผง B1 - B100 จากกล้องวงจรปิดพบว่าไม่เคยมีใครมาเปิดขโมยของในตู้อย่างแน่นอน

พุ่มรักขอดูภาพจากกล้องวงจรปิดตั้งแต่วันที่คุณอรุณฯ นำของมาใส่ไว้ในตู้ พนักงานชื่อธนุพันธ์เป็นผู้ดำเนินการ อรุณฯ เปิดตู้หมายเลข 37 ใส่ของเข้าไป และออกมาตัวเปล่า ไม่มีการเปิดตู้ขึ้นอีกเลย ไม่มีร่องรอยการรัดแฉะ พุ่มรักมีข้อสังเกตว่าสีของตู้নিরภัยเปลี่ยนไป เขาจึงถามว่าทำไมจึงเปลี่ยนจากตู้สเตนเลสเป็นสีน้ำเงิน ผู้จัดการจึงกล่าวว่ามี การปรับปรุงตู้ใหม่ ทาสี และติดเลขใหม่ตามนโยบายของธนาคาร พุ่มรักจึงจับจุดที่จะเริ่มไขคดีได้ เขาจึงมองภาพวันที่มีช่างมาเปลี่ยนป้ายหน้าตู้নিরภัยช่างคนหนึ่งถอดออกแล้วก็ใส่ป้ายกลับไปเหมือนเดิม ผู้จัดการอธิบายว่าการทำงานคือจะมีช่างคนหนึ่งถอดป้ายออก และอีกคนนำป้ายใหม่มาใส่ แต่วันนั้นช่างอีกคนหนึ่งถูกรถชน ช่างคนแรกที่ถอดป้ายออกมาแล้วจึงจำเป็นต้องใส่กลับเข้าไป แต่พวกเขา ก็กลับมาทำงานจนเสร็จสิ้นในวันต่อมา ธนุพันธ์เป็นคนเฝ้าระหว่างช่างทั้งสองทำงาน เขาไม่พบอะไรผิดปกติ พุ่มรักจึงขอดูภาพลูกค้าที่เปิดตู้ใกล้กับหมายเลข 37 มากที่สุด คือหมายเลข 34 เธอชื่อเจน แต่ก็ไม่มีอะไรผิดปกติเช่นกัน เธอไม่ได้ยุ่งกับตู้หมายเลข 37 เลย

พุ่มรักขอสอบสวนบริษัทกราฟิกที่ออกแบบป้ายให้ธนาคาร เขาอธิบายเรื่องขั้นตอนการออกแบบและวิธีการเปลี่ยนป้าย พุ่มรักไม่พบความผิดปกติใด ๆ จึงตัดปัญหาเรื่องป้ายออกไป ต่อมาเขาจึงไปพบคุณอรุณฯ เพื่อรายงานความคืบหน้าและสำรวจบ้านของเธอ แต่ก็ไม่มีพบอะไรผิดปกติเช่นกัน นอกจากนี้ได้เห็นความร่ำรวยและได้ชมคอลเลคชันกระเป๋าแพงๆ มากมายของเธอ พุ่มรักขอตัวไปเข้าห้องน้ำและได้พบกับสาวใช้ชื่อธัญญา เขาพูดคุยกะยอกล้อกับเธอนิดหน่อยแล้วก็กลับออกมา พุ่มรักสั่งให้จันทร์แรมตรวจสอบประวัติผู้เกี่ยวข้องทุกคน วันต่อมาพุ่มรักเข้ามาสรุปคดีที่บ้านของคุณอรุณฯ ซอกอีกครั้ง เขาเฉลยว่าแท้จริงแล้วการก่อเหตุในครั้งนี้เกิดขึ้นโดยการร่วมมือกันของช่างและเจ้าของตู้หมายเลข 34 ที่ชื่อคุณเจน หมายเลขตู้แต่เดิมคือเรียงลำดับตั้งแต่ A1 - A100 แกวละ 10 ตู้ เรียงจากซ้ายไปขวาเสมอ แต่เมื่อช่างทวิช่างคนแรกถอดป้ายหมายเลขออก แล้วใส่กลับเข้าไป เขาใส่โดยเรียงผิดลำดับ คือแถวแรกจากซ้ายไปขวา แถวที่สองจากขวาไปซ้าย สลับไปเช่นนี้ทุกแถว ทำให้หมายเลขตู้เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง ตู้หมายเลข 37 กลายเป็นหมายเลข 34 ทันที ซึ่งก็คือตู้ที่คุณเจนมาเปิด พุ่มรักไม่เชื่อว่ามันจะเป็นเรื่องบังเอิญที่ช่างคนที่สองคือช่างอรรถพงษ์ถูกรถชนในวันนั้นพอดี เขาสืบจนทราบว่ารถที่ชนช่างอรรถพงษ์เป็นรถเช่า พนักงานที่ร้านเช่าอธิบายรูปพรรณสัณฐานของคนเช่าตรงกับลักษณะของคุณเจน แต่เมื่อสืบต่อไปพบว่าคุณเจนคนนี้มีประวัติเป็นคนที่ยื่นจดจำแนกแพชั่น แต่คุณเจนที่เข้ามาในตู้নিরภัยวันนั้นแต่งตัวแย่มากกว่าจะเป็นคนทำงานทางด้านนี้ อีกทั้งคุณเจน

ยังสมัครใช้ตู้നിรภัยเพียง 2 วันก่อนเกิดเหตุ และเธอไม่เคยเอาของเข้ามาใส่ตู้เลย การเข้ามาในตู้นิรภัย วันนั้นจึงเป็นไปได้ที่เธอจะมาเอาอะไรออกไป ดังนั้นคุณเจนจึงเป็นตัวปลอม เป็นเพียงการเอาชื่อคนอื่นมาแอบอ้าง เพื่อเข้ามาขโมยเพชรเท่านั้น ผมรักคิดว่าทั้งสองคนไม่น่าจะสำเร็จโดยปราศจากคนในช่วยเหลือ เขาจึงสรุปว่าคุณธนุพันธ์มีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้ เพราะเป็นคนเฝ้าขณะที่ช่างทำงาน เขาสั่งให้ช่างใส่หมายเลขผิดโดยตั้งใจ วันรุ่งขึ้นหญิงสาวลึกลับหรือคุณเจนตัวปลอมก็เข้ามาเปิดตู้ ในขณะที่อธิบายผมรักกระแอมเบา ๆ จนเจ้าของบ้านเรียกเด็กสาวใช้มาเสิร์ฟ ผมรักอธิบายต่อว่าแล้วคุณเจนคนนี่คือใคร ผมรักสังเกตเห็นว่าเธอสะพายกระเป๋าแบรนด์เนมราคาแพงที่ในเมืองไทยมีเพียงใบเดียว และเจ้าของคือคุณอรนุช ดังนั้นเขาจึงมั่นใจว่าธัญญา สาวใช้ในบ้านของคุณอรนุชที่เพิ่งเดินมาเสิร์ฟน้ำคือคุณเจนตัวปลอม เธอสูงเท่าคุณเจน ถือแก้วน้ำด้วยมือซ้ายตรงกับในภาพกล้องวงจรปิดที่ใช้มือซ้ายไขกุญแจตู้ เธอเป็นคนเดียวที่รู้จักกำหนดการการเดินทางของคุณอรนุช และสามารถขับรถออกไปเฉี่ยวช่างอรรถนพได้ แล้ววันต่อมาก็สวมรอยเป็นคุณเจนเข้าไปขโมยเพชร ส่วนคุณธนุพันธ์มีหน้าที่จัดการเรื่องการนำชื่อลูกค้าคนหนึ่งซึ่งคือคุณเจนเข้ามาใช้ปลอมแปลงเอกสารว่าเช่าตู้นิรภัยเพื่อการนี้ นอกจากนี้ผมรักยังสังเกตเห็นว่าธัญญาหน้าคล้ายธนุพันธ์มาก เขาจึงตรวจสอบทะเบียนราษฎรและพบว่าธนุพันธ์มีพี่สาวชื่อธัญญาลักษณ์ หน้าตาของเธอตรงกับแม่บ้านของคุณอรนุช คดีนี้จึงปิดลงได้ในที่สุด

3.8 ความตายของนักเขียนคนหนึ่ง

ผมรักเป็นไส้ติ่งอักเสบจนต้องเข้ารับการผ่าตัดในโรงพยาบาล เมื่อสามิต 14 กับธนูมาเยี่ยมเขาเปื้อ ๆ จึงให้สามิตเล่าคดีที่ทำอยู่ให้ฟัง เพราะไม่ยากนัก ๆ นอน ๆ ไปวัน ๆ สามิตเล่าว่ามีคตินักเขียนฆ่าตัวตาย เขาชื่อ ดำรง วงศ์ไพศวรร เป็นกวีที่ผมรักรู้จักและเคยอ่านผลงานมาก่อน เขาเป็นนักเขียนที่ยังเขียนต้นฉบับด้วยปากกา เพราะเขาคิดว่ามันมีเสน่ห์มากกว่า เขายังตัวเองตายด้วยกระสุนนัดเดียว ในเวลา 6 โมงเช้า เพราะคนเก็บขยะได้ยื่นเสียงปืน สภาพศพหัวคว่ำบนโต๊ะทำงาน เลือดกระเซ็นประทับบนต้นฉบับเรื่องสุดท้ายของเขา คนพบศพคือธงไชย เพื่อนของดำรง ที่มีนัดคุยงานกันตอน 7 โมงเช้า แต่เมื่อไปถึงก็พบแต่ศพของเพื่อน ผมรักขอดูจดหมายลาตาย มันเขียนด้วยปากกามึกซึ่ม หลังจากผมรักพิจารณาหลักฐานแล้วก็กล่าวว่ามันไม่ใช่การฆ่าตัวตาย ผมรักลองให้สมศักดิ์ผู้ที่เคยอ่านงานของดำรงเช่นกวีวิเคราะห์ สมศักดิ์บอกว่าลายมือนี้ไม่ใช่ลายมือของดำรง มันดูไม่มีพลัง และไม่รยละเอียด ๆ ดำรงเป็นคนถนัดซ้าย ดังนั้นเวลาเขียนด้วยปากกามึกซึ่มแล้วหมึกยังแห้งไม่ดี สันมือที่ทับตัวอักษรก่อนหน้าจึงทำให้เกิดรอยเลอะเล็กน้อยเสมอ ดังนั้นในจดหมายลาตายนี้คนเขียนจะต้องเขียนด้วยมือขวาแน่นอน เพราะกระดาดไม่มีรอยเลอะเลยแม้แต่ชนิดเดียว ถึงแม้ว่าจะมีคนถนัดซ้ายที่พยายามฝึกให้เขียนปากกามึกซึ่มได้ดี แต่ก็ยากมาก เพราะต้องฝึกองค์การจับ การหมุนข้อมือ ฯลฯ แต่จุดที่สำคัญที่สุดคือต้นฉบับของดำรงโดยปกติมีรอยเลอะเสมอ จดหมายลาตายนี้จึงแตกต่างออกไปจนผิดสังเกต หลังจากสมศักดิ์บอกเหตุผลแล้ว ผมรักก็บอกเหตุผล

ที่เขาสงสัยว่าเป็นการฆาตกรรมบ้าง เขาบอกว่าจดหมายฉบับนี้มีการใช้เครื่องหมายอัฒประกาศ “.....” ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้ มันจึงผิดวิสัยของตำรวจที่เป็นคนแม่นยำในเรื่องการใช้ภาษา การใช้ อัฒประกาศนี้จึงอาจจะมึนงงอะไรบางอย่าง

วันต่อมาสมศักดิ์และสามิตมาพบพุ่มรักพร้อมเปิดเทปการสอบสวนธงไชย เพื่อนของตำรวจ ผู้พบศพเป็นคนแรกให้ฟัง ธงไชยให้ข้อมูลว่าเขาเป็นเพื่อนกับตำรวจมานานกว่าสี่สิบปี ตำรวจเคยบอกว่ายากฆ่าตัวตาย ธงไชยคิดว่าตำรวจน่าจะรู้สึกกว่าชีวิตไม่มีความหมายหลังจากเขียนงานไม่ประสบความสำเร็จ งานของเขาไม่ได้ดังมาก แต่ธงไชยก็ยังคงตีพิมพ์งานของตำรวจเรื่อย ๆ ตำรวจติดหนี้ธงไชย อยู่ประมาณ 5 ล้านบาท โดยอาจจะเรียกว่าหนี้ได้ไม่เต็มปาก เพราะเป็นเงินลงทุนที่เขาตัดสินใจ ตีพิมพ์งานของตำรวจด้วยตัวเอง ตำรวจเคยบอกว่าเกรงใจเขาอยู่เสมอเพราะตีพิมพ์ไปก็ไม่มีใครอ่าน แต่เขาก็ยังเลือกที่จะตีพิมพ์ต่อไป หลังฟังจบสมศักดิ์รายงานว่าได้ข้อมูลเพิ่มเติมคือเลขทะเบียนป็นป็น ป็นมือสอง คนซื้อคือธงไชย แต่เขาปิดบังบอกว่าไม่รู้ว่าเป็นมาจากไหน พุ่มรักจึงคิดว่าเขาน่าสงสัย คดีนี้มีเงื่อนงำหลายประการ คือจดหมายลาตายเป็นของปลอม ธงไชยเป็นคนซื้อปืนแต่ให้การว่าไม่รู้ปืนมาจากไหน ตอนธนูเข้าไปในห้องที่เกิดเหตุ ธนุกดสวิทช์เปิดไฟ แสดงว่าห้องต้องปิดไฟ อยู่ ซึ่งเวลาที่ตำรวจยิงตัวตายพ่าน่าจะยังไม่สว่างมาก เขาม่าจะปิดไฟเองได้ ทั้งนี้ตำแหน่งที่นั่งของเขากับสวิทช์ไฟห่างกัน ดังนั้นต้องมีคนปิดไฟหลังจากเขายิงตัวตาย นอกจากนี้การนัดคุยงานตอน 7 โมงเช้าก็เป็นเวลาที่เข้าเกินไป และที่สำคัญคือธงไชยให้การว่าเขาถือประตูเข้าไป แต่จากรูปถ่ายพุ่มรักสังเกตเห็นประตูบานนั้นจะต้องเปิดออก ถือเข้าไปไม่ได้ ทั้งนี้ทั้งนั้น พุ่มรักคิดว่าธงไชยตั้งใจให้การเท็จด้วยเหตุผลบางอย่าง เพราะมีการทิ้งร่องรอยให้จับผิดมากเกินไป

พุ่มรักขอให้สมศักดิ์กลับไปที่เกิดเหตุอีกครั้ง และให้ดูว่าปากกาหมึกซึมด้ามนั้นไม่มีหัวใช้หรือไม่ เพราะเขาสงสัยว่าคนร้ายอาจจะนำไปขาย สมศักดิ์กลับมาพร้อมกับคำตอบที่ว่าหัวปากกาที่เป็นทองเคหายไประจิง สมศักดิ์ตามสืบต่อไปพบร้านที่รับซื้อหัวปากกาไป พบว่าคนที่นำมาขายคือตำรวจเอง และขายไปในราคา 2 หมื่นบาท เท่ากันกับราคาของปืนที่ใช้ยิงตัวตายพอดี เมื่อตรวจสอบกล้องวงจรปิดก็พบว่าคนที่ขายหัวปากกาและซื้อปืนคือตำรวจ แต่เขาต้องซื้อในชื่อของธงไชย เพราะการซื้อปืนต้องมีใบอนุญาต เขาจึงสวมรอยปลอมตัวเป็นธงไชยไปซื้อปืน สุดท้ายพุ่มรักจึงสรุปว่าธงไชยตั้งใจให้การเท็จเพื่อให้ตำรวจจับเขา ให้ได้พื้นที่ข่าว ทั้งตำรวจและธงไชยร่วมมือกัน ขณะนั้นพุ่มรักและเหล่าตำรวจเปิดโทรศัพท์ค้นพบกับธงไชยที่กำลังออกรายการ เรื่องราวของตำรวจถูกถ่ายทอดออกทางรายการว่านักเขียนขายหัวปากกาเพื่อซื้อปืนมายิงตัวตาย เพราะคนไม่นิยมอ่านหนังสือกันอีกแล้ว พุ่มรักจึงวิเคราะห์ลักษณะการก่อเหตุนี้ว่าเหมือนกับเวลาที่นักร้องหรือศิลปินตาย ผู้คนก็จะแห่ไปซื้อผลงานของเขา เช่นเดียวกันกับคดีนี้ตำรวจยอมตายเพื่อให้เป็นกระแสและใช้หนี้ให้กับเพื่อน

สามิต 14 มาพบเขาในวันรุ่งขึ้นพร้อมจดหมายที่เขียนด้วยปากกาหมึกซึมและเป็นลายมือที่ทรงพลัง มันคือจดหมายจากตำราเขียนถึงตำรวจ นักสืบ และอัยการที่เกี่ยวข้อง มีใจความว่าเขายอมรับผิดว่าเป็นคนต้นคิดแผนทั้งหมด เพราะเขาเป็นมะเร็งกระดูก ซึ่งจะต้องตายอยู่แล้ว เขาจึงต้องการใช้ความตายของตัวเองให้เป็นประโยชน์ เขาให้ธงไชยแก่งทำทุกอย่างเหมือนเป็นการฆาตกรรมเขาเพื่อให้เกิดกระแส ให้มีคนมาซื้อผลงานของเขาเพิ่ม เพื่อตอบแทนใช้หนี้ให้แก่งไชย เขาขอโทษทุกคนที่ทำให้วุ่นวาย และนี่คือพล็อตนิยายเรื่องสุดท้ายที่เขาตั้งใจเขียนและฝากไว้ และขอว่าอย่าดำเนินคดีกับธงไชยเลย

4. ชุดที่ 6 คดีศพล่องหน

4.1 คดีศพล่องหน

พุ่มรักกับสามิต 14 ยืนอยู่หน้าอาคาร 2 ชั้นที่เกิดอุบัติเหตุ เป็นโตโยต้า วีออส สีดำ กับแลนด์ โรเวอร์ สีขาว สภภาพรถสีด้ายับเยิน บุกเข้าไปด้วยแรงอัดมหาศาล ศพสองร่างคาอยู่ในตัวรถ ศพชายอัดติดพวงมาลัย ศพหญิงคว่ำหน้าเท้าชี้ออกไปด้านหน้ารถ ส่วนรถคันสีขาวก็มีสภาพแย่มาก แต่ไม่พบคนขับ ธนุกกล่าวว่าแปลกมาก เพราะรถพังยับขนาดนี้คนขับรถสีขาวก็น่าจะตายคาที่ แต่กลับไม่พบศพ ไม่มีรอยเลือด หรือเศษชิ้นส่วนใด ๆ เลย หลังจากตรวจสอบกับโรงพยาบาลในละแวกที่เกิดเหตุ ก็ไม่มีคนไข้ที่ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุรถชนเข้าไปรักษาเลย พุ่มรักเปิดประตูรถสีขาวเข้าไป สูดจมูก และกล่าวว่าคนขับน่าจะเป็นผู้หญิง เพราะได้กลิ่นน้ำหอมชานเนล และภายในรถพบกระเป๋าถือของผู้หญิง หลังจากตรวจสอบศพแล้วพบว่าคนที่ตายเป็นสามีภรรยาทั้งคู่ ชื่อนายการนต์กับภรรยา ในเบื้องต้นไม่พบกลิ่นเหล้า จึงคิดว่าไม่น่าจะใช้การมาแล้วครับ

จากกล้องวงจรปิดพบว่าคนขับรถคันสีขาวเป็นผู้หญิงจริง ชนกันด้วยความเร็วสูง ไม่มีทางที่จะรอดได้ แต่ทำไมถึงไม่พบศพ รถคันดังกล่าวเป็นชื่อของนายสิงขร รัฐมนตรีช่วยมหาดไทย ในเบื้องต้นจึงสันนิษฐานว่ารถน่าจะถูกลักขโมยมา เมื่อเกิดอุบัติเหตุจึงหลบหนีไป กระเป๋าที่พบในรถไม่สามารถระบุตัวตนคนขับได้ แต่พุ่มรักตัดเรื่องขโมยรถทิ้ง เพราะขโมยจริง ๆ ไม่น่าจะพกกระเป๋าถือที่มีน้ำหอม และลิปสติก เขาพุ่งเป้าไปที่เพื่อนหญิงของรัฐมนตรีแทน ต่อมารัฐมนตรีขอกระเป๋าใบนั้นคืนด้วย และอ้างว่ารถถูกลักขโมยไปจริง จึงสันนิษฐานได้ว่าเขาอาจจะให้รถคันนี้แก่เพื่อนหญิงขับ แต่เมื่อเกิดอุบัติเหตุก็ไม่อยากเป็นข่าว จึงพยายามปิดคดีให้เร็วที่สุด พุ่มรักจึงอาสาเอากระเป๋าไปคืนรัฐมนตรีพร้อมสามิต 14 เมื่อไปถึงมีเลขานุการรัฐมนตรีมาต้อนรับ เขาซื้ออดีตศร เขากล่าวว่าตนเองได้รับมอบหมายให้ดูแลจัดการเรื่องเกี่ยวกับรถที่ถูกขโมยไปทั้งหมด เขาให้ข้อมูลว่ารถคันดังกล่าวมีรัฐมนตรีใช้เพียงคนเดียว และไม่มีใครสังเกตเห็นว่ามันหายไป กล้องวงจรปิดก็เสียในเวลาที่ถูกขโมยพอดีพอดี

เมื่อทั้งสองขอพบรัฐมนตรี เลขาภิภูเสธและรีบไล่พวกเขากลับ อีกทั้งยังทั้งทำว่าท่านรัฐมนตรีต้องการให้เรื่องจบ เพราะเป็นเพียงคดีเล็ก ๆ ไม่ตั้งใจเอาความ ตำรวจจะได้ไปทำคดีที่สำคัญกว่านี้

ต่อมาอินทนิล พี่สาวของจันทร์หอมหญิงสาวที่ตายในรถ มาพบสามิต 14 และพุ่มรัก เพื่อมาจัดการเรื่องเอกสารและขอรับของคืน อินทนิลกับจันทร์หอมเป็นพี่น้องฝาแฝดกัน เธอให้ข้อมูลว่าน้องเขยคือการันต์ไม่ดื่มเหล้า ขับรถไม่ประมาท เธอจึงคิดว่าอุบัติเหตุไม่น่าจะเป็นความผิดของการันต์ ส่วนจันทร์หอมนั้นเธอกล่าวว่ามักจะไม่คาดเข็มขัดนิรภัยเสมอ จึงไม่แปลกที่จะไม่รอด การันต์เป็นพนักงานบริษัทฯแห่งหนึ่ง และต้องไปต่างจังหวัดบ่อย ส่วนจันทร์หอมไม่มีรถเป็นของตัวเอง เพราะการันต์ไม่ไว้ใจให้เธอขับรถเอง ขณะที่พูดคุยอยู่นั้นสมศักดิ์นำรายงานผลชันสูตรเข้ามาให้และพบว่าจันทร์หอมตั้งครุภรรวารสองเดือนเศษ ที่น่าตกใจก็คืออินให้ข้อมูลว่าการันต์เป็นหมัน จันทร์หอมมักจะปรับทุกข์เรื่องชีวิตครอบครัวที่ไม่มีความสุขอยู่เสมอ 2 วันก่อนเกิดเหตุเธอก็เพิ่งกินข้าวและเล่าว่าเครียดเรื่องชีวิตคู่มานาน นอกจากนี้ยังให้ข้อมูลว่าเธอเป็นโรคกระเพาะ ต้องกินยาประจำ ซึ่งเป็นแผนยาที่พบในที่เกิดเหตุด้วย อินเชื่อว่าการันต์กับจันทร์หอมจะต้องเลิกกันแน่นอน เพราะจันทร์หอมดูไม่รักสามีแล้ว เธอให้ความเห็นว่าสามีของจันทร์หอมเป็นคนน่าเบื่อ ไม่เข้ากับลักษณะนิสัยของน้องสาวเธอที่ชอบความทันสมัย ตามแฟชั่น และใช้ของแพง อินขอให้เรื่องจบเพราะเธอไม่อยากจะฟื้นในเมื่อทั้งสองก็ตายไปแล้ว

พุ่มรักยังคงติดใจสงสัยในคดีนี้จึงให้จันทร์แรมไปสืบประวัติของจันทร์หอม เข้าวันต่อมาจันทร์แรมโทรมาแจ้งข้อมูลที่น่าสนใจว่าจันทร์หอมรู้จักกับรัฐมนตรีสิงขร เพราะเธอเคยเป็นนักร้อง และได้สัมภาษณ์สิงขรแบบพิเศษเมื่อปีก่อน ที่สำคัญคือประวัติการโทรของทั้งสอง ติดต่อกันครั้งสุดท้าย 2 วันก่อนเกิดเหตุ พุ่มรักจึงคิดว่าทั้งสองน่าจะมีความสัมพันธ์แนบชิดกันในระดับหนึ่ง เพราะยังติดต่อกันหลังจากทำข่าวจบไปแล้วเป็นปี พุ่มรักนำข้อสันนิษฐานที่ว่าสิงขรเป็นพ่อของเด็กในท้องของจันทร์หอมไปบอกสามิต 14 และเหล่าเพื่อนตำรวจ เขานำหลักฐานรายการสัมภาษณ์และประวัติการโทรมาชี้แจง พร้อมแสดงให้เห็นว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นอาจจะมีความตั้งใจ เพราะรัฐมนตรีต้องการเร่งรีบให้ปิดคดีโดยเร็วอย่างมีพิธี อีกทั้งรถแลนด์ โรเวอร์ยังมีขนาดใหญ่กว่าว๊ออย่างเห็นได้ชัด จึงอาจจะเป็นไปได้ว่าอุบัติเหตุครั้งนี้เป็นใบสั่ง

พุ่มรักโทรปรึกษาจันทร์แรมเกี่ยวกับคดีที่หาคำตอบไม่ได้นี้ว่าผู้หญิงที่ขับรถเสียคือใคร จันทร์แรมเตือนสติให้พุ่มรักตั้งใจนึกย้อนดูดี ๆ ว่ามีอะไรผิดสังเกต หรือพุ่มรักละเลยมันไปหรือเปล่า ทำที่ที่สุดพุ่มรักจึงนึกออกว่าแผงยาลดกรดหรือยากระเพาะอาหารนั้นมันอยู่ผิดที่ พุ่มรักอธิบายให้สามิตฟังว่ายาลดกรดเป็นของจันทร์หอมแน่นอนจากที่ได้ข้อมูลมา ในรถสีดำไม่มีกระเป๋าคือผู้หญิง แปลว่าจันทร์หอมไม่ได้ใช้กระเป๋ แล้วยาลดกรดแผงนั้นจะเก็บไว้ที่ไหน พุ่มรักจึงได้คำตอบว่ายาลด

นั่นเป็นของคนขับรถปรีศนา หลังจากไปดูภาพถ่ายจากที่เกิดเหตุก็พบว่ายาแฉงนั้นอยู่ที่กระเป๋าถือที่พบในรถสิขาจริง ๆ พุ่มรักตั้งข้อสงสัยเกตว่ามันผิดปกติเกินไปที่กระเป๋า น้ำหอม และยาลดกรดในรถคันสิขาจะตรงกับของที่จันทร์หอมใช้ทุกอย่าง เมื่อคิดได้ดังนี้ พุ่มรักจึงสรุปว่าจันทร์หอมคือคนขับรถคันสิขา เธออยู่คนละคันกับสามี เมื่อตรวจสอบหลักฐานการโทรก็พบว่าสามีมีการโทรศัพท์หาจันทร์หอมก่อนเกิดเหตุเพียง 2 นาที จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดีว่าจันทร์หอมกับสามีอยู่บนรถคนละคันกันขณะเกิดเหตุ หลังจากนั้นพุ่มรักจึงสันนิษฐานต่อว่าสามีน่าจะโทรบอกว่าการกำลังกลับจากต่างจังหวัดจันทร์หอมจึงรีบร้อนขับรถไปคืนรัฐมนตรี ซึ่งเส้นทางกลับบ้านกับเส้นทางไปบ้านรัฐมนตรีนั้นสวนทางกันพอดี แล้วจึงเกิดอุบัติเหตุชนกันอย่างรุนแรง เสียชีวิตทั้งคู่ ความแรงของการชนทำให้ร่างของจันทร์หอมที่ไม่ได้คาดเข็มขัดนิรภัยลอยไปอยู่ในรถคันสิขาที่อยู่ตรงหน้า เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุทุกคนจึงสรุปไปในทางเดียวกันเพราะเข้าใจว่าทั้งสองคนนั่งรถมาด้วยกัน พุ่มรักยืนยันข้อสันนิษฐานด้วยการส่งขวดน้ำหอมในกระเป๋าที่พบในรถสิขา ซึ่งเขาแอบสับเปลี่ยนขวดก่อนที่จะนำของไปคืนรัฐมนตรีไปตรวจลายนิ้วมือ แล้วยืนยันว่าน้ำหอมขวดนั้นมีลายนิ้วมือของจันทร์หอมอยู่จริง คดีนี้จึงเป็นอุบัติเหตุอย่างแท้จริง

4.2 เรื่องที่ต้องรู้ก่อนตาย

ลดา หญิงวัย 62 ปี มาขอให้พุ่มรักช่วยตามหาสามีที่หายตัวไป เพราะเธอกำลังจะตายด้วยโรคมะเร็ง สิ่งเดียวที่ติดค้างในใจเธอและทำให้เธอไม่มีความสุขเลยสักวันก็คือการหายตัวไปของสามี สามีของลดาเป็นอาจารย์แพทย์ เขาหายไปตอนอายุ 58 ปี ไม่เคยมีศัตรูที่ไหน เธอต้องการรู้ว่าเขาเสียชีวิตไปหรือยัง เพื่อจะได้ไขข้อข้องใจและทำพิธีให้เรียบร้อย เธอจึงจะได้ตายตาหลับ พุ่มรักรับจะช่วยสืบคดีนี้ จากสมุดเก็บรูปของอาจารย์อดิศรที่ลदानำมาให้ดู พบว่าอดิศรเป็นชายร่างผอม ใบหน้าซูบ และเป็นโรคเท้าปุก คืออาการที่ข้อเท้าบิดเข้าหาตัวเล็กน้อย ทำให้เวลาเดินมีลักษณะกะเผลก ทั้งสองไม่มีลูกด้วยกัน อาจารย์อดิศรเป็นหมอด้านกระดูก เขาเรียนเก่งมาก มีลูกศิษย์มากมาย ชีวิตของเขาสงบสุขดีจนกระทั่งเขาหายตัวไป เขาไม่เคยรักษาใครแล้วคนไข้เสียชีวิต ไม่เคยมีปัญหากับใคร

พุ่มรักมาสืบข้อมูลจากอาจารย์หมอเจริญ เขากล่าวว่าหมอศรเป็นคนดี เป็นหมอดด้วยจิตวิญญาณ และยืนยันว่าเขาไม่มีศัตรูแน่นอน ครั้งสุดท้ายที่พบเห็นหมอศรคือวันที่ 23 ธันวาคม เขาจำได้แม่นเพราะเป็นวันเกิดของลูกสาว เขาคูกับหมอศรที่ห้อง แล้วก็มีเจ้าหน้าที่มาแจ้งว่าจะมีพนักงานมาล้างแอร์ที่ห้องหมอศร หมอศรจึงเดินกลับห้องไป พิมพ์พร เจ้าหน้าที่ของคณะเป็นคนสุดท้ายที่เจอหมอศร พุ่มรักไปคุยกับเธอทันที เธอเล่าว่าวันนั้นช่างมาล้างแอร์ตามปกติ เหลือห้องหมอศรเป็นห้องสุดท้าย เธอจึงตามให้หมอศรไปเปิดประตู เพราะเขาล็อคห้องไว้ หลังจากนั้นก็ไม่มีใคร

เห็นเขไปอีก รถของเขายังจอดอยู่ที่คณะ แต่ไม่ได้มีใครเอะใจ เพราะปกติหากรถติดเขาก็จะนั่งรถเมล์กลับบ้าน แต่เมื่อภรรยาของหมอศรแจ้งว่าเขาไม่กลับบ้าน และตามหาไม่พบ จึงไปแจ้งตำรวจ พุ่มรักสำรวจห้องของหมอเจริญ ซึ่งเคยเป็นห้องของหมอศรมาก่อน พบว่าที่นั่งของพิมพ์พรน่าจะเห็นช่างแอร์และหมอศรได้ แต่เธอบอกว่ามีช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 15 นาทีที่เธอออกไปส่งเอกสาร เมื่อกลับมาก็ไม่พบทั้งสองคนแล้ว มีอีกคนหนึ่งที่จะเห็นได้ก็คือยาม แต่ยามก็ให้การว่าไม่เห็นทั้งช่างแอร์และอาจารย์ออกมาจากห้องเลย ดังนั้นคนสุดท้ายที่พบอาจารย์ศรคือช่างแอร์คนนั้น พิมพ์พรให้การว่าจำหน้าช่างแอร์ไม่ได้ รู้เพียงว่าเป็นคนหนุ่ม พุ่มรักขอข้อมูลร้านแอร์เพื่อไปสืบต่อไป วันนั้นมหาวิทยาลัยใช้บริการของร้านแอร์ชื่อพรสว่างแอร์ พุ่มรักพยายามถามถึงข้อสังเกตที่ผิดปกติ พิมพ์พรจึงนึกออกกว่า 2 อาทิตย์หลังจากอาจารย์หายตัวไป เธอพบหยดเลือดแห้งกรังบนเก้าอี้ของอาจารย์ศร เป็นจุดที่มองไม่ค่อยเห็นเพราะสีลื่นไปกับเก้าอี้ เธอไม่ได้แจ้งตำรวจเพราะไม่คิดว่าจะเป็นเลือดของอาจารย์

อาจารย์เจริญนำพุ่มรักเข้าไปดูในห้องเรียน มีโครงกระดูกสีบอกว่าโครงตั้งตระหง่านเพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอน พุ่มรักถามอาจารย์เจริญว่าโครงกระดูกของคนที่เป็นโรคเท้าปุกเป็นอย่างไร เพราะเขาได้ข้อมูลมาจากภรรยาของหมอศรว่าแกเป็นโรคนี้นี้ หมอเจริญชี้ให้พุ่มรักดูโครงกระดูกที่มีลักษณะดังกล่าว พุ่มรักถามว่ากระดูกพวกนี้ได้มาจากไหน หมอเจริญจึงอธิบายว่าได้มาจากอาจารย์ใหญ่ที่บริจาคร่างกายเพื่อการศึกษา พุ่มรักสังเกตเห็นเลข 49 ตรงฐานของโครงกระดูกโครงหนึ่ง เขาถามว่าเป็นเลขอะไร แต่หมอเจริญก็บอกว่าไม่แน่ใจ น่าจะเป็นเลขที่เจ้าหน้าที่พิมพ์เอาไว้ พุ่มรักมาที่บ้านลดอีกครั้งเพื่อขอข้อมูลเอกสารทุกอย่างที่เกี่ยวกับหมอศร วันรุ่งขึ้นเขาถามพิมพ์พรเรื่องหมายเลข 49 แต่พิมพ์พรบอกว่าไม่ได้มีความหมายอะไร เป็นเพียงเลขสินค้าของบริษัทส่งของเท่านั้น

วันต่อมาพุ่มรักนัดทุกคนไปที่มหาวิทยาลัยเพื่อสรุปคดี หลังจากการศึกษาเอกสารและประวัติของหมอศรอย่างละเอียด ทำให้เขาค่อนข้างมั่นใจว่าเกิดอะไรขึ้น พุ่มรักกล่าวว่าวันที่อาจารย์ศรหายไปคือวันที่มีช่างเข้ามาล้างแอร์ เขาได้ตรวจสอบกับทางร้านพบว่าวันนั้นไม่ได้ส่งใครมาล้างแอร์ที่มหาวิทยาลัยเลย ดังนั้น ช่างที่เข้ามาจึงมีจุดประสงค์ที่ไม่ดีอย่างแน่นอน พุ่มรักชี้ให้เห็นว่าขั้นตอนการฆ่าและนำศพออกไปทางหน้าต่างในห้องที่เชื่อมต่อกับที่จอดรถใช้เวลาเพียง 15 นาที คือช่วงเวลาที่พิมพ์พรไม่เห็น แปลว่าคนร้ายจะต้องชำนาญและรู้จักคณะเป็นอย่างดี พุ่มรักจึงคิดว่าน่าจะเป็นการแก้แค้นส่วนตัว

ในวันที่พุ่มรักได้เข้าไปดูห้องเรียน เขาสังเกตเห็นว่าในห้องเรียนมีทั้งโครงกระดูกที่เป็นของจริงวางอยู่บนฐานเหล็กไม่มีล้อ ในขณะที่โครงกระดูกพลาสติกนำเข้า จะวางบนฐานไม่มีล้อ และได้ฐานพิมพ์ตรา Made in U.S.A. แต่มีจุดที่แปลกก็คือมีโครงกระดูกจริง 1 โครงที่วางอยู่บนฐานไม้

จากอเมริกา โครงการนี้นั้นเป็นโครงการจากเหยื่อที่ถูกแทงตาย เพราะมีรอยครูดที่กระดูกชายโครง พุ่มรักเคยเห็นรอยเช่นนี้มาก่อนในคดีอื่น เขาจึงรู้ทันทีว่ามีลักษณะเหมือนกัน เมื่อรวมกับลักษณะอื่น ๆ คือความสูง 170 เซนติเมตร มีลักษณะของโรคเท้าปุกก็ยืนยันได้ว่าโครงการนี้เป็นของอาจารย์ศร พุ่มรักอธิบายต่อว่าฆาตกรทำไปเพื่อแก้แค้น เขาฆ่าแล้วนำศพออกไปทำเป็นโครงการกระดูกเพื่อการศึกษาและส่งกลับมาที่คณะ ในบันทึกของคณะ 2 อาทิตย์หลังจากอาจารย์ศรหายตัวไป บริษัท ศรีเขต เมดิคัล อีควิปเมนต์ จัดส่งโครงการกระดูกเพื่อการศึกษาตามออเดอร์ทั้งหมด 15 รายการ แต่มีลายมือเจ้าหน้าที่เขียนเพิ่มว่ามีโครงการกระดูกเพิ่มเป็นรายการที่ 16 ได้ฐานมีการพิมพ์คำว่า Made in U.S.A. พุ่มรักจึงมั่นใจว่าคนร้ายต้องเกี่ยวข้องกับบริษัทดังกล่าว เขาสืบจนรู้ว่าคุณศักดิ์ศรี เจ้าของบริษัท เคยเรียนแพทย์ที่นี้เมื่อ 10 ปีก่อน แต่เขาเรียนไม่จบ เรียนได้ 5 ปีก็รีไทร์ พิมพ์พร निकออกและพูดขึ้นว่าเด็กคนนั้นโครงการสอบ อาจารย์ศรจึงปรับเขาตกในวิชานั้น ส่งผลให้เขาต้องรีไทร์ เพราะคะแนนรวมไม่ผ่าน เด็กคนนั้นก็คือคนร้าย เขากลับมาแก้แค้นเพราะถ้าหากอาจารย์ศรให้เขาสอบผ่านวิชานั้น เขาก็จะได้เป็นหมอ หมายเลข 49 คือคะแนนที่เขาได้ในวิชาของอาจารย์ศร ถ้าเขาผ่านอีกแค่คะแนนเดียว เขาก็จะได้เป็นหมอ เขาจึงแค้นว่าอาจารย์ศรทำลายอนาคตของเขา 10 ปี ต่อมาจึงกลับมาแก้แค้น

4.3 กุ้งจำ

คดีนี้เป็นอีกคดีหนึ่งที่พุ่มรักต้องตามรอยชื่อ ภรรยาชื่ออารดา ชื่อเล่นชื่ออ๊อด วัย 40 ปี เธอเล่าว่าตอนหลังสามีละเมอพูดชื่อผู้หญิงคนหนึ่ง เขาละเมอว่า “กุ้งจำ คิดถึงกุ้งจังเลย” พุ่มรักจำใจต้องรับสืบคดีนี้เพราะจันทร์แรมขอร้องให้ช่วย เนื่องจากอ๊อดเป็นเพื่อนเก่าของเธอ พุ่มรักรู้จักซาลิ สามีของอ๊อด เขาเป็นลูกค้าประจำของคาเฟ่ พุ่มรักพยายามมอมและรอให้ซาลิเมาแล้วหลอกถามข้อมูล แต่ซาลิก็ไม่ได้แพร่พรายอะไรออกมา เขายืนยันว่าเขาไม่เคยวอกแวกนอกใจภรรยา หลังจากนั้นเขาก็เล่าชีวิตของเขาให้ฟังว่าแต่ก่อนนั้นยากจนมาก มีครั้งหนึ่งเขาเดินผ่านร้านอาหาร แล้วมองตาละห้อย จนมีคนโยนเศษกุ้งตัวหนึ่งมาให้ เขากินเศษกุ้งนั้นจนหมด มันอร่อยมาก เขาสัญญากับตัวเองว่าจะต้องทำงานจนวันหนึ่งสามารถซื้ออาหารมากินเต็มโต๊ะแบบนั้นให้ได้ เขายังบอกอีกว่าเขามักจะฝันถึงเรื่องราวนี้อยู่บ่อยๆ พุ่มรักตัดสินใจให้ทีมช่วยสืบเรื่องซู้่อีกครั้ง ทมหายไป 2 อาทิตย์แล้วกลับมาพร้อมกับข้อมูลว่าซาลิไม่ได้ยุ่งกับสาวที่ไหนเลย เขาชอบไปบาร์ชื่อกานเปย แต่เมื่อตีมีเสร็จเขาก็กลับบ้าน พุ่มรักตัดสินใจไปตามสืบต่อเอง โดยการไปที่บาร์แห่งนั้น พุ่มรักสอบถามเจ้าของร้านได้ข้อมูลว่าซาลิมานี้เป็นประจำหลายปีแล้ว แต่ไม่ได้ติดเด็กสาวที่บาร์ เขาเหมือนพวกฝรั่งหรือญี่ปุ่นทั่วไปที่ทำงานเสร็จก็แวะกลับบ้านก่อนกลับบ้าน ต่อมาพุ่มรักนัดกินข้าวกับสามิต พุ่มรักพูดกับสามิตเมื่อเห็นเขากินเยอะกว่า “กินเหมือนไม่เคยกินมาก่อนในชีวิต” ประโยคนั้นทำให้เขาชะงัก และนิกออกว่าที่แท้ “กุ้ง” ที่ซาลิละเมอถึงก็คือกุ้งที่เป็นอาหาร เพราะเขามีปมฝังใจว่าเป็นสิ่งที่เคยได้กินตอนเด็ก ๆ ในขณะที่อดอยากมาก

4.4 คดีคนบาป

สมศักดิ์รายงานข้อมูลของคดีว่า นางราตรีถูกยิงตายระหว่างเวลา 23.30 - 23.45 น. เขาและธนูไปถึงที่เกิดเหตุเวลา 00.15 น. สถานที่คือแฟลตพวงศพัทธ์ หน้าห้องหมายเลข 201 เป็นแฟลตเก่าที่ไม่มีมีям สูง 5 ชั้น ไม่มีใครได้ยินเสียงปืนยกเว้นคนเก็บของเก่าขาย เธอถูกยิงขณะไขกุญแจเข้าห้องสภาพศพถูกยิงทะลุหัวใจ 2 นัด คนร้ายไม่ทิ้งปลอกกระสุนไว้ นายปัดคนเก็บของเก่าขายให้การว่าเขาได้ยินเสียงปืน 2 นัด และเห็นชายสวมกางเกงทหาร บู้ตทหาร เสียปืนใส่เอว คุณขึ้นบานนั่งสาวของคนตายเข้ามาที่สถานตำรวจ เธอให้การว่าเธอกับพี่สาวไปดูดอกไม้ไฟด้วยกัน แต่พี่สาวปวดท้องขอกลับมาก่อน เมื่อเธอตามมาก็พบศพหน้าห้อง

เช้าวันต่อมาธนูรายงานว่าพบผู้ต้องสงสัยที่มีลักษณะตามที่นายปัดบอก 2 คน คนแรกขึ้นแท็กซี่ที่หน้าร้านทองกิมชวน ห่างจากจุดงานวัดถึง 2 กิโลเมตร แล้วไปลงที่โรงแรม 75 มีจุดน่าสังเกตคือทำไมต้องไปขึ้นแท็กซี่ไกลขนาดนั้น เขามีชื่ออยู่ในประวัติอาชญากรเมื่อปีก่อน ชื่อ พร เพลิงสว่าง เป็นมือปืนรับจ้าง ปีก่อนถูกจับขณะอยู่กับหญิงขายบริการชื่อจอย เพราะตำรวจสงสัยว่าเขาฆ่าเสียวิจิต เจ้าของโรงงานดีวีดีเถื่อน แต่หลักฐานไม่พอจึงต้องปล่อยเขาไป ส่วนผู้ต้องสงสัยคนที่ 2 เห็นเพียงแวบเดียวแค่ด้านหลัง เพราะเขาเดินออกจากแฟลตแล้วหายไปในความมืด ไม่เห็นเขาที่ลานวัดเลย พุ่มรักบอกว่าเขาน่าจะออกทางหลังแฟลต เวลาต่อมาธนูได้ภาพจากกล้องวงจรปิดหลังแฟลตมาพบว่าผู้ต้องสงสัยคนที่ 2 นี้ ออกจากแฟลตเวลา 23.45 น. แล้วเดินไปขึ้นรถมอเตอร์ไซค์ที่จอดอยู่ชื่อออกไป จากป้ายทะเบียนเจ้าของชื่อชาญ เขาทำงานที่บ่อน ป. นางราตรีมีประวัติไปที่บ่อน ป. บ่อยครั้งและติดพันหลายหมื่นบาท จึงมีความเป็นไปได้ที่เจ้าของบ่อนจะส่งนายชาญไปยิงนางราตรี

พุ่มรักเข้าไปสืบข้อมูลที่บ่อนด้วยเส้นสายที่เขามี เขาได้เข้าพบนายประภัทรเจ้าของบ่อน พุ่มรักถามอย่างตรงไปตรงมาว่าไซ้เด็กของเขาหรือเปล่าที่ส่งไปยิงนางราตรี นายประภัทรปฏิเสธทันทีว่าไม่ใช่ เขาให้ข้อมูลว่าราตรีเป็นหนี้อยู่ 8 หมื่นบาท แต่เขาไม่ได้สั่งเก็บเธอ เพราะฆ่าไปก็ไม่ได้เงินคืนมา และที่สำคัญคือน้องสาวของเธอเอาเงินมาคืนแล้ว เขาไม่รู้ว่าใครเป็นคนฆ่านางราตรี ต่อมาพุ่มรักไปคุยกับขึ้นบาน เธอบอกว่าเงินที่นำไปคืนได้มาจากเงินชดเชยที่บริษัทเล็กกิจการ รวมกับเงินส่วนตัว

วันต่อมาพุ่มรักสรุปว่านายประภัทรไม่น่าจะเกี่ยวกับคดีนี้ พวกเขาจึงเปลี่ยนเป้าหมายกลับไปผู้ต้องสงสัยหมายเลข 1 คือนายพร สาเหตุที่นายพรไปขึ้นแท็กซี่ไกลจากงานวัดก็เพราะเขานั่งรถมอเตอร์ไซค์ของนายจรงค์ไป และนายจรงค์ปล่อยเขาลงตรงจุดนั้นเพราะเป็นหอพักของนายจรงค์ หลังจากนั้นนายพรก็นั่งแท็กซี่ไปหาโสเภณีที่โรงแรม 75 เขาค้างคืนแล้วออกไปตอนเช้า สามิต 14 สันนิษฐานว่านายจรงค์คือคนชี้เป้าให้นายพร พุ่มรักตามไปสืบที่ห้องของนายจรงค์ แต่ปรากฏว่าเขาถูกยิงตายไปแล้ว ในมือคนตายถือมีดยาว 6 นิ้ว มีเลือดเปรอะใบมีด ที่เกิดเหตุไม่มีปลอกกระสุน

ลูกกระสุนยิงทะลุหัวใจเช่นเดียวกับศพของนางราตรี พุ่มรักสังเกตเห็นสติ๊กเกอร์โลโก้เกสต์เฮาส์ พวงชมพู ทั้งหมดจึงตามไปสืบต่อ พนักงานให้ข้อมูลว่าจอร์จเป็นลูกชายของภรรยา เจ้าของเกสต์เฮาส์ แห่งนี้ สามีมี 14 คู่กับภรรยาที่งานศพ ภรรยาให้การว่าลูกชายเป็นคนเกเร มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งบ่อยครั้ง ระหว่างนั้นธนูโทรมาแจ้งว่าจับนายพรได้แล้ว ทั้งหมดจึงเดินทางไปสอบปากคำนายพร นายพรปฏิเสธว่าไม่รู้จอร์จทั้งนายจอร์จและนางราตรี ที่แขนของเขามีรอยมีด เขาอ้างว่าตนเองชุ่มซำมจนเกิดอุบัติเหตุกระดูกงอก เมื่อนายพรถอดแว่นตาออกมา พบว่านัยน์ตาของผู้ต้องสงสัยแดงก่ำ เหมือนไม่ได้นอนมาหลายวัน และน่าจะเป็นเพราะเขาเที่ยวโสเภณีหนักมาก

พุ่มรักตามไปสืบที่ร้านอาบอบนวดเจ้าประจำของนายพร ได้มีโอกาสสอบปากคำจอร์จ คู่ขาของนายพร เธอให้ข้อมูลว่าเธอถูกข่มขืนทุกครั้ง ท่าทางหวาดระแวงเป็นนิสัย ครั้งล่าสุดที่มาเธอสังเกตเห็นว่าที่กางเกงของเขามีรอยเลือด แต่เธอไม่ได้พูดอะไรเพราะไม่อยากยุ่งเรื่องส่วนตัว เธอให้ข้อมูลอีกว่าเขาเที่ยวหนัก แต่ไม่มีปัญหาเรื่องทางเพศ เพราะใช้ยาที่ช่วยให้แข็งตัว เธอเล่าว่าครั้งหนึ่งได้ยืมเขาคุยกับผู้ชายชื่อจอร์จ เห็นผู้ชายคนนั้นยื่นเงินให้พร และพรตอบว่า “ขอบคุณครับ คุณจอร์จ” นอกจากนั้นจอร์จยังพูดว่าจะซื้อเป่าให้อะไรประมาณนั้น คิดว่าน่าจะเป็นการว่าจ้างกัน ต่อมาพุ่มรักไปคุยกับนิตยา หญิงสาวที่ถูกภรรยาไล่ออกจากงานในแผนกแลกเงินตรา เพราะช่วงก่อนมีเงินหายไป 2 แสน และหาคนทำผิดไม่ได้ เขาจึงยุบแผนกและให้ทุกคนออก ซินบานก็เป็นหนึ่งในคนที่ถูกไล่ออก

พุ่มรักขอสอบปากคำนายพรอีกครั้ง พร้อมแสดงหลักฐานว่าเขาจับจอร์จรู้จอร์จกัน แต่เขาถูกว่าจ้างให้ไปฆ่านางราตรี โดยมีจอร์จเป็นคนซื้อเป่า คำถามคือทำไมต้องเป็นนางราตรี เพราะจอร์จไม่น่าจะรู้จักและไม่มีเรื่องโกรธแค้นอะไรกัน พุ่มรักกล่าวต่อว่า ซินบานให้การว่าได้เงินไปใช้หนี้จากการเลิกจ้าง แต่นิตยากลับบอกว่าไม่มีการจ่ายเงินชดเชยใดๆจากนายพร คำตอบจึงออกมาว่าซินบานคือคนที่ขโมยเงิน 2 แสนไป ทำให้สันนิษฐานได้ว่าเป้าหมายของการยิงครั้งนี้คือซินบาน ไม่ใช่ราตรี นายพรยิงผิดคน แต่น่าสงสัยว่าเพราะอะไรจึงผิดพลาดได้ เพราะจอร์จเป็นคนซื้อเป่าด้วยตัวเอง พุ่มรักหยิบแว่นดำบนโต๊ะขึ้นมาแล้วบอกว่าตาของนายพรสู้แสงไม่ได้ เขาสวมแว่นแต่ตอนกลางคืน พุ่มรักถามนายพรว่าเขาเคยผ่าตัดต่อกระดูกไหม แต่เขาไม่ตอบ พุ่มรักจึงเล่าว่าเคยทำคดีหนึ่งที่มีพยานมีอาการมองทุกอย่างเป็นสีฟ้า ที่เกิดจากการผ่าตัดต่อกระดูก หรือเกิดจากการกินยาที่ช่วยให้แข็งตัวมากเกินไป พุ่มรักรู้ว่าเขามีอาการนี้เพราะวันนั้นเขาบอกว่ามีผู้ชายตัวใหญ่เสื้อสีฟ้าจะมาจับเลยต่อสู้อยู่ แต่วันนั้นมีตำรวจนอกเครื่องแบบเพียง 2 คนและทั้งสองคนไม่มีใครสวมเสื้อสีฟ้า พุ่มรักอธิบายสาเหตุของการยิงผิดตัวว่าจอร์จซื้อเป่าให้เห็นว่าเป็นซินบานที่สวมเสื้อสีฟ้า แต่วันนั้นซินบานยืนอยู่กับพี่สาวคือนางราตรีที่สวมเสื้อสีขาว ด้วยสายตาที่มองสีผิดเพี้ยนทำให้นายพรเข้าใจว่าเป้าหมายคือนางราตรี เมื่อเขาคิดว่าทำงานสำเร็จและไปรับเงินจากนายจอร์จนายจอร์จก็ไม่ยอมจ่ายเพราะเขายังผิดตัว นายพรจึงฆ่านายจอร์จในที่สุด

4.5 คนรักบ้าน

สามิตเล่าเรื่องคดีให้ฟังขณะที่พุ่มรักจดจ่ออยู่กับการซ่อมบ่อเกรอะหลังบ้าน สามิตเล่าว่าสามิต ภรรยาคู่หนึ่งหายตัวไปพร้อมกัน สามิตชื่อเลิศชัย ภรรยาชื่อลักษมี น้องสาวของลักษมีชื่อวาสนาให้การว่าทั้งสองขับรถไปชะอำแล้วก็หายไป ไม่มีใครพบตัวอีก น้องสาวให้ข้อมูลว่าทั้งสองทะเลาะกันบ่อยมาก เพราะสามิตเจ้าชู้ เขาเคยขู่ว่าถ้าพุดมากก็จะหนีไปเลย ถ้าตามไปก็จะฆ่าแล้วหาภรรยาใหม่ จึงเป็นไปได้ว่าคดีนี้สามิตอาจจะฆ่าภรรยาแล้วหนีไป ส่วนเรื่องการทำงานก็ไม่มีผลกระทบเพราะทั้งสองรวยมากอยู่แล้ว คดีนี้ผ่านมา 5 ปีแล้ว และที่ต้องขอให้พุ่มรักช่วย เพราะวาสนากำลังจะทำเรื่องรับรองให้สองคนนั้นเป็นบุคคลสูญหาย และให้เธอรับมรดกทั้งหมดต่อ

พุ่มรักเดินทางไปที่บ้านของเลิศชัยและลักษมี วาสนาเปิดประตูต้อนรับ แล้วพาไปชมสวน เธอเล่าว่าพี่ลักษมีดูแลสวนอย่างดี เป็นคนรักต้นไม้มาก เก่งเรื่องทำสวนจนเขียนหนังสือเกี่ยวกับต้นไม้ได้ เธอพาไปชมเรือนต้นไม้ขนาดใหญ่ ภายในมีต้นไม้ขนาดพันธุ์ที่มาจากต่างประเทศ เธอนำทั้งสองชมต้นไม้และบรรยายให้ฟังอย่างเชี่ยวชาญ พุ่มรักได้เห็นต้นกาบหอยแครงที่กินแมลง ต้นบุกยักษ์หรือศิวลึงค์ยักษ์ที่ใช้กลิ่นเน่าเหม็นดึงดูดแมลงให้เข้าหา อีกทั้งยังมีต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงขนาดยักษ์หลายสายพันธุ์ด้วย เมื่อพุ่มรักถามถึงต้นต่อไป เธอก็ตอบว่าไม่แน่ใจว่าเป็นต้นอะไร เพราะพี่สาวเป็นคนปลูก เมื่อชมต้นไม้เสร็จพุ่มรักก็เข้าเรื่องที่ต้องการทราบ เธอเล่าว่าผ่านไป 4 วันหลังจากทั้งคู่ออกไปชะอำ เธอก็ติดต่อใครไม่ได้ หลังจากพยายามหลายช่องทางแล้วจึงแจ้งตำรวจ เธอให้ข้อมูลว่าพี่สาวของเธอตามใจสามิตตลอด อย่างเช่นการไปตกปลาที่ชะอำ ก็ไปโดยที่ไม่ได้ชอบ แต่ทำไปเพื่อให้สามิตยังอยู่กับเธอ ทั้งที่สามิตไม่เคยสนใจและคบหาผู้หญิงมากมาย แม้แต่หญิงที่มีสามิตแล้ว วาสนากล่าวว่าเธอยังไม่แต่งงาน เพราะเห็นคู่ของพี่สาวและสามิตแล้วจึงคิดว่าอยู่คนเดียวดีกว่า พุ่มรักสังเกตเห็นปลอกกระสุนขึ้นหนึ่งบนพื้น เขาหยิบขึ้นมา แล้ววาสนาก็พูดว่าสงสัยจะเป็นของพี่สาว เพราะลักษมีชอบซุ่มยิงปืนในสวน เธอชอบเดินป่าจึงรู้เรื่องปืนดี เธอพาแขกเข้าไปในบ้าน พุ่มรักเห็นตู้เก็บปืนมากมาย วาสนากล่าวว่าพี่สาวมีปืนหลายชนิดไว้พร้อมเข้าป่า พุ่มรักจึงถามว่ามีปืนหายไปกระบอกหนึ่งใช้ไหม เธอจึงตอบว่าเธอไม่ได้สังเกต

พุ่มรักไปพบกับเกษิณี หนึ่งในคู่ของนายเลิศชัย เธอให้การว่าพอรู้นิสัยภรรยาของนายเลิศชัย แต่ไม่ได้รู้จักเป็นการส่วนตัว ลักษมีเป็นคนรักต้นไม้มากจนไม่สนใจอย่างอื่น สามิตจึงไปหาความสุขนอกบ้าน เกษิณีรู้ว่าเลิศชัยมีภรรยาแล้ว และผู้หญิงทุกคนที่ยุ่งเกี่ยวกับเขาก็รู้ แต่ทุกคนหวังว่าเขาอาจจะเปลี่ยนใจหย่ากับภรรยาสักวันหนึ่ง เกษิณีให้ข้อมูลที่สำคัญมากอย่างหนึ่งคือเลิศชัยมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับวาสนา น้องสาวของภรรยาตัวเอง เพราะวันหนึ่งลักษมีเข้าป่า เกษิณีจึงขับรถไปที่บ้านเพื่อไป

พบนายเลิศชัย แต่เห็นทั้งสองจู้จี้กัน เธอยังกล่าวอีกว่าเธอคิดว่าภรรยาของเขาฆ่าเขาเองด้วยการยิงทิ้ง เพราะทนนิสัยเจ้าชู้ไม่ไหว

พุ่มรักขอให้จันทร์แรมช่วยหาหนังสือเกี่ยวกับต้นไม้ที่ลักษมีเขียนมาให้ วันต่อมาธนูมาพบเขาที่บ้าน พร้อมกับช่างที่เขามาดูแลเรื่องส้วมกับบ่อเกรอะของเขา ทั้งหมดพูดคุยกันเรื่องประวัติของส้วม ท้ายที่สุดพุ่มรักก็ไขคดีออกจากการคุยเรื่องส้วม โดยวันต่อมาสามิต 14 นัดทุกคนมาที่บ้านของเลิศชัย กับลักษมีอีกครั้งเพื่อสรุปคดี สามิตเกริ่นว่าข้อสันนิษฐานแรกของการตำรวจคือการที่ทั้งสองประสบเหตุร้ายเสียชีวิต แต่เป็นไปได้น้อยมาก เพราะไม่พบศพ หรือหลักฐานใด ๆ ที่บ่งชี้ไปในทางนั้นเลย เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าทั้งสองไม่ได้เข้าพักที่โรงแรมใด ๆ ในชะอำ สามิตส่งไม้ต่อให้พุ่มรักอธิบาย เขาจึงย้อนประเด็นวกกลับมาที่บ้านหลังนี้ วันก่อนเขาพบปลอกกระสุนปืน ทำให้เขาเกิดข้อสันนิษฐานใหม่ ว่าอาจจะเกิดเหตุขึ้นที่นี่ แต่ว่าสนาทียืนยันว่าหากเกิดเหตุเธอต้องรู้และพบศพ พุ่มรักกล่าวต่อไปว่าในบ้านหลังนี้ปลูกต้นไม้ไว้มากมาย โดยเฉพาะหม้อข้าวหม้อแกงลิง พุ่มรักสงสัยเรื่องต้นไม้ที่เขาไม่ได้คำตอบจากวาสนาในวันนั้น เขาจึงไปหาอ่านในหนังสือของลักษมีและพบว่ามันคือต้นหม้อข้าวหม้อแกงรายา มีขนาดใหญ่กว่าหม้อข้าวหม้อแกงปกติมาก วันก่อนที่คุยกันเรื่องส้วม พุ่มรักได้ฟังหลักการทำงานของส้วมว่าส้วมบางชนิด มีการใช้แบคทีเรียย่อยสลายของเสียจนสลายตัว เขาจึงนึกถึงการทำงานของต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิงนี้ หม้อข้าวหม้อแกงรายามีขนาดใหญ่มาก มันจึงไม่เพียงแต่ดักแมลงกินเท่านั้น แต่มันยังสามารถกินกบ กิ้งก่า หนู นก ได้ด้วย ภายในหม้อมีการสร้างน้ำย่อยที่สามารถย่อยเนื้อหนังของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมได้ เขาพูดต่อว่าแน่นอนว่าคนไม่สามารถลงไปนอนในหม้อได้ แต่หากมีการหันเป็นขึ้นก็สามารถไต่ลงไปได้อย่างไม่ยาก พุ่มรักสวมถุงมือและล้วงเข้าไปในหม้อ เขาหยิบแหวนวงหนึ่งออกมา แหวนเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่าข้อสันนิษฐานของเขาเป็นจริง มีการฆ่าและหันชิ้นส่วนของศพไต่ลงไปนอนในหม้อของหม้อข้าวหม้อแกงลิงขนาดยักษ์เหล่านี้ พุ่มรักสบตากับวาสนา เธอพิมพ์ว่าพุ่มรักคิดว่าเธอเป็นคนฆ่า แต่พุ่มรักก็ตอบว่าไม่ใช่ เขาเชื่อว่าลักษมี ผู้ที่รู้เรื่องต้นไม้ดีที่สุดเป็นคนลงมือทำ แต่เขาเชื่อว่าวาสนาปกปิดอะไรบางอย่าง

พุ่มรักอธิบายข้อสันนิษฐานของเขาต่อว่า สาเหตุที่คนร้ายเลือกจัดการด้วยการฆ่าแล้วหันศพทิ้งลงไปนอนในหม้อข้าวหม้อแกงลิงก็เพราะความโกรธแค้นและความสะใจ คำถามคือตอนนี้ลักษมีอยู่ที่ไหน พุ่มรักตอบว่าเคยสังเกตไหมว่าที่บ้านหลังนี้ไม่มีคนสวนมาดูแลแต่ต้นไม้ก็ยังสมบูรณ์มาก การดูแลต้นไม้เหล่านี้ต้องใช้ทักษะเฉพาะ เพราะเป็นต้นไม้จากถิ่นอื่น วาสนาเล่าว่าเธอเรียนรู้มาจากพี่สาว แต่น่าแปลกที่ข้อมูลเรื่องคุณวาสนาที่ได้มาจากเกษิณีพบว่าวาสนาไม่ชอบทำงาน ชอบเที่ยว ซึ่งขัดกับวาสนาที่พุ่มรักและตำรวจได้พบ ลักษมีเขียนในหนังสือของตัวเองว่าครอบครัวของเธอไม่ชอบต้นไม้ วาสนาก็เช่นกัน พุ่มรักจึงสรุปว่าวาสนาที่ทุกคนพบก็คือลักษมี ลักษมีฆ่าทั้งน้องสาวและสามีของตัวเองจัดการศพ และสวมรอยเป็นน้องสาวได้ไม่ยาก เพราะมีหน้าตาและเสียงที่คล้ายกัน เธอไม่ยอม

ทิ้งบ้านไปไหน เพราะเธอรักต้นไม้ที่นี้ วาสนายังคงยืนกรานว่าสิ่งที่พุ่มรักพูดมาไม่มีหลักฐาน พุ่มรักจึงกล่าวว่าในหนังสือเล่มหนึ่งลักษณะเขียนว่าเธอเคยถูกพิษของยางต้นไม้มันในขณะเข้าไป ทำให้ที่แขนขวา ทั้งแขนมีรอยคล้ายรอยไหม้สีม่วง ทุกครั้งที่มาพบ วาสนาจะใส่เสื้อแขนยาวตลอด แต่มีครั้งหนึ่งเธอเลิกแขนเสื้อขึ้นเพื่อทำสวน พุ่มรักสังเกตเห็นรอยไหม้สีม่วงจาง ๆ นั้น เขาจึงขอให้เธอเลิกแขนเสื้อขึ้นเพื่อพิสูจน์ ทั้งหมดเห็นตรงกันและไร้ข้อกังขาว่าวาสนาที่อยู่ตรงหน้าแท้จริงก็คือลักษณะที่หายตัวไป

4.6 ฆาตกรรมดงน้ำครำ

พุ่มรักติดต่อสามีภรรยาคนหนึ่งชื่อเกชากับปาน เพื่อให้ทั้งสองมาซ่อมหลังคาที่รั่ว หลังจากที่เขาเคยใช้บริการเมื่อ 2 ปีก่อน แต่กลับพบว่าสามีคือนายเกชาถูกตำรวจจับเป็นผู้ต้องหาในคดีฆาตกรรม ปานเล่าว่าตำรวจมีพยานเห็นว่าเกชาเดินออกมาจากที่เกิดเหตุข้างสถานที่ก่อสร้าง คนตายถูกตีหัว ตำรวจพบคีมล็อกขนาด 14 นิ้วที่ใช้เป็นอาวุธฆ่าเหยื่อ มันเป็นของเกชา แต่เขาทำหายไปก่อนหน้านี้ ตำรวจกล่าวว่าเป็นการแก้ตัวน้ำขุ่นๆ เพราะมีรอยนิ้วมือชัดเจนบนคีมล็อกอันนั้น เกชาเล่าให้ภรรยาฟังว่าเขาเพียงแต่เข้าไปสืบสาวเท่านั้น พุ่มรักอาสาจะช่วยสืบให้ พุ่มรักเข้าไปคุยกับอัยการที่กำลังจะทำเรื่องส่งฟ้องคดีนี้ เขากล่าวว่าคดีนี้หลักฐานแน่นหนามาก แต่พุ่มรักยืนยันว่าขอคุณเพิ่มคดี

ผู้ตายชื่อนางสาวเจนจิรา วัย 18 ปี เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครู เธอเดินผ่านสถานที่ก่อสร้างไปยังป้ายรถเมล์ แต่เธอไม่ได้ไปเรียนหนังสือในวันนั้น จนกระทั่งมีคนพบศพเธอ ครอบครัวยุติการว่าเธอออกจากบ้านเวลา 07.45 น. เป็นประจำ ไปถึงป้ายรถเมล์ตอน 8.00 น. คนแถวนั้นให้การว่าวันนั้นฝนตกตั้งแต่หัวรุ่งและหยุดตอนเวลาประมาณ 8.00 น. พบรถที่เธอจอดอยู่ไม่ไกลจากที่พบศพ แสดงว่าฆาตกรน่าจะฆ่าเหยื่อในช่วงเวลาระหว่าง 07.45 - 8.00 น. พยานคนหนึ่งเห็นนายเกชาวิ่งออกมาจากจุดนั้น สวมชุดคนงานก่อสร้าง มีท่าทีลึกลับลึกลน แต่นายเกชาให้การว่าเขาไปสืบสาว และได้เจอผู้ตายแต่อย่างใด ฆาตกรใช้คีมล็อกตีศีรษะผู้ตาย ทำให้กะโหลกศีรษะร้าวและเป็นเหตุให้เสียชีวิต รายงานแพทย์บอกว่าไม่มีการล้วงละเมิดทางเพศ แต่ทรัพย์สินของผู้ตายหายไป ตำรวจพบรอยเท้าซึ่งเป็นรอยจากรองเท้าคนงานของบริษัทแสงสุริยันก่อสร้างที่แจกให้คนงานทุกคน ตำรวจจับนายเกชาเพราะพบรอยนิ้วมือบนคีมล็อก

พุ่มรักไปพบภรรยาของเกชาอีกครั้ง เธอกล่าวว่าหลักฐานเรื่องรอยรองเท้าที่ตรงกับขนาดที่เกชาใส่นั้นไม่แปลก เพราะรองเท้าที่แจกมีแค่ 3 ขนาดเท่านั้น เธอให้ข้อมูลต่อว่าเกชาไม่เคยมีศัตรู ไม่เล่นการพนัน แต่อาจจะเคยทะเลาะกับเพื่อนบ้าง เพราะเพื่อนขอเงินไปเล่นการพนันหรือซื้อยาแล้วเขาไม่ให้ แต่ก็ไม่ได้มีเรื่องอะไรกัน เกชาเป็นโรคโลหิตจาง เขาจึงไม่ดื่มเหล้าไม่สูบบุหรี่ ต่อมาพุ่มรักนำคดีมาปรึกษากับสามิต สามิตให้สมศักดิ์พยายามช่วยหาข้อมูลให้ได้มากที่สุด เจมมองรูปที่เกิดเหตุแล้วถามขึ้นมาว่าผู้หญิงฆ่าตัวตายเพราะกินยาหรือ พุ่มรักจึงรีบดูรูปอย่างถี่ถ้วนอีกครั้ง พบว่าในมือ

ของคนตายมีแผลยาอยู่จริง นอกจากนี้เธอยังบอกมาก่อนตายเธอยังต่อสู้กับคนร้ายด้วย เพราะกิ้งไม้ข้างหลังคนตายหักล้มเป็นทาง

พุ่มรักคิดว่ายานั้นเป็นของฆาตกรแน่นอน เพราะคนจะตายไม่น่าจะถือยาเอาไว้ในมือแน่น เธอน่าจะตื่นและดึงเสื้อฆาตกรจนได้แผลยานั้นติดมือมา พุ่มรักใช้แว่นขยายส่องชื่อยาในรูปแล้วส่งไปให้จันทร์แรมหาข้อมูล เนื่องจากแผลยานั้นตำรวจทิ้งไปแล้วเพราะคิดว่ามันอยู่ในที่เกิดเหตุอยู่ก่อนแล้ว เขาจึงไม่มีของกลางจริงไว้ตรวจสอบ จันทร์แรมให้ข้อมูลกลับมาว่าแผลยานั้นเป็นยาแก้มาลาเรีย พุ่มรักสอบถามภรรยาของเกชาอีกครั้ง ปรากฏว่าเขาไม่ได้เป็นมาลาเรีย แต่มีคนงานหลายคนเป็น เพราะที่พักเป็นแหล่งยุงชุม พุ่มรักได้ข้อสันนิษฐานที่ค่อนข้างมั่นใจว่าเกชาไม่ใช่ฆาตกร และพยานที่เห็นเหตุการณ์จำผิด เพราะเขาให้การว่าเห็นสีหน้าของเกชาชัดเจน แม้จะอยู่ห่างไปถึง 100 เมตร ซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้ นอกจากนี้บนกระเป๋าของผู้ตายยังไม่พบรอยนิ้วมือ แสดงว่าคนร้ายสวมถุงมือขัดกับหลักฐานที่ใช้จับนายเกชาที่ว่ามียอยนิ้วมือบนคีมล็อก

ต่อมาสมศักดิ์แจ้งว่านายเกชาป่วยต้องให้เลือด เพราะเขาเป็นโรคธาลัสซีเมีย พุ่มรักโล่งใจ และได้คำตอบยืนยันว่าเกชาไม่ใช่ฆาตกรอย่างแน่นอน เพราะคนเป็นโรคธาลัสซีเมีย จะไม่มีโอกาสเป็นโรคมมาลาเรียได้พุ่มรักและเหล่าตำรวจจึงตามสืบหาคนร้ายที่แท้จริงต่อไปด้วยการตรวจสอบคลินิกแถวนี้ว่ามีใครไปหาซื้อยามาลาเรียบ้าง มีคลินิกแห่งหนึ่งที่พวกเขาไปสืบแล้วพบว่ามีคนทำยาหายแล้วมาซื้อยาใหม่ในเวลาใกล้เคียงกันเขาชื่อ พงษ์ เป็นคนงานก่อสร้าง เขาเช่าเพื่อชิงทรัพย์และแกล้งนายเกชา โดยการขโมยคีมล็อกมาใช้ก่อเหตุ เพราะเคยขอเงินไปไปซื้อยาบ้าแล้วเขาไม่ให้

4.7 ก้อนหินกับดอกเบญจมาศ

พุ่มรักกำลังขับรถและเขาถูกแก๊งปาหินเล่นงานจนกระຈກຽວ จากนั้นนักปาหินก็เปิดประตูจะปลดสายรอบคอของเขาออก แต่พุ่มรักที่แกล้งสลบไปก่อนหน้านี้เอาปืนจ่อหัว ทำให้เด็กหนุ่มรีบกระโดดขึ้นรถจักรยานยนต์แล้วหนีไป พุ่มรักเดินสำรวจรอบรถ มีชายสูงวัยเดินเข้ามาหาเขา ลักษณะเป็นชาวบ้านทั่วไป เข้ามาสอบถามว่าเป็นอะไรหรือไม่ เพราะได้ยินเสียงโครม และอาทิตย์ก่อนก็เพิ่งเกิดเหตุเช่นนี้ พุ่มรักสอบถามชื่อก็ได้คำตอบว่าเขาชื่อลุงโชติ ลุงโชติอาสาลากรรถของพุ่มรักไปไว้ที่หน้าสน. เขาเล่าว่าตรงโค้งนี้มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง เจอรถถูกปาหินเป็นประจำ อาทิตย์ก่อนมีรายหนึ่งโดนปาหินแล้วจะชิงทรัพย์ คนขับเป็นผู้หญิง เมื่อคนร้ายเข้าไปหา เธอยังงอนคนร้ายตายคาที่ ลุงโชติอยู่ที่บ้านได้ยินเสียงปืน 2 นัด จึงออกมาดู ขณะนี้ผู้หญิงคนนั้นถูกจับในคดีฆ่าคนตาย เพราะตำรวจมองว่าทำเกินกว่าเหตุ

พุ่มรักมาถึงสถานีตำรวจ พบรถบีเอ็มอาร์รุ่นล่าสุดมีรอยครูดที่กันชนหน้าซ้ายและรอยแตกที่กระจกหน้า เขาก้าวเข้าไปในสถานีตำรวจเพื่อขอพบสารวัตรที่เขารู้จัก ตำรวจหนุ่มกล่าวว่าสารวัตร

กำลังติดคดีอยู่ให้รอสักครู่ ระหว่างที่นั่งรอพุ่มรักเห็นชายหญิงคู่หนึ่งสนทนากับ ร.ต.อ. ทศนัย ผ่านช่องประตูที่แง้มไว้ ฝ่ายชายถือกระเป๋าเอกสารใบหนึ่ง ส่วนฝ่ายหญิงมีท่าทางเซื่องซึม เมื่อประตูเปิดออก ชายหญิงคู่นั้นก็เดินออกไปโดยที่ฝ่ายชายสบตาเขาแวบหนึ่ง ร.ต.อ. ทศนัย ออกมาทักทายพุ่มรัก หลังจากถามไถ่สารทุกข์สุกดิบกันจบ พุ่มรักก็ถามถึงคดีของชายหญิงคู่นั้นว่าเป็นคดีที่ฝ่ายหญิงถูกพาหนีในไร่รถแล้วยิงคนตาย แล้วสามีมาประกันตัวใช่หรือไม่ ร.ต.อ. ทศนัย จึงเล่าคดีนี้ให้พุ่มรักฟัง ผู้หญิงมีฐานะร่ำรวย เธอชื่อเบญจมาศ เป็นเจ้าของกิจการมากมายในจังหวัด ผู้ชายที่มาประกันตัวชื่อธาดา เป็นสามี เมื่อ 2 วันก่อนคุณเบญจมาศมาแจ้งความว่าตอนราว 2 ทุ่ม เธอขับรถกลับบ้าน พอถึงทางโค้งที่มีต้นตะแบกใหญ่ รถก็โดนพาหนี เครื่องยนต์ดับไปชั่วคราว เธอจึงยิงไล่คนร้าย คนร้ายก็ขี่รถหนีไป เธอจึงมาแจ้งความแล้วกลับบ้าน พอตอน 4 ทุ่มกลับมีพลเมืองดีโทรมาแจ้งว่าพบศพชายหนุ่มคนหนึ่งชื่อ แดน มีประวัติพาหนีในไร่รถมาหลายครั้ง บางครั้งก็ชิงทรัพย์ด้วย ไม่มีหลักฐานอะไรในที่เกิดเหตุ ตำรวจขอตรวจปิ่นของคุณเบญจมาศ แต่ปรากฏว่าเธอหาปิ่นไม่พบ เธอให้การว่ายิงปืนนัดเดียวแล้วตกใจอาจจะบังเอิญทำตกหล่นอยู่แถวนั้น เธอยืนยันว่าแค่ยิงชู่ แต่ไม่รู้ว่าจะโดนคนพาหนีจริง ๆ จากรูปการณคนพาหนีถูกยิงแล้วขี่รถหนีไปได้ไม่ไกลก็ล้มลงตาย กระสุนเข้าทางแผ่นหลัง แต่กระเป๋าสตางค์และโทรศัพท์มือถือถูกราคาแพงของผู้ตายหายไปด้วย เช้าวันต่อมาเมื่อไปสำรวจที่เกิดเหตุก็พบปิ่นกับปลอกกระสุนอยู่ในหนองน้ำที่ตื้นเขิน ไม่พบรอยนิ้วมือบนหลักฐาน ตำรวจจึงมีข้อสันนิษฐานว่าคุณเบญจมาศยิงนายแดนตายแล้วทำลายหลักฐาน หรือคุณเบญจมาศยิงนายแดนตายแล้วมีคนมาพบจึงชิงทรัพย์ไป ในที่สุดตำรวจก็ตั้งข้อกล่าวหาคุณเบญจมาศ

พุ่มรักจึงเล่าให้ ร.ต.อ. ทศนัย ฟังว่าตนเองก็ถูกพาหนีมาเช่นกัน และต้องการแจ้งความระหว่างนั้นนายรังสรรค์ อาของผู้ตายก็เข้ามาขอพบสารวัตรพอดี รังสรรค์ยืนยันว่ามันเป็นการฆาตกรรมไม่ใช่อุบัติเหตุ เพราะคุณเบญจมาศให้การว่าไม่เคยรู้จักผู้ตาย แต่รังสรรค์เห็นรถคันที่ถูกพาหนีมาส่งแดนที่บ้านบ่อย ๆ ทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน การที่คุณเบญจมาศปิดบังจึงมีלבมคมในบางอย่าง รังสรรค์สันนิษฐานว่าคุณเบญจมาศฆ่าแดนเพราะแดนบอกเลิกเธอและมีผู้หญิงคนใหม่

ร.ต.อ. ทศนัย พาพุ่มรักไปพบนายเอก เด็กหนุ่มที่น่าจะเป็นคนพาหนีรถของพุ่มรักซึ่งมีลักษณะตรงตามคำบอกเล่าของพุ่มรักทุกอย่าง พุ่มรักยืนยันว่าใช่ เขาขอรับสารภาพ และขอแลกเปลี่ยนข้อมูลคดีนายแดนกับการที่จะไม่เอาเรื่องเขา ทั้งสองจึงตกลง นายเอกให้ข้อมูลว่าคุณนายเบญจมาศกับนายแดนรู้จักกันเมื่อ 2 ปีก่อนในผับ หลังจากนั้นทั้งสองก็คบหากัน คุณนายเบญจมาศเลี้ยงดูนายแดนอย่างดี นายเอกยื่นภาพหลักฐานเป็นรูปคู่ของทั้งสองกุมมือกันและใบหน้ามีความสุข นอกจากนี้นายเอกยังยืนยันว่านายแดนไม่ใช่คนพาหนีรถคุณเบญจมาศในคืนนั้น เพราะวันนั้นนายแดนอยู่กับแฟนใหม่ของเขาชื่ออ้อย หลังจากนั้นแดนโทรให้นายเอกไปเอารถมอเตอร์ไซค์ของเขา เพราะเขาจะขับรถยนต์ของอ้อยไปค้างคืนที่บ้านอ้อยซึ่งอยู่ต่างจังหวัด แต่เมื่อราวๆ 2 ทุ่มมีโทรศัพท์เข้ามา

แดนออกไปรับสายนอกร้าน แล้วกลับมาด้วยสีหน้าเครียด อยู่ถามว่าแฟนเก่าใช้ไหม แต่แดนไม่ตอบ เขาขี่มอเตอร์ไซค์ออกไปในเวลาประมาณ 20.05 น. เอกบอกว่าแดนส่งข้อความไปบอกเลิกคุณเบญญา 2 อาทิตย์ก่อนที่จะเกิดเหตุ และเขาไม่เชื่อว่าคุณเบญญาจะฆ่าแดน เพราะเธอคู่รักแดนมาก อีกทั้งเขายังคิดว่าคนที่ได้ประโยชน์ที่สุดจากการตายของแดนคือคุณอารังสรรค์ เพราะเขาจะได้เงิน 10 ล้านบาทกับบ้านอีกหนึ่งหลัง

พุ่มรักขอให้จันทร์แรมช่วยตรวจสอบประวัติการโทรของนายแดน เข้าวันต่อมาธาดาสามีของคุณเบญญามาพบเขาที่ห้อง เพื่อขอให้เขาช่วยเรื่องคดีของคุณเบญญา เพราะธาดาเชื่อว่าเธอไม่ได้ทำ อีกทั้งวันนั้นเธอยังยิงปืนขึ้นฟ้า ไม่น่าจะไปถูกนายแดนได้ พุ่มรักคุยกับคุณเบญญา เธอยืนยันว่ายิงปืนขึ้นฟ้า เพราะเพียงต้องการชู่เท่านั้น และยิงเพียงนัดเดียว ชัดกับสภาพศพที่มีรอยยิง 2 นัด ซึ่งตรงกับคำให้การของลุงโชติที่ได้ยินเสียงปืน 2 นัดด้วย เธอเล่าว่าเรียนยิงปืนไว้ป้องกันตัวตามคำแนะนำของสามี แล้วก็พกปืนไว้ในรถตลอด เธอมั่นใจว่าเธอยิงปืนไว้บนถนน ไม่ใช่ในหนองน้ำแน่นอน ส่วนที่เธอปิดบังเรื่องความสัมพันธ์กับแดนเพราะไม่อยากให้เป็นเรื่องที่ทำร้ายจิตใจสามี แต่เธอยอมรับกับพุ่มรักว่าเป็นเรื่องจริง

ผลการชันสูตรพบว่าปืนที่ซื้อมีเป็นปืนของคุณเบญญาจริง กระสุนนัดหนึ่งเข้าที่หัวใจ อีกนัดเข้าที่ปอด พุ่มรักสันนิษฐานว่าอาจจะเป็นการดักแล้วชู่ยิงก็เป็นได้ ร.ต.อ. ทศนัย เล่าให้พุ่มรักฟังว่า คุณธาดาเป็นพนักงานหนัก เขารักภรรยามาก แต่มีครั้งหนึ่งที่พบว่าเขาอยู่กับหญิงสาว ทันใดนั้นขณะที่กำลังเล่า ร.ต.อ. ทศนัย ก็นึกขึ้นได้ว่าผู้หญิงคนนั้นที่เขาเห็นอยู่กับคุณธาดาคืออู๋ แฟนใหม่ของแดน พุ่มรักตั้งข้อสังเกตว่าคำให้การของคุณเบญญาที่ว่าเธอไม่ได้เป็นคนยิงนายแดนอาจจะถูกต้อง เพราะจุดที่คุณเบญญาถูกปาหินกับระยะที่นายแดนล้มลงตายห่างกันประมาณ 30 เมตร คนที่โดนยิงเข้าหัวใจและปอดน่าจะตายทันที ไม่น่าจะสามารถชี้ออกไปได้ไกลขนาดนั้น พุ่มรักจึงต้องการสืบข้อมูลให้ได้มากกว่านี้ เขาศึกษาแฟ้มคดีทั้งหมด พุ่มรักโทรหาสามี 14 ให้เขาช่วยสืบว่ารายชื่อคน 7-8 คนที่เขาจะส่งไปให้นั้น มีใครเคยร้องเรียนการทำงานเกี่ยวกับสารวัตรระวี สารวัตรคนก่อนที่ถูกย้ายไปจากที่นี่ด้วยเหตุผลว่าเขารับเงินปิดคดีบ้าง พุ่มรักและร.ต.อ. ทศนัย ขอสอบปากคำอู๋ เธอคิดว่า คุณเบญญาเป็นคนฆ่าแดน เพราะหึงหวง และอิจฉา ถ้าตัวเองไม่ได้คนอื่นก็ต้องไม่ได้เหมือนกัน คุณเบญญาจึงกำจัดแดนเสีย นอกจากนี้เธอยังให้การว่าเธอไม่ได้มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับคุณธาดา แต่เขาจ้างเธอให้ไปแย่งแดนมาจากภรรยาของเขา

พุ่มรักขี่มรตมมอเตอร์ไซค์ของแดนจากร้านอาหารไปยังจุดเกิดเหตุเพื่อคำนวณเวลา ระหว่างทางเขาเจอปั๊มจิงแวงสอบถาม เด็กในปั๊มบอกว่าแดนติดที่นี่ปั๊มอยู่ 450 บาท พุ่มรักจึงขอดูสมุดจดบัญชี แล้วจึงจ่ายหนี้ให้แทนนายแดน เขาขี่รถต่อไปยังจุดเกิดเหตุ แล้วเดินไปบ้านของลุงโชติ

นำกระเช้าผลไม้ไปให้ พุ่มรักสังเกตรอบบ้าน มีรูปถ่ายครอบครัวติดอยู่ เขาชวนคุย และได้ข้อมูลมาว่า ลูกสาวของลุงโชติเสียชีวิตจากอุบัติเหตุรถชน ส่วนภรรยา ก็ตายไปแล้ว เขาจึงอยู่คนเดียว พุ่มรัก สอบถามเรื่องเสียงปืนที่ได้ยินวันเกิดเหตุ เขาให้ข้อมูลว่าได้ยินชัดเจน 2 นัด เวลาประมาณ 20.25 น. เพราะมีละครเรื่อง ดอกทองพิศวาส ซึ่งเขาติดอยู่พอดี ละครเริ่มตอน 20.20 - 22.30 น. พุ่มรักออกมา พบกับ ร.ต.อ. ทศนัยที่ตามมาสมทบ แล้วขอให้ ร.ต.อ. ทศนัย ยิงปืนขึ้นฟ้า 2 นัด โดยเว้นระยะห่างกัน เขากลับเข้าไปในบ้านของลุงโชติแล้วรอฟังเสียง เขาได้ยินเสียงปืนชัดเจน

สามิต 14 โทรหาเขากลางดึกพร้อมกับบอกว่าได้ข้อมูลชิ้นสำคัญ พุ่มรักจึงโทรหา ร.ต.อ. ทศนัย และนัดให้ทุกคนในคดีมาพร้อมกันในวันรุ่งขึ้น เพราะเขาได้คำตอบของคดีแล้ว หลังจากอธิบายข้อมูลหลักฐานและคำให้การทั้งหมดที่มี พุ่มรักตั้งคำถามกับคดีนี้ว่า คุณเบญญาอิงปืนนัดกันแน่ เพราะคำให้การขัดกัน แล้วถ้าคุณเบญญาอิงนัดเดียว ทำไมร่างของนายแดนจึงมีกระสุน 2 นัด นอกจากนี้ถ้าคุณเบญญาอิงปืนขึ้นฟ้าจริง มันก็จะไม่มีทางถูกนายแดนในลักษณะที่พบศพได้ นอกจากนี้ กระสุนที่เข้าหัวใจกับปอด ไม่น่าจะทำให้นายแดนซึ่รถไปต่อได้อีก 25 เมตรด้วย คำตอบของคำถาม แรก พุ่มรักกล่าวว่าคำให้การของทั้งลุงโชติและคุณเบญญาเป็นจริง เพราะจุดเกิดเหตุเป็นทางโค้ง ดังนั้น เมื่อยิงปืน 1 นัด จะได้ยินเสียงปืน 2 นัด โดยนัดที่สองเกิดจากเสียงที่ก้อง ซึ่งเขาได้ทำการทดลองกับ ร.ต.อ. ทศนัย แล้ว คำให้การของคุณเบญญาจึงมีน้ำหนักมากขึ้น พุ่มรักกล่าวว่าเขามีหลักฐานสำคัญคือ สมุดจดบัญชีของปั้มน้ำมัน ในสมุดเล่มนั้นบันทึกว่านายแดนแวะเติมน้ำมันตอน 20.30 น. ซึ่งเลยเวลาที่ คุณเบญญาอิงปืนนัดนั้นไปแล้ว หมายความว่านายแดนไม่ได้อยู่ที่จุดเกิดเหตุในขณะที่คุณเบญญาอิงปืน เมื่อหักจบเวลาที่เขาเติมน้ำมันแล้ว นายแดนน่าจะไปถึงจุดเกิดเหตุเวลา 21.45 - 22.00 น. แปลว่า การยิงเกิดขึ้น 2 ครั้ง และคุณเบญญาไม่ได้ยิงนายแดน

พุ่มรักตั้งสมมติฐานว่านายแดนถูกดักยิงตรงทางโค้ง โดยที่แผ่นหลังของนายแดนหันให้คนยิง เมื่อถูกยิงแรงรถก็ยวบเข้าไปได้ไกลอีก 25 เมตรแล้วล้มลง สมมติฐานข้อนี้ตอบทุกคำถามได้ แต่ขัดกับคำให้การของลุงโชติที่กล่าวว่าไม่ได้ยินเสียงปืนครั้งที่ 2 ในเวลานั้น ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่ลุงโชติจะไม่ได้ยินเสียงปืน คำตอบจึงเป็นลุงโชติเองที่เป็นคนยิงนายแดน โดยมีแรงจูงใจคือการแก้แค้นแทนลูกสาว วันเกิดเหตุคือวันที่ 15 กรกฎาคม เป็นวันคล้ายวันตายของลูกสาวลุงโชติที่ประสบอุบัติเหตุตายเพราะ ถูกนายแดนปาหินใส่ คดีปิดไปอย่างเงิบๆเพราะสารวัตรระวีสั่งปิด สามิต 14 ให้ข้อมูลแก่พุ่มรักว่าคนที่ร้องเรียนสารวัตรระวีก็คือลุงโชติ แต่ต่อมาก็ถอนเรื่องออกไป โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเข้าใจผิด ทำยที่สุดลุงโชติรับสารภาพ และเหตุที่เขาต้องถอนการร้องเรียนเพราะมีคนของทางการมาขู่จะ ยึดบ้าน อ้างว่าเป็นการรุกล้ำที่ทางการ แต่จะยอมไม่เอาเรื่องหากเขายอมถอนเรื่องร้องเรียน เขาจึงจำใจ ต้องยอม หลังจากนั้นนายแดนเยาะเย้ยลุงโชติมาตลอดว่าทำอะไรเขาไม่ได้ นายแดนจะบีบแตร สองครั้งเสมอเมื่อซึ่รถมาถึงหน้าบ้านของลุงโชติ ลุงโชติไม่เคยคิดเรื่องแผนล้างแค้นนายแดนมาก่อน

จนกระทั่งคืนนั้นที่ฟ้าเข้าข้าง เมื่อเขาเห็นโอกาสแก้แค้นจึงรีบลงมือทันที เขารู้ว่านายแดนยังไม่ผ่านหน้าบ้านในคืนนั้นเพราะยังไม่มีเสียงแตร เขาลังเลว่าจะยิงนายแดนดีหรือไม่ และภาวนาว่าหากสวรรค์ไม่ต้องการให้เขาจัดการนายแดน ก็อย่าให้เขาบีบแตรในคืนนั้น แต่ท้ายที่สุดนายแดนก็ยังคงบีบแตรเพื่อเยาะเย้ยลุงโชติเหมือนอย่างเคย เขาจึงยิงนายแดนทันที

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	น.ส.สุพิชญา ชัตติยะมาน
วัน เดือน ปี เกิด	5 สิงหาคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ. 2560 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท อักษรศาสตรมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีเดียวกัน
ที่อยู่ปัจจุบัน	657/36 หมู่บ้านศรีวนา หมู่ที่ 2 ถนนกาญจนวนิช ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY